INSTITUTUL REVOLUȚIEI ROMÂNE DIN DECEMBRIE 1989

Andreea-Iuliana BĂDILĂ

Drepturile omului în „Epoca de Aur”

Documentele Securității

INSTITUTUL REVOLUȚIEI ROMÂNE DIN DECEMBRIE 1989

Andreea-Iuliana BĂDILĂ

Drepturile omului în „Epoca de Aur”

Documentele Securității

Editura IRRD ’89
2019

Copertă şi tehnoredactare: Alina VLĂSCEANU
Redactor: Sorin STAICU

© 2019, Editura IRRD ’89, Bucureşti
Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate
IRRD ’89.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
BĂDILĂ, ANDREEA-IULIANA
Drepturile omului în „Epoca de Aur” - Documentele Securităţii /
Andreea Iuliana Bădilă. - Bucureşti : Editura Institutului Revoluţiei Române din Decembrie 1989, 2019

ISBN 978-606-8684-31-4

94
34

CUPRINS

Cuvânt înainte..... **9**
Prefață..... **11**
Studiu introductiv..... **15**
Lista documentelor..... **83**

Documente

Capitolul I: *Încălcarea dreptului la libertatea de exprimare (libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor, libertatea de conștiință)*..... **97**
Capitolul II: *Planningul familial și avortul*..... **207**
Capitolul III: *Libertatea de circulație a persoanelor*..... **251**
Capitolul IV: *Încălcarea dreptului la viața privată: dreptul la secretul corespondenței, urmărirea și supravegherea de către Securitate, inviolabilitatea domiciliului, dreptul la intimitate, implantarea de microfoane și sistarea convorbirilor telefonice* **276**

În memoria unchiului meu,
Constantin Cătălin

Cuvânt înainte

După finalizarea cu succes în cadrul Facultății de Istorie a Universității București a unei lucrări de doctorat consacrată „Acțiunilor diplomatice ale României în cadrul ONU și CSCE. Analiză comparată (1962-1975), care a cuprins și abordarea problematicii drepturilor omului, iată, dr. Andreea – Iuliana Bădilă ne face o plăcută surpriză prin publicarea culegerii de documente privind „Drepturile omului în «Epoca de Aur». Documentele Securității".

Într-un consistent studiu introductiv, autoarea analizează impactul pe care semnarea Acordului Final de la Helsinki din 1 august 1975 de către cele 35 de state participante la negocieri l-a avut asupra situației internaționale, concentrându-și atenția asupra efectului încurajator pe care hotărârile privind drepturile omului („coșul al treilea") le-au avut asupra rezistenței civice și a opiniilor critice ale populației la adresa regimului din fostele state socialiste, contribuind, în final la prăbușirea regimurilor comuniste în Europa.

Angajamentele asumate de fostele guverne comuniste prin Actul Final de la Helsinki s-au dovedit a fi, în final o adevărată „capcană" pentru liderii comuniști din fostele state socialiste, fapt ce va duce la o criză de legitimitate a acestora, va încuraja rezistența populației și a manifestărilor ei împotriva autorităților și a regimului comunist.

În noile condiții, disidenții au inițiat și organizat diverse acțiuni de rezistență, ei simțindu-se acum, într-un anumit grad, susținuți nu numai de opinia publică, ci chiar de unele autorități oficiale occidentale.

Cele 139 de documente publicate de dr. Andreea-Iuliana Bădilă provin din Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, fiind grupate în patru categorii tematice: 1. Încălcarea dreptului la libertatea de exprimare (libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor, libertatea de conștiință); 2. Planningul familial și avortul; 3. Libertatea de circulație a persoanelor; 4. Încălcarea dreptului la viața privată: dreptul la secretul corespondenței, urmărirea și supravegherea de către Securitate, inviolabilitatea domiciliului, dreptul la intimitate, implantarea de microfoane și sistarea convorbirilor telefonice etc.

După parcurgerea acestor documente, în care cititorul va întâlni oameni care au influențat prin atitudinea lor mersul istoriei noastre și va lua la cunoștiință despre viața românilor în anii dominației comuniste, nu mă pot stăpâni să nu dau un exemplu, care frizează absurdul, dar care este realitatea pură în România socialistă. Este vorba de un raport din 10 mai 1980 al Securității din Cluj către Departamentul Securității Statului în care se semnalează un fapt greu de imaginat: în perioada 1 ianuarie – 1 mai 1989 în țara noastră Securitatea „a prevenit" – acesta este termenul folosit în document – ajungerea la destinație a 41.020 scrisori și cărți poștale sosite în țară „din mai toate continentele" pe adresa unor personaje juridice și – atenție – pe adresa numitei Doina Cornea". Și se semnalează că numai din Belgia au sosit pe numele Doinei Cornea 7.342 de cărți poștale!

Este doar un exemplu care ilustrează „intimitatea" vieții românilor existentă în anii regimului comunist! Exemplele însă pe care le va găsi cititorul în lucrare sunt numeroase, chiar foarte numeroase.

Prof. univ. dr. Ion CALAFETEANU

Prefață

Adoptarea Actului Final de la Helsinki la 1 august 1975 a generat puternice reverberații pe scena politică internațională prin importanța principiilor sale, care au reprezentat un ghid de norme și atitudini în relațiile Est-Vest în ultima perioadă a Războiului Rece.

Asumarea conținutului „coșului al III-lea" privind drepturile omului de către statele comuniste a încurajat rezistența civică și vocile critice din Europa Răsăriteană, constituind temeiul pe care s-au dezvoltat atât mișcările disidente, cât și presiunile externe venite din partea Occidentului.

În confruntarea dintre cele două mari tabere – Organizația Tratatului de la Varșovia și Organizația Atlanticului de Nord – drepturile omului au devenit „o foarte puternică armă ideologică"[1], care a contribuit la prăbușirea comunismului în Europa. „Ideologia marxistă – arată istoricul Constantin Hlihor – a cucerit, la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor, mintea și inima a milioane de oameni, prin ideea de dreptate socială și respectarea drepturilor într-o societate a inechității sociale. Nimeni nu a intuit în epocă faptul că unul dintre factorii care vor compromite marxismul, ca practică politică, va fi tocmai încălcarea drepturilor omului"[2].

Un exemplu concludent în acest sens îl reprezintă decizia autorităților române și sovietice de a publica Actul Final de la Helsinki, în ziarele „România Liberă", respectiv „Pravda" și „Izvestia"[3], gândit ca un gest de diplomație publică, care automat însemna o asumare a conținutului acestuia. Drept urmare, orice abatere de la aceste principii avea să reprezinte o contradicție între mesajul oficial și comportamentul efectiv al regimului: dacă la nivel declarativ decidenții vremii își asumau în totalitate „coșul III", în viața cotidiană a cetățeanului respectarea drepturilor omului lipsea aproape cu desăvârșire.

---

[1] Constantin Hlihor, *România și șocurile geopolitice ale Războiului Rece (1980-1991),* Editura IRRD, București, 2015, p. 80.

[2] *Ibidem,* p. 75-76.

[3] Constantin Corneanu, *Victorie însângerată decembrie 1989. Premisele, izbucnirea și desfășurarea Revoluției Române din Decembrie 1989*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2014, p. 303.

Beneficiind de cadrul politic internațional favorabil conturat de sprijinul masiv primit din Vest, opozanții din Europa de Est și implicit din România au tranformat angajamentul referitor la drepturile omului într-o capcană pentru liderii comuniști, cauză a crizei de legitimitate înregistrată la sfârșitul anilor '80.

Pentru România, dincolo de semnificația Actului Final de la Helsinki, este important de menționat și Acordul privind relațiile comerciale cu SUA, semnat la București la 2 aprilie 1975, prin care țara noastră devenea primul stat comunist care beneficia de clauza națiunii celei mai favorizate, în conformitate cu prevederile amendamentului Jackson-Vanik adus Legii Comerțului din 1974, care condiționa acest favor de dreptul la libera circulație a cetățenilor statului beneficiar. Acordul a reprezentat „un adevărat test" în raporturile româno-americane[4], fiind votat de Congresul SUA la 28 iulie și ratificat de Consiliul de Stat al RSR la 2 august, cu ocazia vizitei președintelui Gerald Ford în România. Clauza națiunii celei mai favorizate presupunea o serie de avantaje economice, precum tarife vamale preferențiale, credite cu dobânzi mici, acces la tehnologie avansată, dar trebuia reînnoită anual de președintele SUA, în funcție de evoluțiile înregistrate de România în privința drepturilor omului, în special de cel de a emigra.

În baza conținutului acestor două documente – cel referitor la clauza națiunii celei mai favorizate, dar mai ales a Actului Final de la Helsinki – au fost invocate și folosite constant de SUA și aliații săi democratici pentru a exercita presiuni asupra oficialilor comuniști de la București în vederea respectării drepturilor omului.

În plus, la începutul anului 1977, Jimmy Carter a devenit președintele SUA, pentru care „drepturile omului" a reprezentat o prioritate pe agenda de politică externă. Politica oficialului american a influențat fundamental și discursul statelor occcidentale care au criticat deseori pe cele comuniste în problematicile umanitare, oferind un imbold disidenților pentru intensificarea acțiunilor lor și semnalarea oricărui abuz. Efectele au fost imediate, prin apariția Grupului Public pentru Promovarea Respectării Înțelegerilor de la Helsinki în URSS – „Soviet Helsinki Watch" înființat de disidentul Yuri Orlov, a Cartei 77 în Cehoslovacia, document redactat de disidenții Václav Havel, Jan Patočka, Zdeněk Mlynář, Jiří Hájek și Pavel Kohout și a Comitetului pentru Apărarea Muncitorilor în Polonia care și-a extins atribuțiile și asupra problematicii drepturilor omului.

Odată ce liderii statelor comuniste și-au asumat un Act politic privind respectarea drepturilor omului, disidenții au putut iniția și dezvolta diverse

[4] Simion Gheorghe, *Clauza națiunii celei mai favorizate și relațiile româno-americane*, în revista Historia, https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/clauza-natiunii-celei-mai-favorizate-si-relatiile-romano-americane.

forme de protest, sub o formă legitimă și justificată, dincolo de faptul că susținerea occidentalilor le conferea un anumit grad de protecție și curaj spre a-și exprima nemulțumirile. În esență, autoritățile comuniste erau contrazise de opozanți cu propriile argumente, în sensul în care vocile critice reclamau strict o nerespectare a unor obligații politice pe deplin asumate de regim.

Inspirat și încurajat de amploarea mișcărilor disidente, dar și de ecoul politicilor promovate în Vest, Paul Goma a decis să ia atitudine față de regimul comunist de la București. Regâsindu-se în doleanțele camarazilor din Cehoslovacia, disidentul român le-a trimis o scrisoare de solidaritate, urmată de una destinată președintelui Nicolae Ceaușescu în care semnala îngrădirea drepturilor omului în România: „cetățenii nu se bucură de drepturile înscrise în Constituția țării – ca să nu mai vorbim de cele cuprinse în Carta Drepturilor Omului sau în Actul Final al Conferinței de la Helsinki”[5]. La 8 februarie 1977 a fost elaborată și *Scrisoarea deschisă adresată participanților la Conferința de la Belgrad* cu sprijinul lui Paul Goma, care a reprezentat un manifest împotriva tuturor formelor de opresiune practicate în România și a încălcărilor flagrante ale drepturilor omului. Preluată și difuzată de postul de radio „Europa Liberă”, scrisoarea a determinat foarte mulți români să se alăture cauzei lui Paul Goma prin distribuirea unor scrisori de susținere și solidaritate. Totodată, alte zeci de cetățeni nemulțumiți de politicile lui Nicolae Ceaușescu au venit la București pentru a semna scrisoarea, în speranța că instanțele CSCE și statele democratice vor lua act de doleanțele lor și vor face presiuni asupra liderilor comuniști români pentru liberalizarea regimului și respectarea drepturilor omului, în speță pentru libertatea de exprimare și libera circulație.

Pornind de la cele prezentate mai sus, scopul acestui volum a fost de a analiza modul în care au fost încălcate drepturile omului în România în perioada 1975-1989. Unul dintre primele demersuri a fost de a identifica, selecta și stabili care au fost cele mai desconsiderate drepturi de către regimul comunist în România, prin filtrul Securității – principalul său instrument de control: libertatea de exprimare și de circulație, interzicerea avortului și a măsurilor de contracepție și dreptul la viața privată.

În vederea atingerii acestui obiectiv, volumul cuprinde documente ale Securității identificate în fondurile Informativ și Penal din arhiva CNSAS. Majoritatea dintre acestea relevă nenumărate situații și cazuri de încălcări ale drepturilor omului comise de conducerea și organele statului comunist, structurate în cadrul a patru capitole, în funcție de grila de selecție menționată anterior. Preponderente sunt rapoartele și notele informative ale Securității care conțin informații despre viața și activitatea unor disidenți sau a altor persoane

[5] Paul Goma, *Scrisori întredeschise. Singur împotriva lor*, Editura Multiprint, Oradea, 1995, p. 56.

care s-au exprimat critic sau „ostil" față de politicile lui Nicolae Ceaușescu și măsurile pe care autoritățile române le-au adoptat împotriva acestora prin arestări, condamnări, intimidări, cenzură dar și prin deschiderea unor dosare de urmărire informative sau penale, impunerea domiciliului forțat, avize negative de călătorie, confiscarea corespondenței și instalarea mijloacelor T.O. (Tehnică Operativă) pentru monitorizarea discuțiilor etc.

Următorul pas în cadrul cercetării noastre a fost de a examina care au fost principalele forme de disidență, opoziție, gesturi contestatare sau voci critice care s-au manifestat față de politicile lui Nicolae Ceaușescu, urmărind cu precădere sancțiunile și măsurile adoptate de organele statului pentru a preveni, stopa sau lichida acest fenomen. În acest cadru, ne-am propus a surprinde și rolul pe care Occidentul, alături de mijloacele media, precum postul de radio „Europa Liberă" l-a avut atât în susținerea și protejarea disidenților și oponenților români de a-și exprima opiniile, cât și în influențarea deciziilor politice ale oficialilor comuniști.

Un alt aspect pe care ne-am propus a-l cerceta a fost și intervenția statului în viața de familie, respectiv în activitatea de planning familial prin reglementarea întreruperilor de sarcină care restricționa drastic accesul la avort, act soldat cu numeroase încălcări ale drepturilor omului, respectiv ale demnității persoanei și ale libertății femeii. Dincolo de nemulțumirile total justificate ale oamenilor, instituirea controlului public asupra vieții private a avut efecte dramatice pe termen lung, mai ales prin numărul de decese materne și infantile.

Nu îl ultimul rând, analiza noastră a vizat și lupta cetățenilor români pentru libertatea de circulație și dorința acestora de a pleca dintr-o țară în care Partidul-Stat deținea monopolul asupra libertății de exprimare și intervenea abuziv în viața privată printr-un control sufocant, mai ales asupra celor ce își exprimaseră nemulțumirea sau opoziția față de regim.

Încălcarea drepturilor omului în România a reprezentat una din cauzele declanșării Revoluției Române din Decembrie 1989. Fără a omite contextul internațional al prăbușirii regimurilor comuniste în Europa, și implicarea Occidentului, dincolo de revendicările și nemulțumirile de ordin social-economic sau politic, românii au ieșit în stradă în 1989 scandând „Libertate!" și militând pentru redobândirea drepturilor și libertăților cetățenești.

Ofensiva dură a regimului Ceaușescu împotriva celor mai elementare drepturi ale omului, manifestată sistematic de-a lungul anilor, a condus la o acumulare de nemulțumiri și revendicări în materie de libertăți fundamentale, care în contextul favorabil al anului 1989, aveau să explodeze, declanșând Revoluția Română din Decembrie 1989.

Studiu introductiv

Semnarea Actului Final de la Helsinki la 1 august 1975 de către cele 35 de state participante[1] la Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa a reprezentat unul dintre cele mai importante momente în procesul de destindere al relațiilor Est-Vest. Evenimentul paneuropean a reunit pentru prima dată în perioada Războiului Rece, țările celor două blocuri antagonice – NATO și Organizația Tratatului de la Varșovia – în cadrul aceluiași forum de dialog și negocieri politico-diplomatice, desfășurat în afara unei organizații cu valoare universală, așa cum era Organizația Națiunilor Unite.

Convocarea și pregătirea unei conferințe privind securitatea în Europa a fost un proiect politic amplu și dificil de realizat în contextul realităților postbelice, în care orgoliile și viziunile politico-ideologice ale statelor grupate în jurul celor două mari puteri – SUA și URSS – păreau aproape imposibil de adus la un numitor comun.

Spiritul de colaborare și de compromis în vederea găsirii unor soluții general-acceptabile pentru problemele europene, dincolo de tensiuni, neîncredere, confruntare și polemică a apărut abia la începutul anilor '70, când în cursul negocierilor CSCE a reieșit că Uniunea Sovietică și sateliții săi își doreau în mod special consolidarea păcii prin recunoașterea și menținerea statu-quo-ului teritorial postbelic, precum și dezvoltarea raporturilor economice cu Occidentul în vederea combaterii declinului cu care se confruntau la acest capitol, în vreme ce statele din Vest urmăreau realizarea unor progrese în problematicile de securitate militară, dar mai ales în chestiunea drepturilor omului.

Deși bipolaritatea între Est și Vest a continuat să existe, în speță în privința drepturilor omului pe care regimurile comuniste le considerau ca ținând

[1] Statele semnatare ale Actului Final de la Helsinki au fost Austria, Belgia, Bulgaria, Canada, Cehoslovacia, Cipru, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, Republica Democrată Germană, Republica Federală Germană, Grecia, Irlanda, Islanda, Italia, Iugoslavia, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Marea Britanie, Monaco, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, România, San Marino, Sfîntul Scaun (Vatican), Spania, Statele Unite ale Americii, Suedia, Turcia, Ungaria și URSS.

de „afacerile interne ale statelor”[2], participanții la conferința CSCE au înțeles importanța desfășurării acesteia prin filtrul promovării propriilor interese și obținerea unor câștiguri politice. Este și cazul României, care ca și pentru alte state mici și mijlocii din Europa, CSCE a reprezentat o bună oportunitate de a se afirma pe plan internațional, în încercarea de a arăta Occidentului distanțarea față de Moscova și de a participa efectiv în condiții de suveranitate, independență politică și „deplină egalitate”[3], la dezbaterea și soluționarea problemelor de securitate și nu numai prin proiecte, propuneri și inițiative proprii.

Important de precizat este faptul că disponibilitatea pentru dialog și negociere a statelor membre ale celor două alianțe politico-ideologice de a elabora un proiect comun de securitate și cooperare în Europa a fost alimentată și natura acestuia. CSCE nu era o organizație, ci un proces politic, motiv pentru care documentele finale elaborate în cadrul lucrărilor, respectiv Actul Final de la Helsinki, nu avea forță și obligații juridice, dar reprezenta un angajament politic al statelor de ordin moral care cântărea foarte mult în dezvoltarea raporturile Est-Vest, dar și în relațiile cu proprii cetățeni.

După cum vom demonstra pe parcursul cercetării noastre, asumarea acordurilor CSCE de către statele comuniste, implicit de către România a reprezentat un instrument de control al îndeplinirii angajamentelor umanitare speculată de Occident, dar într-o oarecare măsură și de mișcările disidente din Est.

Totodată, dezbaterile din cadrul reuniunilor CSCE au avut un caracter mult mai lax decât s-ar fi putut desfășura în cadrul unei organizații, fapt care a oferit statelor participante oportunitatea de a-și face cunoscute în detaliu propriile viziuni și interese în Europa, care în baza unei solide argumentări și tehnici de persuasiune, să se regăsească ulterior și în documentul final al Conferinței din vara anului 1975.

Situația drepturilor omului a fost una dintre problematicile care a generat nesfârșite discuții aprinse în cadrul forurilor internaționale între cele două blocuri politico-militare și a fost abordată diferit încă de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, pornind de la elaborarea conținutului „Declarației Universale a Drepturilor Omului” și adoptarea de către Adunarea Generală a ONU prin rezoluția 217(III), la 10 decembrie 1948[4].

---

[2] Rob Zaagman, Hannie Zaal, *The CSCE High Commissioner on National Minorities:* Negotiations în Arie Bloed (editor), *The Challenges of Change. The Helsinki Summit of the CSCE and Its Aftermath,* Dordrecht, Martinus Nijhoff Publishers, 1994, p. 99.

[3] ANR (Arhiva Națională a României), fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 126/1972, f. 13.

[4] *he Universal Declaration of Human Rights*, http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/.

Instaurarea comunismului în Europa de Est a conferit superioritatea drepturilor economice asupra celor politice și civile și a celor colective asupra celor individuale. În timp ce statele democratice puneau accent pe drepturile individuale ale cetățenilor, URRS și sateliții săi promovau drepturile colective ale acestora.

Documentul a trebuit să „satisfacă"[5] și să reflecte doleanțele țărilor ONU, indiferent de apartenența politică, adresându-se „tuturor membrilor familiei umane", ceea ce însemna că toți cetățenii acestora trebuia să beneficieze de aceleași drepturi egale și inalienabile. Această idee era precizată încă din preambul, alături de prevederile că „ignorarea și disprețuirea drepturilor omului au dus la acte de barbarie care revolta conștiința omenirii", iar ele trebuie să fie ocrotite de un sistem de drept, pentru ca omul să nu mai fie silit să recurgă la mijloace extreme precum revoltele împotriva tiraniei și asupririi[6].

Printre drepturile omului prevăzute și explicate în cele 30 de articole ale Declarației universale, se stipula faptul că „ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și drepturi",(art.1) „nimeni nu va fi ținut în sclavie" (art.4), „nimeni va fi supus torturii" sau unor pedepse sau „tratamente crude, inumane, degradante" (art.5), „nimeni nu va fi arestat, deținut sau exilat în mod arbitrar" (art.9). De asemenea, erau prevăzute și dreptul la respectarea vieții personale, „nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața personală, în familia sa, în domiciliul lui" (art.12), dreptul la proprietate (art.17.), dreptul la „libertatea gândirii" (art.18), precum și dreptul la libertatea opiniilor și a exprimării (art. 19)[7].

Acestea erau cele mai importante drepturi civile pe care statele răsăritene prin natura regimurilor totalitare le încălcau adesea și nu le acordau cetățenilor lor. Pentru a se eschiva, în discuțiile cu marile democrații, URRS a militat și a propus inserarea unui set de drepturi care să servească scopurilor sale politico-ideologice din perspectivă socio-economică. Astfel, în cea de-a doua parte a Declarației, au fost prevăzute dreptul la „securitatea socială" (art.22), dreptul la muncă, la „condiții echitabile de muncă", precum și la „ocrotitea împotriva șomajului "(art.23), dreptul la odihnă (art. 24.), „dreptul la un nivel de trai care să asigure sănătate și bunăstare"(art.25), dreptul la educație, învățământ gratuit - ciclul elementar și general (art.26) precum și dreptul de a participa în mod liber la viața culturală (art.27)[8].

---

[5] Sorin Gabriel Ioniță, *Publicațiile românești din exil despre problematica respectării drepturilor omului în România (1975-1989)*, Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc, București, 2009, p. 25.

[6] *The Universal Declaration of Human Rights,* http://www.un.org/en/documents/udhr/.

[7] *Ibidem.*

[8] *Ibidem.*

La aproape două decenii distanță, discrepanțele dintre cele două sisteme politico-ideologice asupra drepturilor omului s-au accentuat și au fost reflectate în cadrul a două „pacte internaționale". În timpul celei de-a XXI-a sesiuni a Adunării Generale a ONU din 1966 a fost propusă spre dezbatere tema privind „proiecte de pacte internaționale relative la drepturile omului"[9]. Inițial s-a dorit elaborarea unui singur pact, dar din rațiuni ideologice, nu s-a putut ajunge la un consens între cele două tabere.

După îndelungi dezbateri, Adunarea Generală a adoptat prin rezoluția 2200 (XXI) din 16 decembrie 1966, conținutul pactului referitor la drepturile politice și civile, având amprenta delegațiilor occidentale, precum și pactul cu privire la drepturile economice, sociale și culturale[10], purtând influența delegațiilor comuniste.

Adoptarea celor două documente a fost privită ca fiind „o adevărată «revoluție copernicană în domeniul Drepturilor Omului»: dacă până acum, dreptul internațional reglementa relațiile dintre statele suverane, omul individual este acum recunoscut ca beneficiar nemijlocit al drepturilor internaționale"[11].

Conținutul pactelor internaționale „defineau în norme juridice" drepturile omului prevăzute în Declarația universală din 1948, prezentate într-o formă mai clară, cu unele adăugiri. De menționat este că din cauza opoziției statelor răsăritene, în pactul care viza drepturile civile s-a renunțat la inserarea prevederilor din Declarația universală privind dreptul la proprietate și la cel de a căuta azil și a beneficia de azil în alte state[12].

O diferență interesantă între cele două pacte internaționale elaborate sub egida Adunării Generale a ONU este aceea că, în timp ce documentul despre drepturile economice, sociale și culturale stipula „posibilitatea unei puneri în aplicare progresive, în raport cu resursele disponibile în diferite state", cel cu privire la drepturile civile și politice „obliga" statele membre ONU, „să asigure imediat drepturile proclamate și să ia toate măsurile necesare" în vederea aplicării și respectării acestora[13]. Oficialii de la București nu au ezitat să se arate deranjați că pactele au fost puse în aplicare diferit, iar aceste problematici nu au

[9] AMAE (Arhiva Ministerului Afacerilor Externe), *România la Organizația Națiunilor Unite*, Sesiunea a XXI-a a Adunării Generale 20 septembrie-20 decembrie 1966.

[10] Resolution 2200 (XXI), 16 December 1966, *International Convenant on Economic, Social and Cultural Rights, International Convenant on Civil and Political Rights and Optional Protocol to the International Convenant on Civil an Political Rights,* http://www.un-documents.net/a21r2200.htm

[11] Jörn Rüsen, Hans – Klaus Keul, Adrian – Paul Iliescu, *Drepturile Omului la întâlnirea dintre culturi*, Editura Paralela 45, Pitești, 2004, p. 5.

[12] Sorin Gabriel Ioniță, *op. cit.,* p. 27.

[13] *Ibidem.*

fost cuprinse într-un singur document: „ideea consacrării lor în două pacte cu soluționare diferită, este, desigur, criticabilă”[14].

Declarația Universală a Drepturilor Omului și implicit, cele două pacte internaționale reprezintă în mod incontestabil documentele fundamentale ale ONU în privința dimensiunii umanitare. Toate organizațiile internaționale, cât și convențiile, tratatele și alte acte adoptate în cadrul diverselor reuniuni sau conferințe s-au ghidat după principiile Cartei ONU și ale documentelor adoptate în cadrul organismelor sale, iar CSCE nu a făcut excepție, din contră.

În plus, prevederile celor două pacte ONU, în speță modul în care au fost redactate reflectă chintesența relațiilor Est-Vest din perioada Războiului Rece, reprezentând o adevărată cartă a chestiunii drepturilor omului în jurul căreia și-au construit pozițiile oficiale statelor celor două blocuri politico-militare, exprimate mai ales în cadrul reuniunilor CSCE.

Mai exact, pe de-o parte, statele democratice s-au orientat după normele pactului privind drepturile civile, axându-se pe dreptul tuturor popoarelor de a dispune de ele însele și alte drepturi cetățenești precum libertatea de exprimare, de gândire, de circulație etc, iar pe de altă parte, statele socialiste, constant criticate și acuzate pentru politicile umanitare, contracarau prin a arăta că normele social-economice, precum dreptul la muncă, și la „ocrotirea șomajului”, dreptul la un nivel de trai, sunt încălcate în țările capitaliste.

Antagonismul viziunilor statelor membre ale celor două alianțe politico-militare asupra drepturilor omului a fost sesizat încă de la debutul negocierilor privind convocarea unei conferințe dedicate securității, ceea ce nu surprindea pe nimeni, dar a rămas în plan secund deoarece prioritățile erau altele: stabilirea unei agende de lucru, maniera de desfășurare a lucrărilor CSCE, procedura de vot și temele de dezbatere.

În vederea clarificării și atingerii acestor obiective, la 22 noiembrie 1972 au fost inaugurate Consultările Multilaterale de la Dipoli, care au constituit în fapt reuniunea premergătoare a CSCE. Au participat 35 de state, iar negocierile s-au desfășurat la nivelul ambasadorilor acreditați la Helsinki.

Din delegația României au făcut parte Mircea Bălănescu, Valentin Lipatti (coordonatori) alături de Constantin Vlad, Romulus Neagu, Ioan Sbârnă, Ion Diaconu și alți diplomați[15], iar proiectul de mandat coordonat de ministrul de Externe George Macovescu a cuprins obiectivele pe care oficialii români trebuiau să le îndeplinească. Astfel, România a urmărit ca deciziile în cadrul dezbaterilor să fie adoptate prin consens[16], a acordat o importanță

[14] Apud *Ibidem*.

[15] Valentin Lipatti, *În tranşeele Europei. Amintirile unui negociator*, Editura Militară, București, 1993, p. 9.

[16] ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 126/1972, f. 21.

majoră regulilor de procedură, și s-a exprimat în favoarea aplicării principiului rotației în ceea ce privește președinția, atât la ședințele plenare, cât și la lucrările comisiilor specializate[17].

Toate aceste scopuri arată că delegația României era determinată de a se implica activ în procesul CSCE, pe principii de egalitate în drepturi cu celelalte state, în încercarea de obține un capital de imagine în raporturile cu Occidentul.

De altfel, din analiza mandatului mai reieșea că România își dorea realizarea unei largi cooperări între statele participante la Conferință și se pronunța pentru crearea unui organism permanent de colaborare între participanți[18], pentru necesitatea adoptării unor măsuri de dezangajare militară[19] și sprijinirea ideii de reducere a forțelor armate și a armamentelor în Europa[20].

Drepturile omului nu a fost o temă îndeajuns de relevantă pentru interesele românești pentru a fi inclusă în aria priorităților, ci securitatea europeană cu toate implicațiile sale, după cum susținea și „fratele mai mare", URSS. Ambasadorul sovietic la Washington, Anatoli Dobrînin confirmă în mărturiile sale că Moscova nu a fost interesată decât de problematica securității și dezvoltarea relațiilor economice, fără a-și arată vreun interes anume pentru drepturile omului[21].

Consultările Multilaterale de la Dipoli s-au încheiat la 8 iunie 1973, după șase luni și jumătare de negocieri între participanți, concretizate prin adoptarea „Recomandărilor finale ale Consultărilor de la Helsinki", esența acestui document, mult îmbunătățită, regăsindu-se ulterior în prevederile Actului Final de la Helsinki. Rezultatul lucrărilor de la Dipoli a fost supranumit și "Cartea Albastră" și a cuprins 96 de articole, structurate pe șapte capitole și o anexă a statelor participante [22]. Au fost prevăzute temele pe care participanții le vor dezbate ulterior în cadrul celor trei etape și regulile de funcționare ale Conferinței.

---

[17] *Ibidem,* f. 22.

[18] *Ibidem,* f. 14.

[19] *Ibidem,* f. 15.

[20] *Ibidem,* f. 16.

[21] Anatoly Dobrynin, *In confidence. Moscow's ambassador to six Cold War presidents,* University of Washington Press, Seattle, London, 1995, p. 345.

[22] ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr.117/1973, f. 63- 98.
Documentul a mai fost publicat și pe site-ul oficial al OSCE, *Final Recommendation of the Helsinki Consultations* http://www.osce.org/mc/40213 ; *From Helsinki to Vienna: Basic Documents of the Helsinki Process*, edited by Arie Bloed, Dordrecht, Martinus Nijhoff Publishers, 1990, p. 27-41; Valentin Lipatti, Ion Diaconu (editori), *Securitatea și Cooperarea în Europa. Documente (1972-1989)*, Editura Academiei Române, București, 1991, p. 11-23; *The Conference on Security and Co-operation in Europe. Analysis and basic documents, 1972-1973*, Part I, edited by Arie Bloed, Dordrecht, Boston, London, Kluwer Academic Publishers, 1993, p. 121-139.

Importantă în adoptarea consensului asupra tematicilor de dezbatere a fost și inițiativa ambasadorului elvețian Samuel Campich care a introdus în jargonul CSCE, terminologia celebrelor „coșuri". În vederea unei bune organizări, acesta a făcut apel la imaginație propunând participanților să-și grupeze propunerile după subiectul tratat în cadrul a patru coșuri: primul pentru problemele securității, cel de-al doilea pentru aspectele economice, al treilea pentru dimensiunea umanitară și culturală și ultimul pentru urmările Conferinței[23].

Prima etapă a CSCE a debutat la 3 iulie 1973, la nivelul miniștrilor de Externe. Atât reprezentantului României, George Macovescu, cât și omologul său rus, Andrei Gromîko, s-au concentrat în intervențiile lor asupra inviolabilității granițelor, subliniind importanța principiilor care vizau securitatea europeană[24].

Cea de-a doua etapă CSCE s-a desfășurat la Geneva, la nivel de experți, între 18 septembrie 1973 - 21 iulie 1975, perioadă în care toate statele participante și-au prezentat propunerile cu privire la cele patru mari capitole ale Conferinței.

Etapa de la Geneva a devenit unică[25] în istoria contemporană din mai multe motive. A fost prima reuniune dedicată aspectelor securității și cooperării care a mobilizat statele europene alături de SUA și Canada, pe principii de egalitate și suveranitate, depășind barierele ideologice și politice din care făceau parte. În plus, a fost prima tentativă multilaterală a statelor de a căuta o soluționare politică la problemele Europei.

Durata negocierilor a fost una inedită, ședințele de lucru desfășurându-se non-stop până în dimineața zilei de 21 iulie, 1975, la ora 3.40 pm, timp de 19 luni. Ca bilanț, întregul proces european este unul sinuos, ajungându-se de la inaugurarea consultărilor de la Dipoli din 22 noiembrie 1972 și până la finalizarea celei de-a doua etape CSCE, la 31 de luni de negocieri.

Așa cum era de așteptat, și la Geneva principala preocupare a României a rămas „coșul I" dedicat securității. La capitolul *inițiative*, încă din 13 august 1973, MAE român a înaintat spre aprobarea lui Nicolae Ceaușescu șase proiecte. Pentru această a doua etapă, delegația României avea trei proiecte doar pentru prima comisie, care viza securitatea europeană, ceea ce arăta încă o dată

---

[23] Constantin Vlad, *Puncte cardinale îndepărtate: Helsinky –Tokyo-Canberra – Note ale unui fost ambasador al României,* Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, București, 2011, p. 56-57.

[24] *Conferința generală – europeană, un pas important spre edificarea concretă a securității continentului. Cuvântarea rostită de ministrul Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România, George Macovescu* în „România liberă", nr. 8926 din 5 iulie 1973, p. 6.

[25] Angela Romano, *From Détente in Europe to European Détente. How the West Shaped the Helsinki CSCE,* P.I.E. Lang, Brussels, 2009, p. 27.

interesul pentru primul „coș" al CSCE. Cele trei documente conțineau proiectul de „*Declarație cu privire la principiile care guvernează relațiile dintre statele participante la CSCE*", proiectul de „*Măsuri destinate să facă efectivă nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța în relațiile dintre statele participante la CSCE*" și proiectul de „*Document privind aspectele militare ale securității*"[26]. Proiecte au existat și asupra cooperării în domeniile economiei, științei, tehnicii și mediului înconjurător[27] și cooperării culturale și contacte între oameni[28], dar fără a conține ceva specific, însoțite și de unul denumit „Rezoluție cu privire la crearea unui organism pentru consultări în problemele securității și cooperării în Europa"[29].

A treia etapă CSCE, desfășurată între 30 iulie – 1 august 1975, s-a încheiat prin semnarea Actului Final de la Helsinki de către toți participanții, structurat în jurul a patru domenii sau arii tematice: chestiunile legate de securitatea în Europa[30]; cooperarea în materie de economie, știință, tehnologie și mediu înconjurător; cooperarea în domeniul umanitar; precum și continuitatea Conferinței.

Cea mai importantă componentă a Actului Final a reprezentat-o „Declarația cu privire la principiile care să reglementeze relațiile reciproce dintre statele participante", supranumită „Decalogul de la Helsinki"[31], și a cuprins: I. egalitatea suverană, respectarea drepturilor inerente suveranității; II. nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța; III. inviolabilitatea frontierelor; IV. integritatea teritorială a statelor; V. reglementarea pașnică a diferendelor; VI. neamestecul în treburile interne; VII. respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv a libertății de gândire, conștiință, religie sau convingere; VIII. egalitatea în drepturi a popoarelor și dreptul popoarelor de a dispune de ele însele; IX. cooperarea între state și X. îndeplinirea cu bună-credință a obligațiilor asumate conform dreptului internațional[32].

---

[26] ANR, Fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 133/1973, f. 43.

[27] *Ibidem,* p. 82-89.

[28] *Ibidem*, f. 90-97.

[29] *Ibidem,* f. 98-100.

[30] Prin chestiuni legate de securitatea în Europa se înțelegeau principiile care guvernează relațiile dintre state și măsurile destinate să mențină încrederea mutuală dar și aspecte legate de securitate și dezarmare.

[31] *Conference on Security and Co-operation in Europe Final Act,* http://www.osce.org/mc/39501?download=true Vezi și ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 142/1975, f. 277-307.

[32] *Ibidem.*

Și în cadrul acestei etape, perseverența delegației sovietice de a obține concesii asupra inviolabilității granițelor a ieșit în evidență, sprijinită ferm și de România, și a fost transcrisă în principiile III și IV: „Statele participante consideră inviolabile, fiecare, toate frontierele celuilalt precum și frontierele tuturor statelor din Europa și în consecință, ele se vor abține acum și în viitor de la orice atentat împotriva acestor frontiere. Ele se vor abține, de asemenea, de la orice cerere sau de la orice act de acaparare și de uzurpare a întregului sau a unei părți a oricărui stat participant"; „Statele participante vor respecta integritatea teritorială a fiecăruia din statele participante"[…] [33].

Prin dimensiunea prevederilor sale, Actul Final de la Helsinki a reprezentat o adevărată cartă a relațiilor înte statele europene, stabilind ansamblul de principii după care se vor ghida, definite sub o formă mult mai detaliată și mai clară decât în alte documente internaționale, creonând un amplu program de cooperare în Europa în plan politic, economic, umanitar, tehnico-științific și cultural și dezvoltând un sistem de negociere și luare a deciziilor bazat pe principii democratice și de egalitate în drepturi.

În istoriografie s-a vehiculat ideea că Uniunea Sovietică și sateliții săi au avut mai mult de câștigat de pe urma CSCE în problematica securității, prin tematica respectării inviolabilității granițelor decât au putut obține statele democratice la capitolul respectării drepturilor omului, dată fiind lipsa de transparență din Europa Răsăriteană.

Realitățile politice internaționale post-Helsinki au dovedit însă, că nu am asistat la un succes al statelor blocului răsăritean: semnarea și asumarea Actului Final a încurajat rezistența civică, principiile fundamentale incluse în cadrul „coșului al treilea" privind drepturile omului au creat cadrul oportun pentru dezvoltarea mișcărilor disidente și au contribuit la criza de legitimitate și prăbușirea regimurilor comuniste în 1989.

În plus, în privința „inviolabilității frontierelor", în prima parte a „Decalogului", la principiul I privind egalitatea suverană se stipulează că „frontierele statelor pot fi modificate în conformitate cu dreptul internațional, prin mijloace pașnice și prin acord", ceea ce arată că nu exista prevăzută o garantare a permanenței acestora. Un exemplul pertinent în acest sens este reunificarea Germaniei, de la începutul anilor nouăzeci, care a arătat că succesul Conferinței pe termen lung a aparținut statelor democratice. Sovieticii au fost nevoiți să cedeze în favoarea occidentalilor și să accepte modificarea frontierelor germane.

Apoi, Decalogul a continuat să funcționeze fără a fi modificat și după dispariția sistemelor comuniste în Europa. Dacă principiile care stăteau la baza

[33] *Ibidem*.

Actului Final de la Helsinki ar fi purtat amprenta comuniștilor, la începutul anilor nouăzeci ar fi trebuit să asistăm la sfârșitul procesului CSCE, ceea ce nu s-a întâmplat.

Politica Occidentului cu privire la dimensiunea umană a oferit un sprijin fundamental vocilor critice din statele aflate sub dominație comunistă, deoarece problema respectării drepturilor omului „a ajutat la subminarea stabilității aparente în Europa Răsăriteană. Ea a agravat criza de legitimitate a regimurilor răsăritene, care acceptaseră Principiul VII dar au fost refractare și incapabile să-l respecte. În același timp, ea a legitimat și stimulat opoziția politică, care-și putea baza acum cererile pe angajamente internaționale asumate de guverne. În sfârșit, dar nu în ultimul rând, critica Vestului în cadrul CSCE față de violările drepturilor omului a mărit prețul politic al represiunii în Est și a permis opoziției din aceste țări să aibă un anumit grad de protecție”[34].

În ceea ce privește participarea României la procesul CSCE, Nicolae Ceaușescu s-a implicat din plin în consolidarea securității în Europa, înțelegând că această platformă de dialog îi oferă oportunitatea de a se afirma independent pe plan extern, într-un cadru multilateral[35], strategie care i-ar putea aduce unele beneficii și în raporturilor cu Vestul.

Contribuția diplomației în cadrul CSCE a generat reverberații la nivel european în privința regulilor de procedură cărora le-a acordat un rol prioritar[36]: „bătălia pentru elaborarea regulilor de procedură ale Consultărilor Multilaterale, iar apoi ale conferinței propriu-zise a fost în mod evident o bătălie politică”. În cadrul acestor întruniri, „România a jucat un rol decisiv și de a cărei reușită a depins întreaga orientare democratică a procesului CSCE” – afirma Valentin Lipatti[37].

În vederea combaterii amenințărilor, mai ales după momentul 1968 și invadarea Cehoslovaciei, România vedea securitatea europeană „ca un sistem de angajamente liber consimțite, clare și precise” asumate de toate statele, la

---

[34] Apud, Mihai Dobre, *România la sfârșitul Războiului Rece. Statut geopolitic și opțiuni de securitate*, Editura Enciclopedică, București, 2011, p. 118.

[35] De altfel, încă de la debutul Consultărilor de la Dipoli, delegația României a propus ca desfășurarea discuții să aibă loc „între state suverane și independente, în afara alianțelor”, ceea ce i-a deranjat pe oficialii sovietici care au propus excluderea acestui punct, susținând că nimeni nu contestă că România este un stat independent și suveran, ca de altfel toate statele reuniunii,”calitate pe care alianțele existente n-o afectau cu nimic”. Diplomații români au încercat să evite disensiunile, dar și-au dorit ca în regulile de procedură să apară și statutul de suveranitate al statelor, ceea ce s-a și întâmplat.

[36] ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 126/1972, f. 22.

[37] Valentin Lipatti, *op.cit*., p. 29-30.

care se adăuga un set de măsuri concrete care să ofere tuturor statelor „garanția deplină că se află la adăpost de orice act de agresiune, că se pot dezvolta liber", în conformitate cu propriile sale interese pe baza respectării principiilor fundamentale ale dreptului internațional[38].

Concentrându-se asupra binomului securitate prin cooperare, diplomația română a reușit să transpună în documentele conferinței câteva aspecte foarte importante atât pentru interesele sale, dar și pentru buna desfășurare a reuniunilor CSCE. În privința regulilor de procedură s-a reușit introducerea principiului rotației la președinția lucrărilor sesiunilor plenare sau a grupurilor de lucru, participarea pe principii de egalitate, în afara alianțelor militare a statelor și, mai ales, folosirea consensului ca regulă de adoptare a tuturor hotărârilor.

Cât despre viziunea asupra securității europene, România s-a declarat mulțumită pentru că Decalogul de la Helsinki a cuprins și acele principii care o interesau în mod expres, „egalitatea suverană a statelor", „nerecurgerea la forță sau amenințarea cu forța" și „reglementarea pașnică a diferendelor", dincolo de faptul că și alte inițiative ale sale privind cooperarea economică, sau dezvoltarea încredererii între state s-au regăsit, în cadrul unor formulări la care au contribuit fără îndoială și alte state, în prevederile Actului Final de la Helsinki[39].

Interesant că în stenograma ședinței Comitetului Politic al CC al PCR din 23 iulie 1975[40], când s-a discutat cine va face parte din delegația României la cea de-a treia etapă a CSCE, în vederea semnării Actului Final de la Helsinki, Nicolae Ceaușescu, președintele RSR și-a exprimat intenția de a nu participa[41]: „Eu aș prefera să nu merg să semnez[…]. Să meargă primul ministru". Refuzul său era motivat de faptul că așteptările de la această Conferință fuseseră mult mai mari, dar trăda și o reținere fiind conștient că era nevoit să-și asume și acele prevederi referitoare la drepturile omului.

Pe durata discuțiilor, liderul român a fost convins de către membrii forului executiv suprem al RSR că, fie și „din punct de vedere juridic al reprezentării statului", trebuia să fie prezent la ultima etapă a procesului CSCE. Paul Niculescu-Mizil a arătat că importanța participării lui Ceaușescu, în calitate de șef de stat la semnarea Actului Final avea mai degrabă o încărcătură politică, decât una juridică: România era „una din țările care a inițiat această acțiune cu securitatea europeană. Și în interiorul statelor socialiste, noi am avut

[38] Mihai Dobre, *op. cit.,* p. 119.

[39] *Ibidem,* p. 120.

[40] ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 107/1975, f. 6.

[41] *Ibidem.*

o poziție de avangardă”[42], iar președintele „un rol de prim ordin”. Niculescu-Mizil concluziona că deși Conferința nu rezolva problemele de fond, reprezenta „o deschidere spre rezolvarea lor viitoare”.

Această opinie era unanim apreciată și de ceilalți participanți la discuție, subliniind că România a fost activă în timpul negocierilor CSCE prin propunerile sale, iar prezența lui Nicolae Ceaușescu ar fi confirmat „contribuția”, în vreme ce absența sa, ar fi creat „speculații”[43] mai ales din partea statelor occidentale.

După ce Nicolae Ceaușescu și-a exprimat rezervele față de rezultatul etapelor CSCE: „să nu se creeze iluzia că s-a făcut mare scofală”, cel care i-a oferit argumente suplimentare pentru a merge la Helsinki a fost Ion Iliescu, care surprindea pertinent care a fost miza Conferinței pentru România: „Noi nu ne-am făcut iluzii de la început că această conferință va rezolva problemele de fond, dar am spus că ea are o mare importanță pentru faptul că toate statele europene – mari și mici – sunt prezente acolo. Tot la fel nu ne facem iluzii despre importanța și rolul ONU, dar suntem pentru întărirea rolului acestei organizații”[44].

În cele din urmă, secretarul general Nicolae Ceaușescu a semnat Actul Final de la Helsinki, afirmând în discursul[45] susținut la 1 august 1975, că România a participat activ alături de celelalte state, atât la eforturile pentru convocarea și pregătirea Conferinței, cât și la elaborarea documentelor, în speță cele privind securitatea europeană.

Cât despre drepturilor omului, Ceaușescu făcea referire la categoria celor economice și sociale, precum condițiile de muncă și de viață ale oamenilor, considerate ca fiind „prioritare” pentru viitor. Soluția propusă, pornea de la necesitatea respectului fiecărui popor de a-și alege singur calea dezvoltării, semnalând că ar fi fost indicat să fie discutate și acele aspecte referitoare la lupta împotriva drogurilor și a criminalității[46].

Drepturile civile și politice erau amintite în grabă, doar pentru a arăta că nu trebuie să existe interes decât pentru ele, ci și pentru condițiile de muncă ale muncitorimii, țărănimii și intelectualității[47].

---

[42] ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 107/1975, f. 6.

[43] *Ibidem,* f. 7.

[44] *Ibidem,* f. 8.

[45] ANR, Fond CC al PCR/ Relații Externe, dosar nr. 142/1975, Vol. I, f. 88-95.

[46] *Ibidem*, f. 90-91.

[47] *Ibidem.*

Forme de opoziție în România: Lupta pentru libertatea de exprimare

Adoptarea Actului Final de la Helsinki a reprezentat un imbold pentru rezistența civică din blocul răsăritean care, cu ajutorul primit din partea Occidentului, a transformat principiile privind drepturile omului într-o capcană pentru liderii țărilor comuniste, ce a dus la implozia din Europa, de la sfârșitul anilor '80.

Confirmarea vine inclusiv din partea secretarul de stat al SUA pe probleme de securitate, Henry Kissinger, care nu ascunde faptul că prevederile incluse în coșul III au avut un rol determinant în „dezintegrarea sateliților sovietici", devenind „un vârf de lance" pentru apărătorii drepturilor omului din statele membre NATO[48] și nu numai.

Formele de protest exprimate de către disidenții statelor aparținând blocului sovietic au fost legitimate de faptul că liderii lor politici au semnat și și-au asumat un angajament pe care ulterior l-au încălcat în nenumărate rânduri în privința chestiunilor umanitare. Un sprijin binevenit a venit și din partea instanțelor occidentale care monitorizau practicile folosite de țările comuniste facilitând internaționalizarea abuzurilor semnalate de cei care care aveau de suferit.

În acest context, în anul 1976, Congresul american a înființat Comisia Helsinki cu scopul de a consolida legitimitatea monitorizării drepturilor omului, a disemina și promova principiile acordurilor de la Helsinki în Europa de Est pentru a-i apăra pe cei care erau persecutați pentru că își apărau libertățile[49]. Importanța acestei instanțe a fost conferită și de faptul că a stat la baza dezvoltării manifestărilor disidente stimulându-le, iar primele efecte au apărut imediat prin crearea Grupului Public pentru Promovarea Respectării Înțelegerilor de la Helsinki în URSS – „Soviet Helsinki Watch" de către Yuri Orlov împreună cu alți 10 camarazi de-ai săi, un exemplu preluat și de vocile critice din Ucraina, Armenia, Lituania și Georgia[50].

În ianuarie 1977 fenomenul disident se extinde și în Cehoslovavia, unde Václav Havel alături de Jan Patočka, Zdeněk Mlynář, Jiří Hájek și Pavel Kohout au format grupul „Carta 77" – un manifest omonim care critica guvernul cehoslovac pentru maniera în care au fost implementate și respectate o serie de

[48] Constantin Hlihor, *op. cit.*, p. 77.

[49] Sarah B.Snyder, *Human Rights Activism and The End of the Cold War. A Transnational History of the Helsinki Network,* Cambridge University Press, New York, 2011, p. 48-53.

[50] John Fry, *The Helsinki Process. Negotiating Security and Cooperation in Europe*, National Defence University Press, Washington, DC, 1993, p. 28.

documente, convenții și tratate internaționale pe care le semnase cu privire la drepturile civile, politice, economice și sociale ale omului. Deși accentul era pus cu predilecție pe conținutul „coșului III" al Actului Final de la Helsinki, erau invocate atât articole din legi interne, precum Constituția Cehoslovaciei, cât și legi internaționale adoptate în cadrul organismelor ONU[51]. În aceași notă, în martie 1977, în Polonia, Comitetul pentru Apărarea Muncitorilor (creat în iunie 1976) și-a extins atribuțiile și în domeniul drepturilor omului, angajându-se că va raporta orice încălcare a legilor CSCE[52]. În plus, doi ani mai târziu, Comitetul a creat primul Grup Helsinki de Monitorizare, iar în 1980 a înființat grupul „Solidaritatea"[53].

Evoluția mișcărilor disidente a fost determinată și de schimbările care au avut loc la nivelul administrației SUA, prin preluarea mandatului de președinte de către Jimmy Carter, la 20 ianuarie 1977. Pentru oficialul american, problema drepturilor omului era prioritatea numărul 1 pe agenda politicii sale externe[54], motiv pentru care a adoptat o atitudine fermă față de orice încălcare a acestora în statele comuniste. Cel care l-a convins pe Jimmy Carter să-și seteze ca „prioritară" problema drepturilor omului a fost Zbigniew Brzezinski, consilierul său pe probleme de securitate națională: „Nu ataca toată Înțelegerea. Așa – numitul *Basket Three* ne dă dreptul – pentru prima dată – să insistăm pe problema drepturilor omului fără să se considere că intervenim în afacerile interne ale statelor comuniste. El reprezintă un atu pentru noi, și ar trebui să lucrezi la această propunere, nu ca Republicanii care au fost indiferenți față de această oportunitate"[55].

Sub administrația Carter, și activitatea postului de radio „Europa Liberă" intră într-o nouă etapă, concentrându-se cu predilecție asupra tematicilor dedicate drepturilor. Apreciat ca fiind cel mai important fenomen mediatic al Războiului Rece, utilizat în confruntarea dintre capitalism și comunism, Radio

---

[51] *Violations of the Helsinki Accords, Czecholovakia. A Helsinki Watch Report, U.S Helsinki Watch Committee, Viena,* November 1986, p. 12. https://books.google.ro/books?id=OXbBxMP8wP4C&printsec=frontcover&hl=ro&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false, 5 iunie 2017.

[52] Thomas Risse, Stephen C.Ropp and Kathryn Sikkink (eds), *The Power of Human Rights. International Norms and Domestic Change*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999, p. 216-217.

[53] John Fry, *op. cit.*, p. 29.

[54] Jack Donnelly, *Universal Human Rights in Theory and Practice,* 2d Edition, Cornell University Press, Ithaca and London, 2003, p. 162.

[55] Sarah B. Snyder, *Human Rights Activism and The End of the Cold War. A Transnational History of the Helsinki Network*, Cambridge University Press, New York, 2011, p. 82.

Europa Liberă a jucat un rol determinant pentru vocile critice ale regimurilor comuniste și disidența din Europa de Est.

Pe fondul politicilor promovate de președintele Jimmy Carter, emisiunile postului au primit „o nouă orientare", care implica „înlocuirea strategiei directe a răzvrătirii populare cu strategia indirectă a luptelor psihologice și ideologice împotriva socialismului"[56].

În plus, tot în acea perioadă urma să aibă loc prima reuniune ulterioară a CSCE organizată la Belgrad (4 octombrie 1977-9 martie 1978) cu scopul de a analiza maniera în care statele semnatare ale Actului Final de la Helsinki au implementat normele asumate. Ghidându-se după politica externă a SUA, statele democratice din Europa s-au pregătit temeinic pentru confruntarea cu cele din Est, urmărind cu maxim interes tot ceea ce se întâmpla în interiorul lagărului comunist.

Astfel, Occidentul a creat cadrul pertinent pentru intensificarea acțiunilor de protest ale cetățenilor din Europa Răsăriteană, îndemnându-i spre a lua contact cu instanțele CSCE pentru a semnala orice neregulă sau abuz comis de comuniști, dezvoltând o rețea la nivelul întregii lumi comuniste[57].

Suportul și recomandările venite din partea statelor democratice, precum și amploarea mișcărilor disidente din Europa de Est au avut repercusiuni și în România, prin vocea scriitorului Paul Goma. Apariția „Cartei '77", cu toate implicațiile sale privind „responsabilitatea" respectării drepturilor omului atât de către conducerea statului cât și de cetățeni", promovarea unui „dialog constructiv" al semnatarilor cehoslovaci cu autoritățile pe marginea situațiilor în care legile au fost încălcate și recomandarea unor soluții[58] l-a inspirat pe Paul Goma să ia atitudine față de politica oficialilor comuniști români. Regăsindu-se în doleanțele cehoslovacilor, acesta le-a trimis o scrisoare de solidaritate, apoi a redactat una adresată președintelui Nicolae Ceaușescu și alta le-a adresat-o statelor membre CSCE care urmau să se întâlnească la Belgrad.

Acțiunile curajoase ale scriitorului Goma au devenit cunoscute cetățenilor români prin intermediului emisiunilor difuzate la Radio Europa Liberă[59], pe care Nicolae Ceaușescu le califica drept „organe de dezinformare"

---

[56] Vasile Mălureanu, *Apărarea ordinii constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații*, Editura Paco, București, 2016, p. 197.

[57] Florin Daniel Mihai, *Procesul de la Helsinki și importanța Comisiei pentru Securitate și Cooperare în Europa*, în revista „Studium", nr.VII/ 2017, p. 72.

[58] Ana Maria Cătănuș, *Vocația libertății. Forme de disidență în România anilor 1970-1980,* Editura INST, București, București, 2014, p. 58.

[59] *Ibidem*, p. 97.

încă din timpul discursului susținut la finalul Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa din august 1975[60].

Semnătura lui Nicolae Ceaușescu pe Actul Final de la Helsinki a avut o mare însemnătate pentru destinul său politic, din perspectiva respectării drepturilor omului în România, precum libertatea opiniilor și a exprimării, dreptul de a circula liber sau dreptul la viața privată.

În încercarea de a se opune regimului dictatorial al lui Ceaușescu, inițial, Paul Goma a căutat sprijin în rândul scriitorilor și prietenilor săi[61] în vederea redactării unei scrisori colective care să exprime solidaritatea românilor cu semnatarii Cartei 77 dar fără succes: „Nu mai speram în ei. Însă, dacă aș fi găsit măcar unu, care să aibă și el «probleme în suspensie», cum li se spune eufemistic, la București; unul singur, care să aibe și el motive să se plângă de situație…”[62].

Evaluând spiritul civic din România, la 26 ianuarie 1977, Paul Goma a trimis personal lui Pavel Kohut o scrisoare prin care se declara „solidar cu acțiunea” cehoslovacilor: „Situația voastră este și a mea, situația Cehoslovaviei este – cu deosebiri nefundamentale – și a României. Trăim, supraviețuim în același Lagăr”[63]. Totuși, se atrăgea atenția că spre deosebire de cehoslovaci, polonezi, est-germani, unguri, bulgari care se aflau sub ocupație rusească, românii mai întâmpinau o problemă, se aflau „sub ocupație românească – la urma urmei – mai dureroasă, mai eficace decat una străină”[64]. Totodată, scrisoarea semnala faptul că situația din România e similară cu cea din Cehoslovacia „aceași lipsă de drepturi elementare, aceași batjocorire a omului, aceași nerușinare a munciunii[…] Peste tot: sărăcie, haos economic, demagogie, nesiguranță, teroare”.

Câteva zile mai târziu, la 29 ianuarie 1977, Goma lansa un nou îndemn către cunoscuții săi, în special familiei de pictori Maria și Sergiu Manoliu, propunându-le un proiect de „Scrisoare deschisă adresată Conferinței de la Belgrad – în numele mai multora”, care să deplângă situația din România, dar cei doi „o găsesc prea violentă”, „se sperie” și nu o vor semna sub această formă[65].

[60] ANR, fond CC al PCR/ Relații Externe, dosar nr.142/1975, vol.I, f. 88-95.

[61] Printre cei cărora le-a solicitat ajutorul au fost Nicolae Breban și Dumitru Țepeneag.

[62] Paul Goma, *Culoarea Curcubeului ’77. Cutremurul oamenilor*, Ediția a II-a, Editura Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 1993, p. 53. (în continuare se va cita *Culoarea Curcubeului ’77*).

[63] *Idem*, *Scrisori întredeschise. Singur împotriva lor*, Editura Multiprint, Oradea, 1995, p. 56.

[64] *Ibidem.*

[65] Paul Goma, *Culoarea curcubeului ’77 (Cutremurul oamenilor). Cod „Bărbosul”,* 2009, p. 40, http://www.paulgoma.com/culoarea-curcubeului-77-barbosul-marturie-1977-dosar-de-securitate-2004-cutremurul-oamenilor-1977-cod-barbosul/, (în continuare se va cita *Cod Bărbosul*).

În primele zile ale lunii februarie, Goma a îndrăznit să înainteze o primă scrisoare și către liderul român Nicolae Ceaușescu căruia îi semnala că în manifestul cehoslovacilor nu se cerea „răsturnarea guvernului, cum pretind răuvoitorii", ci aplicarea și respectarea legilor interne cât și a convențiilor internaționale[66]: „cetățenii nu se bucură de drepturile înscrise în Constituția țării – ca să nu mai vorbim de cele cuprinse în Carta Drepturilor Omului sau în Actul Final al Conferinței de la Helsinki"[67]. Ca și cum nu ar fi fost îndeajuns aceste trimiteri către angajamentele asumate de Ceaușescu, Goma nu a ezitat să denunțe și rolul negativ pe care Securitatea îl avea asupra cetățenilor. În vreme ce alte popoare din sfera de influență sovietică își cereau drepturile, românii „tăceau", și se gândeau „ numai la ceea ce vor pierde dacă va afla securitatea, nu la ceea ce vor câștiga – în ciuda securității"[68].

La 8 februarie 1977 era redactată și *Scrisoarea deschisă adresată participanților la Conferința de la Belgrad,* dar sub o altă formă decât cea propusă de Goma inițial. Considerată a fi „primul demers colectiv privind respectarea drepturilor omului"[69] în România, scrisoarea era semnată de Paul Goma împreună cu Adalbert Feher, Erwin Gesswein, Emilia Gesswein, Maria Manoliu, Sergiu Manoliu, Ana Maria Năvodaru (Goma) și Șerban Ștefănescu[70].

Scrisoarea trimisă oficialităților CSCE a reprezentat un manifest împotriva tuturor formelor de opresiune „fizică, morală, intelectuală" practicate în țările comuniste, prin închisori, lagăre, spitale de psihiatrie și Gulag-uri, împotriva încălcării drepturilor omului, semnalând totodată abaterile regimurilor din Europa de Est de la propriile legi interne și internaționale[71].

Anexând scrisorii și un exemplar din Constituția RSR, semnatarii informau pe participanții la CSCE, despre încălcarea flagrantă a drepturilor omului de către oficialii comuniști români, drepturi „garantate" atât de legile interne, cât și de convențiile internaționale ratificate de guvernele statelor totalitare. Erau date și exemple concrete de nerespectare a „drepturilor civile (art.17); dreptul la asociere (art.27); libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a demonstrațiilor (art.28); libertatea conștiinței (art.30); inviolabilitatea persoanei (art.31); a domiciliului (art.32); secretul corespondenței și al convorbirilor

[66] Idem, *Scrisori întredeschise*, p. 57.

[67] *Ibidem.*

[68] *Ibidem*, p. 58. Scrisoarea lui Paul Goma către Ceaușescu a fost difuzată de postul de radio „Europa Liberă" la 2 martie 1977, http://www.cnsas.ro/documente/evenimente/Paul%20Goma/Scrisoarea%20catre%20Ceausescu.pdf

[69] Ana Maria Cătănuș, *op. cit.,* p. 98.

[70] Paul Goma, *Culoarea Curcubeului '77*, p. 72.

[71] *Ibidem*, p. 70.

telefonice (art.33) […] și dreptul la libera circulație a ideilor, a informației". Totodată, se arăta că dreptul la cetățenie a fost „transformat într-o obligație care nu servește cauzei progresului"[72], dreptul la demnitatea persoanei era încălcat, „votanții votează[...]în unanimitate candidatul unic propus de putere"; „cetățenii sunt obligați să servească intereselor statului – care sunt, de regulă, potrivnice intereselor cetățenilor", „convingerile, în speță cele politice, sunt impuse prin forță"[73].

O scrisoare cu o asemenea încărcătură politică, dincolo de dorința unor semnatari de a emigra, nu putea să nu fie promovată de postul de radio „Europa Liberă", care a facilitat diseminarea conținutului ei, motivând și alți cetățeni români să se alăture cauzei disidenților prin semnături „exterioare"[74]. Ulterior, la 14 februarie 1977, informația a fost preluată și de „International Herald Tribune", care titra că „scrisoarea reprezintă un indiciu că în România există o mișcare activă pentru drepturile omului", așa cum era și în alte state comuniste precum Uniunea Sovietică, Cehoslovacia, Polonia, RDG[75].

Reacțiile oficialilor comuniști români nu au întârziat să apară, organizând o ședință a Comitetului Executiv al CC al PCR[76], la numai două zile distanță de la publicarea scrisorii. Punând accent pe implicarea Occidentului, Ceaușescu convenea că e nevoie de o „poziție ceva mai fermă față de toate aceste acțiuni ale unor cercuri reacționare, ale unor agenții de presă, care încearcă să abată preocupările de la securitatea europeană la probleme minore, pe probleme de sprijinire chiar a unor elemente reacționare, să reactiveze o serie de agenturi străine". Paul Goma era acuzat de trădare, acționând împotriva intereselor statului român, în colaborare cu Occidentul: „trebuie să respingem și să luăm poziție asupra acelor cercuri care activează organizațiile fasciste, teroriste. […] La noi, l-au găsit pe Goma, care este un derbedeu , care a stat și în închisoare […] Trebuie să luăm atitudine mai fermă și față de corespondenții străini"[77].

La 17 februarie 1977, în cadrul „Consfătuirii pe țară a unităților de control al oamenilor muncii" au apărut și primele reacții publice ale lui Nicolae Ceaușescu care a criticat în termeni duri apariția primelor forme de disidență în România pe fondul amestecului mediilor occidentale.

Criticile oficialului român au vizat acțiunile lui Paul Goma și pe semnatarii scrisorii, calificați „elemente declasate, trădătoare de țară", exprimându-și în

[72] *Ibidem,* p. 71.

[73] *Ibidem*.

[74] *Ibidem,* p. 73.

[75] Ana Maria Cătănuș*, op. cit.,* p. 98.

[76] ANR, fond CC al PCR, Cancelarie, dosar nr. 12/1977, f. 3.

[77] *Ibidem*, f. 4.

același timp regretul că liderii politici și guvernele din Vest care îi susțin pe disidenții români, punându-le la dispoziție mijloace și posturi de radio „pentru a acționa împotriva hotărârilor de la Helsinki, împotriva destinderii, păcii și colaborării în Europa", dăunând chiar și „intereselor propriilor popoare"[78].

Tensiunile venite din partea Occidentului, percepute ca „acțiuni menite să provoace învrăjbire între popoare" îl determinau pe Nicolae Ceaușescu să-și exprime mâhnirea cu privire la stadiul procesului Helsinki: „Din păcate, trebuie să spunem că de la conferință și până acum prea mult nu s-a realizat". Pentru a se eschiva în privința drepturilor omului, liderul român acuza la rândul său statele din Vest – „unele cercuri" – că „încearcă să denatureze spiritul documentelor de la Helsinki, să le dea interpretări unilaterale, ignorând voit – sau nevoit – problemele esențiale ale securității europene", precum dezvoltarea relațiilor economice, „libere de orice bariere și îngrădiri artificiale", „lupta împotriva fenomenelor grave determinate de criza economică, de inegalitate socială", dezarmarea și intensificarea relațiilor culturale[79].

La 1 martie 1997, Paul Goma a expediat o nouă scrisoare președintelui RSR („marți, ora 9.00, depun la cutia poștală a doua Epistolă către Nicolae"[80]) în care îi explica faptul că „TRĂDĂTORI, DUȘMANI nu sunt cei care îndrăznesc să-și manifeste nemulțumirile, nu cei care cer drepturi elementare, cuvenite prin lege; nu cei care, în disperarea lor, aleg drumul amar al exilului"[81]. Acesta îi cerea lui Ceaușescu să oprească abuzurile comise de forțele de ordine – Miliția și Securitatea împotriva celor ce au aderat la Scrisoarea adresată participanților Conferinței CSCE de la Belgrad: „TRĂDĂTORII, DUȘMANII ROMÂNIEI sunt cei care nu produc nimic pentru semenii lor, cei care îi împiedică pe cei care produc să producă mai mult, mai bine"[82].

Scrisoarea lui Paul Goma nu a stârnit câtuși de puțin înduplecarea lui Ceaușescu, ci din contră, l-a determinat să recomande organelor de Securitate să ia noi măsuri împotriva acestuia. La 17 martie 1977, o notă a Ministerului de Interne releva planul de măsuri privind „anihilarea și neutralizarea acțiunilor ostile inițiate de Paul Goma", cu sprijinul postului de radio „Europa Liberă"[83]. Planul consta în acțiuni de descurajare, derutare și intimidare; „folosirea organelor de presă străine și a publicațiilor emigrației în vederea compromiterii

[78] Scânteia, An XLVI, nr.10730, 18 februarie 1977, p. 3.

[79] *Ibidem.*

[80] Paul Goma, *Culoarea Curcubeului '77*, p. 142.

[81] Idem, *Scrisori intredeschise*, p. 62.

[82] *Ibidem.*

[83] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, f. 109.

și dezavuării" acestuia; măsuri de „contracarare" a acțiunilor postului de radio „Europa Liberă" și măsuri de compromitere a lui Goma în unele ambasade din București prin diverse surse[84]. În cadrul acestor măsuri, se iniția o „acțiune permanentă de tracasare prin telefon" a lui Paul Goma pentru a-l „timora și determina să nu mai răspundă la apeluri" și crearea unei atmosfere „de respingere" în cadrul cartierului din Breaza, unde acesta urma a locui din 25 martie a.c.[85]. În plus, în demersul de descurajare a acțiunilor disidentului urma să fie instruită și trimisă o persoană care „să accentueze disputa până la a-i rupe în mod demonstrativ scrisoarea care posedă semnăturile respective". Nu în ultimul rând, Direcția I alături de Serviciul „D" urmau a pregăti 10-15 materiale care să-l compromită pe Goma[86].

În ciuda politicilor de intimidare promovate de autoritățile comuniste, mișcarea pentru drepturile omului a lui Goma a câștigat din ce în ce mai mult teren, prin creșterea numărului de aderenți dar și prin preluarea exemplului de atitudine civică. De pildă, un grup de cinci tineri români „un muncitor și patru ospătari angajați la hotelul PARC din București" au expediat o scrisoare președintelului Jimmy Carter, adresată în egală măsură și participanților primei conferințe post Helsinki[87].

În apelul lansat în numele dreptății, libertății și al păcii, tinerii se adresau reprezentanților statelor Conferinței de la Belgrad „să studieze cu toată atenția cuvenită", modul în care în România erau implementate principiile Actul Final de la Helsinki „care cer statelor semnatare" să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului. În același timp, aceștia solicitau ca în cadrul lucrărilor CSCE să se dezbată superficialitatea cu care sunt aplicate în România și alte documente cu prevederi similare, precum Carta Națiunilor Unite sau Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În plus, cei cinci semnatari se adresau Președintelui Carter și Congresului American pentru a analiza cu seriozitate maniera în care sunt respectate în România drepturile omului, și în mod special cel de a emigra, drept pe care „legea americană a Comerțului Exterior o consideră ca o condiție esențială pentru ca un stat să obțină CLAUZA NAȚIUNII CELEI MAI FAVORIZATE"[88].

[84] *Ibidem*, p. 109-111.

[85] *Ibidem*, p. 109. De altfel, într-un alt raport al Securității din 12 martie 1977 aflăm că ofițeri alături de șeful Serviciului „T" au instalat și mijloace A.C.M în vila mătușii lui Goma la care urma să locuiască, pentru a preveni toate „acțiunile dușmănoase ale disidentului (vezi ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, f. 15).

[86] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, p. 110.

[87] Flori Bălănescu, *Grup Canal '77. „Paraziții sociali" și mișcarea Goma pentru drepturile omului. Studiu de caz*, Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2015, p. 130.

[88] *Ibidem*, p. 130-131.

Semnatarii doreau să transmită un mesaj pentru întreaga opinie publică internațională de a susține cauza drepturilor omului și de a se ocupa de situația din România, „în spiritul pactelor internaționale pe care ea le-a semnat și ratificat”[89], condamnând abuzurile.

Preocupați de amploarea mișcării pentru drepturile omului, la 30 martie 1977 a avut loc o nouă ședință a Comitetului Politic Executiv în care s-au analizat acțiunile lui Paul Goma și măsurile pe care oficialii comuniști ar trebui să le adopte împotriva lui și a celor care au semnat *scrisoarea deschisă* sau au trimis scrisori de adeziune. Încă din primele fraze, Ceaușescu afirma că „în legătură cu unele probleme privind activitatea *măgarului acesta de Goma*, care continuă să ia legătura prin telefon, și acum, la Europa Liberă, s-a publicat o listă cu aproape 180 de oameni care au semnat-o”[90] (până în acel moment). Semnatarii, cel puțin o mare parte dintre ei, nu erau cunoscuți de către conducerea comunistă, ceea ce îl determina pe dictatorul român să declare că: „asta înseamnă că organele de securitate nu și-au făcut datoria în nici un fel, deși ne-au spus că ei urmăresc și știu fiecare mișcare a lui Goma […] Avem niște carențe foarte serioase”.

Exercitarea dreptului la exprimare al acestor semnatari, manifestându-se critic față de regim și exprimându-și nemulțumirile față de politicile regimului comunist, era sancționată de Nicolae Ceaușescu, înțelegând că trebuie să adopte „inclusiv măsuri feroce împotriva oricăror manifestări dușmănoase care lovesc în interesele poporului, ale clasei muncitoare”[91]. Iar recomandarea sa către forțele de represiune era foarte clară: „trebuie loviți, propriu – zis, fără cruțare. Aceasta ca măsură generală, tovarăși, care să fie luate peste tot unde avem asemenea oameni. Să discutăm pe aceea (sic!), care nu au asemenea manifestări, să-i facem să înțeleagă, să-i determinăm ca fiecare să-și vadă de treabă acolo unde este pus”[92]. În privința lui Goma, „niciun fel de mișcare, întrerupt telefonul, orice legături, cum încearcă să ia legătura cu ambasadorul, arestat public, pentru spionaj și trimis în judecată. Fără nici un fel de discuții și cu toți care vor proceda așa”. Iar în cazul aderenților la mișcarea Goma și la scrisoarea adresată CSCE, Ceaușescu propunea să se creeze o comisie de partid în fiecare județ care să discute cu aceștia, „pentru că nu s-a stat de vorbă cu niciunul”, să se discute despre ei în colectivul de întreprindere, „judecați și ce vor hotărî muncitorii. Dacă vor să-i bată, să-i bată. Să-i lăsăm într-adevăr, pe oameni să-i judece și aici care se dovedesc așa, nu pot rămâne în întreprinderile respective”[93].

---

[89] *Ibidem.*

[90] ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr.42/1977, f. 2.

[91] *Ibidem,* f. 3.

[92] *Ibidem*, f. 5.

[93] *Ibidem,* f.6.

Declarațiile politice ale lui Nicolae Ceaușescu și recomandările adresate organelor de securitate nu puteau rămâne fără urmări pentru Goma, astfel că la 1 aprilie 1977 a fost arestat pentru „trădare de patrie", „complot urmărind răsturnarea orânduirii de stat – democrat-populare"[94], respectiv de predarea unor „documente secrete unei puteri străine"[95]. Trimis la închisoarea Rahova, pe parcursul anchetei, Paul Goma s-a confruntat cu o serie de violențe fizice și de limbaj din partea interogatorilor pentru a-l „motiva" să recunoască greșelile pentru care era învinuit: „Primul interogatoriu mi-a fost luat de […] un locotenent colonel, dar nu a apucat să scrie cu stiloul prima întrebare, că au apărut în încăpere doi bărbați în civil, dintre care unul s-a repezit la mine, mi-a smuls barba, m-a lovit cu picioarele, m-a pălmuit, și mi-a zis așa: jidane, curistule, fascistule, legionarule […] în sfârșit am pus laba pe tine". După vreo oră […] iarăși mi-a tras o serie de înjurături, de palme și de barbă smulsă"[96].

Despre atitudinea violentă a organelor de Securitate asupra lui Paul Goma dar și a altor semnatari ai scrisorii sale au fost difuzate comentarii și în cadrul emisiunilor postului „Europa Liberă" (din 24 martie), de unde reiese că Paul Goma a fost bătut și în ziua de 22 martie 1977 „de așa zișii necunoscuți, a căror identitate nu este greu de ghicit"[97]. Totodată, emisiunea relevă că în strategia organelor de stat de a-i intimida pe semnatarii *Scrisorii*, se folosesc și de copiii acestora, așa cum a fost cazul lui Tudor Vianu al cărui fiu a fost atacat pe 21 martie a.c. de un adult în timp ce se întorcea de la școală, „fiind aruncat la pământ"[98]. Nu în ultimul rând, în cadrul emisiunii s-a prezentat și situația scriitorului și criticului literar Ion Negoițescu care a fost înștiințat neoficial că urmează a i se intenta „proces de moravuri" deoarece și-a manifestat adeziunea față de mișcarea pentru drepturile omului[99]. Negoițescu avea și antecedente penale, fiind condamnat în 1961 la 5 ani de închisoare pentru „agitație cu caracter dușmănos și diversiune ideologică"[100].

La câteva zile distanță de la arestarea lui Paul Goma (4 aprilie), Ministerul de Interne a emis o notă prin care raporta că a intensificat măsurile de neutralizare împotriva tuturor semnatarilor scrisorii lui Paul Goma, a „cercurilor reacționare

[94] Paul Goma, *Cod Bărbosul*, p. 205.

[95] *Ibidem,* p. 200.

[96] *Ibidem,* p. 562.

[97] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, f. 344

[98] *Ibidem.*

[99] *Ibidem.*

[100] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f. 327.

din străinătate" și a oricărei voci critice exprimată împotriva regimului, considerată a iniția „activități ostile orânduirii socialiste"[101].

În cadrul „neutralizării", dincolo de arestarea lui Goma, la 29 martie a.c., Ministerul de Interne a dispus „punerea în mișcare a acțiunii penale" și în cazul lui Vlad Georgescu, cercetător la Institutul de Studii Sud-Est Europene și arestarea acestuia pentru trădare prin „transmitere de secrete", iar la 3 aprilie organele de Miliție au început a-l cerceta în stare de libertate și pe scriitorul Ion Negoițescu, autor al unei scrisori adresate lui Goma (amintit mai sus). Nu în ultimul rând, organele de Securitate l-au cercetat și pe Vlad Dragoescu deoarece l-a vizitat pe Goma la domiciliu, prilej cu care „a purtat discuții cu caracter dușmănos" și a aderat la „activitatea contrarevoluționară a acestuia"[102].

După mai mult de o lună de detenție, Paul Goma a fost eliberat, iar spre sfârșitul anului 1977, cu ajutor primit din Occident, a plecat în exil împreună cu familia. Ajuns la Paris, Paul Goma consemna în scrierile sale că „mișcarea drepturilor omului din România, așa, modestă, liniștită și...lichidată, a avut (și are) efecte considerabile. Dacă *Scrisoarea adresată Conferinței de la Belgrad* a adunat doar 200 de semnături, românii s-au eliberat de *frică,* de frica animalică sădită în sufletele lor timp de 30 de ani de teroare, s-au eliberat de *tăcere,* la urma urmei de *complicitate* (dintre victimă și călău). Lansarea apelului adresat participanților CSCE în primăvara anului 1977 nu a fost în zadar, ci a avut repercusiuni în Vest dar și în rândul cetățenilor, „românii au început să vorbească, să se plângă cu glas tare, să protesteze, să ceară drepturi. Și au început să vorbească, pentru că au constatat că, în sfârșit, Occidentul îi crede, le amplifică strigătele de durere, de revoltă și, uneori, cere socoteală regimului de la București. Pe de altă parte, pentru că au constatat că românii din exil încearcă prin toate mijloacele să informeze, în continuare, opinia publică și s-o sensibilizeze"[103].

Prezentând primele forme de disidență de la sfârșitul anilor '70, în speță mișcarea Goma am dorit să arătăm că atitudinea represivă a oficialilor comuniști și implicit a organelor de stat față de cetățenii care îndrăzneau să ia atitudine, exprimându-se critic față de politicile acestora s-a manifestat încă din primii ani ai semnării Actului Final de la Helsinki și a continuat până la sfârșitul dictaturii lui Ceaușescu în decembrie 1989.

Inaugurată la 4 octombrie 1977 și încheiată la 9 martie 1979, prima reuniune CSCE organizată la Belgrad cu scopul de a discuta evoluțiile pe care

[101] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 8, f. 1.

[102] *Ibidem*, f. 2.

[103] Paul Goma, *Scrisuri (1972 – 1998*), Editura Nemira, București, 1999, p. 32.

statele participante le-au înregistat pentru fiecare „coș" în parte, nu s-a sfârșit într-o notă optimistă. Și asta, pentru că mari progrese în dezvoltarea procesului Helsinki nu au fost făcute și nicio propunere nu a putut întruni consensul din cauza divergențelor politico-ideologice dintre cele două blocuri. În vreme ce occidentalii erau înarmați cu discursuri critice față de felul în care au fost implementate prevederile Actului Final de la Helsinki referitoare la drepturile omului în statele comuniste, cele din urmă, în frunte cu URSS, considerau că documentul semnat în 1975 conține un text intangibil, care nu mai putea fi imbogățit de o reuniune ulterioară, așa cum era cazul la Belgrad[104].

Delegația SUA a fost condusă de ambasadorul Arthur Goldberg, iar cea a Uniunii Sovietice de ambasadorul Iuli Voronțov. Ei sunt prezentați de Valentin Lipatti în mărturiile sale, ca „doi oameni cu reale însușiri, dar făcuți parcă nici să poată nici să vrea să se înțeleagă. Goldberg era tipul pitoresc al avocatului palavragiu", – „o adevărată mașină de luptă" în materie de drepturi ale omului (după cum l-au numit unii delegați), iar Voronțov era, „dimpotrivă, o fire măsurată și închisă"[105]. Pe fondul „duelului oratoric" dintre cei doi lideri ai marilor puteri, reuniunea de la Belgrad s-a transformat într-un „poligon de tragere, în care americanii și sovieticii își testau armamentul"[106].

Analizând discursurile lui Nicolae Ceaușescu și implicit poziția delegației României la CSCE, remarcăm că nu existau elemente de noutate față de intervențiile avute de-a lungul celor trei etape ale conferinței (1972-1975). Pentru dictatorul român, conferința trebuia să se concentreze pe soluționarea problemelor de securitate europeană și dezvoltarea relațiilor economice, principalul temei al implicării comuniștilor în organizarea și desfășurarea lucrărilor CSCE. Cât despre drepturile omului, Nicolae Ceaușescu, după cum declarase și în contextul adoptării Actului Final de la Helsinki[107], prioritare și de interes erau cele economice și sociale, precum condițiile de muncă și nu cele civile și politice[108]. Acuzațiile primite în privința acestor chestiuni umanitare erau interpretate ca fiind un amestec în treburile interne, „cercurile imperialiste" fiind cele care încercau „să denatureze spiritul documentelor de la Helsinki"[109].

---

[104] Valentin Lipatti, *op. cit.*, p. 179.

[105] *Ibidem,* p. 182.

[106] *Ibidem.*

[107] ANR, fond CC al PCR,/Relații Externe, dosar nr. 142/1975, f. 89-91.

[108] *Ibidem.*

[109] *Vezi* Nicolae Ceaușescu, *Cuvântare la Consfătuirea pe țară a unităților de control ale oamenilor muncii - 17 februarie 1977*, Editura Politică, București, 1977.

În privința desfășurării lucrărilor de la Belgrad, delegația română a militat pentru „dezbateri constructive, fără polemici și acuzații", pronunțându-se pentru continuitatea procesului CSCE și organizarea de noi reuniuni[110]. Nicio frază despre „măsurile luate de România" în privința drepturilor omului.

În viziunea delegației României, reuniunea de la Belgrad trebuia să reafirme hotărârea statelor de a dezvolta colaborarea economică, „pe baza egalității și avantajului reciproc" și de a analiza noi posibilități de dezvoltare în celelalte domenii tehnico-științifice, culturale etc[111]. Aceste convingeri erau împărtășite și de delegația URSS, care sublinia necesitatea adoptării unor măsuri de dezarmare, declarând că „la succesul reuniunii ar contribui desfășurarea ei într-un spirit constructiv, de cooperare și înțelegere reciprocă, fără prejudicierea echilibrului politic al înțelegerilor de la Helsinki"[112].

Însă Arthur Goldberg, șeful delegației SUA, atrăgea atenția statelor răsăritene asupra importanței drepturilor omului, încă din prima intervenție pe care a avut-o în timpul ședinței plenare a reuniunii de la Belgrad: „Permiteți-mi să reafirm viziunea noastră că adâncirea detensionării, vindecarea unei Europe divizate, nu poate fi separată de progresul în domeniul drepturilor omului"[113]. Abordarea dimensiunii umanitare nu crea diviziuni suplimentare, ci din contră, contribuia la detensionarea Est-Vest, oferind o bază mai solidă atât pentru securitate, cât și pentru cooperare. „Problema drepturilor omului reprezintă cea mai mare prăpastie dintre idealurile și practicile din Est și din Vest", fapt pentru care oficialul SUA atrăgea atenția că drepturile omului reprezentau „un subiect sensibil" pe agenda CSCE. Totodată, reprezentantul guvernului american sesiza în cadrul alocuțiunii sale o potențială blocare *de facto* a activității CSCE în condițiile în care statele aflate în spatele „Cortinei de Fier" nu ar fi mers în direcția respectării *principiului VII* al Actului Final de Helsinki, punând accentul pe necesitatea unei reciprocități la nivel de concesii, după cum este ilustrat în următoarea sintagmă: „căutarea păcii înseamnă căutarea justiției, iar căutarea acestora înseamnă căutarea demnității umane"[114]. În substrat, expunerea lui Goldberg critica politicile represive ale statelor răsăritene, în special inexistența unui cumul minim de drepturi și libertăți, fenomenul disidenței fiind grăitor pentru această stare a lucrurilor.

---

[110] ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 109/1977, f. 161.

[111] *Ibidem.*

[112] Scânteia, An XLVII, nr.10928, 8 octombrie 1977, p. 6.

[113] *The Belgrade CSCE Meeting. Review of Implementantion and Consideration of New Proposals Preliminary Report. US Delegation Statements* Oct.6 to Dec. 22, 1977, p. 1-2, https://www.csce.gov/sites/helsinkicommission.house.gov/files/Belgrade%20CSCE%20Meeting,%20U.S.%20Statements%201977.pdf .

[114] *Ibidem,* p. 5-6.

La 8 noiembrie 1977 la Belgrad, Valentin Lipatti afirma că „România face eforturi pentru asigurarea condițiilor care să garanteze fiecărui cetățean exercitarea deplină a drepturilor sale politice, economice, sociale, culturale și civile, insistând asupra măsurilor adoptate pentru dezvoltarea democrației socialiste, pentru asigurarea participării plenare a maselor largi la rezolvarea problemelor societății la viața publică”[115].

Cu toate acestea, semnalăm o atitudine ușor contradictorie a ambasadorului Lipatti, care după ce evocase eforturile regimului comunist pentru respectarea Actului Final de la Helsinki, avea să readucă în discuție legătura dintre conținutul „coșului III” și ingerințele în afacerile interne. Pentru România, „problema respectării drepturilor omului” – „rămânea o problemă esențialmente internă, rezolvarea ei fiind legată de întreaga structură politică, economică și socială, de sistemul de valori al unei societăți”. Abordarea drepturilor omului trebuia să țină cont de „caracterul complex al raporturilor dintre comunicare și membrii săi”, dar mai ales de „necesitatea creării condițiilor pe plan internațional care să asigure respectarea drepturilor omului prin rezolvarea problemelor dezarmării și realizarea unei noi ordini economice”.

Pentru a se eschiva în privința problematicii drepturilor omului, delegația României a căutat alternative pentru continuitatea procesului de la Helsinki, printr-o serie de propuneri și inițiative pentru celelalte domenii de interes ale CSCE. Urmând directivele primite de la conducerea comunistă, Valentin Lipatti a prezentat pe durata reuniunii de la Belgrad o serie de propuneri privind consolidarea securității, militând pentru „necesitatea excluderii folosirii forței în relațiile dintre state”[116], cooperarea în domeniul economic[117] și cultural, dar și alte documente de lucru privind „activitatea general-europeană în rândul tinerilor”[118] și nu numai.

Încheiată la 9 martie 1978, reuniunea CSCE de la Belgrad nu înregistra mari progrese pentru niciuna dintre tabere. Abordarea agresivă pe care SUA și statele vestice au avut-o față de statele răsăritene în problema drepturilor omului a deteriorat relațiile Est-Vest. Acest fapt este semnalat și de Alexis Heraclides, expert pe probleme de Relații Internaționale care a consemnat că prima conferință post Helsinki a reprezentat „un tribunal, unic în protejarea drepturilor omului care a mers mai departe decât discuțiile relevante din ONU

[115] Scânteia, Anul XLVII, nr. 10955, 9 noiembrie, p. 6.

[116] Scânteia, An XLVII, nr. 10941, 23 octombrie, 1977, p. 6.

[117] Scânteia, An XLVII, nr. 10938, 20 octombrie, 1977, p. 6.

[118] Scânteia, An XLVII, nr. 10940, 22 octombrie, 1977, p. 6.

sau alte foruri internaționale. Problema drepturilor omului a dominat întâlnirea de la Belgrad a cauzat, a acutizat și a făcut mai amară confruntarea Est-Vest”[119].

Relevant pentru această stare a lucrurilor este și documentul final al reuniunii de la Belgrad, care cuprinde rezultatele și deciziile lucrărilor, rezumându-se la reafirmarea prevederilor Actului Final și continuarea procesului de la Helsinki, prin stabilirea următoarei întâlniri post Helsinki la Madrid, la 9 septembrie 1980[120].

În ciuda mișcării pentru drepturile omului inițiată de Paul Goma și a presiunilor venite din Occident, România lui Nicolae Ceaușescu reușea pentru moment, să se eschiveze în fața primului examen CSCE, post Helsinki. Chiar dacă în urma represiunii și a tehnicilor de intimidare la care a fost supus, Paul Goma a fost nevoit să părăsească România, în toamna anului 1977, acțiunile sale civice, de înfruntare a conducerii comuniste de la București au avut ecou în întreaga Europă, și a creat un precedent și în rândurile intelectualilor români.

Încă de la nivelul anilor șaptezeci, Paul Goma nu a fost singurul care a avut curajul să critice public politicile lui Nicolae Ceaușescu în materie de drepturi ale omului, dar a fost cea mai importantă voce a disidenței românești, care a determinat și alți cetățeni să-și exprime revolta și nemulțumirea față de regimul comunist din România.

Unul dintre acești primi disidenți ai vremii a fost Vlad Georgescu, despre care am amintit mai sus că a fost arestat de către organele statului la 29 martie 1977[121]. Deși acțiunile sale protestatare au fost inspirate tot de lansarea Cartei 77, desfășurându-se în paralel cu mișcarea lui Goma, au fost mai puțin cunoscute. Și asta pentru că Vlad Georgescu era istoric, un om de știință cunoscut doar în mediul academic, în vreme ce Goma se bucura de notorietate, mai ales la nivel international, avantaj pe care l-a speculat prin inițierea unui demers colectiv împotriva politicilor lui Nicolae Ceaușescu, care a inspirat sute de cetățeni de a se alătura cauzei sale, și a susține promovarea și respectarea drepturilor omului în România.

La începutul anului 1977, pe fondul lansării Cartei 77, Vlad Georgescu a redactat un „Program al mișcării disidente din România” prin care îi solicita lui Nicolae Ceaușescu includerea în Constituție a dreptului la disidență și recunoașterea dreptului de a fi de altă părere, propunând înființarea unei organizații pe baze legale denumită „Mișcarea pentru sprijinirea democrației”[122].

---

[119] Alexis Heraclides, *Security and Co-operation in Europe. The Human Dimension 1972-1992*, Routledge Taylor & Francis Group, London and New York, 2013, p. 51-52.

[120] Scânteia, An XLVII, nr. 11058, 10 martie 1978, p. 6; Vezi și ANR, fond CC al PCR/ Cancelarie, dosar nr. 14/ 1978, f. 5.

[121] Vezi detalii, ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f. 204; 225.

[122] Ana Maria Cătănuș, *op. cit*., p. 109.

De asemenea, documentul semnala că unele articole din Constituția României care garantau drepturile omului sunt încălcate: „Românii nu sunt cetățeni, ci supuși, drepturile au devenit privilegii, ele nu mai sunt naturale, ci se capătă ca răsplată….România este o mare rezervație naturală, minunată, dar totuși înconjurată cu o plasă selectivă care împiedică libera circulație, care filtrează oamenii și ideile”[123].

La 28 martie 1977, Vlad Georgescu a reușit să trimită acest document, dar și alte scrieri ale sale ambasadorului american Harry Barnes, pentru a fi difuzate în Occident[124]. Reacțiile conducerii comuniste au apărut imediat, a doua zi, Vlad Georgescu fiind arestat sub acuzația de „punere în slujba intereselor unei puteri străine și furnizarea reprezentanților acesteia de date ce pun în pericol securitatea statului român”[125]. Acesta a fost reținut câteva luni, până la 25 mai 1977 pentru „trădare prin transmitere de secrete”, în închisoarea din Rahova. Spre deosebire de cazul Paul Goma, anchetatorii au aplicat la altă strategie pentru Vlad Georgescu: nu l-au bruscat fizic, ci au recurs la strategii de supraveghere permanentă, intimidare și influențare prin „tehnică operativă și agentura din camera”. Aceasta presupunea înregistrarea discuțiilor din celulă și infiltrarea unui ofițer în cameră, sub acoperirea unui arestat obișnuit, spre a-l determina pe Georgescu să se destăinuie acestuia cu privire la anumite acțiuni disidente ale sale[126].

Deși eliberat, Georgescu nu și-a schimbat atitudinea față de sistemul comunist, rămânând „net alienată și ostilă”, afirmând că este bucuros că nu s-a lăsat „recuperat”. La numai un an distanță, la 5 septembrie 1978, potrivit unui document al Securității, Vlad Georgescu continua să susțină că regimul din România reprezintă „o falsificare și în orice caz, un eșec al principiilor de la care se reclamă. Că este o dictatură personală ale cărei efecte sunt însă mult agravate de laşitatea la toate treptele corupției la un număr din ce în ce mai mare de anonimi”[127].

Beneficiind de sprijin american, Vlad Georgescu a părăsit România la sfârșitul anilor ’70, continuând să condamne politica lui Nicolae Ceaușescu, mai ales prin intermediul postului „Europa Liberă”, unde a devenit director adjunct, apoi șef al secției românești, susținând orice formă de disidență manifestată în România[128].

---

[123] *Apud,* Ibidem.

[124] *Ibidem.*

[125] ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 21, vol. 21, vol. 5, f. 210.

[126] Ana Maria Cătănuș, *op. cit*., p. 110.

[127] Apud, *Ibidem,* p. 111.

[128] *Ibidem.*

O atitudine notabilă de opoziție care releva că manifestările de opoziție la adresa regimului comunist capătă substanțialitate, după mișcarea Goma, și greva minerilor din Valea Jiului a fost și înființarea primul sindicat liber din România – Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România (SLOMR) în 1979.

Ideea acestui sindicat a aparținut medicului Ionel Cană, în urma unor discuții cu preotul Gheorghe Calciu Dumitreasa și economistul Gheorghe Brașoveanu. Cană a redactat „Declarația de constituire a SLOMR și a expediat-o în străinătate, fiind difuzată în premieră la Radio Europa Liberă, la 2 martie 1979. Scopul acestui document viza protejarea drepturilor omului, în speță la locul de muncă: șomajul, cazurile de pensionare forțată „pe motive psihiatrice" a unor angajați, care prin atitudinile și ideile exprimate și-au deranjat colegii din conducere, condițiile precare de la locul de muncă etc[129].

Așa cum era de așteptat, organele de Securitate au acționat imediat, arestându-i pe cei trei oponenți la 10 martie 1979. De altfel, Ionel Cană era unul din semnatarii scrisorii lui Paul Goma, motiv pentru care intrase în vizorul Securității încă din 1977, când au fost luate „măsuri complexe pentru urmărirea sa informativă"[130], fiind instalate inclusiv mijloace T.O. în dispensarul I.C.A.B, din cadrul spitalului Colțea unde își desfășura activitatea[131]. Într-o notă a Securității din 23 iunie a.c. se arăta că Ionel Cană comentează „de pe poziție ostilă politica internă și externă a statului, fiind identificat și autor al unei scrisori cu „conținut dușmănos" pe care a adresat-o redactorului șef al revistei „Săptămâna"[132].

Acuzați inițial de „trădare prin transmitere de secrete", prin sentința Tribunalului Militar București nr.35/4 mai 1979, cei trei au fost acuzați de „complot" și condamnați: Gheorghe Calciu-Dumitreasa a primit 10 ani de închisoare (deși nu s-a numărat printre membrii Sindicatului), Ionel Cană – 7 ani, iar Gheorghe Brașoveanu – 5 ani și 6 luni. După recurs, ultimii doi au fost puțin mai „norocoși" în acest context, deoarece li s-a redus pedeapsa, Cană a primit 5 ani de închisoare, iar Brașoveanu a trebuit să ispășească 3 ani de închisoare[133].

Una dintre cele mai cunoscute victime ale represiunii psihiatrice din România a fost Vasile Paraschiv, apreciat ca fiind cea mai importantă voce în favoarea respectării drepturilor sindicale în România și unul dintre disidenții de marcă din Europa Răsăriteană. Acesta s-a afirmat încă din primăvara

[129] *Ibidem*.

[130] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 16.

[131] *Ibidem,* f. 17-18.

[132] *Ibidem*, f. 1.

[133] Ana Maria Cătănuș, *op. cit*., p. 116.

anului 1977 când s-a alăturat mișcării lui Paul Goma, purtând nenumărate lupte pentru apărarea drepturilor omului. Însă, începerea urmăririi penale împotriva acestuia fusese demarată încă din 13 noiembrie 1976, când a intrat în atenția Securității prin „repetate manifestări dușmănoase la adresa orânduirii socialiste", prin transmiterea unui scrisori cu conținut „ostil" postului de radio „Europa Liberă"[134].

Deși nu a fost condamnat la închisoare din rațiuni medicale[135], Vasile Paraschiv a fost aspru sancționat de forțele represive prin interzicerea de a părăsi orașul Ploiești, apoi fiind răpit și bătut cu bestialitate[136], „pălmuit, maltratat și învinuit „de trădare de țară", și internat de mai multe ori în clinici de psihiatrie unde a reușit într-o oarecare măsură să se opună administrării de medicamente[137].

De un curaj extraordinar, Vasile Paraschiv a reușit să înfrunte regimul comunist și să aducă în atenția opiniei publice internaționale realitățile din România, abuzurile comise asupra drepturilor omului și utilizarea psihiatriei ca instrument de represiune politică.

În noiembrie 1977, Vasile Paraschiv a părăsit România, în urma depunerii unei cereri pentru obținerea unei vize turistice pentru Austria[138]. Sperând că va pleca definitiv din țară, Securitatea i-a acordat aviz favorabil. Ajuns în Viena, a obținut viza de intrare în Franța, unde a susținut la Paris o conferință despre utilizarea psihiatriei ca armă de represiune a comuniștilor împotriva celor care se opuneau politicilor lor. Declarația acestuia a fost prezentată ca știre de cotidianul politic din Viena „Die Presse" la 7 februarie 1978 care a publicat-o sub titlul „Bucureștiul abuzează de psihiatrie". În plus, Vasile Paraschiv a denunțat și alte abuzuri împotriva drepturilor omului comise de comuniști asupra altor persoane pe care le-a întâlnit în clinicile unde a fost internat, și care nu prezentau simptome specifice bolnavilor psihici[139]. Știrea a fost preluată ulterior și de cotidianul social – politic din Munchen „Suddeutsche Zeitung". Distribuite și în România, ziarele au fost imediat interzise și oprite din circulație, după cum se arată într-o notă a Direcției pentru Tipărituri Străine

[134] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 170, f. 30.

[135] ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 60891, f. 105, Vezi și *Rezoluția Procuraturii Militare Ploiești privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Vasile Paraschiv și luarea măsurii de siguranță a obligării acestuia la tratament medical, din 16 februarie 1977*: ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 60891, f. 107.

[136] Ana Maria Cătănuș, *op. cit*., p. 116.

[137] ACNSAS, Fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 39, f. 299.

[138] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 170, f. 24-25.

[139] ACNSAS, Fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 39, f. 297-299.

Nerecomandate[140]. Ulterior, și alte publicații care au scris articole favorabile despre Vasile Paraschiv și mărturiile sale cutremurătoare despre realitățile din România în privința drepturilor omului și a dreptului la libera exprimare au fost reținute din circuit, așa cum a fost și cazul revistei medicale „Le Generaliste", care la 18 februarie 1977 a publicat articolul „Psihiatrie politică: românii deasemeni. Vasile Paraschiv este român. El este muncitor electrician și a aderat la partidul comunist în 1946. La 24 octombrie 1968, a predat carnetul de membru. Și de atunci…."[141].

În aprilie 1978 a părăsit capitala Franței, având curajul de a reveni în România, dar a fost expulzat. Ajuns din nou la Viena a întreprins o nouă serie de acțiuni prin care și-a exprimat cu perseverență intenția de a fi repatriat de autoritățile române, iar cu ajutorul opiniei publice internaționale a reușit, oficialii comuniști acceptându-i doleanța.

Abia întors în țară, la 8 martie 1979, în cadrul undei ședințe a sindicatului de la noul loc de muncă, Fabrica de Prototipuri și Proiectare Tehnologică din Ploiești, Vasile Paraschiv a citit în fața muncitorilor declarația de înființare a Sindicatului Liber al Oamenilor Munciii din România (SLOMR), pe care o înregistrase de la postul de radio „Europa Liberă". Acest act disident avea să determine alte acțiuni represive și de intimidare a organelor statului. Vasile Paraschiv a fost arestat în ziua în care intenționa să meargă la Gheorghe Brașoveanu, fiind bătut și supus unor tratamente dure, iar la sfârșitul lunii mai a avut loc și prima sa răpire de către ofițerii de Securitate, în momentul când ieșea pe poarta întreprinderii unde lucra și dus în pădurea Străulești, lângă Ploiești, unde a fost bătut cu bestialitate[142].

Deși tehnicile de intimidare ale forțelor represive au continuat, fiind atacat și lovit pe stradă în lunile martie și aprilie 1979 și răpit a doua oară, anesteziat cu o substanță narcotică[143], Vasile Paraschiv a continuat să militeze și pe parcursul anilor 1980 pentru drepturile muncitorilor chiar și sub supravegherea Securității. Într-o notă informativă din 23 februarie 1981 se arată că disidentul lucra la un proiect de statut al Sindicatului, pe care i l-a prezentat soției, cu propuneri și modificări. Dintre acestea, la articolul 15 propunea ca la Congresul Sindicatelor care urma să aibă loc în aprilie 1981 să fie invitate și delegații din străinătate care luptă „pentru apărarea libertăților, intereselor și

[140] *Ibidem.*

[141] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 39, f. 291.

[142] Ana Maria Cătănuș, *op. cit*., p. 116.

[143] Dana Mihai, *Experiențele disidentului Vasile Paraschiv. A fost internat la nebuni, expulzat din țară și bătut cu săculeții de nisip,* 5 aprilie 2013, https://adevarul.ro/locale/ploiesti/vasile-paraschiv-1_515e7af000f5182b85874f5d/index.html .

drepturilor democratice și sindicale ale muncitorilor și clasei muncitoare din întreaga lume”[144].

În martie 1989, Vasile Paraschiv a fost răpit a treia oară de către ofițerii de Securitate, de pe stradă, moment în care a fost din nou bătut și torturat, cu scopul de a-l convinge să renunțe la opoziția față de regim și la exprimările sale tendențioase, dar fără succes[145].

Valul de represiune împotriva celor care s-au exprimat critic față de regimul comunist a continuat și în anii ’80. Printre aceștia enumerăm pe Dorin Tudoran, Mihai Botez și soția sa Mariana Celac, Gabriel Andreescu, Doina Cornea, Radu Filipescu, Dan Petrescu, Mircea Dinescu, Petre Mihai Băcanu, Mihai Creangă, Anton Uncu, Ștefan Niculescu Maier, Alexandru Chivoiu și mulți alții (lista e foarte lungă), inclusiv din rândurile nomeclaturii de partid: Silviu Brucan, Constantin Pârvulescu, Grigore Răceanu, Corneliu Mănescu, Silviu Brucan, Gheorghe Apostol și Alexandru Bârlădeanu[146].

După episodul Goma, Dorin Tudoran a fost primul scriitor care a încercat să-și expună public nemulțumirea asupra politicilor promovate de către Nicolae Ceaușescu, pornind de la o critică „limitată” în domeniul literar și evoluând prin a contesta maniera în care drepturile la exprimare ale scriitorilor și nu numai, erau încălcate, prin cenzură și sancțiuni aspre.

La 7 aprilie 1984, Dorin Tudoran a solicitat autorităților să-i respecte dreptul de a emigra alături de familie, dar nu a primit răspuns. Astfel, câteva luni mai târziu, la 1 august 1984, Tudoran i-a adresat un memoriu lui Nicolae Ceaușescu în care își exprima dezamăgirea față de maniera în care erau respectate și înțelese în România accepțiunile drepturilor omului: „ca scriitor, cetățean și părinte m-am convins definitiv că între credințele mele cele mai profunde despre Om și Drepturile sale inalienabile, Libertate și Democrație, Dialog și Opinie, Cinste și Echitate, Cultură și Educație, Patriotism și Sacrificiu etc. și realitățile românești de azi există o prăpastie de netrecut”[147].

---

[144] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 170, f. 38.

[145] Dana Mihai, a*rt. cit.*

[146] Forme de protest la adresa politicilor lui Nicolae Ceaușescu au existat încă de la începuturile preluării puterii, dar cu precădere în anii ’80 pe fondul situației socio-economice și abuzurilor comise asupra drepturilor omului. Însă mulți din cetățenii care și-au exprimat nemulțumirile au rămas în anonimat deoarece nu au gândit acțiunile la nivel colectiv și nu au știut să intre în contact cu instanțele occidentale care le puteau acorda sprijin și vizibilitate, motiv pentru care au sfârșit prin a fi internați în spitale de psihiatrie sau în închisori, înainte ca vocile lor critice să fie auzite.

[147] Dorin Tudoran, *Eu, fiul lor: dosar de securitate,* ediție îngrijită de Radu Ioanid, Editura Polirom, Iași, 2010, https://books.google.ro/books?isbn=9734620622

În plus, în calitate de intelectual, Dorin Tudoran îi explica lui Ceaușescu frământările sale și faptul că a încercat să găsească o soluție onorabilă pentru a se adapta climatului politic impus de dictator dar arată că a fost „inutil": „Ceea ce nu înțeleg și nu pot accepta în aceste realități mi-a devenit din ce în ce mai străin". Incompatibilitatea dintre conștiință și realitățile comuniste îl determina pe Tudoran să fie conștient că nu există nicio șansă „ca statul să respecte obligația fundamentală a oricărei structuri social – politice- aceea de a nu sili omul să trăiască în contradicție cu credințele sale cele mai profunde" motiv pentru care dorea să plece din țară[148].

Deși autoritățile comuniste au încercat să-l intimideze, convocându-l la Procuratura Militară și amenințându-l cu un proces penal, Dorin Tudoran a continuat să-și ceară drepturile, intrând inclusiv în greva foamei. După mai multe tatonări cu autoritățile, precum și anchetarea și reținerea sa de către Miliție, la 24 iulie 1985 reușește să plece din România, continuând să rămână un important susținător al emigrației prin intermediul postului de radio „Vocea Americii".

Mihai Botez, cu o carieră în domeniul cercetării matematicii, s-a afirmat în perioada 1979-1987 printr-un discurs care punea accent pe dialogul dintre oficialii comuniști și cetățeni, în contextul situației economice și sociale care era în declin. În nenumărate rânduri, acesta a arătat că viziunea de dezvoltare economică a oficialilor comuniști nu mergea într-o direcție bună.

Totodată, Mihai Botez a încercat conturarea unei prime forme de societate civilă în România, prin susținerea intelectualilor români. Atitudinea sa față de regim i-a afectat cariera profesională, și a fost aspru sancționată de organele de Securitate[149], fiind luat „în lucru prin dosar de urmărire informativă" încă de la sfârșitul anilor '70[150]. Deși raportul Securității nu menționează anul în care Mihai Botez a intrat în vizorul acesteia, în 1978 alături de soția sa s-a alăturat programului unei mișcări pentru sprijinirea democrației inițiat de Vlad Georgescu, fiind „singurii semnatari" ai acestui document, motiv pentru care considerăm că această acțiune a constituit un moment cheie care ar fi putut suscita atenția organelor de stat. În plus, în anul 1979, Mihai Botez a redactat un memoriu care a devenit public prin intermediul postului de radio „Europa Liberă" în care evidenția efectele negative ale implementării politicilor lui Nicolae Ceaușescu pe termen lung asupra palierelor economice, sociale și culturale ale României[151].

[148] *Ibidem.*

[149] Ana Maria Cătănuș, *op. cit.*, p. 153.

[150] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 151655, f. 1.

[151] Ana Maria Cătănuș, *Mihai Botez. O biografie*, http://disidentia.blogspot.com/2011/11/mihai-

Tot la începutul anilor ’80, în vizorul Securității s-a aflat Doina Cornea, una dintre cele mai emblematice figuri ale disidenței din România. Remarcându-se prin pozițiile adoptate cu privire la sistematizarea satelor, necesitatea unei reformări a societății și declinul învățământului românesc în comunism, Doina Cornea a avut foarte mult de suferit în confruntarea cu regimul comunist, devenind un reper pentru disidența românească.

Din nenumăratele note informative ale Securității reiese că Doina Cornea a atras atenția autorităților, încă de la începutul anilor ’80, prin discuțiile pe care aceasta le purta cu studenții săi despre operele unor scriitori precum Mircea Eliade, sau Lucian Blaga care nu erau prezente în programa universitară, cât despre realitățile din țară, semnalând lipsa libertății de exprimare a intelectualilor români.

Pentru a stopa aceste intervenții „necuvenite” ale Doinei Cornea, la 3 februarie 1982, în cadrul unei ședințe la care a participat rectorul Universității din Cluj și decanul Facultății de Filologie, dar și unii secretari de partid i s-a atras atenția că în timpul susținerii cursurilor a lansat o serie de afirmații ofensatoare și denigratoare la adresa situației social-politice și culturale din România[152], plângându-se de lipsa de libertate a scriitorilor și a intelectualilor, în general: „tov. Cornea ajunge să prezinte studenților fragmente din Jurnalul lui Eliade, unde acesta își exprimă niște aprehensiuni în legătură cu România”, fapt care au generat confuzie ideologică în rândul studenților[153].

Decanul consideră discuțiile dintre Doina Cornea și studenții săi „neavenite”, „deosebit de grave”, mai ales prin încurajarea acestora de a părăsi țara, iar rectorul conchide că atitudinea disidentei nu e demnă în procesul de învățământ, ci a fost determinată de „un dezechilibru fizic și psihic”, motiv pentru care o îndeamnă pe Cornea să se pensioneze de boală” pentru un an[154].

În puținele intervenții pe care a putut să le obțină în cadrul ședinței, Doina Cornea a încercat să explice viziunea sa asupra condiției intelectualului de a se exprima liber și a justifica necesitatea educării tinerilor dincolo de granițele ideologice, pe baza unei programe anoste și constrângătoare. În plus „intelectualii trebuiau să-și asume niște riscuri și inițiative, să se debaraseze de teama generatoare de erori”[155].

Dincolo de activitatea didactică, Doina Cornea intrase în vizorul Securității încă din 1977 când s-a solidarizat cu mișcarea Goma, iar din 15

botez-o-biografie.html

[152] ACNSAS, Fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 2, f. 1.

[153] *Ibidem,* f. 18.

[154] *Ibidem*, f. 22.

[155] *Ibidem,* f. 21.

noiembrie 1981 i s-a deschis dosar de urmărire informativă, sub numele conspirativ „Diana", fiind monitorizată constant de un grup de informatori până la căderea dictaturii lui Nicolae Ceaușescu. Pe întreaga perioadă, s-a dispus interceptarea convorbirilor telefonice și confiscarea unui număr foarte mare de scrisori și multe alte măsuri.

Deși atent monitorizată de forțele de represiune, în anii optzeci, Doina Cornea a redactat și a reușit să distribuie prin diverse mijloace la postul de radio Europa Liberă o serie de texte și materiale, în care descria realitățile social-economice și politice din România, mai ales în privința sistematizării, reformarea învățământului, statutul minorităților naționale etc.

Debutul expedierii acestor scrisori a avut loc la un an de la începerea urmăririi penale, în 1982 prin intermediul fiicei sale, căreia i-a adresat „Scrisoarea celor care nu au încetat să gândească" difuzată de postul „Radio Europa Liberă"[156]. Aceasta deplângea „devalorizarea culturală și spirituală a societății în urma unei ideologii reducționiste, sterilizante" și destinul educației tinerilor[157].

Mesajul Doinei Cornea nu a rămas fără urmări, fiind imediat sancționată pentru îndrăzneala de a-și exercita dreptul la libera exprimare, printr-o amendă de 5000 de lei în baza art.14 și 60 lit.e din legea 23/1971 pentru trimiterea și diseminarea unei scrisori către Radio Europa Liberă[158].

Această sancțiune a fost însă doar prima, dintr-o serie nenumărată de persecuții și îngrădiri ale drepturilor sale la exprimare, la circulație și mai ales la viața privată dar și profesională. În ianuarie 1983 este reluat în discuție comportamentul său în sălile de curs ale Facultății, deoarece Doina Cornea continua „să infecteze masa de studenți cu ideile ei nocive și deosebit de periculoase"[159], astfel că în urma deciziei nr. 4696/23 iulie 1983, forul de conducere al Universității i-a desfăcut contractul de muncă. În conținutul deciziei se invoca slaba pregătire politico-ideologică a Doinei Cornea, se contesta rolul său în procesul de învățământ și incompatibilitatea cu postul de profesor[160].

Desele luări de poziție ale Doinei Cornea care nu s-au axat decât pe o critică a programelor universitare și a învățământului, a dus și la o intensificare a măsurilor represive asupra ei, ajungându-se până la impunerea unui regim de arest la domiciliu, izolarea completă împreună cu fiul său Leontin Iuhas, sistarea

---

[156] Doina Cornea, *Scrisori deschise și alte texte*, Editura Humanitas, București, 1991, p. 13-17.

[157] *Ibidem*.

[158] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 2, f. 25.

[159] *Ibidem*, f. 44.

[160] *Ibidem*, f. 72.

posibilităților de a telefona și exercitarea unui control foarte riguros asupra trimiterilor poștale interne și externe[161].

Aceste măsuri suplimentare au fost impuse și ca urmare a solidarității Doinei Cornea și a fiului său cu revolta muncitorilor brașoveni din 15 noiembrie 1987 prin distribuirea unui număr de 160 de manifeste prin orașul Cluj. Aceștia au fost arestați, începându-se urmărirea penală împotriva lor. Astfel, Doina Cornea era urmărită pentru „infracțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste, instigare publică și apologia infracțiunilor", iar fiul său, Leontin Iuhas era urmărit pentru „complicitate la instigarea publică și apologia infracțiunii[162].

Ce e de remarcat la Doina Cornea, spre deosebire de alți disidenți care au ales calea exilului este că a rămas în România, monitorizând și sancționând fiecare etapă a degradării realităților social-politice din România până la prăbușirea dictaturii ceaușiste.

Un curaj aparte a demonstrat și Radu Filipescu, care în decembrie 1982 a tipărit, multiplicat și distribuit mai multe „înscrisuri cu conținut dușmănos la adresa orânduirii socialiste din țara noastră"[163] în cutiile de scrisori din diverse blocuri ale cartierelor bucureștene, prin care încerca să „instige populația la organizarea unor acțiuni de împotrivire față de autoritatea de stat"[164].

În intervalul decembrie 1982-aprilie 1983, Radu Filipescu a redactat mai multe texte cu titlul „Manifest", pe care ulterior cu ajutorul unui aparat de imprimat și a unei matrițe le-a multiplicat. Textele îndemnau cetățenii să protesteze colectiv împotriva abuzurilor lui Ceaușescu, propunând inclusiv schimbarea acestuia din funcție: „Noi românii trebuie să-l schimbăm pe Ceaușescu, nu să sperăm în ajutorul unui nebun sau a unui cancer la gât. Duminică 22 mai între orele 18 și 21 adunați-vă în centrul orașului. Putem să-l schimbăm pe Ceaușescu într-un București amăgit cu lapte și benzină. Ar fi groaznic să răbdăm până la capăt"[165].

---

[161] ACNSAS, fond Informativ, Dosar nr. 666, vol. 9 A, f. 76-77.

[162] ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 14, vol. 1, f. 81.

[163] Denumite „fițuici" în terminologia Securității, aceste manifeste au fost reprezentate sub forma unor texte scrise pe hârtie, de mână sau la mașina de scris, în diferite mărimi și distribuite, fără a fi introduse în plicuri, în locuri publice: întreprinderi, parcuri, piețe, cutii poștale ale blocurilor.În ultimii ani ai regimului Nicolae Ceaușescu, au fost identificate nenumărate astfel de „înscrisuri dușmănoase" care vizau nemulțumiri de ordin social, precum nivelul de trai, frigul, foamea, dar și critici la adresa dictatorului. Vezi detalii despre aceste aspecte în Mihai Floroiu, *Forme de opoziție politică în anii '80: scrisori, inscripții și manifeste anti-ceaușiste,* în Anuarul IICCMER, volumul X, 2015, p. 207-234.

[164] ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol. 5, f. 40.

[165] ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol. 2, f. 3.

O asemenea faptă cu o asemenea încărcătură politică comisă de Radu Filipescu a fost aspru pedepsită de organele statului, fiind încadrată de Tribunalul Militar București, în ședința publică din 12 septembrie 1983 la „infracțiunea de propagandă împotriva ordinii socialiste", potrivit articolul 166, aliniatul 2 din Codul Penal și condamnată la 10 ani de închisoare[166]. Totodată, sentința a presupus și confiscarea aparatelor de imprimat, diverse înscrisuri și alte lucruri personale de scris, precum și obligația ca Radu Filipescu să plătească statului cheltuieli judiciare în valoare de 5200 de lei[167]. Eliberat după 3 ani, ca urmare a presiunii externe asupra autorităților române, Radu Filipescu a continuat să rămână pe o poziție critică față de Nicolae Ceaușescu, sperând în înlăturarea sa de la putere.

Și activitatea disidentă a lui Gabriel Andreescu a urmat un curs mai activ după revolta de la Brașov. La 25 decembrie 1987 i se deschidea dosar de urmărire penală pentru „săvârșirea infracțiunii de trădare prin transmitere de secrete", conform art. 157 alin.2 din Codul Penal deoarece a transmis unui diplomat străin dar și postului „Europa Liberă" mai multe materiale și documente cu un conținut care „periclita securitatea statului"[168]. Ca și în cazul lui Filipescu, ofițerii de Securitate i-au confiscat mașina de scris, diverse scrisori și notițe în urma percheziției la domiciliu[169].

Având ca pricipal scop monitorizarea cazurilor de violare a drepturilor omului, Gabriel Andreescu a devenit una dintre cele mai cunoscute voci în Occident prin materialele critice redactate împotriva regimului comunist.

Dan Petrescu a ripostat pentru prima dată la începutul anului 1988 dar până la prăbușirea dictaturii lui Nicolae Ceaușescu a devenit „criticul cel mai prolific și cel mai subtil", redactând numeroase analize despre mecanismele de control adoptate de regim împotriva populației României. Totodată, s-a remarcat prin a fi co-semnatar, alături de Doina Cornea, al unei scrisori care cerea ca Nicolae Ceaușescu să nu mai fie reales în funcție la Congresul al XIV-lea[170]. Sancțiunea împotriva acestuia a fost dură, pierzându-și locul de muncă la 2 octombrie 1989. A intrat în greva foamei pentru dreptul la libera circulație, pentru a putea pleca în Occident să-și trateze o tumoare benignă și pentru a fi reangajat. În schimb, în noaptea de 30 spre 31 octombrie a.c. a fost arestat, iar ulterior i s-a impus arest la domiciliu[171].

---

[166] ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol. 5, f. 41.

[167] *Ibidem.*

[168] ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 68, vol. 1, f. 1

[169] *Ibidem,* f. 19.

[170] *Raport Final,* Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România, 372, https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/RAPORT%20FINAL_%20CADCR.pdf .

[171] Nicoleta Maziliu, *Un protest diplomatic*, Editura Aura, Timișoara, 2010, p. 68.

„O solidaritate notabilă" s-a conturat și în jurul poetului Mircea Dinescu, spre sfârșitul anului 1988, care ca și în cazul altor disidenți, a pornit de la o critică limitată asupra problemelor din sectorul în care activa, cel al culturii și al creației literar-artistice, ajungând a ataca regimul în ansamblu spre sfârșitul anului 1989. Ca și alți scriitori s-a confruntat cu cenzura impusă de dictatură asupra libertății de exprimare, notele informative din arhiva CNSAS confirmând că unele poezii ale autorului Mircea Dinescu au avut „conținut interpretabil la adresa societății socialiste"[172] și au fost oprite spre a fi difuzate, fiind sancționați inclusiv redactorii de carte și redactorul șef al editurii[173].

Având deschis dosar de urmărire informativă, dintr-o notă a Securității din 27 aprilie 1988 aflăm că Mircea Dinescu era cunoscut cu o „poziție și atitudine tendențioasă la adresa politicii partidului în domeniul creației literar-artistice", care scrie poezii cu „conținut necorespunzător, interpretabil din punct de vedere politic" și care refuză să efectueze modificările necesare când i se cere[174].

În plus, Securității îi erau cunoscute și intențiile lui Mircea Dinescu de inițiator „a unor acțiuni cu caracter protestatar, la care să angreneze și alți scriitori din anturajul său, cunoscuți cu atitudini refractare", una dintre ele fiind demersul ca la „viitoarea adunare de partid a organizației de bază de la revista „România literară", să ia atitudine deschisă împotriva „ingerințelor" organelor de avizare în manuscrisele predate spre publicare"[175].

Important de menționat în cadrul disidenței anticomuniste din România este și grupul de jurnaliști români format din Petre Mihai Băcanu, Anton Uncu (redactori la „România Liberă"), Mihai Creangă (redactor la revista „România pitorească"), Alexandru Chivoiu (tipograf la Combinatul „Casa Scânteii") și Ștefan Niculescu Maier (inginer informatician la Institutul de Proiectări si Automatizări), cărora li s-a alăturat și Elena Gheorghe (economistă la „Casa Scânteii) care în cursul anului 1988 au încercat tipărirea unui ziar ilegal. După mai multe variante tehnice, aceștia au recurs „la metoda culegerii manuale, cu litere de plumb sustrase din Combinatul „Casa Scânteii"[176]. În urma unui denunț, cei șase disidenți au fost arestați în zilele de 24-25 ianuarie fiind aspru sancționați. Astfel, Procuratura Republicii Socialiste România a emis șase

---

[172] ACNSAS, *fond Informativ*, dosar nr. 236, f. 2.

[173] *Ibidem.*

[174] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 236, f. 66.

[175] *Ibidem*, f. 66.

[176] *24-25 ianuarie 1989 – arestarea grupului de ziariști care pregătise publicația anticomunistă România* http://www.memorialsighet.ro/24-25-ianuarie-1989-arestarea-grupului-de-ziaristi-care-pregatise-publicatia-anticomunista-romania/ .

mandate de arestare preventivă pe numele acestora: Petre Mihai Băcan[177], Anton Uncu[178] și Mihai Creangă[179] au fost încadrați la infracțiunea de „propagandă împotriva orânduirii socialiste", ale căror fapte erau prevăzute la articolul 166 alineatul 2 din Codul Penal și pedepsite cu 5 la 15 ani de închisoare, iar Ștefan Niculescu-Maier[180], Alexandru Chivoiu[181] și Elena Gheorghe[182] au fost încadrați la infracțiunea *de complicitate la propaganda împotriva orânduirii socialiste,* fapte prevăzute de articolul 26 raportat la articolul 166 alineatul 2 din Codul Penal și pedepsite cu 5 la 15 ani închisoare. După două luni, aceste sancțiuni au fost schimbate, fiind încadrate în alte categorii de drept comun, în speță domiciliul forțat, „pentru a nu se crea impresia că regimul Ceaușescu are deținuți politici".

În lucrarea „În numele libertății presei", Mihai Creangă relatează că a stat în arestul Securității – Direcția a 6-a cercetări penale – timp de 93 de zile, perioadă urmată de alta cu domiciliul obligatoriu la Târgu Jiu, pedeapsă pe care a executat-o până la declanșarea Revoluției Române. Disidentul surprinde totodată că au existat mulți alți oameni care au stat ani grei în pușcărie în condiții „infinit mai dure" decât cele în care a stat acesta și colegii săi, pentru faptul că au încercat să protesteze și să lupte pentru respectarea drepturilor omului, în speță pentru dreptul la libertatea de exprimare. Nu în ultimul rând, Creangă mărturisește că a avut „norocul" ca fereastra de la celula sa „să dea spre o aripă de la Patriarhie", unde vedea mereu aprinsă o luminiță: „Știam că mă rog lui Dumnezeu și că am un semn prin acea luminiță"[183], semn pe care l-a primit sub o formă materializată prin Revoluția Română.

Încheiem analiza formelor de opoziție la adresa regimului lui Nicolae Ceaușescu, prin a arăta faptul că în ultimă instanță, chiar și un grup de membrii marcanți al Partidului Comunist din România s-au împotrivit dictatorului, criticând politicile acestuia[184]. Concepută de Gheorghe Apostol, fost membru al

---

[177] ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 1720, vol. 1,f. 5.

[178] *Ibidem*, f. 113.

[179] *Ibidem* f. 182.

[180] *Ibidem* f. 226.

[181] *Ibidem*, f. 298.

[182] *Ibidem*, f. 319.

[183] *Mihai Creangă*, http://www.memorialsighet.ro/mihai-creanga/.

[184] Acțiunea celor șase oficiali comuniști nu era prima de acest fel consemnată în istoria partidului. În noiembrie 1979, Constantin Pârvulescu, unul dintre cei mai vechi nomenclaturiști, luase cuvântul de la tribuna Congresului al XII-lea criticându-l pe Nicolae Ceaușescu. Deși reacția acestuia a fost considerată un gest de mare curaj nu a avut aceleași reverberații în plan politic și social, ca și manifestul colectiv din 1989.

Biroului Politic[185], și semnată de alți cinci oficiali comuniști: Grigore Răceanu, Corneliu Mănescu, Gheorghe Apostol, Silviu Brucan și Alexandru Bârlădeanu, „Scrisoarea celor șase" este apreciată ca fiind cel mai important act de disidență din România în 1989, cu atât mai mult cu cât venea din partea celor care cunoșteau în profunzime culisele și semnificațiile adoptării multora dintre măsurile represive impuse de conducerea comunistă.

Pornind de la principiile Actului Final de la Helsinki și de la nenumăratele reproșuri ale comunității internaționale occidentale, dar și ale cetățenilor români, „Scrisoarea celor șase" critica politica regimului lui Nicolae Ceaușescu pentru nerespectarea Constituției, mai ales în privința drepturilor omului, semnatarii fiind conștienți că își riscau propria libertate "și poate chiar viețile" semnalând situația în care se afla România.

Prezentată la 11 martie 1989 la posturile de radio „Europa Liberă" și BBC, scrisoarea releva atitudinea critică și nemulțumirile celor șase opozanți față de „faptele" dictatorului: sistematizarea satelor, interzicerea contactelor dintre români și străini, denaturarea rolului Securității, violarea dreptului la secretul corespondenței, sistarea convorbirilor telefonice, declinul economiei etc. În replică, Nicolae Ceaușescu a recomandat o serie de măsuri de reprimare împotriva semnatarilor, fiind arestați, interogați și puși în stare de arest la domiciliu, în frunte cu Gheorghe Apostol, autorul și inițiatorul scrisorii, care a avut cel mai mult de suferit[186].

---

[185] Discuții cu privire la redactarea și publicarea „Scrisorii celor șase" au avut loc încă din anul 1988. Inițiativa a aparținut lui Gheorghe Apostol, după cum confirmă în mod incontestabil ceilalți semnatari, în anul 1990, ca urmare a unor declarații tendențioase lansate de Silviu Brucan. Potrivit mărturiilor publicate în volumul „Generația irosită", Silviu Brucan a discutat cu Gheorghe Apostol despre proiectul „Scrisorii celor șase", din aprilie 1988. Dumitru Mazilu relatează că „inițiativa unei acțiuni de opoziție deschisă i-a aparținut lui Gheorghe Apostol" care a discutat cu fiecare semnatar în parte despre acest demers de factură disidentă. Totodată, în memoriile sale, Alexandru Bârlădeanu relatează că scrisoarea era pregătită din vara lui 1988 dar a decis împreună cu Apostol: „să nu dăm încă drumul la scrisoare, pentru că aveam prea puține semnături...Riscam să compromitem acțiunea, iar până la Congresul din 1989 mai era un an". În completarea acestuia, Mircea Răceanu (fiul adoptiv al lui Grigore Răceanu) descrie în volumul „Infern '89. Povestea unui condamnat la moarte", că la sfârșitului lunii octombrie 1988, Gheorghe Apostol l-a contactat pentru a-l ruga să-i transmită tatălui său că îl așteaptă în parcul Herăstrău, în fiecare marți și joi, între orele 10.00 și 12.00 „pentru niște discuții". Din notele menționate mai sus, mai reiese și faptul că semnatarii au așteptat momentul oportun pentru a-și face publice opiniile și a-și atinge scopul. Vezi Constantin Corneanu, *op.cit.*, p. 323-325.

[186] Alin Ion, *„Scrisoarea celor șase", care a pus pe jar Partidul Comunist Român. „O societatea nu poate funcționa dacă autoritățile manifestă lipsă de respect față de lege"*, https://adevarul.ro/locale/targu-jiu/scrisoarea-celor-sase-pus-jar-partidul-comunist-roman-o-societate-nu-functiona-autoritatile-manifesta-lipsa-respect-fata-lege-1_5b92248fdf52022f7533e7e4/index.html

În linia actelor de disidență remarcabile la adresa regimului s-a distins și decizia curajoasă a înaltului funcționar din MAE, Dumitru Mazilu de a elabora un raport critic cu privire la situația drepturilor omului din România socialistă, la 10 iulie 1989, fapt care a destabilizat climatul politic și instituțional. După o carieră promițătoare în slujba diplomației românești, în anul 1985, Dumitru Mazilu devine Raportor special al ONU privind Drepturile Omului și Tineretului, fiind ales prin consens, de către Subcomisia Națiunilor Unite pentru Prevenirea Discriminărilor și Protecția Minorităților. În baza acestei funcții, diplomatul înceta de facto să mai fie reprezentantul României, devenind expert independent însărcinat cu redactarea unui raport privind drepturile omului în lume. Profitând de această misiune, Dumitru Mazilu introduce în cadrul documentului și o serie de aspecte referitoare la România, semnalate și în cadrul „Scrisorii celor șase", al cărei co-semnatar era. Deși este avertizat de conducerea MAE să evite abordarea problematicilor dimensiunii umane din România, diplomatul refuză, fapt care provoacă furia superiorilor ierarhici și a conducerii de stat, concretizată printr-o serie măsuri disciplinare împotriva acestuia: concediat din minister, pensionat și pus sunt stare de arest la domiciliu.

În plus, Mazilu devine o victimă a regimului, prin încălcarea libertății sale de circulație, tocmai în calitate de raportor al Națiunilor Unite pentru drepturile omului, având interdicția de a părăsi țara, iar pașaportul îi este retras[187]: „La 2 ore după ce i-am spus colegului de birou cum prezint situația din țară, mi s-a suspendat viza și mi s-au întrerupt toate legăturile cu ONU". Iar privarea de libertate pentru „vina" de a prezenta realitățile dictaturii lui Ceaușescu instanțelor ONU, a continuat în cazul diplomatului român: „prin telegramă ONU s-a anunțat că sunt bolnav de inimă și nu mă mai pot deplasa. După protestele Organizației, care a aflat că n-am nimic la inimă, am suferit trei grave colapsuri cardiace, fiind internat la reanimare, până la pensionarea mea forțată în 1987"[188].

Ulterior, la 18 august 1989, Subcomisia Națiunilor Unite pentru Prevenirea Discriminărilor și Protecția Minorităților a publicat raportul trimis de Dumitru Mazilu, precum și o anexă în care oficialul critica situația din România, în ciuda încercărilor autorităților de a împiedica acest lucru[189]. Reacțiile în presa străină nu au întârziat să apară, jurnaliștii comentând din plin informațiile de interes pentru lumea occidentală, aflate în document.

---

[187] Nicoleta Mazilu, *op. cit.* p. 557.

[188] *Ibidem*.

[189] *Ibidem*, p. 43.

Diplomatul român nu ezita să arate că în România, procesul de luare a deciziilor contrazice toate principiile democrației, pentru că este concentrat în mâinile „unei singure persoane" (Nicolae Ceaușescu) sau „a cel mult două" (adică și Elena Ceaușescu)[190]. Totodată, Mazilu surprindea faptul că „nici măcar cei care au făcut parte din elita politică și care au înțeles rezultatele catastrofale ale politicii impuse de conducere nu au îndrăznit să se opună, din cauză că ierarhia conducătoare însăși este terorizată de măsurile represive ale clanului dictatorial al lui Ceaușescu. „Le-a fost teamă" să acționeze, mai ales că acest lucru însemna nu numai să își piardă locul de muncă, ci și libertatea și viața"[191]. Iar Dumitru Mazilu, cunoștea cel mai bine, în acest context, ce implica să iei atitudine față de politicile lui Nicolae Ceaușescu, fiind victima unui val de persecuții: „din 1986 sunt captiv, trăiesc sub o teroare fără precedent, iar viața soției și a fiului meu sunt in pericol", autoritățile „au luat toate măsurile posibile pentru a mă opri din redactarea și expedierea acestui raport", și trăind „ca un ostatic în propria țară"[192].

Gestul de opoziție fățișă al lui Dumitru Mazilu față de Ceaușescu a generat un puternic ecou și fierbere în rândurile specialiștilor în drepturile omului. La 30 august 1989, Paul Lewis scria în „The New York Times", despre „denunțul împotriva liderului comunist român, Nicolae Ceaușescu, adus pe ascuns de la București de un fost oficial român" care a generat „o mare agitație între specialiștii în drepturile omului". Raportul diplomatului român era apreciat ca fiind „unul dintre cele mai dure atacuri venite din interiorul țării la adresa politicilor și personalității lui Ceaușescu". Scos clandestin din țară, raportul prezenta „imaginea sumbră a unei țări în care oamenii suferă de lipsa hranei și de alte condiții ale unui trai decent"[193].

Reprimarea vocilor critice în regimul comunist de către Securitate a reprezentat o constantă a politicii dictatorului Nicolae Ceaușescu. Pornind de la cazul Goma în 1977 și până în 1989, toți cei care au îndrăznit să protesteze într-o formă sau alta, exprimându-și nemulțumirile față de abuzurile comise de conducerea comunistă au fost sancționați dar acest fapt nu i-a determinat să renunțe la opiniile lor.

Apariția, dezvoltarea și supraviețuirea numeroaselor forme de disidență și de opoziție manifestate în România s-au datorat cu precădere cadrului internațional conturat de adoptarea Actului Final de la Helsinki, dar și sprijinului masiv acordat de Occident pentru susținerea respectării drepturilor omului.

---

[190] *Ibidem*, p. 39.

[191] *Ibidem,* p. 40.

[192] *Ibidem,* p. 43-44.

[193] *Ibidem,* p. 45.

Acțiunile de contestare a regimului lui Ceaușescu au izbucnit în forță în anul 1977, pe fondul apariției Cartei 77, prin mișcarea pentru drepturile omului inițiată de scriitorul Paul Goma și greva minerilor din Valea Jiului, dar nu au fost la fel de bine coagulate așa cum s-a întâmplat în alte state răsăritene.

Încă din 1977 și până la prăbușirea comunismului, disidența din România și opoziția românilor față de regimul comunist a reprezentat un ansamblu de acțiuni izolate a unor oameni care au avut curajul de a-și exercita dreptul la libera exprimare, chiar dacă în spiritul acestora, au fost aspru sancționați de organele statului român, prin diverse forme, iar foarte mulți dintre aceștia au ajuns să fie acuzați public de Tribunalele Militare pentru „infracțiuni împotriva orânduirii socialiste". Dar, tocmai destinele lor individuale, gesturile lor singulare într-o lume comunistă a obiedienței generalizate au avut mai multă semnificație în viața civică, contribuind la izbucnirea Revoluției Române din decembrie 1989.

Efecte ale politicii demografice în regimul lui Nicolae Ceaușescu: Planningul familial

Adoptarea Decretului nr. 770 din anul 1966 pentru reglementarea întreruperilor de sarcină, prin care se restricționa drastic accesul la avort, a reprezentat debutul politicii pronataliste promovate în mod abuziv și brutal de Nicolae Ceaușescu, soldată cu numeroase cazuri de încălcări ale drepturilor omului și ale demnității individului.

Prin instituirea controlului public asupra vieții private, printr-o legislație dură, cu multe lacune, și distinctă față de cea a celorlalte state comuniste din Europa Centrală și de Est, conducerea comunistă din România a lezat libertatea femeii, cu efecte dramatice pe termen lung atât în plan medical, social, economic dar mai ales la nivel psihologic, individual și colectiv.

Decretul pro-natalist a pornit de la o problemă reală cu care s-a confruntat România la jumătatea anilor șaizeci, o criză demografică prin care indicele de natalitate era foarte scăzut, dar maniera în care autoritățile comuniste au decis să impună controlul prin măsuri legislative asupra reproducerii populației a fost una agresivă, cu consecințe grave, mii de femei devenind victime.

Decizia interzicerii întreruperilor de sarcină nu a fost luată peste noapte, ci în urma unor îndelungi negocieri purtate între tehnocrați și conducerea comunistă, vreme de aproape nouă luni, asupra problemei scăderii accentuate a natalității în România între 1955-1966[194]. Perioada de declin democrafic era

[194] Florin Soare, *Reglementarea accesului la avort și contracepția modernă în România comunistă,*

determinată de existența unei legislații care permitea efectuarea întreruperilor de sarcină la cerere, iar statisticile demografice plasau România pe penultimul loc în Europa la capitolul natalitate[195]. Instituția care a adus în atenția oficialilor comuniști această chestiune a fost Ministerul Sănătății, care în 1965 a elaborat un studiu demografic „Unele probleme privind dinamica sporului natural al populației din Republica Socialistă România", prin care identifica principalele cauze și factori care au dus la amploarea acestui fenomen[196].

În vederea schimbării acestei situații, la Conferința Națională a Femeilor, din 23-25 iunie 1966, Nicolae Ceaușescu semnala necesitatea „luării unor măsuri cu caracter economic, social și educativ care să contribuie la creșterea natalității, la îmbunătățirea condițiilor de ocrotire a mamei și copilului"[197].

Importantă în adoptarea Decretului 770/1966 dar și pentru efectele implementării acestuia a fost și ședința din 2 august a Comitetului Executiv al CC al PCR care a conturat viziunea conducerii comuniste în privința întreruperilor de sarcină, prin vocea lui Ceaușescu. Făcând referire la Decretul 53 privind legalizarea avorturilor din 1957, oficialul român constata că s-a legalizat „prostituția prin avorturi și îngăduința la divorțuri", fapt care trebuia schimbat deoarece conducerea de partid avea „răspunderea" pentru a „păstra" „sănătatea poporului" și a sporului natural. Concluzia acestuia a fost definitorie pentru felul în care înțelegea să respecte drepturile și libertățile propriilor cetățeni: „problema natalității nu este o problemă numai din dorința unuia de a avea sau nu copii, ci este o problemă socială, fiecare om are obligații față de societate"[198], iar soluția propusă era clară: „cred că trebuie să punem imediat capăt întreruperilor de sarcină"[199].

Criticând organele statului pentru că nu s-au „preocupat" de prevenirea acestei situații demografice, în spiritul „răspunderii" foarte mare pe care partidul o avea față de populație[200], Ceaușescu decidea ca în două săptămâni să se prezinte un proiect de lege care să reglementeze situația întreruperilor de sarcină, dar să includă și măsurile privind sancționarea drastică a celor care vor încălca noile amendamente[201]. Limitarea întreruperilor de sarcină devenea

1945-1989, în volumul „Politica pronatalistă a regimului Ceaușescu. O perspectivă comparativă", coord. Corina Doboș, Luciana M. Jinga, Florin S.Soare, Editura Polirom, București, 2010, p. 115.

[195] *Ibidem,* p. 113.

[196] *Ibidem.*

[197] Apud, *Ibidem*, p. 115.

[198] ANR, fond CC al PCR/ Cancelarie, dosar nr. 102/1966, f. 23.

[199] *Ibidem*, f. 25.

[200] *Ibidem.*

[201] *Ibidem*, f. 3.

prioritară pentru agenda de lucru a conducerii comuniste, susținută de „măsuri educative, înfăptuite prin toate mijloacele posibile", atât în școli, cât și prin filtrul cinematografului, a televiziunii, a radioului și de sancțiuni pentru cei care îndrăzneau să încalce „normelele conduitei morale în societate"[202].

Costurile pentru aplicarea politicii nataliste trebuiau să fie cât mai mici, iar problema mijloacelor de contracepție „nu era de actualitate"[203], susținea Ceaușescu, ceea ce arată superficialiatea și iresponsabilitatea cu care s-au angajat în acest proiect, încă de la început. Chiar și inființarea și dezvoltarea creșelor pentru copii presupune „cheltuieli minime care să asigure supravegherea și educarea copiilor ai căror părinți se află în câmpul muncii"[204], o măsură care a generat multe implicații negative asupra sănătății fizice și psihice a copiilor, după cum vom arăta pe parcursul studiului, mai ales în anii '80.

La 27 septembrie 1966 a avut loc o nouă ședință a Comitetului Executiv al CC al PCR care a vizat pe ordinea de zi, la punctul II „Propunerile cu privire la reglementarea întreruperii cursului sarcinii, sprijinirea familiilor cu mulți copii, promovarea natalității și consolidarea familiei". Astfel, au fost discutate „proiectele de decret ale Consiliului de Stat pentru reglementarea întreruperii cursului sarcinii" și „modificarea unor dispoziții referitoare la divorț" și au fost adoptate în forma propusă, fără includerea vreunei modificări[205], un posibil motiv fiind faptul că toate recomandările și observațiile făcute de Ceaușescu în ședința din 2 august fuseseră incluse în actul normativ. Ședința de la sfârșitul lunii septembrie 1966 a reprezentat momentul decisiv în vederea adoptării legislației antiavort prin Decretul 770/1966.

Decretul pentru reglementarea întreruperii cursului sarcinii a avut un conținut mai aspru decât forma propusă de Comisia de studiu privind îmbunătățirea sporului natural al populației. Dacă în prima formă a decretului era stipulat că „întreruperile de sarcină la cerere se pot efectua numai în instituțiile sanitare de specialitate în cazurile în care există motive medicale sau medicosociale", în final s-a prevăzut strict: „întreruperea cursului sarcinii este interzisă"[206].

Erau prevăzute și câteva excepții care au fost enumerate în articolul al doilea al decretului[207]: a.sarcina pune viața femeii într-o stare de pericol care

---

[202] *Ibidem,* f. 2.

[203] *Ibidem,* f. 3.

[204] *Ibidem*, f. 2.

[205] ANR, fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 127/1966, f. 21-25.

[206] Florin Soare, *art. cit*, p. 132.

[207] *Decretul nr.770/1966 pentru reglementarea întreruperii cursului sarcinii* publicat în „Buletinul

nu poate fi înlăturat printr-un alt mijloc; b.unul dintre părinți suferă de o boală gravă, care se transmite ereditar sau care determină malformații congenitale grave; c.femeia însărcinată prezintă invalidități grave fizice, psihice sau senzoriale; d.femeia este în vârstă de peste 45 de ani; e.femeia a născut patru copii și îi are în îngrijire; f. sarcina este urmarea unui viol sau a unui incest.

În privința efectuării întreruperilor de sarcină în caz de extremă urgență a fost impus articolul 6, prin care medicul era obligat ca înainte de procedura medicală, sau când nu era posibil, în termen de 24 de ore, să înștiințeze în scris procurorul, care pe baza investigațiilor stabilea dacă a fost sau nu necesară intervenția. Această prevedere punea o presiune psihică uriașă și asupra medicului, (nu numai asupra femeii în cauză) care risca să fie condamnat la închisoare, dacă nu respecta ad literam forma legii. În plus, dacă medicul ar fi încercat alte metode alternative pentru soluționarea problemei, și punea viața femeii în pericol, era acuzat de „omor prin imprudență”[208], după cum afirmă ministrul sănătății Aurel Moga, în ședința din 27 septembrie 1966.

În vederea aplicării Decretului nr.770/1966 au fost emise de către Ministerul Sănătății și Instrucțiunile nr. 819 din 19 octombrie 1966, care constau într-o serie de măsuri organizatorice și administrative referitoare la structura și atribuțiile comisiilor medicale, efectuarea intervențiilor și instituțiile în care se realizează, dincolo de decizia de a fi sistată activitatea tuturor cabinetelor de întrerupe a sarcinii la cerere În plus, în cadrul lucrărilor Marii Adunări Naționale desfășurate la 29 decembrie 1966 a fost adoptată Legea 36/1966 pentru aprobarea Decretului 770/1966 care venea în ajutorul aplicării politicii nataliste, întărind normele legislației antiavort[209].

Efectele interzicerii avortului au fost considerabile din perspectiva creșterii natalității. La numai un an de la adoptarea Decretului 770/1966, potrivit statisticilor, populația România creștea cu 348.635 de locuitori, iar sporul natural devenea 18, 1%, de trei ori mai mare decât în 1966[210]. Perioada 1966-1973 s-a evidențiat prin încercările politico-demagogice al aparatului de stat de a promova o politică economică și socială bazată pe susținerea familiilor prin diverse beneficii, prime de naștere, alocații pentru copii, concedii de maternitate și menită a atenua șocul psihologic produs de severitatea legislației antiavort. În plus, la nivelul anului 1972, prin decretul nr.53, vârsta minimă pentru femeile care doreau întreruperea de sarcină coboară de la 45 la 40 de ani.

oficial al RSR”, nr.60 din 1 octombrie 1966, http://www.monitoruljuridic.ro/act/decret-nr-770-din-1-octombrie-1966-pentru-reglementarea-intreruperii-cursului-sarcinii-emitent-consiliul-de-stat-al-republicii-socialiste-romania-177.html.

[208] ANR, fond CC al PCR/ Cancelarie, dosar nr. 127/1966, f. 22.

[209] Florin Soare, *art. cit*, p. 134-135.

[210] *Ibidem*, 137.

După înregistrarea unor evoluții uriașe în privința fertilității în România (unde, în primul an de la aplicarea decretului, rata natalității aproape s-a dublat, de la 14, 3 în 1966 la 24, 4 în 1967), spre jumătatea anilor 70, statisticile demografice devin nesatisfăcătoare pentru Nicolae Ceaușescu. Astfel, la 17 ianuarie 1974 sunt emise Instrucțiunile nr.27 – un nou set de prevederi care aveau rolul de a întări rigurozitatea cu care trebuia aplicat Decretul nr.770/1966, prin „implicarea sporită" a cadrelor medicale, si a unor instituții precum Miliția și Procuratura în procesul de monitorizare ginecologică a femeilor[211]. Controlul și tehnicile de intimidare adoptate de aparatul de stat afectau din plin inclusiv activitatea și condițiile de muncă ale medicilor, mai ales din perspectivă psihologică. Practic în componența comisiilor medicale care avizau întreruperea de sarcină au fost incluși și reprezentanți din cadrul instituțiilor mai sus menționate, încălcând abuziv dreptul la viața privată a femeilor, în plin proces CSCE, când statele participante, inclusiv România lucra la Adoptarea Actului Final de la Helsinki, care a inclus și principiile drepturilor omului, document asumat și semnat, un an mai târziu.

Perioada 1984-1989 a fost considerată cea mai dramatică din perspectiva politicii nataliste, raportându-ne la numărul de decese materne și infantile înregistrate.

Ședința Comitetului Politic Executiv al PCR din 26 aprilie 1983 este notabilă în acest sens, deoarece configurează inaugurarea procesului de înăsprire a legislației antiavort concretizat prin adoptarea Decretului 411 din 1985. În urma discuțiilor purtate de oficialii comuniști, MS a adoptat o serie de măsuri în regim de urgență precum, revizuirea componenței tuturor comisiilor care se ocupau de întreruperea cursului sarcinii și includerea unor noi specialiști care au dovedit corectitudine și principialitate în cariera profesională; controlul permanent asupra manierei în care se aplică reglementările prvind întreruperea cursului normal al sarcinii în unitățile medicale, reducerea criteriilor medicale de autorizare a întreruperii sarincii, pentru evitarea aprobării abuzive de avorturi terapeutice; reducerea numărului de medicamente care puteau fi administrate femeilor gravide, controale ale Miliției și Procuraturii, restrângerea numărului de maternități în care se puteau efectua întreruperi legale de sarcini în fiecare județ, efectuarea de examene ginecologice tuturor femeilor care se internau în spitale și stabilirea unui examen ginecologic obligatoriu pentru toate femeile din producție, în cadrul controlului medical periodic (erau vizate mai ales cele care aveau între 20 și 30 de ani). Tot ca urmare a ședinței din 26 aprilie, a fost

[211] *Ibidem,* p. 167.

elaborat și un „Program de măsuri pentru creșterea natalității și asigurarea sporului natural al populației" înaintat președintelui Ceaușescu[212].

Sporul natural al populației – diferența dintre numărul nou-născuților și cel al morților – a traversat după 1980 un curs descendent (167.028 în 1980, 156.466 în 1981, 120.249 în 1982 și 87.603 în 1983, un adevărat șoc pentru conducerea de partid), motiv pentru care în anul 1984, Nicolae Ceaușescu decide să inaugureze o nouă etapă în politica sa pronatalistă[213].

Eșecul acestor măsuri nataliste au fost analizate în ședința Comitetului Politic al CC al PCR din 24 februarie 1984, unde Nicolae Ceaușescu culpabilizează întregul personal medical pentru neîndeplinirea indicatorilor privind creșterea ratei natalității și scăderea mortalității infantile: „cauza principală este că medicii și-au făcut o sursă de profituri pe seama populației și țării și asemenea medici trebuie sancționați.[…]Trebuie să punem capăt acestor oameni iresponsabili care nu trebuie să mai practice medicina"[214].

Pe un ton ferm, în vederea găsirii celor mai optime soluții pentru implementarea programului demografic, Nicolae Ceușescu solicita: „să se convoace Consiliul Sanitar Superior, să am o discuție cu Consiliul Sanitar Superior, cu conducerea ministerului și să punem capăt acestei stări de lucruri, că aceste 420.000 de întreruperi de sarcină sunt inadminisibile, când în anul 1975 am avut 350.000"[215].

La 7 martie 1984 a avut loc Plenara lărgită a Consiliului Sanitar Superior, unde Nicolae Ceaușescu a susținut un discurs foarte dur și imperativ cu privire la creșterea responsabilității organelor de stat, politice și sanitare în vederea aplicării decretului împotriva avorturilor[216].

În cadrul cercetării întreprinse în arhiva CNAS, din rapoartele informative din martie 1984, putem identifica faptul că populația era profund nemulțumită de politicile nataliste ale liderului Nicolae Ceaușescu. Reacțiile cadrelor medicale și comentariile cetățenilor generate de noile măsuri „pentru asigurarea unui spor corespunzător al populației" sunt prezentate de ofițerii de securitate ca fiind „unele aspecte de neînțelegere" ale implementării politicii demografice[217].

---

[212] *Ibidem*, p. 146-147.

[213] Ioan Bolovan, *Aspecte privind relația politică-demografie în timpul regimului comunist din România*, în „Arhiva Someșană", nr.3 , an 2004, Universitatea „Babeș – Bolyai" din Cluj, p. 292, http://dspace.bcucluj.ro/bitstream/123456789/47821/4/Bolovan%2bIoan-Aspecte%2bprivind%2brelatia%2bpolitica-2004.pdf .

[214] ANR, fond CC al PCR/ Cancelarie, dosar nr. 12/1984, f. 30.

[215] *Ibidem*, f. 29.

[216] Ioan Bolovan, *art. cit*., p. 292.

[217] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 196, f. 388.

Într-o notă informativă din martie 1984, se aducea la cunoștiință autorităților că „în rândul personalului sanitar din Capitală și unele județe (Arad, Bacău, Cluj, Galați, Ialomița, Iași, Olt, Timișoara, Vaslui, Vrancea și Tulcea) se apreciază că nu întotdeauna modul în care se desfășoară popularizarea măsurilor stabilite este în de natură să ducă la o deplină și corectă înțelegere a obligațiilor cadrelor medicale și a populației pe linia asigurării creșterii natalității. Se invocă necesitatea organizării unor acțiuni de expunere și explicare a acestora pe colective de muncă, îndeosebi în marile întreprinderi și platforme industriale în care ponderea este destinată de tinerele femei”[218].

De altfel, documentele CNSAS atestă că „oamenii muncii” din diverse orașe, erau rezervați și aveau „comentarii tendențioase” cu privire la posibilitățile de sporire a natalității, mai ales din rațiuni economice și sociale[219]. Printre acestea, erau invocate lipsa unor produse alimentare indispensabile mamelor și nou născuților, inclusiv cele agroalimentare și dificultățile de a le procura[220]; spațiul insuficient din locuințe pentru creșterea copiilor de către cuplurile tinere[221]; temperatura scăzută din apartamente ca urmare a măsurilor de raționalizare a consumului de combustibil, ceea ce face ca numărul de îmbolnăviri la copii – (0-1) an să fie „în creștere; discontinuitatea în furnizarea de apă caldă, tot din aceleași motive; majorarea cheltuielilor de întreținere[222]; alocații mici pentru copii, creșterea taxelor la creșe și grădinițe[223]; concedii de maternitate prea scurte, lipsa de concedii acordate mamelor pentru îngrijirea copilului, când este bolnav[224], ineficiența sistemului de tichete, stimulentele materiale pentru familiile cu mai mulți copii nesemnificative, lipsa unor cămine cu orar prelugit gratuit[225].

O altă notă interesantă este cea din 13 martie 1984, care prezenta reacțiile personalului medical de pe raza județului Iași, în urma Plenarei lărgite a Consiliului Sanitar Superior. Din discuțiile înregistrate cu specialiștii în probleme de obstetrică-ginecologie și pediatrie se arată că măsurile de înăsprire a politicilor nataliste îi determină pe medici să-și exprime teama că vor asista la „un număr mai crescut de moarte maternă și avorturi provocate, comparativ cu

[218] *Ibidem.*

[219] *Ibidem.*

[220] *Ibidem*, f. 389.

[221] *Ibidem*, f. 383.

[222] *Ibidem,* f. 381-382.

[223] *Ibidem,* f. 388.

[224] *Ibidem,* f. 401

[225] *Ibidem,* f. 382.

anii anteriori, mai ales pentru faptul că s-a interzis întreruperea cursului normal al sarcinii pe cauze medicale". Ținând cont de faptul că unele femei erau obligate să mențină sarcina, „recurg la metode empirice, medicamentoase (substanțe abortive), mecanice (sonde sau obiecte ascuție) care le pun viața în pericol sau lasă sechele pentru toată viața". Totodată, un alt factor de deces pentru femei, în condițiile aplicării noilor instrucțiuni pronataliste primite de conducerea de partid, îl reprezenta creșterea numărului celor care practica „în mod clandestin întreruperi de sarcină, deși ca pregătire nu erau cadre medicale[226].

Notele informative ale Securității ilustrau și mâhnirea populației față de faptul că politicile pronataliste adoptate de Partidul Comunist nu au fost însoțite și de unele facilități în perioada sarcinii, de pildă schimbarea locului de muncă pentru femeile care lucrau în condiții grele[227], sau stimulente pentru creșterea copiilor, precum concedii pre și post natale cu durata de până la un an de zile[228], sau modificarea sistemului de tichete.

Pentru exemplificarea realităților politice ale României comuniste din anii '80, dar și pentru confruntarea dintre stat, cu organele, respectiv instrumentele sale de control și cetățeni, în calitate de victime ale sistemului, relevantă este și o notă emisă de ofițerii de Securitate la nivelul județului Arad. Aceștia au surprins că înăsprirea politicilor demografice au fost „dezaprobator comentate în rândul celor mai diverse categorii de cetățeni" care manifesta o atitudine de rezervă și de ostilitate față de „politica coercitivă a PCR în domeniul creșterii coeficientului de spor natural al populației"[229]. Mai mulți medici, în special din delegațiile județelor Timiș și Brașov, dar și o parte din cadrele medicale universitare din București au afirmat „în particular", că desfășurarea Consfătuirii a fost „inutilă și fără niciun rezultat", de vreme ce „nu se pune degetul de rană". Medicii s-au arătat nemulțumiti de faptul că în luările de cuvânt „nu li s-ar fi permis să arate adevăratele cauze care au determinat diminuarea coeficientului de spor natural al populației, că se ascunde sau se neagă premeditat esența fenomenului etc...". În același timp, unele cadre medicale aflate în „baza de lucru" a ofițerilor din Arad au „compromis principiile demografice" ale PCR. Printre acestea, o farmacistă care lucra la Farmacia Spitalului matern din Arad, suprindea abuzurile pe care Ceaușescu le comitea asupra vieții de familie: „Este absurd, brutal și indecent ceea ce statul face prin legi și decrete intervenind în viața intimă a familiei". Aceasta arăta că reticența cuplurilor tinere de a face copii nu putea fi justificată

[226] *Ibidem*.

[227] *Ibidem*, f. 383-384.

[228] *Ibidem*, f. 387-389.

[229] *Ibidem*, f. 394-396.

„prin lipsa de patriotism și de răspundere civică", ci prin „condițiile materiale și sociale – în special cele alimentare – sunt mizerabile": precum lipsa alimentelor de bază pentru hrana copiilor sau diminuarea bugetului marii majorități a familiilor, odată cu aplicarea principiilor de retribuire a personalului muncitor în acord global". O opinie similară împărtășea și un medic primar ginecolog de la Spitalul matern Arad, care arăta că „nici pe departe" nu sunt vinovați medicii pentru scăderea natalității, „deși tot pe ei se «călărește» – lucru ce a întronat în rândul lor o atmosferă permanentă de tensiune psihică și nervoasă"[230].

Într-o țară precum România, unde libertatea de exprimare era îngrădită, toate aceste opinii și reacții ale populației reprezentau doar discuții particulare pentru dictatura comunistă a lui Nicolae Ceaușescu.

Îngrijorați de scăderea accentuată a natalității și pentru combaterea acestui fenomen a fost adoptat Decretul 411/1985 care reprezenta forma cea mai dură a legislației antiavort. Printre prevederi, menționăm restabilirea vârstei de 45 de ani pentru avorturi legale și creșterea numărului de copii pe care femeia trebuia să-i aibă în îngrijire, de la 4 la 5.

Modificarea legislației antiavort a implicat în a doua parte a anilor '80 și interzicerea contracepției moderne în România. La 18 august 1986 a fost introdusă o primă măsură prin Ordinul ministrului Sănătăți nr. 300 care viza interzicerea sterilizării chirurgicale prin ligatura trompelor și utilizarea steriletelor[231]. Potrivit comuniștilor români, „orice gest medical sau chirurgical în urma căruia era suprimată capacitatea de procreare a femii constituie o încălcare a concepției partidului și statului fundamentat pe stimularea natalității și este contrară legii"[232].

Restricționarea severă a avortului a avut efecte nefaste în România, în lipsa accesului la mijloace contraceptive și a unor programe de educație sexuală, mii de femei și copii căzând victime ale acestor măsuri brutale ale autorităților comuniste. În privința mortalității materne, pentru perioada 1967-1989 s-a estimat un număr de 12.344 de decese materne, dintre care 3004 prin risc obstetrical și 9340 de decese care au avut drept cauză avortul provocat[233]. Intervenția statului în viața privată prin restrângerea semnificativă a planificării familiei a generat și numeroase cazuri de copii nedoriți, abandonați în leagănele de copii sau plasați în alte unități ale statului de ocrotire a minorilor: case de copii, grădinițe, școli speciale, cămine, școli.

[230] *Ibidem*.

[231] Florin Soare, *op. cit*, p. 159.

[232] Apud, *Ibidem*, p. 160.

[233] Florin Soare, *Instituționalizarea pronatalismului în România comunistă: proiectare, aplicare, consecințe, (teză de doctorat)*, Universitatea din București, 2012, p. 392.

La jumătatea anilor ’80, pe fondul deteriorării nivelului de trai din România, ca urmare a dorinței lui Nicolae Ceaușescu de a achita datoria externă, au survenit modificări vizibile și în cadrul acestor unități, în special în leagănele de copii, care se confruntau cu probleme de igienă – principala sursă de imbolnăvire și deces a copiilor, cât și cu o lipsă acută a personalului auxiliar și sanitar[234].

Documentele studiate în arhiva CNSAS au atestat că în cadrul unor leagăne de copii preșcolari și școlari au existat numeroase aspecte negative privind starea igienico-sanitară și asistența medicală curativă și profilactivă. La nivelul anului 1987[235], în notele informative se prezenta faptul că unele colectivități funcționau în localuri improprii, amenajate în clădiri vechi, degradate, fără posibilități de asigurare a unor circuite funcționale ale personalului, alimentelor, rufăriei și evacuării rezidurilor”.

În cadrul acestor leagăne de copii erau prezentate și o serie de deficiențe care reprezenta un risc major în asigurarea stării de sănătate a copiilor. Conducerea leagănelor de copii preșcolari și școlari nu se preocupa îndeajuns de îngrijirea copiilor, motiv pentru care apăreau numeroase alte probleme: instalații sanitare defecte, infestarea masivă cu rozătoare, uși degradate mai ales în sezonul rece, veselă insuficientă etc. Pe lângă activitatea conducerilor, era prezentat „dezinteresul în supravegherea, evaluarea și apărarea sănătății copiilor datorate nerespectării de către medicii cărora li s-au arondat leagăne, case de copii preșcolari și școlari, a graficului de intrare în aceste colectivități și de efectuarea examenelor medicale periodice, de bilanț al stării de sănătate a copiilor”[236].

Lipsa acută a personalului medical și auxiliar a fost una dintre cele mai grave care au afectat copiii abandonați deoarece au avut de suferit din cauza îngrijirii medicale: „nu exista cine să le dea să mănânce sau să le facă tratamentele”. Totodată, în multe dintre leagănele de copii nu exista personal certificat pentru a face injecții: „acestea fiind făcute de personalul auxiliar, necalificat ceea ce ar putea duce la accidente dintre cele mai mari”[237].

Fără îndoială, starea igienico sanitară precară din leagănele și casele de copii era determinată și de insuficiența fondurilor destinate materialelor de curățenie, „baremul insuficient” pentru imbrăcăminte, încălțăminte și obiecte de igienă individuală a copiilor, dificultăți în procurarea alimentelor care să

[234] *Ibidem,* p. 423.

[235] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 144, f. 176-177.

[236] *Ibidem.*

[237] *Ibidem,* f. 195.

asigure o alimentație rațională și o stare de nutriție satisfăcătoare a copiilor; – temperatură inferioară mult sub normele igienice în sezonul rece și personalului de îngrijire insuficient[238].

Condițiile precare din leagănele de copii au făcut parte din ansamblul de consecințe dramatice ale politicii pronataliste adoptată de Nicolae Ceaușescu, alături de multe alte aspecte prezentate mai sus: mame decedate, orfani, traume psihice cât și fizice ale femeilor, destine individuale și colective asupra cărora regimul comunist și-a lăsat amprenta prin diverse privațiuni.

Regimul comunist din România, prin vocea lui Nicolae Ceaușescu a stabilit că reproducerea era o alegere individuală doar dacă servea intereselor directe ale statului, asumându-și un rol „intervenționist" în viața privată a cetățenilor, acționând pentru influențarea și corectarea comportamentului reproductiv al individului si a familiei[239].

Reglementarea întreruperilor de sarcină a reprezentat una dintre cele mai abuzive tehnici utilizate de conducerea comunistă pentru a-și impune controlul asupra propriilor cetățeni, obstrucționând decizia liberă a familiei de a avea sau nu copii. Totodată, măsurile pronataliste au impus cenzura în viața privată, prin lipsirea populației de alternative și limitarea, marginalizarea și interzicerea mijloacelor de contracepție modernă, ca instrument de planificare familială, încălcând flagrant libertatea femeii asupra propriului corp.

Evadarea spre lumea liberă a Occidentului: Suprimarea libertății de circulație

Politicile abuzive și represive ale dictatorului Nicolae Ceaușescu implementate cu și mai multă strictețe în a doua jumătate a anilor '80 au determinat multă nemulțumire în rândul cetățenilor și dorința de a evada spre lumea Occidentului, cunoscută prin filtrul emisiunilor Europei Libere. Dar și acest portal spre o viață mai bună din mintea românilor era atent monitorizat și controlat de ofițerii de Securitate și de alte organe ale statului, puțini fiind cei care au reușit să obțină un aviz pozitiv de plecare din țară în raport cu toți cei care au solicitat acest lucru.

Astfel, și libertatea de circulație prevăzută în Actul Final de la Helsinki era încălcată în mod constant de conducerea comunistă, iar acest lucru a fost în repetate rânduri semnalat de către vocile critice și disidenții din România, mai ales de către cei care doreau să emigreze.

[238] *Ibidem*, f. 177.

[239] Florin Soare, *op. cit.*, p. 425.

Motivele pentru care doreau să plece nu erau decât politice, ci și economice, născute din ideea că Occidentul le putea asigura un trai mai bun și un confort psihic pe care nu-l găseau în România. Dintre cei care au plecat din rațiuni politice și „au ales libertatea" în detrimentul constrângerilor impuse de Ceaușescu, majoritatea au optat, în spiritul dreptului la exprimare, să fie activi în emigrație, susținând orice formă de disidență din România. Afirmarea disidenților români în Occident era determinată de publicarea tuturor manifestelor, a scrisorilor deschise, memorii și diverse alte materiale și notițe critice la adresa regimului și de difuzarea acestora la diverse posturi de radio. De altfel, „românii exilați" care lucrau pentru posturile de radio „Europa Liberă" și „Vocea Americii" au avut un rol cheie în cadrul manifestărilor disidente din România: „sensibilizarea organizațiilor pentru apărarea drepturilor omului, a mass-mediei și a oamenilor politici occidentali, esențiale pentru supraviețuirea oricărui disident, s-au realizat numai prin ajutorul românilor de peste graniță, mai ales a celor din Franța, Germania și Statele Unite", ceea ce arată că „susținerea exilului" a avut un rol determinat în acțiunile disidenților și opozanților rămași în România[240].

Încălcarea dreptului la liberă circulație a fost adesea invocat la jumătatea anilor '80 și de către Dorin Tudoran, care într-un memoriu adresat lui Nicolae Ceaușescu la 1 august 1984, ilustrează atmosfera de angoasă pe care o trăiau românii care își cereau dreptul la libera circulație. Invocând dreptul de a emigra, Tudoran deplângea situația cetățenilor care vor să plece din țară și umilințele la care sunt supuși, fiind blocați de meandrele birocrației comuniste: „Cunoscând mizeriile la care sunt supuși, de multe ori, cei care doresc să plece definitiv din România, știind câte luni ori ani sunt obligați să aștepte pașapoartele spre a-și exercita dreptul fundamental, inalienabil de se a stabili altundeva decât în propria țară, mă adresez Domniei voastre nu spre a Vă ruga să dispuneți a fi scutiți, eu și familia mea, de mizerii dezonorante – ele dezonorându-i mai degrabă pe cei ce le săvârșesc! – ci pentru a Vă solicita să dispuneți a ni se respecta cât mai urgenta intrare în Viitor. Adică: să ni se elibereze de urgență pașapoartele"[241].

Neprimind niciun răspuns din parte oficialilor comuniști, Tudoran a redactat un „postscriptum" la 17 septembrie 1984, către Ceaușescu în care continua să-i argumenteze suplimentar că drepturile sale de circulație sunt încălcate: „din păcate, scrisoarea ce V-am adresat la 1 august a.c. prin Registratura CC al PCR, cu numărul 54572, n-a avut darul să determine eliberarea pașapoartelor așteptate. E inutil să încerc să fac supoziții cu privire la

[240] *Raport Final,* Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România, p. 364.
[241] Dorin Tudoran, *op. cit.*

motivul ce a determinat acest refuz. Fie că scrisoarea nu V-a ajuns, fie că n-ați binevoit a-i acorda atenția Dvs. important rămâne doar faptul că, încă o dată, în fața drepturilor mele inalienabile s-a ridicat peretele mut, impenetrabil al unui refuz"[242].

Nu în ultimul rând, disidentul îi transmitea lui Nicolae Ceaușescu că nu renunță să lupte, chiar dacă violarea drepturilor omului în România pot fi percepute și comparate cu actele teroriste: „Refuz să tac. Și voi denunța, cu toată puterea, practica teroristă a deținerii de ostatici. Căci nu altceva decât un ostatic este cel căruia i se suprimă un drept fundamental de felul celui reclamat de mine. Ba consider infinit mai grav terorismul ce practică deținearea ostaticilor de conștiință, cum este cazul meu, decât cel care, prin pistolul pus la tâmpla pilotului, deturnează un avion și ia, pentru o vreme, ostatici"[243].

Întrucât nu a primit niciun semn din partea oficialilor comuniști, la 21 februarie 1985, Dorin Tudoran a adresat un memoriu și Ministerului de Interne în care avertiza că va protesta, intrând în greva foamei, dacă nu va primi pașapoarte până la 7 aprilie a.c, moment în care se împlinea un an de la depunerea solicitării de emigrare. Acesta susținea că pe tot parcursul grevei pe care o va începe la domiciliu, va afișa pe cele două balcoane ale apartamentului inscripțiile „SCRIITOR INTERZIS – OSTATIC POLITIC – JOS TERORISMUL PUBLIC – GREVA FOAMEI – PAȘAPOARTE". În plus, acesta intenționa să răspândească pe geamurile apartamentului fluturași cu înscrisul „DORIN – TUDORAN – SCRIITOR INTERZIS ÎN ROMÂNIA; OSTATIC POLITIC ÎN ROMÂNIA; GREVA FOAMEI, PAȘAPOARTE; JOS TERORISMUL POLITIC[244].

La final, Dorin Tudoran preciza că dacă cererea nu-i va fi soluționată, va adresa și guvernului SUA și personal președintelui Ronald Reagan un memoriu privind situația și acțiunile săvârșite de comuniști împotriva drepturilor omului în România. Perseverența în confruntarea cu autoritățile a dat roade câteva luni mai târziu, la 24 iunie 1985 când, după cum am prezentat mai sus, în cadrul cercetării noastre a reușit să plece din țară.

În greva foamei a intenționat să intre și pictorul Gheorghe Constantinescu. Inițial, acesta a întreprins mai multe călătorii în străinătate în scopuri de documentare artistică, dar „în urma unor semnalări" potrivit cărora intenționa a se stabili în Occident, cererile ulterioare în vederea organizării unor expoziții i-au fost respinse. La 20 august 1983, pictorul a depus cerere de plecare

---

[242] *Ibidem.*

[243] *Ibidem.*

[244] Gl.bg.(r) Vasile Mălureanu, *Opoziția oamenilor de cultură față de regimul Ceaușescu. Opoziția prin acțiuni de protest public*, în revista „Vitralii", An IX, nr. 25, 2018, p. 77.

definitivă în SUA, dar în urma unor intervenții „de influențare" ale Securității, a renunțat la acest demers. Ulterior, pictorul a continuat să-și ceară dreptul la libera circulație și a emigra.

La 7 septembrie 1985, postul „Europa Liberă" a prezentat o scrisoare a lui Gheorghe Constantinescu către Nicolae Ceaușescu, în care îi semnala că va intra în greva foamei dacă nu va primi pașapoarte pentru întreaga sa familie. Deși Securitatea a raportat că informația a fost falsă, în scopuri preventive a acționat pentru a-l convinge pe Constantinescu să renunțe la intrarea în greva foamei, recomandându-i să solicite o călătorie turistică în Occident. În urma unei deplasări în Franța, acesta a comunicat familiei că a decis să rămână definitiv acolo[245].

Cei care au luat atitudine și au criticat politica lui Nicolae Ceaușescu au îndurat măsuri mai restrictive din partea conducerii comuniste care au inclus și arestul la domiciliu sau plasarea sub strictă supraveghere, așa cum au fost și cazurile Doinei Cornea, Mircea Dinescu, Mihai Creangă sau a autorilor „Scrisorii celor șase" și mulți alții.

Un exemplu care relevă cele spuse mai sus, este și nota Securității din 3 martie 1987[246] care arată că în urma analizării cazului Cornea, „s-a ordonat" să nu i se permită plecarea în străinătate, „unde ar putea fi folosită mai intens de cercurile reacționare". Aceasta era completată de o altă notă, câteva luni mai târziu (7 august) care semnala că în urma analizelor și informațiilor existente, Doina Cornea continuă a se menține „pe poziții necorespunzătoare și încearcă prin diverse căi să scoată materiale în exterior pentru a fi exploatate în emisiunile „Europei Libere", motiv pentru care se preciza foarte limpede intr-un pasaj subliniat, că „NU este oportun a i se acorda aviz favorabil de plecare în Franța", deoarece exista „riscul" de a transmite materiale „denigratoare" postului de radio „Europa Liberă"[247].

Concludentă pentru a ilustra temerea organelor statului față de posibilitatea ca Doina Cornea să părăsească România este și nota Securității din București din 2 iunie 1988 către șeful Securității din Cluj. Cel din urmă a primit informații despre textul unei „scrisori-invitație" difuzată de postul de radio „Europa Liberă" și adresat „unor pretinși dizidenți din România pentru a participa la o așa-zisă „Conferință Internațională despre Drepturile Omului", care ar urma să aibă loc la Cracovia – Polonia, în perioada 25-28 august a.c., cu prilejul aniversării a 40 de ani de la adoptarea „Declarației Universale a Drepturilor Omului"[248].

---

[245] *Ibidem,* p. 76.

[246] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 2 A, f. 146.

[247] *Ibidem,* f. 147.

[248] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 3 A, f. 76.

Pe lista invitaților, alături de disidenți precum Mariana Celac-Botez, Dan Petrescu, Gabriel Andreescu se afla și Doina Cornea, motiv pentru care Ministerul de Interne recomanda Securității din Cluj să raporteze reacția acesteia față de acest eveniment și să ia o serie de măsuri „de cunoaștere și verificare complexă" față de alte persoane cu preocupări de natură protestatară interesate să participe la conferința dedicată drepturilor omului.

La 14 iunie 1988, în urma unei solicitări de a fi primită în audiență de șeful Securității Județene Cluj, Doina Cornea s-a prezentat în fața acestuia pentru a-i aduce la cunoștiință că și-ar dori să dea curs invitației primite prin intermediul postului de radio „Europa Liberă" de a participa la „Conferința Internațională despre Drepturile Omului". Răspunsul Securității a fost promt, explicându-i Doinei Cornea că „invitația nu a primit-o din partea unei organizații oficiale, postul de radio «Europa Liberă» nu reprezintă pe nimeni, iar apelul lansat de acesta este doar o diversiune"[249]. Insistând pentru expedierea unei scrisori de mulțumire pentru invitație, șeful Securității i-a răspuns că nu poate garanta ajungerea la destinație a unei corespondențe „care depășește hotarele țării"[250].

Atitudinea Securității față de doleanțele Doinei Cornea de a pleca în afara granițelor nu reprezenta un caz singular. Din cercetările întreprinse în arhiva CNSAS, majoritatea notelor informative ilustra că organele statului nu permiteau și nu acordau aviz favorabil de călătorie în străinătate niciunei persoane care se exprimase critic față de regim într-o formă sau alta, pornind de la nume cunoscute ale disidenței din România și sfârșind cu diverse cazuri ale oamenilor de rând care în mod accidental ar fi comentat tendențios politicile regimului la locul de muncă și nu numai.

Totodată, este de remarcat faptul că aviz negativ de călătorie au primit și o mare parte din cei care erau cunoscuți de către Securitate că au aderat la mișcarea Goma pentru a emigra[251], dar și cetățenii care și-au exprimat simpla dorință de a părăsi România în scopuri turistice. În scopul prevenirii oricărei posibile plecări definitive ale unei persoane din țară, Securitatea lua în calcul orice urmă de suspiciune la adresa celor care își exprimau dorința de a vizita o țară străină. În vederea obținerii unor informații cât mai clare despre intențiile celor care optau pentru aviz de călătorie, ofițerii recurgeau la diverse investigații la domiciliu sau la locul de muncă, verificarea rudelor și realizarea de note informative de la surse variate[252].

---

[249] *Ibidem*, f. 73-75.

[250] *Ibidem*.

[251] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f. 327.

[252] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 192, f. 67.

Pe fondul climatului politic al anilor ’60 s-a produs un anumit dezgheț și la capitolul deplasărilor în străinătate, inclusiv în Occident dar acest fapt a implicat și înregistrarea unor „cazuri de refuz al înapoierii în țară, mai ales în rândul intelectualior cu specialități care permiteau plasament pe piața muncii (medici, cercetători, instrumentiști etc)”[253] .

În confruntarea ideologică dintre cele două formațiuni Est-Vest, de anumite „cazuri de rămânere ilegală în străinătate” au profitat cu abilitate occidentalii, recurgând la mijloace propagandistice împotriva comuniștilor. Pentru lichidarea „intențiilor de refuz al înapoierii în țară”, încă din anul 1968, regimul comunist a stabilit ca aceste fapte să fie încadrate în Codul Penal, articolul 253, ca fiind infracțiuni. Această măsură a fost însoțită de anumite exigențe și în procesul de avizare a cererilor de călătorie în străinătate, printre acestea numărându-se „extinderea obligativității avizului organului informativ, de la persoanele care făceau obiectul preocupărilor Securității (baza de lucru și rețeaua informativă) la toți cetățenii români cu statut de angajat (calitatea de membru al uniunilor și asociațiilor de creație era asimilată celei de angajat)”[254].

În vederea creșterii exigenței ofițerilor de informații asupra verificării pașapoartelor, au fost adoptate „proceduri complementare în procesul de avizare”, iar după 1970 s-a introdus „obligativitatatea întocmirii unor rapoarte justificative” atât pentru avizele pozitive, cât și pentru cele negative. Rapoartele conțineau informații despre profilul persoanei care intenționa să plece în străinătate, obținute de locul de muncă, domiciliu sau din alte medii[255].

În lucrarea „Apărarea ordinii constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații”, Vasile Mălureanu relevă că impunerea acestor exigențe din partea regimului Ceaușescu a avut repercusiuni negative și asupra activității ofițerilor de securitate, care au fost nevoiți să-și prioritizeze agenda de lucru în jurul verificărilor de pașapoarte, lăsând în plan secund „sarcinile specifice de securitate națională date în competență”. Practic, efectul dăunător în plan profesional l-a reprezentat „dizlocarea rețelei informative de la sarcina sa de bază – semnalarea unor riscuri și amenințări reale la adresa securității Statului – la culegerea și consemnarea unor referințe despre persoanele care călătoreau în străinătate”[256].

Un alt aspect interesant prezentat de ofițerul Vasile Mălureanu îl reprezintă și creșterea numărului de propuneri cu aviz negativ din anii ’80. În

[253] Vasile Mălureanu, *Apărarea ordinii constituționale. Perspectiva unui ofițer de informații*, p. 86.
[254] *Ibidem*, p. 87.
[255] *Ibidem.*
[256] *Ibidem.*

condițiile în care tot mai mulți români exploatau prilejul călătoriilor temporare pentru a se stabili ilegal în afara granițelor, amploarea fenomenului emigrației a condus și la înmulțirea sancțiunilor profesionale la adresa ofițerilor care le propuseseră aviz pozitiv.

Măsurile impuse de dictatorul Ceaușescu împotriva libertății de circulație nu afectau numai intelectualitatea, opozanții sistemului sau chiar cetățenii de rând, ci și ofițerii cu responsabilități informative în instituții cultural-artistice, medicale, academic, de învățământ și cercetare etc, care erau sancționați, afectându-le cariera și șansa de a avansa în gradul următor. Drept urmare, majoritatea dintre aceștia „au început să fie mai exigenți în efectuarea verificărilor și mai reticenți la propunerea avizului favorabil", cu atât mai mult cu cât numărul suspiciunilor de rămânere ilegală în străinătate creștea exponențial.

Potrivit unor cifre din documentele Securității, în completarea mărturiilor de mai sus, în anul 1986, numărul persoanelor din domeniile artă-cultură, presă-radioteleviziune-poligrafie, sănătate, justiție care nu au dorit să revină în țară a fost de 177. Pentru a preveni sau stopa dorința cetățenilor de a rămâne ilegal în afara granițelor au fost acordate un număr de 1524 de avize negative de călătorie. Relevant pentru analiza acestui fenomen, este că în 1982, numărul persoanelor din domeniile menționate mai sus care au primit aviz nefavorabil de călătorie a fost de 632[257].

Paradoxal, pentru cadrele de Securitate, ofensiva împotriva dreptului de liberă de circulație avea să acționeze ca o armă cu dublu tăiș, producând efecte deopotrivă atât asupra celor supravegheați cât și a celor care avea misiunea de a-i supraveghea: ofițerii de Securitate aveau să facă obiectul unor anchete cu privire la modalitatea de acordare a permiselor de circulație. Practic Securitatea se cerceta pe ea însăși în materie de instrumentare a acestor cereri de călătorie. Ca atare, urmare a presiunii lui Nicolae Ceaușescu, orice „defectare" a unui cetățean român se traducea într-o sancțiune disciplinară împotriva ofițerului de Securitate care i-a aprobat deplasarea externă. În acest mod s-a ajuns la situația utopică în care cadrelor de Securitate le erau aplicate aceleași tratamente pe care la rândul lor le uzitau în relația cu opozanții regimului.

De departe, categoria cea mai afectată de politicile de înăsprire a regimului de circulație rămâne intelectualitatea, impactul asupra literaților reprezentând vârful de lance al opresiunii comuniste în această direcție.

---

[257] *Ibidem,* p. 88.

Imixtiuni ale statului în viața privată: rețeaua informativă, confiscarea corespondenței , înregistrarea și sistarea convorbirilor telefonice

Caracterul restrâns al disidenței din România poate fi justificat și prin eficiența organelor de Securitate de a monitoriza cu rigurozitate și strictețe orice gest, vorbă, acțiune sau text care ar fi putut periclita politicile promovate de Nicolae Ceaușescu.

Studierea dosarelor din arhiva CNSAS ale unora dintre cei mai importanți disidenți ai regimului comunist evidențiază tehnicile de control și mecanismele de urmărire pe care le adoptau ofițerii de Securitate: de la presiune psihologică, intimidare, amenințare, teamă, teroare până la confiscarea corespondenței, instalarea unor mijloace I.C.D.T. sau T.O. la domiciliu, interceptarea convorbirilor telefonice și izolarea disidentului de diverse cercuri sau „anturaje").

Deși modul de acțiune al Securității în anii '70-'80 a fost diferit față de primele decenii ale instaurării comunismului în România, aceasta a continuat să rămână vigilentă în a obține informații referitoare la orice formă de protest, de critică sau opoziție față de regim, exprimată prin acțiuni și scrieri ostile venite mai ales din rândurile intelectualilor. Ca urmare a directivelor primite din partea președintelui Nicolae Ceaușescu, „rolul preventiv în activitatea Securității devenise primordial"[258]. Astfel, Securitatea trebuia să ia act de intenția oricărui intelectual de a redacta scrieri într-o formă critică față de regim și să prevină publicarea acestor materiale.

În vederea atingerii acestui scop, Securitatea a utilizat o serie de tehnici care au constat în „crearea de rețea informativă, filaj, percheziții la domiciliu, rețineri, arestări, anchete informative, interceptarea și confiscarea corespondenței, ascultarea telefoanelor sau sistarea contactelor telefonice etc[259].

Multe dintre aceste metode au fost însoțite și de abuzuri, violențe, dar mai ales de încălcări flagrante ale drepturilor omului, care au constat în imixtiuni ale statului în viața privată a celor care au îndrăznit să-și exprime dreptul la opinie sub o formă critică.

Așa cum am arătat și pe parcursul studiului, Paul Goma a fost unul dintre cei mai afectați disidenți de politicile represive ale regimului comunist. Cele 22 de dosare din Fondul Informativ și șase din Fondul Penal identificate în arhiva CNSAS arată că Securitatea i-a urmărit îndeaproape fiecare pas, existând

---

[258] Liviu Țăranu, *Securitatea și intelectualii în România anilor '80*, IRRD, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, p. 22.

[259] *Ibidem.*

numeroase planuri de măsuri privind „anihilarea și neutralizarea acțiunilor" sale[260]. Dintre acestea, reamintim acțiunile de descurajare, derutare și intimidare, de compromitere în diverse ambasade din București și străinătate[261], de verificare a scrisorilor primite din partea celor care aderau la mișcarea pentru drepturile omului și de ascultare și bruiere a contactelor telefonice, dar mai ales de izolare[262].

La 1 aprilie 1977, în completarea planului de măsuri privind izolarea acestuia, într-o notă a Ministerului de Interne aflăm care sunt acțiunile întreprise împotriva sa: „înlăturarea oricăror posibilități" ale acestuia de a intra sau menține legături directe cu persoane din străinătate sau din țară dar și interzicerea vizitelor lui Goma la ambasade, domiciliile diplomaților, a contactelor cu jurnaliștii sau cu alți străini aflați în România deveneau responsabilitatea Direcției a III-a și a Unității Speciale „F", iar măsurile de documentare concretă a activității disidentului în vederea începerii urmăririi penale, blocarea telefonului acestuia și preluarea de către organele de securitate a convorbirilor cu persoane care încearcă să între în contact cu el, dar și „exploatarea acestor convorbiri în interes operativ" reveneau Unității Speciale „T" și Direcției I[263].

În plus, exista și un set de acțiuni pentru neutralizarea persoanelor care au intrat în contact cu Goma sau care intenționau să ia legătura cu acesta. În acest scop au fost instruiți ofițeri din Direcția I care s-au deplasat la Inspectoratele județene ale Ministerului de Interne pentru a identifica profilul acestor persoane și „a depista în fază incipientă persoane cu intenții de a lua legătura cu Goma", iar în funcție de acțiunile acestora, se impunea inclusiv începerea urmăririi penale. Iar măsurile împotriva lui Goma nu se opreau aici: se impunea „un control total al corespondenței" cu persoane din Germania, SUA, Anglia, Franța, precum și „blocarea tuturor convorbirilor telefonice" cu posturile de radio „Europa Liberă" și „Vocea Americii", cât și „blocarea oricăror convorbiti telefonice cu străinătatea ale persoanelor ce au intrat în contact ori intenționează să ia legătura cu Goma[264].

Nu în ultimul rând, Ministerul de Interne adopta și o serie de măsuri „de influențare" prin trimiterea unor scrisori către personalități din diverse domenii din Occident și către unele partide comuniste cât și secretariatului CSCE de la Belgrad, prin care să fie „demascată" acțiunea lui Goma, cât și „publicarea continuă a unor articole demascatoare în presa occidentală".

---

[260] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, f. 109.

[261] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 14, f. 36-40.

[262] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f. 161-162.

[263] *Ibidem*.

[264] *Ibidem*.

În ciuda acestor planuri de măsuri privind izolarea lui Goma, mișcarea pentru drepturile omului a generat reverberații în conștiințele multor români, deoarece răbdarea și capacitatea acestora de a îndura privațiunile regimului comunist ajunseseră la limită. Cu toate acestea, mișcarea Goma nu a supraviețuit mult timp deoarece inițiatorul său a fost arestat, monitorizat, sfârșind ulterior în exil.

Cât despre semnatarii scrisorii lui Goma, pentru că au avut curajul de a-i susține mișcarea, împărtășindu-i ideile și susținându-l, măsurile nu au fost mai blânde, ci au urmat aceași rigoare. Un exemplu l-a constituit medicul Ionel Cană, lucrat prin dosar de urmărire informativă din 23 iunie 1977 deoarece a comentat de pe „poziție ostilă politica internă și externă a statului", fiind adept al acțiunii întreprinse de Goma, și autor al unei scrisori anonime „cu conținut dușmănos" trimisă redactorului șef al revistei „Săptămâna"[265]. În baza acestor fapte, Ministerul de Interne a decis instalarea mijloacelor T.O. pentru perioada 1 august-10 noiembrie 1977 în cadrul Dispensarului ICAB, al Spitalului Colțea, unde își desfășura activitatea medicul Ionel Cană[266]. Misiunea îi revenea Unității Speciale „T", care la 17 august 1977, nota că „în vederea pătrunderii, conspirării și executării lucrării T.O." au fost luate o serie de măsuri. Ținând cont că executarea lucrării producea zgomote de daltă și ciocan, persoanele care lucrau în incinta dispensarului au fost dislocate sub diverse motive, iar accesul celor străine a fost interzis. Nu în ultimul rând, un ofițer trebuia să sutragă atenția portarului și centralistei „să împiedice intrarea în întreprindere a persoanelor care aveau tangență cu dispensarul"[267].

Cele prezentate mai sus denotă că uneori instarea mijloacelor T.O., mai ales în spații publice implica o acțiune mai complexă din partea Securității, deoarece trebuia să țină cont de personalul medical, pacienți și alți vizitatori ai acestora. În același timp, rezultatele și informațiile obținute de ofițerii de Securitate puteau fi mai bune decât în cazul instalării mijloacelor T.O. la domiciliul disidenților. Planul de măsuri împotriva medicului Ionel Cană a fost adoptat cu scopul de a se înregistra toate discuțiile „dușmănoase" pe care acesta le purta cu colegii sau pacienții săi despre politica lui Nicolae Ceaușescu.

Pentru anii '80, cel mai complex caz care reflectă din plin intervenția statului în viața privată a fost reprezentat de Doina Cornea, cea care a resimțit din plin efectul cenzurii libertății individului în raporturile sale cu Securitatea. În cercetarea întreprinsă în arhiva CNSAS, pe numele Doinei Cornea sunt 26 de

[265] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 1-2.

[266] *Ibidem*, f. 19.

[267] *Ibidem*, f. 18.

dosare care relevă nenumărate „planuri de măsuri" împotriva sa și numeroase note informative care descriu în amănunt fiecare pas pe care îl făcea disidenta.

Pentru prevenirea acțiunilor disidente ale Doinei Cornea, una dintre aceste măsuri adoptate de către Securitate a fost și confiscarea scrisorilor. Deși acest abuz a fost înregistrat și asupra altor disidenți sau voci critice ale regimului comunist, cu scopul de a monitoriza opiniile și demersurile acestora, dar și pentru a cunoaște toate persoanele cu care intrau în contact în vederea identificării unor atitudini „dușmănoase" similare, Doina Cornea se evidențiază detașat în rapoartele Securității, prin numărul uriaș de scrisori confiscate.

La 10 mai 1989, într-un raport al Securității Județene Cluj trimis către Unitatea Militară 0647 din București a Departamentul Securității Statului se semnalează sistarea ajungerii la destinație a 41.020 de scrisori și cărți poștale „sosite în țara noastră din mai toate continentele, pe adresa unor persoane juridice sau pe adresa numitei Doina Cornea". Acțiunea de prevenire a ajungerii la destinație a acestor scrisori fusese înregistrata pentru perioada 1 ianuarie-1 mai 1989[268].

Și acesta nu a fost singurul abuz de acest fel, în notele Securității au existat numeroase consemnări cu privire la confiscarea unor scrisori destinate fiicei sale Ariadna care locuia în Franța[269], pe motiv că aveau „conținut necorespunzător" și că acestea ar fi putut fi furnizate postului de radio „Europa Liberă" pentru a le face publice[270]. De altfel, în încercarea de a-și exprima opiniile prin intermediul radioului, Doina Cornea a trimis nenumărate scrisori prin diverse persoane din România sau străine, dar și la acest capitol, Securitatea veghea îndeaproape, având infiltrate „surse", care au încercat să-i câștige încrederea disidentei, deseori cu succes, prin preluarea și confiscarea corespondenței.

Interceptarea convorbirilor telefonice a fost o altă imixtiune a statului în viața privată cu care s-a confruntat Doina Cornea. Într-o notă a Securității din 11 februarie 1987 despre Doina Cornea, se consemna că „vor fi blocate toate convorbirile telefonice pe care încearcă să le stabilească sau să le primească din București" și se va urmări „obținerea prioritară și operativă de date" care se referă la persoane ce-și anunța prezența la domiciliul „obiectivei" trimise în numele „elementelor protestare" precum Mihai Botez sau Vasile Paraschiv"; conținutul discuțiilor „să ne fie redat în mod fidel și detalist", plus alte date din care rezultau că „Diana" intenționa să plece din localitate sau apelează la sprijinul

[268] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 14 A, f. 20.

[269] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f. 66-67.

[270] *Ibidem*, f. 65.

unor legături[271]. Și aceasta e doar una din nenumăratele situații în care Doina Cornea se confrunta cu organele de Securitate. Planurile de măsuri împotriva sa erau nenumărate și întotdeauna completate cu noi directive, printre acestea numărându-se și confiscarea mașinii de scris, ruperea contactelor cu diverși ziariști străini sau alți străini, „dicreditarea și compromiterea ei", pornind de la „afecțiunile psihice pe care le are", avertizări împotriva fiului său Iuhas Leontin, contactarea soțului pentru „temperarea și influențarea" acesteia[272].

Trebuie spus, că de multe ori, de pe urma acțiunilor de protest ale unui disident, așa cum era și Doina Cornea, au avut de suferit și membrii familiei. Relevant în acest sens este și plângerea soțului acesteia, Leontin Iuhas din 14 februarie 1989 care arată că prin măsurile luate de organele de Securitate începând cu 5 septembrie, de a instala paza 24 de ore din 24 în fața domiciului său, nu mai poate dormi din cauza zgomotelor produse intenționat: „În timpul nopții – fie spre a se încălzi, fie în scop de intimidare – lucrătorul instalat în turism, ambaleaza zgomotos motorul, trântește ușile mașinii, în așa fel încât dacă reușesc să adorm mă trezește și nu mai pot adormi ceasuri întregi. În atare situație, sunt nevoit să iau somnifere care-mi sunt foarte nocive, după cum îmi dau seama în ziua următoare nopții de coșmar"[273]. Precizând că a suferit și un infarct miocardic, acesta explică faptul că „Tot ce realizează medicația și regimul menționat, îmi distruge coșmarul psihic menționat. Activitatea sus menționată a organelor arătate, constituie o veritabilă tortură psihică pentru mine, care poate să-mi fie fatală"[274].

Violarea dreptului la viața privată a fost resimțit și de alți disidenți, printre aceștia și Mircea Dinescu, căruia i-au fost instalate mijloace T.O., încă din 1981 în locuința mamei sale pentru a identifica „discuții și comentarii" despre fiul său care a fost plecat în RDG[275] dar și a fratelui său, Nicolae Dinescu[276]. Vasile Paraschiv a fost la rândul său victima Securității, la 26 iulie 1982, în nota de sarcini a Securității era prevăzută decizia de a fi introduse în locuința acestuia „mijloace speciale" pentru a stabili „relațiile și discuțiile" pe care disidentul le avea cu diverse persoane, dar și efectuarea de verificări la locul de muncă și domiciliu[277].

---

[271] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 2A, f. 112.

[272] *Ibidem*, f. 146.

[273] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, volumul 14, f. 92-93.

[274] *Ibidem.*

[275] ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 312, f. 3.

[276] *Ibidem,* f. 8.

[277] ACNSAS, dosar AX nr. 30, f. 10.

Exemplele de mai sus, dar și multe altele denotă că ofițerii de Securitate erau bine înregimentați pentru a nu le scăpa absolut nimic și a controla absolut orice detaliu despre viața privată a disidenților dar și a celor apropiați, precum și de a raporta superiorilor orice formă de disidență pe care o putea identifica în textele, scrisorile și convorbirile celor pe care îi aveau sub urmărire, pentru ca acțiunile, sau mai bine zis, intențiile acestora să poată provoca un demers colectiv care ar fi putut căpăta substanțialitate în viața civică, sau ar fi putut periclita „interesele statului", respectiv ale demnitarilor comuniști în frunte cu Nicolae Ceaușescu.

Concluzii
De la Acordul de la Helsinki până în anul 1989

Publicarea conținutului Actului Final de la Helsinki în 1975 a avut o profundă semnificație pentru dezvoltarea mișcărilor disidente din statele răsăritene. Semnarea documentului care includea și principiile referitoare la drepturile omului în România de către statele din Europa de Est a conferit legitimitate vocilor critice și celor care s-au răzvrătit împotriva regimurilor comuniste. Un sprijin substanțial a venit și din partea Occidentului care a monitorizat cu vigilență practicile abuzive folosite de comuniști față de proprii cetățeni.

Astfel, după 1975, „drepturile omului" a devenit principalul subiect de dezbatere politică în relațiile Est-Vest, atât în forumurile internaționale, cu precădere în cadrul reuniunilor CSCE și ONU dar și în întrevederile bilaterale. Acest concept a devenit și un instrument politic ideologic utilizat cu agilitate mai ales de SUA în confruntarea cu URSS și sateliții săi. Cele din urmă nu au anticipat la momentul asumării acordurilor CSCE, că respectarea drepturilor omului le poate crea complicații atât în plan intern, cât și în raporturile externe. După cum consemna în mod pertinent profesorul Garcia Vilar de la Universitatea Pontificală din Salamanca, „Uniunea Sovietică și țările din Est nu se așteptau ca difuzarea Actului Final să se întoarcă împotriva lor, servind ca punct de sprijin pentru disidenți în chestiunea drepturilor omului și a autoderminării popoarelor, nici ca statele occidentale să întreprindă acțiuni sistematice de cenzură, din cauza nerespectării drepturilor omului și a autodeterminării popoarelor, împotriva țărilor din Est"[278].

Încă din 1974, Congresul American a condamnat încălcarea drepturilor omului, iar venirea la putere a lui Jimmy Carter în 1977 a conturat foarte limpede

[278] Apud, Constantin Corneanu, *op. cit.,* p. 303.

liniile de politică externă ale SUA prin a stabili că respectarea drepturilor omului reprezinta principala sa prioritate.

În anul 1975, atenția SUA a fost îndreptată și către România, căreia i-a acordat clauza națiunii celei mai favorizate, cu condiția respectării drepturilor omului, în speță dreptul de a emigra. Motivul pentru care a beneficiat de acest favor a fost faptul că Nicolae Ceaușescu era perceput ca un fel de disident al blocului răsăritean, prin politica de distanțare pe care o promova față de Moscova, utilă și benefică pentru SUA în lupta cu colosul lumii comuniste.

De altfel, prin participarea României la Conferința pentru Securitate în Europa, dincolo de aspectele securității, Nicolae Ceaușescu a văzut o oportunitate de a se afirma pe plan internațional, făcând notă discordantă față de Moscova în încercarea de a se apropia de puterile occidentale pentru a dezvolta relații economice. Deși în preajma momentului adoptării Actului Final de la Helsinki, Nicolae Ceaușescu a avut mari rezerve față de direcția în care evoluase procesul CSCE, justificându-și dorința de a nu participa la acest eveniment prin faptul că așteptările sale fuseseră mult mai mari[279], semnarea acestui document a avut profunde implicații pentru destinul său politic care au condus la condamnarea la moarte în decembrie 1989.

În memoriile sale, diplomatul american Henry Kissinger arată că SUA și-au impus viziunea politică în cadrul dezbaterilor CSCE cu privire la coșul III care era „menit să joace un rol majoritar în dezintegrarea sateliților"[280], fapt confirmat de realitățile politice de la sfârșitul anilor '80.

Politica fermă a statelor occidentale pentru respectarea drepturilor omului, tehnicile mediatice folosite prin intermediul postului de radio „Europa Liberă" dar și dezvoltarea mișcărilor disidente în Europa Răsăriteană, în speță apariția Chartei 77, l-au determinat pe scriitorul Paul Goma să ia atitudine față de politicile lui Nicolae Ceaușescu. Așa cum am arătat în cadrul cercetării noastre, mișcarea sa pentru drepturile omului a trezit multe conștiințe spre a-și exprima atât solidaritatea cu acțiunile sale disidente, cât și nemulțumirile și revendicările față de regimul comunist. O dovadă în acest sens este *Scrisoarea* trimisă participanților CSCE care a strâns aproape 200 de semnături.

Deși o acțiune „modestă", după cum afirmă chiar Paul Goma, lichidată de organele de stat, scrisoarea reprezenta un indiciu și un semnal pentru Nicolae Ceaușescu că politica sa este criticată și din interior, nu numai de către Occident. Maniera în care dictatorul a înțeles aceste acțiuni disidente este reflectată atât prin măsurile pe care Securitatea le-a luat împotriva tuturor oponenților regimului cât și prin discursurile sale publice în care asocia orice formă de protest

[279] ANR, Fond CC al PCR/Cancelarie, dosar nr. 107/1975, f. 6.

[280] Apud, Constantin Hlihor, *op. cit*, p. 77.

la adresa sa cu imixtiunile Occidentului în afacerile interne ale României. În plus, pentru dictator, opozanții nu erau altceva decât niște „trădători", susținuți de „forțele imperialiste", influențați de postul de radio „Europa Liberă" care trebuiau incriminați și sancționați prin diverse mijloace represive pentru atitudinile lor „ostile".

Așa cum am arătat și în cadrul lucrării, începând cu 1977 prin acțiunile lui Paul Goma și până la sfârșitul anilor '80 când asistăm la prăbușirea regimului comunist, rezistența civică în România a reprezentat un ansamblu de acțiuni izolate a unor oameni care au avut curajul să înfrunte regimul, exercitându-și dreptul la libera exprimare.

În vederea prevenirii, identificării și contracarării acțiunilor cu caracter „dușmănos" ale acestora, Securității i-a revenit sarcina primordială. Astfel, ofițerii au recurs la o gamă vastă de mijloace de control, de intimidare, de supraveghere, de dezinformare și de discreditare a imaginii disidenților, presiuni de natură emoțională și psihologică, precum hărțuirea familiei, izolarea socială, marginalizarea profesională dar și utilizarea psihiatriei în scopuri politice, care au constituit și numeroase abuzuri asupra drepturilor și libertățile acestora.

Trebuie spus că mulți dintre contestatarii regimului comunist din România nu ar fi avut curajul de a se afirma, și mai ales de a rezista dacă nu ar fi fost sprijiniți de Occident prin mijloacele mass-media precum ziarele și radiourile: de pildă postul de radio „Europa Liberă" a avut un rol determinant în susținerea manifestărilor disidente. Pentru mulți dintre români, emisiunile acestui post au reprezentat evadarea din cotidianul gri al vieții lor, oxigenul care i-a ajutat să respire, dar mai ales să îndure politicile lui Nicolae Ceaușescu. La acestea se adaugă numeroase organizații și instanțe internaționale care acționau pentru respectarea drepturilor omului.

Totodată, documentele de arhivă au arătat că disidenții care proveneau mai ales din lumea intelectuală (scriitori, jurnaliști profesori, pictori, poeți, medici, istorici), având contacte în Occident, fiind sprijiniți și de postul de radio „Europa Liberă" au beneficiat de sancțiuni mai blânde din partea Securității, ținând cont de presiunile externe. Asta nu înseamnă că au fost scutiți de anumite îngrădiri ale drepturilor omului, precum libertatea de circulație, impunerea domiciliului forțat, urmărirea și supravegherea de către ofițerii de Securitate sau de imixtiunile statului în viața lor privată prin verificarea corespondenței și confiscarea scrisorilor cu conținut „dușmănos" sau interceptarea și sistarea convorbirilor telefonice și a discuțiilor.

În anul 1988, încălcarea tot mai fățișă a drepturilor omului, și mai ales a dreptului de a emigra determină SUA să ia decizia de a retrage României clauza națiunii celei mai favorizate. În replică, România trece și ea la mișcări de retorsiune. Înainte ca SUA să facă publică această decizie, Nicolae Ceaușescu

a anunțat că renunță la acest favor, deoarece „cercuri ostile" se foloseau de reînorirea clauzei celei mai favorizate pentru „a denigra România"[281].

Nemulțumirea față de condiționările impuse de SUA prin îndemnul la respectarea drepturilor omului, determina conducerea comunistă de la București să acuze că abordările asupra dimensiunii umanitare reprezintă „arme politice în slujba anumitor guverne, ce pot îmbrăca aspecte dintre cele mai variate, de la trimiterea unor forțe armate pentru „protecția" propriilor cetățeni până la presiuni de orice natură – sistarea ajutorului acordat unei țări, retragerea unei facilități"[282].

Deși renunțarea la clauza națiunii a presupus ca Washington-ul să renunțe la mijloacele de presiune asupra politicilor lui Nicolae Ceaușescu, de-a lungul anului 1989, regimul de la București a fost constant condamnat pentru încălcări ale drepturilor omului. În februarie a.c. România a fost cenzurată de Comisia pentru Drepturile omului a Organizației Națiunilor Unite, iar unele state precum Danemarca, Portugalia și Norvegia și-au închis ambasadele în semn de protest[283].

În paralel cu izolarea României pe scena internațională, protestele interne și atitudinile critice ale disidenților reflectau dezgustul, saturația și nemulțumirile populației și confruntarea cu Securitatea, care continua să se impună prin control și alte măsuri punitive.

Și cu toată această stare de fapt, anul 1989 a dus la prăbușirea regimului comunist din România. Dincolo de rațiuni de ordin socio-economic care sunt incontestabile, românii au ieșit în stradă pentru a-și redobândi drepturile și libertățile cetățenești, luptând pentru „LIBERTATE!".

Volumul de față arată că Revoluția Română din Decembrie 1989 nu a apărut peste noapte, ci a fost determinat de o gamă complexă de cauze, precum și de o serie de nemulțumiri pe care cetățenii le-au cumulat la adresa politicilor represive ale lui Nicolae Ceaușescu, printre care în primul rând și nenumăratele încălcări ale drepturilor omului resimțite din plin, în diverse forme.

Chiar dacă disidența, alături de alte forme de opoziție și protest manifestate în România nu au avut forța de a influența societatea, și nici nu a contribuit în mod direct la prăbușirea regimului comunist, au fost relevante în cadrul cercetării noastre pentru a surprinde faptul că manifestări critice față de politicile abuzive ale lui Nicolae Ceaușescu, sentimentul de saturație și dorința de schimbare au existat încă din anii '70, și s-au amplificat la sfârșitul anilor '80. Deși semnatară a Actului Final de la Helsinki, România nu a ezitat să încalce fățiș prevederile referitoare la dimensiunea umană până la la prăbușirea regimului dictatatorial al lui Nicolae Ceaușescu.

[281] Simion Gheorghiu, Cum a renunțat Ceaușescu la clauza națiunii celei mai favorizate, https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/cum-a-renuntat-ceausescu-la-clauza-natiunii-celei-mai-favorizate

[282] Ana-Maria Cătănuș, *op. cit*., p. 88.

[283] Patricia Gonzalez Aldea, *Helsinki 1975. Începutul sfârșitului. Degradarea regimului din România și singularitatea lui în blocul de Est (1975-1990)*,Editura Curtea Veche, București, 2008, p. 144.

LISTA DOCUMENTELOR

Capitolul I: Încălcarea dreptului la libertatea de exprimare (libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor, libertatea de conștiință)

1. 1972 septembrie 11, București. Notă a Securității care surprinde unele comentarii ale lui Mircea Dinescu despre șefii de partid și despre un nou volum de poezii pe care intenționează să-l publice în străinătate în cazul în care nu va fi acceptat în România

2. 1975 noiembrie 3, București. Notă a Securității despre unele poezii ale lui Mircea Dinescu, cu conținut „necorespunzător"

3. 1976 noiembrie 13, Prahova. Notă a Securității despre începerea urmăririi penale împotriva lui Vasile Paraschiv

4. 1976 decembrie 8, Ploiești. Expertiză a Laboratorului județean Prahova de medicină legală către Ministerul de Interne privind diagnosticarea lui Vasile Paraschiv ca fiind bolnav mintal

5. 1977 ianuarie 26, Prahova. Referat al Ministerului de Interne privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Vasile Paraschiv (care a expediat o scrisoare cu „conținut dușmănos" postului „Europa Liberă") și dispunerea luării unor măsuri de internare la un spital pentru bolnavi cronici mintal

6. 1977 februarie 16, Ploiești. Rezoluție a Procuraturii Militare Ploiești privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Vasile Paraschiv și luarea măsurii de siguranță a obligării acestuia la tratament medical

7. 1977 martie 12, București. Notă a Securității privind interviurile acordate de Paul Goma unor jurnaliști străini

8. 1977 martie 18, București. Notă a Securității despre memoriul lui Paul Goma către Fondul Literar în care solicită să i se publice cărțile în România

9. 1977 martie 24-25, Postul de radio „Europa Liberă" a transmis comentarii despre încălcarea drepturilor omului în România și atitudinea violentă a autorităților față de Paul Goma și semnatarii scrisorii acestuia

10. 1977 aprilie 2, București. Raport al Ministerului de Interne privind reținerea lui Paul Goma, arestarea lui Vlad Georgescu și planul de măsuri aprobat împotriva celor care au semnat scrisoarea adresată participanților CSCE

11. 1977 aprilie 3, București. Raport al Ministerului de Interne privind intensificarea măsurilor de neutralizare împotriva „cercurilor reacționare din străinătate", a persoanelor susținute de „Europa Liberă" și a celor care desfășoară „activități ostile orânduirii socialiste" (ex. arestarea lui Vlad Georgescu, reținerea lui Goma)

12. 1977 aprilie 4, București. Notă a Ministerului de Interne privind intensificarea măsurilor de neutralizare a acțiunilor „cercurilor reacționare din străinătate" susținute de „Europa Liberă" și a celor care desfășoară „activități ostile orânduirii socialiste"

13. 1977 aprilie 16, București. Raport informativ al Ministerului de Interne privind excluderea scenelor cu actorul Victor-Mircea Mavrodineanu din filmul „Războiului independenței" ca urmare a aderării acestuia la scrisoarea lui Paul Goma

14. 1977 aprilie 18, București. Notă a Ministerului de Interne privind activitatea actorului Victor-Mircea Mavrodineanu care a transmis lui Paul Goma o scrisoare de adeziune difuzată de postul „Europa Liberă"

15. 1977 mai 17. „Europa Liberă": Discuții în cadrul emisiunii „Actualitatea românească" despre „Conferința de la Helsinki și problema respectării drepturilor omului"

16. 1977 mai 20, Timiș. Notă a Ministerului de Interne privind măsurile întreprinse de ofițerii de Securitate din județ împotriva aderenților la mișcarea Goma și a celor care voiau să plece din țară criticând regimul comunist

17. 1977 mai 23. „Europa Liberă": Dialog între Monica Lovinescu și Virgil Tănase, autorul unui roman interzis în România, în cadrul emisiunii „Teze și antiteza la Paris"

18.1977 iunie 23, București. Notă a Ministerului de Interne privind măsurile adoptate în cazul lui Ionel Cană, semnatar al acțiunii lui Paul Goma

19. 1977 august 12, București. Notă a Ministerului de Interne privind manifestările „ostile" ale lui Ion Cană împotriva regimului comunist

20. Raport al Securității cu propuneri de „luare în lucru prin dosar de urmărire informativă" a disidentului Mihail-Horia Botez

21. 1978 noiembrie 27, Galați. Notă a Securității despre activitatea lui Ioji Stapler, tehnician dentar care a avut aprecieri negative față de regimul comunist în cadrul discuțiilor cu colegii de muncă

22. 1980 decembrie 15, București. Raport al Ministerului de Interne de „luare în supraveghere informativă" a lui Radu Filipescu

23. 1982 februarie 3, Cluj. Proces verbal al Facultății de Filologie referitor la ședința în care s-a discutat despre activitatea de cadru didactic a Doinei Cornea care „denigrează" realitățile social-politice din România

24.1981 februarie 23, Prahova. Notă a Securității despre „proiectul de statut al Sindicatului" redactat de Vasile Paraschiv

25. 1982 martie 8, București. Notă a Securității privind sistarea momentană a difuzării volumului „La dispoziția dumneavoastră" al scriitorului Mircea Dinescu, deoarece sunt publicate două poeme „Avalanșa" și „Manuscris găsit într-o sticlă de lampă" cu „conținut interpretabil" la adresa societății socialiste

26. 1983 ianuarie 21, București. Proces verbal al Ministerului de Interne de consemnare a efectuării unor acte premergătoare în cazul lui Radu Filipescu – 21 ianuarie 1983 (Distribuirea unor „înscrisuri cu conținut dușmănos" împotriva regimului, în noaptea de 20 spre 21 ianuarie 1983, în cutiile poștale din unele blocuri din Balta Albă și Ștefan cel Mare)

27. 1983 ianuarie 24, București. Scrisoarea disidentului Radu Filipescu către diverse ambasade și publicații străine, însoțită de câteva manifeste

28. 1983 ianuarie 30, București. „Înscrisuri cu conținut dușmănos orânduirii socialiste din RS România" intitulate „Manifest", difuzate de Radu Filipescu în noaptea de 20/21 ianuarie și în noaptea de 29/30 ianuarie

29. 1983 aprilie 30, București. Proces verbal al Ministerului de Interne de consemnare a efectuării unor acte premergătoare în cazul lui Radu Filipescu – Distribuirea unor „înscrisuri cu conținut dușmănos" împotriva regimului, în noaptea de 29 spre 30 aprilie1983, în cutiile poștale din blocurile din Drumul Taberei

30.1983 mai 7, București. Rezoluție a Ministerului de Interne privind începerea urmăririi penale împotriva lui Radu Filipescu pentru „săvârșirea infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

31. 1983 mai 7, București. Proces verbal emis de Departamentul Securității Statului de constatare a „infracțiunii flagrante" în cazul lui Radu Filipescu

32. 1983 septembrie 12, București. Sentința Tribunalului Militar nr.318 prin care Radu Filipescu este condamnat la 10 ani de închisoare

33. 1985 octombrie 31, București. Notă a Securității care indică dificultăți în publicarea unor poezii „cu conținut interpretabil" ale lui Mircea Dinescu și anunțul acestuia privind posibilitatea de a protesta în fața Uniunii Scriitorilor cu o pancardă pe care va scrie „Scriitor cenzurat"

34. 1987 mai, Prahova. Referat al Ministerului de Interne de neîncepere a urmăririi penale în cazul lui Vasile Paraschiv

35. 1987 noiembrie 19, Cluj. Proces-verbal al Ministerului de Interne de consemnare a efectuării unor „acte premergătoare" de către Doina Cornea (fițuici cu un conținut instigator)

36. 1987 noiembrie 19, Cluj. Proces-verbal al Ministerului de Interne de consemnare a efectuării unor „acte premergătoare" de către Doina Cornea – diseminarea unor fițuici în zona Universității din Cluj prin care se dorea solidarizarea cu „elementele huliganice" din Brașov

37. 1987 noiembrie 21, Cluj. Proces-verbal al Ministerului de Interne de începere a urmării penale a Doinei Cornea pentru „infracțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

38. 1987 noiembrie 21, Cluj. Ordonanță a Ministerului de Interne de reținere în cazul Doinei Cornea pentru „săvârșirea infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste" și „instigarea publică și apologia infracțiunilor"

39. 1987 decembrie, București. Notă a Direcției a III-a a Securității despre întâlnirea lui Gabriel Andreescu cu Jesus Gerardo Camacho-Vaca, secretar III cu probleme politice la Ambasada Mexicului, pentru a-i furniza unele informații

40. 1987 decembrie 24, București. Proces verbal al Ministerului de Interne de percheziție domiciliară în cazul lui Gabriel Andreescu – 24 decembrie 1987 (confiscarea mașinii de scris, patru plicuri cu scrisori din străinătate și alte notițe)

41. 1987 decembrie 1987, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă în cazul lui Gabriel Andreescu pentru „trădare prin transmitere de secrete" – în perioada septembrie-decembrie 1987 a transmis unui cetățean străin documente și date de natură să pericliteze securitatea statului

42. 1987 decembrie 25, București. Proces verbal al Ministerului de Interne privind începererea urmăririi penale în cazul lui Gabriel Andreescu

43. 1988 aprilie 27, București. Notă a Securității privind refuzul lui Mircea Dinescu de a opera modificări în cadrul volumului de versuri „Moartea citește ziarul", considerat a avea poezii cu conținut necorespunzător la adresa partidului

44. 1988 aprilie 27, București. Notă a Securității privind volumul de versuri „Moartea citește ziarul" al lui Mircea Dinescu care conține poezii cu conținut „interpretabil"

45. 1988, București. Notă a Securității despre pregătirea unei acțiuni colective de protest inițiate de Mircea Dinescu

46. 1988 octombrie 21, București. Notă a Securității privind pregătirea unei scrisori de protest colectiv la inițiativa lui Mircea Dinescu

47. 1988 septembrie 21, Cluj. Plan al Ministerului de Interne care viza discuțiile care vor fi purtate cu Doina Cornea, în contextul „avertizării" disidentei

48. 1989 ianuarie 25, București. Proces verbal al Ministerului de Interne privind începerea urmăririi penale pentru „infracțiunea de propagandă împotriva orânduirii socialiste" în cazurile lui Petre Băcanu și Anton Uncu

49. 1989 ianuarie 25, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă pe numele lui Petre Băcanu pentru că a desfășurat „acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

50. 1989 ianuarie 25, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă pentru Anton Uncu deoarece a desfășurat „acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

51. 1989 ianuarie 25, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă în cazul Elenei Gheorghe deoarece „a ajutat unele persoane să întreprindă acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

52. 1989 ianuarie 26, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă pentru Ștefan Niculescu - Maier deoarece a acordat „sprijin unor persoane să desfășoare acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

53. 1989 ianuarie 26, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă în cazul lui Alexandru Chivoiu deoarece „a sprijinit unele persoane pentru a desfășura activitate de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

54. 1989 ianuarie 27, București. Proces verbal al Ministerului de Interne de începere a urmăririi penale în cazul lui Mihai Creangă pentru „săvârșirea infracțiunii de propaganda împotriva orânduirii socialiste"

55. 1989 ianuarie 27, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă în cazul lui Mihai Creangă deoarece a desfășurat „acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

Capitolul II: Planningul familial și avortul

56. 1976 martie 19-26, București. Notă a Ministerului de Interne privind pericolul apariției unei infecții instraspitalicești la Institutul pentru ocrotirea mamei și a copiluilui „Emilia Irza"

57. 1976 martie, București. Informare a conducerii Institutului de Ocrotire a Mamei și Copilului despre îmbolnăvirea unor copii cu Salmonela și măsurile întreprinse alături de autorități și alte instituții conexe

58. 1984 martie, Notă a Securității despre reacțiile și comentariile generate de măsurile adoptate pentru creșterea sporului natural, în diverse orașe

59. 1984 martie 10, Arad. Raport al conducerii Securității din Arad către Ministerul de Interne care surprinde atitudini de „ostilitate" ale cetățenilor arădeni față de politica PCR în domeniul creșterii coeficientului de spor natural al populației

60. 1984, martie 13, Iași. Raport al conducerii Securității din Iași către Ministerul de Interne care conține opiniile medicilor specialiști în probleme de obstetrică-ginecologie și pediatrie, precum și reacțiile cetățenilor ieșeni cu privire la hotărârile luate de partid în privința natalității

61. 1984 martie 14, Vrancea. Raport al Securității care conține comentarii și aspecte negative cu privire la problema creșterii natalității în domeniul medico-sanitar în județul Vrancea

62. 1984 martie 14, Sibiu. Raport al conducerii Securității din Sibiu către Ministerul de Interne care înglobează reacții cu privire la „publicarea Hotărârii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R" asupra creșterii „răspunderii organelor de stat și a organizațiilor de partid", precum și a cadrelor medicale în „înfăptuirea politicii demografice și asigurarea unui spor corespunzător al populației" în județ

63.1984 martie 15, Tulcea. Raport al conducerii Securității din Tulcea către Ministerul de Interne care înglobează comentarii cu privire la măsurile adoptate pentru creșterea sporului natural al populației, semnalate în județ

64. 1984 martie 17, Satu Mare. Raport al conducerii Securității din Satu Mare către Ministerul de Interne care reflectă starea de spirit a populației din județ cu privire la aplicarea politicii demografice

65. 1984 martie 19, Cluj. Raport al conducerii Securității din Cluj către Ministerul de Interne care cuprinde comentarii „necorespunzătoare" în rândul personalului din unitățile spitalicești din județ cu privire la creșterea natalității

66. 1984 martie 19, Mureș. Raport al conducerii Securității din Mureș către Ministerul de Interne care conține opinii ale cetățenilor mureșeni despre măsurile impuse de regimul comunist în privința demografiei

67. 1984 martie 20. Notă a Securității despre scrisoarea unui medic român aflat în străinătate despre situația demografică din România, difuzată la „Europa Liberă"

68. 1984 martie 23, Timiș. Raport al conducerii Securității din Timiș către Ministerul de Interne care cuprinde comentarii și „interpretări" referitoare la implementarea măsurilor de creștere a sporului natural al populației în județ

69. 1985 mai, Sălaj. Notă a Securității privind sancționarea unui medic pentru efectuarea unui avort considerat ilegal

70. 1987 octombrie 7, București. Raport despre problema îngrijirii medicale a copiilor și lipsa personalului medical din cadrul Leagănului de Copii

nr. 1, sesizată de directorul Spitalului de Copii „Grigore Alexandrescu" din București

71. 1987 noiembrie 23, București. Notă a Securității care conține aspecte negative privind starea igienico-sanitară și asistență medicală curativă și profilactică din cadrul leagănelor caselor de copii preșcolari și școlari din București

72. 1988 decembrie 15, București. Notă a Ministerului de Interne referitoare la situația precară a unor instituții de ocrotire a copiilor: creșterea cazurilor de imbolnăviri și decese, lipsa de îngrijire medicală corespunzătoare, interdicția familiilor străine care au adoptat copii de a-i vizita și de a le oferi tratamentele și medicamentele necesare

73. 1989 februarie 2, București. Note informative ale Securității privind starea de spirit necorespunzătoare din cadrul Casei de copii preșcolari nr.3 din București generată de unele nereguli existente în activitatea de conducere: planificarea bugetului pentru hrană, îmbrăcăminte și nerespectarea programului de igienă corporală și alimentar

Capitolul III: Libertatea de circulație a persoanelor

74. 1961 august 25, Constanța. Notă a conducerii Direcției Regionale Dobrogea către Ministerul Afacerilor Interne care cuprinde detalii despre atitudinea lui Alexandru Ivasiuc (condamnat la 5 ani pentru „agitație publică") în perioada detenției, în colonia Ostrov care a continuat să aibă „manifestări dușmănoase" față de regim, motiv pentru care „nu prezintă încredere pentru a fi pus în libertate"

75. 1961 noiembrie 2, Constanța. Referat al conducerii Serviciului „C" care conține informații despre deținutul Alexandru Ivasiuc, aflat în colonia Ostrov, ce urmează a fi eliberat și propunerea de a i se fixa domiciliu obligatoriu pe o perioadă de 12 luni

76. 1974 noiembrie 1, București. Plan de măsuri adoptat de Securitate față de disidentul Alexandru Ivasiuc.

77. 1975 martie 3, București. Referat al Securității cu „propuneri de avizare negativă" a cererii de călătorie în Suedia în cazul lui Alexandru Ivasiuc

78. 1975 martie 31, București. Notă raport a Comisiei guvernamentale pentru vize și pașapoarte privind respingerea cererii lui Alexandru Ivasiuc de a primi viză pentru a călători în Suedia

79. 1977 aprilie 4, București. Fișe întocmite de Securitate despre persoanele care au aderat la mișcarea și scrisoarea lui Paul Goma pentru a

emigra. Cazul lui Gheorghe Nicolau (scurt istoric al respingerii cererilor sale de călătorie)

80. 1977 aprilie 4, București. Fișe întocmite de Securitate despre persoanele care au aderat la mișcarea și scrisoarea lui Paul Goma pentru a emigra. Cazul lui Ion Negoitescu, condamnat la 5 ani de închisoare pentru „agitație cu caracter dușmănos și diversiune ideologică"

81. 1977 aprilie 4, București. Fișe întocmite de Securitate despre persoanele care au aderat la mișcarea și scrisoarea lui Paul Goma pentru a emigra. Cazul lui Corneliu Mircea Velicu, cu o atitudine „recalcitrantă" față de încălcarea dreptului de a emigra, exclus din Sindicat și mutat disciplinar de la locul de muncă

82. 1982 februarie 9, București. Notă a Securității către Inspectoratul Municipiului București despre memulțumirea medicului Paul Stein față de refuzul autorităților de a-i aviza favorabil plecarea ca turist în străinătate

83.1982 noiembrie 18, Prahova. Notă a Securității despre cererea de călătorie în străinătate a lui Vasile Paraschiv

84.1983 august 27-31, Gorj. Notă informativă a Securității către Inspectoratul Municipiului București privind profilul studentei la Facultatea de Medicină, Oana Sorina Antache pentru suspiciunea de a pleca definitiv din țară

85. 1986 mai 17, București. Raport al Securității cu propunerea de avizare negativă a unei scurte călătorii în Grecia pentru Rodica-Liliana Moraru, soră medicală la Spitalul Clinic Panduri

86. 1987 august 7. Analiză a Ministerului de Interne transmisă Securității din Cluj care relevă că Doina Cornea continuă să aibă poziții „necorespunzătoare, motiv pentru care nu i se acordă aviz favorabil de a pleca în Franța

87. 1988 iunie 2, București. Notă a Securității din București către șeful Securității din Cluj despre invitația primită de disidenții români prin intermediul postului de radio „Europa Liberă" de a participa la „Conferința Internațională despre Drepturile Omului", care ar urma să aibă loc la Cracowia – Polonia, în perioada 25-28 august a.c., cu prilejul aniversării a 40 de ani de la adoptarea „Declarației Universale a Drepturilor Omului", cu recomandarea de a se lua măsuri „de cunoaștere și verificare complexă" față de invitați și de a se raporta reacția persoanelor „din preocupările dvs." la respectivul „apel".

88.1988 iunie 16, Cluj. Raport al Securității din Cluj către Ministerul de Interne care prezintă discuția pe care Doina Cornea a avut-o cu șeful Securității Județene Cluj (în urma solicitării unei audiențe) pe marginea unei invitații pe care a primit-o prin intermediul emisiunilor postului de radio „Europa Liberă" de a participa la „Conferința Internațională despre Drepturile Omului" care ar

urma să aibă loc la Cracovia – Polonia, în perioada 25-28 aug. a.c. sub patronajul lui LECH WALESA, la care ar urma să participe și alți disidenți din România. Răspunsul organelor de securitate a fost unul negativ motivând că „invitația nu a primit-o din partea unei organizații oficiale", iar postul de radio „Europa Liberă" nu reprezintă pe nimeni", apelul fiind doar o „diversiune"

Capitolul IV: Încălcarea dreptului la viața privată: dreptul la secretul corespondenței, urmărirea și supravegherea de către Securitate, inviolabilitatea domiciliului, dreptul la intimitate, implantarea de microfoane și sistarea convorbirilor telefonice

89. 1974 ianuarie 15, Otopeni. Scrisoarea lui Vasile Paraschiv adresată Comitetului Oamenilor Muncii, I.A.M.C. Otopeni în care deplânge „presiunea persecuțiilor" și a metodelor „grosolane" pe care conducerea le folosește pentru a-l îndepărta de la locul de muncă

90. 1974 martie 27, Otopeni. Referat al conducerii Întreprinderii A.M.C. Otopeni despre activitatea lui Vasile Paraschiv și sancționarea acestuia „pentru abateri de la disciplina muncii"

91. 1976 februarie 20, București. Referat al medicilor de la Spitalul Colțea care au fost delegați să cerceteze activitatea și comportamentul lui Ionel Cană

92. 1977 februarie 23, Plan de măsuri al Ministerului de Interne în dosarul de urmărire informativă „Făgăraș" care l-a vizat pe Mihai Botez, alături de Mariana Celac, Adrian Vasilescu și Ana Maria Sandi, „semnalați cu manifestări ostile" la adresa politicii partidului și a statului

93. 1977 februarie 26. Notă informativă dată de sursa „Valeriu" despre opiniile preotului Mihai Ion interesat despre „situația unui grup de opt disidenți" care au întocmit un memoriu pentru participanții CSCE care se vor reuni la Belgrad, în care semnalează că în România nu se respectă drepturile omului

94. 1977 martie 12, Breaza. Notă – Raport al Securității despre instalarea mijloacelor A.C.M. în vila mătușei lui Paul Goma, unde acesta locuiește periodic

95. 1977 martie 16, Arad. Notă a Securității din Arad către Ministerul de Interne în care se arată că rețeaua informativă continuă să semnaleze comentarii și aprecieri pozitive ale unor persoane din diverse medii sociale despre „Carta 77" și acțiunea lui Paul Goma

96. 1977 martie 17, București. Plan de măsuri al Ministerului de Interne privind „anihilarea și neutralizarea acțiunilor ostile" initiate de Paul Goma, cu sprijinul postului de radio „Europa Liberă" (acțiuni de descurajare, derutare, intimidare și compromitere)

97. 1977 aprilie 1, București. Plan de măsuri al Ministerului de Interne privind izolarea și neutralizarea acțiunilor lui Paul Goma „și unele cercuri reacționare din Occident”

98. 1977 aprilie 6, București. Raport al sursei „C.R.” care semnalează că în cadrul Oficiului P.T.T.R. din București s-au făcut unele comentarii despre cazul Paul Goma și despre supravegherea acestuia de către organele de Securitate

99. 1977 iulie 6, București. Plan de măsuri al Ministerului de Interne pentru „introducerea mijloacelor T.O. în cadrul dosarului de urmărire informativă „Făgăraș

100. 1977 august 1, București. Sarcina Unității Speciale „T” „de a executa și exploata instalația de tip A.C.T. pentru numitul Ionel Cană”, în cadrul Dispensarului I.C.A.B., în perioada 1 august-1 noiembrie 1977

101. 1977 august 15, București. Notă a Ministerului de Interne privind măsurile întreprinse pentru „asigurarea condițiilor de instalare a mijloacelor T.O. la obiectivul „Cănuță” – Ionel Cană

102. 1977 august 17, București. Plan de acțiuni al Unități Speciale „T” cu privire la măsurile necesare pentru executarea lucrării de T.O. în Dispensarul medical I.C.A.B, unde își desfășura activitatea medicul Ionel Cană

103. Notă a Spitalului Clinic Colțea către Direcția Sanitară a Municipiului București în care arată că medicul Ionel Cană a dat dovadă de „neîncadrare în disciplina muncii”

104. 1978 ianuarie 24, București. Raport al Ministerului de Interne despre acțiunea de urmărire și compromitere a lui Paul Goma în România, la unele din ambasadele din București și în străinătate

105. 1978 februarie 13, București. Notă a Direcției pentru Tipărituri Străine Nerecomandate privind oprirea distribuirii unor ziare străine „Die Presse” și „Suddeutsche Zeitung” care au scris favorabil despre disidentul Vasile Paraschiv, arătând că Securitatea „abuzează” de psihiatrie, ca instrument de control și intimidare față de vocile critice din România, încălcând drepturile omului

106. 1978, aprilie 27. Notă a Securității privind reținerea din circuit a revistei săptămânale medicale „Le Generaliste”, numărul 99 din 18 februarie 1978 care a publicat un articol în favoarea lui Vasile Paraschiv, opozant al regimului comunist: „Psihiatrie politică: românii deasemeni. Vasile Paraschiv este român. El este muncitor electrician și a aderat la partidul comunist în 1946. La 24 octombrie 1968, a predat carnetul de membru. Și de atunci….”

107. 1978 iulie 15, București. Notă a Securității privind rezultatul studierii D.U.I „Cănuță” – Ionel Cană

108. 1978 septembrie 28, București. Referat al Ministerului de Interne cu propunerea „de închidere a D.U.I „Cănuță" – Ionel Cană

109. 1981 iulie 1, Slobozia. Raport al Securității privind aprobarea folosirii mijloacelor T.O., tip I.C.T. la Aurelia Dinescu pentru a înregistra discuțiile fiului acesteia, Mircea Dinescu despre deplasarea în RFG

110. 1981 iulie 1, Slobozia. Raport al Securității privind aprobarea folosirii mijloacelor T.O., tip I.C.T. la Nicolae Dinescu, fratele poetului Mircea Dinescu, pentru a afla diverse informații despre călătoria acestuia în RFG

111. 1981 august 5, Slobozia. Raport al Securității privind aprobarea folosirii mijloacelor T.O. la Aurelia Dinescu, mama poetului Mircea Dinescu, pentru a identifica diverse discuții și comentarii ale acestuia ca urmare a călătoriei întreprinse în RFG

112. 1982 iulie 24, Ploiești. Notă a Securității județene Prahova despre acțiunea informativă asupra lui Vasile Paraschiv

113. 1982 iulie 26, București. Notă de sarcini a Securității în cazul lui Vasile Paraschiv (verificări la locul de muncă și domiciliu, introducerea mijloacelor speciale în locuința acestuia pentru a stabili relațiile și discuțiile disidentului cu diverse contacte)

114. 1982 august 19, București. Notă a Securității despre informațiile obținute în cazul lui Vasile Paraschiv ca urmare a introducerii mijloacelor tehnice de tip I.C.T în locuința acestuia

115. 1982 august 19, București. Notă a Securității care relevă nemulțumirile mamei și a surorii lui Vasile Paraschiv față de conducerea superioară de partid și a statului

116. 1984 decembrie 24, Cluj. Plan de măsuri al Securității din Cluj (completare) pentru „anihilarea și curmarea activității dușmănoase" a Doinei Cornea

117. 1985 martie 5, Cluj. Plan de măsuri al Securității din Cluj față de disidenta Doina Cornea pentru a o determina „să renunțe la activitățile ostile" față de regimul comunist

118. 1985 septembrie 7, Cluj. Notă a Securității Județene Cluj către Ministerului de Interne prin care înaintează un material adresat Doinei Cornea

119. 1985 noiembrie 9, Cluj. Notă informativă semnată de sursa „Paul" referitoare la expedierea unei scrisori a Doinei Cornea către fiica sa Iuhas Ariadna

120. 1986 iulie 17, Cluj. Notă informativă furnizată de sursa „Paul" care relevă îngrijorarea Doinei Cornea de a nu mai putea trimite scrisori fiicei sale, fiind reținute de Securitatea Cluj pentru „conținut necorespunzător" și încercările disidentei de a contacta postul „Europa Liberă"

121.1986 iulie 17, Cluj. Conținutul scrisorii Doinei Cornea către fiica sa Ariadna Le Gal, confiscată de Securitatea din Cluj

122. 1987 februarie 2, Cluj. Ordin al Securității din Cluj trimis către Serviciul „T" de a bloca toate convorbirile telefonice pe care încearcă să le stabilească sau să le primească Doina Cornea pe o perioadă „nederminată", precum și de a monitoriza toate discuțiile și întâlnirile acesteia cu diverse persoane care ar putea să o ajute spre a primi sau preda materiale „cu conținut ostil"

123. 1987 februarie 11. Mesaj al Securității Județene Cluj către Serviciul „F" de a asigura „operativitatea luării în lucru la momentul oportun a legăturilor obiectivei (Doina Cornea) care vor sosi de la București" cu scopul de a preda și primi de la disidentă materiale cu conținut „propagandistic dușmănos destinate trimiterii lor în străinătate"

124. 1987 martie 18, Cluj. Comunicat al Unității Militare 916 Cluj, Ministerul de Interne către Procuratura Militară Cluj prin care se aduce la cunoștiință că Doina Cornea „întreține legături cu angajați ai postului de radio autointitulat „EUROPA LIBERĂ" cărora le transmite pe calea poștei date și informații tendențioase ce sunt folosite în propaganda dușmănoasă împotriva țării noastre", motiv pentru care solicită să se dispună prin „ordonanță controlul și reținerea din circuit a corespondenței cu conținut necorespunzător"

125. 1987 octombrie 1, Cluj. Notă de stadiu a Securității din Cluj în dosarul de urmărire informativă „Diana" (Doina Cornea) pentru perioada iulie-august 1987

126. 1987 octombrie 27, Cluj. Notă de stadiu a Securității din Cluj în dosarul de urmărire informativă „Diana" (Doina Cornea) pentru luna octombrie

127. 1987 noiembrie 14, Cluj. Ordin al Departamentului Securității Statului către Securitatea din Cluj de a nu-i permite Doinei Cornea să plece în străinătate, însoțit și de aplicarea altor măsuri împotriva sa: interzicerea contactului cu jurnaliștii străini, confiscarea mașinii sale de scris, discreditarea și compromiterea ei, pornind de la afecțiunile psihice și avertizarea fiului său, Iuhas Leontin

128. 1988 ianuarie 2, Cluj. Notă a Securității cu privire la combaterea „propagandei ostile desfășurate de cercurile reacționare din exterior în legătură cu situația Doinei Cornea

129. 1988 septembrie 12, București. Notă a Ministerului de Interne către șeful Securității Cluj căruia i se aduce la cunoștiință că pe fondul „subaprecierii periculozității" activității Doinei și a „superficialității manifestate în urmărirea operativă", dar și a lipsei de cooperare între compartimentele informative „T" și „F", mai multe cadre ale securității județene vor fi sancționate, iar în scopul prevenirii altor acțiuni ale disidentei vor fi luate măsuri suplimentare, precum

izolarea completă, sistarea tuturor convorbirilor telefonice și exercitarea unui control riguros asupra trimiterilor poștale

130.1988 septembrie 13. Notă privind publicarea în ziarul francez „Le Monde" a articolului „cu conținut ostil": „România – sacrilegiu. Cetățeni denunță programul de sistematizare a teritoriului", care face referire și la demersurile disidentei Doina Cornea

131. 1988 octombrie 8, București. Notă a Securității din București către cea din Cluj prin care sunt expediate „ în xerocopie un număr de cinci materiale provenite de la persoane care au încercat să intre în legături prin intermediul trimiterilor poștale cu obiectivul „Diana"

132. 1989 ianuarie 2, Cluj. Notă de măsuri ale Securității în cazul Doinei Cornea „în vederea izolării, descurajării și contracarării acțiunilor ostile"

133. 1989 ianuarie 19, București. Raport al Securității în cazul Doinei Cornea despre executarea „integrală" a măsurilor aprobate pentru „contracararea acțiunilor ostile desfășurate în ultima perioadă de cercurile reacționare din exterior"

134. 1989 februarie 4, Cluj. Notă a Securității care semnalează că în cadrul postului „Europa Liberă" din 3 februarie 1989 au fost prezentate impresiile unor medici francezi care au vizitat-o pe Doina Cornea la domiciliu și cărora le-a povestit despre starea de arest de domiciliu: „izolarea în propria casă îmi e mai greu de suportat decât lunile de închisoare"

135. 1989 februarie 14, Cluj. Plângere adresată de Leontin Iuhas (soțul Doinei Cornea) Securității din Cluj pentru a semnala atitudinea „organelor de Miliție" care asigură paza în fața locuinței sale, 24 din 24 de ore, periclitându-i constant somnul prin diverse abuzuri, precum „ambalarea zgomotoasă a motorului autoturismului și trântirea ușilor mașinii în miezul nopții

136. 1989 mai 10, Cluj. Raport al Securității din Cluj către Unitatea Militară 0647 din București, Departamentul Securității Statului, care semnalează sistarea ajungerii la destinație a 41.020 de scrisori și cărți poștale „sosite în țara noastră din mai toate continentele, pe adresa unor persoane juridice sau pe adresa numitei Doina Cornea" în perioada 1 ianuarie-1 mai 1989

137. 1989 mai 25 Cluj. Notă a Securității care relevă reținerea din circuit a unor scrisori expediate de Doina Cornea către Serviciul Pașapoarte Cluj și Procuratura Militară din Cluj.

138. 1989 iunie 5, Cluj. Plan de măsuri al Securității din Cluj împotriva disidentei Doina Cornea, precum izolarea, descurajarea și realizarea unor acțiuni de influențare și temperare sau obținerea unor date cu caracter compromițător

139. 1989 decembrie 19, Cluj. Caseta nr. 522 care conține discuții înregistrate în locuința Doinei Cornea despre declanșarea Revoluției Române și intervenția brutală a Securității asupra manifestanților, cât și despre neputiința de a vorbi cu alți disidenți de la București

DOCUMENTE

Capitolul I: Încălcarea dreptului la libertatea de exprimare (libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor, libertatea de conștiință)

1. 1972 septembrie 11, București. Notă a Securității care surprinde unele comentarii ale lui Mircea Dinescu despre șefii de partid și despre un nou volum de poezii care intenționează să-l publice în străinătate în cazul în care nu va fi acceptat în România

010/FN/121/GS/11 septembrie 1972 STRICT SECRET
Ex.Nr.1

Notă

Joi, 7 septembrie la restaurantul „BUCUREȘTI" și la bar „Athenee Palace", vineri 8 septembrie la „Podgoria", „Izvorul Rece", Mircea Dinescu mi-a povestit:

„Pregătește un volum de poezii politice cu titlul „Grâu păzit de maci", poezii foarte „tari", care au înspăimântat câțiva inși care le-au citit. Dacă nu se publică volumul, îl va publica în străinătate. Foarte revoltat împotriva șefilor de la partid care au câte 20.000 lei pe lună; pentru atât și el ar striga „trăiască Partidul". El i-ar împușca pe toți.

Pe de altă parte, îi e silă de „egalitate". Cum să fie el egal cu un împuțit de muncitor care bea mereu și e un tâmpit?

A auzit că vrea să intre în Fondul Literar; a scris o poezie (pe care un lingău i-a tradus-o și publicat-o în străinătate și acum vrea să intre în Fond și să ne ia și de aici banii"

„DONA ALBA"

N.B.
M.DINESCU este candidat la recrutare.
Nota la dosarul de candidat.

Lt.Maj.
STELIAN GHEORGHE

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 225, f. 61.

2. 1975 noiembrie 3, București. Notă a Securității despre unele poezii ale lui Mircea Dinescu, cu conținut „necorespunzător”

IMB/sec/12I/FAG

3.XI.1975 Strict secret
Se aprobă, Ex.unic.

Notă

La data de 25.04.1974 a fost luat în S.I.G. numitul Dinescu Mircea membru al U.S. datorită faptului că a scris unele poezii cu conținut necorespunzător, întreținând de asemenea relații cu unele persoane, aflate în atenția noastră.

Pentru stabilirea poziției acestuia, dacă a fost influențat de alte persoane în scrierea unor poezii necorespunzătoare, precum și natura relațiilor dintre el și o serie de scriitori aflați în baza de lucru, au fost luate măsuri informative pe mai multe linii.

Astfel a rezultat faptul că Mircea Dinescu în ultima vreme nu a mai scris poezii cu conținut necorespunzător, i-au apărut unele volume de poezii apreciate de critica literară.

De asemenea prezent nu a fost semnalat cu comentarii negative la adresa politicii culturale a partidului și a statului nostru.

Recent Mircea Dinescu a fost ales secretar UTC – al Uniunii Scriitorilor.

Față de cele mai sus raportate

PROPUNEM:

A se aproba scoaterea lui Mircea Dinescu din S.I.G. și clasarea materialului la C.I.O., cu menținerea climatului în evidența generală.

1.11.1975

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 225, f. 1

3. 1976 noiembrie 13, Prahova. Notă a Securității despre începerea urmăririi penale împotriva lui Vasile Paraschiv

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEŢEAN PRAHOVA
Grupa de analiză – sinteză
Nr. 058567 / 13.XI. 1976

N O T Ă

Organele de securitate ale Inspectoratului Judeţean Prahova au început urmărirea penală împotriva numitului PARASCHIV VASILE de 48 ani, electromecanic de aparate, măsuri şi automatizare la I.A.M.C. Otopeni, exclus P.C.R., căsătorit, tată a 3 copii, domiciliat în Ploieşti str. Basarabi nr. 5 sc. G ap. 12, pentru săvârşirea infracţiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste, prevăzută de art. 166 al. 2 C.penal.

Cel în cauză, a avut în repetate rânduri manifestări duşmănoase la adresa orânduirii sociale şi de stat din ţara noastră, prin redactarea şi trimiterea unor scrisori cu conţinut ostil postului de radio „EUROPA LIBERĂ“ şi în discuţii purtate cu diferite persoane.

Cu ocazia percheziţiei domiciliare efectuate, s-a găsit un număr de 8 scrisori cu conţinut duşmănos adresate postului de radio „EUROPA LIBERĂ“, neexpediate, şi mai multe materiale cu adnotări din comunicările aceluiaşi post.

Activitatea infracţională a acestuia s-a desfăşurat în bună parte sub influenţa numitului UNGUREANU ALEXANDRU de 74 ani, fost condamnat 12 ani pentru propagandă împotriva orânduirii socialiste, fost membru P.S.D., domiciliat în Bucureşti, aflat în atenţia organelor teritoriale de securitate.

În timpul cercetărilor, PARASCHIV VASILE a declarat că-şi menţine ideile ostile expuse în scrisori şi nu gretă fapta comisă.

ACNSAS, fond Informativ, dosar 170, f.30.

4. 1976 decembrie 8, Ploiești. Expertiză a Laboratorului județean Prahova de medicină legală către Ministerul de Interne privind diagnosticarea lui Vasile Paraschiv ca fiind bolnav mintal

LABORATORUL JUDEȚEAN
DE MEDICINĂ LEGALĂ
Nr. 768 din 08.12.1976

Către,
U.M. 0911 Ploiești

Urmare a adresei Dv.nr. 62562/1976 subsemnaţii Dr. Honet Valeriu, medic legist la laboraborul judeţean Prahova de medicină legală, Dr. C. Botez specialist psihiatru şi Dr. P. Bălătărețu specialist neuropshiatru, am examinat astăzi 01.12.1976 pe Paraschiv Vasile de 48 ani din Ploiești, strada Basarabilor, nr. 5, ap. 12, identificat cu buletin de identitate R 107744 pentru a stabili:

- dacă este bolnav mintal,
- dacă fapta a fost comisă cu discernământ.

ISTORIC

Din dosar reiese că în perioada 1970-1976 a conceput şi redactat mai multe scrisori cu conţinut ostil orânduirii socialiste dintre care unele le-a expediat pe adresa unor posturi de radio străin.

Din conţinutul scrisorilor rezultă că doreşte să ducă tratative între partidul de guvernământ din ţara noastră şi partidul social democrat (?) propune şi schimbarea denumirii postului de radio „Europa Liberă“ etc.

Este salariat la Întreprinderea de Aparate de Măsură şi Control Otopeni ca electromecanic, căsătorit, are trei copii, a schimbat mai multe locuri de muncă, a fost şi ofițer M.A.N. a absolvit liceul şi o şcoală tehnică. La ultimul loc de muncă a solicitat o funcție de conducere nefiind mulţumit cu funcţia pe care o deţine după ce în prealabil a cerut ieşirea din partid.

Din fişa medicală e policlinicii nr. 1 Ploieşti (155863) reiese că se afla în evidenţă din anul 1961 pentru tulburări nevrotice, 1973 elemente paranoice a fost internat în acelaşi an la spitalul Voila cu diagnosticul neuroastenie mixtă.

La cererea comisiei a fost internat la spital Voila cu F.U. 4641 de la 02-08.12.1976 cu diagnostic paranoia psihoză delirant revendicativă şi sistematizată.

La internare se consemnează: structură disarmonică caracterială hipertimică paranoică cverulentă cu delir sistematizat persecutat.

Răspuns bun terapeutic

CONCLUZII:

Expertizatul PARASCHIV VASILE suferă de paranoia (psihoză delirant revendicativă sistematizată) boală mintală cronică.

Faptele pentru care este anchetat au fost comise fără discernământ.

Deoarece are potențial de periculozitate, propunem măsura de siguranță, internarea sa la un spital pentru bolnavi cronici mintali (ex. Călinești) până la eventuala însănătoșire.

MEDIC LEGIST
Dr. Honet Valeriu

MEDIC SPECIALIST PSIHIATRU
Dr. C. Botez

MEDIC SPECIALIST NEUROPSIHIATRU
Dr. P. Bălțărețu

Pentru conformitate
Lt.maj. D.Ticu

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 60891, f. 106.

5. 1977 ianuarie 26, Prahova. Referat al Ministerului de Interne privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Vasile Paraschiv (care a expediat o scrisoare cu „conținut dușmănos" postului „Europa Liberă") și dispunerea luării unor măsuri de internare la un spital pentru bolnavi cronici mintal

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEŢEAN PRAHOVA
Dosar penal nr.97/1976

REPERAT

– De terminarea cercetărilor penale în cauza privind pe PARASCHIV VASILE. – Ploieşti 26.01.1977.

Lt.Maj. COTORA IOAN, organ de cercetare penală din cadrul Inspectoratului Judeţean Prahova al Ministerulul de Interne, analizând actele din dosarul de urmărire penală nr. 97/1976 privind pe numitul:

PARASCHIV VASILE, născut la data de 03.04.1928 în comuna Slobozia, jud. Ilfov, fiul lui MARIN şi RADA, căsătorit, are trei copii, fără antecedente politice sau penale, exclus din P.C.R. în anul 1969 le cerere, de profesie electromecanic la Întreprinderea de aparate de măsură şi control Bucureşti, domiciliat în Ploieşti Str. Basarabilor nr. 5 Sc. G., apartament nr.12,

CONSTAT

La data de 12.11.1976 s-a început urmărirea penală pentru săvârşirea infracţiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste prevăzută de art.166 alin. 2 cod penal săvârşită de susnumitul, întrucât în primăvara anului 1975 a conceput, redactat şi expediat o scrisoare cu conţinut duşmănos pe adresa postului de radio „Europa Liberă".

La percheziţia domiciliară din data de 12.11.1976 au fost găsite un număr de 7 (şapte) scrisori cu acelaşi conţinut duşmănos ce urmau să fie expediate posturilor de radio „Europa Liberă" şi „Vocea Americii", precum şi o serie de materiale cu adnotări din comunicările acestor posturi.

Fiind cercetat cu privire la faptele ce i se impută, învinuitul PARASCHIV VASILE a declarat că scrisorile ce le-a conceput şi redactat, precum şi scrisoarea expediată, sunt ideile sale pe care le consideră ca fiind juste, nefiind de acord cu

politica statului nostru, fapt dovedit şi prin aceea că în anul 1969 a cerut să fie scos din partid.

Întrucât in timpul cercetărilor a rezultat că PARASCHIV VASILE nu are o logică în expunerea ideilor, s-a dispus efectuarea unei expertize medico-legale de către Laboratorul Judeţean Prahova de medicină legală, care pentru stabilirea diagnosticului l-a internat pe învinuit 21 zile la Spitalul de specialitate Voila - Câmpina, jud. Prahova.

După spitalizare, comisia medico-legală a stabilit următorul diagnostic: PARASCHIV VASILE suferă de paranoia (psihoză delirantă revendicativă sistematizată), boală mintală cronică, precizând că faptele pentru care este învinuit, au fost comise fără discernământ.

De asemenea comisia a mai stabilit că PARASCHIV VASILE are potenţial de periculozitate şi indică ca măsură de siguranţă internarea sa la un spital pentru bolnavi cronici mintali până la o eventuală însănătoşire.

Faţă de cele de mai sus şi având în vedere pericolul social pe care-l prezintă învinuitul PARASCHIV VASILE,

PROPUN:

1. Conform articolului nr. 11 punctul 1 litera b şi art. 10 litera e C.P.P. scoaterea de sub urmărirr penală a lui PARASCHIV VASILE învinuit de săvârşirea infracţiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste p.p. de art.166 alin 2 cod penal;
2. Înaintarea dosarului la Procuratura Militară Ploieşti pentru sesizarea instanţei de judecată care să dispună luarea măsurii de siguranţă a internării medicale prevăzută de art.114 cod penal.

ORGAN DE CERCETARE PENALĂ,
Lt.Major,
COTORA IOAN

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 60891, f. 105.

6. 1977 februarie 16, Ploiești. Rezoluție a Procuraturii Militare Ploiești privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Vasile Paraschiv și luarea măsurii de siguranță a obligării acestuia la tratament medical

PROCURATURA MILITARĂ PLOIEȘTI
Dosar nr. 332/B

REZOLUȚIE
16 februarie 1977

Lt. col. de Justiție Nicolae Ciobanu, procuror militar șef al Procuraturii militare Ploiești,

Examinând actele de cercetare penală efectuate în cauza privind pe:

Civ. PARASCHIV VASILE, învinuit de săvârșirea infracțiunii p.p. de art. 166 al. 2 c.p.

CONSTAT URMĂTOARELE:

La data de 12.11.1976, s-a început urmărirea penală împotriva numitului Paraschiv Vasile întrucât în primăvara anului 1975 a conceput, redactat şi expediat o scrisoare cu conținut dușmănos orânduirii noastre socialiste, pe care a adresat-o postului de radio „Europa Liberă".

De asemenea cu ocazia percheziţiei domiciliare efectuate, s-au mai găsit la sus-numit un număr de 7 scrisori cu acelaşi conţinut duşmănos şi pe care urma să le expedieze postului de radio „Europa Liberă" şi "Vocea Americii".

Faptele au fost recunoscute de învinuit, ele mai fiind dovedite cu declaraţia martorului Ungureanu Alexandru, cu scrisorile corp delict precum şi cu raportul de constatare tehnico-ştiinţific de la dosar (filele 17 - 23, 24 - 26, şi 27 - 33).

În timpul cercetărilor penale, Paraschiv Vasile a fost supus unei expertize medico-legale psihiatrice, cu care ocazie s-a stabilit că acesta suferă de paranoia (psihoză delirant revendicativă sistematizată) boală mintală cronică. Comisia medico-legală a statuat că faptele pentru care este cercetat au fost comise fără discernamânt.

Întrucât Paraschiv Vasile are potenţial de periculozitate medicii au recomandat luarea măsurii de siguranţă a obligării acestuia la tratament medical.

Având în vedere că în ceea ce privește pe Paraschiv Vasile operează o cauză care înlătură caracterul penal al faptei și anume iresponsabilitatea prevăzută de art. 48 c.p., urmează a se dispune scoaterea sa de sub urmărire penală și obligarea la tratament medical .

Pentru motivele de mai sus și în baza art. 48 c.p. comb. cu art. l0 lit. e. c.p.p. și art.113 al. 1 c.p.p.comb.cu art.429 c.p.p.

DISPUN

I. Scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului;

- Civ. PARASCHIV VASILE, născut în 3 aprilie 1928, în. com. Slobozia, jud. Ilfov, fiul lui Marin și Rada, căsătorit, are 3 copii, fără antecedente penale, de profesie electromecanic, cu ultimul domiciliu în Ploiești, str Basarabilor, nr. 5, scara G, ap. 12, pentru faptul p.p. de art. 166 al. 2 c.p.

II. Obligarea la tratament medical obligatoriu a sus-numitului.

III. Soluția se va comunica U.M.0911 Ploiești căruia i se va trimite și dosarul pentru arhivare.

IV. O copie de pe rezoluţie împreună cu copia raportului medico-legal se va trimite Direcţiei sanitare a judeţului Prahova, pentru a pune în executare măsura obligării numitului Paraschiv Vasile la tratament medical.

PROCUROR MILITAR ȘEF
Lt.col. de Justiție,
Nicolae Ciobanu

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 60891, f. 107.

7. 1977 martie 12, București. Notă a Securității privind interviurile acordate de Paul Goma unor jurnaliști străini

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
Nr. din 12 mart. 1977 — Exemplar -

NOTĂ

Scriitorul PAUL GOMA a continuat să primească vizita unor ziarişti străini, îndeosebi din S.U.A. şi Olanda, cărora le-a acordat interviuri în care s-a situat pe o poziţie ostilă şi anume:

– a adus injurii şi calomnii la adresa politicii promovate de conducerea superioară de partid;

– a comentat în termeni duşmănoşi actualul dezastru din România, insinuând că acesta va constitui un pretext şi o justificare a conducerii statului pentru actualul nivel de dezvoltare a tării, apreciat de el ca mult rămas în urmă;

– susţine că a obţinut noi semnături pe scrisoarea adresată Conferinţei de la Belgrad, din care majoritatea ar fi persoane care reclamă lipsa libertăţii de opinie şi a practicării religiei.

A insinuat chiar, că o persoană cu funcţie de conducere i-ar fi relatat despre periculozitatea pe care o prezintă secta „Martorii lui Iehova".

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, f.16.

8. 1977 martie 18, București. Notă a Securității despre memoriul lui Paul Goma către Fondul Literar în care solicită să i se publice cărțile în România

MNISTERUL DE EXTERNE — STRICT SECRET
I.M.B. – Securitate — EX.
Inf.: „Radu“
122/DI/18.03.1977 — F. N. /1185/0022

NOTĂ

M-am întâlnit cu MIRCEA RADU IONESCU care mi-a spus că există un memoriu al lui PAUL GOMA către Fondul Literar prin care acesta cere să i se publice cărţile în România iar sumele realizate să fie date sinistraţilor cu condiţia ca în apartamentele ce vor fi construite cu aceşti bani să nu intre activişti de partid. La discuţie era de faţă şi MARIN SORESCU. Ambii au avut cuvinte nete de dezaprobare a lui PAUL GOMA şi a atitudinii lui. Ei doi spuneau că dacă unele din cărţile lui PAUL GOMA ar fi puse pe piaţă acesta ar fi „dezumflat“.

În acelaşi timp există pericolul ca la apariţia cărţii lui N. BREBAN (aflată sub tipar la Editura „Junimea“) şi aceasta era şi părerea celor doi, critica să-l laude în mod excesiv. Aşa de pildă N. MANOLESCU în „România literară“, după cum unii (I. NEGOI”ESCU etc.) să trimită articole elogioase despre carte revistelor noastre şi apoi să facă scandal că nu se publică, nimic despre carte.

În momentul de faţă se discută despre ION VIANU şi alăturarea lui la grupul contestatar. Părerea celor cu care am vorbit (PETRU VINTILĂ, Z. ORNEA etc.) este că şi ION VINEA şi alţii vor să profite de situaţie pentru a pleca din ţară. ION VIANU, se spune, are şi rude în străinătate din partea soţiei sale (în Elveţia) şi a mamei lui.

În ultima vreme se spune că a trecut pe numele surorii sale partea sa din vila de la Poiana Tapului (Zamora). El predase, de asemenea, Muzeului Literaturii Române toate manuscrisele rămase de la tatăl său TUDOR VIANU pentru o reevaluare a lor. Aceasta mi-a spus-o într-o convorbire telefonică de acum două luni când i-am cerut pentru o ediţie TUDOR VIANU despre teatru material inedit.

„RADU“

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol.6, f. 140.

9. 1977 martie 24-25. Postul de radio „Europa Liberă" a transmis comentarii despre încălcarea drepturilor omului în România și atitudinea violentă a autorităților față de Paul Goma și semnatarii scrisorii acestuia

În seara zilei de 24.03.1977, radio „Europa Liberă" a transmis:

Un comentator a relatat ca astăzi, la PARIS, „Comitetul francez pentru apărarea drepturilor omului din România, a protestat violent împotriva faptului că Paul Goma a fost bătut acum două zile, în apartamentul său, de aşa zişi necunoscuţi, a căror indentitate nu este greu de ghicit. Acelaşi comitet francez, spune că TUDOR VIANU, copilul în vîrstă de 9 ani a lui ION VIANU, unul din semnatarii scrisorii lui Goma, a fost atacat ieri, pe o stradă din Bucuroşti. Se pare că a fost lovit de un adult, în timp ce se întorcea de la şcoală, fiind aruncat la pământ şi pierzîndu-şi ochelarii. Din aceiaşi sursă se anunţă că criticul literar ION NEGOIȚESCU, un alt semnatar al scrisorii lui Goma, a fost înştiinţat în mod neoficial că autorităţile încearcă să găsească martori, pentru a-i face un proces de moravuri. Comitetul francee pentru apăarea drepturilor omului din România, exprimă profunda sa neliniște, față de recentele acte de intimidare împotriva lui Goma, Vianu şi Negoițescu."

***

Un alt comentator, a anunţat că România, a semnat tratatul pentru apărarea drepturilor civile. Ieri, s-a anunţat că Romania l-a numit pe profesorul VLADIMIR HANGA, pe lângă comisia respectivă de la GENEVA.

Comentatorul a adăugat că prof. HANGA este autorul unei lucrări, care tratează despre respectarea dreptului de peteționare a cetăţenilor. Comisia pe lângă care va funcţiona profesorul HANGA, are drept scop apărarea cetăţeanului de excesele statului.

În cele din urmă, comentatorul, a întrebat un alt comentator, cine este profesorul HANGA şi cc adresă are, respectiv unde i se pot adresa cetăţenii, petiţionarii din România, ţara a cărei delegat la GENEVA este?

În comentariul făcut pe această temă, celălalt comentator, a relatat că profesorul HANGA face parte din comitetul amintit însă, nu ca reprezentant al României, ci ca o persoană, având o înaltă moralitate şi având o competenţă cunoscută în domeniul drepturilor omului.

România a fost printre primele state care au semnat la 27 iunie 1968 acest pact, dar a refuzat să accepte protocolul facultativ. De altfel, niciun stat din estul Europei, inclusiv U.R.S.S., nu au acceptat acest protocol facultativ. Altfel,

cetăţenii români nu au posibilitatea să se adreseze Comitetului O.N.U. pentru drepturile omului din care face parte şi prof. HANGA.

În cele din urmă comentatorul a relatat că prof. HANGA este decanul Facultăţii de Drept din Cluj. Ei (cei de la postul „Europa Liberă") consideră că prof. HANGA, are multe probleme pe care le-ar putea semnala chiar din România, unde drepturile omului, ale cetăţeanului, sunt încă departe de a fi respectate.

***

După ce a enumerat imensele pagube umane şi materiale pricinuite de cutremurul din 04 martie, un comentator, conform obiceiului, în mod tendenţios a afirmat şi următoarele: „Totuşi, revenirea pe făgaşurile normale ale vieţii ar putea să vă fie mai uşoare, dacă regimul nu v-ar oferi câteva motive de iritare şi de nemulţumire". Recunoscând faptul că regimul a luat serioase măsuri pentru refacerea normală a vieţii, comentatorul a spus apoi că medicii şi-au făcut din plin datoria, medicii pe care, cu puţin timp în urmă, şeful statului i-a criticat, pentru că ar băga mâna în buzunarul bolnavilor. El (comentatorul) este de părere că nu e bine ca o astfel de companie să fie rulată.

În continuare comentatorul a afirmat că cele trei farmacii din Bucureşti, unde se vindeau medicamente străine, acum după cutremur, astfel de medicamente se găsesc din abundenţă, dar este greu de răspuns la întrebarea pe care mulţi şi-o pun (se referă la cei din ţară n.n) din ce cauză acestea se vînd, când statul le-a primit din străinătate pe gratis?

Un alt motiv de iritare – spune comentatorul – este faptul că oamenilor din România li se pretinde să muncească câte 12 ore pe zi şi chiar şi duminicile. Acest lucru, nu numai că este ilegal, dar crează un motiv de justificată nemulţumire, cu atât mai mult cu cât, în clipele grele de după seism, foarte mulţi cetăţeni, şi-au oferit serviciile, fără să le ceară partidul.

Situaţia evacuaţilor din clădirile avariate nu a fost rezolvată. Aceşti evacuaţi, stau claie peste grămadă în cămine studenţeşti, la rude, etc. S-a spus că se va constitui un nou centru politico-administrativ, dar despre rezolvarea situaţiei evacuaţilor nu s-a spus nimic. Nu ar trebui uitat că şi aceştia sunt oameni – a adăugat comentatorul.

***

În dimineaţa zilei de 25.03.1977, un comentator a relatat că, potrivit autorităţilor din România – pagubele pricinuite de recentul cutremur în capitală

sunt evaluate la 10 miliarde de dolari. Purtătorul de cuvânt al O.N.U. a subliniat că autorităţile române, au informat pe reprezentantul de la Bucureşti, al programului de dezvoltare că pagubele pricinuite de cutremur în capitală, în ce priveşte clădirile şi instalaţiile industriale sunt evaluate la 10 miliarde de dolari.

***

Reluând o ştire a agenţiei UNITED PRESS de la BELGRAD, comentatorul a relatat că revista ROMÂNIA LITERARĂ a publicat un articol semnat de Paul Goma. Agenţia precizează că este pentru prima oară din 1973 că o revistă oficială, românească, publică un articol a lui Goma. Agenţia subliniază că, potrivit unor diplomaţi occidentali de la Bucureşti, este vorba de un articol a lui Goma, despre cutremurul de acum trei săptămâni.

În continuare, comentatorul, a prezentat pe scurt, faptul că Goma este autorul scrisorii adresate Conferinţei de la Belgrad.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol.6, f. 344-345.

10. 1977 aprilie 2, București. Raport al Ministerului de Interne privind reținerea lui Paul Goma, arestarea lui Vlad Georgescu și planul de măsuri aprobat împotriva celor care au semnat scrisoarea adresată participanților CSCE

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
Nr. 0068.249 din 2 aprilie 1977 — Ex. nr. 4

RAPORT

Potrivit planului de măsuri aprobat, organele de securitate au acţionat pentru neutralizarea şi contracararea elementelor care, reactivate de postul de radio „Europa Liberă" şi alte cercuri reacţionare, din străinătate, au desfăşurat activităţi ostile orânduirii socialiste ori de natură a leza interese ale R.S. România.

În ziua de 1 aprilie a.c., orele 12,47, PAUL GOMA a fost reţinut, în prezent aflându-se în anchetă. La percheziţia efectuată au fost găsite materiale cu caracter fascist, scrisori de la legionari şi alte elemente reacţionare din străinătate.

În cazul lui GEORGESCU VLAD au fost continuate cercetările, obţinându-se date din care rezultă legături de natură dușmănoasă cu cadre ale C.I.A., care se află în ţara noastră sub acoperire diplomatică. Ca urmare a arestării lui GEORGESCU VLAD, în cadrul Ambasadei S.U.A. la Bucureşti se înregistrează o stare de tensiune şi îngrijorare.

Asupra a 59 persoane din cele 192 care au semnat scrisoarea ori au aderat la acţiunea lui PAUL GOMA, au fost întreprinse măsuri adecvate.

4 sunt cercetate pentru deţinere de materiale cu conţinut ostil;

3 au fost puse în dezbaterea colectivelor de muncă unde lucrează, cei care au luat cuvântul dazavuînd activitatea acestora;

40 persoane au fost avertizate, din care 14 s-au desolidarizat de acţiunea lui PAUL GOMA, majoritatea regretând faptele comise şi arătând că au fost influenţate de emisiuni ale unor posturi de radio străine;

3 au fost influenţate, 2 elevi şi un student;

Alte 7 persoane au fost încadrate într-o muncă utilă conform prevederilor Legii nr.25/1976.

Cu privire la doi membri P.C.R. au fost informate organele de partid.

În cadrul măsurilor de izolare şi de prevenire a noi aderări la acţiunea lui PAUL GOMA, în ziua de 1 aprilie au fost interceptate în vecinătatea imobilului

în care acesta locuieşte 13 persoane; au fost preluate 25 convorbiri telefonice, dintre care 3 efectuate de cetăţeni străini, iar 4 ale unor cetăţeni români care intenţionau să adere la acţiune; au fost reţinute din circuitul poştal 10 scrisori interne, în care expeditorii îşi exprimau adeziunea faţă de acţiunea lui PAUL GOMA, iar alte două din străinătate prin care se elogia atitudinea acestuia.

Organele de securitate continuă măsurile conform indicaţiilor primite.

MINISTRU,
Teodor Coman

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f. 204.

11. 1977 aprilie 3, București. Raport al Ministerului de Interne privind intensificarea măsurilor de neutralizare împotriva „cercurilor reacționare din străinătate", a persoanelor susținute de „Europa Liberă" și a celor care desfășoară „activități ostile orânduirii socialiste" (ex. arestarea lui Vlad Georgescu, reținerea lui Goma)

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
Nr. 0068.252 din 3 aprilie 1977

RAPORT

Organele Ministerului de Interne au intensificat măsurile de neutralizare a acţiunilor cercurilor reacţionare din străinătate, a elementelor trădătoare, leginaro-fasciste, reactivate de postul de radio „Europa Liberă" şi altor persoane care iniţiază sau desfăşoară activităţi ostile orânduirii noastre socialiste.

GEORGESCU VLAD, arestat în ziua de 29 martie a.c., este cercetat în continuare asupra legăturilor sale cu cadrele serviciului american de spionaj, întâlnirilor avute şi discuţiilor purtate, în scopul stabilirii şi documentării activităţii sale infracţionale cât şi a acţiunilor provocatoare, ostile R.S. România ale serviciului de spionaj respectiv.

GOMA PAUL, reţinut la 1 aprilie a.c., în cadrul anchetei a declarat despre relaţiile sale cu o serie de alianţe reacţionare din emigraţie, cu care s-a întâlnit în străinătate în perioada 1972-1973, între care şi legionarii VIRGIL IERUNCA, EMIL CIORAN, ION GUŞĂ. A recunoscut că în aceeaşi perioadă, la Paris, a luat legătura cu PIERRE EMANUEL, preşedintele „Asociaţiei internaţionale pentru libertatea culturii", demascat de presa franceză ca agent al C.I.A., iar organizaţia sa ca oficină de spionaj. Lui PIERRE EMANUEL i-a trimis spre publicare materiale cu conţinut ostil. Cu ocazia percheziţiei domiciliare, pe lângă alte materiale cu caracter fascist, au fost găsite şi trei circulare emise de organizaţia legionară din străinătate.

În contextul măsurilor de anihilare a propagandei ostile, făcute în jurul aşa-zisului caz GOMA, au fost elaborate materiale demascatoare privind adevăratul profil moral şi social al acestuia, pentru a fi publicate în presa din străinătate. De asemenea, un membru din conducerea Uniunii Baptiste din România a adresat preşedintelui S.U.A. – pe care l-a cunoscut personal, fiind de aceeaşi credinţă – o scrisoare în care protestează pentru faptul că postul de radio

„Europa Liberă“ a transmis ştiri eronate, tendenţioase, că mai mulţi baptişti ar fi aderat la acţiunea lui PAUL GOMA.

Au fost continuate măsurile adecvate privind persoanele care au semnat scrisoarea către viitoarea Conferinţă de la Belgrad, au aderat la acţiunea lui PAUL GOMA, ori au fost semnalate cu asemenea intenţii.

– 32 persoane au fost cercetate de organe la Ministerului de Interne, dintre care 4 şi pentru deţinere de materiale cu conţinut ostil.

În ancheta organelor de securitate se află DRĂGULESCU VLAD, din Bucureşti, semnatar al scrisorii, fost condamnat 12 ani pentru activitate subversivă – F.D.C. este cunoscut că a denţinut legături cu elemente cu antecedente penale şi politice reacţionare, iar pe PAUL GOMA l-a vizitat la domiciliu în două rânduri, cu care prilej au purtat discuţii dușmănoase.

– 12 persoane au fost puse în dezbaterea colectivelor de muncă, faptele lor fiind dezavuate de cei care au luat cuvântul.

Între acestea se numără și medicul VIANU IONEL, fost șef de lucrări la I.M.F. Bucureşti, în cazul căruia adunarea salariaţilor a hotărât excluderea lui din rândul cadrelor didactice și deferirea organelor de cercetare penală pentru ofensă adusă autorităţii.

– 47 persoane au fost avertizate, majoritatea desolidarizându-se de acţiunea lui PAUL GOMA, regretând faptele comise și arătând că au fost influenţate de emisiuni ale unor posturi de radio străine. Dintre cei avertizaţi, 7 urmează a fi puși în discuţia colectivelor de muncă, datorită atitudinii lor refractare.

Persoane de naţionalitate germană, semnatare ale scrisorii, au afirmat că au făcut acest gest pentru facilitarea obţinerii paşapoartelor, declarând că se desolidarizează de acţiunea lui PAUL GOMA dar nu renunţă la emigrare.

– 12 persoane au fost încadrate în activităţi utile canform prevederilor Legii 25/1976.

– Asupra a 11 persoane au fost întreprinse măsuri de influenţare pozitivă prin factori politico-educaţionali, părinţi, rude.

– Cu privire la faptele a 14 membri ai P.C.R. au fost informate organele de partid.

În contextul măsurilor de izolare a lui PAUL GOMA au fost luate 4 declaraţii despre conduita sa necorespunzătoare de la persoane care locuiesc în acelaşi imobil, declaraţii ce urmează a fi folosite în şedinţa Asociaţiei locatarilor pentru a decide evacuarea lui din bloc.

În scopul prevenirii unor noi aderări, în vecinătatea imobilului unde locuieşte familia GOMA, au fost interceptate 17 persoane; au fost preluate 45

convorbiri telefonice, din care trei efectuate de cetăţeni străini, iar 12 cu intenţia de aderare la acţiune; din circuitul poştal au fost reţinute 18 scrisori, din care în 16, expeditorii îşi exprimau adeziunea la acţiune, iar 2 elogiau atitudinea lui PAUL GOMA.

***

În cadrul personalului diplomatic al Ambasadei S.U.A. la Bucureşti se constată o stare de tensiune şi nemulţumire pentru unele articole documentare apărute în presa noastră despre situaţia politică şi economică din America, precum şi despre cronicile făcute filmului american „Paravanul", transmis pe micul ecran în ziua de 30 martie a.c.

Ambasadorul H. BARNES şi ataşatul de presă LEVI JOEL pretind că acestea „ar constitui o propagandă antiamericană, în replică la propaganda desfăşurată în exterior în legătură cu drepturile omului".

Organele Ministerului de Interne continuă măsurile ordonate.

MINISTRU,
Teodor Coman

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f.225-226.

12. 1977 aprilie 4, București. Notă a Ministerului de Interne privind intensificarea măsurilor de neutralizare a acțiunilor „cercurilor reacționare din străinătate" susținute de „Europa Liberă" și a celor care desfășoară „activități ostile orânduirii socialiste"

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
NR. 0068.256 din 04 aprilie 1977 — Ex.nr.13
strict secret

NOTĂ

Organele Ministerului de Interne au intensificat măsurile de neutralizare a acţiunilor cercurilor reacţionare din străinătate, a elementelor trădătoare, legionaro-fasciste, reactivate de postul de radio „Europa Liberă" şi a altor persoane care iniţiază sau desfăşoară activităţi ostile orânduirii noastre socialiste.

În cadrul acestor măsuri, la data de 29 martie a.c., s-a dispus punerea în mişcare a acţiunii penale în cazul privind pe GEORGESCU VLAD, cercetător ştiinţific la Institutul de studii sud-est europene şi arestarea acestuia pentru săvârşirea infracţiunii de trădare prin transmitere de secrete. Cercetările au stabilit că cel în cauză, fiu de moşier şi legionar, element cu concepţii profund duşmănoase, a desfăşurat activitate infracţională, constând în furnizarea de documente şi date care prin caracterul lor periclitează securitatea statului, agenţilor unor puteri străine, după definitivarea cercetărilor, urmează a fi trimis în judecată.

În ziua de 1 aprilie 1977 a fost reţinut PAUL GOMA, care în cadrul anchetei a făcut declaraţii privind relaţiile sale cu elemente reacţionare din emigraţie, cu care s-a întâlnit în străinătate în anii 1972-1973, printre care şi cu legionarii EMIL CIORAN, VIRGIL IERUNCA şi ION CUŞA. A recunoscut că în aceeaşi perioadă, la Paris, a luat legătura cu PIERRE EMANUEL, preşedintele „Asociaţiei internaţionale pentru libertatea culturii", demascat de presa franceză ca agent al C.I.A., iar organizaţia sa ca oficină de spionaj, căruia, ulterior, i-a trimis spre publicare materiale cu conţinut ostil statului nostru. Efectuându-se percheziţia domiciliară la GOMA PAUL, au fost găsite şi ridicate diferite materiale cu caracter fascist, precum şi 3 circulare emise de emigraţia legionară.

Organele de securitate cercetează pe DRĂGOESCU VLAD, din București, fost condamnat la 12 ani închisoare pentru activitate subversivă,

cunoscut că a întreţinut legături cu elemente care au antecedente penale şi politice reacţionare. Acesta, l-a vizitat la domiciliu, în două rânduri, pe GOMA PAUL, cu care a purtat discuţii cu caracter duşmănos şi a aderat la activitatea contrarevoluţionară a acestuia.

Din data de 3 aprilie a.c., organele de miliţie cercetează în stare de libertate pe numitul NEGOIŢESCU ION, scriitor şi critic literar, din Bucureşti, autorul unei scrisori către GOMA PAUL, prin care îşi manifestă adeziunea faţă de acţiunile ostile ale acestuia.

Totodată, organele ministerului de Interne au întreprins măsuri de prevenire şi neutralizare asupra altor 138 persoane care sub influenţa propagandei duşmănoase desfăşurată de posturile de radio occidentale ori de cercurile reacţionare, s-au dedat la acte şi manifestări cu caracter ostil, astfel:

– 25 persoane au fost puse în dezbaterea colectivelor de muncă, faptele lor fiind dezavuate de cei care au luat cuvântul, iar în unele cazuri, oamenii muncii, manifestându-şi indignarea faţă de asemenea acţiuni, au cerut ca vinovaţii să fie îndepărtaţi din unităţile respective prin desfacerea contractelor de muncă;

– 62 persoane au fost avertizate, majoritatea regretând faptele comise şi arătând că au fost influenţate, îndeosebi, de emisiunile unor posturi de radio străine, datorită atitudinii refractare, 7 dintre cei avertizaţi urmează a fi puşi şi în discuţia colectivelor de muncă. Unele persoane de naţionalitate germană, în procesul avertizării, au susţinut că săvârşind faptele respective au crezut că vor rezolva mai uşor formalităţile de emigrare;

– 12 persoane au fost încadrate în activităţi utile conform Legii 25/1976, iar asupra a 21 persoane s-au întreprins măsuri de influenţare pozitivă prin factori politico-educaţionali, părinţi, rude;

– în 4 cazuri s-au luat măsuri de siguranţă prin internarea în clinici de specialitate, persoanele respective manifestând tulburări neuropshice;

– cu privire la faptele a 14 membri ai P.C.R. au fost informate organele de partid.

În scopul neutralizării unor noi acţiuni ostile au fost interceptate 20 persoane care intenţionau să-l contacteze pe GOMA PAUL la domiciliul său, s-au preluat convorbirile telefonice a 77 persoane şi reţinute din circuitul poştal 25 scrisori.

În contextul măsurilor de anihilare a propagandei potrivnice ţării noastre au fost elaborate materiale demascatoare privind adevăratul profil moral al lui GOMA PAUL şi a altor elemente duşmănoase, pentru a fi publicate în presa din străinătate. De asemenea, un membru din conducerea Uniunii Baptiste din

România, urmează a adresa preşedintelui S.U.A. – pe care îl cunoaşte personal fiind de aceeaşi credinţă – o scrisoare prin care protestează pentru faptul că postul de radio „Europa Liberă" a transmis ştiri eronate, tendenţioase.

Prin posibilităţi externe, a fost organizată o emisiune – interviu la Televiziunea belgiană, în cadrul căreia a fost demascat GOMA PAUL, subliniindu-se netemeinicia afirmaţiilor făcute de acesta privind lipsa de libertăţi culturale ale scriitorilor din România.

În urma acţiunilor întreprinse, persoane influente din emigraţia română au trimis scrisori unor personalităţi politice şi din domeniul culturii din S.U.A., Canada, Anglia, Italia, prin care se prezintă realităţile cu privire la libertăţile şi drepturile omului în ţara noastră, combătându-se totodată propaganda ostilă României desfăşurată de posturile de radio occidentale şi cercurile reacţionare din străinătate.

S-au luat măsuri pentru cunoaşterea activităţilor preconizate de posturile de radio „Europa Liberă", „Libertatea" şi altele împotriva ţării noastre, cu scopul de a iniţia acţiuni de contracarare.

***

În rândul personalului diplomatic al Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Bucureşti s-a semnalat o stare de tensiune şi nemulţumire în urma apariţiei unor articole documentare apărute în presa noastră despre situaţia politică şi economică din America, precum şi a cronicilor făcute filmului american („Paravanul") transmis de către Televiziunea Română în ziua de 30 martie a.c.

Ambasadorul HARRY BARBES şi ataşatul de presă LEVY JOEL pretind că acestea „ar constitui o propagandă antiamericană, în replică la propaganda desfăşurată în exterior în legătură cu drepturile omului".

Unităţile centrale şl teritoriale întreprind în continuare măsuri – conform ordinelor date – pentru contracararea acţiunilor cercurilor reacţionare din străinătate împotriva statului nostru, identificarea şi neutralizarea persoanelor din interior care sub influenţa emisiunilor posturilor de radio „Europa Liberă" iniţiază sau desfăşoară activitate ostilă orânduirii noastre socialiste.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 8, f.1-2.

13. 1977 aprilie 16, București. Raport informativ al Ministerului de Interne privind excluderea scenelor cu actorul Victor – Mircea Mavrodineanu din filmul „Războiului independenței" ca urmare a aderării acestuia la scrisoarea lui Paul Goma

MINISTERUL DE INTERNE
– DIRECŢIA I –
Serviciul V

STRICT SECRET
Ex.nr._

RAPORT INFORMATIV

În legătură cu filmul „Războiul independenţei", în ziua de 16.04.1977, infomatorul „VICTOR" ne-a relatat următoarele:

Filmările au început încă din data de 5 septembrie 1976, marea majoritate a scenelor terminându-se în decembrie. Până în prezent aproape toate cele 8 seriale au fost vizionate deja de factorii competenţi, cu participarea tovarăşului DUMITRU POPESCU – au fost vizionate în cursul acestei săptămâni, ieri 15.04. fiind la rând episodul 6. Deşi nu se făcuseră observaţii de esenţă la primele 5 episoade, începând din ziua de 14.04. a.c., cu episodul 4, s-a lăsat să se înţeleagă că din dispoziţii superioare nu trebuie să mai apară ţarul, ducele, CAROL şi BRĂTIANU. Părerea iniţială a fost excelentă, inclusiv a consilierilor istorici BERINDEI, CIACHIR, GRAL. CUPŞA şi CAZANISTEANU. De asemenea, se lăsa să se înţeleagă că nu va mai apare acest film, revenindu-se apoi, condiţionat cu rectificările amintite.

După vizionarea din ziua de 15.04.1977 ATANASIU, director adjunct al televiziunii, a discutat cu tov. D. POPESCU (ca despre un fapt de ambii cunoscut) dacă îi scoate numai numele de pe generic lui MAVRODINEANU. Indicaţia a fost să fie scoasă scena cu MĂRĂCINEANU, în întregime.

Informatorul a explicat că nu se pierde nimic prin aceasta decât că timp un minut şi jumătate şi circa 40 m. peliculă, rămânând însă întreruptă idea. Ar fi bine dacă s-ar filma un alt actor în primul plan, rămânând în continuare scena luptei care are farmecul şi semnificaţia ei.

Cu privire la MAVRODINEANU, informatorul ne-a relatat că-l cunoaşte încă de la turnarea fimului „Pe aici nu se trece" ca om muncitor şi serios, actor talentat şi sârguincios. A mai jucat şi în filmul „Accident". A opiniat pentru a fi distribuit în „Războiul independenței".

Atât el cât şi alţii – S. NICOLAESCU şi MIHAI MEREUȚĂ – au rămas surprinşi de vestea că MAVRODINEANU a aderat la scrisoarea lui PAUL GOMA, deoarece îl cunoşteau ca om corect.

Informatorul l-a întâlnit după aflarea vestei aderării la scrisoarea lui GOMA şi a discutat cu privire la motivele care l-au determinat. Cu părere de rău i-a explicat că a avut un motiv de nebunie, de rătăcire. A crezut că va fi sprijinit să-şi realizeze visul de a ajunge regizor.

– Informaţia va fi exploatată la nota pentru conducere despre MAVRODINEANU şi filmul „Războiul independenţei";

– Va fi dată în copie la I.M.B. securitate – care are în atenţie acest caz.

Lt.colonel
Ciupercă Mihai

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f.319

14. 1977 aprilie 18, Bucureşti. Notă a Ministerului de Interne privind activitatea actorului Victor – Mircea Mavrodineanu care a transmis lui Paul Goma o scrisoare de adeziune difuzată de postul „Europa Liberă”

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
Nr.00307571 din 18 aprilie 1977 — Ex._
STRICT SECRET

NOTĂ

În serialul pentru Televiziune „RĂZBOIUL INDEPENDENŢEI”, rolul lui Valter Mărăcineanu este interpretat de către MAVRODINEANU VICTOR-MIRCEA, actor la Teatrul Giuleşti, despre care se cunosc următoarele date:

Este născut la 4 septembrie 1947 în Bucureşti, fiul lui Victor şi Ileana, neîncadrat politic, căsătorit, domiciliază în Bucureşti, Str. Frumoasă nr. 50, etajul 5, apart. 11 sectorul 8.

A absolvit Institutul de artă teatrală şi cinematografică în anul 1969, după care o scurtă perioadă de timp, a lucrat ca actor la Teatrul de Stat din Brăila, de unde a plecat prin demisie. În continuare a colaborat la realizarea unor filme şi a jucat pe scenele unor teatre din ţară, fără a fi angajat.

Se consideră nerealizat profesional deoarece aspiraţiile sale sunt de a ajunge regizor de film. Pe acest motiv, în iulie 1977 a solicitat paşaport pentru a pleca în R.F.G., în vederea frecventării cursurilor de specializare în cinematografie, întreţinut de o cunoştinţă a mamei sale. Primind răspuns negativ, la 1 martie a.c. a solicitat aprobare pentru plecare definitivă din ţară. Are un unchi, fratele mamei, stabilit în 1942 în Canada, unde funcţionase ca ataşat comercial.

În ziua de 13 martie 1977 susnumitul l-a vizitat pe PAUL GOMA, căruia i-a înmânat o scrisoare de adeziune la acţiunea sa, vizitându-l şi ulterior de mai multe ori.

În ziua de 20 martie 1977 postul de radio „Europa Liberă” a transmis textul scrisorii adresată de MAVRODINEANU VICTOR MIRCEA lui PAUL GOMA din conţinutul căreia reiese că ascultă emisiunile acestui post de radio şi pretinde că în ţara noastră nu ar fi respectate libertăţile de opinie şi exprimare.

Fiind cercetat în stare de libertate a recunoscut faptele comise, şi-a manifestat regretul, declarând că n-a cunoscut scopurile urmărite de postul de

radio „Europa Liberă" şi în consecinţă nu se consideră legat de acţiunile lui PAUL GOMA.

În ziua de 4 aprilie a.c. a fost pus în discuţia colectivului de muncă în cadrul Teatrului Giuleşti, ocazie cu care a cerut să i se dea posibilitatea reabilitării prin muncă, angajându-se să nu mai săvârşească fapte ce contravin intereselor statului.

Propunem a se analiza şi aprecia oportunitatea apariţiei sale în cadrul serialului ce urmează a fi difuzat de televiziune.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f. 320.

15. 1977 mai 17. „Europa Liberă": Discuții în cadrul emisiunii „Actualitatea românească" despre „Conferința de la Helsinki și problema respectării drepturilor omului"

17 mai 1977

BULETIN „E-L".

În cadrul emisiunii „Actaulitatea românească", ION IOANID a prezentat discuţia lui VIRGIL GALACTION cu ILIE PĂUNESCU pe tema „Conferinţa de la Helsinki şi problema respectării drepturilor omului".

VIRGIL GALACTION: „...Zilele trecute a avut loc în Bavaria, le Wildbsd Kreutz, un colocviu internaţional pe tema „Helsinki, drepturile omului şi politica de destindere". Întâlnirea a fost organizată de trei asociaţii veet-europene"; Conferinţa Europeană pentru drepturile omului şi autodeterminarea", cu sediul la Lucerna, „Comunia Nova Boemica de la Saint Gallé" şi „Fundaţia Hens Seidel" de la München... O serie de scriitori din Europa răsăriteană au prezentat situaţia din ţările lor. Despre Uniunea Sovietică a vorbit ANDREI AMALRIK, despre Cehoslovacia – PAVEL TRIGRID. Referatul despre România a fost ţinut de ILIE PĂUNESCU... care ne ve da câteva relaţii despre felul cum au decurs discuţiile, în special cele referitoare la România".

ILIE PĂUNESCU: „E neîndoielnic că, în special după măsurile represive din luna aprilie, guvernul de la Bucureşti şi-a făcut un renume trist. Se ştia dinainte că regimul din România excelează prin stricteţe, dogmatism şi cultul personalităţii. Toate acestea practicate în spatele unei perdele de fum de relativă independenţă faţa de Kremlin şi de patriotismul convertit într-un naţionalism anacronic. Nu ştiu ce efect va fi avut asupra participanţilor la coloviu ştirea eliberării lui PAUL GOMA, fiindcă ea a apărut după ce s-a terminat întrunirea noastră de trei zile. Cred însă că impresia lăsată de la începutul lui aprilie nu a fost spulberată, ci întărită. Se ştie încă din prima informaţie apărută în „Süd – Deutsche Zeitung" că, după câte se pare, PAUL GOMA e obligat să se prezinte zilnic la poliţie. E limpede că ceilalţi disidenţi şi pastorii baptişti nu se bucură de un regim mai avantajos. În plus, s-a aflat că securitatea a luat diverse măsuri pentru a interzice contactul apărătorilor dreptului omului, atât cu lumea din afara României, cât şi între ei, între contestetari, şi cu cetăţeni români, pe de altă parte, cetăţenii ţării. În ajunul Conferinţei de la Belgrad, regimul poliţienesc

din România nu a fost abolit sau măcar îndulcit ci, fortificat, printr-o doză de ipocrizie suplimentară. Abuzul e cu atât mai respingător cu cât brutalitatea îşi rafinează mai mult stilul... Spre deosebire de doctrina oficială de la Bucureşti, cred că a spune tot ca ştim despre dispreţul – pentru demnitatea şi drepturile omului manifestat de actualul guvern român, departe de a fi un act de trădare, e, dimpotrivă, unul de autentic patriotism. Mă simt de altfel vinovat până la un punct, că am tăcut o vreme, după ce PAUL GOMA şi ceilalţi au început să protesteze... Trebuie să spun că am cedat unui fel de şantaj. Am fost anunţat, chiar în ziua când apărea în Occident scrisoarea lui PAUL GOMA către PAVEL KOHOUT, că autorităţile de la Bucureşti permiteau familiei mele, după patru ani şi mai bine de despărţire, să vină la mine în Germania.

Oricât de greu mi-a venit, nu m-am putut hotărî să pun în joc libertatea fiului şi soţiei mele, a trebuit să mă abţin să mă alătur protestelor din ţară... După colocviul de la Wildbad Kreutz, s-a trimis o scrisoare guvernelor occidentale participante la Gonferinţa de la Belgrad. Li s-a cerut ca, în cursul tratativelor din capitala Iugoslaviei, să sublinieze, citez: „... cu toată curtoazia diplomatică de rigoare, dar totuşi cu fermitate, că destinderea între state e de neconceput şi ineficace fără respectul drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentele", am încheiat citatul. În afara acestui document, participanţii au adoptat alte două scrisori, ambele privitoare la România. Una a fost adresată domnului NICOLAE CEAUȘESCU, iar cealaltă „Asociaţiei mondiale a psihiatrilor".

ILIE PĂUNESCU prezintă cele două scrisori.

ANIȘOARA NEGULESCU dă citire primei scrisori, precizînd că „a fost expediată înainte de a se fi aflat că PAUL GOMA şi preoţii baptişti au fost puşi în libertate".

„Stimate domnule Preşedinte,

Ultimele ştiri din România ne neliniştesc. La începutul lui aprilie 1977, poliția românească a arestat un număr mare de cetăţeni care cereau respectarea Constituţiei, legilor şi angajamentelor internaţionale ale ţării privitoare la drepturile omului. De atunci, nu se mai ştie nimic despre PAUL GOMA şi despre familia lui. E, de asemenea, necunoscută soarta celor mai mulţi din cei aproape 200 de semnatari ai unei scrisori deschise adresată guvernelor participante la Conferinţa de la Belgrad. Despre unii dintre ei se ştie ca au fost siliţi să iscălească aşa-zise „contracte de muncă" cu fabrici sau cu şantiere alese de poliţie, ceea ce echivalează cu trimiterea lor la muncă forţată. Despre alţii s-a aflat că au fost internaţi în clinici psihiatrice, deşi erau sănătoşi din punct de vedere mintal. Lipsesc ştirile despre un grup de circa 50 de baptişti, pastori şi credincioşi care cereau libertatea credinţei. Se pot cita o serie de alte măsuri

luate de guvernul român în contradicţie cu angajamentele sale internaţionale. E neîndoielnic că de la începutul lunii aprilie s-a produs o escaladare a politicii represive a guvernului român.

La 1 august 1975, dumneavoastră aţi semnat la Helsinki, în numele Republicii Socialiste România, Actul final al Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa. Prin decretul nr. 212 din 31 octombrie 1974, semnat de dumneavoastră, Republica Socialista România a ratificat pactele drepturilor omului adoptate de Adunarea generală a O.N.U. la 16 decembrie 1966. Ca membră a O.N.U., România e datoare să respecte Declaraţia internaţională a drepturilor omului din 10 decembrie 1948. Noi, participanţii la colocviul „Helsinki, drepturile omului şi politica de destindere", ţinut la Wildbad Kreutz în R.F.G., între 6 şi 8 mai 1977, suntem convinşi că:

a) pacea pe continentul nostru şi în lume se poate asigura prin instituirea unui climat de încredere între naţiuni şi guverne, prin destindere în relaţiile internaţionale care să ducă la o colaborare între blocul occidental şi cel răsăritean;

b) încrederea, destinderea, colaborarea între popoarele şi statele europene nu pot fi realizare atâta vreme cât în ţările răsăritene continuă represiunea şi asuprirea.

Încrederea, destinderea, colaborarea în Europa sunt esenţial condiţionate de respectarea drepturilor omului de către toate guvernele de pe acest continent, inclusiv guvernul Republicii Socialiste România.

Încredinţaţi că apreciem just primejdiile şi soluţiile internaţionale mereu mai complexe, de care depinde în cea mai mare măsură prezentul şi viitorul tuturor, facem apel insistent la spiritul dumneavoastră de răspundere şi vă rugăm să dispuneţi neîntârziat;

1) eliberarea tuturor deţinuţilor politici din România;

2) eliberarea tuturor oamenilor internaţi ilegal în clinicile psihiatrice din România;

3) încetarea muncii forţate în România, indiferent de pretextele şi de formele sub cere e practicată;

4) încetarea oricărei forme de abuz, persecuţii şi discriminări din motive economice, culturale, sociale, politice şi de orice altă natură în România;

5) ridicarea tuturor obstacolelor din calea unei libere circulaţii a oamenilor şi ideilor, atât în interiorul României cât şi, între România şi celelalte state;

6) reexaminarea orientării actuale a guvernului român în problema drepturilor omului, astfel ca România să respecte Actul final da la Helsinki în litera şi spiritul lui.

Cu deosebită stimă,

Profesor universitar NIKOLAUS LOVKOVITZ; doctor HERBERT CSAJA şi doctor RICHARD JAGER, deputaţi în Bundestag; doctor E. EULLER, membru el parlamentului elveţian; profesor doctor FRANTZ SAGER LOE, preşedinte al Conferinţei europene pentru drepturile omului; profesor doctor ERNST KUCH, preşedinte al „Comunei Nova Boerdca"; PETER GUTIER MOESER, preşedinte el Academiei „HANS SEIGEL"; GERHARD TRANGEL, judecător la Curtea superioară de justiţie; doctor HEIN JURI WIKOPU, profesor la Universitatea din Salzburg; doctor LUDWIG REVEL, profesor la Universitatea din Berna; doctor KONRAD HEUTER de la Universitatea din Basel; scriitorii ANDREI AMALRIK, PAVEL TIGRID, ILIE PĂUNESCU; ziariştii ANDREAS RAZUMOSK, HEINRICH SEGOL şi alţii.

ILIE PĂUNESCU: „Comparată cu ceea ce s-a acordat prin decretul din ajunul Centenarului, cererile participanţilor la colocviu pun şi mai puternic în evidenţă realităţile din România. E de presupus că un mere număr de deţinuţi politici au rămas în închisori, dacă înţelegem prin deţinuţi politici ceee ce înţelege orice democrat. Nu evem nici o ştire despre oameni internaţi abuziv în spitale psihiatrice, deci suntem îndreptăţiţi să ne întrebăm dacă au fost şi ei eliberaţi. Cât despre ridicarea obstacolelor din calea liberei circulaţii a oamenilor şi ideilor, fiecare din noi ştim la ce distanţă se afla, să zic aşa, performanţele guvernului român faţa de angajamentele internaţionale ale aceluiaşi guvern".

Se dă citire celei de-a doua scrisori:

„Stimate doamne, stimaţi domni,

Participanţii la colocviul „Helsinki, drepturile omului şi politica de destindere", care a avut loc la Wildbad Kreutz, în R.F. Germania, între 3-6 mai 1977, doresc să vă semnaleze cazul medicului psihiatru ION VIANU şi să vă facă o sugestie în legătură cu acest caz.

Doctor ION VIANU, care e în acelaşi timp şi scriitor, a publicat recent, în revista „Viaţa românească" de la Bucureşti, un articol intitulat „Psihiatrie, antipsihiatrie şi hiporpsihiatrie". Acest articol e o luare de poziţie împotriva internărilor ilegale în clinici psihiatrice. Guvernul român practică de cîţiva ani această formă de represiune.

În a doua jumătate a lunii martie, la scurt timp după apariţia articolului, fiul autorului, elev la şcoala primară, a fost atacat şi molestat pe stradă.

De la începutul lunii aprilie, când în România au fost arestaţi numeroşi apărători ai drepturilor omului, lipsesc ştirile despre doctorul ION VIANU şi familia lui.

În articolul amintit mai sus, medicul român enumera, citäm ... „câteva din condiţiile care trebuiesc respectate pentru a se preîntâmpina tratamentele abuzive, înţelegând prin acele atitudini terapeutice care, în mod spontan, sau deliberat, se opun propăşirii individului, tendinţei sale legitime către obţinerea unui spor de libertate obiectivă sau subiectivă", am încheiat citatul.

Prin însăşi natura ei, această temă se încadrează în demersul Asociaţiei mondiale de psihiatrie, care încearcă, de mai mulţi ani, să întocmească un cod al eticii profesionale. Presupunând că doctorul ION VIANU ar fi invitat cât mai urgent la Londra, ne permitem să speram că ea ar putea să fie utilă în continuare lucrărilor dumneavoastră. În acelaşi timp, Asociaţia mondială a psihiatrilor şi-ar confirma dorinţa de a promova etica profesională într-un gest de solidarizare cu un confrate care s-a distins în direcţia aceasta. Doctorul îşi încheia articolul cu următorul apel: ...Dacă oamenii de ştiinţă umanişti, aşa cum au încercat fizicienii în domeniul lor, se vor împotrivi folosirii imorale a ştiinţei, şi aceasta numai unindu-se într-o deplină solidaritate, puterea pe care o deţin nu va putea fi manevrată împotriva omului".

În cazul că aţi dori informaţii în plus despre doctorul ION VIANU, vă rugăm să vă adresaţi scriitorului român ILIE PĂUNESCU, pe adresa Gehenetrasse 1, 8000 München 40.

Cu deosebită stimă

preşediatele colocviului, profesor doctor NIKOLAUS LOVKOVITZ, rectorul Universităţii München".

ILIE PĂUNESCU: „Nici un demers de felul acesta nu dă rezultate, în mod automat. De aceea nu mă voi opri aici. Am intervenit în favoarea doctorului ION VIANU şi pe lângă Comitetul psihiatrilor francezi împotriva utilizării psihiatriei în scopuri politice, zilele acestea mă voi întâlniri şi cu preşedintele Asociaţiei psihiatrilor germani, care se opun folosirii abuzive a ştiinţei lor. Dacă doctor ION VIANU nu va primi viza de ieşire din ţară, în cel mai scurt timp, împreună cu familia lui, există presa occidentală şi diversele asociaţii pentru apărarea drepturilor omului şi alte posibilităţi de a-l susţine de aici, din Occident"...

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 11, f.23-25.

16. 1977 mai 20, Timiș. Notă a Ministerului de Interne privind măsurile întreprinse de ofițerii de Securitate din județ împotriva aderenților la mișcarea Goma și a celor care voiau să plece din țară criticând regimul comunist

MINISTERUL DE INTERNE STRICT SECRET
INSPECTORATUL JUDEȚEAN TIMIȘ Ex.nr.-
- SERVICIUL I/A -
Problema: „ARTA – CULTURA – JUSTIȚIE – SĂNĂTATE"

NOTĂ

20.05.1977
– privind măsurile întreprinse pe linia prevenirii unor activități dușmănoase –

În perioada 01.01-15.05.1977, pe linia problemelor mai sus menționate s-au intreprins următoarele măsuri de prevenire:

1. – AVERTIZAREA

Problema: „ARTA-CULTURA: 1; SĂNĂTATE: 2."

Se menţionează faptul că cele 2 persoane avertizate în problema „SĂNĂTATE" sunt aderenţi la acţiunile duşmănoase ale lui PAUL GOMA.

Din avertizările efectuate în aceste probleme se relatează acea a numitului JILIVAN IOAN, organizator de spectacole teatrale, de 50 ani, lucrat prin D.U.I. cunoscut cu manifestări politice tendenţioase, colportor al ştirilor de la postul de radio „EUROPA LIBERĂ", deţinător de literatură obscenă adusă din occident pe care a difuzat-o în cadrul Teatrului Naţional şi care a cultivat legături suspecte cu cetăţeni străini. În decursul avertizării acesta a recunoscut activităţile pentru care a fost în atenţia organelor de securitate, s-a confiscat literatura cu conţinut pornografic, regretând faptele sale.

2. – DESTRĂMĂRI ANTURAJE

Problema: „ARTA-CULTURA: 2; SĂNĂTATE: 2".

Activitatea informativ-operativă desfăşurată a concretizat faptul că în aceste probleme au fost stabilite 4 anturaje, formate din persoane cunoscute cu antecedente legionare, sau fii de foşti legionari, inițiate de aceştia şi în care există o atmosferă politică negativă, asupra cărora s-a acţionat în vederea destrămării.

– Se exemplifică cu cazul criticului literar COTRUȘ OVIDIU din Timişoara, membru al Uniunii Scriitorilor, fost legionar condamnat, lucrat

prin D.U.I. care are un anturaj format din 15-20 persoane din ţară şi Timişoara, intelectuali, unde comenta duşmănos politica partidului în domeniul literaturii, elogia fosta mişcare legionară, se prezentau ştirile şi comentariile postului de radio „Europa Liberă", intenţionând să iniţieze o acţiune protestatară de genul PAUL GOMA.

Paralel cu acţiunile de influenţare pozitivă în sensul de a nu adera la poziţia duşmănoasă a lui PAUL GOMA, când a fost contactat, sau influenţat prin informatorii „PAS SEPTIMIU" şi „PETRESCU" s-a trecut la cercetarea legăturilor sale: REMUS EMIL, POPOVICI MIRCEA, MONICA GHEORGHE, COIFAN VIOREL din Timişoara şi BĂLĂNESCU STELIAN din Sibiu, luându-se declaraţii despre poziţia lor tendenţioasă sau ostilă şi despre poziţia duşmănoasă a lui COTRUŞ OVIDIU. Aflând despre aceste cercetări, avertizări şi dezbateri publice, relatate de legăturile sale, acesta a intrat în panică, a devenit mai prudent, începând să fie izolat de legături, determinând disensiuni între aceştia datorită declaraţiilor date împotriva sa.

– La Clinica de psihiatrie Timişoara, s-a semnalat existenţa unui „cenaclu" condus de Dr. LĂZĂRESCU MIRCEA – fiu de legionar, membru P.C.R. la care au participat şi alte persoane, cunoscute cu antecedente legionare, unde se comentau o serie de materiale cu conţinut filosofic apărute în revistele din occident.

Au fost informate organele P.C.R., şi factorii de conducere luându-se măsuri de destrămare a anturajului.

3. INFLUENŢĂRI POZITIVE

Problema: „ARTA-CULTURA": 5; „SĂNĂTATE": 2

Se menţionează cazul a 4 elemente de la Filarmonica „BANATUL" cunoscuţi cu intenţii de a emigra din ţară. Aceştia în scopul obţinerii paşaportului preconizau să se adreseze unor legături din străinătate care prin măsuri extreme (greva foamei) să obţină determinarea autorităţilor române să aprobe plecarea celor din ţară. Respectivii şi-au exprimat intenţia de a adera şi la acţiunea lui PAUL GOMA în acelaşi scop.

Prin reţeaua informativă şi prin unele legături oficiale persoanele în cauză au fost influenţate pozitiv fiind determinaţi să renunţe la scopul urmărit. Ca rezultat al discuţiilor purtate KINDISCH IOSIF a trimis o scrisoare legăturilor din R.F.G. să nu recurgă la acţiuni inamice faţă de România.

4. AMENZI

Cu ocazia unui control efectuat la întreprinderea Poligrafică „BANATUL" privind paza şi securitatea obiectivului, ca urmare a neregulilor constatate s-a procedat la aplicarea de amendă contravenţională conform Legii 25/1971 la un control de acces.

5. – PRELUCRAREA PRIN FACTORII DE CONDUCERE ȘI EDUCAȚIONALI

Problema: ARTA-CULTURA: 4; SĂNĂTATE: 3.

Măsura luată se referă la persoane din cadrul obiectivelor ce au fost semnalate cu abateri pe linia respectării H.C.M. 18/1972 şi Legea 23, în principal relaţii neoficiale cu cetăţeni străini, deficienţe în aplicarea măsurilor de protejare a patrimoniului naţional cultural-artistic.

6. – CONTROALE ÎN OBIECTIVE:

De la începutul anului 1977 s-au efectuat:

În problema ARTA-CULTURA 2 controale de fond şi 6 sondaje

Pe linie de sănătate-justiţie 3 controale de fond şi 2 sondaje.

Neregulile constatate au fost aduse la cunoştinţa factorilor de conducere luându-se măsuri urgente de remediere a acestora.

7. – PRELUCRĂRI CONTRAINFORMATIVE

Tot pe linia prevenirii, în perioada mai sus-menţionată au fost efectuate 5 prelucrări contrainformative în baza Legii 23 din care 3 pe linie ARTĂ-CULTURĂ, 2 pe SĂNĂTATE în cadru organizat şi discutarea individuală cu toate persoanele ce au călătorit în străinătate (aproximativ 60). Ca efect, nu sunt cazuri de rămâneri ilegale şi nici aspecte deosebite privind comportamentul lor în străinătate.

La aceasta se mai adaugă faptul că mulţi dintre cei cu care s-a discutat în prealabil, ulterior aceştia au luat lagătura cu ofiţerii, semnalându-le probleme de interes operativ.

8. – INFORMĂRI LA CONDUCEREA ORGANIZAȚIILOR

Pe baza datelor obţinute în cadrul supravegherii informative, din care rezultau indicii că se pot produce unele fapte sau fenomene negative, s-a procedat la informarea verbală a conducerii organizaţiilor socialiste din raza de responsabilitate în peste 35 de cazuri şi ca urmare au fost luate de către aceştia măsuri menite să înlăture neajunsurile respective

Aceste informări au avut ca obiect:

– superficialitate în verificarea accesului în instituţie;

– intenţia de a se introduce persoane străine fără aprobare în obiective;

– relaţii neoficiale cu turişti şi reprezentanţii unor firme de medicamente venite pe raza Judeţului sau impresari artistici;

– intenţia de a pune în circutul terapeutic a unor medicamente necorespunzătoare;

– intenţia unor persoane de a subtiliza anumite idei duşmănoase în spectacolele de teatru și artistice.

9. – INFORMAREA ORGANELOR P.C.R.

Obţinându-se informaţii despre unele fapte şi fenomene din sectoarele de responsabilitate ce necesitau întreprinderea unor măsuri de remediere, precum şi date cu privire la atitudinea necorespunzătoare a unor salariaţi membrii de partid, în această perioadă au fost prezentate organelor P.C.R. un număr de 15 informări din care 7 pe linie ARTĂ-CULTURĂ şi 6 pe linie de SĂNĂTATE şi JUSTIŢIE.

Exemplificăm câteva probleme care au făcut obiectul informării:

– Informarea privind cazul „BOICI", COTRUŞ OVIDIU.-

– Introducerea unor subtilităţi tendenţioase în piesele „FRUMOASA ELENA" şi „Fundaţia de la Teatrul German şi Teatrul Naţional Timişoara".

– Deficienţe grave în proiectarea renovării clădirii Operei Române din Timişoara şi în lucrările de reparaţii care au condus la modificări structurale, fisuri etc. care periclitează stabilitea clădirii.

10. PREVENIREA ALTOR FAPTE ŞI FENOMENE NEGATIVE

– Au fost avizate negativ cererile de plecare în străinătate a unui număr de 44 persoane, despre care s-au obţinut informaţii că intenţionează să nu mai revină în ţară, suspecţi cu legături în rândul unor asociaţii din Occident, sau care preconizau să scoată ilegal din ţară diferite valori cultural-artistice.

– S-a confiscat literatură cu conţinut obscen, sau scrisă de diferiţi dizidenţi ca ALEXANDRU SOLJENIŢÎN (5 cazuri).

– Au fost cercetate 2 persoane: REUS EMIL şi KIRALY TIBERIU, cunoscuţi că sunt instigaţi a adera la acţiunile lui PAUL GOMA. REUS EMIL urmează să fie avertizat.

– Au fost semnalate organelor de miliţie 6 cazuri de deţinere de valori cultural-artistice, acţionându-se pentru declararerea lor la Oficiul de patrimoniu şi prevenirea scoaterii ilegale din ţară.

În privinţa combaterii fenomenelor emigraţioniste a legăturilor suspecte cu cetăţeni străini, ce ar fi putut degenera în acţiuni ostile, a propagandei duşmănoase de la postul de radio „EUROPA LIBERĂ" s-au publicat în presa locală revista „ORIZONT" şi difuzat prin postul de radio TIMIŞOARA un număr de 9 materiale pregătite sau scrise sub îndrumarea Inspectoratului.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 11, f. 56-58.

17. 1977 mai 23. „Europa Liberă": Dialog între Monica Lovinescu și Virgil Tănase, autorul unui roman interzis în România, în cadrul emisiunii „Teze și antiteza la Paris"

BULETIN „EUROPA LIBERĂ"
Nr. 124 23 mai 1977

În cadrul emisiunii „Teze şi antiteze la Paris" a fost transmis următorul comentariu:

„De la 3 mai şi până la 2 iulie, Parisul adăposteşte a treia stagiune mondială a „Teatrului Naţiunilor". Începând cu 9 mai, România este reprezentată printr-un spectacol de VIRGIL TĂNASE, cu piese „Visul" (autorul DUMITRU RADU POPESCU).

MONICA LOVINESCU va sta acum de vorbă cu regizorul VIRGIL TĂNASE, care este autorul unui roman interzis în România şi publicat doar în Franţa, la Editura „Flamarion".

M. LOVINESCU: VIRGIL TĂNASE, cei care te cunosc ca scriitor nepublicat în România, scriitor contestatar interzis în România sau cei care au auzit vorbind de dumneata ca regizor ale cărui regii au fost deseori interzise tot în România, te pot întreba în ce fel reprezinţi dumneata România în cadrul „Teatrului Naţiunilor"?

VIRGIL TĂNASE: Problema nu este deloc greu de rezolvat. O bucată de vreme s-a crezut că există o legătură de egalitate între cultura oficială şi cultura unei naţiuni, a unui popor. Din fericire, iată că astăzi, pe mai multe meridiane ale pământului, începe să se dovedească că există o discrepanţă, că există un divorţ între ceea ce autorităţile diferitelor ordine încearcă să prezinte ca fiind cultura unui popor. De aceea, în acest an, la „Teatrul naţiunilor" se prezintă cel puţin două fenomene de aşa-numită contestaţie. Sunt mai multe trupe din America Latină, care fac un teatru politic, îndreptat în mod foarte deschis împotriva autorităţilor din ţările respective, pe de altă parte este prezenţa mea, care dau un spectacol cu o piesă pe care n-am putut s-o pun în România, deşi am propus-o şi am încercat s-o fac...

...Între cultura oficială cere încearcă să se facă auzită în străinătate, fără prea mare succes, şi cultura autentică, pe care poporul român şi naţiunea română o fac în pofida directivelor ministerului, există o ruptură. Eu cred că această cultură reprezintă adevărata naţiune şi nu imaginea pe care puternicii încearcă să ne-o dea.

M. LOVINESCU „Fenomenul nu este nou însă ceea ce ni se pare nou, este faptul că fenomenul acesta, discrepanţa între culturile oficiale şi culturile reale este înregistrat la „Teatrul Națiiunilor", care, până mai ieri, a fost un loc de cultură oficială".

VIRGIL TĂNASE: Lucrurile încep să se îndrepte, sperăm ca va fi din ce în ce mai bine. Dar, aş spune că teatrul românesc nici nu putea fi reprezentat într-un asemenea cadru, pentru că teatrul românesc, care a avut un moment de eflorescenţă absolut uluitor şi mai ales acum când mă aflu în străinătate, când am parcurs mai multe ţări şi am văzut mai multe spectacole, îmi pot da seama cât de însemnat a fost acest moment... teatrul românesc este pur şi simplu distrus de ceea ce se întâmplă de un număr de ani încoace.

Cei mai însemnaţi regizori români, fără doar şi poate, lucrează în străinătate. Ei bine, aceşti oameni şi acest moment a creat şi o şcoală de tineri regizori, pe care îi cunosc, care au fost colegii mei în Institutul de teatru... pe care-i ştiu foarte bine şi de al căror talent sunt absolut sigur. Poate că mai mulţi dintre ei ar fi reuşit să facă lucrurile mai bine decât mine, mai elocvent, mai frumos, dar ei nu au posibilitatea să vină să lucreze aici, motivele vă sunt cunoscute… Cred că, privind acest grup de tineri regizori români în care aş putea să citez, fără nici o ezitare, cel puţin cinci sau şase nume, oameni cu deosebit talent, cu foarte mare valoare, ale căror dificultăţi le ştiu şi ştiu în ce condiţii lucrează, cu câţi cenzori şi cu câţi inspectori ai Ministerului Culturii, cu câte vizionări. Ori, niciodată nu se va putea face teatru şi se va putea face cultură în aceste condiţii. Cred că reprezentativitatea mea pentru această generaţie este semnificativă....

În momentul în care eu dădeam premiera, în zi festivă, e vorba de 9 mai, Parisul a fost înfierbântat, în mai multe puncte, de manifestaţii împotriva măsurilor de represiune din România...

Foarte semnificativ şi mă bucur că am oferit un cadru în care s-a putut vedea odată mai mult ce distanţă există între oficialitatea românească şi cultura română pe care, cu sau fără voie de la poliţie, o reprezintă atât PAUL GOMA, cât şi eu".

M. LOVINESCU: Aş vrea să revenim acum la spectacol şi să te întreb, mai întâi de ce ai ales piesa lui POPESCU...?

VIRGIL TĂNASE: Am ales piesa lui DUMITRU RADU POPESCU... din momentul în care mi s-o oferit posibilitatea să pun un spectacol în scenă la Paris. În primul rând, am vrut să montez această piesă în România, în mai multe rânduri, am insistat în acest sens şi n-am avut posibilitatea. Se pregătea un festival de teatru scurt... La Oradea, anul trecut şi eu am propus să se aplice la teatrul din Reşiţa unde lucram, unde bănuieec că mai lucrez încă şi nu am putut

să fac piesa. Ei bine, toate proiectele pe care nu le putem duce la îndeplinire ajung până la urmă să se coacă... Deci, voiam să fac această piesă, la care mă gândisem şi pe care îmi propusesem s-o pun în scenă...

În continuare, urmează discuţia dintre MONICA LOVINESCU şi VIRGIL TĂNASE privind tehnica de reprezentare a scenei şi piesele care vor fi jucate în cadrul „Teatrului Naţiunilor".

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 11, f. 70-71.

18.1977 iunie 23, Bucureşti. Notă a Ministerului de Interne privind măsurile adoptate în cazul lui Ionel Cană, semnatar al acţiunii lui Paul Goma

MINISTERUL DE INTERNE
Inspectoratul Municipiului Bucureşti
- Securitate -

STRICT SECRET
Ex.unic.
00 1703

Se aprobă,

– NOTĂ –

Deţinem date din care rezultă că dr. CANĂ IONEL, medic de medicină generală în cadrul Policlinicii Basarab, Dispensarul I.C.A.B. comentează de pe poziţie ostilă politica internă şi externă a statului nostru, este semnatar al acţiunii întreprinse de Paul Goma şi a fost identificat ca autor al unei scrisori anonime cu conţinut dușmănos pe care a expediat-o redactorului şef al revistei „Săptămâna".

Având în vedere cele raportate mai sus, cât şi faptul că respectivul este inclus în cercul de suspecţi din cazul „Aro", propunem a se aproba ca dr. CANĂ IONEL să fie lucrat prin dosar de urmărire informativă pentru a stabili;

a/ Dacă obiectivul şi legăturile sale apropiate sunt implicate sau au cunoştinţă de elemente care au iniţiat acţiunea „Aro".

b/ Natura legăturilor pe care le are în ţară şi străinătate.

c/ Mobilul acţiunilor pe care le-a iniţiat, cine sunt persoanele faţă de care poartă discuţii dușmănoase şi poziţia pe care acestea o adoptă.

d/ Dacă este responsabil de faptele sale – sunt unele indicii din care rezultă că ar avea afecţiuni neuropsihice.

Pentru realizarea acestor obiective vom întreprinde următoarele măsuri:

1. Prin intermediul Direcţiei sanitare a municipiului Bucureşti, vom dispune efectuarea unui examen neuro-psihiatru asupra dr. CANĂ IONEL pentru a stabili dacă se află în depline facultăţi mintale.

În cazul când se va stabili că are afecţiuni psihice vom informa conducerea Ministerului Sănătăţii pentru a nu i se mai permite să acorde asistenţă medicală direct bolnavilor şi menţinerea sa într-un loc de muncă corespunzător.

– Termen : 30.07.1977

– Răspunde: Lt.Buzea Vasile

2/ Din analiza făcută rezultă că informatorul „Caranfil" coleg de serviciu, se bucură de oarecare încredere din partea urmăritului. Acesta va fi dirijat pentru a ne clarifica:

– dacă obiectivul continuă să aibă manifestări ostile la locul de muncă;

– cine sunt persoanele care participă la asemenea discuţii, poziţia acestora şi dacă caută să atragă adepţi de partea sa;

– dacă îşi propune să întreprindă unele acţiuni de natură să aducă atingere securităţii statului, în ce constau şi cine va mai participa.

– Termen 25.07.1977

– Răspunde: Lt. Buzea Vasile

3/ Vom studia posibilităţile de instalare de mijloace T.O. la locul de muncă şi la domiciliu în scopul de a controla caracterul discuţiilor ce le poartă cu persoanele din anturajul său.

– Termen : 15.07.1977

– Răspunde: Lt. Buzea Vasile

4/ Împreună cu ofiţerul Serv. 2 care are în răspundere întreprinderea I.C.A.B. vom lua măsuri pentru a stabili dacă dr. CANĂ IONEL exercită influenţă negativă şi denigrează politica internă şi externă a stalului nostru faţă de salariaţii acestei întreprinderi care vin la el ca pacienţi.

– Termen : l.08.1977

– Răspunde: lt.Buzea Vasile

5/ Vor fi întreprinse măsuri de verificare a ing. OMER KAIDU salariat la Întreprinderea I.C.A.B. care din proprie iniţiativă a semnalat unele aspecte din activitatea ostilă desfăşurată de dr. CANĂ IONEL.

În raport de rezultatele obţinute vom hotărî dacă îi vom solicita sprijinul în continuare sau îl vom folosi la documentarea activităţii sus-numitului.

6/ În scopul verificării obiectivului şi a legăturilor sale din ţară şi străinătate vom solicita sprijinul serviciului „F" şi „S"

– Termen : 20.06.1977

– Răspunde: lt.Buzea Vasile

Șeful colectivului
Lt.col.
Ștefan Grigoraș

De acord
Șeful serviciului
Colonel,
Dumitru Marin

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 1-2.

19. 1977 august 12, București. Notă a Ministerului de Interne privind manifestările „ostile" ale lui Ion Cană împotriva regimului comunist

MINISTERUL DE INTERNE
- I.M.B. SECURITATE
NR. 002192 din 12 august 1977 STRICT SECRET
Exemplar nr.4

NOTĂ

Din informaţiile obţinute, dr. CANĂ ION, în vârstă de 31 ani, medic la I.C.A.B., cunoscut cu manifestări ostile şi semnatar al scrisorii iniţiată de GOMA PAUL, în discuţiile ce le poartă încearcă să convingă diferite persoane de justeţea ideilor susţinute de GOMA şi să le determine a se ralia acestora. Mai afirmă că „nu îi este frică de autorităţi" şi că va converti „pe oricine are puterea de a înţelege aceste idei".

Sunt şi semnalări că dr. CANĂ ION este preocupat de a cunoaşte doctrina legionară şi de a intra în posesia unor cărţi legionare.

La locul de muncă este apreciat că nu-şi face conştiincios datoria, este superficial şi are o comportare necorespunzătoare faţă de muncitori.

Au fost luate măsuri complexe pentru urmărirea informativă în continuare a celui în cauză, pentru a se preveni eventuale acţiuni ostile din partea acestuia.

Totodată, a fost informat şi tovarăşul Trăilă Ion, secretarul Comitetului organizaţiilor de partid din unităţile sanitare.

Pentru șeful securității Municipiului București,
Colonel,
Răducă Gheorghe

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f.16

20. [1978] Raport al Securității cu propuneri de „luare în lucru prin dosar de urmărire informativă" a disidentului Mihail – Horia Botez[1]

313/GN

STRICT SECRET
Ex.unic
Aprob:

RAPORT,
-cu propuneri de luare în lucru prin dosar de urmărire informativă a numitului BOTEZ MIHAIL –HORIA

BOTEZ MIHAIL-HORIA, fiul lui Constantin și Lucia-Maria, născut la data de 18 noiembrie 1940 în București, de profesie matematician în cadrul Universității București, domiciliat în București, str. Alexandru Donici, nr.31.

Soția sa, numita CELAC MARIANA este arhitectă în cadrul USLGR, București și domiciliată în București, B-dul Dacia, nr.15, corp C, ap.17.

În decursul timpului BOTEZ MIHAIL-HORIA a efectuat numeroase deplasări în străinătate, printre care și în SUA la specializare. Cu aceste prilejuri BOTEZ MIHAIL-HORIA și-a creat numeroase relații neoficiale cu diverși cetățeni străini, cu care ulterior, a menținut o bogată corespondență.

De asemenea, BOTEZ MIHAIL-HORIA este căutat frecvent de unii diplomați americani cu care poartă discuții, cel mai adesea cu prilejul unor recepții oferite de ambasada SUA la București. Printre aceștia menționăm pe NUEL PAZDRAL, consilier politic la ambasada americană, suspect cadru C.I.A.

Având în vedere interesul manifestat de cadrele de informații ce acționează sub acoperire diplomatică în cadrul Ambasadei SUA față de persoana acestuia

[1] În mod paradoxal, în dosarul de urmărire informativă aflat în arhiva CNSAS pe numele lui Mihai Botez nu există nicio informație despre data la care a fost deschis. De altfel, conținutul dosarului care cuprinde doar câteva file, nu reflectă motivele și scopul pentru care a ajuns în atenția Securității, ci face trimite doar la contactele disidentului cu străinii fără a afla măcar momentul, fapt care ridică anumite întrebări. Cu toate acestea, putem presupune că ar putea fi vorba de anul 1978, moment în care a aderat la programul unei mișcări pentru sprijinirea democrației dezvoltat de Vlad Georgescu. Mihai Botez și soția sa, Mariana Celac au fost singurii semnatari ai documentului, motiv pentru care Securitatea ar fi putut avea serioase motive de a-i lua în vizor.

PROPUNEM:

– a se aproba luarea în lucru prin dosar de urmărire informativă a lui BOTEZ MIHAIL-HORIA şi intreprinderea de măsuri pentru prevenirea scurgerii de informaţii, documentarea şi neutralizarea activităţii desfăşurate de acesta.

Ofiţer operativ
GÂRLEANU NICOLAE

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 151655, f.1-2

21. 1978 noiembrie 27, Galați. Notă a Securității despre activitatea lui Ioji Stapler, tehnician dentar care a avut aprecieri negative față de regimul comunis în cadrul discuțiilor cu colegii de muncă

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN GALAȚI
-Serviciul Informații Interne- STRICT SECRET
Nr.102./P.Al./0023.624
din 25 oct.1978

INTRARE Nr.00416.401
27.10.1978

Către,
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA I-A
BUCUREȘTI

În cadrul supravegherii informative, organele noastre au obținut informații despre STAPLER IOJI, technician dentar la Policlinica județeană Galați, din care rezultau manifestări ostile la adresa orânduirii socialiste. Trecându-se la verificarea acestora, s-au stabilit următoarele:

STAPLER IOJI, născut la data de 25.03.1951 la Câmpulung Moldovenesc, fiul lui Marcu și Suzi, de naționalitate evreu, technician dentar, membru U.T.C., domiciliat în Galați, cartier MAZEPA, bloc C.9, ap.52, în mai multe rânduri a purtat în prezența colegilor de muncă discuții cu caracter denigrator la adresa orânduirii socialiste. Sub influența emisiunilor posturilor de radio străine, a afirmat că modul de viață din țările capitaliste, în special cel din Israel, este superior celui din țara noastră, exemplificând că un muncitor din Occident are un venit de 10 ori mai mare celui obținut de un muncitor român, al cărui venit este asemănător celui primit de șomeri, ajungându-i atât cât să nu moară de foame.

De asemenea, pe aceași poziție de denigrare, a comentat vizitele conducerii de partid în diferite țări, făcând aprecieri negative privind scopul acestora.

STAPLER IOJI a fost semnalat și cu o conduit morală necorespunzătoare, practicând jocuri de noroc și comercializând obiecte de proveniență străină pe care le primește de la rudele din Israel.

Documentându-i-se activitata pentru ca faptele sale să nu degenereze în infracțiuni, s-a aprobat avertizarea, proces în care a recunoscut faptele și arătând că le regretă.

Angajându-se ca în viitor să aibă o activitate corectă, STAPLER IOJI rămâne în atenția organelor noastre pentru a i se cunoaște activitatea și reacția în urma acestei măsuri.

ȘEFUL ȘECURITĂȚII JUD.
Lt.colonel,
Florescu George

ȘEFUL SERVICIULUI I
Lt.colonel,
Cîrlan Horațiu

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.39, f.126.

22. 1980 decembrie 15, București. Raport al Ministerului de Interne de „luare în supraveghere informativă" a lui Radu Filipescu

MINISTERUL DE INTERNE STRICT SECRET
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA III-A
INDICATIV 322/SD

SE APROBĂ,
15.XII.80

RAPORT,
DE LUARE ÎN SUPRAVEGHERE INFORMATIVĂ
ÎN CADRUL DOSARULUI DE PROBLEMĂ 170

Numitul FILIPESCU RADU, fiul lui Zorel și Ileana, născut în Tg. Mureș, ziua 26, luna decembrie, anul 1955, naționalitatea română, cetățenie română, studii superioare, profesia student, loc de muncă INJF Buc. an ultim) funcția ___ ,domiciliul Piața Al. Sahia 3.

MOTIVUL LUĂRII ÎN EVIDENȚĂ:
Urmează cursuri de lb.germană la Casa de cultură a RFG din București.

MĂSURI ÎN CADRUL DOSARULUI DE S.I.
– Investigații la domiciliu și loc de muncă
– Interceptarea corespondenței
– Încadrare cu R.I. de la „Bianca"a

Ofițerul care a luat în lucru elementul:
N.Sticea Doru

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2622, f.1.

23. 1982 februarie 3, Cluj. Proces verbal al Facultății de Filologie referitor la ședința în care s-a discutat despre activitatea de cadru didactic a Doinei Cornea care „denigrează" realitățile social-politice din România

FACULTATEA DE FILOLOGIE
DECANATUL

PROCES-VERBAL

Încheiat azi, 3 februarie 1982 în prezenţa următorilor tovarăşi: prof. dr. I. Vlad, Rectorul Universităţii, prof. dr. Gr. Drondoe, secretarul Comitetului de partid al Universităţii, conf. dr. O. Schiau, Decanul Facultăţii de filologie, conf.dr.I.Galea, secretara Comitetului P.C.H. al Facultăţii de filologie, lect. dr. Z. Reheny, secretar adjunct, conf. dr. M. Câpuşan, şefa catedrei de filologie romanică, patru membri ai B.O.B. Filologie IV lect. dr. L. Florea, secretară, lect. R. Baconschi, lect. dr. R. Pop, secretari adjuncţi, conf dr. I, Baciu, resp. resortului profesional şi D. Cornea de la aceeaşi catedră.

Tovarăşul Rector deschide şedinţa, anunţând scopul pentru care ea a fost convocată: un fapt grav care pune într-o lumină nefavorabilă colectivul Catedrei de filologie romanică precum şi întreaga facultate.

Tov. Rector declară în continuare că deţine nişte informaţii foarte serioase asupra modului în care tov. Doina Cornea îşi concepe activitatea de cadru didactic şi de educator. Discuţia se desfăşoară aşadar nu pe temeiul unor ficţiuni ci al unor informaţii sigure primite chiar de la studenţii tov. D. Cornea.

După cum se ştie, fiica dânsei, Adriana Iuhas, beneficiind de încrederea catedrei, a facultăţii şi a Rectoratului Universităţii, a fost trimisă în urmă cu cinci ani la cursuri de vară în Franţa, de unde nu s-a mai întors. Comentând aceasta la ore cu studenţii, tov. Cornea se declară satisfăcută ds gestul fiicei ei, care, după părerea dânsei, este în sfârşit un om cu adevărat liber.

Într-o etiologie a comportamentului tov. Cornea, a modului denigrator în care prezintă studenţilor realităţile social-politice şi cultural artistice ale ţării, se cer a fi menţionate relaţiile neprincipiale pe care dânsa la întreţine cu străinii, relaţii neconforme cu spiritul civic şi responsabilitatea de educator.

Tov. D. Cornea le vorbeşte tinerilor despre lipsa de libertate a scriitorului român, când unele din cele mai populare opere ale lui Marin Preda, Eugen Barbu, Dinu Săraru şi alţii dezmint din capul locului acest lucru. Comentând texte ale unor scriitori francezi din secolul XIX, tov. Cornea ajunge să prezinte studenţilor fragmente din Jurnalul lui Mircea Eliade, unde acesta îşi exprima nişte aprehensiuni în legătură cu România. Făcând-o D. Cornea nu ţinea seama

de două fapte importante: mai întâi că opiniile formulate pe atunci de Eliade se refereau la o perioadă istorică deja revolută, reflectând punctul de vedere pe care scriitorul şi l-a format în străinătate, departe de ţară, iar apoi că în prezent M. Eliade a renunţat la aceste opinii, după cum reiese din discuţia pe care a avut-o cu scriitorul Al. Căprariu, publicată recent în revista „Flacăra". Ar fi fost nimerit să se menţioneze cu această ocazie interesul de care se bucură azi la noi cunoscutul scriitor, ca dovadă ulimele ediţii ale cărţilor sale „În curte la Dionis" cu o postfaţă semnată de E. Simion, „Isoria credinţelor și sentimentelor religioase", „De la Zamolxis la Ginghis-Han" și „Aspecte ale mitului".

Afirmaţiile tov. Cornea se dovedesc astfel lipsite de onestitate, de spirit civic, de responsabilitate politică și didactică. Din păcate însă D. Cornea a făcut declaraţii și mai grave cum ar fi aceea că singurii scriitori români seriogi ar fi transfugii, cu atât mai absurdă cu cât se știe că nume ca a lui Gema, Ţepeneag nu mai spun de mult nimic nimănui, editurile străine nu le publică scrierile, iar dacă o fac totuși, ele nu sunt citite de nimeni. În ce-l privește pe Eugen Ionescu, el este cunoscut la noi pentru teatrul său care se joacă cu succes şi nu pentru opiniile sale despre realităţile româneşti contemporane. Neluând poziţia critică cuvenită, nefăcând disocierile necesare, tov.Cornea ajunge la afirmaţii grave cu caracter generalizator care îi derutează pe studenţi, provocând confuzie ideologică. Spunându-le că cei care-și părăsesc ţara se bucură de libertate în timp ce aceia care rămân se complac în lașitate și duplicitate, D. Cornea îi îndeamnă să fie ei cei care să apere adevărul, să fie ei generaţia care să-și asume curajul unei atare atitudini.

Tov. Rector conchide, subliniind că cele spuse mai sus nu sunt simple invenţii ci lucruri absolut verificate, ele izvorând din însăși reacţia studenţilor, îndeobște una de indignare şi dezaprobare. Discuţia de astăzi nu este un simplu avertisment ci un grav motiv de reflecţie asupra responsabilităţii dascălului în România anului 1982, asupra oportunităţii unei prezenţe ca cea a tov. D. Cornea la una din catedrele Universităţii.

Tov. Rector dă în continuare cuvântul tov. D. Cornea care declară că nu pune la îndoială buna credinţă a antevorbitorului, dar că cele relatate prezintă o dublă faţetă. Luate ad literam, multe din ele ar putea fi aşadar sensul pe care dînsa l-a dat acestor idei nu este de cele mai multe ori sensul care le-a fost atribuit ulterior de cei care le-au relatat.

În legătură cu antecedentele de care s-a vorbit, afirmă că evoluţia sa spirituală, profesorii pe care i-a avut la Blaj şi care au învăţat-o să nu mintă, să nu fie o fiinţă dublă au făcut din ea ceea ce eşti astăzi: un om iubitor de adevăr care spune exact ceea ce gândește.

La zece ani, sub ocupaţia maghiară, a luat atitudine faţă de atrocităţile comise de trupele hortiste. În primul an de învăţământ la Zalău a fost trimisă într-o localitate învecinată pentru culturalizare şi stârpirea credinţelor religioase la ţărani. Considerând însă că nu se cuvenea să se atingă de ele, acestea făcând parte organică din cultura poporului a renunţat la conferinţa pe care o avea de ţinut, preferând să contribuie cu o pătrime din salar la restaurarea bisericuţei din sat într-o vreme – era în 1952 – când bisericile nu erau încă socotite monumente istorice .

În anii următori, când preda la facultate cursul practic de literatură franceză, a fost chemată în faţa conducerii pentru a da seama de faptul că predă studenţilor opere ale uner poeţi ca Baudelaire şi Verlaine. A revendicat atunci cu curaj dreptul intelectualului român de a cunoaşte valorile spiritualităţii franceze, luîndu-şi totodată libertatea de a prezenta studenţilor o programă de curs diferită de cea preconizată de minister. Drept represalii notele sale de curs au fost expuse în biroul şefului catedrei, prof. Henri Jacquier, pentru a fi pângărite de privirile şi observaţiile indiscrete ale colegilor.

Aceeaşi atitudine i-a dictat recent să se adreseze tov. Secretar Ştefan Mocuţa şi tov. ministru Ilie Verdeţ prin scrisori, informându-i de impresia pe care o provoacă străinilor înghesuiala şi cozile din faţa magazinelor şi cerându-le să pună capăt unor asemenea stări de lucruri.

Tov. Rector intervine spunând că aceste scrisori, de care nu ştia până acum, nu au nici o legătură cu motivul şi obiectul discuţiei.

Vorbind despre libertatea intelectualului, tov. Cornea precizează că nu a înţeles-o în modul în care au fost prezentate lucrurile. După „opinia ei intelectualul, potrivit însăşi condiţiei sale imanente, trebuie să trăiască în adevărul său moral şi spiritual", problemă care se pune în orice epocă, decurgând din principiul socratic „cunoaşte-te pe tine însuţi". Acesta a fost principiul care a călăuzit-o pe dînsa când a încercat să-i îndemne pe studenţi să caute adevărul în ei, în jurul lor, în trecutul zbuciumat al poporului nostru. Vorbindu-le despre „destrămarea care ne ameninţă ca intelectuali" dacă nu se ia atitudine, tov. Cornea afirmă că a vrut să-i ferească pe studenţi de greşelile şi de greutăţile cu care s-a confruntat generaţia precedentă. Convingerea ei este că poporul român trăieşte încă în frica pe care a generat-o perioada stalinistă şi că trebuie să lupte pentru a se „decondiţiona" împotriva oricărei alienări morale şi spirituale. Invocând un text din Young despre raportul dintre individ şi societate, dintre oameni şi istorie (primii nefiind doar victimele celei din urmă, ci şi făuritorii ei) prezent aproape în aceiaşi termrni şi la Marx, după cum remarcă în treacăt tov. Rector, tov. Cornea afirmă că pentru a putea apăra valorile culturale şi spirituale

ale poporului, fiecare om trebuie să-şi apere propriile valori spirituale. De aceea i-a îndemnat pe studenţi să păstreze şi să apere tradiţiile, obiceiurile şi datinile strămoşeşti.

În ce priveşte afirmaţia că singurii scriitori cinstiţi şi sinceri ar fi transfugii, D. Cornea declară că nu a spus niciodată aşa ceva. S-a referit doar la un pasaj din „Epreuves du labyrinths" în care M. Eliade se socoteşte un exilat – fiind vorba însă de un exil spiritual – în labirintul minciunii şi al prejudecăţilor din care trebuie să iasă biruitor la lumină. Textul care a ocazionat această referire, răspunde tov. Cornea la întrebarea Rectorului, era un fragment din Memoriile lui Chateaubriand care trăieşte exiliul într-un mod diferit de cel al lui Eliade. Aceste corespondenţe pe care le stabileşte între scriitorii români şi francezi sunt cu totul deliberate, ele ţintind să arate studenţilor că gânditorii români pot servi adesea drept ghid în interpretarea unor texte aparţinând altor literaturi, cea franceză de pildă. Aceeaşi intenţie a determinat-o ca, studiindu-l pe Nerval, să facă referiri la „Trilogia culturii" a lui Blaga.

Relativ la ceea ce s-a afirmat despre legăturile sale cu străinii, D. Cornea ţine să precizeze că nu are decât relaţii de corespondenţă cu familia care a găzduit-o pe când se afla în Franţa, corespondenţă ce se reduce de fapt la un schimb de felicitări de Anul nou, şi cu d-na Comşa, fosta administratoare a bibliotecii franceze şi prin care de fapt caută să stabilească un contact mai lesnicios cu fiica ea.

Revenind apoi la comentariile sale literare, declară că singura carte a lui M. Eliade din care a analizat cu studenţii unele fragmente este Jurnalul, vorbind despre funcţia imaginarului şi a hermeneuticei. Restul lucrărilor au fost specificate în bibliografia cursului: este vorba de „Aspects du mythe", de „Le mythe de l'eternel retour", de „Le sacră et le profane" şi de altele. Dacă i-a trimis pe studenţi la ele, e pentru că acestea oferă o explicaţie inedită asupra structurilor literaturii moderne şi prezentând unele afinităţi cu ideile ce stau la baza tratatului de semiotică al lui G. Durand.

Tov. Cornea declară apoi că nu a afirmat niciodată că scriitorul român se află într-o situaţie jalnică ci doar că „se lasă uneori condiţionat, influenţat, când trebuie să spună anumite adevăruri, o face într-un mod camuflat" ca de pildă Ţoiu în „Galeria de viţă sălbatică", la care tov. Rector replică invocând o altă carte a acestui autor „Însoţitorul" unde el spune tot ce avea de spus direct şi deschis, fără înconjur.

În concluzie, Doina Cornea nu se consideră deloc un om necinstit. Dimpotrivă, toată viaţa a căutat doar adevărul şi puritatea. Este de părere că în educaţia tinerilor trebuie să se evite uniformizarea, tinzîndu-se dimpotrivă spre

diversificare, singura care le poate permite tinerilor să trăiască în plenitudinea facultăţilor lor. Ca tineri intelectuali ei trebuie să-ţi asume nişte riscuri şi iniţiative, să se debaraseze de teama generatoare de erori (vezi raportările fictive de îndeplinire a planului amintite în cuvântările Secretarului general al partidului). Dacă n-ar fi teama, spune vorbitoarea, lucrurile ar merge mult mai bine la noi. În încheiere afirmă că nu este de acord cu gestul fiicei sale căci locul unui român este în România.

Tov. Rector îi invită pe cei de faţă să-şi spună opinia şi atitudinea faţă de poziţia colegei lor.

Ia cuvântul tov. Maria Căpuşan care precizează că vorbeşte ca dascăl şi şef de catedră. A luat la cunoştinţă împreună cu tov. L. Florea unele aspecte ale celor relatate, căutând, tot împreună cu secretara O. B. s-o disuadeze pe tov. Cornea de la unele proiecte cum ar fi organizarea unei aniversări festive Mircea Eliade sau a unor conferinţe despre opera acestui scriitor. Ele nu-şi aveau locul cuvenit în cadrul catedrei şi nici suportul organizatoric nimerit în persoana tov. Cornea pe care o ştie suferindă şi fizic şi psihic. Plecarea fiicei sale şi apoi căsătoria fiului ei au adus grele lovituri sănătăţii, destul de delicate, a tov. Cornea. Vorbitoarea îşi exprimă convingerea că dînsa este foarte slăbită, bolnavă, că traversează o puternică criză interioară. Singurătatea, efortul fizic şi psihic la care se supune practicând yoga o fac uneori să uite numele copilului fiului ei, aşa după cum singură mărturisea într-una din zile. Ca atare o îndeamnă pe colega sa să se îngrijească şi să-şi menajeze mai mult sănătatea, lucru pe care norma din anul viitor, ceva mai uşoară îi va permite.

Şefa catedrei menţionează că nu a asistat la orele tov. Cornea în ultimul timp dar că o va face în perioada imediat următoare în cadrul programului de asistenţe efectuat în vederea uniformizării criteriilor de notare şi iniţiat de B.O.B. Filologie IV. Conducerea catedrei va urmări mai îndeaproape activitatea Doinei Cornea, ajutând-o cu înlesnirile necesare să depăşească acest moment de criză şi să se redreseze.

Tov. Căpuşan conchide afirmând că asemenea alunecări, foarte primejdioase în munca de educaţie, asemenea atitudini derutante nu-şi au locul în procesul de învăţământ.

Tov. Cornea replică celor spuse mai sus că starea sănătăţii ei nu este deloc alarmantă, totul reducându-se la o simplă hernie de disc.

Ia cuvântul tov. Ioan Baciu care afirmă că pe vremea când era studentul tov. Cornea nu-şi aminteşte să se fi lovit de aceste aspecte. Ele au apărut deci cu siguranţă doar în ultimul timp şi se datorează probabil cauzelor semnalate de şeful catedrei, la părerea căruia se raliază întru totul.

Ia cuvântul în continuare tov. Ileana Galea, secretara comitetului P.C.R. al facultăţii. Vorbind despre statutul destul de nebulos al comentariului de text, afirmaţie valabilă pentru toate catedrele de limbi străine, tov. Galea opiniază pentru o mai riguroasă definire a caracterului acestuia, pentru o mai riguroasă delimitare a atribuţiilor şi rolului său, pentru o mai atentă organizare a conţinutului şi a materiei predate. Tocmai lipsa unor asemenea reglementări dă loc la tot felul de glose marginale sau digresiuni nedorite, la unele speculaţii filozofice şi ceea ce este mai grav, la afirmaţii ca cele ale tov. Cornea.

În continuare îşi expune punctul de vedere Decanul facultăţii, conf. Octavian Schiau. Începe prin a releva o contradicţie în cele afirmate anterior de tov. Cornea: dînsa pretinde că nu-i îndeamnă pe studenţi să părăsească ţara, dar atunci când s-a pus chestiunea să-şi recheme fiica, a refuzat să o facă. De altfel plecarea acesteia coincide aproximativ cu începutul perioadei în care D. Cornea făcea declaraţiile amintite. Ele sunt acelea care au determinat întrebările studenţilor relative la fiica ei şi nu invers. Decanul consideră cu totul neavenite discuţiile Doinei Cornea cu studenţii şi deosebit de grave cele spuse de dînsa cu acest prilej.

Vorbitorul este şi dânsul de părere că tov. Cornea trăieşte o dramă sufletească amplificată şi de contradicţia menţionată şi care s-ar putea reformula în aceşti termeni: „am făcut oare pentru fiica mea ceea ce aş dori să fac pentru studenţii mei”?

Tov. Rector conchide că asemenea atitudine nu-şi are locul în relaţiile cu studenţii şi că dacă ea a fost determinată de un dezechilibru fizic şi psihic ar fi poate indicat ca tov. Cornea să se pensioneze de boală pentru un an. În încheiere o îndeamnă să reflecteze profund la cele spuse aici, la sfaturile şefului catedrei. Dânsa este un om cult bine pregătit profesional, un cadru de care are nevoie Universitatea, dar nu în această ipostază complect străină spiritului, rolului şi ţelurilor învăţământului nostru universitar.

Cluj-Napoca, 3 februarie 1982

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol.2, f.17-22.

24. 1981 februarie 23, Prahova. Notă a Securităţii despre „proiectul de statul al Sindicatului" redactat de Vasile Paraschiv

Din lb. română
Nr. zilelor 2
R. 5 P. 4 STRICT SECRET
N. 0040415/23.02.1981 Ex. nr. 1

„PAVEL"

În ziua de 20.02.1981 între orele 23^{30}–23^{50}, obiectivul se afla în camera sa împreună cu soţia – LUIZA, căreia îi citeşte un proiect de statut al Sindicatului. Acest proiect cuprinde propuneri şi modificări ce însumează 17 articole.

La art. 15 spune: „propun ca la Congresul Sindicatelor ce va avea loc în luna aprilie 1981, să fie invitate să participe şi delegaţii din străinătate ale sindicatelor care luptă pentru apărarea libertăţilor, intereselor şi drepturilor democratice şi sindicale ale muncitorilor şi clasei muncitoare din lumea întreagă. Cele patru mari centrale sindicale din Franţa, Sindicatele din Austria, Sindicatele americane, precum şi Federaţie Sindicatelor Libere din Polonia, care au luat naştere de curând şi care numără peste zece milioane de membri din totalul de douăsprezece milioane din totalul de muncitori cât numără întreaga Polonie.

Stimaţi tovarăşi membri ai comisiei organizatorice în Consiliul Central al U.G.S.R.

Acestea sunt propunerile pe care am dorit să le prezint conducerii sindicatelor din ţara noastră în scopul îmbunătăţirii muncii şi activităţii lor. Ele reprezintă un minimum necesar şi urgent, un imperativ care se impune azi în ţara noastră ca urmare a evoluţiei mişcării sindicale pe plan internaţional, un pas înainte pe calea democratizării reale a vieţii sindicale din ţara noastră, a lichidării formalismului şi birocratismului din viaţa şi activitatea sindicatelor din ţara noastră. A se nesocoti aceste propuneri care urmăresc să satisfacă doar o mică parte din doleanţele şi aspiraţiile legitime şi reale ale noastre, ale muncitorilor, ale intelectualilor, ale tuturor oamenilor muncii din ţara noastră, înseamnă a se face cea mai elocventă dovadă că conducerea statului, a partidului şi a sindicatelor din România, nu doreşte trecerea principiilor democratice din sfera teoriilor şi declaraţiilor teoretice de bună intenţie în sfera obligaţiilor

statutare, în viaţa practică a realităţilor de zi cu zi şi pe noi muncitorii aceasta ne interesează, realitatea, pentru că şi noi la rândul nostru când răspundem cererii conducerii statului, partidului şi sindicatelor noastre, nu răspundem prin promisiuni sau declaraţii de bună intenţie, ci prin fapte reale.

Propunerile mele nu reprezintă un lucru greu de realizat sau care este în contradicţie cu spiritul legilor, al normelor democraţiei socialiste şi a principiilor politice, stabilite şi tratate de conducerea partidului, ci dincontră, ele reprezintă un lucru foarte uşor de realizat deoarece ele urmăresc tocmai transpunerea în viaţă a acestor principii. Lucru care recunosc că este greu de realizat în ţara noaatră, este acela ca un muncitor să convingă pe conducătorii săi de justeţea cererii sau a propunerii sale, este un luoru cunoscut şi racunoscut de toată lumea că o idee oricât ar fi de bună dacă pornaşte de la un muncitor nu aste bună si invers, oricât de rea ar fi, dacă porneşte de la un şef, este foarte bună. Ce bine aţi zice dvs. dacă v-aţi pleca urechea şi la glasul nostru, al muncitorilor, dacă aţi satisfece cererile şi propunerile noastre juste şi întemeiate. Dacă v-aţi găsi puţin timp liber să staţi câteodată de vorbă şi cu noi sub forma unui dialog sincer şi deschis, nu a unui monolog. Să ne ascultaţi şi ce este mai important, să ne înţelegeţi, ce bine ar fi. Eventual socotiţi că am puţină dreptate în cele arătate mai sus la rezolvarea propunerilor, la rezolvarea lor pozitivă depăşeşte puterea dvs, eu nu am nimic împotrivă să consultaţi şi să cereţi părerea şi a altor organe superioare de care depinde rezolvarea lor pozitivă şi care ar putea să aprobe aceasta.

Tot timpul cât obiectivul a citit, soţia sa nu a zis nimic – probabil că a adormit.

21.02.1981

ACNSAS, fond Informativ, dosar 170, f.38.

25. 1982 martie 8, [București]. Notă a Securității privind sistarea momentană a difuzării volumului „La dispoziția dumneavoastră" al scriitorului Mircea Dinescu, deoarece sunt publicate două poeme „Avalanșa" și „Manuscris găsit într-o sticlă de lampă" cu „conținut interpretabil" la adresa societății socialiste

MINISTERUL DE INTERNE
Departamentul Securității Statului

STRICT SECRET
Ex.nr.1
100.0047051
din 8 martie 1982

NOTĂ

În cadrul planului de propagandă externă la editura „Univers" a apărut în versiunea franceză volumul „La dispoziția dumneavoastră" scris de poetul MIRCEA DINESCU.

Cartea reprezintă o selecție din poeziile publicate anterior în trei volume, fiind scoase în relief accente de frondă și revoltă ale poetului împotriva societății de consum occidentale. Datorită unei selecții mai puțin riguroase și exigente, în volum sunt publicate două poeme „Avalanșa" și „Manuscris găsit într-o sticlă de lampă" cu conținut interpretabil la adresa societății noastre socialiste. Poemele respective au mai constituit obiectul unei discuții la direcția de specialitate a Consiliului Culturii și Educației Socialiste cu ocazia apariției lor în volumul „Democrația naturii", tipărit de editura „Cartea Românească" în 1981. Oprit la stadiul „bun de difuzat" de către Consiliul Culturii și Educației Socialiste, volumul a fost avizat ulterior spre a fi publicat, la Secția de propagandă a C.C. al PCR.

Republicarea acestora într-o carte cu circuit internațional ridică însă problema dacă este oportună difuzarea lor.

Ilustratorul ediției este PUSZTAI PETER, grafician, care în august 1981 a plecat în Elveția în scop de documentare artistică, refuzând să se înapoieze în țară; numele său nu figurează în carte.

Consiliul Culturii și Educației Socialiste a dispus:

– oprirea momentană a difuzării volumului;

– convocarea comisiei editoriale pentru a dezbate asupra oportunității scoaterii celor două poezii;

– sancționarea redactorului de carte și a redactorului șef al editurii.

Vom urmări în continuare evoluția situației.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 236, f. 2.

26. 1983 ianuarie 21, Bucureşti. Proces verbal al Ministerului de Interne de consemnare a efectuării unor acte premergătoare în cazul lui Radu Filipescu – 21 ianuarie 1983 (Distribuirea unor „înscrisuri cu conţinut duşmănos" împotriva regimului, în noaptea de 20 spre 21 ianuarie 1983, în cutiile poştale din unele blocuri din Balta Albă şi Ştefan cel Mare).

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
U.M.0800/S Bucureşti

PROCES VERBAL
de consemnare a efectuării unor acte premergătoare

Anul 1983, ianuarie 21, Bucureşti

Locot. Colonel Trache Ion şi locot. colonel Puran Dumitru, lucrători operativi din Ministerul de Interne, Departamentul Securităţii Statului, U.M. 0800/S Bucureşti, fiind sesizaţi telefonic de organele de miliţie de la circumscripţia 12, că în noaptea zilei de 20-21 ianuarie 1983, ora 23, în unele blocuri din zona Balta Albă şi Ştefan cel Mare s-au difuzat înscrisuri cu conţinut duşmănos la adresa orânduirii socialiste din Republica Socialistă România.

Deplasându-ne în zona respectivă am constatat că în cutiile poştale ale locatarilor, situate la parterul bloculrilor din

– Intrarea Reconstrucţiei, bloc 26; nr.4, nr.8, nr.10
– Str. Liviu Rebreanu nr.2, bloc N.6, nr.3, 5, 7 şi 11; nr.9, nr.27 A;
– B-dul Iosif Broz Tito nr.2, 23, 19-39, 28, 29, 30, 31, 46, 55;
– Str. Odobeşti, bloc 2 B, 3 B, 5 B şi 5 C;
– B-dul Ion Sulea, nr.23;
– Sos. Ştefan cel Mare, nr.32, 118, 54, se aflau asemenea fituici.

În total, s-au ridicat în vederea cercetării un număr de circa 4.000 de bucăţi.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces – verbal în conformitate cu articolul 224 Cod procedură penală.

Lucrători operative din Departamentul Securităţii Statului,
U.M.0800/S Bucureşti

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol.1, f.54.

27. 1983 ianuarie 24, București. Scrisoarea disidentului Radu Filipescu către diverse ambasade și publicații străine, însoțită de câteva manifeste

„Vă rugăm să transmiteți aceste manifeste pentru a afla de încercarea noastră la:

– ambasada RFG
– ambasada SUA
– ambasada Franței
– radio „Europa liberă”
– radio „BBC”
– revista „TIME”
– Revista „News – Week”

Vă mulțumim

„STRADA”

Scrisoarea de mai sus este scrisă de mine cu mâna stângă, pe care împreună cu cele 9 manifeste de la filele următoare le-am plasat pe scările locuinței diplomaților englezi de pe strada Eremia Grigorescu, București, la 24.01.1983

9.08.1983 Semnătură: Radu Filipescu

MANIFEST

NOI ROMÂNII TREBUIE SĂ-L SCHIMBĂM PE CEAUȘESCU NU SĂ SPERĂM ÎN AJUTORUL UNUI NEBUN SAU A UNUI CANCER LA GÂT.

DUMINICĂ 22 MAI ÎNTRE ORELE 18 ȘI 21 ADUNAȚI-VĂ ÎN CENTRUL ORAȘULUI. PUTEM SĂ-L SCHIMBĂM PE CEAUȘESCU ÎNTR-UN BUCUREȘTI AMĂGIT CU LAPTE ȘI BENZINĂ. AR FI GROAZNIC SĂ RĂBDĂM PÂNĂ LA CAPĂT. RUȘINE.

NU FIȚI LAȘI COMOZI NEÎNCREZĂTORI.

SCRIEȚI ÎNCĂ 3 MANIFESTE ȘI DAȚI-LE MAI DEPARTE.

STRADA

***

MANIFEST

OAMENI CARE VREȚI ÎNLĂTURAREA CONDUCERII CATASTROFALE CEAUȘESCU. IEȘIȚI ÎN STRADĂ ÎN CENTRUL ORAȘULUI DUMINICĂ 22 MAI ȘI ÎN DUMINICILE URMĂTOARE ÎNTRE ORELE 18 ȘI 21.

DAȚI DOVADA NEMULȚUMIRII VOASTRE PLIMBÂNDU-VĂ PE STRĂZI ȘI MULȚIMEA VA AVEA CURAJUL SĂ-ȘI STRIGE HOTĂRÂREA.

DUMINICA SĂ DEVINĂ ZIUA REVOLTEI PÂNĂ CÂND VOM MERITA O VIAȚĂ MAI BUNĂ.

ADUNAȚI-VĂ CÂȚI MAI MULȚI ÎN CENTRU.

STRADA

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol. 2, f. 2-7.

28. [1983 ianuarie 30], București. „Înscrisuri cu conținut dușmănos orânduirii socialiste din RS România" intitulate „Manifest", difuzate de Radu Filipescu în noaptea de 20/21 ianuarie și în noaptea de 29/30 ianuarie

„Înscrisuri cu conținut dușmănos orânduirii socialiste din R.S.România, difuzate de Radu Filipescu în noaptea de 20/21 ianuarie și în noaptea de 29/30 ianuarie.

MANIFEST

OAMENI CARE VREȚI ÎNLĂTURAREA CONDUCERII CEAUȘESCU IEȘITI PE STRĂZI ȘI PLIMBAȚI-VĂ PAȘNIC DUMINICĂ 30 IANUARIE ÎNTRE 17 ȘI 19.

ÎNCEPÂND DIN 30 IANUARIE, DIN 2 ÎN 2 DUMINICI, EXPRIMAȚI-VĂ ÎN ACELAȘI FEL HOTĂRÂREA DE A SCHIMBA NĂPASTA

CEAUȘESCU DE LA CONDUCEREA ȚĂRII

TREBUIE SĂ FACEM CEVA.

STRADA

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol. 2, f. 12-13

29. 1983 aprilie 30, București. Proces verbal al Ministerului de Interne de consemnare a efectuării unor acte premergătoare în cazul lui Radu Filipescu (Distribuirea unor „înscrisuri cu conținut dușmănos" împotriva regimului, în noaptea de 29 spre 30 aprilie1983, în cutiile poștale din blocurile din Drumul Taberei).

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
U.M.0800/S București

PROCES VERBAL
de consemnare a efectuării unor acte premergătoare
Anul 1983, aprilie 30, București

Locot.colonel Trache Ion, locot.colonel Puran Dumitru, lucrători operative din Ministerul de Interne, Departamentul Securității Statului, U.M. 0800/S București, fiind sesizați de organele de miliție circa 21, că în noaptea de 29-30 aprilie 1983, ora 20.30, în blocurile din zona Drumul Taberei s-au difuzat înscrisuri cu conținut dușmănos la adresa orânduirii socialiste din R.S. România.

Deplasându-ne în zona respectiva am constatat că în cutiile poștale ale locatarilor, situate la parterul blocurilor din

– Aleea nr.2., bloc A. 39. C și bloc A 40;
– Aleea Banciu, nr.5 A, bloc 107;
– Aleea Băiuț nr. 11 A, bloc M. 29;
– Str.Emil Bodnăraș nr.19, 45, 51;
– Aleea Bucșănești nr.1.,2, 3, 11;
– Str. Histria nr.5, 7, 10;
– Str. Compozitorilor nr.19, 27, 29;
– Str. Miron Constantinescu, bloc C.5, G.9, Z.8, Z.11;
– Str. Delinești, nr 5 și nr. 8;
– Drumul Taberei, nr. 29, 50, 54, 52, 56, 90;
– Str. Alex. Moghioroș, nr.18, 20;
– Str. Ho Si Min, nr.8, se aflau asemenea înscrisuri.

În total, s-au ridicat în vederea cercetării un număr de 3.000 de bucăți.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în conformitate cu articolul 224 Cod procedură penală.

Lucrători operativi din Departamentul Securități Statului,
U.M. 0800/S București

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol. 1, f.54.

30.1983 mai 7, București. Rezoluție a Ministerului de Interne privind începerea urmăririi penale împotriva lui Radu Filipescu pentru „săvârșirea infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste”.

Ministerul de Interne — Exemplar nr.1
Departamentul Securității Statului
Direcția Cercetări Penale

Rezoluție
București 7 mai 1983

Maior Trașcă Ion, organ de cercetare penală, din Ministerul de Interne, Departamentul securității statului, Direcția cercetări penale, analizând materialele privind pe numitul:

Filipescu Radu, născut la 26 decembrie 1955 în orașul Târgu-Mureș, județul Mureș, fiul lui Zorel Fabiu și Carmelita Ileana Maria, inginer electronist la Întreprinderea Industrială Automatica, cu domiciliul în București, str. Piața Alexandru Sahia nr.3, etajul 2, ap.3, sectorul 2 București, am constatat că la 7 mai 1983, a fost prins în flagrant pe strada Turda din București, în timp ce difuza înscrisuri cu conținut dușmănos la adresa orânduirii sociale și de stat din R.S.România.

Întrucât faptele săvârșite de FILIPESCU RADU, întrunesc elemente constitutive ale infracțiunii prev.de art.166 alin.2 din Codul penal, în conformitate cu art.228 alin 1 și 465 Cod procedură penală:

DISPUN:

Începerea urmăririi penale împotriva numitului FILIPESCU RADU, pentru săvârșirea infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste, prev. de art.166 alin.2 din Codul penal.

ORGAN DE CERCETARE PENALĂ
Maior,
Trașcă Ion

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 45216, vol 1, f 1.

31. 1983 mai 7, București. Proces verbal emis de Departamentul Securității Statului de constatare a „infracțiunii flagrante" în cazul lui Radu Filipescu.

Proces Verbal
de constatare a infracțiunii flagrante
Anul 1983 Luna Mai ziua 07 București

Mr. Ghiță Constantin; Lt.col. Rotaru Constantin; Lt.col. Perți Constantin; Mr.Soric Ion, Plt.Gibui Ion și Serg. Maj. Tudose Gabriela, toți din Securitatea Municipiului București.

Fiind sesizați că în zona Bdul 1 Mai str. Turda, s-ar putea introduce la cutiile poștale ale locatarilor înscrisuri cu conținut dușmănos ne-am deplasat la fața locului unde am procedat la supravegherea zonei.

În jurul orei 15.30 am observat un individ ce purta pe umăr o geantă tip voiaj de culoare neagră, ce intra de la o scară la alta a blocului B2, de pe str. Turda, nr.125, fiind atent la persoanele din jurul său, comportament, ce părea suspect față de a celorlalte persoane.

Față de această situație din echipa arătată mai sus s-a deplasat spre individ, Mr. Ghiță Constantin care după ce a intrat in holul blocului B 2 nr 125 din str. Turda a observat într-o cutie de scrisori o fițuică purtând titlul „MANIFEST". În acest moment individual încercă să iasă grăbit din hol și am procedat la urmărirea lui. Sesizând acest lucru individual a mers din ce în ce mai grăbit și a intrat în imobilul alăturat la Blocul B 3 unde a intenționat să iasă prin ușa din spatele blocului, însă această scară nu avea ieșire în spate. Atunci a fugit pe scări și a fost somat să se oprească însă a continuat să fugă. A fost prins la etajul 8 moment în care i s-a cerut să se legitimeze dar a refuzat opunându-se. A fost condus în stradă unde a încercat să scape smucindu-se și lovind cu picioarele. A fost imobilizat cu ajutorul întregii echipe și introdus într-o masină.

În momentul imobilizării geanta acestuia s-a deschis și s-a putut observa atât de noi cât și de cetățenii atrași de busculadă mai multe pachete de hârtie tiparită, din care unele erau desfăcute putându-se citi titlul „MANIFEST".

Condus la sediul organulului individul a fost indentificat în persoana numitului FILIPESCU RADU fiul lui ZOREL – FABIU și al CARMELITA-ILEANA – MARIA născut în Municipiul Târgu Jiu, județul Mureș la data de 26 decembrie 1955, domiciliat în București, Piața Alexandru Sahia, nr. 3 etaj 2 sector 3 posesor BI Seria B.D. nr.856150 eliberat de circa 6 Miliție la 29.IV.1981.

În continuare s-a procedat la efectuarea unei percheziții corporale ocazie cu care în geantă s-au găsit manifeste purtând titlul „MANIFEST", având

un conținut dușmănos la adresa conducerii superioare de partid și de stat, iar în partea dreaptă jos cuvântul „STRADA" precum și alte obiecte și înscrisuri, toate menționate într-un proces verbal de percheziție corporală ce face parte integrantă din prezentul proces verbal. Întrebat despre proveniența înscrisurilor găsite în geanta sa acesta declară verbal și apoi scris că persoana a confecționat, tipărit și difuzat aceste înscrisuri în mai multe cartiere din capitală.

Cel în cauză declară că nu are obiecțiuni de făcut față de cele menționate în prezentul proces verbal după ce l-a citit personal.

Pentru care am încheiat prezentul proces verbal într-un singur exemplar.

Organ de constatare	În cauză
Semnăturile membrilor echipei de Securitate	Semnătura lui Filipescu

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol.1, f. 2.

32. 1983 septembrie 12, Bucureşti. Sentinţa Tribunalului Militar nr.318 prin care Radu Filipescu este condamnat la 10 ani de închisoare

Tribunalul Militar Bucureşti
Dos. nr.315/1983

SENTINŢA nr. 318
Şedinţa publică din 12 septembrie 1983

Tribunalul compus din:

PREŞEDINTE	Colonel de justiţie	MINDRESCU DUMITRU
Ases.pop.	Căpitan	Mocanu Constantin
	Lt. maj.	Lungu Dorel
Procuror mil	Colonel de justiţie	Ştefănescu Mihai
Grefier		Lazăr Constantin

A luat în cercetare cauza privind pe inculpatul civ. FILIPESCU RADU, trimis în judecată prin rechizitoriul Direcţiei procuraturilor militare din 25 august 1983, pentru infracţiunea de propaganda împotriva orânduirii socialiste, prev. de art.166 alin.2. c.pen.

La apelul nominal a fost prezent inculpatul în stare de arest, asistat de apărătorul ales, avocat Pora Ion din B.C.A.J nr.5 Bucureşti.

Procedura îndeplinită.

Preşedintele a verificat identitatea inculpatului după care procurorul a solicitat ca în baza art.290 alin.2 c.pr.pen să se declare şedinţă secretă pe tot cursul judecării cauzei.

Apărătorul nu s-a opus cererii formulate de procuror.

Instanţa, deliberând, a constatat că judecarea cauzei în şedinţă publică ar aduce atingerea unor interese de stat, având în vedere natura faptelor imputate inculpatului şi a declarat şedinţă secretă pe tot parcursul judecării procesului.

Grefierul a dat citire rechizitoriului.

A fost ascultat inculpatul, declaraţia acestuia fiind ataşată la dosar.

Procurorul, apărătorul şi inculpatul personal au arătat că nu solicită administrarea altor probe, după care, preşedintele a declarat terminate cercetarea judecătorească şi a dispus trecerea la dezbateri.

Procurorul a arătat că faptele inculpatului de a fi confecţionat şi răspândit în perioada decembrie 1982- mai 1983, un număr mare de înscrisuri cu conţinut duşmănos orânduirii socialiste din ţara noastră, acţiuni din care a rezultat un

pericol real pentru securitatea statului, au fost dovedite cu probe administrate în cauză.

A pus concluzii de condamnare inculpatului în baza art.166, alin.2 c pen. cu aplicarea art.41. alin.2 c.pen., aplicarea pedepsei complimentare a interzicerii unor drepturi, degradarea militară, menținerea stării de arest, computarea detenției preventive, obligarea la plata cheltuielilor judiciare către stat precum și confiscarea special a corpurilor delicate menționate în procesul verbal de la fillele 5-12 vol.I.

Apărătorul a arătat că faptele inculpatului, comise în condițiile art.41, alin.2 c.pen., au fost dovedite, dar a cerut ca la stabilirea pedepsei să se țină seama de sinceritatea deosebită manifestată de inculpat, de lipsa antecedentelor penale, de concluziile raportului de expertiză medico-legală, de conduita bună a acestuia în serviciu și de împrejurarea că nu și-a dat seama de gravitatea faptelor săvârșite.

În ultimul cuvânt, inculpatul și-a manifestat regretul pentru faptele comise și a cerut să se țină seama că a fost sincer în cele două faze ale procesului penal.

Președintele a declarat dezbaterile încheiate, după care,

TRIBUNALUL

Deliberând în cauza de față, reține următoarele:

Influențat de emisiunile denigratoare ale postului de radia „Europa Liberă", în anul 1982, inculpatul Filipescu Radu s-a hotărât să redacteze, multiplice și apoi să răspândească în municipiul București mai multe înscrisuri cu conținut dușmănos la adresa orânduirii socialiste din țara noastră, și prin care să instige populația la organizarea unor acțiuni de împotrivire față de autoritatea de stat.

În acest scop, în luna decembrie 1982, inculpatul a redactat un înscris denumit „Manifest", iar apoi, cu ajutorul unui aparat de imprimat și a unor benzi de plastic a confecționat o matriță cu care a multiplicat pe coli de hârtie cca 4000 de exemplare din acest înscris dușmănos.

În nopțile de 20 și 21 ianuarie 1983 a introdus aceste înscrisuri în cutiile de scrisori din blocurile situate în cartierul Balta Albă și str.Ștefan cel Mare.

Întrucât dorea ca acțiunea lui să fie cunoscută și în afara granițelor țării, în ianuarie 1983 a scris o scrisoare prin care cerea ca fițuicile anexate (9 exemplare) să fie trimise unor ambasade din țările capitaliste, unor posturi de radio străine („Europa Liberă" și „B.B.C."), cât și unor reviste străine („Times"

și „News Week". Scrisoarea și fițuicile le-a introdus într-un plic pe care l-a lăsat pe scările blocului din strada G-ral Eremia Grigorescu, unde locuiesc diplomați străini, fiind găsit de martorul Carp Ion și predate organelor de stat.

În lunile martie și aprilie 1983 a mai multiplicat cca 7000 de exemplare din același „Manifest" din care în noaptea de 30 aprilie cât și în zilele de 3,5,6 și 7 mai 1983, a mai răspândit cca 3000 de exemplare, fiind surprins de organelle de stat în ziua de 7 mai 1983, în timp ce introducea înscrisurile respective în cutiile de scrisori ale blocurilor situate în str. Turda din București. Cu această ocazie s-au găsit asupra inculpatului 580 exemplare din „Manifest".

În urma percheziției efectuate de organele de stat, la domiciliul inculpatului s-au găsit un număr de peste 3000 exemplare din același înscris, precum și aparatul de imprimat, matrițele, indigoul, hârtia și alte materiale folosite pentru multiplicare.

Această stare de fapt a fost reținută pe baza recunoașterilor constante ale inculpatului, în cursul urmăririi penale (filele 30-35 vol I) și în fața instanței (filele 7-8 vol III) care se coroborează cu următoarele probe:

– procesele verbale ale organelor de securitate din 21 ianuarie, 30 aprilie, 3, 5 și 7 mai 1983 prin care s-a constatat că în cutiile de scrisori ale unor blocuri din diferite cartiere ale municipiului București, au fost găsite înscrisuri cu conținut dușmănos din cele redactate, multiplicate și răspândite de inculpat (filele 54-61 vol I);

– procesul verbal din 7 mai 1983 încheiat cu ocazia prinderii inculpatului în momentul în care introducea înscrisurile în cutiile de scrisori ale blocului B.2 din str. Turda, nr.125, ocazie cu care s-a găsit asupra acestuia un număr de 580 de exemplare din fițuica intitulată „Manifest" (filele 2-3, vol I);

– process-verbal de percheziție domiciliară din 7 mai 1983 (filele 5-12 vol I) în care se precizează că în locuința inculpatului s-au mai găsit peste 3000 de exemplare ale aceleiași fițuici, precum și materialele folosite la multiplicarea lor (două aparate de imprimat, o matriță din material plastic pe care era imprimat textul dușmănos al fițuicilor, 60 coli de indigo, un top de 1000 coli de hârtie alba, un cuțit, un creion gen cariocă etc.);

– scrisoarea corp delict găsită pe scările blocului din str. Eremia Grigorescu (fila 2, vol II) și raportul de expertiză grafologică în care se concluzionează că aceasta a fost scrisă de inculpat, iar imprimarea cuvântului „STRADA" de pe această hârtie s-a făcut cu ștampile din cupru găsită asupra inculpatului (filele 73-86 vol. I);

– raportul de constatare tehnico-științifică (dactiloscopică) prin care se atestă că urmele papilare relevate pe unele fițuici intitulate „Manifest" și ridicate

de la locurile unde au fost răspândite în noaptea de 20/21 ianuarie 1983 și 30 aprilie 1983, au fost create de inculpat (filele 94-100 vol . I);

– raportul de constatare tehnico-științifică (grafică) prin care se concluzionează că fițuicile corp delict au fost multiplicate cu ajutorul matriței realizată cu aparatul de imprimat marca „ROTEX-HOBBY" care au fost găsite la domiciliul inculpatului la 7 mai 1983 (filele 103-116 vol. I);

– fițuicile corp delict aflate la dosar vol. II – filele 3-12;

Pe baza probelor menționate se reține ca fiind dovedite faptele ce se impută inculpatului prin actul de sesizare a instanței.

Sub aspect penal faptele inculpatului, care în perioada decembrie 1982-7 mai 1983, în mai multe rânduri dar în baza aceleiași rezoluțiuni infracționale a conceput, multiplicat și răspândit în diferite cartiere din Capitală un număr mare de înscrisuri cu conținut ostil prin care îndemna populația la acțiuni organizate împotriva autorității de stat, fapte din care rezultă un pericol pentru securitatea statului, întrunesc elementele constitutice ale infracțiunii continuate de propaganda împotriva orânduirii socialiste, prev. de art.166, alin. 2 c.pen., cu aplicarea art 41 alin 2. c.pen.

La stabilirea cuantumului pedepsei închisorii se va ține seama de pericolul social concret pe care-l prezintă faptele și făptuitorul care, în mod premeditat a conceput și multiplicat un număr mare de înscrisuri cu caracter dușmănos pe care le-a răspândit în diferie cartiere din Capitală, tocmai în preajma unor zile în care poporul nostru aniversa evenimente importate din istoria sa (24 ianuarie și 8 mai și prin care îndemna la acțiuni organizate împotriva autorității de stat.

Pe de altă parte se va ține seama de împrejurarea că inculpatul nu are antecedente penale (fila 126. vol I), a fost sincer în tot cursul procesului penal, iar la locul de muncă a avut o comportare corectă (fila 119 vol. I).

În raportul de expertiză medico-legală psihiatrică (filele 121-122 vol. I) se concluzionează că „Filipescu Radu prezintă un lues latent recent sero-pozitiv, fără a prezenta modificări psihice de natură a-i afecta discernământul".

Întrucât pentru infracțiunea reținută în sarcina inculpatului se prevede și interzicerea unor drepturi, pe lângă pedeapsa principal, se vor interzice acestuia drepturile prev.de art.64 lit.a și b c.pen. pe o perioadă în limitele stabilite de art. 53 pct.2 lit.a cod penal și totodată se va dispune degradarea lui militară, fiind îndeplinite cerințele dispozițiilor art.67 alin.3. cod penal.

De asemenea, în baza art.118 lit.b, c.pen. se vor confisca bunurile pe care inculpatul s-a servit la confecționarea și multiplicarea înscrisurilor și anume: cele două aparate de imprimat, matrița, cuțitul, creionul, colile de indigo și

hârtie alba, precum și înscrisurile corp delict – menționate în procesele verbale din 7 mai 1983 (filele 3 și 5-12 vol. I).

Prin ordonanța Direcției cercetări penale din Departamentul securității statului s-a luat măsura reținerii preventive a inculpatului la 8 mai 1983 (fila 13 vol I), fiind apoi arestat preventiv (filele 15-16 vol. I).

Întrucât considerentele care au condus la luarea acestei măsuri nu s-au schimbat, fiind întrunite dispozițiile art.148 lit.h c.pr.pen. se va menține arestarea preventivă a inculpatului și se va deduce din pedeapsă perioada detenției conform art.88 c.pen.

Cheltuielile judiciare ocazionate de efectuarea urmăririi penale și judecarea cauzei vor fi suportate de inculpat potrivit art.191 alin. 1 c.pr.pen.

Pentru aceste motive,
TRIBUNALUL
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂREȘTE:

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicarea art.166 alin. 12 cod penal si art.41 alin 2 cod penal., condamnă pe civil FILIPESCU RADU născut la 26 decembrie 1955 în Tg. Mureș, jud. Mureș, fiul lui Zorel-Fabie și Carmelita-Ileana-Maria, de cetățenie și naționalitate română, inginer electronist, necăsătorit, sublocotenent în rezervă, membru PCR, fără antecedente penale, cu ultimul domiciliu în București, Piața Alexandru Sahia, nr.3, et.2, ap.3, sect.2, arestat preventiv în arestul Direcției cercetări penale din Departamentul securității statului:

– la 10 (zece) ani închisoare, interzicerea drepturilor prev. deart.64 lit.a și b c.pen. pe timp de 5 (cinci) ani și degradarea militară pentru infracțiunea de propaganda împotriva orânduirii socialiste.

Pe durata indicată de art. 71.c.pen.se interzic acestuia drepturile prev. de art.64 c.pen. Menține starea de arest a inculpatului și scade din pedeapsă detenția preventivă de la 8 mai 1983.

Dispune confiscarea corpurilor delicate menționate în procesul de percheziție domiciliară din 7.05.1983 (filele 5-12 vol.1) și anume:

– un aparat de imprimat, marca „DYMO” 1885;
– un aparat de imprimat marca „ROTEX-HOBBY”;
– o matriță confecționată pe material plastic de culoare albă;
– un cuțit marca „K.D.S.H.I. CUTTER G.C.401” cu plăsele de culoare roz;

– un creion gen carioca, marca „DEPASAN HETARD” de culoare neagră;

– 60 coale de hârtie indigo;

– un top de 1000 coale de hartie albă și

– înscrisuri incriminate.

Îl obligă să plătească statului 5200 (cincimiidouăsute) lei cheltuieli judiciare.

Cu drept de recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 12 septembrie 1983.

Președinte
Colonel de justiție,
Mîndrescu Dumitru

Căpitan
ASESORI POPULARI
Lt. maj.
Grefier
Lazăr Constantin

MD/SS/4 ex.
30.09.1983

Am luat la cunoștiință
7.10.1983 (semnătura lui Filipescu)

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 4516, vol. 5, f. 40-41.

33. 1985 octombrie 31, București. Notă a Securității care indică dificultăți în publicarea unor poezii „cu conținut interpretabil" ale lui Mircea Dinescu și anunțul acestuia privind posibilitatea de a protesta în fața Uniunii Scriitorilor cu o pancardă pe care va scrie „Scriitor cenzurat"

MINISTERUL DEINTERNE — STRICT SECRET
Departamentul Securității Statului — Ex. nr. 1
100/0085.793 din 31 octombrie 1985

NOTĂ

1. În ziua de 25 octombrie a.c., în cadrul unei şedinţe ce a avut loc la redacţia revistei „România literară", poetul MIRCEA DINESCU a afirmat că dacă într-o săptămână nu se rezolvă problema apariţiei volumului său de poezii „Rimbaud negustorul", depus la editura „Cartea Românească", va protesta în faţa Uniunii Scriitorilor cu o pancardă pe care va adnota: „Scriitor cenzurat".

Volumul cuprinde două poezii cu conţinut interpretabil, respectiv „Calendarul satelor" – cu referiri directe la criza energetică şi „Fiţi liniştiţi" – o ironie la adresa legăturii scriitorilor cu realitatea.

Cu acelaşi prilej, scriitorul BUJOR NEDELCOVICI a anunţat că îşi va depune carnetul de partid pentru că nu i s-a publicat un volum de nuvele depus la editura „Cartea Românească".

În cursul acestei veri, în momentul în care existau toate aprobările pentru editarea volumului respectiv, autorul a propus să mai fie inclusă o nuvelă cu titlul „Căpetenia din golf". Întrucât aceasta descrie un regim totalitar plasat într-o ţară din America latină, având un conţinut asemănător cu romanul „Al doilea mesager"(„Ereticul îmblânzit"), publicat de autor în Franţa, în anul 1905, fără aprobare, conducerea editurii i-a propus să renunţe la nuvela în cauză ori să opereze modificări în text. BUJOR NEDELCOVICI nu a fost de acord, retrăgându-şi volumul.

2. La data de 29 octombrie a.c., MIRCEA DINESCU şi BUJOR NEDELCOVICI au avut o discuţie cu preşedintele Uniunii Scriitorilor.

Cu această ocazie, MIRCEA DINESCU, manifestându-şi nemulţumirea în legătură cu dificultăţile ce le întâmpină la editarea volumului „Rimbaud negustorul", a insinuat că acest lucru s-ar datora interpretării eronate a intervenţiei sale la întâlnirea ce a avut loc la uniune, în ziua de 15 octombrie a.c., cu un grup

de scriitori vest-germani în contextul „Săptămânii culturale a R.F. Germania" la Bucureşti. Menţionăm că la această manifestare, MIRCEA DINESCU a afirmat că organizatorii, de teama unor confruntări cu tinerii scriitori, nu i-au invitat la discuţii, el şi alţii venind din proprie iniţiativă, după care a apreciat că asistă la „un parastas cultural, la o înmormântare a colocviului datorită slabei organizări şi a fricii conducerii uniunii fată de întâlnirile cu scriitorii din alte ţări".

MIRCEA DINESCU i-a mai spus preşedintelui Uniunii Scriitorilor că în ţara noastră ar exista cenzură, exercitată de nişte „miliţieni ai culturii", şi că, după opinia sa, uniunea, fiind „sindicat profesional", ar trebui să apere drepturile membrilor săi. A propus organizarea unei întâlniri a scriitorilor la cel mai înalt nivel ori cu tovarăşul PETRU ENACHE.

A încheiat reînoind ameninţarea că dacă până vineri 1 decembrie a.c. nu va apare semnalul volumului său de versuri, va pune în aplicare acţiunea de protest anunţată.

La rândul său, BUJOR NEDELCOVICI a afirmat că s-a hotărât să renunţe la calitatea de membru de partid, deoarece aşa îi cere conştiinţa, „să fie un om liber". A precizat că a intrat în P.C.R. în anul 1960 fără să urmărească interese materiale, dar ceea ce i se întâmplă în ultimul timp „depăşeşte orice limite". În 1981 i s-a respins scenariul unui film, apoi manuscrisul romanului „Ereticul îmblânzit" fapt ce l-a obligat să-l tipărească în Franţa. După ce s-a întors din călătoria efectuată în Occident, în luna mai a.c. a fost schimbat din funcţiile de secretar al Asociaţiei scriitorilor din Bucureşti şi redactor al Almanahului scriitorilor, iar preşedintele uniunii nu i-a acordat ajutorul lunar pe care i l-a promiss. În continuare, BUJOR NEDELCOVICI a afirmat că la aceste probleme de ordin personal se adaugă altele de interes general, şi anume nerespectarea dreptului scriitorilor la critică, liberă circulaţie şi a hotărârii privind desfiinţarea cenzurii, neonorarea burselor acordate de unele instituţii din Occident, neîntrunirea Biroului şi Consiliului uniunii în conformitate cu prevederile statutului.

În final a solicitat preşedintelui uniunii să facă demersurile necesare pentru a fi primit la conducerea superioară de partid sau la tovarăşul PETRU ENACHE.

Preşedintele Uniunii Scriitorilor a încercat să-i tempereze pe MIRCEA DINESCU şi BUJOR NEDELCOVICI, fără însă a reuşi să-i determine să renunţe la intenţiile lor.

3. La 25 octombrie a.c., MIRCEA DINESCU a refuzat categoric propunerea editurii „Cartea românească" de a efectua modificări în conţinutul celor două poezii.

O zi mai târziu, a devenit mai receptiv, operând modificările solicitate în poezia „Calendarul satelor". Pe data de 31 octombrie a.c. va discuta cu conducerea editurii observaţiile privind poezia „Fiţi liniştiţi".

În ziua de 30 octombrie a.c., MIRCEA DINESCU a depus o scrisoare le Cabinetul preşedintelui Uniunii Scriitorilor (Anexă).

4. Pe data de 29 octombrie a.c., BUJOR NEDELCOVICI a fost chemat la Comitetul de partid al Sectorului 1. Ulterior a relatat că, după ce a prezentat nemulţumirile sale, a promis că va mai reflecta asupra intenţiei de a renunţa la calitatea de membru ce partid.

Cu aspectele de mai sus, Uniunea Scriitorilor a informat pe tovarăşul PETRU ENACHE şi secretariatul Comitetului de partid al municipiului Bucureşti.

Continuăm măsurile de cunoaştere a preocupărilor scriitorilor MIRCEA DINESCU şi BUJOR NEDELCOVICI pentru prevenirea unor eventuale acţiuni ostile.

ACNSAS, fond Informativ, dosar 236, f.59-60.

34. 1987 mai, Prahova. Referat al Ministerului de Interne de neîncepere a urmăririi penale în cazul lui Vasile Paraschiv

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEŢEAN PRAHOVA
SECURITATE-CERCETARI PENALE

REFERAT
de neîncepere a urmăririi penale în cauza privind pe numitul
PARASCHIV VASILE

Căpitan LAZĂR PETRE, organ de cercetare penală din cadrul Securităţii Judeţene Prahova, al Ministerului de Interne, analizînd materialele existente în dosarul numitului PARASCHIV VASILE în legătură cu săvârşirea infracţiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste, prevăzută de art. 166 alin. 2 c.p. de către numitul :

PARASCHIV VASILE, născut la 03.04.1928 în comuna Slobozia, jud. Ialomiţa, fiul lui Marin şi Rada, de profesie lăcătuş mecanic, om al muncii la Fabrica de prototipuri şi proiectare tehnologică Ploieşti, neîncadrat politic, fără antecedente penale, domiciliat în Ploieşti, str. Basarabilor nr. 5, sc. G, ap. 12, jud. Prahova, am constatat următoarele:

La data de 07.05.1987 organele de miliţie în baza unui denunţ anonim şi cu autorizaţia Procuraturii locale Ploieşti, au efectuat o percheziţie la domiciliul numitului PARASCHIV VASILE, unde au fost găsite un număr mare de înscrisuri, memorii şi publicaţii editate în străinătate cu un profund conţinut ostil la adresa orânduirii noastre socialiste, care au fost ridicate şi predate organelor de securitate conform procesului verbal de percheziţie (pag.nr. 18).

La data de 16.05.1987 PARASCHIV VASILE a predat de bună voie pe bază de dovadă (pag. nr. 20) un număr de 709 înscrisuri prin care îşi manifestă concepţiile politice necorespunzătoare la adresa relaţiilor social-politice şi economice din ţara noastră.

De asemenea, în ziua de 15.05.1987 PARASCHIV MARIAN, fiul lui PARASCHIV VASILE, domiciliat în oraşul Călăraşi, str. Prelungirea Bucureşti, bl. C 1, sc. B, ap. 32, a mai predat pe bază de dovadă (pag. nr. 21) file dactilografiate de tatăl său, ce reprezintă unele ştiri transmise la postul de radio capitalist „Europa Liberă".

Cu ocazia percheziţiei au mai fost ridicate :

– o maşină de scris marca „OLIVETTI", seria A 339, un aparat radio marca „PHILIPS", seria 209668, un casetofon „PHILIPS" seria W-0074664673,

care au fost predate numitului PARASCHIV VASILE, la data de 23.06.1987 (proces-verbal, pag. nr. 22.);

– o monedă de culoare albă, valoarea 50 franci, emisie 1977 Republique Francaise, o monedă metal, valoare 50 Groschen, o monedă valoare 5 Groschen şi una marcă R.D.G., trei casete magnetice înregistrate cu emisiuni ale postului de radio „Europa Liberă". Moneda de 50 franci a fost predată B.M, R.S.R., Sucursala judeţului Prahova, prin procesul verbal de inventar nr. 39 (pag nr. 23) la poziţia – abandonat –. Celelalte monede fiind fără valoare.

Din elementele probatorii existente în dosar rezultă că PARASCHIV VASILE în anul 1977 s-a deplasat în calitate de turist în Austria şi Franţa, unde a intrat în legătură cu elemente din emigraţia română, angajaţi ai postului de radio „Europa Liberă", a primit şi introdus în ţară unele publicaţii cu conţinut necorespunzător la adresa ţării noastre.

De asemenea, PARASCHIV VASILE a avut în preocupări redarea în scris a unor emisiuni de la postul de radio „Europa Liberă", redactarea unor memorii şi manuscrise, prin care într-un mod ostil, denigrator, prezintă unele aspecte din cadrul societăţii noastre socialiste, unele activităţi ale organelor de partid şi de stat.

Înscrisurile şi documentele pe care PARASCHIV VASILE le-a deţinut la domiciliu nu au fost însă încredinţate spre studiu altor persoane şi nu a acţionat pentru influenţarea negativă a membrilor săi de familie.

Analizînd elementele constitutive ale infracţiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste prevăzută de art. 166 alin. 2 C.P. în raport de cele constatate de noi s-a stabilit că acestea nu sunt întrebuinţate deoarece conţinutul intrinsec al actelor întocmite şi săvîrşite de făptuitor, cât şi din actele premergătoare efectuate în cauză, s-a stabilit că acestea nu vizează în mod direct acţiuni de natură să lezeze relaţiile sociale ce apără securitatea statului.

Faţă de cele expuse în temeiul art. 228, alin. 4 şi art. 10, alinl, litera d, C.P.P, propunem:

– neînceperea urmăririi penale faţă de numitul PARASCHIV VASILE din Ploieşti, str. Basarabilor nr. 5, sc.C, ap.12, Judeţul Prahova.

Având în vedere conţinutul înscrisurilor, înregistrărilor existente pe bandă magnetică, găsite la domiciliu sau predate pe bază de dovadă scrisă, care au un caracter vădit tendenţios (ostil) şi că există posibilitatea ca acestea să fie difuzate, propunem de asemenea, confiscarea lor în conformitate cu prevederile art. 118 litera e, C.P.

ORGAN DE CERCETARE
Căpitan
Lazăr Petre

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.170, f.107-109.

35. 1987 noiembrie 19, Cluj. Proces-verbal al Ministerului de Interne de consemnare a efectuării unor „acte premergătoare" de către Doina Cornea (fițuici cu un conținut instigator)

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ

PROCES VERBAL
de consemnare a efectuării unor acte premergătoare.
Anul 1987 luna noiembrie ziua 19 în Cluj-Napoca.

Mr. SASU VERGILĂ, lucrător operativ din cadrul Inspectoratului Județean Cluj al M.I. fiind sesizat telefonic de șeful biroului administrativ, în jurul orelor 7.00 că în fața întreprinderii „LIBERTATEA" s-au găsit mai multe fițuici cu un conținut instigator, m-am deplasat la locul respectiv.

Verificând zona din fața întreprinderii și a fostului magazin de prezentare a mobilei, pe strada Gării, am mai găsit astfel de fițuici.

În total, din această zonă au fost adunate 26 de fițuici.

Acestea sunt bucăți de hârtie alba velină de mărimea 1/8 dintr-un format A-4. Pe ele este scris cu litere majuscule de culoare violetă îndemnul de solidaritate cu elemente huliganice.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal în conformitate cu prevederile art. 224 C.pr.pen.

Maior Sasu Vergilă

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.14, vol.1, f.6.

36. 1987 noiembrie 19, Cluj. Proces-verbal al Ministerului de Interne de consemnare a efectuării unor „acte premergătoare" de către Doina Cornea (diseminarea unor fițuici în zona Universității din Cluj prin care se dorea solidarizarea cu „elementele huliganice" din Brașov)

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ

PROCES VERBAL
de consemnare a efectuării unor acte premergătoare.
Anul 1987 luna noiembrie ziua 19 în Cluj-Napoca.

Serg.maj. ARION AUREL, din cadrul Miliției Municipiului Cluj – Napoca, sectorist în zona Universității, aflându-mă în sectorul de responsabilitate, în jurul orelor 23.00 am trecut pe str. M. Kogălniceanu.

Aici am observant, în zona grupului statuar „Școala Ardeleană" din fața clădirii Universității, mai multe fițuici împrăștiate. Cercetând întreaga zonă, am adunat un număr de 21 de bucăți.

Fițuicile sunt confecționate din hârtie alba velină de mărimea 1/8 dintr-un format A-4, câteva fiind însă și mai mici.

Pe ele este scris cu litere majuscule de culoare violetă un text de solidaritate cu elemente huliganice.

Drept pentru care am încheiat prezentul process-verbal în conformitate cu prevederile art.224. C.pr.pen.

Sergent Arion Aurel

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.14, vol.1, f.7.

37. 1987 noiembrie 21, Cluj. Proces-verbal al Ministerului de Interne de începere a urmării penale a Doinei Cornea pentru „infracțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDETEAN CLUJ

PROCES VERBAL
– de începere a urmăririi penale –
Cluj-Napoca, 21 noiembrie 1987

Maior Jurcuț Ioan, organ de cercetare penală din Securitatea județeană Cluj, analizând datele existente cu privire la numita:

CORNEA DOINA-MARIA, născută la 30.05.1929 în Brașov, fiica lui Iacob și Maria, fost asistentă universitară, în prezent pensionară, căsătorită, domiciliată în Cluj-Napoca, str.Alba Iulia, nr 16, constat următoarele:

În anul 1984 făcând o călătorie turistică în Franța a predate postului reacționar de radio autointitulat „Europa liberă", prin reprezentantul acestuia, trădătorul Vlad Georgescu, un număr de cinci scrisori cu conținut dușmănos orânduiri socialiste din țara noastră. Aceste scrisori au făcut obiectul unor transmisiuni repetate ale mnționatului post de radio, în perioada anilor 1985-1987.

La 18 noiembrie 1987, în urma audierii emisiunilor aceluiași post de radio, a conceput, redactat și difuzat în mai multe locuri publice din municipiul Cluj-Napoca, fițuici prin care instiga la acțiuni tulburente și nerespectarea legilor țării.

Având în vedere că faptele săvârșite de numita Cornea Doina Maria, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de propagandă împotriva orânduirii socialiste prevăzute de art.166 al. 2 Cod penal și instigare publică și apologia infracțiunilor, prevăzută de art.324 a.1 cod penal,

În baza dispozițiunilor art.228 al.3 cod pr.pen.

DISPUN:

Începerea urmăririi penale împotriva numite CORNEA DOINA-MARIA, pentru infracțiunile de propaganda împotriva orânduirii socialiste p.și p. de art.166 alin.2 cod penal și instigare publică și apologia infracțiunilor p.și o. de art.324 al.1 cod penal.

Organ de cercetare penală
Maior
JURCUT IOAN

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.14, vol.1, f.1.

38. 1987 noiembrie 21, Cluj. Ordonanță a Ministerului de Interne de reținere în cazul Doinei Cornea pentru „săvârșirea infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste" și „instigarea publică și apologia infracțiunilor"

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ
Dosar penal nr.1322/1987

ORDONANȚĂ
DE REȚINERE

Anul 1987, luna 11, ziua 21 în localitatea Cluj-Napoca

Maior JURCUT IOAN organ de cercetare penală analizând actele de urmărire penală din care rezultă că la data de 21.11.1987 s-a început urmărirea penală împotriva lui CORNEA DOINA–MARIA învinuit de săvârșirea infracțiunii PROPAGANDĂ ÎMPOTRIVA ORÂNDUIRII SOCIALISTE ȘI INSTIGAREA PUBLICĂ ȘI APOLOGIA INFRACȚIUNILOR faptă prevăzută și pedepsită de art.166, al.2, art 324 al.1 c.cp. cu închisoare de la 5 ani până la 15 ani constând în aceea că în anul 1984 a predat reprezentantului postului de radio ostil „Europa Liberă", trădătorul Vlad Georgescu, 5 scrisori cu conținut ostil orânduirii sociale; în 18.11.87 a confecționat și difuzat fițuici cu îndemnuri la nerespectarea legilor.

Constatând că împotriva celui în cauză sunt probe și indicii temeinice de vinovăție și că se află în situația prevăzută de art.148, lit.b, c.pr.p;

În temeiul art.143-144 c.pr., p.,

DISPUN:

Reținerea pe timp de 24 de ore a învinuitei CORNEA DOINA-MARIA născut la data de 30.05.1929 în localitatea Brașov, fiul lui Iacob și al Maria de cetățenie Română, ocupația pensionară domiliciliat în localitatea Cluj-Napoca, str. Alba-Iulia, nr.16 et. Ap. …, județul Cuj începând cu data de 21.11.1987 ora 18.

Sus-numitul urmează a fi introdus în arest preventiv al INSPECT.JUD. CLUJ.

ORGAN DE CERCETARE PENALĂ,
MAIOR JURCUT IOAN

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.14, vol.1, f.17.

39. 1987 decembrie, București. Notă a Direcției a III-a a Securității despre întâlnirea lui Gabriel Andreescu cu JESUS GERARDO CAMACHO-VACA, secretar III cu probleme politice la Ambasada Mexicului, pentru a-i furniza unele informații

STRICT SECRET
EXEMPLAR UNIC
DIRECȚIA A III-A
MULTIPLICAT XEROX
EXEMPLAR NR.2283

NOTĂ

În baza datelor verificate obținute din care rezultă că în ziua de 24 decembrie 1987, ANDREESCU GABRIEL, cercetător la Institutul de meteorologie și hidrologie, urma să se întâlnească cu JESUS GERARDO CAMACHO-VACA, secretar III cu probleme politice la Ambasada Mexicului, pentru a-i da unele informații, cu aprobarea conducerii Departamentului Securității Statului, s-a trecut la reținerea cetățeanului român înaintea realizării contactului.

La percheziția corporală asupra lui ANDREESCU GABRIEL s-au găsit mai multe înscrisuri cu conținut dușmănos la adresa statului nostru ce urmau să fie predate diplomatului mexican și care erau adresate lui VLAD GEORGESCU, director al secției române a postului de radio autointitulat „Europa Liberă" și VULCAN TEODOR, cetățean român, emigrat în SUA în august 1987. De asemenea, au fost descoperite și ridicate mai multe însemnări cu conținut ostil și la percheziția ce i s-a efectuat la domiciliu.

Din cercetarea celui în cauză a rezultat că a fost pus în legătură cu J.G.CAMACHO-VACA, în luna august a.c., de către VULCAN TEODOR, când a convenit cu diplomatul să-i predea pentru a fi transmise în exterior materiale de natura celor raportate.

Cu același prilej JG CAMACHO-VACA i-a solicitat lui ANDREESCU G. să culeagă date și să întocmească materiale privind: cifrele producției anuale de cereale; efectele negative ce le-ar avea de suportat economia românească în condițiile modificărilor intervenite în ultimul timp în politica economică a unora dintre statele membre ale CAER; evoluția relațiilor R.S. România cu URSS în contextul nerevalidării de către SUA a clauzei națiunii celei mai favorizate pentru țara noastră; probleme nefăcute publice din istoria interbelică și postbelică a României; alte aspecte de ordin social-politic.

Totodată, J.G.CAMACHO-VACA a perfectat cu ANDREESCU G. sistemul de legătură convenind să se întâlnească periodic în Parcul Aviatorilor, data și ora acestora urmând a fi stabilite în mod codificat prin intermediul telefonului. (Întâlnirile aveau loc cu două ore mai devreme decât ora stabilită telefonic).

ANDRESCU G. a declarat că, din luna august și până în momentul reținerii sale, s-a întâlnit cu diplomatul de cinci ori, împrejurări în care i-a furnizat datele solicitate, predându-i în plus din proprie inițiativă și alte însemnări cu caracter denigrator la adresa realităților din România.

În cursul anchetei s-a mai stabilit că ANDREESCU G. este un element deosebit de ostil, preocupat să elaboreze și să expedieze în străinătate materiale cu conținut dușmănos. În acest sens, cel în cauză a declarat că, în ultimii ani a întocmit numeroase lucrări cu conținut ostil, pe care le-a trimis în exterior, inclusiv postului de radio „Europa liberă", în scopul de a fi făcute publice. Materialele respective au fost scoase din țară prin intermediul numiților SERWO MATHIAS, fost director adunct al Bibliotecii R.F.Germania din București, POPESCU CARMEN, TUDOR PETRE și VULCAN TEODOR, foști cetățeni români, în prezent stabiliți în SUA.

Faptele comise de ANDREESCU G. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de trădare prin transmitere de secrete, prevăzută și pedepsită de art.157, aliniat 2 cod penal și, în consecință, Direcția procuraturilor militare a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și arestarea preventivă a sus-numitului.

Decembrie 1987

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 68, vol. 1, f. 5-6.

40. 1987 decembrie 24, București. Proces - verbal al Ministerului de Interne de percheziție domiciliară în cazul lui Gabriel Andreescu – 24 decembrie 1987 (confiscarea mașinii de scris, patru plicuri cu scrisori din străinătate și alte notițe)

Ministerul de Interne
Direcția de Cercetări Penale

Proces-verbal
de percheziție domiciliară
încheiat astăzi 24.XII.1987

Lt. col. Mateiuc Pavel, Mr. Niculescu Adrian și Cpt. Florea Constantin, toți din Ministerul de Interne, cu consimțământul scris al numitului ANDREESCU GABRIEL, fiul lui Gherghe și Filofteia, născut la 08.04.1952, în Buzău, am efectuat o percheziție în domiciliul acestuia din București, str. Izvorul Mureșului, nr.9, bl. D 9, Sc. C, et. 3, ap.28, sector 4.

Percheziția a fost efectuată în prezența soției acestuia Andreescu Maria, fiica lui Traian și Maria, născută la 27.02.1950 în Rășinari – Sibiu domiciliată la aceași adresă, fără martori asistenți (la cererea scrisă a celui în cauză).

Cu ocazia percheziției au fost găsite și ridicate următoarele:

1. Una mașină de scris marca „ERIKA", seria 5690307, portabilă, cutie neagră folosită.
2. Patru plicuri cu scrisori din străinătate
3. Patruzeci și patru coli de indigo folosite
4. Diferite notițe scrise de mână și unele scrise la mașină

Nu s-au ridicat obiecte sau valori și nu s-au făcut obiecțiuni asupra modului cum a fost efectuată percheziția.

Percheziția a început la ora 18.15 și s-a terminat la orele 21.50.

Pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare.

Organe — Percheziționat
1.II.1988

Am primit materialele specificate la poziția 2;3 și 4 din prezentul proces verbal

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 68, vol.1, f.19.

41. 1987 decembrie 1987, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă în cazul lui Gabriel Andreescu pentru „trădare prin transmitere de secrete" (în perioada septembrie-decembrie 1987 a transmis unui cetățean străin documente și date de natură să pericliteze securitatea statului)

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
Dosar nr.265/P/1987

MANDAT DE ARESTARE PREVENTIVĂ Nr. 265/P/1987

Anul 1987 luna decembrie ziua 26

Procuror col. M. Stefănescu de la Procuratura Direcția Procuraturilor Militare.

Având în vedere ordonanța din 26 decembrie 1987 prin care s-a dispus arestarea inculpatului ANDREESCU GABRIEL născut în anul 1952 luna aprilie ziua 8 în comuna Buzău județul Buzău fiul lui Gheorghe și al Filofteia cetățean român studii Fac. De Fizică, ocupația fizician domiciliat în orașul București, str. Izvorul Mureșului, nr. 9, etaj 3, apart. 28, sectorul 4

antecedente penale nu are

în perioada septembrie-decembrie 1987 a transmis unui cetățean strain documente și date de natură să pericliteze securitatea statului.

ce constituie infracțiunea *de trădare prin transmitere de secrete*

Având în vedere că aceste fapte sunt prevăzute de art.157, alin.2 cod penal și pedepsite de la 5 la 15 ani închisoare.

Văzând că inculpatul se află în situația prevăzută de art.148, lit.b și h, din codul de procedură penală, întrucât infracțiunea este flagrantă și pedepsită cu închisoare mai mare de doi ani, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta pericol pentru ordinea publică.

Pentru aceste motive, în baza prev.art.151 c.pr.pen

DISPUN:

Arestare preventivă a înculpatului ANDREESCU GABRIEL

Conform dispozițiilor legale, organelle de miliție vor reține și preda la arestul Direcției Cercetări Penale a Departamentului Securității Statului.

Administrația locului de deținere va primi și reține pe inculpatul înaintându-ne dovada de încarcerare.

Prezentul mandat este valabil până a 25 ianuarie 1988.
Dat astăzi 26 decembrie 1987, la București.

PROCUROR militar
Colonel de justiție,
Stefănescu Mihai

Am primit un exemplar al mandatului
Inculpat,

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 68, vol.2, f.4.

42. 1987 decembrie 25, București. Proces verbal al Ministerului de Interne privind începererea urmăririi penale în cazul lui Gabriel Andreescu

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA CERCETĂRI PENALE COPIE

PROCES-VERBAL
de începerea urmăririi penale

București, 25 decembrie 1987

Locotenent colonel POPA MIHAI, organ de cercetare penală din Ministerul de Interne, Departamentul Securității Statului – Direcția cercetări penale:

Analizând datele de care dispunem cu privire la săvârșirea infracțiunii de trădare prin transmitere de secrete, prevăzută și pedepsită de art. 157 alin.2 din Codul penal, de către numitul ANDREESCU GABRIEL, prin aceea că a transmis unui diplomat străin mai multe materiale și documente cu un astfel de caracter, încât fapta periclitează securitatea statului.

De asemenea, a transmis prin intermediul altor persoane, la postul de radio „Europa Liberă", mai multe materiale cu conținut ostil la adresa orânduirii socialiste din R.S.România.

În baza dispozițiilor art.228 alin.3 Cod procedură penală,

DISPUN:

Începerea urmăririi penale pentru infracțiunea de trădare prin transmitere de secrete, prevăzută de art.157 alin.2 din Codul penal, săvârșită de numitul ANDREESCU GABRIEL, născut în Buzău la 8 aprilie 1952, fiul lui Gheorghe și Filofteia, de naționalitate și cetățenie română, absolvent al Facultății de fizică, de profesie fizician la Institutul de Meteorologie și Hidrologie București, căsătorit, are doi copii minori, stagiul militar satisfăcut, având gradul de locotenent în rezervă, fără antecedente penale, cu domiciliul în București, str. Izvorul Mureșului, nr.9, Bloc D 9, scara C, apt.25, sector 4.

ORGAN DE CERCETARE PENALĂ,
Lt. Col.
Popa Mihai

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 68, vol. 1, f.1.

43. 1988 aprilie 27, București. Notă a Securității privind refuzul lui Mircea Dinescu de a opera modificări în cadrul volumului de versuri „Moartea citește ziarul", considerat a avea poezii cu conținut necorespunzător la adresa partidului

STRICT SECRET
Ex.nr.2
100/0051.131 din 27 aprilie 1988

NOTA

Poetul Mircea Dinescu, în vârstă de 37 de ani, membru în Consiliul de conducere al Uniunii Scriitorilor, cunoscut cu poziție și atitudine tendențioasă la adresa politicii partidului în domeniul creației literar-artistice, a depus recent la editura „Cartea Românească" un volum de versuri, intitulat „Moartea citește ziarul". Întrucât unele din poezii au un conținut necorespunzător, interpretabul din punct de vedere politic, autorul folosind uneori în text și expresii triviale (le prezentăm în anexă, în xerocopie), i s-a solicitat de către editură să efectueze modificările necesare.

MIRCEA DINESCU a refuzat, exprimându-și intenția, în diverse împrejurări, de inițiere a unor acțiuni cu caracter protestatar, la care să angreneze și alți scriitori din anturajul său, cunoscuți cu atitudini refractare. În acest sens, dorește să conceapă o scrisoare-pamflet, care să fie trimisă unor persoane cu funcții de răspundere, precum și conducerilor diferitelor publicații literare, lăsând să se înțeleagă faptul că acest material va fi difuzat ulterior și în exterior.

De asemenea, intenționează ca la viitoarea adunare de partid a organizației de bază de la revista „România literară", să ia atitudine deschisă împotriva „ingerințelor" organelor de avizare în manuscrisele predate spre publicare.

Menționăm că MIRCEA DINESCU este semnalat cu legături frecvente în rândul unor diplomați occidentali și sovietici acreditați la București, care îl vizitează la domiciliu, precum și al unor scriitori, ziariști, turiști străini, ignorând în mod vădit prevederile legale care reglementează relațiile cu aceste categorii de persoane.

Cu aspectele de mai sus, Securitatea municipiului București, care lucrează cazul, l-a informat pe tovarășul NICOLAE CROITORU.

Prin factori competenți din cadrul editurii „Cartea Românească", Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Uniunii Scriitorilor se acționează

pentru determinarea celei în cauză să efectueze modificările solicitate şi să adopte, în general, o atitudine corespunzătoare în mediu.

Totodată, împreună cu Direcţia a III-a şi U.M. 0110, au fost întreprinse măsuri de limitare a contactelor lui MIRCEA DINESCU cu diplomaţi, ziarişti şi alţi străini, precum şi de elucidare a naturii relaţiilor cu aceştia.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 236, f. 66.

44. 1988 aprilie 27, București. Notă a Securității privind volumul de versuri „Moartea citește ziarul" al lui Mircea Dinescu care conține poezii cu conținut „interpretabil"

STRICT SECRET
Ex.nr.2
100/0051.131. din 27 aprilie 1988

NOTĂ

Poetul MIRCEA DINESCU, în vârstă de 37 ani, membru în Consiliul de conducere al Uniunii Scriitorilor, cunoscut cu poziție și atitudine tendențioasă la adresa partidului în domeniul creației literar-artistice, a depus recent la editura „Cartea Românească" un volum de versuri, intitulat „Moartea citește ziarul". Întrucât unele din poezii au un conținut necorespunzător, interpretabil din punct de vedere politic, autorul folosind uneori în text și expresii triviale (le prezentăm în anexă, în xerocopie), i s-a solicitat de către editură să efectueze modificările necesare.

MIRCEA DINESCU a refuzat, exprimându-și intenția, în diverse împrejurări, de inițiere a unor acțiuni cu caracter protestatar, la care să angreneze și alți scriitori din anturajul său, cunoscuți cu atitudini refractare. În acest sens, dorește să conceapă o scrisoare-pamflet, care să fie trimisă unor persoane cu funcții de răspundere, precum și conducerilor diferitelor publicații literare, lăsând să se înțeleagă faptul că acest material va fi difuzat ulterior și în exterior.

De asemenea, intenționează ca la viitoarea adunare de partid a organizației de bază de la revista „România literară" să ia atitudine deschisă împotriva „ingerințelor" organelor de avizare în manuscrisele predate spre publicare.

Menționăm că MIRCEA DINESCU este semnalat cu legături frecvente în rândul unor diplomați occidentali și sovietici acreditați la București, care îl vizitează la domiciliu, precum și al unor scriitori, ziariști, turiști străini, ignorând în mod vădit prevederile legale care reglementează relațiile cu aceste categorii de persoane.

Cu aspectele de mai sus, Securitatea municipiului București, care lucrează cazul, l-a informat pe tovarășul NICOLAE CROITORU.

Prin factori competenți din cadrul editurii „Cartea Românească", consiliului Culturii și Educației Socialiste și Uniunii Scriitorilor se acționează

pentru determinarea celui în cauză să efectueze modificările solicitate şi să adopte, în general, o atitudine corespunzătoare în mediu.

Totodată, împreună cu Direcţia a III-a şi U.M. 0110, au fost întreprinse măsuri de limitare a contactelor lui MIRCEA DINESCU cu diplomaţi, ziarişti şi alţi străini, precum şi de elucidare a naturii relaţiilor cu aceştia.

ACNSAS, fond Informativ, dosar 236, f.66.

45. 1988, București. Notă a Securității despre pregătirea unei acțiuni colective de protest inițiate de Mircea Dinescu

1988

NOTĂ

Din datele ce se deţin rezultă că poetul MIRCEA DINESCU, împreună cu alţi scriitori, între care AUREL DRAGOȘ MUNTEANU, ALEXANDRU PALEOLOGU, DAN DEȘLIU, ANDREI PLEȘU, GABRIEL LIICEANU, OCTAVIAN PALER şi MIRCEA IORGULESCU pregătesc o acţiune colectivă de protest, sens în care au redactat textul unei scrisori cu conţinut necorespunzător, ce va fi definitivat la mijlocul săptămânii următoare.

Materialul, pe care intenţionează să obţină semnăturile mai multor oameni de litere, urmează să fie adresat organelor centrale de partid şi de stat, precum şi unor publicaţii din ţară, şi ar avea drept scop să facă cunoscut protestul scriitorilor români, care nu acceptă unele dintre actualele măsuri politico-administrative şi sociale.

După opinia lor, acestea ar conduce la pierderea identităţii şi tradiţiilor poporului român, la crearea unor disensiuni cu naţionalităţile conlocuitoare, distrugerea mediului înconjurător, la scăderea accentuată a nivelului de trai, la o totală îngrădire a libertăţii de expresie a conştiinţei artistice, precum şi la izolarea României de ţările vecine şi celelalte state europene.

Rezultă că, în legătură cu această acţiune, MIRCEA DINESCU s-a consultat şi cu NICOLAE MANOLESCU, ANDREI PLEȘU şi ȘTEFAN BĂNULESCU.

Scrisoarea ar urma, în mod sigur, să fie semnată de MIRCEA DINESCU, AUREL DRAGOȘ MUNTEANU, MIRGEA IORGULESCU, OCTAVIAN PALER, DAN DEȘLIU şi GABRIEL LIICEANU. De asemenea, se contează pe semnăturile lui NICOLAE MANOLESCU, ANDREI PLEȘU, DOMOKOS GEZA, GALFALVI SZOLT, ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ, ȘTEFAN TOACIUC, GABRIELA ADAMEȘTEANU, HENRY WALD, ȘTEFAN BĂNULESCU, toţi din Bucureşti şi ALEXANDRU CĂLINESCU de la Iaşi. Urmează să obţină confirmarea acordului pentru semnătură şi de la EUGEN SIMION, ANA BLANDIANA, GEO BOGZA, DAN LAURENȚIU şi MARIN MINCU din Capitală, precum şi de la AUGUSTIN BUZURA, MIRCEA ZACIU, MARIAN PAPAHAGI şi NICOLAE STEINHARDT din provincie.

În acest sens, MIRCEA DINESCU a luat legătura la Cluj-Napoca cu AUGUSTIN BUZURA, căruia i-a solicitat ca împreună cu MIRCEA ZACIU să se deplaseze în cel mai scurt timp la Bucureşti.

Menţionăm că majoritatea elementelor angrenate în pregătirea acţiunii s-au aflat şi anterior printre iniţiatorii unor manifestări similare. Astfel, în 1984 şi-au exprimat dezacordul faţă de mutarea GEORGETEI DIMISIANU de la Editura „Cartea Românească" şi punerea în discuţie publică a romanului „Un om norocos" de OCTAVIAN PALER, s-au solidarizat cu ANA BLANDIANA în anul 1985 când s-a luat măsura suspendării temporare a dreptului de semnătură ş.a.

De asemenea, recent, AUREL DRAGOŞ MUNTEANU a făcut cunoscut că renunţă la calitatea de membru de partid, având şi alte manifestări politice necorespunzătoare, iar ŞTEFAN AUGUSTIN DOINAŞ şi DAN DEŞLIU au întocmit memorii prin care protestează în legătură cu măsurile privind sistematizarea localităţilor rurale, pe care intenţionau să le depună la C.C. al P.C.R.

Despre ŞTEFAN AUGUSTIN DOINAŞ, DAN DEŞLIU şi ALEXANDRU PALEOLOGU s-a mai stabilit că sunt de acord cu acţiunile ostile întreprinse de DOINEA CORNEA din Cluj-Napoca, ultimul considerând necesară susţinerea acesteia de către scriitori prin trimiterea de scrisori.

De menţionat că atât MIRCEA DINESCU cât şi ANDREI PLEŞU, DOMOKOS GEZA, AUREL DRAGOŞ MUNTEANU şi NICOLAE MANOLESCU întreţin frecvente legături cu diplomaţi străini ori participă la acţiunile protocolare organizate de aceştia fără a avea aprobări legale.

ACNSAS, fond Informativ, dosar 236, f.67-69.

46. 1988 octombrie 21, București. Notă a Securității privind pregătirea unei scrisori de protest colectiv la inițiativa lui Mircea Dinescu

STRICT SECRET
Ex. 2
100/0051.187
din 21 octombrie 1988

NOTĂ

Din măsurile informativ-operative întreprinse asupra scriitorilor care preconizau redactarea şi semnarea unei scrisori de protest colectiv, au rezultat următoarele :

Iniţiatorul acţiunii a fost cu certitudine MIRCEA DINESCU, care a redactat textul memoriului şi, mizînd pe atitudinea lor contestatară, a invitat la domiciliul socrilor săi, în seara zilei de 7 octombrie a.c., pe OCTAVIAN PALER, ANDREI PLEȘU, GABRIEL LIICEANU, MIRCEA IORGULESCU, ALEXANDRU PALEOLOGU, GABRIEL DIMISIANU, AUREL DRAGOȘ MUNTEANU şi DAN DEȘLIU, pentru a-i consulta cu privire la oportunitatea demersului, conţinutul scrisorii şi persoanele pretabile să o semneze. Unii dintre participanţi nu cunoşteau concret motivul întâlnirii şi nici cine va mai fi prezent. MIRCEA IORGULESCU, ALEXANDRU PALEOLOGU şi GABRIEL DIMISIANU au fost surprinşi neplăcut de invitarea în acest cadru a lui DAN DEȘLIU şi AUREL DRAGOȘ MUNTEANU, elemente apreciate ca fiind compromise.

Despre acţiune au mai cunoscut NICOLAE MANOLESCU, EUGEN SIMION, ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ, DOMOKOS GEZA şi NICU STEINHARDT.

În urma măsurilor întreprinse, s-a renunţat la definitivarea textului scrisorii şi obţinerea de semnături. Totodată, au apărut disensiuni şi suspiciuni în rândul scriitorilor implicaţi în caz.

Dintre persoanele care aveau cunoştinţă despre această acţiune, s-au desolidarizat GABRIEL LIICEANU, MIRCEA IORGULESCU, ALEXANDRU PALEOLOGU, GABRIEL DIMISIANU, NICOLAE MANOLESCU, EUGEN SIMION, ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ, îndeosebi de teama consecinţelor pe care le-ar fi avut de suportat.

OCTAVIAN PALER, care este preocupat de găsirea unor modalităţi prin care să se facă cunoscute organelor superioare de partid şi de stat frământările

din rândul oamenilor de cultură, consideră că acestea nu trebuie să iasă în afara cadrului legal şi să îmbrace caracter politic. Recent, a solicitat să fie primit de către tovarăşii NICOLAE CROITORU, GHEORGHE SPRINTAROIU şi MIHAI DULEA.

Din rândul persoanelor vizate, ANA BLANDIANA, ROMUL MUNTEANU, IOAN ALEXANDRU, GABRIELA ADAMEŞTEANU şi DAN LAURENŢIU, au afirmat că nu vor accepta eventuale propuneri de a adera la o acţiune de acest gen.

Scriitorii din provincie, ce urmau a fi racolaţi, nu au mai fost contactaţi de MIRCEA DINESCU sau legăturile sale apropiate.

Atitudinea adoptată de MARIN MINCU în cadrul şedinţei de la revista „România literară" s-a dovedit a nu avea legătură cu acţiunea lui AUREL DRAGOŞ MUNTEANU ori iniţiativa lui MIRCEA DINESCU. Opinia sa în problema sistematizării localităţilor rurale şi-a susţinut-o, în continuare, în cadrul discuţiilor purtate cu el la nivelurile unde a fost chemat, precizînd însă că şi-a exprimat-o într-un cadru oficial şi nu trebuie calificată drept protestatară. Cu prilejul contactării lui, atât de către organele de partid cât şi de cele de securitate, a asigurat că nu se va ralia la asemenea acţiuni. Din controlul informativ-operativ exercitat asupra sa, rezultă că nu întreţine legături cu persoanele ce fac obiectul acţiunii.

În ce-l priveşte pe MIRCEA DINESCU, acesta şi-a manifestat dezamăgirea în legătură cu „laşitatea" unor scriitori pe sprijinul cărora conta, nemaisperând în finalizarea acţiunii. Împreună cu ANDREI PLEŞU, cu care se întâlneşte frecvent, se situează în continuare pe o poziţie necorespunczătoare, comentează dușmănos politica internă şi internaţională a partidului şi statului nostru, fac speculaţii pe marginea problemelor discutate cu ei şi cu alţi scriitori. De asemenea, sunt obsedaţi da faptul că ar fi urmăriți, încercând să descopere măsurile de control ale organelor de securitate. Au vizitat pe ataşatul militar britanic, în ziua de 14 octombrie şi au participat la recepţia oferită de consilierul politic american la data de 17 octombrie, în ambele situaţii fără a solicita aprobările legale. Realizează contacte individuale cu scriitorii ce au legături cu cazul, pentru a analiza situaţia creată, a previziona măsurile ce s-ar mai putea lua asupra lor şi a se pune de acord cu privire la problemele pe care să la ridice în eventualitatea că vor fi chemați la diverse niveluri. Astfel, MIRCEA DINESCU s-a întâlnit cu DAN DEŞLIU, DOMOKOS GEZA, ANA BLANDIANA şi MIRCEA IORGULESCU, iar ANDREI PLEŞU cu OCTAVIAN PALER, ALEXANDRU PALEOLOGU, NICOLAE MANOLESCU ŞTEFAN AUGUSTIN DOINAŞ şi GABRIEL LIICEANU.

Prin atitudinea și comportarea lor, MIRCEA DINESCU și ANDREI PLEȘU rămân pretabili la inițierea unor acțiuni necorespunzătoare. Totodată, axistă indicii că DAN DEȘLIU ar fi redactat un memoriu, intenționând să obțină semnături de la unii scriitori pe care îi poate întâlni la cantina-restaurant a Uniunii, unde merg zilnic.

Atât parsoane care au legături cu cazul, cât și altele din sediu, consideră că în rândul scriitorilor există nemulțumiri și tensiuni care ar impune crearea unui cadru organizat de discutare a lor.

Continuă măsurile informativ-operative ordonate în caz.

ACNSAS, fond Informativ, dosar 236, f.95-96.

47. 1988 septembrie 21, Cluj. Plan al Ministerului de Interne care viza discuțiile care vor fi purtate cu Doina Cornea, în contextul „avertizării" disidentei

MINISTERUL DE INTERNE
Departamentul Securităţii Statului
Direcţia I
Nr. 0051787 din 20 septembrie 1988

STRICT SECRET
Ex.1

INTRARE
Nr. 0039349
27.09.1988

PLAN
- al discuţiilor ce vor fi purtate cu DOINA CORNEA din Cluj-Napoca, cu prilejul avertizării.

I. – Avertizarea se va face în camera de audienţe a Inspectoratului judeţean Cluj al Ministerului de Interne, de către Col. RAŢIU GHEORGHE – şeful Direcţiei I şi Col. TINCA OVIDIU – şeful Serviciului 1/A al Securităţii judeţene Cluj.

II. – Fără a i se da posibilitatea de dialog, cu fermitatea necesară, i se vor pune în vedere următoarele :

1/ Urmărirea penală începută pentru faptele săvîrşite în toauna anului 1987 este deschisă, cercetările fiind suspendate ca urmare a clemenţei cerute de soţul său şi respectiv de fiu, care de fapt se află în aceeaşi situaţie, precum şi a angajamentului luat de ea, că va fi corectă şi nu va săvîrşi alte fapte de natură să lezeze securitatea statului.

2/ Datele pe care le deţinem, demonstrează că nu a respectat angajamentul luat şi s-a dedat la noi activităţi infracţionale, astfel:

– a continuat să acorde interviuri unor ziarişti străini veniţi sub acoperire turistică, în care a tratat de pe poziţii ostile aspecte ale vieţii social-economice din ţara noastră şi ale politicii partidului şi statului în diverse domenii (ARNOLD MARK, cetăţean englez, la 20 iulie a. c.; BISOLET JOZSEPH şi DUBJSE NATHALIE, cetăţeni belgieni, la 27 iulie a. c. şi SUHAN CORNELIA şi HILBERT HELGA-MARIA – cetăţene R. F. G., la 1 august a. c.);

– a redactat un număr de 3 materiale cu conţinut necorespunzător, pe care le-a scos fraudulos din ţară şi au fost difuzaţe în mod repetat în emisiunile posturilor de radio reacţionare:

– scrisoare către reuniunea unor „disidenţi" de la Cracovia – R. P. Polonă;

– Apel către Preşedintele R. S. România cu privire la sistematizarea rurală şi alte probleme de interes intern;

– scrisoare adresată Papei, în care tratează problema legalizării cultului „greco-catolic" în ţara noastră;

– în această activitate şi-a antrenat copii şi un număr de alte persoane, cărora a încercat să le inoculeze ideile sale ostile şi să le incite la acţiuni potrivnice statului nostru;

– continuă să menţină legături cu elemente ostile din străinătate, lăsându-se antrenată de acestea în acţiuni de natură să lezeze interesele statului român.

3/ Va fi avertizată că faptele săvîrşite nu s-au prescris şi că, ceea ce a continuat să facă, completează activitatea duşmănoasă pentru care poate fi trasă la răspundere penală.

4/ I se va atrage atenţia că în mod inuman continuă să-şi folosească copii în aceste activităţi, cu consecinţele negative deosebite pentru ei, ce decurg din această situaţie;

– fiica nu va mai putea să vină în ţară şi în Occident are o situaţie nesigură, deoarece în loc să se ocupe de probleme serioase, se ocupă de activităţi politice ostile la adresa patriei;

– fiul, în aceste condiţii, nu va mai putea să se bucure de încredere şi nu are nici un fel de perspective. Are doi copii şi, în loc să-i lase să se ocupe de creşterea şi educarea lor, îi amestecă în acţiunile ei.

5/ A antrenat în activitatea ei, o serie de oameni care au apărut ca semnatari a unor scrisori, contrar voinţei lor. În continuare s-a folosit „în bătaie de joc" de discuţiile făcute cu ei şi a profitat, transmiţînd în străinătate, că sunt semnatari. Unii o vor trage la răspundere şi vor demasca falsitatea acţiunilor ei şi modul în care a procedat.

6/ Va fi avertizată ferm că, dacă nu renunţă la astfel de acţiuni, a doua oară când o vom chema nu mai pleacă, ci va rămâne să răspundă penal pentru faptele săvîrşite.

III. – Se vor urmări apoi, reacţiile acesteia în raport de care vom adapta măsurile informativ-operative în caz.

ȘEFUL DIRECȚIEI I
Colonel
RAȚIU GHEORGHE

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 9A, f.81-83.

48. 1989 ianuarie 25, București. Proces - verbal al Ministerului de Interne privind începerea urmăririi penale pentru „infracțiunea de propagandă împotriva orânduirii socialiste" în cazurile lui Petre Băcanu și Anton Uncu

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA CERCETĂRI PENALE

PROCES-VERBAL
de începere a urmăririi penale

București, 25 ianuarie 1989

Colonel BURLOI GHEORGHE, organ de cercetare penală din Ministerul de Interne, Departamentul Securității Statului – Direcția cercetări penale, analizând datele existente cu privire la numiții:

– BĂCANU PETRE, născut la 11 decembrie 1941, în comuna Homorociu, județul Prahova, fiul lui Mihai și Olimpia, absolvent al Facultății de filosofie, redactor la ziarul „România liberă", fără antecedente penale, căsătorit, având un copil minor, domiciliat în București, str. Presei, nr.5, bloc 21, etaj 1, apt.21, sector 1 și

– UNCU ANTON, născut la 13 noiembrie 1938, în București, fiul lui Ștefan și Steliana, redactor la ziarul „România liberă", fără antecedente penale, căsătorit, având un copil major, domiciliat în București, strada Tătărescu, nr.6, sector 1, etaj 2, apt.12, sector 3, constat următoarele:

În perioada octombrie 1988-ianuarie 1989, sus numiții au conceput, redactat, multiplicat și difuzat înscrisuri cu conținut dușmănos orânduirii socialiste din țara noastră.

Întrucât faptele săvârșite de cei în cauză întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste, prevăzută de art.166 alin.2 Cod penal, în temeiul prevederilor art.221 alin.1 și art.228 alin.3 Cod procedură penală,

DISPUN:

Începerea urmăririi penale pentru infracțiunea de propaganda împotriva orânduirii socialiste, prev.de art.166 alin.2 Cod penal, săvârșit de numiții BĂCANU PETRE și UNCU ANTON.

ORGAN DE CERCETARE PENALĂ,
Colonel,
Burloi Gheorghe

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.1720, vol.1, f 2.

49. 1989 ianuarie 25, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă pe numele lui Petre Băcanu pentru că a desfășurat „acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste”

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
Dosar nr.19/P/1989

MANDAT DE ARESTARE PREVENTIVĂ Nr. 19/P/1989

Anul 1989 luna ianuarie ziua 25

Procuror col. M. Ștefănescu de la Procuratura Direcția Procuraturilor Militare.

Având în vedere ordonanța din 25 ianuarie 1989 prin care s-a dispus arestarea învinuitului BĂCANU PETRE născut în anul 1941 luna decembrie, ziua 11 în comuna Homoriciu județul Prahova fiul lui Mihai și al Olimpia, cetățean român studii Fac. De Filologie, ocupația redactor domiciliat în orașul București, str. Presei, nr 5, etaj 1, apart. 25, sectorul 1

antecedente penale nu are pentru că

În perioada octombrie 1988-ianuarie 1989 a desfășurat acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste

ce constituie infracțiunea *de propagandă împotriva orânduirii socialiste*

Aceste fapte sunt prevăzute de art.166 alin.2 cod penal și pedepsite cu 5 la 15 ani închisoare.

Văzând că învinuitul se află în situația prevăzută de art.148, lit. h, din codul de procedură penală, întrucât *pedeapsa este mai mare de 2 ani închisoare, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta pericol pentru ordinea publică.*

Pentru aceste motive, în baza prev.art.146 c.pr.pen

DISPUN:

Arestare preventivă a învinuitului BĂCANU PETRE

Conform dispozițiilor legale, organele de securitate vor reține și preda la Arestul Direcției Cercetări Penale a Departamentului Securității Statului.

Administrația locului de deținere va primi și reține pe învinuit timp de 30 de zile, cu începere de la 25 ianuarie 1989 și până la 23 februarie 1989 înaintându-ne dovada de încarcerare.

Prezentul mandat este valabil până la 25 ianuarie 1988.
Dat astăzi în Bucureşti, la 25 ianuarie 1989.

PROCUROR militar
Colonel de justiție,
Ștefănescu Mihai

Am primit un exemplar al mandatului
Învinuit,

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.1720, vol.1,f.5.

50. 1989 ianuarie 25, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă pentru Anton Uncu deoarece a desfășurat „acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
Dosar nr.19/P/1989

MANDAT DE ARESTARE PREVENTIVĂ Nr. 19/P/1989

Anul 1989 luna ianuarie ziua 25

Procuror col. M. Ștefănescu de la Procuratura Direcția Procuraturilor Militare.

Având în vedere ordonanța din 25 ianuarie 1989 prin care s-a dispus arestarea învinuitului UNCU ANTON născut în anul 1938 luna noiembrie, ziua 13, în București județul ___ fiul lui Ștefan și al Steliana, cetățean român studii Sc.sup.de marină, ocupația commentator – publicist, domiciliat în București, str. Pictor Gh. Tatărescu, nr 6, etaj 2, apart 12, sectorul 3

antecedente penale nu are pentru că:

În perioada octombrie 1988-ianuarie 1989 a desfășurat acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste

ce constituie infracțiunea *de propaganda împotriva orânduirii socialiste*

Aceste fapte sunt prevăzute de art.166 alin.2 cod penal și pedepsite cu 5 la 15 ani închisoare.

Văzând că învinuitul se află în situația prevăzută de art.148, lit. h, din codul de procedură penală, întrucât *pedeapsa este mai mare de 2 ani închisoare, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta pericol pentru ordinea publică.*

Pentru aceste motive, în baza prev.art.146 c.pr.pen

DISPUN:

Arestare preventivă a învinuitului UNCU ANTON

Conform dispozițiilor legale, organele de securitate vor reține și preda la Arestul Direcției Cercetări Penale a Departamentului Securității Statului.

Administrația locului de deținere va primi și reține pe învinuit timp de 30 de zile, cu începere de la 25 ianuarie 1989 și până la 23 februarie 1989, inclusiv, înaintându-se dovada de încarcerare.

Prezentul mandat este valabil până la 25 ianuarie 1989.
Dat astăzi în 25 ianuarie 1989, la București.

PROCUROR militar
Colonel de justiție,
Ștefănescu Mihai

Am primit un exemplar al mandatului
Învinuit,

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 1720, vol.1, f.113.

51. 1989 ianuarie 25, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă în cazul Elenei Gheorghe deoarece „a ajutat unele persoane să întreprindă acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
Dosar nr.19/P/1989

MANDAT DE ARESTARE PREVENTIVĂ Nr. 19/P/1989

Anul 1989 luna ianuarie ziua 25

Procuror col. M. Ștefănescu de la Procuratura Direcția Procuraturi. Militare.

Având în vedere ordonanța din 25 ianuarie 1989 prin care s-a dispus arestarea învinuitei GHEORGHE ELENA născută în anul 1952 luna octombrie, ziua 27, în comuna Lădești, județul Vâlcea, fiul lui Emil și al Maria, cetățean român studii liceul economic, ocupația merceolog, domiciliat în București, str. Sos. Mihai Bravu, nr. 315, etaj 5, apart 26, sectorul 3

antecedente penale nu are pentru că:

În perioada octombrie 1988-ianuarie 1989 a ajutat unele persoane să întreprindă acțiuni de propaganda împotriva orânduirii socialiste

ce constituie infracțiunea *de complicitate la propaganda împotriva orânduirii socialiste*

Aceste fapte sunt prevăzute de art.26 rap. la art.166 alin.2 c.p. și pedepsite cu 5 la 15 ani închisoare.

Văzând că învinuita se află în situația prevăzută de art.148, lit. h, din codul de procedură penală, întrucât *pedeapsa este mai mare de doi ani închisoare, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta pericol pentru ordinea publică.*

Pentru aceste motive, în baza prev.art.151 c.pr.pen

DISPUN:

Arestare preventivă a învinuitei GHEORGHE ELENA

Conform dispozițiilor legale, organele de securitate vor reține și preda la Arestul Direcției cercetări penale a Departamentului Securității Statului.

Administrația locului de deținere va primi și reține pe învinuita, timp de 30 de zile, cu începere de la 25 ianuarie și până la 23 februarie 1989, inclusiv, înaintându-ne dovada de încarcerare.

Prezentul mandat este valabil până la 24 februarie 1989.
Dat astăzi în București, la 25 ianuarie 1989.

PROCUROR militar
Colonel de justiție,
Ștefănescu Mihai

Am primit un exemplar al mandatului
Învinuit,

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.1720, vol.1, f.319.

52. 1989 ianuarie 26, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă pentru Ștefan Niculescu-Maier deoarece a acordat „sprijin unor persoane să desfășoare acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste”

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
Dosar nr.19/P/1989

MANDAT DE ARESTARE PREVENTIVĂ Nr. 19/P/1989

Anul 1989 luna ianuarie ziua 26

Procuror col. M. Ștefănescu de la Procuratura Direcția Procuraturi Militare.

Având în vedere ordonanța din 26 ianuarie 1989 prin care s-a dispus arestarea învinuitului NICULESCU-MAIER ȘTEFAN născut în anul 1958 luna septembrie, ziua 19, în București județul ___ fiul lui Maier Solomon și al Elisabetei Niculescu, cetățean român studii licențiat, ocupația analist la ICSITA București, domiciliat în București, str. Emil Bodnăraș, nr. 49, etaj 3, apart. 49, sectorul 6

antecedente penale nu are pentru că:

În perioada octombrie 1988-ianuarie 1989 a acordat sprijin unor persoane să desfășoare acțiuni de propaganda împotriva orânduirii socialiste

ce constituie infracțiunea *de complicitate la propaganda împotriva orânduirii socialiste*

Aceste fapte sunt prevăzute de art.26 raportat la art.166 alin.2 cod penal și pedepsite cu 5 la 15 ani închisoare.

Văzând că învinuitul se află în situația prevăzută de art.148, lit. h, din codul de procedură penală, întrucât *pedeapsa este mai mare de 2 ani închisoare, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta pericol pentru ordinea publică.*

Pentru aceste motive, în baza prev.art.146 c.pr.pen

DISPUN:

Arestare preventivă a învinuitului NICULESCU-MAIER ȘTEFAN

Conform dispozițiilor legale, organele de securitate vor reține și preda la Arestul Direcției Cercetări Penale a Departamentului Securității Statului.

Administrația locului de deținere va primi și reține pe învinuit timp de 30 de zile, cu începere de la 26 ianuarie 1989 și până la 24 februarie 1989, inclusiv, înaintându-ne dovada de încarcerare.

Prezentul mandate este valabil până a 25 ianuarie 1988.
Dat astăzi în Bucureşti, la 26 ianuarie 1989

PROCUROR militar
Colonel de justiție,
Ștefănescu Mihai

Am primit un exemplar al mandatului
Învinuit,

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.1720, vol.1, f.226.

53. 1989 ianuarie 26, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă în cazul lui Alexandru Chivoiu deoarece „a sprijinit unele persoane pentru a desfășura activitate de propagandă împotriva orânduirii socialiste”

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
Dosar nr.19/P/1989

MANDAT DE ARESTARE PREVENTIVĂ Nr. 19/P/1989

Anul 1989 luna ianuarie ziua 26

Procuror col. M. Ștefănescu de la Procuratura Direcția Procuraturi Militare.

Având în vedere ordonanța din 26 ianuarie 1989 prin care s-a dispus arestarea inculpatului CHIVOIU ALEXANDRU născut în anul 1948 luna octombrie, ziua 24, în comuna Chiojdeni, județul Vrancea, fiul lui Gheorghe și al Maria, cetățean român studii liceul și șc. maiștri, ocupația maistru pentru tipograf, domiciliat în București, str. Radu Boiangiu, nr 4-6, etaj 8, apart. 60, sectorul 1

antecedente penale nu are pentru că:

În perioada octombrie 1988-ianuarie 1989 a sprijinit unele persoane pentru a desfășura activitate de propaganda împotriva orânduirii socialiste

ce constituie infracțiunea *de complicitate la propaganda împotriva orânduirii socialiste*

Aceste fapte sunt prevăzute de art.26 rap. la art.166 alin.2 c.p. și pedepsite cu 5 la 15 ani închisoare.

Văzând că inculpatul se află în situația prevăzută de art.148, lit. h, din codul de procedură penală, întrucât *pedeapsa este mai mare de 2 ani închisoare, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta pericol pentru ordinea publică.*

Pentru aceste motive, în baza prev.art.151 c.pr.pen

DISPUN:

Arestare preventivă a inculpatului CHIVOIU ALEXANDRU

Conform dispozițiilor legale, organele de securitate vor reține și preda la Arestul Direcției Cercetări Penale a Departamentului Securității Statului.

Administrația locului de deținere va primi și reține pe inculpatul, înaintându-ne dovada de încarcerare.

Prezentul mandat este valabil până la 24 februarie 1989.

Dat astăzi 26 ianuarie 1989

PROCUROR militar
Colonel de justiție,
Ștefănescu Mihai

Am primit un exemplar al mandatului
Inculpat,

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.1720, vol.1, f.298.

54. 1989 ianuarie 27, București. Proces-verbal al Ministerului de Interne de începere a urmăririi penale în cazul lui Mihai Creangă pentru „săvârșirea infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste"

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA CERCETĂRI PENALE

PROCES-VERBAL
de începere a urmăririi penale

București la 27.01.1989

Maior Rădulescu Ioan din Ministerul de Interne, Departamentul Securității Statului, Direcția Cercetări Penale, analizând materialele dosarului privind pe CREANGĂ MIHAI, născut la 16.06.1942 în București, fiul lui Gheorghe și Natalia, de naționalitate și cetățenie română, absolvent al I.A.T.C. București, redactor la revista „România pitorească", căsătorit, are 2 copii majori, fără antecedente penale, domiciliat în București, Șoseaua Nicolae Titulescu, nr.119, bl.3, sc.C, ap.63, sectorul 1,

CONSTAT URMĂTOARELE:

În perioada octombrie 1988-ianuarie 1989, asociindu-se cu mai multe persoane a conceput, redactat și tipărit un material cu conținut deosebit de ostil la adresa orânduirii socialiste din țara noastră în vederea multiplicării și difuzării lui.

Având în vedere că faptele sus-numitului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste prev. de art.166 alin.2 Cod penal.

În baza disp.art.228, alin.3, Cod procedură penală.

DISPUN:

Începerea urmăririi penale împotriva numitului CREANGĂ MIHAI pentru săvârșirea infracțiunii de propaganda împotriva orânduirii socialiste.

ORGAN DE CERCETARE PENALĂ,
MAIOR,
Rădulescu Ioan

ACNSAS, Fond Penal, dosar nr. 1720, vol 1., f.179.

55. 1989 ianuarie 27, București. Mandatul Procuraturii Republicii Socialiste România de arestare preventivă în cazul lui Mihai Creangă deoarece a desfășurat „acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste”

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
Dosar nr.19/P/1989

MANDAT DE ARESTARE PREVENTIVĂ Nr. 19/P/1989

Anul 1989 luna ianuarie ziua 27

Procuror col. M. Ștefănescu de la Procuratura Direcția Procuraturilor Militare.

Având în vedere ordonanța din 27 ianuarie 1989 prin care s-a dispus arestarea învinuitului CREANGĂ MIHAI născut în anul 1942 luna iunie, ziua 13, în București, județul ___ fiul lui Gheorghe și al Natalia, cetățean român studii I.A.T.C., ocupația redactor domiciliat în București, str. Bd. N.Titulescu, nr. 119, bloc 3, Scara C, apart. 63, sectorul 1

antecedente penale nu are pentru că:

În perioada octombrie 1988-ianuarie 1989 a desfășurat acțiuni de propagandă împotriva orânduirii socialiste

ce constituie infracțiunea *de propaganda împotriva orânduirii socialiste*

Aceste fapte sunt prevăzute de art.166 alin.2 cod penal și pedepsite cu 5-15 ani închisoare.

Văzând că învinuitul se află în situația prevăzută de art.148, lit. h, din codul de procedură penală, întrucât *pedeapsa este mai mare de 2 ani închisoare, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta pericol pentru ordinea publică.*

Pentru aceste motive, în baza prev.art.146 c.pr.pen

DISPUN:

Arestare preventivă a învinuitului CREANGĂ MHAI

Conform dispozițiilor legale, organele de securitate vor reține și preda la Arestul Direcției Cercetări Penale a Departamentului Securității Statului.

Administrația locului de deținere va primi și reține pe învinuit timp de 30 de zile, cu începere de la 27 ianuarie 1989 și până la 25 februarie 1989, inclusiv, înaintându-ne dovada de încarcerare.

Prezentul mandat este valabil până la 25 ianuarie 1988.
Dat astăzi în 27 ianuarie 1989.

PROCUROR militar
Colonel de justiție,
Stefănescu Mihai

Am primit un exemplar al mandatului
Învinuit,

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.1720, vol.1, f.182.

Capitolul II: Planningul familial și avortul

56. 1976 martie 19-26, București. Notă a Ministerului de Interne privind pericolul apariției unei infecții instraspitalicești la Institutul pentru ocrotirea mamei și a copilului „Emilia Irza”

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
SECURITATE

STRICT SECRET
EXEMPLAR NR.1

NOTĂ
Privind pericolul apariției unei infecții instraspitalicești
la Institutul pentru ocrotirea mamei și a copilului „Emilia Irza”

Deținem date verificate din care rezultă că la Institutul pentru ocrotirea mamei și a copilului „Emilia Irza” în perioada 19-26 martie 1976 s-a constatat la un număr de patru copii internați, prezența unui virus al Salmonelei din grupa B. (doi copii sugari aveau tulburări digestice și doi sugari cu stare de septicemia gravă).

Ca urmare a celor constatate conducerea spitalului împreună cu Inspectoratul sanitar de stat al municipiului București au trecut la efectuarea unor investigații bacteriologice din mediul înconjurător (paturi, saloane, suprafețe, lenjerie) făcându-se totodată coproculturi de la toți copiii contactați și personalul care a lucrat în saloanele respective.

Din analizele effectuate a rezultat că s-au găsit coproculturi cu Salmonela din grupa B. la un număr de 34 de copii și patru mame din care numai 7 copii aveau tulburări digestive, restul fiind vorba de o stare de purtători sănătoși.

Numărul mare de cazuri de purtători (27) a necesitat luarea unor măsuri ca:

– izolarea purtătorilor la Spitalul contagioși Colentina;

– extinderea examenelor coprobacteriologice la restul copiilor internați în spital;

– dezinfectarea saloanelor în care au fost găsiți copii cu Salmonela din grupa B;

– sistarea internărilor de copii pentru a se da posibilitatea dezinfectării pe rând a tuturor secțiilor din spital;

– folosirea pentru dezinfectare a unor soluții mai eficace ca Tego și Desogen, furnizate de către Inspectoratul sanitar de stat;

– s-a cerut sprijinul Ministerului Sănătății pentru procurarea de autoclave necesare îmbunătățirii situației spălătoriei spitalului.

Din verificările întreprinse de către organele noastre s-a stabilit că spitalul nu dispune în prezent de autoclave necesare fierberii rufăriei pentru a se putea face astfel o bună dezinfectare. De asemenea, produsele folosite pentru dezinfectare nu sunt suficient de active, deși Inspectoratul sanitar de stat dispuune de substanțe corespunzătoare ca: Iodosept, Tego, Desogen, Sterizol spumant etc.

După opinia medicilor specialiști în afara deficiențelor menționate mai sus, la apariția acestor cazuri a mai contribuit și faptul că există o slabă educație sanitară în rândul mamelor și a copiilor internați, precum și numărul mare de copii ce se internează, care de cele mai multe cazuri depășesc capacitatea spitalului.

Dar fiind pericolul apariției unor infecții intra și extra spitalicești cu virusul Salmonelei de tip B este necesar ca organele Ministerului Sănătății și a Inspectoratului sanitar de stat să extindă investigațiile coprobacteriologice și la celelalte unități spitalicești de copii din Capitală pentru a se stabili dacă nu există fenomene asemănătoare și vederea luării măsurilor corespunzătoare.

Maior,
Deleanu Ion

Maior,
Sterian Marin

Șeful SERVICIULUI
Colonel,
Georgescu Ion

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.142, f.4.

57. 1976 martie, București. Informare a conducerii Institutului de Ocrotire a Mamei și Copilului despre îmbolnăvirea unor copii cu Salmonela și măsurile întreprinse alături de autorități și alte instituții conexe

I.O.M.C

INFORMARE

Între 19-26.III.1976, s-a constatat la 4 copii prezența unei Salmonele din grupa B (2 sugari aveau tulburări digestive și 2 sugari cu stare septicemică gravă). În fața acestei situații s-a informat ISS, care la data de 27.III. 1976 a delegat pe tov.dr. Dănilă care a analizat situația împreună cu conducerea institutului și cu tov. dr. Mirescu – responsabila nucleului DDD.

S-au luat următoarele măsuri (27.III.1976):

– s-au făcut investigații bacteriologice din mediul înconjurător (paturi, saloane, suprafețe, lenjerie etc.);

– s-au prevalat coproculturi de la toți copiii contactați și de la personalul care a lucrat la saloanele respective, ca și de la însoțitoare.

La investigațiile din mediu și de la personal rezultatele au fost negative.

În rezultatele care ne-au venit de la ISS la 30.III.1976 s-au găsit un număr de 9 coproculturi pozitive la sugari; dintre aceștia numai unul avea tulburări digestive, restul cazurilor neprezentând simptome digestive au fost etichetate de către ISS ca purtători. De asemenea s-au găsit și la 2 însoțitoare care nu aveau tulburări digestive coproculturi pozitive cu Salmonela din grup B.

Conducerea Institutului împreună cu ISS al Municipiului București – tov.dr. Dănilă – au hotărât:

– izolarea purtătorilor la Spitalul Contagioși Colentina;

– contactații care nu necesitau îngrijire medicală în spital să fie externați;

– contactații ce necesitau în continuare îngrijire medicală să fie izolați în secția de izolare a spitalului nostru și la spitalul Colentina – contagioși;

– extinderea examenelor coprobacteriologice la restul copiilor din spital;

– dezinfecția saloanelor în care au fost găsiți copii cu Salmonela B de către ISS.

În zilele următoare s-au mai decelat 21 coproculturi pozitive cu Salmonela din grup B (19 sugari și 2 însoțitoare). Trebuie menționat că numai 2 copii din aceștia prezentau semne clinice de boală digestive (erau purtători). Acești purtători au fost izolați la Spitalul Colentina - contagioși sau la domiciliu dacă starea de sănătate o permitea. Doi copii au fost găsiți purtători sănătoși cu Salmonela din grupul C.

La 2.IV.1976 într-o ședință comună cu Ministerul Sănătății, Direcția OMCT (dr. Alin Stănescu), Direcția Sanitară Antiepidemică (dr. Cazacu), ISS (dr. Traian Ionescu și dr. Dănilă) s-au luat următoarele măsuri:

– oprirea internărilor astfel încât să se poată dezinfecta pe rând secțiile;

– intensificarea măsurilor de dezinfecție dublându-se concentrația soluțiilor dezinfectante (Cloramină) și întrebuințarea unor dezinfectante mai eficare (Tego și Desogen) pe care ni le-a furnizat ISS;

– continuarea autocontrolului bacteriologic;

– s-a cerut sprijinul Min. Sănătății pentru procurarea unor autoclave necesare îmbunătățirii definitive a situației spălătoriei spitalului.

La data de 5.IV.1976 secția sugari diverse și reanimare de la etajul IV a intrat în funcțiune și la data de 8.IV.1976 a intrat în funcțiune integral etajul III (sugari cu boli digestive) inclusiv reanimarea pentru boli diareice.

În concluzie este vorba de 34 de copii și 4 mame la care s-au găsit coproculturi cu Salmonela grup B din care numari 7 copii au avut tulburări digestive. La restul copiilor a fost vorba de o stare de purtători sănătoși de Salmonela din grupul C.

Numărul mare de cazuri de purtător a necesitat luarea acestor măsuri pentru prevenirea apariției unei infecții de spital.

Deci, nu a fost vorba de o infecție intraspitalicească, ci de punerea în evidență a unei stări de purtători cu o frecvență mai mare ca de obicei (10% față de 3% cât se admite în general).

Menționăm de asemenea că noi am descoperit primele cazuri prin mijloacele noastre de laborator și tot noi am cerut extinderea investigațiilor ISS-ului care au pus în evidență starea de portaj.

Menționăm de asemenea că la controlul efectuat de ISS nu s-au pus în evidență cazuri de răspândirea germenelui prin personalul spitalului, prin rufele curate și nici prin biberoneria spitalului. O notă similară a fost înaintată la 5.IV. 1976 Comitetului de Partid „Sănătate" de către Org. PCR a IOMC.

10 aprilie 1976

Pt. DIRECTOR
Prof.dr. M. Maiorescu

Costul substanțelor întrebuințate pentru DDD în anul 1975 în Spitalul Clinic „Emilia Irsa" – IOMC

Antu	1.518 lei
Eromecet	28.141
Cloramină	109.8000
Var cloros	2.343
Formol	10.008
Carbetox	1.470
Deparatox	140
Diptirex	909
Pedimor	149
Săpun insecticid	44

Situația statistică a internărilor din trim. I/1976 din Spitalul Emilia Irsa:

Total internări	1453 din care:
Total 0-1 an	= 735
Total gravi	= 251
din care: 0-1 an	= 203

Total gravi transferați din alte spitale = 154
Coef. Gravi la total sugari = 27,6 %
Coef. Transf. din alte spitale

La total gravi = 61, 3 %

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, volumul 142, f. 6-7.

58. 1984 martie. Notă a Securității despre reacțiile și comentariile generate de măsurile adoptate pentru creșterea sporului natural, în diverse orașe

STRICT SECRET 100/0050462/_martie 1984

NOTA

Din informațiile obținute cu privire la reacțiile și comentariile generate de noile măsuri luate pentru asigurarea unor spor corespunzător al populației, rezultă că în rândul cadrelor medicale și al unor categorii de persoane se înregistrează unele aspecte de neînțelegere și apreciere negativă a acestora.

Astfel, în rândul personalului sanitar din Capitală și unele județe (Arad, Bacău, Cluj, Galați, Ialomița, Iași, Olt, Timișoara, Vaslui, Vrancea și Tulcea) se apreciază că nu întotdeauna modul în care se desfășoară popularizarea măsurilor stabilite este în de natură să ducă la o deplină și corectă înțelegere a obligațiilor cadrelor medicale și a populației pe linia asigurării creșterii natalității. Se invocă necesitatea organizării unor acțiuni de expunere și explicare a acestora pe colective de muncă, îndeosebi în marile întreprinderi și platforme industriale în care ponderea este destinată de tinerele femei.

În același timp, în rândul oamenilor muncii din mediul sanitar au fost semnalate unele atitudini de rezervă și comentarii tendențioase exprimându-se scepticism în legătură cu posibilitățile de a se realiza sporirea corespunzătoare a natalității.

Totodată se afirmă că nu ar fi asigurate condiții economice și sociale, dat fiind existența unor greutăți de ordin material – lipsa unor produse alimentare indispensabile mamelor și nou născuților, creșterea taxelor la creșe și grădinițe – care nu le-ar permite întreținerea mai multor copii.

În legătură cu aceste probleme au fost informate organele locale de partid, iar prin măsurile specifice se urmărește, în continuare, cunoașterea și prevenirea unor eventuale acțiuni negative.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 196, f. 388.

59. 1984 martie 10, Arad. Raport al conducerii Securității din Arad către Ministerul de Interne care surprinde atitudini de „ostilitate" ale cetățenilor arădeni față de politica PCR în domeniul creșterii coeficientului de spor natural al populației

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN ARAD
Nr.I/A/ IV/00/9/26 din 10.03.1984

STRICT SECRET
Exemplar nr.1.

Intrare 8/0060791
Ziua 12.03.84

Către,
MINISTERUL DE INTERNE – BUCUREȘTI
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
-DIRECȚIA I-
Serviciul V. București

Raportăm că în data de 09.03.1984 a avut loc la nivelul conducerii securității o analiză a primelor informații referitoare la comentariile ce se fac în rândul cadrelor medicale sau a altor categorii de oameni ai muncii, în special familii tinere, pe marginea recentelor hotărâri de partid luate cu ocazia Consfătuirii Consiliului medical superior, ce a avut loc la București în 07.03.1984.

În baza datelor și informațiilor intrate la problemă s-a putut aprecia că recentele măsuri au fost insuficient, sau greșit înțelese, fapt pentru care sunt viu și dezaprobator comentate în rândul celor mai diverse categorii de cetățeni, că se manifestă o atitudine de rezervă, de ostilitate chiar față de „politica coercitivă a PCR în domeniul creșterii coeficientului de spor natural al populației".

Din datele pe care le deținem până în prezent rezultă că noile hotărâri au favorizat nemulțumiri și comentarii tendențioase, chiar și în rândul unor participanți la lucrările Consiliului medical Superior.

Astfel, dr. POPESCU MARIANA – directoarea Liceului Sanitar Arad, participantă la consfătuire, a relatat unei surse că la terminarea lucrărilor, mai mulți medici, în special din delegațiile județelor Timiș și Brașov – dar mai ales cadre medicale universitare din București – ar fi afirmat în particular că, „Consfătuirea ar fi fost inutilă și fără nici un rezultat, că atâta timp cât nu se va

pune degetul pe rană nu va avea loc nici un progres în acest domeniu". Aceştia se arătau nemulţumiţi pentru că în luările de cuvânt „nu li s-ar fi permis să arate adevăratele cauze care au determinat diminuarea coeficientului de spor natural al populaţiei, că se ascunde sau se neagă premeditat esenţa fenomenului etc...".

În acelaşi timp, unele cadre medicale, de obicei aflate în baza noastră de lucru, consideră potrivit momentul pentru a face comentarii ostile pe marginea acestor hotărâri, pentru a lansa zvonuri alarmiste sau a emite pronosticuri descurajante cu scopul de a denatura şi compromite principiile politicii demografice ale PCR. Cu o astfel de atitudine a fost semnalată farmacista VOLINTIR ALINA de la Farmacia Spitalului matern din Arad care observa că „este absurd, brutal şi indecent ceea ce statul face prin legi şi decrete intervenind în viaţa intimă a familiei". Era de părere că reticenţa familiilor tinere în a face copii nu poate fi justificată prin lipsa de patriotism şi de răspundere civică a acestora, ci prin faptul că condiţiile materiale şi sociale – şi în special cele alimentare – sunt mizerabile, că în realitate părinţii nu au cu ce să-şi crească copiiii, nu găsesc produsele alimentare de bază pentru hrana acestora, la care se adaugă diminuarea bugetului marii majorităţi a familiilor, odată cu aplicarea principiilor de retribuire a personalului muncitor în acord global. Aceasta se întreabă dacă este posibil şi suficient ca un pachet de unt de 100 gr./lună, stabilit de normele de alimentare raţională şi ştiinţifică, să satisfacă necesităţile de creştere ale unui copil, după care aprecia că: „ar trebui în primul rând asigurate condiţiile materiale şi sociale corespunzătoare mamei şi copilului, ca în alte ţări civilizate, şi atunci, de la sine sporul natural al populaţiei va înregistra creşterile preconizate şi asta chiar şi fără apariţia unor noi legi şi decrete".

Pe o poziţie similară se situează şi dr. CAPATINA EMIL – medic primar ginecolog, şef de secţie la Spitalul matern Arad, aflat în aceaşi formă de evidenţă, care aprecia că „de scăderea natalităţii în România nu se fac nici pe departe vinovaţi medicii, deşi tot pe ei se „călăreşte" – lucru ce a întronat în rândul lor o atmosferă permanentă de tensiune psihică şi nervoasă". Observa că toţi medicii apreciază că problema natalităţii este de ordin social şi economic, dar acest lucru se trece sub tăcere!

Cu atitudine necorespunzătoare faţă de politica PCR în domeniul natalităţii a fost semnalat şi dr. BERCEA VICTOR – medic ginecolog, fost legionar, aflat în e.d.p., dar căruia recent – la sugestia organelor noastre – i s-a întocmit dosar de pensionare la limită de vârstă, deşi elementul şi-a manifestat dorinţa de a-şi continua activitatea profesională.

De asemenea, alte cadre medicale necunoscute în evidenţele noastre, printre care dr. KLEIN LADISLAU – de la Policlinica de copii Arad – comentând

pe marginea recentelor hotărâri își explica situația „ca un efect al sărăciei și mizeriei în care trăiește populația" – conjunctură în care puțini mai sunt cei care au curajul să facă copii, deși și-ar dori cu siguranță acest lucru.

În același timp se constată în rândul aparatului medical o atitudine de scepticism în ceea ce privește realizarea obiectivelor propuse la recenta consfătuire. Astfel, medicii TINDRAU MIRCEA – de la Spitalul matern Arad și NICOLAU T. – de la Leagănul de copii considerau că „nu se va realiza nimic din ce s-a preconizat și asta pentru că s-a lăsat la o parte tocmai acele măsuri care se impuneau cu adevărat a fi luate și s-au contestat acele cauze și acei factori care au făcut din natalitate o mare problemă".

Investigând starea de spirit din rândul diverselor categorii de oameni ai muncii am stabilit aceași atitudine reticentă și de dezangajare de la transpunerea în viață a obiectivelor hotărâte de recenta consfătuire. Astfel, numitul DEMETER ARPAD – juriconsult la Întreprinderea de mașini – unelte Arad – remarca față de sursa „PAULA" că „în actualele condiții economice și sociale din România, a avea mai mult de doi copii este o adevărată crimă și o mare iresponsabilitate din partea familiilor în cauză". Își argumenta afirmația prin aceea că, după părerea sa, posibilitățile de asigurare a unei alimentații cât de cât corespunzătoare din punct de vedere proteic, caloric și calitativ sunt foarte limitate. Exemplifica cazul celor doi copii ai săi care mănâncă la o singură masă porția de unt pe o lună, pentru ca în restul timpului să fie pus în situația de a-i hrăni cu alimente contraindicate vârstei.

De asemenea aprecia că atunci când te hotărăști să faci un copil, trebuie să analizezi și la ce-l faci, ce posibilități de realizare profesională sau de educație îi oferă societatea sau îi pot asigura părinții, iar după părerea sa, perspectivele ce se întrevăd în România pentru generațiile viitoare sunt mai multe decât sumbre. În această situație, noii născuți vor fi condamnați să se zbată încă de mici într-un labirint fără de ieșire.

La fel ing. AMZULESCU MIHAI de la aceași întreprindere observa că „el și-a dorit doi copii, dar când a văzut ce greutăți întâmpină cu unul singur, a renunțat".

Atitudine de rezervă față de noile orientări a fost constatată și în rândul unor cadre didactice din județul Arad. Astfel, profesoara GODINAC MARIA – de la Liceul sanitar Arad, mamă a doi copii, afirma că „preferă să moară decât să mai facă un copil deoarece a ajuns în situația de a-i trimite și pe aceștia la școală flămânzi, iar în ultimul timp trăiește tot mai dureros drama unor situații când aceștia îi reproșează că nu le cumpără produse lactate, dulciuri, carne sau alte alimente de bază indispensabile hrănirii copiilor și preferate de aceștia, dar pe care nu le găsește pe piața organizată de stat".

În rândul unor categorii de muncitori de la diferite întreprinderi din județul Arad, recentele hotărâri privind politica demografică a PCR au stârnit aprinse reacții care au degenerat adesea în denigrări, calomnii și injurii la adresa principiilor de bază ale politicii interne a PCR. De obicei aceștia invocă existența unor greutăți și probleme de ordin econimico-social, cum ar fi: imposibilitatea procurării unor produse alimentare indispensabile noilor născuți, lipsa unei farmacii tip „materna" specializată pentru asemenea produse, consideră alocațiile pentru copii prea mici în condițiile reașezării prețurilor la articole pentru copii, apreciază ca mari taxele impuse de stat pentru întreținerea copiilor la creșe, invocă existența unei crize de timp în condițiile în care ambii soți lucrează, consideră concediile de maternitate prea scurte, iar stimulentele materiale pentru familiile cu mai mulți copii nesemnificative; că se obțin cu greutate zile de concedii medicale pentru mamele încadrate în câmpul muncii atunci când se impune îngrijirea sugarului bolnav.

De asemenea, pe lângă factorii menționați mai sus, temperatura scăzută din apartamente, lipsa apei calde, întreruperile periodice de curent electric, imposibilitatea alimentării copilului cu produse adecvate vârstei – sunt adesea invocate drept cauze care au favorizat anumite mutații în comportamentul demografic al populației în ultima perioadă de timp.

Motivele enumerate mai sus, evident subiective și neîntemeiate, li se adaugă o serie întreagă de alți factori, și anume: traficul clandestin cu anticonceptionale din R.P.U. sau Occident, insuficienta educație și pregătire a populației pe profil, greșeli în efectuarea controlului P.A.P., neajunsuri în depistarea unor sarcini în special în mediul rural, usurința cu care comisiile medicale au aprobat întreruperea cursului normal al sarcinii precum și o anume predispoziției spre confort și comoditate a tinerelor familii.

Raportăm că, drept urmare a recentelor orientări, hotărâri și indicații, conducerea Direcției Sanitare și a Spitalului Matern Arad au trecut imediat la întocmirea unor programe de măsuri mobilizatoare, iar în prezent se întreprind acțiuni concrete și pe profil, se desfășoară o intensă campaniei de educație sanitară, s-au luat măsuri suplimentare de îmbunătățire a acordării asistenței medicale pentru gravide, nou născuți și sugari.

Cu toate acestea, în rândul unor colective de muncă, îndeosebi formate din femei, continuă să se manifeste o vădită ostilitate față de acest complex de măsuri, ceea ce denotă o înțelegere greșită a principiilor politice demografice ale PCR.

După părerea acestora, sporul de populație preconizat se va realiza nu prin legi și decrete care și până acum s-au dovedit a fi sterile, ci prin reforme de natură economică și socială, prin crearea de condiții corespunzătoare, civilizate, care să permită o bună creștere și educație a noilor născuți.

În acest context, se lansa ideea majorării posibilităților de câștig ale bărbaților – capi de familie – în așa fel încât aceștia să-și poată permite să-și întrețină din propriul salariu atât soția cât și pe cei 3-4 copii, atât de insistent recomandați. Susțineau cele de mai sus cu precizarea că, în condițiile în care ambii soți lucrează, este imposibil ca o familie să crească 3-4 copii, mai ales dacă nu are o persoană în grija căreia să-i lase pe perioada cât ei se află la lucru.

Din datele statistice existente la Spitalul Matern Arad și din verificările întreprinse rezultă că în 1983 indicatorii referitori la sporul natural de populație au înregistrat o sensibilă creștere pe ansamblu și comparativ cu perioada 1981-1982. Se constată însă, ca un aspect de loc neglijabil, că numărul nașterilor înregistrează creșteri mai deosebite numai la anumite categorii sociale, respectiv la neoprotestanți, baptiști, penticostali, adventiști sau la țigani – ceea ce va face ca în perspectivă numărul acestora să crească în proporție geometrică, comparativ cu alte categorii sociale sau naționalități – lucru ce s-ar putea să aibă implicații negative asupra structurii și omogenizării populației.

Așa de exemplu, în data de 23.02.1984, la secția prematuri a Spitalului matern se aflau 56 de copii. 22 din aceștia erau țigani. Număr mare de nașteri s-a înregistrat și în cazul unor familii incapabile de a-și crește și educa corespunzător copiii datorită unor vicii (bețivi, scandalagii, bișnițari, paraziți) sau datorită lipsei unor condiții materiale necesare. În cazul acestora, nașterea copilului are drept rațiune obținerea sumelor de bani alocați femeilor care au născut mai mult de 3 copii, însă în momentul în care aceștia ar trebui să-și scoată copilul din spital, declară că nu au mijloacele materiale necesare creșterii lui și-l încredințează Casei copilului.

De asemenea, deținem date din care rezultă că circulă zvonuri potrivit cărora noile instrucțiuni de aplicare a decretului privind interzicerea întreruperii cursului normal al sarcinii ce urmează să apară în curând, vor cuprinde și sancțiuni severe de ordin material pentru persoanele necăsătorite, pentru familiile tinere fără copii sau care au mai puțin de 3 copii.

Raportăm că aceste zvonuri sunt de natură a deteriora climatul politic din diferitele medii și a stimula o serie de comentarii ostile, denigrări, calomnii și injurii la adresa politicii interne a PCR în ansamblul ei.

Raportăm că rețeaua noastră informativă a fost contactată operativ și instruită pentru a ne comunica în timp util date și informații referitoare la evoluția stărilor de spirit favorizate de recentele hotărâri de partid în acest domeniu, urmând ca aspectele mai deosebite să fie raportate de urmare.

ȘEFUL SECURITĂȚII,
Colonel,
COSER IOAN

ȘEFUL SERVICIULUI I/A
Căpitan,
GORON DOREL

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f. 394-396.

60. 1984, martie 13, Iași. Raport al conducerii Securității din Iași către Ministerul de Interne care conține opiniile medicilor specialiști în probleme de obstetrică-ginecologie și pediatrie, precum și reacțiile cetățenilor ieșeni cu privire la hotărârile luate de partid în privința natalității

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN IAȘI
-SECURITATE-
Nr.114/CC/0025222 din 13.03.1984

STRICT SECRET
Ex.nr.1

Către,

MINISTERUL DE INTERNE DIRECȚIA I
Tov. Maior POPAZU VASILE

Raportăm:

În urma Plenarei lărgite a Consiliului Sanitar Superior, în rândul personalului medical de pe raza județului Iași, se poartă următoarele comentarii:

În discuțiile purtate de către specialiștii în probleme de obstetrică-ginecologie și pediatrie se manifestă temerea că în urma hotărârilor luate la această plenară se va înregistra un număr mai crescut de moarte maternă și avorturi provocate, comparativ cu anii anteriori mai ales pentru faptul că s-a interzis întreruperea cursului normal al sarcinii pe cauze medicale. Femeile care nu au întrunite condițiile pentru întrerupere și sunt obligate să mențină sarcina, recurg la metode empirice, medicamentoase (substanțe abortive), mecanice (sonde sau obiecte ascuție) care le pun viața în pericol sau lasă sechele pentru toată viața.

În mediul sanitar, comentariile se axează pe problematica cotidiană legată de aprovizionarea cu produse agroalimentare, de unele neajunsuri în procurarea alimentelor destinate hranei copiilor și se fac dese afirmații că sistemul actual de tichete este avantajos numai pentru faptul că se găsesc produsele respective, dar din punct de vedere cantitativ nu satisfac nevoile unei familii cu mulți copii.

Luate în general, comentariile provenite de la rețea sunt nefavorabile în ceea ce privește aplicarea hotărârilor plenarei, cel mai des fiind invocate motive ca:

– temperatura scăzută din apartamente ca urmare a măsurilor de raționalizare a consumului de combustibil, ceea ce face ca numărul de îmbolnăviri la copii – (0-1) an să fie „în creștere (sursele „Sandu", „Ispas Anton", „Aldea Viorel");

– discontinuitatea în furnizarea de apă caldă, tot din aceleași motive (sursele „Sandu", „Iosub", „Panaitescu");

– majorarea cheltuielilor de întreținere;

– majorarea taxei la cămine și grădinițe de la 36 lei la 270 lei, ceea ce a dus ca în prezent pe raza municipiului Iași acestea să fie ocupate în proporție de 42% (situație luată de Direcția Sanitară);

– faptul că în ultimul timp nu se mai acordă viza medicilor de întreprindere pentru certificatele medicale pentru îngrijire bolnav ca urmare a creșterii incapacității temporare de muncă (sursele „Panaitescu", „Iosub")

În rândul cadrelor medicale de la Spitalul Clinic de Pediatrie se fac comentarii legate de următorul aspect: prin comisia de expertiză se avizau întreruperi de sarcină pe diagnostice psihiatrice la eleve sau studente (în anul 1983 au fost 625 cazuri, adică 3,3 % din totalul de întreruperi) pentru a nu deveni cazuri sociale.

În condițiile aplicării instrucțiunilor primite, acest lucru nu mai este posibil, părerea unanimă fiind că toate aceste cazuri își vor căuta rezolvarea pe căi ilegale (sursele „Ignat Virgil" și „Ispas Anton").

– Va crește numărul celor care vor practica în mod clandestin întreruperi de sarcină, deși ca pregătire nu sunt cadre medicale, paralel cu creșterea „tarifului" fixat (în anul 1983 și primele două luni din 1984, pe raza județului Iași, au fost arestați și se află în detenție un număr de 14 persoane pentru infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii din care 5 nu au pregătire medicală.

Tot din materialele informative de la rețea, în cadrul comentariilor purtate s-au făcut și propuneri pentru cointeresarea femeilor în activitatea de procreere:

– Dr. LICIU MARIA – medic, Inspector la Direcția Sanitară a spus că o măsură menită să ducă la creșterea natalității ar fi acordarea de concediu medical plătit pe perioada de 1 an de zile pentru îngrijirea copilului.

– Dr. BALAN STEFAN a afirmat că pentru familiile cu copii în vârstă 0-10 ani să existe un sistem de tichete pentru a procura produse lactate, carne de pasăre etc, suplimentarea cantității de zahăr, ulei, făină.

– Dr. PETREANU CAMELIA: „Cea mai bună soluție ar fi să se înființeze cămine și grădinițe cu orar prelungit, gratuite.

– Dr. TANSANU IOAN – a afirmat că ar trebui propus la nivel central ca alocația pentru copii să fie mai substanțială și să nu mai mfie pierdută la plafon de salariu.

Raportăm că în unitățile sanitare pe raza județului s-au luat măsuri de prelucrare și explicare a ultimelor acte normative în rândul cadrelor medicale

pentru a se preîntâmpina unele interpretări greșite sau tendențioase, în scopul neutralizării stării de spirit create.

Din punctul nostru de vedere am luat măsuri de dirijare a rețelei informative în scopul identificării persoanelor care prin comentarii, conduită sau activitate ar aduce atingere securității statului și alte măsuri adecvate.

LOCȚIITOR AL ȘEFULUI SECURITĂȚII,
Colonel,
CIURLĂU CONSTANTIN

ȘEFUL SECURITĂȚII
Colonel,
ANDRONACHE OVIDIU

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f.381-382

61. 1984 martie 14, Vrancea. Raport al Securității care conține comentarii și aspecte negative cu privire la problema creșterii natalității în domeniul medico-sanitar în județul Vrancea

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN VRANCEA
-SERVICIUL 1- STRICT SECRET
14.03.1984 Ex.nr.1

RAPORT
Privind unele comentarii și aspecte negative legate
de problema creșterii natalității în domeniul medico-sanitar

În urma cuvântării tovarășului Nicolae Ceaușesc la ședința de lucru a Consiliului Superior Sanitar de la București, au apărut în rândul cadrelor sanitare, unele comentarii legate de creșterea natalității în R.S.R. și de condițiile în care urmează să se facă acest lucru, astfel:

– numita CUPTOR GEORGETA, născută la 02.08.1941 în Suraia, județul Vrancea, fiica lui Ioan și Ancuța, DOGARU, soră medicală la Leagănul de copii Focșani, este nemulțumită cu faptul că „trebuie să dea naștere la trei sau patru copii, dar că nu se poate acest lucru, deoarece nu sunt condiții materiale și nici timp ca să-i crească";

– medicul CRISTUDOR CORNELIU, șef secție obstetrică-ginecologie, 62 de ani, membru PCR, afirmă pe data de 10.02.1984 în mod ironic: „să vedem ce vom realiza și după aceste măsuri";

– în ultimele două săptămâni s-a constatat o descreștere a numărului de paciente la cabinetele de obstetrică-ginecologie de la Policlinica Focșani, în proporție de 40-50%, unele din acest paciente ferindu-se să fie înregistrate ca gravide;

– în schimb la biroul de triaj obstetrică-ginecologie s-au înmulțit numărul pacientelor, deoarece aici se fac consultații fără a se mai înregistra și comunica la întreprinderi și circumscripții sanitare faptul că pacientele sunt gravide;

– nu se respectă de celelalte cabinete de specialitate, indicația ca persoanele de sex feminin care se prezintă cu diverse boli să fie trimise la control medical și la cabinetele de obstetrică-ginecologie;

– ar trebui să se dea o mai mare atenție de organele în drept persoanelor care au fost condamnate în anii anteriori pentru întreruperi de sarcină, deoarece nu toate au renunțat dupa eliberarea din detenție la astfel de practici;

– există nemulțumiri din partea pacientelor căsătorite, deoarece nu au apartamente unde să-și poată crește copii, unele locuind într-o singură cameră cu soțul în gazdă la diverse persoane din oraș;

– nu se respectă la ISEH Focșani, la „Laminorul" din aceași localitate, HCM-ul 880/1965 privind schimbarea locului de muncă al femeilor gravide (aflate în luna a 6-a de gravidie) care lucrează în sectoarele mai grele de activitate;

– se ridică probleme cu căminele de nefamiliști, aici începând să apară aspecte de promiscuitate, în sensul să se petrec lucruri necorespunzătoare, diferiți indivizi din Focșani întreținând relații sentimentale cu persoanele de sex feminin ce locuiesc aici, dedându-se uneori la chefuri, schimbări de parteneri etc. Nu se respectă educația sanitară, medicii care încearcă să facă acest lucru sunt pur si simplu alungați. Se produc acte huliganice, violuri, tineretul nu primește o educație corespunzătoare;

– în privința natalității în orașul Focșani, numărul de avorturi la mia de nașteri pe anul 1983, se ridică la media de 880, iar pe județ la 480 avorturi.

– menționăm că nu se poate face o egalizare între numărul de nașteri și cel al avorturilor pe un an de zile, deoarece o femeie într-un an poate fi întregistrată cu mai multe avorturi;

– explicația numărului de avortuti mai mare la oraș decât în mediul rural, se datorește faptului că există un permanent exod al populației tinere feminine fertile de la țară la oraș.

Cu aceste aspecte vor fi informate și organele PCR județene.

Cpt. Prodan Viorel

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f.383-384

62. 1984 martie 14, Sibiu. Raport al conducerii Securității din Sibiu către Ministerul de Interne care înglobează reacții cu privire la „publicarea Hotărârii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R" asupra creșterii „răspunderii organelor de stat și a organizațiilor de partid", precum și a cadrelor medicale în „înfăptuirea politicii demografice și asigurarea unui spor corespunzător al populației" în județ

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN SIBIU
- Securitate -
Nr.169/B.A/00 3226 P/14.03.1984

STRICT SECRET
Exemp.nr.1.

Intrare 8/0060953
Ziua 15.03.84

154/P.V.

Către,
MINISTERUL DE INTERNE – BUCUREȘTI
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA I – Serviciul 5

Raportăm:

Publicarea Hotărârii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R cu privire la creșterea răspunderii organelor și organizațiilor de partid, organelor de stat și cadrelor medico-sanitare în înfăptuirea politicii demografice și asigurarea unor spor corespunzător al populației, a generat unele comentarii în rândul cadrelor medicale care vizează următoarele aspecte:

– Luarea la cunoștiință a Hotărârii doar prin intermediul mijloacelor mass-media, va conduce la o înțelegere eronată a prevederilor, mai ales din partea persoanelor interesate, ceea ce le va determina să apeleze la consultul medical de specialitate doar în cazuri extreme, când orice intervenție va deveni inoportună; de aceea, apreciau ca o necesitate organizarea unor expuneri pe tema Hotărârii, organizate de către cadre medicale mai ales în întreprinderile și instituțiile unde ponderea personalului muncitor o reprezintă femeile.

S-au exprima în acest sens medicii: VINTILA DORIN; STRETEANU ADRIAN și MITEA DANILA, precum și asistentele medicale SECASIU

MARIA, DOBRESCU MARIA și RAHAIANU SILVIA, toți din cadrul secției de obstetrică și ginecologie.

– Se emit de asemenea, opinii potrivit cărora, prevederile Decretului care reglementează întreruperea cursului normal al sarcinii a lezat și anterior, dar mai ales acum, în prezența Hotărârii, sporul de natalitate la persoanele necăsătorite, care recurg la diferite metode și practici empirice, având drept consecință instalarea unei stări de sterilitate definitivă.

De aceea, desfășurarea unei activități educaționale pe această temă la nivelul instituțiilor de învățământ – de anumite grade – ar putea fi utilă, prevenind astfel chiar unele cazuri de mortalitate în rândul femeilor.

– În rândul pacientelor din cadrul secției de maternitate a Spitalului Județean Sibiu, s-a desprins ca o părere unanimă faptul că: dacă Hotărârea ar fi acordat unele facilități pentru creșterea copiilor (respectiv concedii pre și post natale cu durata de până la un an de zile), mai ales în condițiile actualei penurii de produse atât în alimentația sugarilor, cât și a mamelor, s-ar obține într-adevăr un spor real al populației.

S-au manifestat în acest sens, numitele: HORIA ELENA, muncitoare, 33 ani, RADU MARIA, funcționară, 30 de ani și VINEREANU AMALIA, tehnician, 29 ani.

– Sub motivația, că în documentele adoptate în vederea înfăptuirii politicii demografice și asigurarea unui spor corespunzător al populației, la stabilirea raportului dintre nașterile normale și întreruperile de sarcină, au fost implicate în totalitate și avorturile terapeutice efectuate în baza actelor normative existente, atât în rândul cadrelor medicale cât și în rândul altor categorii de persoane, se comentează posibilitatea abrogării Decretului 770/1966 și a Instrucțiunilor Ministerului Sănătății din 17 ianuarie 1974.

Se apreciază că întreruperile de sarcină de acest gen ar reprezenta în județul Sibiu circa 53% din totalul efectuat.

S-au exprimat în acest sens medicii BRANEA ION, VASILIU EUGEN, LUPEA NICOLAE, FRUM IOAN, MICU DAN, VINTILA DORIN; asistentele medicale: POPESCU MARIA, VISA ELISABETA, MOISIN LIDIA de la secția de obstetrică și ginecologie, precum și RADU ANA și IGNAT DOINA, farmaciste; RESCH DELIA, muncitoare, ROMAN EUGENIA și ILIE MARIA, casnice.

– Se discută de asemenea că un efect pozitiv asupra creșterii sporului natural al populației ar avea alături de măsurile medico-sanitare și inițierea unor măsuri care să vizeze reducerea costului în special la articolele de îmbrăcăminte și încălțăminte pentru copii, a taxelor pentru creșele și căminele

de copii, concomitent cu asigurarea locurilor în aceste unități în conformitate cu cerințele existente.

S-au exprimat în acest sens, medicii: COZAC MARIANA, NEAMTU MIHAI, NICOLESCU SANDA, ANDERES LUCIA; asistentele medicale CASCAVAL RODICA, ENE VIORICA, FANEA ELENA; LUNGU VICTORIA, muncitoare; POPESCU MARIA, laborantă; GRAUR IOSIF, pensionar.

– În rândul persoanelor cunoscute cu manisfestări negative, s-au înregistat interpretări eronate a prevederilor Hotărârii de natură să creeze stări de spirit negative și să determine demobilizarea populației.

Astfel, în special elementele care au solicitat plecarea definitivă din țară, încearcă să acrediteze opinii potrivit cărora apariția Hotărârii ar constitui „premisă" pentru anularea alocațiilor copiilor la familiile care nu au cel puțin trei copii, în scopul asigurării unor economii financiare substanțiale la nivel național și nu ar viza în realitate creșterea sporului natural al populației.

S-au exprimat în acest sens asistentele medicale: FREDER REGINA, GRANCEA CRISTA, PELGER INGRID de la Spitalul Județean de adulți Sibiu.

Evoluția situației pe această linie rămâne în atenția noastră și aspectele de interes operativ le vom raporta în timp util.

ȘEFUL SECURITĂȚII JUD.,	ȘEFUL SERVICIULUI I/A,
Colonel	Maior
ANDRE MIHAIL	FLUERARU ANDRONEL

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f. 387-389.

63.1984 martie 15, Tulcea. Raport al conducerii Securității din Tulcea către Ministerul de Interne care înglobează comentarii cu privire la măsurile adoptate pentru creșterea sporului natural al populației, semnalate în județ

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
INSPECTORATUL JUDEȚEAN TULCEA
Nr. I/BI/00 11.484 din 15.03.1984

STRICT SECRET
Ex.nr.1

Intrare: 8/0061133
Ziua: 17.03. 1984

Către,

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI - DIRECȚIA A I-A
BUCUREȘTI - SERVICIUL V.

Raportăm unele comentarii cu privire la măsurile luate pentru înfăptuirea politicii demografice și asigurarea unui spor corespunzător al populației, semnalate pe raza județului Tulcea.

Urmare a lucrărilor Plenarei lărgite a Consiliului Sanitar Superior şi a măsurilor preconizate a se lua în domeniul creşterii natalităţii şi asigurarea unui spor natural corespunzător al populaţiei: pentru ocrotirea mamei şi a copilului, întărirea familiei, păstrarea tinereţii şi vigorii întregului popor, oamenii muncii din judeţul nostru au primit cu satisfacţie cuvântarea preşedintelui ţării şi măsurile ce urmează a se lua în acest domeniu al vieţii sociale din patria noastră.

Astfel, sunt scoase în evidenţă grija permanentă pe care conducerea partidului şi statului nostru o acorda ridicării continue a nivelului de trai, asigurarea materială şi spirituală a întregului popor, a realizării unei structuri cât mai armonioase de vârstă a populaţiei.

Asemenea poziţie este semnalată în rândul diferitelor categorii de oameni ai muncii şi în special cei cu mai mulţi copii sau care au trăit într-o familie mai numeroasă.

Au fost însă semnalate şi unele discuţii din care se desprinde neîncrederea cu privire la eficiența măsurilor preconizate a se da în scopul creşterii natalităţii. Astfel, unele persoane considera că luarea măsurilor ar putea avea un efect invers, în sensul că natalitatea ar putea scade şi că ar putea să crească mortalitatea în rândul femeilor tinere care vor recurge şi în continuare la practici interzise şi periculoase de întrerupere a sarcinei. Această situaţie este comentată în sensul

că nu ar fi condiţii create pentru creşterea copiilor, că nu s-au avut în vedere posibilităţile materiale pentru a putea întreţine mai mulţi copii, că aceste condiţii nu asigură în viitor o educaţie sanitară eficientă pe linia creşterii natalităţii.

Există şi unele păreri ca femeile tinere ar putea replica în mod negativ la aceste măsuri şi se critică faptul că organele sanitare nu iau măsuri pentru a depista şi lua în evidenţă femeile însărcinate care scapă astfel controlului, au posibilitatea să-şi provoace singure întreruperea sarcinii, apărând şi unele cazuri grave, care ajung la spital.

Asemenea poziţii au fost semnalate din partea numiţilor: BUDESCU FLORIN – medic stagiar; IACOB ION – medic; POSTOLACHE TUDORA, BRADATEANU EUGENIA, PASCU IORBANA – asistente; STOICA ŞTEFAN – medic la Centrul militar; IORDACHE IORBANA – programatistă la Întreprinderea cinematografică; IOFCIU GICA – bibliotecară la Casa corpului didactic; ILIEV ILIE – inspector personal la întreprinderea de pescuit oceanic Tulcea; HOLOSTENCU ELENA – casnică şi alţii, necunoscuţi în evidenţele noastre.

O altă categoria de persoane comentează negativ indicaţia de a creşte 3-4 copii de fiecare familie, afirmându-se că aceasta s-ar realiza tot în rândul muncitorilor şi ţăranilor şi mai puţin sau chiar deloc în rândul intelectualilor care cresc 1 sau cel mult doi copii. De asemenea, se afirmă că aceste măsuri de creştere a natalităţii ar putea să aducă mari profituri medicilor ginecologi, prin practicarea întreruperilor de sarcini.

Discuţii de acest gen au fost purtate de MORARU VIRGIL – pensionar; CALOIANU MARIA, PETRICHEI ULIŢA, NISTORENCU SIMINA, GRIGORE TUDORA, IFRIM PARASCHIVA, VISTERNEANU TUDORA, PETROV CATEA – personal de serviciu la Întreprinderea cinematografică; ALEXE VASILINA – bucătăreasă la Liceul industrial nr. 4 Tulcea, necunoscute în evidenţele noastre şi IONESCU TRAIAN – pensionar, membru P.N.T.

S-au semnalat şi persoane care fac speculaţii cu privire la unele măsuri pentru o eventuală mărire a concediului natal, aşa cum ar fi în unele ţări socialiste vecine sau că nu s-ar mai da alocaţie decât la familiile care au de la 2 copii în sus şi altele.

În mod cu totul aparte, singular, a fost semnalată poziţia neloială, potrivnică măsurilor adoptate, din partea lui MANEA NICOLAE, şef de garaj la Întreprinderea de gospodărie comunală şi locativă Tulcea, fost condamnat pentru infracţiuni de drept comun, care afirmă, în mod tendenţios, că asemenea metode ar fi aplicat şi naziştii care s-au amestecat în familiile nemţilor pentru

a crea rasa ariană pură, iar la noi s-ar crea sclavi pentru muncă. Face afirmaţii denigratoare cu privire şi la nivelul de trai din ţara noastră, că nu ar exista condiţii prielnice pentru mărirea natalităţii în ţara noastră.

Acest element a fost luat în lucru cu prioritate, funcţie de care se vor propune măsuri corespunzătoare.

Organele noastre au, în continuare în atenţie persoanele semnalate cu poziţie oscilantă pentru a se lua măsuri de contracarare a unor eventuale acţiuni ostile.

ŞEFUL SECURITĂŢII,	ŞEFUL SERV.INF.INTERNE,
Colonel	lt.colonel
Ioan Costică	Spătaru Andrei

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f.386.

64. 1984 martie 17, Satu Mare. Raport al conducerii Securității din Satu Mare către Ministerul de Interne care reflectă starea de spirit a populației din județ cu privire la aplicarea politicii demografice

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN SATU MARE

STRICT SECRET
Exemplar nr.1.

Securitate
Nr.I/II/00/9078 din 17.03.1984

Intrare D/0061301
Ziua 21.03.84

Către,

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
-DIRECȚIA I- BUCUREȘTI

Alăturat vă înaintăm raportul nostru cu privire la comentariile ce au loc pe marginea hotărârii luate la Plenara Consiliului Sanitar Superior.-

ȘEFUL SECURITĂȚII JUDEȚENE
COLONEL,
Ionescu Andrei

ȘEFUL SERVICIULUI I/A
Maior,
Mărieș Gheorghe

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN SATU MARE
Securitate
Nr.I/II/00/9078 din 17.03.1984

STRICT SECRET
Exemplar nr.1.

RAPORT
privind comentariile ce au loc pe marginea hotărârilor luate la Plenara Consiliului Sanitar Superior.

Din datele ce le posedăm rezultă că pe marginea hotărârii luate la Plenara Consiliului Sanitar Superior cu privire la aplicarea politicii demografice a țării noastre sunt o serie de comentarii atât în rândul personalului sanitar cât și al altor categorii de persoane.

Medicii apreciază că dacă până acuma problema natalității nu a fost luată în serios, de acuma înainte vor fi luate măsuri drastice împotriva acelora care vor încerca să facă intervenţii de provocare sau executare de avorturi.

De asemeni în rândul specialiștilor se apreciază însă că măsura preconizată va duce la creșterea mortalității în rândul mamelor ca urmare a unor intervenţii de provocare de avort din partea unor persoane neautorizate.

Numiții PAPP IOSIF, HADHAZI ORBAN ZSUZSA, BLEDEA MARIANA intelectuali, precum și alții din rândul personalului sanitar comentează faptul că de ce este nevoie de atâția copii în condițiile materiale grele în care trăim în prezent. Acestea afirmă că salariile sunt mici, mărfurile sunt scumpe și lipsesc produsele lactate aproape în totalitate, care sunt cele mai necesare pentru creșterea copiilor. Mai întâi ar trebui să se creeze condiții materiale corespunzătoare după care să se spoate aplica această hotărâre.

Se comentează de asemenea și faptul că suspendarea alocației pentru copiii care au împlinit vârsta de 16 ani, nu ar fi în concordanţă cu realitatea, deoarece la această vârstă copiii încă nu sunt încadrați în muncă și nu realizează venituri, ci din contră au nevoie de mai multe cheltuieli și astfel se consideră că hotărârea în cauză nu ar fi adoptată la timpul cel mai potrivit.

În rândul mamelor au loc o serie de comentarii cu privire la creșterea mai multor copii, afirmând că nu sunt asigurate condiții având în vedere că, contribuția bănească pe care trebuie să o plătească la creșă este mare iar aprovizionarea populației lasă mult de dorit, cauze principale care rețin oamenii de la procreere. Tot femeile în special cele de naționalitate maghiară comentează că în țara noastră concediile de maternitate ar fi insuficiente, făcând comparații cu cele din R.P.U., unde s-ar acorda mai multă atenție acestei probleme.

Noile aspecte ce vor apare vor fi raportate de urmare.-

ȘEFUL SERVICIULUI I/A	OFIȚER SPECIALIST I
Maior,	Lt.Col.
Mărieș Gheorghe	Illi Ioan

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f.397-398.

65. 1984 martie 19, Cluj. Raport al conducerii Securității din Cluj către Ministerul de Interne care cuprinde comentarii „necorespunzătoare" în rândul personalului din unitățile spitalicești din județ cu privire la creșterea natalității

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ
Nr.150/HI. 0024104
19.03.1984

STRICT SECRET
Ex.nr.1
Intrare nr.00061297
21.03.1984

Către,

M.I. – Direcția I-a
București

Raportăm că măsurile preconizate la ședința Consiliului Sanitar Superior pentru creșterea natalității au generat o serie de comentarii necorespunzătoare în rândul personalului din unitățile spitalicești aparținând Direcției Sanitare Județene Cluj.

Astfel:

– Logoped SINDEAN MARIA, din cadrul Policlinicii de copii apreciază măsurile preconizate ca „o mare pacoste pe capul femeilor, în condițiile în care n-ai ce să le dai copiilor de mâncare, cine să-i îngrijească, pentru că nu scoli un copil de 3 luni la ora 5 dimineața pentru a-l duce la creșă". Păreri similare au exprimat psiholog TISZAI GABRIELA și psiholog RUSU MARINELA din aceași unitate.

– Dr. CHIOREAN EUGENIA din cadrul Policlinicii de Stomatologie intantilă a afirmat că singura urmare va fi „creșterea prețului la întreruperi ilegale de sarcină, pentru că cine n-a vrut să aibă copii până acum își va rezolva și în continuare" .

– Chimist MUNTEANU ANA de la Clinica Ginecologie II. consideră că aspectele ridicate sunt de natură să crească mortalitatea la femeile gravide care vor încerca mai mult să-și întrerupă cursul sarcinii prin moetode empirice. Opinii similare a exprimat și CIOBOATA RODICA și LUNGU LIVIA, personal administrativ la Spitalul Clinic de Recuperare.

– Dr. ENCEANU ROLAND de la același spital, și-a exprimat convingerea că o femeie în vârstă nu poate face copii sănătoși și deci este necesară întreruperea cursului sarcinii.

Dr. SZEPLAKI ATTILA de la Spitalul Clinic de recuperare a afirmat că la noi în țară încă nu sunt cele mai bune condiții pentru creșterea copiilor, făcând comparații cu R.P.Ungară unde alocația este mare iar concediul pentru îngrijirea copilului este de 3 ani.

– Muncitoarele: LAZĂR VIORICA, NUT ELENA, BOCA LILIANA, SZOLOSI MARGARETA DE LA CPL „Clujana" și muncitorii ENE MARIN, KOVACS FRANCISC, FARCAȘ CORNEL, GADALEAN OVIDIU, MUREȘAN PAVEL de la Depoul CFR Cluj au fost de părere că nu se poate vorbi de creșterea natalității în condițiile în care lipsesc alimentele de bază, concediul post-natal este insuficient iar când se îmbolnăvesc copiii, medicii nu acordă concedii medicale mamelor decât contr unor cadouri sau bani.

De către organele noastre s-a luat măsura urmăririi în continuare a evoluției stării de spirit iar aspectele nou apărute le vom raporta de urmare.

PT ȘEFUL SECURITĂȚII,
Colonel,
OPREA IOAN
16.03.1984

ȘEFUL SERVICIULUI
lt.col.
VELE EUGEN

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f. 401.

66. 1984 martie 19, Mureș. Raport al conducerii Securității din Mureș către Ministerul de Interne care conține opinii ale cetățenilor mureșeni despre măsurile impuse de regimul comunist în privința demografiei

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN MUREȘ
Nr. 022017 din 19 martie 1984

STRICT SECRET
Ex.nr.3
Intrare: 8/0061299
Ziua: 21.03.1984

Către,

M.I. DIRECȚIA A I-A
București

Analiza, la nivelul Consiliului sanitar **superior a** stării sănătăţii populaţiei şi mai ales starea demografică **precum** și măsurile ce trebuie luate în vederea înfăptuirii **neabătute a** politicii partidului de creştere e sporului natural al **populaţiei** este în atenţia multor categorii de oameni ai muncii de **pe raza** judeţului.

Din datele ce le deţinem rezultă că problema **creșterii** natalităţii este comentată diferit. Sunt exprimate **opinii conform** cărora problema ridicată de conducerea superioară de **partid și** de stat este justă, umană, urmărindu-se menţinerea **tinereţii** poporului român, dar în acelaşi timp sunt şi o serie de comentarii negative din care se degajă idei ca:

– Condiţiile social-economice nu ar stimula **pe cetățeni** să aibă mai mulţi copii deoarece costul vieţii s-a **ridicat** în ultimii ani, există greutăţi în aprovizionarea **cu** produse **agro**-alimentare, cheltuielile de întreţinere a apartamentelor **sunt** foarte mari, costul creşelor ori căminelor **de copii** ar **fi prea mare,** toate aceatea în raport cu nivelul retribuţiilor **personalul**ui muncitor;

– Pretenţiile privind modul de **viaţă a populaţiei a cres**cut mult faţă de acum 15-20 de ani, în raport cu **posibilităţile** materiale. De aceea multe persoane fac investiţii în **lucruri care** să le facă viaţa mai uşoară, aceasta conducând acolo **ca oamenii** să-şi dorească mai mult 1-2 copii;

– **Dezv**oltarea navetismului, faptul că soţii **uneori** lucrează în localităţi diferite departe de domiciliu **crează g**reutăţi în creşterea şi educarea copiilor;

– Soţii ar trebui că fie mai bine remuneraţi pentru ca mamele să rămână acasă pentru creşterea copiilor;

– Neasigurarea la nivelul solicitărilor a locurilor de muncă pentru tineri.

Raportăm câteva comentarii!

– Dr. FULOP FRANCISC, dr. HORGA MIRCEA, dr. FĂGĂRĂȘAN MIRCEA, dr. *BEDO BELA* şi alţii afirmau: „…Odată cu îmbunătăţirea situaţiei economice a ţării şi natalitatea va spori pentru că în general, oamenii vor să aibă copii".

– Dr. NAGY EVA, medic internist la Policlinica C.F.R.: „Nu există condiţii pentru creşterea copiilor mai ales la familiile cu venituri modeste", iar dr. MOLDOVAN NELO radiolog la aceeaşi unitate afirma: „Nivelul de trai existent la noi nu poate permite ca o familie să crească 3-4 copii având în vedere că costul vieţii este atât de ridicat".

– KOVACS MARIA, asistentă medicală: „Din moment ce principalele alimente sunt raţionalizate, unele chiar imposibil de procurat creşterea unui număr de 3-4 copii este imposibilă. Cei care au un salariu mediu cu greu pot face faţă la creşterea a 1-2 copii".

– CATANĂ VIORICA, soră medicală: „Am un copil şi cu greu mă descurc. A creşte mai mulţi copii este imposibil în condiţiile când alimentele, întreţinerea locuinţei, costul grădiniţei ori căminului sunt atât de mari".

– TOMA AVRAM, avocat pensionar din Sighişoara: „Noua hotărâre privind natalitatea este bună pentru că se referă la întreruperile abuzive de sarcină la maternităţi, în spitale dar trebuie create condiţii mai bune de creştere a copilului, a noului născut. La sate laptele se vinde cu 8 lei litru iar cei care au vaci au obligaţia de a contracta laptele cu statul. Laptele praf se vinde numai la oraş şi acesta numai pe reţete speciale. Dacă nu vor fi luate măsuri de îmbunătăţire, hotărârea va rămâne fără efect".

– NOVOCOVSCHI ANA, din Tg.-Mureş, Aleea Carpaţi, bl.7, vorbind despre unele greutăţi cotidiene şi în context despre tineret afirma: „Nu ştiu ce ne va aduce ziua de mâine, deşi în şcoală am învăţat că societatea noastră este singura care asigură un trai stabil. Acum sunt preocupări mari pentru politica demografică dar mie mi se pare că se potriveşte cu pâinea neagră pe care o mâncăm de la începutul anului…".

– UNGUREANU MIHAI din Tg.-Mureş, str. Ion Buteanu, nr. 7: „Lipsa de bani a devenit o situaţie cronică şi permanentă. În anul acesta fiica mea are treaptă şi are şi norocul să facă parte din primul an de decreţei, deci are puţine şanse de a intra în liceu. Ori în aceste condiţii cum să mai faci copii când nici un loc în şcoală nu este asigurat".

– BUNEA DOINA, personal muncitor la „Fotosensibile" Tg.-Mureş ,atelierul de proiectare: „De ce să aducem pe lume cât mai mulţi copii, când nu avem cu ce să-i creştem, nu avem alimente, unt, lapte. Nu ne ajung banii

să le cumpărăm îmbrăcăminte şi încălţăminte care este foarte scumpă şi de proastă calitate. Preţul creşelor şi căminelor este prea mare. Mai bine să ne rezolvăm necazurile existente şi apoi să dăm naştere la mai mulţi copii. Acum nici medicamente nu se mai dau gratuite decât pentru copiii ţiganilor şi a celor foarte săraci".

– DUDAŞ IULIU, inspector principal la secţia PIR din cadrul C.I.C. Tg.-Mureş: „Nu-mi închipui cum văd conducătorii noştri să avem mai mulţi copii când la ora actuală sunt atâţia tineri fără serviciu. Din şcoala de chimie de pe lângă C.I.C. Tg.-Mureş mereu absolvesc elevi iar noi nu avem ce le da de lucru".

– CSULIK ŞTEFAN personal muncitor la C.I.C. Tg.-Mureş: „Azi tinerele familii nu se pot descurca deoarece în marea majoritate au tot felul de reţineri din salariu pentru mobilă, casă etc. La acestea se adaugă greutăţile în aprovizionarea cu produse alimentare, chiriile şi cheltuielile de bloc deosebit de mari, preţurile ridicate a creşelor şi căminelor. În Ungaria mamele rămân acasă până copilul are 3 ani şi sunt plătite de stat".

– TUDORAN EUGENIA, personal muncitor la C.I.C. Tg.-Mureş: „Mamele nu au ce le da de mâncare copiilor, dar cel mai grav este că nu are cu cine să-i lase când merg la serviciu. Dacă copilul este puţin răcit nu-l mai primeşte la creşă ori cămin. Concediile medicale pentru îngrijirea copilului se acordă foarte greu iar cele fără plată nu se mai acordă deloc. Oamenii se descurcă foarte greu şi încă ne mai trebuie copii. Ar trebui să aibă un salariu mai mare, bărbaţii, şi noi să rămânem acasă să creştem copii".

Raportăm că organele noastre au în atenţie, în continuare astfel de comentarii urmând ca în funcţie de conţinutul lor să vă raportăm noi date.

Aspectele de mai sus au fost raportate Comitetului judeţean Mureş al P.C.R. Persoanele semnalate cu comentarii tendenţioase, de natură a crea stări de spirit negative, sunt în atenţie.

ŞEF AL SECURITĂŢII
Colonel
Agoston Alexandru

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f.399-400.

67. 1984 martie 20. Notă a Securității despre scrisoarea unui medic român aflat în străinătate despre situația demografică din România, difuzată la „Europa Liberă”

MINISTERUL DE INTERNE
U.M.0659, București
Stația Centrală Radio-Telex-M.I. Intrare nr.8/06125
Nr.619 Ziua:20.03.1984
20.03.1984

Nota nr. 241

Către,
locțiitorul direcției I-a
tovarășul general-maior Șerbănoiu Ion
- personal -

Vă aducem la cunoştinţă că în cadrul emisiunii „Actualitatea românească” difuzată de postul de radio „Europa Liberă” în data de 19.03.1984 s-a transmis prima parte a unei scrisori a unui pretins medic român aflat temporar în străinătate. Redăm mai jos textul integral al acestei prime părți:

„Deoarece întreaga presă se ocupă actualmente atât de intensiv şi obsesiv de problema demografică naţională, în lumina indicaţiilor date de Nicolae Ceauşescu la şedinţa Consiliului sanitar superior din 7 martie, aş vrea să pun la dispoziţia ascultătorului dvs. devotat jaloanele necesare înţelegerii adevăratei situaţii din acest punct de vedere, drama în care joacă şi el un rol chiar dacă fără voia lui. Măcar să ştie şi el în ce piesă joacă.

Natalitatea unei populaţii este numărul născuţilor ei la o mie de locuitori într-o anumită unitate de timp. Mortalitatea este numărul deceselor la o mie de locuitori pe aceaşi unitate de timp. Diferenţa se numeşte sporul natural al populaţiei, indicator al cărui nivel scăzut disperă conducerea de partid din ce în ce mai mult. În România sporul natural al populaţiei scade prin ambele valori variabile. Natalitatea scade continuu deoarece scade numărul de căsătorii, numărul sarcinilor contractate, creşte numărul divorţurilor după cum creşte şi numărul avorturilor şi al naşterilor de feţi morţi sau neviabili. În acelaşi timp mortalitatea, mai ales cea infantilă, nu scade în mod corespunzător, toată lumea în România ştie cine-i de vină dar vreau să argumentez mai concret de ce este minciuna deliberată a conducerii de partid. Implicarea prioritară a corpului

sanitar într-un proces condiţionat, mai ales de factori economici, sociali şi politici. În acest mod partidul trece fără jena în spatele copului medical şi sanitar culpă de neiertat de a fi ruinat economic şi social şi cum se vede şi biologic o naţiune altădată înfloritoare, şi culmea, mai pretinde şi minunea unei soluţii medicale la aceasta dramă. Se afirmă permanent că în pofida bunăstării materiale şi spirituale a întregului popor scade sporul natural al populaţiei şi asta deoarece corpul sanitar şi medical nu ar înţelege să-şi facă datoria în mod corespunzător, de aceea în istorica cuvântare, scuzaţi cacofonia, pe noi vrea partidul să ne convingă să întărim familia ca celulă de bază a naţiunii că nu se poate concepe o familie fără copii. Teoretic noi suntem cu totul de acord cu aceste deziderate dar practic ele se aplică foarte diferit, indicele de nupţialitate scade mereu în timp ce cel de divorţialitate creşte îngrijorător. Natalitatea scade continuu, incontestabil şi iată cum se vede din cabinetul medicului această situaţie, tinerii de ambele sexe sunt incomparabil mai maturi decât generaţiile precedente şi când la 18-20 de ani consultă medicul o fac de obicei pentru prevenirea sau tratarea unor boli acute sau pentru anticoncepţie fiindcă din şcoli ei ies complet nepregătiţi din acest punct de vedere. Cu mici deosebiri de exprimare când le recomandăm în acest context să se căsătorească ei îţi răspund prompt cu întrebări de genul „unde să stăm?, cu ce să ne întreţinem pe noi şi pe copiii noştri?" şi ştim că au dreptate, fetele, chiar şi din mediul rural sunt cu mult mai conştiente decât mamele şi bunicele lor, îşi doresc o viaţă mai confortabilă şi e firesc să evolueze aşa. A le mai pretinde să se căsătorească la 18-20 de ani ca altădată, a fi în sărăcia anilor lumină ar fi o prostie. Fetele şi femeile de le ţară muncesc din greu, atât de greu că trebuie să uite că sunt femei deoarece ele, copiii şi bătrânele duc pe umerii lor revoluţia agrara, pentru că bărbaţii fac inevitabila navetă la oraş. Ei împlinesc paradoxul comunist al aducerii pâinii de la oraş, puilor în pungi de plastic şi al mălaiului de la oraş la sat, iar femeile funcţionează ca ţărani, aşa că nu e de mirare când nu vor sau nu pot fizic să ducă la termen o sarcină. Şi asta o ştie pe dinafară orice medic de ţară, aşa cum cel din cabinetul de întreprindere de la oraş ştie viaţa muncitoarelor din fabrici. Muncitorimea de la oraş este şi ea foarte obosită şi încă de foarte de tânără din cauza normelor şi a recuperărilor duminicale ale rămânerilor în urmă. Astfel atât dorinţa de a-şi întemeia un cămin cât şi capacitatea de reproducere au mult de suferit. Medicilor de întreprindere le vin permanent de la direcţia întreprinderii şi de la Ministerul Sănătăţii drastice instrucţiuni să acorde concedii medicale numai în situaţii excepţionale. O femeie tânără care se plânge la cabinet că se simte epuizată de o menoragie de efort, care uneori este expresia unui avort spontan la două până la trei saptămâni, nu este situaţie de excepţie. În loc să i se dea concediu medical,

medicul este silit să o trimită la specialistul ginecolog care nu mai are nimic de constatat decât că femeia nu este gravidă. Cauza reală a situaţiei rămâne şi pentru lunile care vin iar femeia nu mai merge nici la cabinetul fabricii deoarece de acum ştie că nu are nimic sanitar de aşteptat.

Sunt întreprinderi cum ar fi Uzina de Maşini Grele Bucureşti şi Filatura Română de Bumbac unde fără febră salariatele nu îndrăznesc să se prezinte la cabinet oricât s-ar simţi de rău şi ajung la noi medicii din policlinici şi din spitale în situaţii nepermise pentru mediul urban. Atunci ele mărturisesc că au tot amânat să se prezinte deoarece nu pot lipsi de la lucru nici măcar motivat de teama restructurărilor. Cu timpul ne-am convins şi noi de acest adevăr. Pe listele restructuraţilor celor patru întreprinderi de la care ne vin bolnavi predomină de departe femeile, mai ales cele care au soţi salariaţi, deci cele ce pot fi întreținute. E clar că celibatarele sunt mai sigure pe post daca rămân ca atare. Celelalte care au învățat de la socialism că sunt egale cu bărbatul și au muncit ca atare se trezesc iarăși dependente material, nesigure în propria familie, desrădăcinate aberant de la țară, incomplet integrate suprapopulației industriale și n-au nici un motiv să-și dorească copii. Cum să le convingă medicul sau moașa din dispensar că având şi copii ar mai fi fericite? Cum din cauza celebrului decret 770 recent îmbunătățit ele nu mai pot primi de la medicul lor nici un sfat confidențial și sincer în sensul opțiunilor strict personale cum s-ar cuveni, ele ajung la nişte schimburi de experienţă ca să le zic aşa, unor empirice experienţe ale căror rezultate le pot fi fatale. Își aplică cele mai năstrușnice soluții care sunt deseori corozive sau chiar cancerigene, sau încearcă cele mai barbare metode de avort. Multe se lasă pe mâna unor moaşe de ocazie, prin bucătării și pivnițe ascunse căci personalul calificat nu se expune niciodată la atare riscuri bilaterale. Nu e de mirare că evoluţia multor familii este în această situaţie periclitată. Majoritatea ajung la spital în stare mai mult sau mai puţin gravă. În ultima vreme ele se duc tot mai târziu la internare, deoarece știu din presă și din experienţa celorlalte ca de cum ajung la camera de gardă le aşteaptă o anchetă de procuratură tot mai insistentă care le prelungeşte deliberat durerea, hemoragia. Ce sentimente trebuie să aibă o femeie în stare gravă atunci când salvarea o duce mai întâi la inchiziţie înainte de a i se acorda orice ajutor medical. În cazul obişnuit al unul avort septic, infectat, fiecare moment pierdut poate deveni fatal. În aceste circumstanţe numărul deceselor prin avort septic aproape că s-a dublat. E suficient să citeşti cu un ochi avizat rubrica de decese din ziare ca să-ți faci o idee câte fete tinere mor pentru că nu vor și mai ales nu mai vor să devină mame. Altele mor din cauza unor sarcini sau naşteri nerecomandabile în cazul unor boli, deoarece sunt tergiversate pe la comisii de aprobare a avortului până

dincolo de patru luni conform unor instrucţiuni nescrise dar ferme ale aceleiaşi comisii de partid.

În primăvara anului trecut tovarăşa Alexandrina Găinuşe, la o şedinţă de comisie demografică transmitea indicaţiile conducerii superioare ca medicii din comisiile care aprobă avorturile să-şi reducă indicaţiile până la limita viabilităţii materne. Textual şi fără comentarii. Această idee plus obligaţia cetăţenească a oricărei familii de a face copii pentru destinul naţiunii noastre mă duce cu gândul la vreme când adolescent fiind auzeam la radio Berlin delirul adresat arienilor de cel mai iubit semen al lor".

locţiitorul comandantului u.m.0659
lt.col.
Danciu Victor

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.11723, vol.196, f.402-404.

68. 1984 martie 23, Timiș. Raport al conducerii Securității din Timiș către Ministerul de Interne care cuprinde comentarii și „interpretări" referitoare la implementarea măsurilor de creștere a sporului natural al populației în județ

INSPECTORATUL JUDEȚEAN TIMIS AL
MINISTERUL DE INTERNE
-SECURITATE-
Nr. 003213 din 23 martie 1984

STRICT SECRET
Exemplar nr.1.

Intra:D/0061385
Ziua: 24.03.84

Către,

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA I
BUCUREȘTI

Informațiile obținute în procesul muncii relevă unele comentarii, aprecieri și interpretări cu referire la recenta Hotărâre a Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român cât și a ședinței Consiliului Sanitar Superior pentru înfăptuirea politicii democrafice în țara noastră.

Mulți cetățeni au înțeles necesitatea măsurilor ce trebuie luate în vederea înfăptuirii neabătute a politicii partidului de creștere corespunzătoare a sporului natural al populației, de asigurare a vigorii și sănătății națiunii noastre socialiste.

Așa de pildă, dr. DOGARU CORNELIA, medic stomatolog din Timișoara afirma: „într-adevăr, o națiune trebuie întinerită. Nu trebuie să ajungem ca francezii sau germanii la care natalitatea este redusă aproape la zero".

Numitul VISAN IOAN, profesor din Cluj, aflat în vizită la Timișoara la rândul lui afirma: „într-adevăr era nevoie să se intervină căci în ultimii 5-6 ani s-a constatat o mare scădere a natalității, ori la noi statul și conducerea se organizează după norme strict științifice, trebuie păstrat acest echilibru demografic. Sigur lumea comentează în fel și chip pentru că nu-și dă seama de acest lucru...".

Alți cetățeni, deși convinși de necesitatea măsurilor ce vor fi întreprinsem consideră că „scăderea natalității este consecință firească a crizei economice mondiale de care nici țara noastră nu a fost ocolită", apreciindu-se că „condițiile social – economice și contextul politic internațional nu sunt propice pentru

creşterea sporului de natalitate". Cu argumente ale opiniilor manifestate de mulţi oameni ai muncii se face referire în principal la următoarele aspecte:

– lipsa sau insuficienţa în reţeaua comercială de stat a unor produse alimentare de bază ca orez, unt, brânzeturi, lactate, zahăr, ulei, făină, ouă, griş, dulciuri, legume, fructe, precum şi a unor bunuri de larg consum ca şerveţele, hârtie igienică ş.a.;

– calitatea necorespunzătoare a unor produse livrate populaţiei ca pâinea, făina, pastele făinoase, dulciurile, siropurile, lactatele, etc.;

– preţurile ridicate ale obiectelor vestimentare pentru copii, ale jucăriilor şi ale unor rechizite şcolare;

– taxele ridicate care se percep la creşe, cămine, grădiniţe – în raport cu alocaţia primită – precum şi fel de fel de contribuţii şi fonduri ce se cer copiilor de vârstă şcolară;

– lipsa sau insuficienţa în reţeaua farmaceutică a unor medicamente precum şi a altor produse necesare îndeosebi pentru întreţinerea copiilor sugari ca laptele praf, faşe, sticle gradate, calciul sanduoz;

– temperatura scăzută existentă în imobilele cu încălzire centrală şi furnizarea cu intermitenţă a apei calde menajere şi a energiei electrice;

– reduceri permanente de personal muncitor şi primirea de retribuţii diminuate prin nerealizarea sarcinilor de plan ca urmare a lipse de materii prime, de energie, etc;

– situaţia politică încordată pe plan internaţional şi pericolul permanent al unei catrastrofe nucleare;

IANCOVICI ZINA, profesoară încadrată la Centrul de meteorologie şi hidrologie Timişoara, ca de altfel şi alte persoane, opinia că „...este imposibil ca în asemenea condtiţii o mamă să-şi dorească copii mulţi, deşci pentru fiecare mamă adevărată, copiii sunt fericirea, dar să-i vadă sănătoşi, veseli, fericiţi şi să nu ducă lipsă de nimic".

Nemulţumiri au fost semnalate îndeosebi în rândul femeilor necăsătorite precum şi femeilor tinere cu posibilităţi şi condiţii materiale mai reduse, antrenate în plata ratelor la bloc, mobilă, etc;

Alte persoane afirmă că: „În Banat, cu excepţia ţiganilor este o tradiţie istorică ca familiile băştinaşe să aibă doar 1-2 copii".

În rândul unor diferite categorii de persoane se apreciază că „hotărârea şi măsurile luate vor duce la creşterea forţată a natalităţii, dar şi la creşterea numărului de decese ce se vor înregistra în rândul mamelor tinere de o condiţie mai modestă", ori că „lipsa de alimente de pe piaţă va da naştere la progenituri debile şi cu malformaţii congenitale".

Se vehiculează zvonul că „... pe viitor alocația de copii va fi acordată doar familiilor care au patru sau mai mulți copii, iar cele cu numai un copil vor plăti taxă la fel ca cei care nu au deloc copii".

Pe fondul acestor comentarii și stări de spirit, au fost semnalate și unele afirmații denigratoare ori interpretări tendențioase cu referire la politica demografică a partidului și statului nostru.

Așa de exemplu dr. MLADIN GHEORGHE, medic la „Salvarea", aflat în preajma pensionării, fost membru PNȚ și condamnat politic, după ce se întreba ironic „....ne înmulțim, ne înmulțim?!", consideră că „...soluția pentru reducerea avorturilor nu este numai înlăturarea medicilor de specialitate, căci unii mai curajoși acum vor face averi iar alții de frică, vor lăsa mamele să moară prin hemoragie decât să intervină".

Numita MOLDOVAN ANA, medic stagiar din Timișoara, al cărui soț (asistent sanitar) este cercetat în stare de arest pentru întrerupere ilegală de sarcină, afirma:

„....și alții vor ajunge acolo unde este soțul meu, deoarece femeile hotărâte să nu facă copii, în special cele necăsătorite, vor face și pe viitor tot ce le stă în putință ca să scape de sarcină".

ELIU MARINA, ingineră din Timișoara, căsătorită are 2 copii, afirma cu cinism: „...noi femeile am ajuns o fabrică de copii, ni se ordonă prin lege să facem copii, suntem constrânse la aceasta", întrebându-se în continuare „.... atunci unde este personalitatea noastră, unde este libertatea noastră?!", în timp ce numitul LUSCA ION, pensionar, fost administrator la Casa universitară Timișoara, pe fondul unor comentarii denigratoare referitoare la planificarea activității economice din țara noastră, afirma tendențios: „acum se planifică și natalitatea obligatorie la 4 copii, când de fapt nivelul de trai a scăzut și nu a crescut cum se scrie...".

Cu principalele aspecte prezentate au fost informate și organele locale de partid, de către noi continuându-se măsurile de cunoaștere a tuturor comentariilor, afirmațiilor și stărilor de spirit în vederea prevenirii ori neutralizării oricăror manifestări sau acțiuni antisociale.

ȘEFUL SECURITĂȚII,
Colonel
MORTOIU AURELIAN

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol.196, f.404 (bis)-405.

69. 1985 mai, Sălaj. Notă a Securității privind sancționarea unui medic pentru efectuarea unui avort considerat ilegal

NOTĂ

Sursa S.I. informează următoarele:

În cadrul Clinicii universitare de Obstetrică și Ginecologie, condusă de Conf. Achim, în ultimele două luni au avut loc următoarele evenimente, cunoscute și comunicate la data respectivă.

Dr. Vițelaru Bogdan, medic secundar cu postul în Com. Bălan, în data de 9 mai 1985 fiind de gardă a provocat în cursul serii avort unei persoane în vârstă de 21 de ani. După o săptămână această persoană a ajuns la Maternitatea Bucur, unde cei de aici au constatat avortul făcut de Dr. Vițelaru, avort ilegal și incomplet. În cursul aceleiași luni, în urma sesizării de către Direcția Maternității Bucur a organelor de Miliție și Procuratură, Dr. Vițelaru a fost reținut pentru cercetări de către organelle I.G.M., Col. Șanța. În continuare, în urma unor declarații ale Dr. Vițelaru, au fost reținute pentru cercetări următoarele persoane din Clinica Universitară de Ginecologie și Obstetrică, care lucrau la camera de gardă: Enescu Irina, Niculae Dumitra, surori medicale, și Jica Elisabeta, îngrijitoare. Pe data de 11.07.a.c. a fost reținută și dr. Roșca Carmen, membră O.D.U.S., căreia i s-au reținut provocarea a patru avorturi pe care cea în cauză nu le recunoaște.

La sfârșitul lunii iulie a.c., pe linia Comitetului de Partid s-a preluat în cadrul Spitalului Caritas un material provenit de la Organele de Miliție, semnat de conducerea Ministerului de Interne, în care se nominalizează județele, unitățile medicale precum și o parte din medicii din întreaga țară care fac întreruperi de sarcini.

Materialul respectiv a fost preluat de procuror Manea și tov. Purdel.

Sursa S.I. comunica aspectul că în spital se comentează în ultimele zile faptul că și alte persoane din Clinica sus amintită s-ar ocupa cu provocări ilegale de sarcină, neexistând însă date certe referitoare la acest lucru. Aceste provocări ilegale de sarcină ar fi fost efectuate de Dr. Roman Ion (care în urmă cu câțiva ani a mai fost condamnat pentru asemenea fapte), Dr. Cojocaru Rodica și Dr. Baadi Najib, doctorand marocan aflat la specializare în Clinica de Chirurgie Obstetrică și care de două luni de zile este plecat în Maroc. Sursa va urmări comentariile ce se fac și va reveni de urmare.

Cpt. Munteanu N.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, volumul 144, f. 95.

70. 1987 octombrie 7, București. Raport despre problema îngrijirii medicale a copiilor și lipsa personalului medical din cadrul Leagănului de Copii nr. 1, sesizată de directorul Spitalului de Copii „Grigore Alexandrescu" din București

61/DI/7.10.1987

NOTĂ – RAPORT

Dr. GHEORGHE VIORICA, Directoarea Spitalului de copii „Grigore Alexandrescu" a relatat următoarele aspecte din cadrul Leagănului de copii nr.1:

În cadrul colectivităților de copii, mai ales leagănele de copii, distroficii și neuropsihicii, trebuie să existe scheme de salariați complete.

Lipsa personalului medical face ca acești copii să sufere din punct de vedere al îngrijirii medicale, nu există cine să le dea să mănânce sau să le facă tratamentele. În Leagănul de copii nr.1 nu există personal certificat pentru a face injecțiile; acestea fiind făcute de personalul auxiliar, necalificat ceea ce ar putea duce la accidente dintre cele mai mari. La Leagănul nr.1, hrana copiilor este sub orice critică din cauza factorilor de răspundere: director, director adjunct, contabil șef – care nu se ocupă de bunul mers al instituției respective.

Propun ca materialele să facă obiectul unei informări la Direcția I și Direcția sanitară.

N.R.

S-a discutat cu compartimentul BDS și a indicat că în situația existentă – venirea cetățenilor străini în obiectiv – să se creeze un organ de control și un birou pentru acesta.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, volumul 144, f.195.

71. 1987 noiembrie 23, București. Notă a Securității care conține aspecte negative privind starea igienico-sanitară și asistență medicală curativă și profilactică din cadrul leagănelor caselor de copii preșcolari și școlari din București

NOTA

În ultima perioadă de timp în cadrul leagănelor caselor de copii preșcolari și școlari, se constată unele aspecte negative privind starea igienico-sanitară și asistență medicală curativă și profilactică.

Pe lângă faptul că unele dintre aceste colectivități (Casa de copii preșcolari nr.2, sectorul 1, Casa de copii școlar nr. 9, sector 1, Leagănul de copii nr. 4, sector 2 și Casa de copii școlar nr. 6, sector 5) funcționează în localuri improprii, amenajate în clădiri vechi, degradate, fără posibilități de asigurare a unor circuite funcționale ale personalului, alimentelor, rufăriei și evacuării rezidurilor, în cadrul acestora persistă unele deficiențe comune tuturor care mențin permanent un risc privind starea de sănătate a copiilor ocrotiți cum ar fi:

1. Insuficienta preocupare a conducerii leagănelor și caselor de copii preșcolari și școlari de a imprima personalului din subordine un spirit de înaltă responsabilitate în îndeplinirea atribuțiunilor de serviciu pe linie igienico-sanitară, în majoritatea colectivităților persistând încălcări ale normelor în această privință, având drept cauză preponderentă factori de natură subiectivă legați de lipsa de conștiinciozitate a unor angajați.

Din această cauză se perpetuează unele situații necorespunzătoare ca:

– Instalații sanitare defecte și grav avariate (Casa de copii preșcolari nr. 2, sectorul 1, Casa de copii școlari nr. 9, sectorul 1, Casa de copii școlari nr. 4, sector 1, Casa de copii școlari nr. 6, sector 5);

– Infestarea masivă cu rozătoare a colectivităților situate în zone demolabile ale Capitalei (Casa de copii școlari, nr. 5, sector 6);

– Insuficiența agregatelor din spălătorii față de volumul de activități de realizat (Leagănul de copii nr. 4, sector 2, Casa de copii preșcolari nr. 9, sector 2);

– Uși și ferestre degradate (Casa de copii școlari nr. 9, sector 2 și Casa de copii preșcolari nr. 7, sector 3);

– Spații frigorifice insuficiente (Casa de copii școlari nr. 9, sector 2 și Leagănul de copii nr. 4, sector 2);

– Veselă insuficientă (Casa de copii școlari nr. 9);

– Lipsa încăperilor anume destinate pentru izolarea provizorie a eventualelor cazuri de boli infecto-contagioase (Casa de copii preșcolari nr. 7, Sector 3 și Casa de copii preșcolari nr. 1, Sector 3);

– Bloc alimentar insuficient ca spațiu (Casa de copii preșcolari nr. 1, Sector 3);

2. Dezinteresul în supravegherea, evaluarea și apărarea sănătății copiilor datorate nerespectării de către medicii cărora li s-au arondat leagăne, case de copii preșcolari și școlari, a graficului de intrare în aceste colectivități și de efectuarea examenelor medicale periodice, de bilanț al stării de sănătate a copiilor. Această stare de lucruri a dus la apariția și contaminarea în masă cu acarieni, scabie și dezinterie, apărute la Leagănul de copii nr. 4, Sector 2 și Leagănul de copii nr. 1, Sector 1.

Insuficiența preocupare a unor educatoare din anumite leagăne și case de copii în promovarea maturizării neuromotorii în vedea adaptării adecvate a copiilor la solicitările viitoare ale vieții de școlar. Se comentează că această situație explică dezvoltarea intelectuală redusă a unor colectivități de copii de la Leagănul de copii nr. 1, Sectorul 1 și Leagănul de copii nr. 4 Sector 2 comparativ cu preșcolarii din grădinițe.

Se apreciază de asemenea că la această situație negativă contribuie în egală măsură și lipsa de interes și preocupare a forurilor care tutelează aceste colectivități de a asigura o acoperire corespunzătoare cu cadre medii sanitate în toate turele (Casa de copii preșcolari nr. 3, Sector 1, Casa de copii școlari, nr. 8, Sectorul 3, Casa de copii preșcolari nr. 5, Sectori 2, Casa de copii preșcolari nr. 7, Sector 3 și Leagănul de copiii nr. 1, Sector 1).

Starea igienico-sanitară necorespunzătoare existentă în leagănele și casele de copii preșcolari și școlari este afectată de:

– insuficiența fondurilor destinate (sau alte dificultăți în procurarea) materialelor de curățenie sau dezinsecție;

– baremul insufficient pentru îmbrăcăminte, încălțăminte, obiecte de igienă individual și cazarmamentul copiilor.

– dificultăți în procurarea alimentelor care să asigure o alimentație rațională și o stare de nutriție satisfăcătoare a copiilor;

– temperatură inferioară mult sub normele igienice în sezonul rece;

– personal de îngrijire insuficient;

– presiune scăzută a gazelor cu mari dificultăți în pregătirea maselor în condițiile de deplină securitate sanitaro-antiepidemică;

– insuficiența aprovizionării cu apă potabilă.

Neglijențele și lipsurile semnalate afectează mai mult starea sănătății unor copii, deja handicapați moral și social generând totodată nemulțumiri în rândul unor cadre medicale cât și al vizitatorilor, printre aceștia numărându-se și unii cetățeni străini care vizitează unele dintre aceste unități pentru înfierea de copii.

23.XI.1987

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, volumul 144, ff.176-177.

72. 1988 decembrie 15, București. Notă a Ministerului de Interne referitoare la situația precară a unor instituții de ocrotire a copiilor: creșterea cazurilor de îmbolnăviri și decese, lipsa de îngrijire medicală corespunzătoare, interdicția familiilor străine care au adoptat copii de a-i vizita și de a le oferi tratamentele și medicamentele necesare

Ministerul de Interne
-D.S.S: - S.M.B.-
310/DN

STRICT SECRET
Ex. unic
Nr. 0010591/222
Din 15.XII.1988

NOTĂ

În zilele de 11-13.XII. a.c., s-a aflat aci, la hotelul Bucureşti, d-na WASTERLAIN, din Bruxelles, Belgia, care a sosit singură, fără soţul său pentru a vizita pe cei doi copii înfiaţi cu forme legale, acum trei ani – copiii, care se află la instituţii de ocrotire diferite în Bucureşti, au crescut în aceşti ani, îmbolnăvindu-se de: bronşite, bube, râie, hepatită, fără a fi beneficiat de îngrijire adecvată şi cu interdicţia de a fi vizitaţi de părinţi înfietori spre a le aduce medicamentele, vitaminele şi alimentele primite în primul an „mai înainte de interdicţia de a fi vizitaţi".

Aşa cum am mai relatat, în această situaţie, se mai află câteva sute de copii înfiaţi cu forme legale şi care din cauza interdicţiei de a fi vizitaţi, îngrijiţi adecvat de către părinţii înfietori, s-au deteriorate sub aspectul sănătăţii, îmbolnăvindu-se de: hepatită, bube pe tot corpul, râie, păduchi şi diverse alte afecţiuni.

Faptele corespund realităţi şi pot fi verificate prin relatări sincere, cinstite, la Leagănul de Copii, nr.I ca şi la Şcoala de Copii Preşcolari nr.III din Sos Kiseleff, unde recent a avut loc o anchetă care a constatat cele relatate mai sus.

Situaţia a devenit deosebit de gravă pentru familiile înfietoare, care află despre sănătatea copiilor înfiaţi, fără a avea voie să le aducă sau să le expedieze medicamentele necesare şi fără a avea voie să-i viziteze.

Se fac aprecieri negative la adresa autorităţilor de resort, cu afirmaţii denigratoare, considerându-se că nici la „penitenciare" nu există aceste restricţii, ce au condus, de la apariţia lor, la îmbolnăviri grave şi decese de copii înfiaţi.

„JIANU"

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, volumul 144, f. 185.

73. 1989 februarie 2, București. Note informative ale Securității privind starea de spirit necorespunzătoare din cadrul Casei de copii preșcolari nr. 3 din București generată de unele nereguli existente în activitatea de conducere: planificarea bugetului pentru hrană, îmbrăcăminte și nerespectarea programului de igienă corporală și alimentar

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
MINISTERUL DE INTERNE
SECURITATEA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
SERVICIUL 510 STRICT SECRET
NR.511/BA/DT/00338508 2.2.1989 Ex. nr.1.

CĂTRE,
SERVICIUL 140

Alăturat vă trimitem spre exploatare sinteza a două note informative, furnizate de sursa „Rodica", privind starea de spririt necorespunzătoare existentă în cadrul Casei de copiii preșcolari nr. 3.

ȘEFUL SERVICIULUI
COLONEL,
MARINESCU NICOLAE

MINISTERUL DE INTERNE STRICT SECRET
U.M.0800/Buc. Ex. nr.1.
SERVICIUL 510/B.A.

NOTĂ

În cadrul Casei de copii preșcolari nr. 3 din Sos. Kiseleff nr. 9, există o stare de spirit necorespunzătoare, generate de unele nereguli existente în activitatea de conducere.

Planificarea sumelor de bani pentru procurarea obiectelor de îmbrăcăminte necesare copiilor ocrotiți, hrană și întreținerea imobilului nu s-a stabilit în cursul anului 1988. Deși copiii au un barem de o pereche de cizme, o pereche de ghete, o pereche de sandale și o pereche de papuci pe an, acestea nu

au fost cumpărate decât partial, respectiv câte o pereche de ghete pentru fiecare copil iar hainele au o uzură de 100%, garderoba nefiind înoită.

Programul de igienă corporală nu este respectat conform normativelor. Din această cauză au apărut: o epidemie de stafilococie și paraziți care au contaminat și personalul muncitor.

Regimul alimentar nu este asigurat potrivit normativelor, practicându-se sustragerea alimentelor din magazine de către personalul cu atribuțiuni de conducere și magazioner. Astfel pentru eliberarea hranei din magazie este necesară prezentarea zilnică a unei liste nominale a copiilor prezenți, de către contabil.

Această listă este prezentată eronat în sensul că cifra totală este mai mare decât cea reală și astfel se ridică în special carnea și untul în cantități mai mari care sunt însușite de directoare, contabilă și magazioner.

Totodată conducerea impune acordarea unor atenții din partea persoanelor care solicită înfierea unor copii, în schimbul facilitării unor contacte dintre înfietori și copii în afara instituției.

Pt. conformitate:
Cpt. Bodin Alexandru

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, f. 174-175.

Capitolul III: Libertatea de circulație a persoanelor

74. 1961 august 25, Constanța. Notă a conducerii Direcției Regionale Dobrogea către Ministerul Afacerilor Interne care cuprinde detalii despre atitudinea lui Alexandru Ivasiuc (condamnat la 5 ani pentru „agitație publică") în perioada detenției, în colonia Ostrov care a continuat să aibă „manifestări dușmănoase" față de regim, motiv pentru care „nu prezintă încredere pentru a fi pus în libertate"

Ministerul Afacerilor Interne
Direcția Regională Dobrogea
Nr. 17514, din 25.08.1961

STRICT SECRET

Intrare
Nr.802742
Data: 9 sep.1961

Către
M.A.I. SERVICIUL „C" BUCUREȘTI

La ordinul Dvs., nr.14/794966, din 08, august, 1961 prin care solicitați date cu privire la comportarea pe timpul detenție, sau alte materiale compromițătoare pe care le posedăm asupra deținutului c.r. IVASIUC ALEXANDRU, raportăm următoarele date:

Deținutul c.r. IVASIUC ALEXANDRU, este născut la data de 12 iulie, 1933, în localitatea Sighet, str. Busolei, nr.6, condamnat la 5 ani pentru agitație publică.

Susnumitul de când este în această colonie, întrucât este o fire bolnavă și a stat în permanență în colonie, acesta nu a căutat a sta liniștit și a-și căuta de sănătate, ci în permanență a avut manifestări dușmănoase la adresa regimului nostru democrat popular, căutând a atrage și pe alți deținuți la aceste acțiuni dușmănoase. Acestea se referea la faptul că comunismul nu va dura mult și că va veni capitalismul, de asemenea împiedica și munca de reeducare a celorlalți deținuți pe care căuta să-i atragă de partea concepțiilor lui dușmănoase. Față de această poziție a lui din detenție, considerăm că îi mai este necesar o perioadă de închisoare, timp în care se va putea reeduca, întrucât acest element deși tînăr, nu prezintă încredere pentru a fi pus în libertate.

Șeful Direcției,
Colonel
Bolintineanu Ion

Șeful Circuitului „K"
CPT
Ivașcu Ion

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 16547, f. 5.

75. 1961 noiembrie 2, Constanța. Referat al conducerii Serviciului „C" care conține informații despre deținutul Alexandru Ivasiuc, aflat în colonia Ostrov, ce urmează a fi eliberat și propunerea de a i se fixa domiciliu obligatoriu pe o perioadă de 12 luni

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SERVICIUL „C"
NR.14/794966 din 29 sept. 1961
Se aprobă propunerea,

MAI.Cabinet III
Nr. 23645/ din 02.10.1961
STRICT SECRET
S.C.91
Ex.nr.9

REFERAT
cuprinzând date asupra numitului IVASIUC ALEXANDRU,
deținut în colonia Ostrov, care urmează a fi eliberat la 2 noiembrie 1961.

IVASIUC ALEXANDRU este născut la 12 iulie 1933 în orașul Sighet, regiunea Maramureș, fiul lui Leon și Ana, de naționalitate și cetățenie română, fost student, anul IV, la Facultatea de medicină, cu ultimul domiciliu în București, str. Busolei, nr.6.

Din materialul ce-l deținem asupra sa rezultă că începând din anul 1953 a discutat cu o serie de elemente dușmănoase despre formarea unei organizații subversive. Spre sfârșitul lunii octombrie 1956 ia din nou legătura cu o serie de elemente printre care și foști legionari cu ajutorul cărora pune la cale o acțiuni de răzvrătire care urma să aibă loc la 5 noiembrie 1956 în Piața Universității „C.I.Parhon". Această acțiune care la început avea un caracter de „revendicări studențești" urma să fie începutul unui puci contrarevoluționar asemănător cu cel din R.P.Ungară.

Pentru aceste fapte a fost arestat la 4 noiembrie 1956 și condamnat la 5 ani închisoare corecțională, pedeapsă care expiră la 2 noiembrie 1961.

În timpul detenției a fost semnalat că a desfășurat propaganda dușmănoasă în rândul deținuților reușind să atragă de parta lui mai mulți deținuți. Disciplinar a fost pedepsit cu 23 zile izolare pentru diferite abateri.

Întrucât în timpul detenției a avut o comportare rea;

PROPUNEM:

– La data expirării pedepsei – 2 noiembrie 1961 – să i se fixeze domiciliu obligatoriu pe timp de 12 luni în comuna Rubla, raionul Brăila, regiunea Galați.

Șeful Serviciului „C"
Colonel,
Nedelcu Mihail

ACNSAS, fond Penal, dosar nr.16547, f. 9.

76. 1974 noiembrie 1, București. Plan de măsuri adoptat de Securitate față de disidentul Alexandru Ivasiuc.

Strict secret
Ex. unic
Nr. 009957
1.XI,1974

Plan de măsuri
în cazul „IUDA"

La data de 1 noiembrie 1974 a fost obținută aprobarea organelor de partid pentru a verifica activitatea scriitorului Ivasiuc Alexandru, semnalat în ultimul timp cu manifestări ostile tot mai frecvente la adresa politicii partidului și statului nostru precum și cu legături suspecte în rândul unor diplomați și cetățeni străini.

Cunoscut că în anii studenției a activat într-o organizație cu caracter contrarevoluționar, motiv pentru care a și fost condamnat, că în anul 1968 a efectuat o călătorie de studii – 1 an – în S.U.A., la propunerea ambasadei americane la București (al cărei salariat fusese), perioadă după care este des contactat și cultivat de diplomații americani, englezi și vest-germani pentru culegerea de informații din mediul literar, Alexandru Ivasiuc în prezent se găsește în anturajul lui N. Manolesu și N. Breban, ambii cunoscuți cu manifestări ostile și lucrați de organele de securitate – cerc în care își exteriorizează concepțiile sale dușmănoase, în mod deosebit, atacând programul partidului și celelalte documente ale Congresului al XI-lea al P.C.R.

Prin lucrarea informativă a lui Alexandru Ivasiuc ne propuneau cunoașterea și descifrarea tuturor formelor și metodelor activității ostile pentru prevenirea, documentarea și neutralizarea acestuia.

În acest scop vor fi întreprinse următoarele măsuri:

1) După selecționarea informatorilor din problema artă-cultură ce au posibilități pe lângă urmărit aceștia vor fi instruiți și dirijați pentru stabilirea atitudinii sale politice, semnalându-se:

a) - nuanța manifestărilor sale ostile, negative;

– împrejurările în care are asemenea manifestări;

– cercul de persoane față de care le exteriorizează;

– scopul urmărit.

b) dacă ideile sale dușmănoase nu le materializează în scrieri, dacă nu le strecoară în acestea:

– în cărţile sale

– în rubrica literară pe care o semnează

– în scenarii de film, pentru cunoaşterea şi prevenirea apariţiei lor.

c) dacă deţine scrieri de sertar, nepublicabile, sau dacă în prezent scrie asemenea materiale.

d) dat fiind trecutul său politic, şi prin datele existente – cazul GRAMA – dacă nu stimulează pe unii scriitori, care au fost în detenţie să scrie despre „viaţa din puşcării" sau alte materiale cu conţinut necorespunzător.

e) natura relaţiilor cu scriitori cunoscuţi cu antecedente politice şi penale, în special cu foşti colegi de detenţie.

sarcină permanentă

2) Pentru a controla activitatea sa, în vederea neutralizării acţiunilor ostile; la domiciliu vor fi instalate măsuri speciale.

termen 15.11.1974

3) Cunoscând din timp mişcările obiectivului, deplasările sale la Casele de Creaţie, în Maramureş de unde este regionar, se vor lua măsuri pentru urmărirea sa prin mijloacele muncii şi în astfel de situaţii.

sarcină permanentă

4) Fiind constant cultivat de diplomaţi şi alţi cetăţeni străini în atenţia organelor de securitate împreună cu D a III-a se vor lua măsuri pentru prevenirea folosirii sale de către aceştia, dar şi pentru documentarea activităţii ostile.

sarcină permanentă

5) Pentru cunoaşterea legăturilor de natură operativă a eventualelor intervenţii de a transmite materiale nepublicabile sau alte date, ale sale sau ale altor autori, măsuri specifice se vor îndreprinde şi pe linia unităţii speciale „S".

termen 15.11.1974

6) Măsurile în cadrul acestui dosar vor fi luate în strânsă interdependenţă de cele asupra lui „BALTAG" şi „N.M." din cercul său intim de persoane urmărindu-se adâncirea eventualelor disensiuni în vederea destrămării acestui anturaj.

sarcină permanentă

În funcţie de evoluţia cazului vor fi propuse şi alte măsuri.

răspunde Lt-maj. Gh. Stelian

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2635, vol. 7, f 2-3.

77. 1975 martie 3, București. Referat al Securității cu „propuneri de avizare negativă" a cererii de călătorie în Suedia în cazul lui Alexandru Ivasiuc

MINISTERUL DE INTERNE
DIRECȚIA I-A
151/GS/00103280
3 martie 1975
SE APROBĂ,

STRICT SECRET
Ex. Unic

REFERAT
cu propuneri de avizare negativă o cererii lui IVASIUC ALEXANDRU
de a călătorii în Suedia.

Cu adresa nr. M.M./00779975 din 24 februarie 1975, Direcţia de Paşapoarte solicită avizul nostru pentru cererea lui IVASIUC ALEXANDRU, propus de Uniunea Scriitorilor de a călători, în interes de serviciu, în Suedia.

Scriitorul IVASIUC ALEXANDRU este născut la 12 iulie 1933 în Sighetul Marmaţiei, membru P.C.R. din anul 1968, cu domiciliul în Bucureşti, str. Pictor Iscovascu nr. 144.

Din evidențele de securitate rezultă următoarele:

Este fiul profesorului LEON IVASIUC, vicepreşedinte – în perioada 1938-1940 – al Comitetului judeţean Sighet al fostului partid Goga-Cuza, cunoscut simpatizant al P.N.Ț. şi adept al politicii Germaniei hitleriste.

În anul 1956, când era student la Facultatea de medicină generală, IVASIUC ALEXANDRU a fost arestat şi condamnat prin sentinţa Tribunalului Militar Bucureşti nr. 481 din 29 aprilie 1957 la 5 ani închisoare corecțională pentru infracţiunea de agitaţie publică, prevăzută de art. 327, al. 3 al vechiului Cod Penal.

După punerea sa în libertate, în anul 1965, s-a angajat ca funcţionar al Ambasadei Americane la București, iar în anul 1968, la propunerea ambasadei, şi cu asentimentul Uniunii Scriitorilor, a efectuat o călătorie de studii documentare în S.U.A., timp de un an de zile.

Se cunoaşte că de la această dată IVASIUC ALEXANDRU şi-a creat şi cultivat numeroase legături suspecte în rândul diplomaţilor acreditaţi la Bucureşti şi altor cetăţeni străini care ne **vizitează** ţara – în special americani, englezi şi vest-germani – unora furnizându-le informaţii din mediul scriitoricesc.

Este în relaţii foarte apropiate cu H. BARNES junior-ambasadorul **S.U.A.** la București, cunoscut ca fiind cadru al serviciului de spionaj american.

În mai multe ocazii scriitorul ALEXANDRU IVASIUC şi-a manifestat opoziţia faţă de politica partidului şi statului nostru.

Încă din anul 1969, citind şi comentând împreună cu poetul ADRIAN PAUNESCU cuvântarea rostită cu prilejul adunării festive consacrate împlinirii a 25 de ani de la apariţia primului număr legal al ziarului „Scânteia", ALEXANDRU IVASIUC face o serie de afirmaţii duşmănoase, denigratoare şi injurioase la adresa secretarului general al Partidului Comunist Român.

ALEXANDRU IVASIUC face parte în prezent dintr-un anturaj de persoane aflat în atenţia organelor de securitate – NICOLAE BREBAN, N. MANOLESCU, DANA DUMITRIU, împreună cu care comentează de pe poziţii ostile diferite aspecte ale politicii partidului şi statului nostru.

În discuţiile purtate cu criticul NICOLAE MANOLESCU şi-a manifestat în mod calomnios dezacordul faţă de documentele Congresului al Xl-lea, socotind Programul **P.C.R**. ca având un caracter hruşciovian, cu multe „erezii" din punct de vedere marxist, dintre care cea mai gravă fiind definiţia libertăţii". În acest context, ALEXANDRU IVASIUC apreciază ca în ţara noastră „există nişte boli de sistem", între acestea situând „depolizarea şi birocratizarea", care la noi ar lua forma tiraniei.

Dezacordul faţă de documentele Congresului al Xl-lea este pus în legătură şi cu faptul că în presa literară nu a semnat nici un articol de adeziune, de altfel, refuzul său la revista „LUCEAFĂRUL" fiind că nu este de acord cu orientarea **ideologică** a acesteia.

În anturajul său foarte **apropiat ALEXANDRU IVASIUC su**şţine că „scandalurile şi protestele scriitorilor sunt inutile" singura forţă capabilă de schimbări fiind clasa muncitoare, care, dacă ar provoca nişte acţiuni de genul celor petrecute în Polonia, ar crea cel mai bun pretext pentru ca anumite puteri străine să intervină în treburile noastre interne.

ALEXANDRU IVASIUC, faţă de soţia sa şi-a exprimat regretul că nu a rămas în străinătate, afirmând că „el dacă ar vrea poate să cauzeze mult mai mult rău, ei (n.n.-autorităţile) neavând ce să-i facă", dând exemplul lui SOLJENIŢÎN, „care a fost doar expulzat".

Având în vedere atitudinea ostilă prezentă a lui ALEXANDRU IVASIUC, faptul ca aceleaşi manifestări duşmănoase exteriorizează şi faţă de cetăţeni străini şi că în realitate el în Suedia este invitatul editorului RENEE KOECKELBEGHS, cel care a vrut să sooată clandestin peste graniţă un manuscris al scriitorului NICOLAE BREBAN, propunem avizarea negativă a cererii sale de călătorie în străinătate.

Avizarea negativă este o măsură împotriva atitudinii ostile a lui ALEXANDRU IVASIUC, dar scontăm ca să se atenţio**neze**, în egală măsură, şi pe cei din anturajul său, sau alte persoane cu o conduită asemănătoare.

Lt.Maj. GH. STELIAN

DE ACORD
ȘEFUL SERVICIULUI
Lt.colonel
NICOLAE MIHAI

3.03.1975

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2635, vol. 7, f. 69 - 70.

78. 1975 martie 31, București. Notă raport a Comisiei guvernamentale pentru vize și pașapoarte privind respingerea cererii lui Alexandru Ivasiuc de a primi viză pentru a călători în Suedia

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
DIRECŢIA I-a — Ex. 1
151/AV/00128036 din 31 martie 1975

NOTA RAPORT

Comisia guvernamentală pentru vize şi paşapoarte **a respins** cererea numitului IVASIUC ALEXANDRU din București, prin care solicită viza pentru a se deplasa în Suedia.

Deplasarea a fost motivată oficial cu faptul că în luna august a.c. urmează să-i apară în Suedia romanul „Păsările" sub îngrijirea editorului RENE COECKELBERGS, cetăţean ce ne vizitează periodic ţara, şi care în luna iulie 1974 a încercat să scoată ilegal manuscrisul „BUNAVESTIRE" a lui NICOLAE BREBAN.

În cercurile sale intime, precum şi faţă de editorul suedez RENE KOECKELBERGS, ALEXANDRU IVASIUC a declarat că adevăratul scop al acestei călătorii este de a obţine succesul romanului, astfel încât să-şi mărească autoritatea în ţară care să-l pună la adăpost faţă de eventualele măsuri ce s-ar lua împotriva lui ca urmare a atitudinii sale politice ostile. El a declarat textual într-o discuţie cu RENE KOECKELBERGS „Odată apărut în străinătate cu un succes cât de cât (romanul - n.n.) m-ar putea ajuta foarte mult aici. Aş deveni invulnerabil… Eu îmi risc **abso**lut toate şansele căutând o protecţie în exterior. Dar eu am şi alte mijloace de protecţie. Mai întâi sunt relaţiile mele internaţionale cu presa şi cu ambasadele. Treaba **asta mă interesează enorm…**".

Faţă de comunicarea ce i s-a **făcut** de către **Uniunea** Scriitorilor că nu i s-a aprobat cererea de plecare în Suedia, ALEXANDRU IVASIUC a reacţionat foarte vehement faţă de legăturile sale apropiate (N.MANOLESCU, GABRIELA MELINESCU, BREBAN N., FLORIN MUGUR etc.)

„… România a aderat la Convenţia Internaţioanală pe care n-o poate schimba săptămânal ca şi constituţia, ***aşa încât să facă bine*** s-o respecte… Este un act profund arbitrar, împotriva legilor ţării şi a convenţiilor. Voi ***scrie edi***torului meu **de la** Stockholm să ***facă*** o comunicare la scoaterea romanului… Voi da corespondenţilor străini interviuri vorbind exact despre stilul relaţiilor

interneţionale ale României, care se caracterizează prin faptul că semnează convenţii cu gândul de a le încălca, că duce o politică oportunistă, trădând pe toţi în egală măsură aşa cum este în C.A.E.R. şi în „Pactul de la Varşovia", inclusiv în O.N.U. unde face atâta scandal. Voi face o analiză politică a cenzurii. Am nişte chestii pe care le pot scoate la iveală, nişte texte îngrozitoare din „Luceafărul", unde voi demonstra că cel care aprobă este antimarxist şi fascist. Aceste texte le voi difuza internaţional, să facă plăcere la Moscova. Nu mai sunt tâmpit să merg pe linie Occidentală. Ei nu au absolut nici un motiv şi la nivelul meu de importanţă nu se poate trece cu vederea… De aici trag concluzia că sunt într-un con de neîncredere din partea organelor de care depinde avizul...".

Atunci când a discutat cu VASILE NICOLESCU, director în Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste, VIRGIL TEODORESCU sau LAURENŢIU FULGA, preşedinte interimar şi respectiv prim-vicepreşedinte al Uniunii Scriitorilor, comportarea sa a fost mult mai rezervată amintind mereu că îi pare rău că nu i „se respectă un drept al lui", solicitând în acelaşi timp ca persoanele respective să intervină prin C.C.E.S. pentru obţinerea aprobării.

Scriitorul ALEXANDRU IVASIUC întreţine relaţii apropiate cu WALD HEINRICH, şef de sector la Institutul dc Filozofie, cunoscut cu manifestări ostile.

Aflând că HEINRICH WALD „este într-o situaţie proastă, că a fost discutat în biroul de partid al institutului fiind acuzat **de** plagiat", **ALEXANDRU IVASIUC a** propus pentru numărul **13** din ***22*** martie a.c. al revistei „România Literară" un **material despre filozofie şi filozofii români, în care evidenţiază acivitatea lui HEINRICH WALD.**

În legătură cu acest articol, ALEXANDRU IVASIUC îi spunea secretarului general al redacţiei ROGER CÎMPEANU: „… ţin foarte mult să fie publicat deoarece apără nişte oameni care se găsesc acum într-o situaţie mai specială. Opinia publică trebuie să reacţioneze şi eu sunt purtătorul ei de cuvânt…".

Într-o altă discuţie despre conţinutul aceleiaşi lucrări sus numitul afirma:

„…Mă întreb de ce nu avem filosofie… În România există poate filosofi, dar nu există şcoală de filozofie şi mă întreb de ce. Am enumerat aici vreo zece oameni pe care i-am considerat că sunt capabili de gândire filozofică la noi, din care cel puţin doi i-am pus din motive de tactică pentru a face articolul să apară… Eu am interesul acum să scriu neapărat despre WALD care are serioase neplăceri...".

Le 18 martie a.c. GEORGE IVAŞCU, directorul revistei **„Român**ia literară" i-a comunicat că „articolul e teribil de primejdios şi nu poate să-i dea

drumul cu nici un preț din mai multe motive: „în acest număr înflăcărat și tricolor vor intra numai documentele de partid; face o înșiruire numai de câțiva filosofi, ei în realitate sunt mai mulți, alții care pretind că sunt și se vor **supăra** că n-au fost amintiți **în** acest articol...".

Dorind ca materialul să apară ***ALEXANDRU IVASIUC*** a acceptat să facă toate modificările publicându-**l** sub titlul „LOGICĂ și ATITUDINE" în care vorbeşte numai despre TITU MAIORESCU, WALD HEINERICH și ANTON DUMITRIU. Înainte de a-l prezenta la redacție, susnumitul i l-a citit lui WALD H., acesta fiind de acord cu conținutul.

Gândindu-se și la alte forme de a se sprijini reciproc ALEX. IVASIUC i-a propus lui H. WALD să aranjeze într-o revistă o dezbatere filozofică în patru, adică un scriitor (AL. IVASIUC), un filozof (H. WALD), un critic literar (N. MANOLESCU) și un matematician (SOLOMON MARCUS) idee cu care au căzut de acord.

31.03.1975

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2635, vol. 7, f. 94-95.

79. 1977 aprilie 4, București. Fișe întocmite de Securitate despre persoanele care au aderat la mișcarea și scrisoarea lui Paul Goma pentru a emigra. Cazul lui Gheorghe Nicolau (scurt istoric al respingerii cererilor sale de călătorie)

SECRET
Ex.nr.4

I. PERSOANE CARE AU ADERAT LA SCRISOAREA LUI PAUL GOMA

FIȘA
privind pe NICOLAU GHEORGHE

NICOLAU GHEORGHE născut la 1 septembrie 1943, în București, inginer electroenergetician, din 1 ianuarie 1977 fără ocupație, neîncadrat politic, domiciliat în Bucureşti, b-dul Păcii, nr.116-126, bl. 21, et. 3, ap. 54, sectorul 7.

Tatăl său este stabilit în Brazilia din anul 1946 iar mama recăsătorită PRUNĂ a rămas în Italia în anul 1968.

În repetate rânduri a solicitat plecarea turistică sau definitivă din țară. Comisia guvernamentală i-a respins cererile.

Pentru a pleca din țară, în anul 1976, a intrat în contact cu diplomați acreditați la București, vizitând ambasadele S.UA. şi Braziliei.

La începutul lunii martie a.c., a aflat de acţiunea inițiată DE PAUL GOMA, pe care vizitându-l în mai multe rânduri a semnat scrisoarea acestuia.

La data de 2 aprilie 1977, fiind cercetat de către organele de securitate, a adoptat o poziție dușmănoasă, declarând că nu va renunța în nici un fel la intenția sa de a pleca definitiv din țară. Afirmă că este hotărât să folosească toate mijloacele pentru satisfacerea dorinței sale „legitime" și că orice i s-ar întâmpla refuză să se încadreze în muncă până când nu i se va rezolva cererea de plecare definitivă în străinătate, împreună cu soția sa.

A mai afirmat că „ar trebui să se analizeze cauzele ce-i determină pe unii să ceară emigrarea" **și că „intelectualii** să fie tratați în mod aparte".

După avertizarea sa de către organele de securitate, în aceeași zi, la biroul forțelor de **muncă, lui NICOLAU GHEORGHE** i s-au oferit funcții de inginer electroenergetician sau inginer proiectant la unele întreprinderi din Capitală. Acesta a refuzat în scris să accepte încadrarea în muncă, indiferent de postul ce i s-ar oferi, singura lui dorință fiind plecarea definitivă din R.S. România.

Sub semnătura de pe procesul verbal întocmit la biroul forţelor de muncă, NICOLAU GHEORGHE a consemnat ca ilegală aducerea lui la biroul forţelor de muncă de către organele de **miliţie.**

La sesizarea biroului forţelor de muncă, în ziua de 2 aprilie 1977, judecătoria sectorului 7 a hotărât încadrarea lui obligatorie în muncă pe termen de un an.

NOTĂ
privind pe NICOLAU GHEORGHE

Este născut la 1 noiembrie 1943, neîncadrat politic, de profesie inginer, în prezent fără serviciu, cu domiciliul în Bucureşti, B-dul Păcii, nr.116-126.

În anul 1961 i-a fost respinsă cererea de emigrare în Brazilia, la tatăl său NICOLAU GEORGE, plecat din ţară în 1946.

În 1973 i-a fost avizată negativ cererea de călătorie temporară în Italia şi Brazilia, pentru tratament medical, cu acordul Ministerului Sănătăţii, pe motiv că părinţii săi aflaţi în Brazilia nu şi-au reglementat situaţia faţă de ţară.

Nemulţumit de acest refuz, a făcut demersuri la organele de resort şi şi-a exprimat intenţia că, în situaţia în care nu i se va soluţiona favorabil cererea, va trece în mod fraudulos frontiera.

În anul 1976 a solicitat efectuarea unei călătorii temporare în Italia şi Brazilia, în vizită la rude, însă şi de această dată cererea le-a fost respinsă pentru acelaşi motiv.

Nemulţumit de acest nou refuz, a solicitat audienţă la organele de paşapoarte şi a adresat o scrisoare conducerii Ministerului de Interne.

În prezent se procedează la reanalizarea cererii sale pentru soluţionare.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f. 325-326.

80. 1977 aprilie 4, București. Fișe întocmite de Securitate despre persoanele care au aderat la mișcarea și scrisoarea lui Paul Goma pentru a emigra. Cazul lui Ion Negoițescu, condamnat la 5 ani de închisoare pentru „agitație cu caracter dușmănos și diversiune ideologică”

4 aprilie 1977

NOTĂ
privind pe NEGOIȚESCU ION

Este născut la 10 august 1921, neîncadrat politic, istoric şi critic literar, pensionar al Uniunii Scriitorilor, cu domiciliul în Bucureşti, Calea Victorie, nr.2.

După 23 august 1944 a fost preşedinte al Tineretului universitar P.N.L. din Cluj. A fost unul din iniţiatorii şi conducătorii unui grup de scriitori, între care şi legionari, intitulat „Cercul de la Sibiu”.

În 1951 a fost arestat şi condamnat la 5 ani închisoare pentru „agitaţie cu caracter duşmănos şi diversiune ideologică”.

A fost coleg de facultate cu MONICA LOVINESCU (corespondentă la Paris a postului de radio „Europa Liberă”). Pe aceasta, ca şi alte persoane din emigraţia reacţionară, le-a contactat cu ocazia a două deplasări efectuate în Occident în perioada 1968-1969.

La 3 martie 1977 i-a adresat o scrisoare lui PAUL GOMA, în care, fără a se solidariza acţiunii iniţiate de acesta, se referă la unele nemulţumiri personale privind starea generală a culturii române în prezent.

Ulterior, a trimis o copie a scrisorii la redacţia revistei „România literară” şi unor scriitori, pentru a face cunoscută atitudinea sa în mediul scriitorilor din Bucureşti şi provincie.

Scriitorii care au luat cunoştinţă de scrisoare, ca IOANICHIE OLTEANU, ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAŞ, NICHITA STĂNESCU, EUGEN JEBELEANU, NICOLAE BREBAN şi alţii, deşi au fost de acord că în scrisoarea sa ION NEGOIȚESCU critică unele neajunsuri din viaţa literară, au respins categoric faptul că acesta i s-a adresat lui PAUL GOMA, căruia nu-i acordă nici o consideraţie.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f.327.

81. 1977 aprilie 4, București. Fișe întocmite de Securitate despre persoanele care au aderat la mișcarea și scrisoarea lui Paul Goma pentru a emigra. Cazul lui Corneliu Mircea Velicu, cu o atitudine „recalcitrantă" față de încălcarea dreptului de a emigra, exclus din Sindicat și mutat disciplinar de la locul de muncă

4 aprilie 1977

FIȘĂ
privind pe VELICU CORNELIU MIRCEA

VELICU CORNELIU MIRCEA șofer la ITB garajul Puișor, născut la 14 decembrie 1938 în București, fiul lui Ștefan și Sofia, neîncadrat politic, domiciliat în calea 13 septembrie nr. 63, sectorul 6.

Pe data de 2 martie a.c. a depus cerere pentru emigrare în Austria, împreună cu concubina sa și cu fiul acestora.

În ziua de 4 martie VELICU CORNELIU MIRCEA, împreună cu concubina sa DAN CRISTINA l-au vizitat pe GOMA PAUL și au semnat scrisoarea întocmită de acesta.

Fiind avertizat în ziua de 1 aprilie a.c. a recunoscut fapta, însă a avut atitudine recalcitrantă, făcând referiri la libertăţile acordate de Constituţie şi n-a renunţat la ideea emigrării, afirmând că este dispus să suporte orice consecințe.

În ziua de 4 aprilie a.c. a fost pus în dezbatere publică. Şedinţa condusă de președintele sindicatului, s-a desfășurat în prezenţa Secretarului Comitetului de partid şi a conducerii întreprinderii. **Au** participat peste 150 persoane.

La discuţii au luat cuvântul 18 salariaţi care au condamnat comportarea şi manifestările sus numitului. Aceştia au **propus** excluderea din sindicat, mutarea disciplinară la secţia utilaje şi să se intervină pentru a nu i se aproba plecarea din ţară.

În timpul şedinţei s-a situat pe poziţie recalcitrantă şi sfidătoare, declarând că nu renunţă la ideile sale privind poziţia lui GOMA PAUL şi în legătură cu emigrarea sa.

La propunerea salariaţilor a fost exclus din sindicat.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f.328.

82. 1982 februarie 9, București. Notă a Securității către Inspectoratul Municipiului București despre memulțumirea medicului Paul Stein față de refuzul autorităților de a-i aviza favorabil plecarea ca turist în străinătate

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — EXEMPLAR nr.1
DIRECȚIA A IV-A
Nr.D/00204881 din 09.02.1982

Către
INSPECTORATUL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
-SECURITATE-

O sursă a unității noastre ne-a semnalat că într-o discuție cu dr. STEIN (Paul) din cadrul Facultății de Stomatologie, acesta s-a manifestat nemulțumit de faptul că nu i s-a aprobat plecarea ca turist în străinătate pe motiv că fiind evreu nu s-ar mai înapoia în țară. Dr. STEIN a relatat că printre cei care s-au opus plecării sale în străinătate a fost și dr. STELICĂ DUMITRESCU, care ulterior plecând într-o excursie în Franța a refuzat înapoierea în țară, iar apoi și-a scos și fiica, studentă în anul III la medicină.

Comentând acest aspect dr. STEIN susținea că în cadrul Facultății de stomatologie ar exista o organizație care s-ar ocupa cu scoaterea specialiștilor români în străinătate prin intermediul studenților arabi la care el nu poate avea acces deoarece este evreu.

La manifestarea de îndoială a sursei, dr. STEIN i-a dat exemplu pe tehnicianul dentist STĂNICĂ, care în cursul lunii octombrie 1981 a ajuns în R.F. Germania cu soția și copilul fără să fi solicitat ori obținut aprobarea în acest sens, iar conducerea și colegii s-au sesizat de acest lucru numai după câteva zile de absență a acestuia la serviciu.

Dr. STEIN a mai relatat sursei că a solicitat plecarea în excursie în Israel, unde era invitat de un văr al său, însă deoarece conducerea facultății nu a fost de acord, va cere plecarea definitivă întrucât legea îi dă acest drept.

Șeful Direcției, — ȘEFUL SERVICIULUI I
General-maior — COLONEL
Florea Gheorghe — DURLEA NICOLAE

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.11723, vol.37, f. 101.

83.1982 noiembrie 18, Prahova. Notă a Securității despre cererea de călătorie în străinătate a lui Vasile Paraschiv

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN PRAHOVA
- SECURITATE -
Nr. 0012499/18.XI.1982

SECRET
Exemplar nr.2

NOTĂ

La 11 noiembrie a.c.., PARASCHIV VASILE, împreună cu soţia, s-a prezentat în audienţă la Șeful Inspectoratului județean Prahova al Ministerului de Interne. Cu aceasta ocazie, susnumitul a abordat în mod tendenţios unele probleme referitoare la modul de soluţionare a cererii de călătorie în străinătate, suspiciunile sale asupra activităţii organelor de stat şi pretinsa nerespectare a liberei circulaţii a ideilor în ţara noastră. Astfel:

I. Cu privire la modul de soluționare a cererii de călătorie în străinătate

A arătat că în luna martie a.c., a solicitat eliberarea documentelor necesare pentru a se deplasa, împreună cu soţia, în Franţa. Ulterior, a prezentat adeverinţe de la organele financiare, în sensul că nu are datorii faţă de persoane fizice sau juridice.

Atrăgându-i-se atenţia că cererea în cauză nu a fost completată cu o alta similară din partea soţiei, despre care afirmase că îl va însoţi, şi că organul colectiv de la locul de muncă nu i-a acordat aviz pozitiv pentru efectuarea acestei călătorii, susnumitul a ripostat că trebuia să se ignore procedura legală şi să i se elibereze paşaportul „în 24 de ore", fără îndeplinirea altor formalităţi. A adăugat că, din cauza întârzierii soluționării favorabile a cererii respective, s-a adresat Procuraturii militare şi Tribunalului judeţean pentru chemarea în judecată a organelor Ministerului de Interne.

În continuare, a insistat să i se aprobe imediat plecarea temporară în Franţa, în caz contrar, dîndu-i-se posibilitatea să interpreteze că i se refuză eliberarea paşaportului de teamă că, pe parcursul acestei călătorii, ar dezvălui opiniei publice internaţionale „adevărul despre situaţia din ţara noastră".

În final, susnumitul a fost convins să solicite organului de conducere colectivă de la locul de munca reanalizarea cererii sale de călătorie în străinătate şi decizia asupra unui nou aviz.

II. Cu privire la suspiciunile asupra activităţii organelor de stat:

PARASCHIV VASILE a afirmat că în mai multe rânduri, pe stradă ori în mijloace de transport în comun, soţia sa ar fi fost acostată de bărbaţi dirijaţi în acest scop de către organele de securitate. Nu a putut furniza amănunte în susţinerea acestei păreri, iar soţia sa, prezentă la d i s c u ţ i i, a precizat că, prin modul de abordare, persoanele respective vizau calităţile ei fizice şi nicidecum rezolvarea unor sarcini trasate de organele de stat.

Tot cu referire la situaţia soţiei, a arătat că aceasta ar refuza să-l însoţească în străinătate de teama unor consecinţe, în special pentru că nu li s-ar mai permite revenirea în ţară, părere infirmată de asemenea de către cea în cauză.

Cu privire la dirijarea unor „agenţi" provocatori care să-i stabilească preocupările actuale, susnumitul a relatat că a fost vizitat la domiciliu de două persoane bolnave psihic, cu care a discutat despre „reorganizarea activităţii sindicale" în ţara noastră, iar ulterior a fost invitat la organele de miliţie să declare despre activitatea infracţională a uneia dintre acestea.

Întrucât până la data audienţei nu dăduse curs invitaţiei respective, a fost chemat subofiţerul ce instrumentează cazul, care, prin explicaţiile date, l-a convins pe petent că, într-adevăr, cel pe care îl considera „agentul securităţii", este un infractor de drept comun, autor al mai multor furturi. Menţionăm că ulterior, susnumitul a declarat organelor de miliţie tot ce cunoştea despre persoana vizată.

III. Cu privire la pretinsa îngrădire a liberei circulaţii a ideilor în ţara noastră

Reluând expresii dușmănoase folosite în emisiunile postului de radio „Europa Liberă", susnumitul a pretins că în ţara noastră nu s-ar respecta prevederile Decretului nr.212/1974, prin care R.S. România a ratificat Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice ale cetăţenilor. În acest sens, a afirmat că ar fi fost internat de mai multe ori în spitale de neuropsihiatrie pentru încercările sale de a acţiona în spiritul actului normativ menţionat, folosind ca exemplu reţinerea lui în timp ce se deplasa prin Capitală pentru a intra în legătură cu GOMA PAUL şi cu iniţiatorii aşa-zisului sindicat liber al oamenilor muncii.

A arătat că atitudinea de respingere adoptată de colegii de serviciu faţă de încercările lui de a prezenta „statutul unor noi sindicate", difuzat de postul de radio „Europa Liberă", ar fi urmare a instigării acestora, de către organele de stat, la a nu-i permite să-şi expună în mod liber „ideile". Deşi a fost de acord cu ceea ce susţinuse cu această ocazie nu reprezenta rezultatul gândirii proprii,

ci ştiri difuzate de organisme reacţionare din exterior, a insistat să se permită răspândirea lor „indiferent de sursa din care provin".

De asemenea, a susţinut că tot în scopul îngrădirii literei circulaţii a ideilor, nu i se permite să stabilească legături telefonice cu cercuri reacţionare din exterior şi se acţionează pentru împiedicarea ziariştilor străini de a-l vizita la domiciliu.

În legătură cu preocupările lui pe linia „reorganizării sindicatelor din ţara noastră", şi-a manifestat nemulţumirea că cele 15 propuneri prezentate în scris cu ocazia audienţei la preşedintele U.G.S.R., în luna mai a.c. nu au fost luate în considerare şi nici nu au fost publicate în presă în scopul organizării unor dezbateri publice pe marginea lor.

În cursul discuţiilor, PARASCHIV VASILE s-a erijat permanent în „reprezentant al oamenilor muncii", susţinând că din activitatea direct productivă a acestora sunt retribuite organele de stat care ar acţiona pentru frânarea „oricăror iniţiative" şi împiedicarea pătrunderii în ţara noastră a „ideilor juste" vehiculate în exterior.

Referindu-se la situaţia unor persoane condamnate pentru infracţiuni contra securităţii statului, care în acest fel ar fi devenit „eroi naţionali", susnumitul a avut atitudine provocatoare, solicitând să fie condamnat şi el pentru a căpăta un statut similar.

În susţinerea cererilor sale, cel în cauză a dovedit incoerenţă, lipsă de logică şi imaginaţie bolnăvicioasă, adoptând permanent o poziţie refractară. De asemenea, în cursul discuţiilor, a prezentat puncte de vedere în contradicţie flagrantă cu cele susţinute anterior, în ansamblu, lăsând impresia că suferă de mania persecuţiei.

ŞEFUL SECURITĂŢII JUDEŢENE
Colonel,
Pescaru IIie

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 170, f.24-25.

84.1983 august 27-31, Gorj. Notă informativă a Securității către Inspectoratul Municipiului București privind profilul studentei la Facultatea de Medicină, Oana Sorina Antache pentru suspiciunea de a pleca definitiv din țară

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN GORJ
SECURITATE, SERVICIUL II
SC.0010.064 din 27 august 1983

Înregistrare nr.00749765
31.08.1983
STRICT SECRET
Ex.nr.1.

CĂTRE
M.I. – INSPECTORATUL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
-SECURITATE-

Deținem informații din care rezultă că numita ANTACHE OANA SORINA, născută la 07.03.1962 în București, fiica lui George și Victoria, domiciliată în București, B-dul Gh. Dimitrov, nr.129, bl. E 1, sc. B, et. 3, ap. 32, sector 2, studentă în anul IV la Facultatea de medicină generală din cadrul Institutului de medicină și farmacie București, întreține relații cu studenți latino-americani și intenționează să plece în Austria pentru a se stabili definitiv împreună cu părinții, în prezent având preocupări pentru învățarea limbii engleze.

Tatăl său Antache Gheorghe este medic la dispensarul uman TCH Cerna, jur. Gorj și lucrat de noi în dosar de urmărire informativă ca fost membru legionar și pentru faptul că în anul 1981 i s-a avizat negativ cererea de plecare definitivă în Austria împreună cu familia.

Rugăm ca materialele obținute în urma măsurilor informative întreprinse asupra celei în cauză și care se referă la obiectivul nostrum, să ne fie trimise spre exploatare.

ȘEFUL SERVICIULUI,
Lt.colonel
BUCURA VASILE

ȘEFUL SERVICIULUI II
Maior,
Cioană Gheorghe

26.08.1983

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.11723, vol. 40, f.300.

85. 1986 mai 17, București. Raport al Securității cu propunerea de avizare negativă a unei scurte călătorii în Grecia pentru Rodica-Liliana Moraru, soră medicală la Spitalul Clinic Panduri

Se aprobă negativ I6I/DI/17.V.86

Raport cu propunerea de avizare negativă
a numitei MORARU RODICA – LILIANA

Din informații furnizate de sursele „ANA" și „PAULA", numita MORARU RODICA-LILIANA, soră medicală la Spitalul Clinic Panduri nu este cunoscută cu intenții de a rămâne în străinătate, este serioasă și intenționează să meargă cu o cunoștiință în GRECIA pentru o vizită scurtă. A declarat că dacă nu pleacă până în iunie, renunță, că familia la care se duce pleacă în concediu și nu are cine să le ducă să viziteze țara.

În schimb, din verificările efectuate la domiciliul sus-numite au rezultat următoarele:

Fostul ei soț – MITRARU ALEXANDRU, fost inginer la Institutul Politehnic a rămas în anul 1978 ilegal în străinătate (în imobil se afirmă că în prezent se află în Franța).

Fostul ei concubin ANITAS MIRCEA, plecat din țară în excursie în cursul anului 1980, se află în străinătate, rămas ilegal.

De asemenea, mai rezultă că dacă sus-numita va face o călătorie în exterior va refuza întoarcerea în țară.

Față de cele raportat PROPUNEM:

A se aviza negativ plecarea în străinătate a numitei MORARU RODICA-LILIANA

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 192, f. 67.

86. 1987 august 7. Analiză a Ministerului de Interne transmisă Securității din Cluj care relevă că Doina Cornea continuă să aibă poziții „necorespunzătoare, motiv pentru care nu i se acordă aviz favorabil de a pleca în Franța

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — INTRARE
DIRECȚIA I — Nr.0055077
Nr. 180/HG/0063739 din 7 aug. 1987 — Ziua: 13.08.1987

INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ

Alăturat vă restituim d.u.i. nr. 4917 „DIANA“ trimis cu adresa nr. 0054792 din 06.07.1987.

Analiza datelor şi informaţiilor existente în dosar scot în evidenţă că „DIANA" continuă a se menţine pe poziţie necorespunzătoare şi încearcă pe diverse căi să scoată materiale în exterior pentru a fi exploatate în emisiunile „Europei libere".

Măsurile întreprinse în legătură cu soţul obiectivei, nu au condus la rezultatele scontate. După venirea acestuia din străinătate, obiectiva şi-a intensificat activitatea de transmitere a unor date în exterior, reuşind în luna martie a.c. să scoată prin intermediul unei cetăţene franceze, un material ce a făcut obiectul unei emisiuni la „Europa Liberă".

Suntem de acord cu măsurile propuse în nota de stadiu „cu precizarea că nu este oportun a i se acorda aviz favorabil de plecare în Franţa, existând riscul de a transmite materiale denigratoare la postul de radio „Europa Liberă".

ȘEFUL DIRECȚIEI
Colonel
Rațiu Gheorghe

Aviz negativ
Tov. Col. Ioniță N.
Rog dispuneți cu privire la Cornea Dointa referitor la plecarea temporară în Franța.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.147.

87. 1988 iunie 2, București. Notă a Securității din București către șeful Securității din Cluj despre invitația primită de disidenții români prin intermediul postului de radio „Europa Liberă" de a participa la „Conferința Internațională despre Drepturile Omului", care ar urma să aibă loc la Cracowia – Polonia, în perioada 25-28 august a.c., cu prilejul aniversării a 40 de ani de la adoptarea „Declarației Universale a Drepturilor Omului", cu recomandarea de a se lua măsuri „de cunoaștere și verificare complexă" față de invitați și de a se raporta reacția persoanelor „din preocupările dvs." la respectivul „apel".

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA I
Nr. D/0062678 din 2 iunie 1988

STRICT SECRET
Ex.14

SECURITATEA JUDEȚEANĂ
Tovarășului șef al securității

Urmare la ordinul nostru nr.D/0061672 din 19 mai 1988, vă informez că, recent, postul de radio „Europa Liberă", a difuzat textul unei „scrisori-invitație", adresată unor pretinși dizidenți din România pentru a participa la o așa-zisă „Conferință Internațională despre Drepturile Omului", care ar urma să aibă loc la Cracowia – Polonia, în perioada 25-28 august a.c., cu prilejul aniversării a 40 de ani de la adoptarea „Declarației Universale a Drepturilor Omului".

Conferința respectivă ar fi pregătită din inițiativa Sindicatului „SOLIDARITATEA", sub patronajul lui Lech Walesa.

Din țara noastră, după cum se pretinde, au fost invitați ION PUIU, DOINA CORNEA, MARIANA CELAC-BOTEZ, DAN PETRESCU, LIVIU GANGIOPOL, FLORIAN RUSU, NICOLAE STANCESCU, ION FISTIOC, GABRIEL ANDREESCU, precum și alte persoane cu preocupări de natură protestatară. Luați măsuri de cunoaștere și verificare complexă a acestora. Totodată, urmăriți și raportați reacția persoanelor din preocupările dvs. la respectivul „apel" difuzat de postul de radio menționat.

ȘEFUL DIRECȚIEI I
COLONEL
RAȚIU GHEORGHE

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 3. A, f.76.

88.1988 iunie 16, Cluj. Raport al Securității din Cluj către Ministerul de Interne care prezintă discuția pe care Doina Cornea a avut-o cu șeful Securității Județene Cluj (în urma solicitării unei audiențe) pe marginea unei invitații pe care a primit-o prin intermediul emisiunile postului de radio „Europa Liberă" de a participa la „Conferința Internațională despre Drepturile Omului" care ar urma să aibă loc la Cracovia – Polonia, în perioada 25-28 aug. a.c. sub patronajul lui LECH WALESA, la care ar urma să participe și alți disidenți din România. Răspunsul organelor de securitate a fost unul negativ motivând că „invitația nu a primit-o din partea unei organizații oficiale", iar postul de radio „Europa Liberă" nu reprezintă pe nimeni", apelul fiind doar o „diversiune"

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ — ex.nr.2
Nr. 168/HG/0038570
Din 16.06.1988

Către

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
- DIRECȚIA I-A –

BUCUREȘTI

Raportăm că în data de 14 iunie a.c., „DIANA", urmărită informativ pe linia problemei „ETERUL", s-a prezentat în audiență la Șeful Securității Județene Cluj, pe care a solicitat-o anterior printr-o scrisoare.

Cu această ocazie sus-numita a relatat că a fost invitată prin emisiunile postului de radio „Europa Liberă" să participe la „Conferința Internațională despre Drepturile Omului" care ar urma să aibă loc la Cracovia – Polonia, în perioada 25-28 aug.a.c. sub patronajul lui LECH WALESA, la care ar urma să participe și unii pretinși disidenți din țara noastră. A precizat în continuare că ea nu se consideră o „disidentă" deoarece nu a făcut parte din Partidul Comunist Român și că opiniile ei politice au fost aceleași întotdeauna, dar se consideră o opozantă a politicii partidului.

I s-a răspuns că invitația nu a primit-o din partea unei organizații oficiale, postul de radio „Europa Liberă" nu reprezintă pe nimeni, iar apelul lansat de acesta este doar o diversiune. De asemenea, având în vedere că apelul este făcut

în numele unei organizații care în Polonia se află în afara legii, invitația nu are obiect.

La întrebarea DOINEI CORNEA dacă poate trimite o scrisoare de mulțumire lui LECH WALESA pentru invitația adresată și de explicare de ce „disidenții" din R.S.România nu se pot întâlni, i s-a precizat că este liberă să scrie unde dorește, însă i s-a atras atenția să nu se angreneze în acțiuni ostile intereselor țării noastre.

„DIANA" a insistat să afle dacă i se garantează ajungerea la destinație a scrisorii de mulțumire pentru invitație întrucât dorește o confirmare de primire a acesteia. I s-a răspuns că fiind vorba de o corespondență ce depășește hotarele țării autoritățile române nu pot cunoaște ce se poate întâmpla cu scrisoarea respectivă.

În scop de încurajare, i s-a subliniat faptul că ea nu este considerată de autorități o opozantă politică, ci mai mult o opozantă față de politica culturală a țării și în acest context i s-a explicat că dacă traducerile literare pe care le realizează contribuie la o dezvoltare spirituală sănătoasă a cititorilor, acestea pot fi publicate. De altfel, a putut singură să constate că în ultimii ani au fost publicați și CONSTANTIN NOICA și MIRCEA ELIADE.

Cu această ocazie, în discuții a mai ridicat următoarele probleme:

A abordat problema sistematizării localităților referindu-se la faptul că în București au fost demolate mai multe monumente istorice și biserici vechi în locul cărora s-au ridicat niște construcții monstruoase, iar prin sistematizarea localităților rurale se vor distruge tradițiile și obiceiurile țărănimii române.

Fiind întrebată de unde are asemenea informații, a răspuns că, acestea le-a auzit de la diverse persoane cu care a stat de vorbă în ultima vreme, fără să se convingă personal.

I s-a recomandat să se deplaseze la București pentru a se convinge de noua arhitectură a orașului și apoi să aprecieze dacă în tot ce s-a făcut recent găsește ceva monstruos, iar în ce privește mediul rural i s-a subliniat faptul că nu se urmărește în niciun caz, distrugerea tradiției ci desființarea acelor sate din care, ca urmare a unui proces firesc prin care au trecut și alte țări, populația s-a transferat la orașe, satele respective fiind fără perspective de dezvoltare, urmârindu-se totodată crearea unor centre rurale puternice, cu condiții de muncă și viață similare cu cele de la orașe.

Pentru a o determina să renunțe la propagarea ideilor sale dușmănoase în rândul cunoscuților și a altor persoane care întenționau să o viziteze, i s-a arătat că, organele noastre au cunoscut că mai mulți cetățeni din Cluj-Napoca și-au exprimat indignarea față de activitatea sa, unii dintre aceștia urmărind

chiar să o molesteze pe stradă ori să-i spargă noaptea geamurile de la locuință, situație în care am fost nevoiți să întreprindem asupra ei măsuri de protecție, pe care ea nu le-a apreciat și înțeles ca atare.

În continuare a fost atenționată să se abțină de la acțiuni ce contravin legii, în care și-a implicat în trecut și copiii, să țină cont de faptul că dosarul de urmărire penală este în continuare deschis și dacă nu înțelege clemența conducerii de partid și de stat și va continua să desfășoare acțiuni contrare statului, vor fi aplicate fără șovăire prevederile legale.

A promis să nu-și mai angreneze copiii în niciun fel de activități politice.

Discuția a urmărit descurajarea și atenționarea „DIANEI" de a nu mai desfășura acțiuni contrare legilor și de a nu mai primi cetățeni străini cu care să poarte discuții ostile.

Raportăm că se continuă măsurile stabilite în scop de temperare și descurajare a sus-numitei.

Șeful SECURITĂȚII	ȘEFUL SERVICIULUI
Colonel	lt.col.
Ioniță Nicolae	TINCA OVIDIU

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 3.A, f.73-75.

Capitolul IV: Încălcarea dreptului la viața privată: dreptul la secretul corespondenței, urmărirea și supravegherea de către Securitate, inviolabilitatea domiciliului, dreptul la intimitate, implantarea de microfoane și sistarea convorbirilor telefonice

89. 1974 ianuarie 15, Otopeni. Scrisoarea lui Vasile Paraschiv adresată Comitetului Oamenilor Muncii, I.A.M.C. Otopeni în care deplânge „presiunea persecuțiilor" și a metodelor „grosolane" pe care conducerea le folosește pentru a-l îndepărta de la locul de muncă

CĂTRE

COMITETUL OAMENILOR MUNCII,
I.A.M.C. – Otopeni

Subsemnatul Paraschiv Vasile, electromecanic A.M.A. la secția a II-a Service.

Vă aduc la cunoștință că în urma anulării deciziei 470 de sancţionare a mea cu o categorie pe timp de 3 luni, tovarășul Ana Ion, nu numai că nu a renunţat la scopul său de a mă îndepărta din această fabrică sau cel puțin din sectorul său de activitate sub presiunea persecuţiilor așa cum s-a întâmplat cu ceilalți colegi ai mei, ca: Turcu Iacob, Vasiliu Mariana și Păun Aurel, dar el și-a intensificat acţiunile în vederea atingerii acestui scop, folosind noi metode de persecuție și mai grosolane ca o ultimă sforțare disperată în atingerea acestui scop.

Astfel, pe ziua de 1 decembrie 1973, auzind vestea că mi s-a anulat sancţiunea, a organizat un adevărat complot împotriva mea împreună cu Potcovaru Alexandru. Acesta pus la cale de tov. Ana Ion, a început să simuleze și să facă agitaţie printre muncitori că el pleacă din fabrică și își dă demisia dacă eu voi mai lucra în sectorul tov. Ana. iar tov. Ana, care se afla de faţă îi instiga pe ceilalți colegi ai mei îndemnându-i ca să se unească cu toţii și să meargă să spună acest lucru la conducerea întreprinderii.

După câteva zile, continuând lucrul împreună s-a văzut că aceasta nu a fost altceva decât o înscenare nereuşită deoarece nimeni nu i-a urmat îndemnul și nici tov. Potcovaru nu și-a respectat cuvântul de a pleca din fabrică.

Căutând să mă compromită pe linie profesională mi-a dat să repar un traductor de debit nu tocmai ușor de făcut, care credea el că n-o să-l pot face

fără ajutorul său și în felul acesta să mă compromită, dar eu am reparat aparatul în mai puţin de 8 ore faţă de 16 ore cât îmi acordase el.

Pe ziua de 6 decembrie mi-a dat un alt aparat să-l repar dar când a văzut că după câteva ore sunt gata să-l fac și pe acesta, mi-a cerut să mă dau la o parte și să-i dau voie lui să lucreze mai departe în locul meu că-i este frică să nu stric aparatul. Eu uimit de această atitudine, deoarece nu mi s-a întâmplat niciodată așa ceva, nici în această fabrică unde am reparat zeci și zeci de traductoare m-am opus pentru un moment și l-am rugat să mă lase să lucrez liniștit și dacă-1 voi strica o să-l plătesc eu și nu el, că doar nu sunt un practicant începător și nu lucrez pentru prima dată la un astfel de aparat, dar el totuși ca să mă compromită, căci acesta îi era scopul, fie chiar și printr-o înscenare, dacă prin fapte reale nu putea, a început să insiste și mai mult, iar eu ca să nu mă cert cu el și să nu ajungem la alte discuţii și poate și la îmbrânceală, m-am dat la o parte și l-am lăsat pe el să lucreze în locul meu.

Scopul fiind atins, nu mi-a mai dat să lucrez alt aparat nici până în ziua de astăzi și m-a repartizat la turnătorie, iar în locul meu a pus pe un alt coleg categ. I-a, care nu avea cunoștințele necesare despre aceste aparate și din această cauză a tărăgănat foarte mult reparaţia unor aparate ale fabricii de medicamente Bucureşti, obligând beneficiarul să vină la noi de mai multe ori și să insiste repararea aparatelor urgent întrucât le-au făcut mari greutăţi aceaste întârzieri. Totodată acest coleg din lipsă de experienţă, era cât pe aci să distrugă pompa de vid.

Pentru a se putea repera și regla unele traductoare, este absolută nevoie de chei imbus și de un dispozitiv special – o ţeavă de cupru de 6 mm cu două olendere sudate la capete. I-am cerut tov. Ana Ion, tov. Potcovaru aceste chei, și dumnealor deși aveau au refuzat să-mi dea spunându-mi că să-mi fac singur. Am fost de acord să-mi fac, dar i-am rugat să-mi dea cel puţin materialul necesar (oţel argint) dar și aceasta a refuzat spunându-mi ca să caut și să mă descurc singur. Am cerut apoi ţeava de cupru pentru ca să construiesc dispozitivul de legătură de care aveam nevoie și care din neglijenţă se pierduse, deoarece mai înainte am căutat în toată fabrica și am întrebat pe toţi maiștrii care lucrează cu ţeavă de cupru și nu am găsit decât la magazie cu forme legale. Atât tov. Ana cât și tov. Potcovaru mi-au răspuns același lucru că pe ei nu-i interesează procurarea materialelor și să mă descurc singur și dacă nu pot să lucrez să mă îmbrac și să plec acasă. Pentru această întârziere mi s-au tăiat 2 ore din pontaj, deși mai înainte și tov. Ana căutase ţeavă și nici el nu găsise, totuși după ora 12, tov. Potcovaru a făcut rost și s-a continuat lucrul. Aveam acum nevoie de sudor. Am fost pe la toţi sudorii din fabrică, i-am rugat să mă servească dar nici unul nu a putut. Am arătat această situaţie tov. Ana Ion și tov. Potcovaru și la fel mi-au

spus că pe ei nu-i interesează și dacă nu mă pot descurca să mă îmbrac și să plec acasă. Ca să ies din încurcătură, m-am dus din nou la aceiași sudori rugându-i insistent să mă servească că voi face cinste și nu degeaba. Atunci am găsit unul care m-a servit și față de care am rămas dator cu circa 5 lei. Arătând această situaţie tov. Ana și întrebându-l dacă așa este bine și normal ca să plătească bani din buzunar pentru a putea lucra, dânsul mi-a răspuns că este foarte bine, nu bine și foarte normal, așa. Las la aprecierea C.O.M să decidă dacă astfel de raţionamente ale tov. Ana, de procedee și metode de muncă cu oamenii sunt juste, legale și normale și dacă vreunul din membrii C.O.M. ar putea să lucreze sub conducerea unor astfel de șefi în asemenea condiţii.

Mergând mai departe pe linia persecuţiilor și abuzurilor pe ziua de 10 decembrie, tov. Ana cu de la sine putere și pentru ca să-și bată joc și să-mi aducă răbdarea la limită, m-a repartizat la atelierul de turnătorie definitiv, împreună cu fișa de protecţia muncii și m-a dat în primire tov. șef de echipă Petrică, căruia i-a predat și fisa mea de protecţie a muncii obligându-mă să lucrez în condiţii toxice și la o temperatură de minus 12 grade C. unde niciun muncitor de acolo nu putea să lucreze. Norocul meu e fost că pe ziua de 13 decembrie, am fost găsit de tov șef al serviciului de protecţie a muncii, Gârceavă, cu instructajul corespunzător pe luna decembrie nefăcut, și fără avizul medicului că pot lucra la atelierul de turnătorie și în aceste condiţii m-a trimis înapoi la locul meu de muncă. Altfel aș fi lucrat la turnătorie multe luni sau poate chiar ani de zile, fără să știe nimeni de mine și despre această acţiune abuzivă a tov. Ana, deoarece s-a constatat în mai multe rânduri că tov. Ana, taie și spânzură în această fabrică, după cum îi cer interesele personale și fără să-i fie teamă de cineva, fără să dea socoteală cuiva de faptele sale. Doresc să arăt C.O.M. că eu consider aceasta un act arbitrar al tov. Ana, o jignire gravă, un act de persecuţie umilitor, o metodă de persecuţie care nu poate să rămână nepedepsită dacă C.O.M. nu este de acord cu persecuţia ca metodă de răfuială a șefilor față de subalternii care spun adevărul. Eu, am executat dispoziţia tov. Ana, spre deosebire de altă data, ca să nu mai poată spune că nu am executat dispoziţia sau sarcinile de serviciu, fie ele și ilegale așa cum s-a întâmplat în trecut.

Dar acum eu sunt îndreptăţit să cer pedepsirea tov. Ana pentru acest abuz de funcţie întrucât societatea i-a încredinţat pentru a servi interesele societăţii și nu interesele sale și la răzbunare cu anumiţi oameni.

Pe ziua de 10 decembrie am cerut cu șase zile înainte să plec în concediu de odihnă conform normelor legale iar tov. Ana s-a opus făcându-mi greutăţi neîntemeiate și obligându-mă să apelez la tov. șef al serv.org.muncii tov. Nicolae, care l-a chemat și i-a atras atenţia că nu este corect cum precedează, nu are dreptate, dându-mi cîștig da cauză.

Pe ziua de 15 decembrie fiind ultima zi de serviciu înainte să plec în concediu, din nou nu a lăsat să-i scape nici un prilej a-mi face tot felul de greutăți și necazuri. Astfel la ora 8 dimineața l-am rugat să-mi facă pontajul pe perioada 1-15 decembrie ca să mi se poată scoate banii de la bancă și a refuzat spunând că numai la ora 15 îmi poate face pontajul căci așa este legal și că el nu încalcă legea, obligându-mă să mă duc să mă plâng și de data aceasta la tov. șef de secție Olaru care l-a chemat și la obligat să-mi facă imediat pontajul ca să mi se poată scoate banii de la bancă. Neavând încotro obligat fiind de tov. Olaru, mi-a făcut pontajul dar pentru ca să se răzbune totuși cu ceva, mi-a tăiat din pontaj în fața mea, patru ore pe periaada 1-15 decembrie, refuzând să-mi dea explicația necesară pentru ce mi le-a tăiat și spunând cu ipocrizie că așa merit să mi le taie mai mult de jumătate, dar îi este milă de mine.

Dacă prin modul urât de a vorbi și se purta cu mine ca de altfel cu oamenii în general, nu a reușit să mă determine să plec din sectorul său așa cum s-a întâmplat cu Turcu Iacob, Vasiliu Mariana și Păun Aurel, atunci a recurs la forme mai accentuate de persecuție, jigniri, insulte, critici neîntemeiate, denigrarea muncii etc, fapt care mi-a creat mari supărări, dureri de cap și nopți nedormite și care în cele din urmă a dus la internarea mea în spital timp de circa 45 zile. La reîntoarcere, arătându-i certificatul medical și recomandarea medicului că sunt scutit de eforturile fizice și psihice tov. Ana în loc să țină cont de această nouă situația a mea, el și-a intensificat și mai mult acțiunile de persecuție recurgând la forme din ce în ce mai grave, începând cu tăierea orelor din pontaj fără temei, penalizări cu 5 și 10% tot fără temei, si culminând cu pedeapsa cea mai grea, retrogradarea pe timp de 3 luni, lovind greu în pâinea mea și a copiilor mei. Dar el tot nu s-a oprit aici. Auzind vestea că sancțiunea cerută de el este pe calea de a mi se anula, a încercat să transfere această problemă administrativă, într-o problemă politică deosebit de gravă, informând conducerea întreprinderii că eu sint un sabotor, un instigator, și învăț semenii să nu muncească și că sunt un rebel după cum s-a exprimat în fața altor persoane, calomnii murdare făcute fără discernământ și fără temei cu scopul de a mă compromite și de a-l induce din nou pentru a doua oară pe tov. director Anienescu în eroare și a-l determina să nu-mi anuleze sancțiunea, folosind după cum se vede orice metode și orice mijloace pentru a-și atinge scopul propus conform principiului „scopul scuză mijloacele", lucru care am observat cu satisfacție că nu i-a mai reușit ca prima dată și care a însemnat pentru mine recăpătarea încrederii, un act de dreptate și un imbold pentru viitor în muncă. De aceste toate chestiuni arătate mai sus inclusiv pentru internarea mea în spital se face vinovat tov. Ana. Inițial cu o zi înainte de 1 decembrie, când am auzit că mi s-a anulat sancțiunea cerută de tov. Ana, din dorința sinceră de a pune capăt acestui conflict creat în mod

premeditat, amplificat și întreținut de tov. Ana Ion până în ziua de astăzi, eram hotărât să renunț la dreptul ce mi-l acordă art. 20 din Legea nr. 1/1970, de a-l trage la răspundere pe tov. Ana Ion pentru prejudicii morale și materiale, care mi le-a creat, dar, în condiţiile în care tov. Ana nu a vrut;

– să tragă conluziile necesare;

– să-și facă un bilanț al conștiinței;

– să-și îndeplinească în condiţiuni mai bune, sarcinile de serviciu conform art. 8 din Legea l/1970;

– să lichideze prăpastia care a creat-o între el și colectiv;

– să renunțe la speculaţii, la minciuni și denaturări ca metodă de persecuţie și la sentimentele sale de ură și dușmănie care-l stăpânesc;

– să pună capăt și să nu mai creeze conflicte și discuţii neprincipiale;

– să-și revizuiască atitudinea și comportarea faţă de oamenii;

– să fie un om cinstit, principial și drept cu toți oamenii din subordine indiferent de gradul de rudenie;

– să aibă în permanenţă în vedere satisfacerea intereselor generale ale societăţii ale colectivului, ale întreprinderii înaintea intereselor sale personale; ca

a) productivitatea muncii, eficienţa economică, folosirea raţională și judicioasă a forţei de muncă, buna organizare a muncii și aprovizionarea cu materiale, scule și dispozitive care cade exclusiv în sarcina sa.

În aceste condiţiuni prin care tov. Ana, așa cum am arătat mai sus, în perioada care a trecut de la anularea sancţiunii, adică de la 1-15 decembrie, nu numai că nu a renunţat la planul său de a mă îndepărta din sectorul lui de activitate, dar el și-a intensificat acţiunile în vederea atingerii acestui scop folosind așa după cum am arătat mai sus, cele mai murdare și nepermise metode de persecuţie, ca minciuna, intriga și calomnia.

În aceste condiţiuni eu mă consider îndreptăţit să ridic în faţa C.O.M. problema sancţionării tov. Ana Ion, pentru faptele sale arătate mai sus și pentru cele care urmează mai jos săvârșite înainte de 1 decembrie 1973.

Astfel, angajându-l pe fratele său Ana Constantin, în această fabrică în calitate de lăcătuș mecanic, în loc să-l lase să lucreze în meseria pentru care s-a angajat și în care este calificat, la luat în subordinea sa directă în atelierul de aparate electronice fără a se pricepe la reparaţii electronice și fără a avea calificarea corespunzătoare în această meserie.

În afară de aceasta, abuzând de calitatea de șef direct a fratelui său în nenumărate rânduri, ori de câte ori a avut nevoie, l-a învoit pe acesta în interes personal, iar în foaia de pontaj colectiv l-a trecut prezent plătindu-i salariul integral.

Când a rămas să lucreze peste program i-a mărit cu mult numărul de ore efectuate în realitate.

Întotdeauna când era nevoie de oameni pentru diferite munci grele în fabrică pe toţi ne mobiliza la aceste munci numai pe fratele său, nu.

În atelierul de mecanică fină se execută următoarele produse:

– Traductoare de debit tip F.E.A. – reparaţii.

– Rotametre tip I.A.M.C. – asamblare.

– Robineţi P.M. 10 tip I.A.M.C. – asamblare.

Menţionez că traductoarele de debit au fost foarte puţine din lipsă de piese de schimb încât nici 25% din numărul de ore necesare pe lună pentru un muncitor nu a putut fi acoperit în cursul anului 1973. Rotametrele au început doar din luna noiembrie – 20 buc.

Ponderea lucrărilor în tot cursul anului 1977, a constituit-o robineţii P.M.10. După părerea mea încadrarea acestui atelier cu doi oameni categoria 6/3 între care unul cu practică şi experienţă în traductoare şi rotametre, iar al 2-lea fără nicio cunoştinţa şi fără nicio tangenţă cu cele trei probleme care se execută în acest atelier cu 1 muncitor categoria 5 și 3 muncitori categoria 1, asamblarea acestor robineţi P.M.10, problemă de categoria 1, este categoric o greşeală, o folosire neraţională, nejustificată şi neeficientă a forţei de muncă calificate în acest atelier.

A doua greşeală a tov. Ana Ion, în problema organizării muncii este că pe unul din cei 5-6 muncitori, din acest atelier l-a scos din sfera de producţie propriu zis, l-a numit șef de echipă, scutindu-l de muncă fără ca să fie nevoie de un astfel de intermediar care doar să consume fără ca să producă și să trăiască pe spinarea celorlalţi. Acest lucru putea să-l facă tov. Ana în mod direct foarte bine şi foarte uşor pentru toţi cei 14-15 muncitori din subordinea sa având în vedere că în fabrica noastră există șef de echipă și de maiștri sau tehnicieni ca tov. Ana, care au în subordinea lor, 37 de muncitori și poate mai mult și nu 7 cum are în prezent tov. Ana, în urma acestei organizări. Scopul însă cu care a făcut tov. Ana, această nouă reorganizare, nu are în vedere interesele generale ale societăţii, ale colectivului fabricii noastre, ci interesele sale personale pe care vi le voi arăta mai jos. Acest tov. șef de echipă la rândul său a mai scos și el încă un om din muncă pentru a căra cutiile cu materialele și piesele care sunt gata la strungării deoarece lui îi este ruşine să meargă prin curtea fabricii cu cutiile de materiale în mână.

La atelierul de reparaţii electronice unde șef direct este chiar tov. Ana, se află în subordinea sa, un muncitor categ. IV-a, 1 muncitor categ. III-a, 1 muncitor

categ. II-a, și 3-4 muncitori categ. I-a. Dintre aceștia numai doi lucrează efectiv în probleme electronice, ceilalţi execută tot probleme de asamblare de relee. Unul din acești 4-5 îndeplinește și aici rolul de pregătitor, el asigură colectivul acesta mic cu piesele și materialele gata pentru asamblare.

Tov. Ana, fiind șef, nu lucrează în mod practic ca ceilalți muncitori chiar dacă este un colectiv atât de mic format din 5-6 oameni. Deci și aici dintr-un colectiv de 7-8 oameni, unul se ocupă de aprovizionare, iar altul de organizarea și conducerea celor 7-8 ca și la atelierul de mecanică fină.

Al treilea atelier din subordinea tov. Ana este atelierul de gazanalizoare unde lucrează doi muncitori unul categ. 6/3 și altul categ.2. Aceștia lucrează efectiv 480 minute pe zi independenţi și fără a avea nevoie de supravegherea tov. Ana, sau de asistenţă tehnică din partea sa. Deci în tot sectorul tov. Ana format dintr-un colectiv de circa 14-15 oameni, doi sunt șefi care nu lucrează deloc, iar alţii doi ajutorii lor, care deasemeni nu lucrează și care se ocupă cu pregătirea materială pentru cei care lucrează.

În concluzie la 10 oameni care lucrează, patru sunt care nu lucrează. Lucrul acesta mie nu prea mi se pare just, și în conformitate cu cerinţele arzătoare ale politicii partidului nostru cu privire la eficienţa economică, creșterea productivităţii muncii, folosirea judicioasă a forţei de muncă existentă și îndeplinirea planului cincinal înainte de termen, și nici în conformitate cu cerinţele și interesele noastre ale tuturor salariaţilor acestei întreprinderi, căci de această eficienţă și de aportul în muncă al fiecărui om, depind câștigurile noastre bănești, bunăstarea noastră și satisfacerea nevoilor noastre materiale și de aceea am adus această situaţie la cunoștinţa conducerii și C.O.M. pentru a lua cunoștintă și a decide în conformitate cu aceste cerințe ale politicii partidului, și cu interesele generale ale colectivului fabricii noastre. Dacă C.O.M. consideră că această măsură a tov. Ana, este o greșeală atunci nu poate să rămână nepedepsită dat fiind prejudiciile materiale care au fost aduse colectivului nostru și intereselor generale prin această incompetenţă profesională și proastă folosire a forţei de mună.

A treia greșeală mare a tov. Ana Ion, cu consecințe negative asupra producției, productivității muncii și eficienței economice este schimbarea locului de muncă și a calificării unor muncitori fără temei, fără rațiune și fără ca această acțiune să fie cerută de nevoile unității. Astfel la jumătatea lunii septembrie, pe mine m-a schimbat de la atelierul de traductoare de debit, care este meseria mea de bază, în care am o practică de peste 10 ani și unde sunt probleme corespunzătoare categoriei mele de încadrare, și m-a trecut la atelierul de mecanică fină ca lăcătuș mecanic unde execut și azi lucrări de categoria I și chiar mai puțin.

Pe Libiul Constantin l-a luat de la atelierul de gazanalizoare și l-a trecut la atelierul de traductoare în locul meu, deși are categorie I-a și nu are cunoștințele și experienţa necesară în acestă problemă.

Lui Păun Aurel, electronist categ. 6/3 i-a schimbat locul de muncă și meseria trecându-l de la regulatoare electronice la gazanalizoare și obligându-l să învețe noua meserie, în numai 15 zile ceea ce reprezintă în mod categoric o dispoziție absurdă și ridicolă iar în locul lui l-a adus pe fratele său Ana Constantin categ. IV cu scopul ca să-l facă șef de echipă în locul lui Păun Aurel.

Pe Grigore Stelică l-a mutat de la atelierul da gazanalizoare unde avea experiență îndelungată și l-a trecut la înregistratoare electronice în locul fratelui său și întâmpinând și el mari greutăți în noua meserie ca și toți ceilalți și lucrând cu randament mult scăzut. Această situație nu a fost în interesul unității și nu a contribuit la creșterea productivității muncii și eficienței economice a întreprinderii, ci tocmai contrariu.

În baza legii nr 2/1971, cu privire la perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unităţile socialiste cond. intrepr. ns.a luat măsura în anul 1973 și a organizat cursuri speciale în acest scop dar din cauza lipsei totale de interes și spirit de răspundere din partea tov. Ana Ion pentru ducerea la bun sfârșit a acestei sarcini de serviciu cursul respectiv și-a întrerupt activitatea iar sarcina prev. de lege și de dispoziția conducerii întreprinderii la curs, nu a fost respectată. Pretextul – presupun – este că oamenii nu veneau la curs, dar nu este adevărat acest lucru întrucât mobilizarea se făcea superficial și slab.

De asemenea, tinerii muncitori nou angajaţi la fabrica noastră care aveau nevoie de ajutorul tehnic al tov. Ana nu l-au putut primi deoarece tov. Ana a manifestat foarte multă indiferenţă în această problemă și lipsă de interes lăsându-i pe fiecare să se descurce singuri cum pot.

Mie personal încă de la început când am venit în această fabrică când îi solicitam ajutorul mă trimitea la ingineri, iar în vara trecută mi-a adus la cunoștință că să nu mai solicit asistență tehnică întrucât este foarte ocupat cu alte treburi și nu mai are timp.

Tinerii elevi practicanţi din fabrica noastră care se află în ultimul an aveau mare nevoie de sprijin tehnic din partea tov. Ana dar după cum am auzit pe aceşti elevi a refuzat să li-l dea.

Toate acestea arată în mod limpede că tov. Ana dacă știe ceva meserie știe numai pentru el și nu vrea să impărtășească și altora, ori în funcția pe care o are tov. Ana această atitudine este categoric o frână, o piedică în perfecționarea

și ridicarea pregătirii profesionale a muncitorilor din subordine, deși aceasta este o sarcină și nu o îndatorire de serviciu.

Aceași lipsă de interes și preocupare slabă a dovedit tov. Ana în calitatea sa de maistru și în ceea ce privește problema reparațiilor la aparatele trimise la F.E.A. procurarea pieselor de schimb, procurarea aparaturii de schimb, procurarea aparatului de măsură și verificare ce mi se repartizase de minister pentru dotarea atelierului cât și pentru construirea instalației de umplere a celulelor barton.

Nimic, absolut nimic nu a făcut în aceste probleme lăsând totul în seama conducerii și așteptând să-i vie de-a gata.

În atelierele de mecanică fină munca este astfel organizată încât nimeni nu poate să știe la sfârșitul lunii cât a lucrat fiecare muncitor cantitativ și calitativ deși s-ar putea foarte ușor face acest lucru, repartizându-se fiecărui muncitor produsul respectiv și cantitatea obligatorie de executat pe luna în curs, executând fiecare toate operațiunile necesare acelui produs.

Dar acest lucru s-a făcut în mod intenţionat pentru că aceasta ar presupune că și șeful de echipă respectiv tov. Potcovaru Alexandru, să ia parte efectivă la muncă și să execute aceași cantitate de muncă ca și ceilalți muncitori. Or, în asemenea condiții el nu ar mai accepta să fie șef de echipă, iar tov. Ana Ion, cara nu se bucură de autoritate și de tot sprijinul muncitorilor din subordine nu și-ar mai putea îndeplini sarcinile de plan și atunci singura soluție salvatoare a fost acest compromis: Numirea tov. Potcovaru în funcția de șef de echipă și scurirea lui de a mai muncii la fel ca ceilalți muncitori. Aceasta ca o concesie fără de care tov. Potcovaru, nu ar fi acceptat funcția de șef echipă, iar tov. Ana nu și-ar fi putut îndeplini sarcinile de plan. Astfel a apărut pe la jumătatea lunii septembrie din cauza proastei organizări a muncii de către tov. Ana și a lipsei sale de autoritate și spirit organizatoric, încă un șef în plus care nu mai lucrează în mod practic și un muncitor în minus afectând atât producția, productivitatea, eficiența economică cât și fondul de salarii, prin acordarea sporului de șef de echipă cu un surplus la salariu și ca un stimulent material pentru că nu mai muncește în mod efectiv alături de ceilalți muncitori și că îndeplinește de acum o parte din obligațiunile de serviciu ale tov. Ana Ion. Când tov. Ana, l-a numit șef de echipă pe tov. Potcovaru Alexandru, el a știut foarte bine și cred că recunoaște și în prezent, că acesta este cel mai slab om pregătit profesional dintre toți muncitorii din subordinea sa și că de fapt el nu are nici un fel de cunoștințe practice sau teoretice în problemele de care răspunde și

care se execută în acest atelier, el fiind de meserie electrician și locul lui de muncă, meseria lui de bază fiind la P.R.A.M sau la panouri electrice, unde poate să aducă o contribuție corespunzătoare calificării și categoriei sale. Dar aceasta presupune că tov. Potcovaru să lucreze acolo și cu mâinile, ori lui nu-i place să lucreze decât cu gura. Și acest lucru l-a cunoscut tov. Ana foarte bine, dar totuși chiar așa fiind și recunoscut ca un mare chiulangiu în muncă și fără nici un alt merit în afară de acela de a fi foarte șmecher și bun de gură, el totuși a fost numit șef de echipă peste oameni corespunzători profesional – cu competență și practică îndelungată în meserie și merite deosebite în muncă în această fabrică cum ar fi Criticu D-tru, Păun Aurel și subsemnatul.

Numirea tov. Potcovaru ca șef de echipă de către tov Ana Ion, nu s-a făcut nici în interesul producției, al unității și nici conform cu legea, respectiv art. 75 din C.M., ci în interesul său personal și în dauna intereselor unității, a productivității și eficienței economice a întreprinderii.

Scopul urmărit de tov. Ana – în luarea acestei decizii – a fost dublu, întâi pentru a se achita de obligație față de tov. Potcovaru, care s-a oferit să-l împrumute cu bani, fără dobândă, pentru construirea de locuință personală, pentru achitarea primului acont, și al doilea – acela de a umple două mari goluri în activitatea sa profesională.

l. Lipsa de spirit organizatoric și inițiativă care îl caracterizează. 2. Nepriceperea de a lucra cu oamenii. Aceasta a făcut ca tov. Ana să intre în conflict cu toți muncitorii din subordine, eu fiind ultimul, să enerveze și să îmbolnăvească chiar de nervi pe unii oameni, cum s-a întâmplat de fapt și cu mine, iar pe alții să-i aducă într-o asemmenea criză încât să se tăvălească pe jos, să plângă, și să se dea cu capul de pereți (cazul tov. Liviu Constantin). Acest fapt a făcut ca muncitorii să nu-l mai sprijine cu toate forțele lor și să nu se mai bucure de stima și de sprijinul cuvenit. Astfel a luat naștere între el și colectiv, o ruptură și s-a creat o prăpastie. Acest gol, tov. Ana a vrut să-l umple cu interpunerea tov. Potcovaru între el și colectiv și în felul acesta să nu mai discute și să nu mai aibă de a face cu întregul colectiv cu care nu putea să colaboreze ci doar cu un singur om – tov. Potcovaru Alex.

Alături de funcție tov. Ana, i-a acordat tov. Potcovaru și stimulentul material – sporul de șef de echipă.

Dar cea mai mare concesie pe care i-a făcut-o tov. Ana și fără de care tov. Potcovaru nu ar fi acceptat funcția de șef de echipă este aceea că l-a scutit complet de a mai lua parte la muncă alături de ceilalți muncitori și la fel cu ei.

Cea de a III-a concesie importată făcută tov. Potcovaru este aceea că tov. Ana l-a autorizat și i-a dat frâu liber să conducă oamenii, să organizeze munca și să dea dispoziții așa cum crede el de cuviință. În baza acestei înțelegeri, tov.

Potcovaru se comportă întocmai ca maistru și chiar mai mult, deși are numai 4-5 muncitori în subordine și de multe ori mai puțin.

De exemplu, el nu ia parte efectivă la muncă alături de ceilalți muncitori ci se ocupă în probleme de conducere, organizare și aprovizionare a celor 4-5 muncitori din subordine, cu piesele care sunt gata pentru asamblare.

Aproape jumătate din timpul de muncă el este plecat din atelier pentru a rezolva aceste probleme de organizare – aprovizionare – care în mod normal ar trebui să le rezolve maistrul, respectiv tov. Ana. În acest sens, tov. Potcovaru ține legătura și discută direct cu șeful secției noastre și cu ceilalți șefi de secții și maiștri de la celelalte secții care concură la confecționarea pieselor pentru robineți și ratametre și discută ca ei în mod direct peste capul tov. Ana, probleme legate de aceste piese. Când merge pe la secție ca să vadă dacă sunt gata piesele, el mai ia cu el încă un muncitor și chiar doi care să aducă cutiile cu materiale pentru că lui tov. Potcovaru îi este rușine să care prin curte materiale cu cutiile în mână.

Cea mai mare, cea mai gravă faptă însă a tov. Potcovaru este aceea că atunci când conducerea fabricii noastre și întregul colectiv al întreprinderii se află în momente grele și dificile în ultimele 2-3 zile ale lunii, cu îndeplinirea planului, în aceste momente când toată lumea își încordează forțele și face maximum de efort pentru îndeplinirea planului pe luna respectivă, rămânând la lucru peste program și lucrând câte 12-16 și chiar 24 de ore fără întrerupere și fără pauză de masă, a-și putea spune în mod eroic, în astfel de clipe grele și încordare maximă, tov. nostru șef de echipă Potcovaru Alexandru șade pe scaun, fumează și bea cafea și nici pe aceasta nu și-o aduce singur, pune pe alții să i-o pregătească și să i-o aducă. Menționez totuși că după ce s-a terminat cafeaua și s-a plictisit stând pe scaun mai pune și el mâna și face câte ceva, dar cele mai simple și mai ușoare operațiuni și nu mult timp căci din nou se așează pe scaun își aprinde o țigară și începe să spună diferite povești care îi amuză și îi face să râdă pe cei care lucrează. În acest timp cât el șade pe scaun, fumează și bea cafea, tot timpul la intervale de câteva minute strigă la noi „dați zor", „dați zor", și dacă cineva încearcă să spună și el o glumă, strigă la el, „lasă gura, nu mai vorbi și dăi zor", dar el stând pe scaun în acel moment cu țigara și cu cafeaua în mână.

Dacă i-am atras atenția în câteva rânduri asupra acestei atitudini și l-am invitat să vină și el alături de noi, să lucreze ca să terminăm mai repede, el ne-a răspuns cu aroganță și îngâmfare, că sarcina lui este să dea dispoziții la alții, iar altădată că al nu dă socoteală subordonaților pentru ceea ce face el și că eu, dacă vreau să fie bine de mine să lucrez și să tac.

Abuzând de dreptul care l-a acordat tov. Ana, de a merge prin fabrică ori de câte ori dorește și pe la toate secțiile, și în loc să se ocupe de problemele de producție, să lucreze alături de noi, în majoritatea timpului în care este plecat

din atelier se ocupă de propriile sale afaceri, de plasare în fabrica noastră a mărfurilor aduse de el din America în vara trecută şi primite în continuare lună de lună la pachet prin poştă, ca de exemplu: articole de îmbrăcăminte, cupoane de rochii, ciorapi de damă, peruci de damă, bijuterii, cercei, inele, butoni bărbăteşti pentru cămăşi, mărgele, ilustrate în relief, ace pentru maşini de cusut şi multe altele pe care le vinde în fabrica noastră şi în timpul serviciului său la preţ de speculă, înşelându-mă şi pe mine odată cu o rochie de damă spunînd că este din America, iar ea a fost cumpărată din magazinele noastre din Bucureşti.

Evidenţa orelor suplimentare lucrate peste program şi a învoirilor până la 4-5 zile consecutive a fost acordată de tov. Ana, tot ca sarcină de serviciu tov. Potcovaru, contrariu normelor legale prevăzute în acest sens. De fapt despre o evidenţă corectă şi adevărată nici nu poate să fie vorba, nici la tov. Ana şi nici la tov. Potcovaru, care acordă învoirile din memorie după cum crede el de cuviinţă orientându-se de la om la om şi fără forme scrise.

Tot în sarcina tov. Potcovaru Alex, a fost lăsată şi problema abaterilor de la disciplină, adică a absenţelor nemotivate de 1, 2, 3 zile asupra căreia numai tov. Potcovaru hotărăşte dacă să fie persoana respectivă trecută absent nemotivat sau prezentă, dar de cele mai multe ori tov. Potcovaru o trece prezent şi în mod formal făcându-l pe muncitorul respectiv dator faţă de fabrică, datorie care de fapt nu se mai plăteşte niciodată.

În mod normal şeful de echipă trebuie să fie omul cel mai bine pregătit profesional care s-a evidenţiat în muncă şi care are o morală sănătoasă şi poate să înveţe şi pe alţii atât meseria respectivă, cât să facă tineretului, în special, o educaţie sănătoasă. Acest lucru în cazul numirii tov. Potcovaru ca şef de echipă, este tocmai pe dos, întrucât tov. Potcovaru nu numai că nu poate să ajute pe nimeni în meserie, el fiind electrician şi neavând nici un fel de cunoştinţe în problemele de care răspunde şi care se execută în acest atelier, dar el otrăveşte şi mintea, şi morala acestor tineri din subordinea sa căpătată în şcoală şi familie cu cele mai murdare discuţii şi povestiri pe care le-a putut crea omul şi pornografia decadentă în acest domeniu şi pe care tov. Potcovaru le împărtăşeşte cu pasiune acestor tineri naivi şi creduli, zi de zi, şi pentru care pe linie profesională nu poate să facă absolut nimic fiind în acelaşi timp pentru ei. Un exemplu de felul cum nu trebuie să fie aceşti tineri, cum nu trebuie să vorbească şi să gândească. Uitaţi pe cine a pus tov. Ana în fruntea colectivului pentru a-i face educaţie sănătoasă şi a învăţa meserie pe aceşti tineri, pe acest om care nu ştie nimic, pe cel mai imoral şi chiulangiu om.

În încheiere doresc să precizez:

Cauza şi mobilul care a dat naştere acestui conflict şi l-a determinat pe tov. Ana să înceapă şi să ducă cu încăpăţânare această luptă împotriva mea,

este acela că în luna aprilie-mai 1973, am arătat tov. inginer Andrei, că la toate muncile grele tov. Ana, ne mobilizează pe toţi, numai pe fratele său nu.

– Că fratele său Ana Constantin, a fost angajat în fabrica noastră ca lăcătuş mecanic şi el lucrează ca A.M.C.-ist, iar eu am fost angajat ca A.M.C-ict şi în schimb lucrez ca lăcătuş mecanic şi că aceasta nu ar fi chiar aşa de corect.

De asemeni am mai arătat tov. ing. Andrei, cu această ocazie că mie mereu îmi taie ore din pontaj şi îmi anulează zeci de ore lucrate peste program pentru întârzierile trenului de 5-10 minute, iar pe fratele său îl învoieşte zile întregi de câte ori are nevoie şi fără să-i taie din pontaj nici o oră. Aceste lucruri arătate corespunde întru totul adevărului, realităţii. Aceasta este scânteia care a aprins focul şi pe care am încercat să-l sting făcând tot ceea ce este omeneşte şi ce-am putut dar fără rezultat, ajungând în faţa dvs.

Față de cele arătate mai sus, în conformitate cu art. 20 din Legea 1/1970, care spune că „Dacă s-a constatat nevinovăția salariatului sacționat, persoanele care cu rea-credință au aplicat sau au determinat aplicarea unei sancțiuni disciplinare răspund disciplinar, material și după caz penal". Și întrucât Comitetul Oamenilor Muncii a constatat nevinovăţia mea, hotărând anularea deciziei nr. 470 din 3.X.1973, şi faptul că tov. Ana Ion, cu rea credinţă a determinat pe tov. director Antonescu, să emită decizia 470, inducându-l în eroare, mă consider îndreptăţit să ridic în faţa C.O.M.-ului, problema reparării prejudiciilor morale şi materiale pe care mi le-a pricinuit tov. Ana Ion, cu premeditare şi în mod abuziv şi cer în acest sens C.O.M.

1. Să aplice tov. Ana Ion, tehnician la secţia II-a, sancţiunea maximă prevăzută de art. l00 (l) lit. e. din C.M. începând cu data de 1 decembrie 1973.

2. Să achimbe locul de muncă al tov. Ana Ion la laboratorul de cercetări electronice – ing. Florescu – fără a avea oameni în subordine şi unde tov. Ana, poate să aducă un aport deosebit unităţii noastre, el fiind talentat şi pasionat în munca de cercetare electronică. În felul acesta se aplică în practică şi principiul partidului nostru cu privire la cadre „Omul potrivit la locul potrivit".

3. În baza art. 18 , 110, 111 şi 172 (1, 2) din C. Muncii, C.O.M. să oblige pe tov. Ana la despăgubirea următoarelor prejudicii materiale care ni le-a adus până acum.

Să mi se restituie c/valoarea în lei a 15 zile de concediu de odihnă pe anul 1972, pe care în mod abuziv mi l-a anulat în contul întârzierilor trenului.

30 ore lucrate peste program în luna ianuarie, februarie şi martie la cutii de protecţie.

16 ore lucrate peste program la maistrul Stana în luna februarie 1973.

2 zile şi 2 ore în luna iulie şi septembrie 1973, trecut absent nemotivat în mod fictiv.

Patru ore tăiate din pontaj pe luna decembrie 1973 în mod abuziv, fără temei.

12,50 lei încărcat la transport pe luna septembrie 1973.

4 lei încărcat la transport pe luna noiembrie 1973.

49 lei reţinuţi în plus la impozit ca urmare a acumulării sumei care mi s-a restituit în urma anulării deciziei cu salariu pe luna decembrie.

În legătură cu prejudiciile aduse unităţii modul defectuos de organizare a muncii şi numirea tov. Potcovaru în funcţia de şef de echipă pe temeiuri şi criterii subiective de ordin personal şi scoaterea lui din sfera de producţie.

- Pentru neîndeplinirea obligaţiunilor de serviciu, prevăzute de Legea l/1970, art. 3 şi 13.

- Pentru încălcarea cu premeditare a art. 20 lit. a, b, c, d, şi h, şi art. 75 din Codul Muncii

- În baza art. 8(2), 9 (5), 19 d., 21 (1, 3), 79, 98 (1), 101(l) şi 171 (1 şi 2) din Codul Muncii.

Informez conducerea Întreprinderii

Comitetul sindical şi

Comitetul Oamenilor Muncii

Despre toate aceste nereguli din sectorul de muncă al tov. Ana, despre abuzurile şi abaterile sale de la disciplina muncii, de la prevederile legii şi de la normele de comportare prevăzute de lege şi propun Comitetului Oamenilor Muncii, următoarele:

1. Să fie calculate şi recuperate în întregime toate prejudiciile materiale provocate unităţii şi avutului obştesc de tov. Ana Ion şi tov. Potcovaru Alexandru, cunoscut fiind că tov. Potocovaru numai 5-10% cel mult a lucrat efectiv din timpul de lucru comparativ cu ceilalţi muncitori.

2. Tov. Potcovaru şi tov. Ana Constantin, să fie trecuţi să lucreze la meseria lor de bază în care sunt calificaţi şi unde pot să aducă un aport mult mai mare decât în prezent, de electrician şi respectiv de lăcătuş mecanic, meserie pentru care s-a angajat în fabrica noastră şi care se află şi în cărţile lor de muncă. În felul acesta, rog să se pună capăt favoarei nelegale, făcută tov. Ana Ion, pentru fratele său Ana C-tin.

În locul tov. Ana Ion, să fie trecut tov. maistru Caravia, sau tov. tehn. Ţuţuianu, sau toate reparaţiile F.E.A. să fie trecute sub conducerea maistrului Popescu Dan, împreună cu personalul respectiv, iar robineţii şi rotametrele să fie trecute la tov. maistru Răileanu care se ocupă de toate tipurile de robineţi.

Ca şef de echipă să fie numit omul cel mai bine pregătit profesional cu o comportare şi morală sănătoasă şi în acest sens îl propun pe Critico Dumitru.

Din practica de zi cu zi eu cunosc opţiunea unor cadre de conducere de a aplica cu multă uşurinţă sancţiuni severe muncitorilor şi câte odată şi fără temei, şi de a ezita şi chiar a trece cu vederea atunci când sunt puşi să ia asemenea măsuri disciplinare împotriva unor cadre. În cazul de faţă pentru remedierea în mod just şi pentru îndreptarea situaţiei, fiind vorba de un cadru, un tehnician pe post de maistru, eu solicit tov. director Antonescu, în calitate de director şi preşedinte al C.O.M., tov. preşedinte al Comitetului Sindical şi tuturor membrilor C.O.M. ca această problemă să fie rezolvată în spiritul legii şi al hotărârii plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1968, din care îmi permit să reamintesc următoarele rânduri:

„Nimeni nu are dreptul să se prevaleze indiferent sub ce formă de funcţiile deţinute în partid sau în stat, pentru a nesocoti legile statului, a încălca normele democraţiei noastre socialiste.

Fiecare membru de partid, fiecare cetăţean poartă răspunderea pentru faptele sale şi are obligaţia să acţioneze numai şi numai în conformitate cu legile ţării".

În acest spirit doresc eu să fie rezolvată această problem, recuperate prejudiciile materiale de la cei vinovaţi şi aplicate sancţiunile disciplinare, care crede de cuviinţă C.O.M. corespunzător gravităţii faptelor şi păstrându-se proporţia între sancţiunea pe care am primit-o eu fără a încălca legea şi fără a aduce prejudicii avutului obștesc și sancțiunea pe care va trebui să o primească tov. Ana Ion, şi tov. Potcovaru Alex. pentru încălcarea legii şi prejudiciile aduse unităţii noastre avutului obstesc în general.

În felul acesta, şi numai în felul acesta se va putea vedea trece de la vorbe la fapte în ceea ce priveşte problemele arătate mai sus.

Ultima chestiune pe care doresc să o solicit tov. preşedinte al C.O.M. de care depinde rezolvarea acestei probleme într-un timp mai scurt faţă de altă dată este ca această problemă să se rezolve dacă se poate în cursul acestei luni.

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 60891, f.73-84.

90. 1974 martie 27, Otopeni. Referat al conducerii Întreprinderii A.M.C. Otopeni despre activitatea lui Vasile Paraschiv şi sancţionarea acestuia „pentru abateri de la disciplina muncii”

ÎNTREPRINDEREA A.M.C. OTOPENI
DIR.PERS.INV.

REFERAT

Către
CONDUCEREA ÎNTREPRINDERII

Colectivul format din dispoziţia Comitetului Oamenilor Muncii, pentru a cerceta sesizarea făcută de de tov. Paraschiv Vasile, către conducerea întreprinderii, stabileşte următoarele:

- Tov. Paraschiv Vasile, este angajat la I.A.M.C. Otopeni de la data de 01.03.1972 în meseria de elcctromecanic AMA, are categ. 6/II şi a lucrat la formaţia Service până în ianuaria 1974, de la această dată a fost mutat la atelierul Reparaţii Mecanice tot în cadrul secţiei II Producţie. Se constată că în domeniul aparatelor electronice nu este suficient pregătit, cunoaşte în domeniul aparatelor de presiune. Din verificarea pontajului reiese că a fost absent nemotivat de la serviciu în ziua de 27 iulie 1973, deasemeni mai este absent 2 ore în luna septembrie şi 2 ore în luna decembrie 1973, în total 12 ore nemotivate. În decembrie 1973 din lipsă de capacitate a atelierului Turnătorie pentru robineţi R.M. 1/4 şefii de formaţii din cadrul secţiei II Producţie trimiteau prin rotaţie muncitori care ajutau la polizatul robineţilor a atelierului Service. Când a fost trimis tov. Paraschiv Vasile acesta a refuzat pe motiv că nu este pregătit pentru această muncă deşi operaţiile care se făceau erau destul de simple.

La 01.10.1973 tov. Paraschiv Vasile a fost sancţionat pentru abateri de la disciplina muncii cu retragerea unei categorii pe timp de 3 luni şi în urma contestaţiei făcute de tov., sancţiunea a fost anulată cu decizia nr. 638/30.11.1973, cu toate că C.O.M. nu l-a găsit nevinovat faţă de cele menţionate de către şeful formaţiei unde lucrează, în referatul pe baza căruia fusese sancţionat C.O.M. a considerat la acea dată că ridicându-i sancţiunea tov. Paraschiv Vasile, va înţelege gestul şi se va încadra în disciplina de producţie.

Referitor la tov. Potcovaru Alexandru, muncitor din aceeaşi formaţie de lucru nu reiese că acesta a adus spre vânzare obiecte străine în cadrul întreprinderii, a adus în cadrul întreprinderii două truse de scule cu care

lucrează în atelier, precum și câteva discuri de muzică ușoară care au fost date cu împrumut, aceasta se confirmă din declarațiile scrise a muncitorilor din atelier.

Potcovaru Alexandru este numit șef de echipă deoarece este disciplinat la locul de muncă și își îndeplinește sarcinile de serviciu.

Discuțiile care au fost între Potcovaru Alexandru și Paraschiv Vasile s-au datorat că tov. Paraschiv Vasile a dat lucrări necorespunzătoare față de categoria pe care o are.

În atelierul Service lucrează și fratele tov. Ana Ion în funcția de lăcătuș, acesta nu a fost și nici nu este șef de echipă, profesional este foarte bine pregătit, lucrările sunt corespunzătoare unei categorii superioare pe care o are, aceasta reiese din controlul C.T.C. al întreprinderii.

În concluzie:

Colectivul apreciază că sesizarea făcută de tov. Paraschiv Vasile este neîntemeiată și tendeţioasă căutând prin aceasta să abată atenţia de la realitatea faptelor de la locul de muncă. Se constată că aceleaşi metode le-a folosit și la alte întreprinderi unde a mai lucrat. Nu este disciplinat la locul de muncă, caută munci cât mai ușoare mult sub nivelul cerinţelor categoriei pe care o are.

La cabinetul medical al întreprinderii precum și certificatele medicale care se găsesc la biroul financiar al întreprinderii se constată că tov. Paraschiv Vasile a fost internat în sanatoriul Voila în perioada 30-31 iulie, 1-31 august și 1-15 septembrie 1973 cu diagnostic „neuroastenie nevrotică și neuroasteniee mixtă" confirmată și de serviciul medical de Psihiatrie din Ploiești.

Față de cele relatate colectivul propune schimbarea locului de muncă al tov. Paraschiv Vasile și reexaminarea asupra pregătirii sale profesionale, la comisia tehnică de examinare și încadrare a muncitorilor.

COLECTIVUL FORMAT DIN:

- Olaru Florian, șef secției II
- Niculescu Barbu, delegat C.O.M.
- Mișcol Mircea, delegat C.T.C.
- Mîță Alecu, secretar org.de bază
- Apostol Petru, șef bir. PERS.-INV.

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 60891, f.71-72.

91. 1976 februarie 20, Bucureşti. Referat al medicilor de la Spitalul Colţea care au fost delegaţi să cerceteze activitatea şi comportamentul lui Ionel Cană

SPITALUL CLINIC COLȚEA
Nr. 1195 din 20.II.1976

REFERAT

Subsemnaţii Dr. Daşchievici Silvian, medic director adjunct al Spitalului Clinic Colţea, Dr. Eftimescu Nicolae medic şef al pol. Basarab, Angelescu Antoaneta șef serv. org. muncii din Spitalul Colțea, Dr. Călin Emilia secretar B.O.B. Pol. Basarab şi dr. Chivu Virgil med. specialist neurolog pol. Colţea, fiind delegaţi a cerceta activitatea şi comportamentul tov. dr. Cană Ionel medic de medicină generală la cabinetul medical ICAB ne-am deplasat în ziua de 19.II.a.c. şi am constatat următoarele:

1. În ziua specificată (19.II.1976 tov. dr. Cană Ionel a întârziat la serviciu 45 minute. La întrebarea noastră ne-a răspuns că vine din obişnuinţă cu 1/2 ora întârziere şi consideră că nu e importantă venirea la oră fixă ci eficienţa muncii şi plecarea la oră fixă. În ziua anterioară a avut 3 consultaţii, 3 angajări şi 3 controale periodice după cum a reieşit din centralizatorul zilnic ţinut de către tov. dr. Grog Marian, medicul coordonator.

Menţionăm că activitatea întregului dispensar este redusă, celălalt medic având în ziua anterioară 21 de consultaţii. Deşi intreprinderea are 4800 de salariaţi totuşi aceştia fiind dispersaţi atât în Bucureşti, cât şi în afara oraşului, activitatea cabinetului este relativ mică. De exemplu cei 400 de salariaţi care aparţin centrului din str. Aristide Demetriad se adresează cu precădere dispensarelor urbane şi nu cabinetului de la ICAB cu 600 salariaţi.

Ținând seama de specificul întreprinderii, deşi numărul de muncitori ar justifica 2 norme consideram că este suficientă o singură normă de medici care poate acoperi toate solicitările.

În ceea ce priveşte cadrele medii, situaţia este aceeaşi şi chiar în ziua controlului 2 cadre au fost trimise la secţia de terapie intensivă pentru reciclare în probleme de urgenţe medico-chirurgicale şi pentru acoperirea nevoilor din spital.

2. Controlându-se condica de prezenţă s-a constatat că aceasta nu este semnată de dr. Cană Ionel începând din ziua de 11.XII.1975 până la 15.II.1976, deşi din controlul efectuat rezultă că susnumitul a fost prezent permanent la serviciu. Nesemnarea condicii ţine de susceptibilitatea dr. Cană în relaţiile cu

colegul său. Socotim că întârzierea cu 1/2 oră se datorește aceluiaşi fapt, pentru a evita întâlnirea cu colegul său. Reflecţiile consemnate în condici de prezenţa dr. Cană Ionel în loc de semnătură, făcute anterior datei de 11.XII.1975 de când nu a mai iscălit condica, precum şi cele 2 sesizări înregistrat la Spitalul Clinic Colţea cu nr 1077 din 4.II.1976 şi 1135 din 7.II.1976 sugerează animozitățile de la acest cabinet.

Ținând seama de cele de mai sus şi de discuţia purtată cu dr. Cană Ionel care şi-a recunoscut greşala, s-a acceptat semnarea retroactivă a condicii de prezență.

3. Din cercetarea fişelor de consultaţii, reiese că completarea datelor de anamneză, simptomatologie, diagnostic şi tratament sunt foarte sumare, încât în lipsa dânsului nu s-ar putea trage concluzii clare fără explicaţii.

Din informaţiile obţinute reiese că au au fost discuţii şi conflicte cu muncitorii şi nici cu conducerea întreprinderii dar nu e mai puțin adevărat că dr. Cană este mai puțin solicitat decât dr. Grog Marian.

Astfel chiar la o consultaţie curentă muncitorii se interesează cine este în tură şi dacă este dr. Cană, evită consultaţia. Subliniem că la cabinet au fost animozităţi dar nu conflicte majore generate de comportarea dr. Cană Ionel.

Referitor la „furtul de materiale sanitare" (săpun) comisia nu a putut constata o gestionare incorectă. Afirmaţiile din sesizările tov. dr. Cană sunt exagerate.

În concluzie propunem:

1. Păstarea unui singur medic la cabinetul ICAB în persoana tov. dr. Drog Marian.

2. Folosirea dr. Ionel Cană în alt serviciu şi cred că cel mai nimerit loc ar fi cel de documentarist medical, pentru instrucţia pe care o are, pentru evitarea conflictelor atât cu colegii, cu colectivul de muncă precum şi cu pacienţii.

3. Redistribuirea cadrelor medii de la acest cabinet lăsând numai numărul suficient, ca să acopere nevoile acestui cabinet, folosind judicios timpul lor de muncă.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 60.

92. 1977 februarie 23, Plan de măsuri al Ministerului de Interne în dosarul de urmărire informativă „Făgăraș" care l-a vizat pe Mihai Botez, alături de Mariana Celac, Adrian Vasilescu și Ana Maria Sandi, „semnalați cu manifestări ostile" la adresa politicii partidului și a statului

MINISTERUL DE INTERNE
Inspectoratul Municipiului Bucureşti
Securitate — STRICT SECRET
141/L.O./ — Exemplar unic

SE APROBĂ,

PLAN DE MĂSURI
– în dosarul de urmărire informativă „FĂGĂRAŞ" –

La data de 07.05.1977 numiţii BOTEZ MIHAI, CELAC MARIANA, VASILESCU ADRIAN şi SANDI ANA MARIA, salariaţi la Secţia de studiul sistemelor a Universităţii Bucureşti au fost semnalaţi cu manifestări ostile la adresa politicii partidului şi statului, ca vizitatori al ambasadei şi bibliotecii S.U.A. la Bucureşti, precum şi cu relaţii neoficiale în rândul unor cetăţeni străini.

Pentru verificarea acestei semnalări ne propunem realizarea pe parcursul urmăririi informative a următoarelor obiective:

- Stabilirea manifestărilor şi concepţiilor ostile ale celor în cauză;
- Stabilirea locurilor şi mediilor în care se poartă discuţii şi identificarea altor persoane care participă la aceste discuţii;
- Stabilirea naturii relaţiilor cu cetăţeni străini, precum şi cunoaşterea scopurilor pentru care vizitează biblioteca şi ambasada S.U.A. la Bucureşti;
- Prevenirea influenţării negative şi a atragerii la manifestări ostile şi a altor persoane.

În scopul realizării acestor obiective vor fi întreprinse următoarele măsuri:

1. Dirijarea reţelei informative din legătura personală - informatorul „POP" - în scopul ounoaşterii preocupărilor prezente, a concepţiilor şi opiniilor politice, precum şi a relaţiilor şi a naturii acestor relaţii ale celor în cauză.
   - Termen: permanent
   - Răspunde: Lt.maj. LETI OCTAVIAN
2. De stabilit legătura cu Direcţia a III-a pentru dirijarea informatorului „BARBU" cu posibilităţi informative pe lângă cei în cauză.

– Termen: 01.06.1977

– Răspunde: Lt.maj. LETI OCTAVIAN

3. Recrutarea din anturajul sus-numiţilor a unui informator pentru a stabili comportarea acestora în afara locului de muncă, locurile şi mediile pe care le frecventează, persoanele cu care întreţin relaţii şi natura acestor relaţii, dacă au manifestări ostile şi de stabilit persoanele care cunosc acest lucru în scopul folosirii lor la documentarea activităţii ostile a acestora.

– Termen: 15.06.1977

– Răspunde: Lt.maj. LETI OCTAVIAN

4. De solicitat Serviciului „F" efectuarea de investigaţii şi sprijinul în încadrarea informativă la domiciliu a elementelor în cauză pentru stabilirea comportamentului acestora, a persoanelor care le vizitează, precum şi dacă sunt semnalate cu manifestări ostile la domiciliu.

– Termen: 0l.06.1977

– Răspunde: Lt.maj. LETI OCTAVIAN

5. De interceptat corespondenţa internă şi externă pentru cunoaşterea persoanelor cu care întreţin relaţii pe această cale şi a naturii acestor relaţii, precum şi pentru cunoaşterea preocupărilor prezente şi a problemelor care îi frământă.

– Termen 01.06.1977

– Răspunde: Lt.maj. LETI OCTAVIAN

6. Vor fi luate măsuri T.O. la locul lor de muncă, precum şi la domiciliul acestora în scopul cunoaşterii discuţiilor cu caraoter ostil,precum şi a persoanelor care participă la aceste discuţii.

– Termen: 25.06.1977

– Răspunde: Lt.maj. LETI OCTAVIAN

7. De verificat în evidenţele operative rudele apropiate ale celor în cauză, precum şi încadrarea informativă a acelora care apar cu manifestări ostile.

– Termen: 01.07.1977

– Răspunde: Lt.maj.LETI OCTAVIAN

8. De verificat toate persoanele din anturajul celor în cauză pentru selectarea acelora care cunosc despre manifestările lor ostile în vederea documentării activităţii acestora.

– Termen : permanent

– Răspunde: Lt.maj.: LETI OCTAVIAN

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 160141, volumul 1, f. 1-2.

93. 1977 februarie 26. Notă informativă dată de sursa „Valeriu" despre opiniile preotului Mihai Ion interesat despre „situația unui grup de opt disidenți" care au întocmit un memoriu pentru participanții CSCE care se vor reuni la Belgrad, în care semnalează că în România nu se respectă drepturile omului

Primit: col.Lungu Gheorghe
– Sursa „Valeriu"
– 26.02.1977
00303891/12.03.1977

NOTĂ

Sursa a vizitat pe numitul MIHAI ION în zilele de 12-19 şi 23 februarie a.c.

În ziua de 23 februarie – între orele 12-13,30, în discuţiile purtate, susnumitul s-a arătat foarte interesat de situaţia unui grup de opt dizidenţi români (termenul său) care au întocmit un memoriu, l-au semnat şi trimis la Belgrad pentru Comisia care pregăteşte conferinţa din iunie 1977, prin memoriu arătând că în România nu se respectă drepturile cetăţenilor iar legile nu sunt puse de acord cu Constituţia ţării, cerând a se analiza situaţia din România şi a se lua măsuri de respectare a drepturilor legale.

La întrebarea sursei de unde cunoaşte aceste lucruri, MIHAI a răspuns ca atât ei cât şi vecinul său (avocatul MACRINICI – pensionar) ascultă toate emisiunile străine, care informează pe ascultători.

Sursa a întrebat amănunte, arătând a fi interesată şi MIHAI a arătat că e prima mişcare publică de protest pornită de intelectuali şi condusă de scriitorul PAUL GOMA din Bucureşti, care este un duşman al regimului.

El a precizat că PAUL GOMA a fost chemat la Comitetul Central, unde s-a încercat să-1 tempereze primind promisiuni că scrierile sale, o parte din cărţile publicate în Franţa şi R.F.G. se vor publica şi în România, dar el a refuzat totul, menţinându-şi ideile sale – în prezent el are domiciliu obligatoriu, casa e supravegheată şi nu are voie a lua contact cu nimeni.

MIHAI a aflat că încă 7 persoane ar mai fi semnat memoriul iar la întrebarea sursei dacă el ar semna un asemenea memoriu, dacă ar veni cineva să-l invite să semneze, ce poziţia ar lua, el a precizat imediat că ar semna, deoarece are exemplul său şi al episcopilor greco-catolici, ucişi în închisori fără a fi condamnaţi în mod legal, singurul care a fost condumnat de un Tribunal în 25 de ani a fost episcopul RUSU care a făcut şi 3 memorii, dintre care unul la O.N.U.

El a arătat că, cunoaşte cum JUSTINIAN a venit personal la Dragoslavele unde erau închişi episcopii greco-catolici şi le-a propus trecerea la ortodoxie, promiţând o serie de lucruri, dar toţi au refuzat, iar RUSU l-a izgonit şi i-a pus „piei Satano".

La Craiova, fostul mitropolit FIRMILIAN, l-a chemat să-l prelucreze, să-i ofere biserică, dar MIHAI a refuzat.

A criticat din nou pe DUMA ION de la Tg. Jiu, că a trecut de partea lui AUGUSTIN şi el cunoaşte că la Galaţi, în perioada când DUMA conducea biserica catolică iar el venit din Cadrilater era capelan împreună cu ELDO BOREATTI, DUMA s-a dus să felicite pe legionarii veniţi la putere, să-i asigure că este alături de ei.

MIHAI a precizat că i-a atras atenţia de ce el care este preot se amestecă în politică, dar DUMA o precizat că trebuie să fie bine cu oamenii politici.

A vorbit de un fost preot greco-catolic – ANITAS – care a lăsat preoţia, a fost director la o şcoală de partid din Craiova, iar în prezent ar fi general în M.I.

MIHAI a vorbit de VIOREL TRIFA din America, fost legionar, care a fost urmărit de evrei şi în prezent urmează a fi expulzat din America, el a cunoscut personal pe tatăl său – pe TRIFA, care a fost organizatorul sectei „Oastea domnului" şi care a fost distrus de mitropolitul BĂLAN, care l-a îngropat ca pe un simplu laic.

MIHAI s-a arătat interesat de mişcarea disidenţilor din Uniunea Sovietică, din Cehoslovacia, care sunt încurajaţi de Occident, au încredere în statele occidentale că îi sprijină, concret a vorbit de o scrisoare a preşedintelui Carter către un dizident sovietic la care sovieticii au protestat că este un amestec în treburile lor interne.

MIHAI a arătat că la noi este un început de acţiune publică de protest, la care autorităţile, adică Securitatea din Bucureşti a acţionat imediat prin percheziţii şi domiciliu obligatorii. Iar pe 4 din semnatarii memoriului, le-a dat paşapoarte să plece în străinătate.

MIHAI a arătat că nu se pot face procese politice, deoarece nu s-a cerut decât respectarea Constituţiei şi a declaraţiei semnată în 1975 la Helsinki.

El a aratat că i-a spus av. MACRINICI că alt scriitor român din Franţa – EUGEN IONESCU, ar fi atacat extrem de tare conducerea superioră de partid şi acest interviu al său este comentat de elemente reacţionare cu care discută MACRINICI şi MIHAI ION.

MIHAI ION a arătat că grupul care a semnat memoriul este sprijinit în străinătate la New York, au fost manifestaţii de protest din partea coloniei române, iar colonia română de la Paris a trimis o telegramă la Bucureşti cerând respectarea libertăţii şi drepturile cetăţenilor.

MIHAI a afirmat că PAUL GOMA va deveni un erou naţional pentru curajul şi dârzenia sa, iar exemplul său va avea urmări.

În concluzie, MIHAI ION cât şi av. MACRINICI, sunt interesaţi de această manifestare de protest, ca urmare a memoriului trimis la Belgrad.

La 15 februarie între orele 12-14, MIHAI ION a fost acasă la BERINDE unde s-au spovedit.

MIHAI nu este de acord din nou cu BERINDE că se ocupă de afaceri, este materialist, adică a citit o scrisoare de la BACHMEYER prin care acesta răspundea lui BERINDE să-i trimită o listă de 10 persoane – familii sărace – pentru a le trimite prin „Caritas" bani pentru cumpărarea unei butelii şi aragaz, arătând că a indicat câteva persoane din Craiova care au primit câte 40 dolari de Crăciun.

MIHAI a afimat că BERINDE va lua butelii şi le va vinde cu preţ mai mare, reţinând diferenţa de preţ.

A precizat că în viitor nu se va mai spovedi la BERINDE, va merge la PLOSCARU la Lugoj.

MIHAI nu a plecat într-un nou circuit, fiind reţinut de timpul bun care este în prezent.

A menţionat că totuşi va pleca în martie – începând cu localitatea Sadu.

MIHAI ION este perfect sănătos. A mai compus încă două poezii, pe care urmează a le da şi sursei spre lecturare.

„Valeriu"

- Materialul va fi scos în copie şi înaintat Direcţiei I, MIHAI ION fiind legătură apropiată a lui BERINDE ŞTEFAN, lucrat în D.U.I.

- MACRINICI este sursa noastră, rezultând că se antrenează cu MIHAI la comentarii ostile regimului nostru. În baza materialelor de verificare, se va hotărî cu privire la rămânerea sa în reţea, urmând să participe la o întâlnire cu el, în prezenţa ofiţerului ce-i are în legătură.

Sursa „VALERIU ION" a fost instruită să adâncească disensiunile între cei doi preoţi – MIHAl ION şi BERINDE ŞTEFAN, problema iniţiată de noi şi care începe să aibă rezultate. Cu privire la poeziile concepute de MIHAI ION, să urmărească a stabili şi alte persoane care au intrat în posesia lor, urmând să luăm măsurile ce se impun.

Col.Lungu Gh.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, f.20-21.

94. 1977 martie 12, Breaza. Notă – Raport al Securității despre instalarea mijloacelor A.C.M în vila mătușei lui Paul Goma, unde acesta locuiește periodic

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
Direcţia I — Ex. /1
150/AV/00327753 din 12.03.1977

SE APROBĂ,

NOTĂ-RAPORT

PAUL GOMA locuieşte periodic – în special vara – în localitatea Breaza, pe str. Gării nr.63, într-o vilă proprietate a mătuşei soţiei sale, LUIZA NĂVODARU.

Pentru a cunoaşte din timp şi preveni eventualele acţiuni duşmănoase ce ar putea să le întreprindă sus-numitul, se impune ca una din măsuri, instalarea mijloacelor A.C.M. în cele trei încăperi şi bucătăria imobilului respectiv.

Există condiţii tehnice asigurate de serviciul de specialitate de la I.J.Pranova, ca postul să fie ascultat la Câmpina, iar pentru pătrundere avem cheia care a fost încercată şi funcţionează normal.

Pentru executarea lucrării, se va proceda astfel:

1/ Acţiunea va fi coordonată de Col. NICOLAE MIHAI, Şeful Serviciului 5 din cadrul Direcţiei 1, care se va afla la telefoanele: B.C.502, interior 2788 şi direct 13.90.95.

2/ În locuinţă va acţiona o echipă formată din Lt.col. CHIRTAŞ, Şeful Serviciului „T" de la I.J.Prahova, împreună cu doi ofiţeri din colectivul său, un ofiţer de la Unitatea Specială „T", iar de la Direcţia I – Lt.col. DOBRESCU H. şi Mr. ACHIM VICTOR. Pătrunderea se va efectua seara.

Pentru a uşura acest lucru, vom organiza ca, timp de 15', curentul din zona respectivă să fie întrerupt.

Lucrarea se va efectua după camuflarea geamurilor. Ieşirea din obiectiv va fi fi funcţie de timpul când sunt introduse măsurile speciale, dimineaţa înainte de a se lumina, sau în seara următoare, în cazul când camuflajul nu dă siguranţă şi se va lucra la lumina zilei.

3/ Lt.col. WAWIERNIA M. şi Lt.maj. MĂLUREANU VASILE, împreună cu ofiţerul sectorist de la I.J. Prahova, se vor afla pe tot timpul lucrării, în preajma vilei, anunţând dacă se observă din exterior ceva şi, de asemenea, să sprijine

grupa tehnică în situaţia când va trebui să părăsească casa în alte condiţii decât cele propuse.

Legătura dintre cele două echipe se va realiza prin stornuri, iar cei din exterior vor avea legătura cu I.J.Prahova prin radio.

4/ În ziua cînd se va intra în obiectiv, pentru a preveni plecarea din Bucureşti, vom organiza chemarea la Editura „Cartea Românească" a soţiei lui PAUL GOMA şi la Editura Univers, a lui PETRE NĂVODARU.

Acest lucru este posibil, deoarece respectivii au lucrări ce urmează să apară la cele două instituţii.

Răspunde Cpt.Trifan Viorel

5/ În afară de PAUL GOMA şi soţia sa, vor fi luaţi în filaj cu două zile înainte, LUIZA NĂVODARU şi PETRE NĂVODARU (mătuşa şi socrul obiectivului), pentru a cunoaşte deplasările ce le efectuează şi dacă intenţionează sau nu să călătorească la Breaza.

- Răspunde Lt.maj.Mălureanu Vasile

6/ Col. SALAPA VASILE şi Cpt. TRIFAN VIOREL, vor ţine permanent legătura cu echipele de filaj şi cu ofiţerul care exploatează măsurile T.O. existente, pentru a cunoaşte mişcarea celor patru persoane, ca să poată comunica la timp echipelor de intervenţii (filaj sau grupa operativă de la Breaza).

7/ În situaţia când din aceste persoane va pleca totuşi vreuna spre Breaza, există timpul necesar pentru alarmarea şi scoaterea echipei.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.2217, vol. 6, f.15.

95. 1977 martie 16, Arad. Notă a Securității din Arad către Ministerul de Interne în care se arată că rețeaua informativă continuă să semnaleze comentarii și aprecieri pozitive ale unor persoane din diverse medii sociale despre „Carta 77" și acțiunea lui Paul Goma

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
INSPECTORATUL JUDEŢEAN ARAD — Ex.nr.1
Nr. 001039 din 16.III.1977

Către
MINISTERUL DE INTERNE
Direcţia I.

Personal tov.general maior BORȘAN D.
BUCUREȘTI

În cadrul supravegherii informative a persoanelor şi în mediile cere fac obiectul muncii de securitate, reţeaua informativă continuă să semnaleze comentarii şi aprecieri pe care le fac elemente din diverse categorii sociale privitor la „Carta 77" şi modul de aplicare a Actului final al Conferinţei de la Helsinki.

Din materialele informative obţinute referitoare la asemenea aspecte se desprinde concluzia că aprecieri şi comentarii fac persoanele care în mod obişnuit ascultă şi comentează emisiunile posturilor de redio străine, cu prioritate „Europa Liberă" ori care au intenţii de a pleca definitiv din ţară – în mod legal.

Reţeaua informativă semnalează că în contextul discuţiilor pe marginea unor emisiuni ale posturilor de radio străine în legătură cu aceste aspecte unele persoane exprimă şi păreri personale, atitudini proprii privind ştirile audiate.

Informatorul „ARDELEAN" sesizează că în discuţiile purtate individual cu numiţii STEFĂNUȚ MIRCEA, fost conducător P.S.D.I. şi BOTTO FLORIAN, fost membru P.N.L. ambii cuprinşi în evidenţa dosarului de problemă, aceştia apreciază acţiunea intelectualilor semnatari ai „Cartei 77" ori aderenţi ai acesteia, ca un act de mare curaj al acestor persoane. Aceeaşi apreciere la adresa lui PAUL GOMA o fac faţă de reţeaua informativă şi numiţii GĂLAN MIRCEA, fost ajutor comandant legionar, lucrat în urmărire informativă la problemă şi MARA IOAN, fost instructor legionar, cuprins în dosar de urmărire informativă la problemă care exprimindu-şi admiraţia faţă de „curajul lui Paul Goma" afirmă

„Noi cei mulţi suntem nişte laşi, tăcem la infinit deşi suntem de aceeaşi părere cu Goma".

Exprimându-se în aceeaşi termeni despre PAUL GOMA, numitul COTÂRLA NICOLAE, fost secretar de organizaţie legionară, într-o discuţie cu informatorul „Ion Irinei" îi confiază acestuia părerea sa: „problema se pune dacă GOMA va găsi sprijinitori în ţară şi mai ales în marea masă, deoarece fanatismului moştenit i s-a adăugat acţiunea actualului regim care a schimbat caracterul românului". BOTTO FLORIAN, susţine în acest context că „eu nu aş avea curajul să-1 semnez cu toate că până acum nu ştiu dacă s-a luat vreo măsură represivă în afară de supraveghere", iar ŞTEFĂNUŢ MIRCEA, este de părere că „noi aici în ţară, înregistrăm, cunoaştem şi tăcem", deşi, „presa străină a publicat materiale că dintre cei care au semnat alături de Paul Goma, aceia care au solicitat plecarea din ţară au primit paşapoartele, anulându-se o serie de formalităţi, care de obicei precedau aprobările de plecare".

BUZAS FRANCISC, pensionar, fost arhitect, domiciliat în Arad, relatându-i informatorului „BUNESCU" despre adeziunea lui PAUL GOMA la „Carta 77" îl consideră pe acesta conducătorul unui grup de dezidenţi români, care luptă pentru drepturile românilor, grup care după părerea sa „se va mări în curând".

În strânsă legătură cu acţiunea lui PAUL GOMA, sunt comentate aspecte privind respectarea drepturilor omului şi modul de aplicare a Actului final al Conferinţei de la Helsinki în această problemă.

ZALEVSCHI IOAN, din Arad, fost membru PNŢ, cuprins în evidenţa dosarului de problemă relatându-i informatorului „ARDELEAN" ştirile transmise de posturi de radio străine, referitor la primirea lui PAUL GOMA, în audienţă de către cadre cu munci de conducere din statul nostru exprimă părerea personală, legat de respectarea drepturilor omului, că această primire este „un semn foarte bun la noi în ţară cu privire 1a această problemă care tot mai mult este frământată".

Referitor la aceeaşi problemă numitul TRUIA BUJOR, din Arad, fost membru PNŢ, cuprins în evidenţa dosarului de problemă îi relatează aceluiaşi informator părerea sa că „realităţile se cunosc şi nu se pot acoperi cu formele de interpretare obişnuite, îndeosebi ale ruşilor" dar „în România se pare că am început să alegem un drum mai bun şi înţelegător".

O idee asemănătoare susţine într-o discuţie cu mai multe persoane printre care informatorul „BELLER" şi numitul SCHULLER ANTON, preot la parohia romano-catolică din Aradul Nou, exprimându-şi satisfacţia că „un număr mare de cetăţeni de naţionalitate germană au primit paşaport de emigrare

în RFG". Acesta afirma însă că „se aprobă atât de uşor cererile de emigrare ale cetăţenilor de naţionalitate germană, deoarece la Conferinţa de la Belgrad, statul român să demonstreze că a respectat cele semnate la Helsinki". Exact aceeaşi părere o exprimă numitul GEIS NICOLAE, conducător auto la O.J.T. Arad, luat în atenţie pentru legături suspecte cu cetăţeni străini, faţă de informatorul „CHERI", argumentând prin faptul că datorită apropiatei Conferinţe de la Belgrad, li s-au aprobat cereri de emigrare unui număr de peste 20 familii din comuna Zăbrani, jud. Arad.

Păreri contrare în această problemă exprimă faţă de informatorul „NAVETEANU" numitul DIMOFTE VIRGIL, profesor la şcoala ajutătoare Ineu, jud. Arad, susţinând că la noi în ţară „nu se respectă Actul final al Conferinţei de la Helsinki, cu privire la libertăţile omului", argumentând aceasta printr-un caz cunoscut de el, căruia de mai mulţi ani nu i se aprobă cererile repetate de emigrare. De asemenea numitul LANNERT IOAN, muncitor din comuna Zăbrani, jud. Arad, susţine ideile audiate la un post de radio străin în legătură cu „acţiunea intelectualilor cehoslovaci" în sensul că „ar trebui să fie cineva care să ia atitudine, deoarece şi în România situaţia este similară cu cea din Cehoslovacia".

Aceste idei şi păreri exprimate rămân însă la nivelul unor comentarii obişnuite pe marginea unor evenimente ori a unor emisiuni sau ştiri transmise de posturile de radio străine, fără a fi de natură instigatoare ori a crea stări de spirit necorespunzătoare.

La 12.03.1977, organele noastre au obţinut o informaţie din care rezultă că numiţii STANCOVSHI ALEXANDRU şi BUCĂTAR LEON, sunt preocupaţi de a găsi o modalitate de a intra în legătură cu PAUL GOMA şi a-şi exprima adeziunea faţă de acţiunile acestuia, fiind nemulţumiţi de modul în care cererile lor de paşapoarte au fost rezolvate până în prezent.

Efectuând operativ măsuri de verificare asupra celor în cauză s-au stabilit următoarele:

STANCOVSCHI ALEXANDRU, de 60 ani, tehnician agronom, în prezent pensionat medical, de naţionalitate polonă, cetăţenie română, domiciliat în Arad, str. 6 Martie, nr.3, în 1971 a cerut plecarea definitiv în R.P.Polonă, cererea fiindu-i respinsă, iar ulterior a solicitat de mai multe ori paşaport, pentru călătorie temporară în această ţară însă nu i s-a aprobat, motiv pentru care este nemulţumit.

Dintr-un raport medico-legal din anul 1967 rezultă că sus-numitul este bolnav psihic, având diagnosticul psihopatie paranoică.

BUCĂTAR LEON, de 65 ani, tehnician agronom, în prezent pensionar, domiciliat în Arad, str. Cloşca, nr.l, în 1973 a solicitat plecarea definitivă în Canada, cererea fiindu-i respinsă. Dar atât acestuia cât şi soţiei sale i-au fost aprobate mai multe cereri de călătorie turistică în ţări socialiste. Este nemulţumit de faptul că nu i s-a aprobat plecarea definitivă din ţară.

În anul 1962 sus-numitul a fost luat în evidenţele de securitate pentru omiterea denunțării unui caz de trecere frauduloasă a frontierei.

În cazul acestor două elemente organele noastre au în atenţie executarea unor măsuri corespunzătoare pentru a preveni orice acţiune de a intra în legătură cu PAUL GOMA, iar cererile lor de plecarea definitivă din ţară vor fi reanalizate pentru a se adopta măsuri corespunzătoare, în scopul prevenirii iniţierii oricăror acţiuni de natură a afecta interesele statului nostru.

INSPECTOR ȘEF
Colonel,
Crai Petru

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, f.136-139.

96. 1977 martie 17, Bucureşti. Plan de măsuri al Ministerului de Interne privind „anihilarea şi neutralizarea acţiunilor ostile" initiate de Paul Goma, cu sprijinul postului de radio „Europa Liberă" (acţiuni de descurajare, derutare, intimidare şi compromitere)

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
Nr.00327756 din 17 martie 1977 — Exemplar 1

SE APROBĂ,

PLAN DE MĂSURI

În continuarea măsurilor de anihilare şi neutralizare a acţiunilor ostile iniţiate de PAUL GOMA, la instigarea şi cu sprijinul postului de radio „EUROPA LIBERĂ" şi a altor centre reacţionare din Occident, se vor întreprinde următoarele :

I. Acţiuni de descurajare, derutare şi intimidare:

1) Se va iniţia o acţiune permanentă de tracasare prin telefon a lui PAUL GOMA, în scopul de a-1 timora şi determina să nu mai răspundă la apeluri.

Răspunde : Direcţia I

2) Vor fi selecţionate surse informative şi alte persoane de încredere (D.C., J.G., M.G., K.Z., C.C., F.N., D.M., M.T., F.V., A.E., C.F., „ADY"), care să-l contacteze pentru a intra în dispute de natură a-i ocupa timpul şi crea o stare de tensiune.

Răspunde : Direcţia I

3) În cadrul acţiunii de descurajare va fi instruită şi trimisă o persoană care să accentueze disputa până la a-i rupe în mod demonstrativ scrisoarea care o posedă cu semnăturile respective.

Răspunde: Direcţia I

4) Se va organiza ca aproape zilnic să primească – din Capitală şi judeţe, scrisori şi anonime cu conţinut de intimidare, descurajare, protest şi ameninţare.

Răspunde : Direcţia I

5) Se va acţiona în continuare pentru a i se crea o atmosferă de respingere în bloc, cartier şi localitatea Breaza, unde va locui începând de la 25 martie a.c.

Răspunde : Direcţia I

6) Selecţionarea a 2-3 psihiatri de încredere care, eşalonat, îl vor vizita, cu diferite pretexte, în scopul de a ne prezenta concluzii cu privire la vulnerabilităţile sale, în funcţie de care vom folosi şi alte măsuri de natură a-l anihila.

Răspunde: Direcţia I şi I.M.B.-securitate

7) Din Bucureşti şi străinătate, i se vor da telefoane, în numele unor organe de presă străine care, sub pretextul că doresc să-i ia interviuri, îi vor adresa opinii depreciative şi descurajante.

Răspunde : Direcţia I şi Serviciul „D"

8) Prin posibilităţile U.M.0920/F, vor fi influenţaţi unii emigranţi şi membri ai comitetelor asociaţiilor româneşti din Occident ca, prin telefon şi corespondenţă să dezaprobe acţiunile lui PAUL GOMA.

9) Paralel cu acţiunile de descurajare şi intimidare, prin „DONICI", „BALTAG", precum şi persoane din emigraţie, va fi influenţat să plece în străinătate. În cazul în care părăseşte ţara, se vor face propuneri pentru a i se ridica cetăţenia română.

Răspunde : Direcţia I şi U.M.0920/F

10) Se vor lua măsuri pentru pregătirea condiţiilor de control prin mijloace speciale la Breaza, unde urmează să se mute PAUL GOMA. Postul telefonic din această localitate îi va fi deranjat periodic.

Răspunde : Direcţia I şi Unit.Specială „T"

11) Asupra persoanelor care au intrat în contact cu PAUL GOMA şi au aderat la acţiunile lui, se va acţiona în mod diversificat, în scopul neutralizării şi descurajării altor elemente cu asemenea intenţii.

Răspunde : Direcţia I şi U.M.0200 Buc.

II. Folosirea organelor de presă străine şi a publicaţiilor emigraţiei în vederea compromiterii şi dezavuării lui PAUL GOMA şi acţiunilor sale.

1) Direcţia I împreună cu Serviciul „D", vor pregăti un număr de 10-15 materiale, în conţinutul cărora se vor prezenta aspectele care îl compromit pe PAUL GOMA, ce vor fi puse la dispoziţia U.M.0920/F pentru a fi publicate în presa autohtonă şi a emigraţiei române din S.U.A., Canada, R.F.G., Franţa, Austria, Suedia, Elveţia. Ulterior se vor lua măsuri ca unele din ziarele în care apar articole să fie trimise postului de radio „Europa Liberă", lui PAUL GOMA şi unor personalităţi din emigraţia română. Decupajele acestor articole vor fi trimise şi unor persoane din mediul intelectual din ţară.

2) Vor fi invitaţi în ţară unii corespondenţi de presă din S.U.A., Austria, R.F.G., Spania, Franţa, Italia, Belgia, Elveţia – relaţii operative ale organelor noastre – care vor fi influenţaţi:

a) să scrie articole cu conţinut favorabil realităţilor româneşti după producerea cataclismului de la 4 martie;

b) să ia contact cu unii scriitori şi oameni de cultură români care să dezavueze activitatea acestuia ca fiind străină de preocupările şi interesele intelectualităţii noastre, şi, în general, ale poporului român;

c) să-l contacteze neoficial pe PAUL GOMA şi ulterior să publice articole favorabile nouă şi denigratoare la adresa lui.

Răspunde: U.M.0920/F, Serviciul „D" şi Direcţia a III-a

3) Vor fi influenţate personalităţi, oameni de cultură şi ziarişti din emigraţia română, să vină în vizită în Romania, ocazie cu care, selectiv, unii să-l contacteze şi să ia poziţie împotriva lui, iar la întoarcerea în Occident să dezvăluie realitatea despre acesta.

Răspunde : U.M.0920/F

III. Măsuri de contracarare a acţiunilor denigratoare ale postului de radio „EUROPA LIBERĂ"

1) Selecţionarea unor persoane de încredere şi surse ale organelor noastre care să adreseze scrisori de ripostă şi protest în „cazul GOMA" postului de radio „EUROPA LIBERĂ" şi să solicite ca acestea să fie radiodifuzate.

Răspunde: Direcţia I şi Serviciul „D"

2) Vor fi instruite unele persoane din ţară ca, la anumite intervale de timp, să telefoneze postului de radio „EUROPA LIBERĂ" şi în cadrul dialogului pe diferite teme, mai ales cu privire la consecinţele cutremurului, să abordeze şi „cazul GOMA", luând atitudine împotriva acţiunilor acestuia.

Răspunde : Direcţia I şi Direcţia a III-a

3) Vor fi selecţionate, instruite şi trimise din ţară în cooperare cu U.M.0920/F, în diferite ţări din Occident un număr de circa 25-30 surse care, în contactele ce le vor realiza cu persoane influente autohtone şi din emigraţia română, să prezinte situaţia reală în „cazul GOMA".

Răspunde: Direcţia I, Direcţia a II-a Direcţia a III-a şi UM 0920/F

4) Prin Unitatea Specială „T" se vor lua măsuri de limitare a numărului cetăţenilor români care încearcă telefonic să intre în dialog cu „EUROPA LIBERĂ".

5) Elaborarea unor date şi versiuni care, să fie plasate în cercuri evreieşti influente din S.U.A., Israel şi ţări occidentale, în sensul că acţiunile de sprijinire a lui PAUL GOMA de către „EUROPA LIBERĂ", aduc prejudicii intereselor Comunităţii evreieşti din România şi statului Israel.

Răspunde : Serviciul „D", Direcţia a III-a şi U.M.G920

IV. Măsuri de compromitere a sa la unele ambasade din Bucureşti.

Prin sursele informative ale Direcţiei a III-a se va acţiona pentru discreditarea lui PAUL GOMA faţă de diplomaţii străini, îndeosebi cei de la ambasadele S.U.A., Angliei, R.F.Germaniei şi Franţei, şi influenţarea lor pentru a cere guvernelor pe care le reprezintă să nu susţină această campanie.

1) Pe linia diplomaţilor americani, prin sursele „OVIDIU", „BISTRIŢEANU", „FLORIAN", „DOBRE", „LUCA" şi „BARBU", se va acţiona pe lângă diplomaţii TRIPTON JOHN şi CONNELL JAMES, consilieri politici, cadre C.I.A., cunoscuţi ca, fiind preocupaţi să obţină date despre PAUL GOMA – în sensul de a le plasa informaţii care să-l discrediteze, subliniind că acesta nu reprezintă nimic pentru literatura română, fiind o persoană care s-a antrenat într-un joc politic dirijat de străinătate.

2) Deoarece la ambasada americană se cunoaşte că o funcţionară română a difuzat în rândul diplomaţilor informaţia că PAUL GOMA ar fi agent al unei puteri străine, prin informatorul „BISTRIŢEANU" vom susţine această versiune, accentuând că PAUL GOMA a acceptat acest joc pentru a compromite Conferinţa de la Belgrad.

3) În cazul ambasadorului HARRY BARNES, cunoscut că are o influenţă mare asupra conducerii postului de radio „EUROPA LIBERĂ", prin informatorii „BARBU" „OVIDIU" şi „GELU BARBU", vom acţiona pentru a-i atrage atenţia că oamenii de cultură români consideră inoportună campania organizată de acest post de radio, care poate duce la compromiterea eforturilor ce le-a depus pe linia consolidării relaţiilor româno-americane.

4) Pe linia diplomaţilor vest-germani, prin sursele „CRISTEA" şi „BĂRBULESCU" se va acţiona pe lângă ambasadorul BALKEN RICHARD, cât şi pe lângă ataşatul cultural LANG HARTMUTH, în scopul influenţării lor de a informa guvernul de la Bonn asupra inoportunităţii campaniei dusă de postul de radio „EUROPA LIBERĂ", cât şi de unele ziare vest-germane în condiţiile când poporul român trece prin clipe grele, iar GOMA nu reprezintă nimic.

Aceleaşi surse îşi vor exprima temerea că antrenarea unor cotidiene vest-germane în „campania GOMA" ar putea duce la înrăutăţirea paşilor făcuţi în domeniul „reîntregirii familiilor".

Prin informatorul „CRISU", legătură apropiată a consulului GUNTHER MANFRED vom căuta să accentuăm ideea că unii cetăţeni români de origine germană se tem că implicarea R.F.G. în problema GOMA le poate diminua şansele de emigrare.

5) Pe linia ambasadei engleze, se va acţiona prin informatorii „DINU", „HORAŢIU", „LEON", „VIOLETA IONESCU", „VLĂDESCU" şi „ROŞU" pentru a face cunoscut diplomaţilor SECONDE REGINALD, ambasador, SHAW MARTIN, consilier, TIM RICHARD, ataşat cultural, că PAUL GOMA nu reprezintă nimic pentru literatura română şi îşi vor exprima surprinderea că unele ziare şi agenţii de informaţii britanice acordă atâta atenţie unui om care prin spiritul de frondă afişat urmăreşte realizarea unor interese personale dubioase.

6) Pe linia ambasadei Franţei, se va continua acţiunea începută prin informatorul „NICUŞOR", care şi-a exprimat părerea faţă de SAILLARD CHRISTIAN, ataşat comercial, că PAUL GOMA nu este o personalitate în lumea scriitorilor şi că în mediocritatea lui încearcă să se facă remarcat prin ceva; „NICUŞOR" cât şi informatorii „MARIA STĂNESCU", legături apropiate ale ataşatului cultural BOY YVES şi „IOANA PETCU", aflată în relaţii bune cu RICHARD JEAN CLAUDE, prim secretar, vor arăta diplomaţilor respectivi, că menţinerea legăturii cu indivizi de teapa lui PAUL GOMA poate să-i îndepărteze de personalităţile cultural-artistice româneşti.

Concomitent cu realizarea acţiunilor prevăzute în prezentul plan, se vor iniţia noi măsuri, în raport de evoluţia situaţiei operative.

ŞEFUL DIRECŢIEI I	ŞEFUL DIRECŢIEI A III-A
ŞEFUL SERVICIULUI „D"	ŞEFUL U.M.0920/F

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 6, f.109-112.

97. 1977 aprilie 1, București. Plan de măsuri al Ministerului de Interne privind izolarea și neutralizarea acțiunilor lui Paul Goma „și unele cercuri reacționare din Occident”

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
Nr. - din 1.IV.1977 — Ex.nr.1

NOTĂ

În completarea planului de măsuri privind izolarea şi neutralizarea acţiunilor întreprinse de PAUL GOMA şi unele cercuri reacţionare din Occident, se vor realiza următoarele:

1. ACŢIUNI DE IZOLARE A LUI PAUL GOMA:

– înlăturarea oricăror posibilităţi ale acestuia de a intra sau menţine legături directe cu persoane din străinătate ori din ţară (cu excepţia rudelor apropiate;

– interzicerea vizitelor acestuia la ambasade, domiciliile diplomaţilor, a contactelor cu ziarişti ori alţi străini aflaţi în ţara noastră.

Răspund: Direcţia II l-a şi
Unitatea Specială „T”

– măsuri de documentare concretă a activităţii lui PAUL GOMA, în vederea începerii urmăririi penale.

– blocarea telefonului acestuia şi preluarea de către organele de securitate a convorbirilor cu persoane care încearcă să intre în contact cu el şi totodată exploatarea acestor convorbiri în interes operativ.

Răspund: Unitatea Specială „T” şi Direcţia l-a.

2. ACŢIUNI PENTRU NEUTRALIZAREA PERSOANELOR CARE AU INTRAT ÎN CONTACT ORI INTENŢIONEAZĂ SĂ IA LEGĂTURĂ CU PAUL GOMA.

– instruirea ofiţerilor din Direcţia I care s-au deplasat la Inspectoratele judeţene ale Ministerului de Interne pe raza cărora au fost identificate persoane ce au intrat în legătură cu PAUL GOMA, pentru analiza şi soluţionarea operativă a fiecărui caz şi depistarea altor persoane pretabile la acţiuni asemănătoare.

– instruirea şi trimiterea de ofiţeri şi în celelalte inspectorate judeţene, pentru a impulsiona munca informativ-operativă şi a depista în fază incipientă persoane cu intenţii de a intra în legătură cu PAUL GOMA.

Răspund: Direcţia l-a şi Direcţia ll-a.

– analiza tuturor cazurilor în care persoanele au intrat în contact cu PAUL GOMA, punerea acestora în dezbaterea colectivelor de muncă şi aplicarea, după caz, a prevederilor legale asupra celor ce au comis fapte ce impun începerea urmăririi penale.

Răspund: Direcţia I, a II şi a III-a.

– interzicerea accesului în sediile misiunilor diplomatice din Bucureşti a tuturor persoanelor ce au intrat în contact cu PAUL GOMA ori sunt semnalate că intenţionează să intre în legătură cu acesta.

Răspunde Direcţia III-a.

– control total al corespondenţei cu persoane din R.F.Germania, Statele Unite ale Americii, Anglia şi Franţa.

Răspunde Unitatea Specială „S".

– blocarea tuturor convorbirilor telefonice cu posturile de radio „Europa Liberă" şi „Vocea Americii".

– blocarea oricăror convorbiri telefonice cu străinătatea ale persoanelor ce au intrat în contact ori intenţionează să ia legătura cu PAUL GOMA.

Răspunde Unitatea Specială „T"

3. MĂSURI DE INFLUENŢARE :

– trimiterea de scrisori către unele personalităţi politice, culturale, ştiinţifice din Occident, unele partide comuniste şi secretariatul Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa de la Belgrad prin care să fie demascată acţiunea lui PAUL GOMA şi a adepţilor săi.

– publicarea continuă a unor articole demascatoare în presa occidentală.

Răspund: U.M. 0920 şi Serviciul „D"

4. Se constituie un colectiv de informare compus din ofiţeri de la Direcţia I şi C.I.D.

Raportarea situaţiei operative se va efectua zilnic din 3 în 3 ore.

5. Pentru coordonarea şi asigurarea executării măsurilor propuse se constituie un comandament în componenţa prevăzută în anexă.

ŞEFUL DIRECŢIEI I-a
general-maior,
DUMITRU BORŞAN

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 7, f.161-162.

98. 1977 aprilie 6, București. Raport al sursei „C.R." care semnalează că în cadrul Oficiului P.T.T.R din București s-au făcut unele comentarii despre cazul Paul Goma și despre supravegherea acestuia de către organele de Securitate

MINISTERUL DE INTERNE
C.T.O.T
UNITATEA SPECIALĂ „S"
00336804 – 6 aprilie 1977

STRICT SECRET
Exemplar unic

RAPORT

La data de 6.04.1977 sursa „C.R." semnalează faptul că în cadrul Oficiului P.T.T.R. București 66 se fac unele comentarii în legătură cu PAUL GOMA.

Astfel, femeia de serviciu IONESCU IOANA, care locuieşte, în acelaşi imobil cu PAUL GOMA o relatat salariaţilor din oficiu că locuinţa acestuia este permanent supravegheată de către organele de securitate. Orice persoană, care intră în bloc este legitimată, întrebată unde merge şi însoţită până la uşa apartamentului.

Sus-numita a relatat despre un incident care a avut loc în ziua de 1.04.1977 când un tânăr şi o tânără au vrut să meargă la PAUL GOMA acasă, nefiind lăsaţi să pătrundă în bloc, bruscaţi şi apoi urcaţi într-o maşină, Tânărul respectiv a început să strige că el nu se simte vinovat cu nimic, a vrut numai să bea un pahar cu vin cu prietenul său, PAUL GOMA.

Aceeaşi salariată a mai povestit colegilor şi despre un alt incident petrecut săptămâna trecută în blocul unde locuieşte, când la uşa lui PAUL GOMA a sunat un individ care atunci când acesta a deschis să vadă cine este s-a repezit la el bruscându-l şi lovindu-l cu pumnii. La ţipetele lui PAUL GOMA a ieşit o vecină de apartament luându-l sub protecţia ei şi curând cu ajutorul celorlalţi locatari pentru a-1 scăpa de maltratare. În legătură cu acest incident locatarii din imobil au informat pe împuternicitul de bloc pentru a convoca o şedinţă unde să se discute despre această situaţie care a devenit de nesuportat pentru cei care locuiesc în acest imobil.

Oficianta principală POPESCU LAURA care locuieşte într-un bloc vis-a-vis de cel în care se află locuinţa lui PAUL GOMA, a povestit la rândul ei că toţi cetăţenii care intră în bloc sunt legitimaţi şi întrebaţi ce caută acolo. Muncitorii de pe şantierul de construcţii vecin asistă zilnic la asemenea scene, comentând foarte nefavorabil acest lucru.

Maior,
Ilie Vasile

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 2217, vol. 3, f.140.

99. 1977 iulie 6, Bucureşti. Plan de măsuri al Ministerului de Interne pentru „introducerea mijloacelor T.O. în cadrul dosarului de urmărire informative „Făgăraş”

MINISTERUL DE INTERNE
Inspectoratul Municipiului Bucureşti
Securitate — STRICT SECRET
141/ 6 iulie 1977 — Exemplar unic

SE APROBĂ,

PLAN DE MĂSURI
- pentru introducerea mijloacelor T.O. cadrul dosarului de urmărire informativă “FĂGĂRAŞ”.

În scopul introducerii mijloacelor T.O. la locul de muncă al numitului VASILESCU ADRIAN – cercetător la Centrul de studiul sistemelor al Universităţii Bucureşti propunem luarea următoarelor măsuri la locul unde se vor instala mijloacele tehnice:

1. – Formarea unei echipe operative din rândul ofiţerilor Serviciului 140, pentru asigurarea operaţiunilor de instalare a mijloacelor T.O.

Echipa va fi formată din:

– Mr. URECHE MARIAN - şef de echipă.
– Lt.maj. LETI OCTAVIAN
– Lt.maj, ALDEA NICOLAE
– Lt.maj. SOLTUZU VIOREL

Dispunerea ofiţerilor va fi următoarea:

1. Lt.maj. SOLTUZU VIOREL, va asigura intrarea pe scara de la etajul III - la etajul IV şi nu va permite niciunei persoane străine să pătrundă la etajul IV, unde se află încăperea în care se vor executa lucrările de instalare.

2. Lt.maj. LETI OCTAVIAN şi Lt.maj. ALDEA NICOLAE vor asigura culoarul de la etajul IV şi vor ţine legătura cu Lt.maj. SOLTUZU VIOREL şi cu echipa tehnică care acţionează în interiorul încăperii.

3. Mr. URECHE MARIAN va însoţi echipa tehnică în interiorul încăperii şi va ţine legătura cu ofiţerii de pe culoarul etajului IV.

Coordonatorul întregii lucrări va fi Col. CEGANEANU CONSTANTIN – şeful Serviciului 140.

Întrucât salariaţii Centrului de studiul sistemelor lucrează până la ora l6.00, echipa tehnică va pătrunde în obiectiv după ora 20.00 când apreciem că în clădire nu se vor mai afla alte persoane în afara portarului, faţă de care vom motiva prezenţa noastră sub acoperirea unui control.

ŞEFUL SERVICIULUI
Colonel
Cegăneanu C-tin

Lt. major,
Leţi Octavian

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 160141, vol. 2, f.1.

100. [1977 august 1], București. Sarcina Unității Speciale „T" „de a executa și exploata instalația de tip A.C.T. pentru numitul Ionel Cană", în cadrul Dispensarului I.C.A.B., în perioada 1 august-1 noiembrie 1977

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
APROB, — 172/00/1703

SARCINA „T"

Rugăm să executați și să exploatați instalația de tip A.C.T. pentru numitul (a) CANĂ IONEL de profesie și specialitate medic, la adresa Dispensarul I.C.A.B.

Instalația va fi făcută în încăperile cabinetului medical și va funcționa de la data de 01.08.1977 până la 01.11.1977.

În mod deosebit interesează următoarele probleme:

– discuțiile ce se poartă, natura acestora

– relațiile sale și natura acestora

– alte date ce prezintă interes operativ.

Materialul obținut va fi expediat la indicativ 172/BV, tov. lt. Buzea Vasile, telefon 103, care va ține contact operativ cu dv. în această problemă.

Șeful serviciului,

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 19.

101. 1977 august 15, București. Notă a Ministerului de Interne privind măsurile întreprinse pentru „asigurarea condițiilor de instalare a mijloacelor T.O. la obiectivul „Cănuță" - Ionel Cană

MINISTERUL DE INTERNE
Inspectoratul Municipiului București
- Securitate –
001703

172/BV/15 august 1977
STRICT SECRET
Ex.unic

SE APROBĂ,

- NOTĂ -
privind măsurile întreprinse pentru asigurarea condiţiilor de instalare a mijloacelor T.O. la obiectivul „CĂNUȚĂ"

Unitatea noastră lucrează prin D.U.I. pe numitul CANĂ IONEL, medic în cadrul Spitalului „Colţea" dispensarul I.C.A.B., fiind identificat ca autor al unor înscrisuri cu conţinut ostil, adept al acţiunii întreprinse de Paul Goma şi cunoscut cu manifestări politice foarte grave la adresa orânduirii socialiste.

Întrucât se deţin date din care rezultă că sus-numitul este preocupat de racolarea şi influenţarea în spiritul concepţiilor sale a altor persoane ce vin la cabinetul medical se impune cu necesitate luarea unor măsuri de controlare a activităţii acestuia şi a legăturilor sale, fapt pentru care solicităm aprobarea de instalarea unor mijloace T.O. în acest cabinet.

Pentru crearea condiţiilor de pătrundere şi de instalare a mijloacelor T.O. vom întreprinde următoarele măsuri:

1. Prin intermediul dr. DASCHIEVICI SILVIAN, directorul Spitalului „Colţea", care cunoaşte că dr. CANĂ IONEL are preocupări ostile statului nostru, vom organiza, în ziua de 17.08.1977, între orele 9-12,00, cu întreg personalul dispensarului I.C.A.B., în frunte cu dr. GROG MARIAN, medicul coordonator al dispensarului, un program de muncă patriotică la Spitalul „Colţea". Faţă de dr. DASCHIEVICI SILVIAN vom motiva că intenţionăm să efectuăm o percheziţie în dispensar întrucât deţinea date din care rezultă că dr. CANĂ IONEL ar avea ascunse unele înscrisuri ostile în acest dispensar.

În prealabil se va afişa pe uşă, de către dr. GROG MARIAN că dispensarul va fi închis între orele 8,30-12,30, personalul fiind convocat la Spitalul „Colţea", obiectivul se află în concediu de odihnă şi este plecat din Bucureşti.

2. La acţiune va participa col. Ștefan Grigore, col. Enciu care deserveşte informativ obiectivul I.C.A.B., Lt.Buzea Vasile și grupa T.O.

3. Col. Enciu va asigura intrarea ofiţerilor în întreprindere cu autoturismul prin intermediul informatorului „Dănuţ". După intrarea grupei T.O. în dispensar, col. Enciu împreună cu col. Ştefan Grigore, vor rămâne în apropierea dispensarului şi nu va permite niciunei persoane să intre în dispensar.

4. Lt. Buzea Vasile se va deplasa la Spitalul „Colţea" pentru a fi văzut de personalul dispensarului, înlăturând astfel suspiciunile că această acţiune a fost organizată din iniţiativa organelor de securitate.

Lt. Buzea Vasile

Şeful Serviciului
Colonel
Dumitru Marin

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 17.

102. 1977 august 17, București. Plan de acțiuni al Unități Speciale „T" cu privire la măsurile necesare pentru executarea lucrării de T.O în Dispensarul medical I.C.A.B, unde își desfășura activitatea medicul Ionel Cană

MINISTERUL DE INTERNE
C.T.O.T
UNITATEA SPECIALĂ „T" SE APROBĂ
ȘEFUL UNITĂȚII OPERATIVE

DE ACORD.
ȘEFUL U.S.T.,

PLAN DE ACȚIUNE
Cu privire la măsurile necesare pentru executarea lucrării de T.O. din:
Localitatea: București
Strada Splaiul Independenței nr 235
Dispensarul medical ICAB

STRICT SECRET
Nr.00835

De comun acord cu organul operativ, respectiv tov.lt.col. Ștefan Gr. din IMB am stabilit următoarele:
Tipul de instalație AER, Nr. de camere 1 (una)
Ușile vor fi deschise de Lt. Buzea
Lucrarea se va executa (anul, luna, ziua, ora): 17.08.1977
Timpul de lucru: 3 (trei) ore

În obiectiv vor pătrunde:
Din partea organului operativ: Lt.col Ștefan Gr.
Din partea U.S.T.: Lt. maj. Canelea D, cpt. Preda Andrei Ctin
având asupra lor bagaje: câte o sacoșă
Măsurile ce se impun în vederea pătrunderii, conspirării și executării lucrării: Pentru executarea lucrării „TO" organul operativ va lua următoarele măsuri:
1. Persoanele ce lucrează în incinta dispensarului vor fi dislocate sub o legendă oarecare și vor fi asigurate pentru a nu se întoarce în obiectiv pe toată perioada executării lucrării.

2. În timpul executării lucrării se vor produce zgomote de daltă și ciocan, zgomote ce pot fi acoperite de la poartă, de persoanele ce trec prin curtea dispensarului sau lucrează în clădirea alăturată, pentru care este necesar legendarea existenței echipei TO în obiectiv.

3. Organul operativ va lua toate măsurile de conspirare a echipei TO atât la pătrunderea în obiectiv cât și la părăsirea acestuia.

4. La poartă va sta un ofițer care va sustrage atenția portarului și centralistei, totodată va împiedica să intre în întreprindere persoanele ce au tangență cu dispensarul.

5. Pe timpul executării lucrării nu va avea acces în obiectiv nici o persoană străină.

6. Odată începută lucrarea nu poate fi întreruptă până la terminarea ei definitivă.

Măsuri ce se impun în caz de defecțiuni: Se vor lua aceleași măsuri de pătrundere și conspirare ca la înființare.

Măsuri ce se impun pentru desființarea lucrării: Se vor lua aceleași măsuri de pătrundere și conspirare ca la înființare.

Din partea U.S.T., DIN PARTEA DIR. OPERATIVE,

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 18.

103. 1977 mai 16, București. Notă a Spitalului Clinic Colțea către Direcția Sanitară a Municipiului București în care arată că medicul Ionel Cană a dat dovadă de „neîncadrare în disciplina muncii”

SPITALUL CLINIC COLȚEA.
Bd. 1848 nr. 1 - sector 4 Nr.4202 din 16 mai 1977
Nr. 4202 din 16 mai 1977

Către
DIRECȚIA SANITARĂ A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
În atenția tov. medic insp. Dr. Cubleșan Maria

Prin prezenta vă aducea la cunoştinţă că angajatul nostru tov. Dr. Cană Ionel – medic de medicină generală adulţi la disp. medical I.C.A.B., de la data angajării (prin concurs) iulie 1974 şi până în prezent a dat dovadă de neîncadrare în disciplina muncii. În acest sens susnumitul nu efectuează muncă de teren, crează stări conflictuale cu restul personalului de la dispensar, a refuzat să depună jurământul de credinţă şi devotament, nu execută decât în mod sporadic controlul preventiv al angajaților, prezintă deficienţe în consultul bolnavilor etc.

Faţă de această situaţie, vă rugăm a dispune ca tov. Dr.Cană Ionel să fie chemat la o comisie medicală de profil neuro-psihiatrică, pentru a se stabili capacitatea de muncă, întrucât din atitudinea la locul de muncă, considerăm că prezintă tulburări de comportament, iar lăsarea în continuare pentru asigurarea asistenţei medicale contribuie un pericol pentru bolnavi.

DIRECTOR ADJ. MEDICAL
Dr. S. Daschievici

ȘEF SERV. PLAN ORG.RETRIE.
PERS. JURIDIC
A. Angelescu

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 45.

104. 1978 ianuarie 24, București. Raport al Ministerului de Interne despre acțiunea de urmărire și compromitere a lui Paul Goma în România, la unele din ambasadele din București și în străinătate

MINISTERUL DE INTERNE
Direcţia I
151/00389820
24 ianuarie 1978

STRICT SECRET
Ex.1

RAPORT

La data de 20 octombrie 1977, conducerea Ministerului a aprobat sarcinile ce revin Direcţiei I, Direcţiei a II-a, Serviciului „D" şi U.M.0920 în acţiunea de urmărire şi compromitere a lui PAUL GOMA în ţară, la unele ambasade din Bucureşti şi în străinătate. Faţă de cele ordonate raportam următoarele:

Plecarea temporară la Paris a celui în cauză împreună cu familia este controversată în mediul creaţiei literar-artistice şi a altor categorii de persoane din ţara noastră. În majoritatea lor, opiniile sunt favorabile aprobării acestei călătorii, considerându-se că sus-numitul nu va realiza nimic în Occident. Se prezice o „devalorizare" rapidă a lui PAUL GOMA, acesta nemaiavând posibilitatea să furnizeze date celor care îl plătesc în acest scop. Nici ca om de litere nu i se prevede un viitor întrucât „odată plecat din ţară încetează a mai fi un scriitor de scandal". Asemenea afirmaţii au făcut printre alţii, scriitorii: EUGEN BARBU, FĂNUŞ NEAGU, ION LOTREANU, muzicianul DORU POPOVICI.

Criticul literar CIORCÂRLIE LIVIU din Timişoara consideră că: „cei care i-au permis să plece au calculat bine riscul. Ar fi fost mai mult scandal şi discuţii dacă era ţinut în ţară fiind aureolat de prestigiul unui disident curajos. După cea mai elementară lege a informaticii orice informaţie repetată îşi pierde puterea de şoc şi deci de influenţă. Ori GOMA va vorbi pe acelaşi ton, de 2 ori, de 3 ori, şi după aceea nu va mai impresiona pe nimeni...".

Pe mai multe linii şi din ce în ce mai frecvent se fac comentarii, în sensul că sus-numitul este informator al organelor de securitate sau ar lucra pentru serviciul de spionaj sovietic.

MARIN PREDA şi DAN ZAMFIRESCU afimă că „PAUL GOMA este omul ruşilor, lucrează pe ruble, fiind recrutat de ruşi cu mai mulţi ani în urmă şi pus să atace conducerea superioară de partid, pentru a-i crea dificultăţi, deoarece niciun disident, din nicio altă ţară nu se referă la personalităţile din

ţările de origine ci atacă doar sistemul din care face parte ţara sa". Menţionam că MARIN PREDA se află în relaţii apropiate cu GEO DUMITRESCU, IOANICHIE OLTEANU, MIRCEA DINESCU în rândul cărora sursele noastre au lansat această versiune.

– ABĂLUŢĂ CONSTANTIN consideră că PAUL GOMA „este omul securităţii şi nu ar fi exclus să fie trimis cu anumite misiuni".

– Traducătorul ŞTEFAN CRUDU, fost comandant, membru al Uniunii Scriitorilor consideră „ca nenormală toată această situaţie dar că începe să aibă unele bănuieli dacă nu cumva toată acţiunea lui GOMA este pusă la cale de serviciile de securitate".

Scriitorii MIRCEA POPA, GEORGE ALBOIU, OCTAVIAN STOICA şi ION IUGA, cunoscuţi cu comentarii ostile prezente, apreciază că „PAUL GOMA a făcut foarte multe prostii dar fiindcă a fost pus de autorităţi nu i se va întâmpla nimic. A făcut în orice caz un pact cu poliţia pentru a-i depista pe ceilalţi...".

– Dr. NOVEANU VASILE, fost ministru în timpul guvernului antonescian afirmă că „plecarea lui PAUL GOMA a fost admisă în mod conştient ca agent al organelor de informaţii, să vândă numai ce-i convine şi să cumpere cât de mult în relaţiile ce le-ar stabili cu cercurile din Occident...".

– Preoţii greco-catolici CHINDRIS GHEORGHE, COMAN GHEORGHE şi POP DUMITRU cred că PAUL GOMA „a lucrat şi aici şi lucrează şi acolo".

Din acţiunile desfăşurate până în prezent de PAUL GOMA în străinătate se desprind următoarele concluzii:

– În aproape toate interviurile acordate, prin răspunsurile pe care le dă, caută să contracareze versiunea că este „agent" (explică cu lux de amănunte cum a primit casă, serviciu, cum a fost arestat, de ce i s-a dat paşaport) lăsând să se înţeleagă că toate aceste lucruri se datorează „poziţiei sale ferme, şi sprijinului acordat din exterior şi nicidecum altor împrejurări. Menţionăm că încă din ţară el auzise despre afirmaţiile care se fac în legătură cu activitatea sa şi într-o discuţie cu socrul său se arata îngrijorat de acest lucru;

– Se erijează în reprezentant al aşa-zisei „opoziţii politice româneşti". Dacă până acum se străduia să demonstreze că el luptă pentru libertatea culturii române, pentru posibilitatea afirmării tuturor scriitorilor acum arată că aceştia reprezintă o „categorie de laşi" care nu au răspuns la apelul lansat de el în ianuarie 1977. Declară că în prezent lupta pentru drepturile şi libertăţile oamenilor muncii care prin unele acţiuni întreprinse au răspuns la chmarea sa, el fiind deci iniţiatorul evenimentelor din Valea Jiului;

– În sprijinul ideilor de mai sus şi pentru a-şi crea o largă popularitate în rândul unor cercuri din Occident stabileşte contacte cu cele mai diverse categorii de persoane sau organizaţii începând de la anarhişti, disidenţi de alte naţionalităţi până la sindicate şi diverse personalităţi politice;

– Afirmaţiile sale la adresa orânduirii socialiste din ţara noastră şi a conducerii superioare de partid şi de stat devin din ce în ce mai dure.

– Declaraţiile făcute de PAUL GOMA, interviurile acordate de acesta unor agenţii de presă străine, reluate de postul de radio „Europă Liberă", continuă să nu aibă audienţă în rândul oamenilor de artă şi cultura, astfel:

– Scriitorii ZIGU ORNEA şi ADRIAN BELDEANU afirmă că „atitudinea lui PAUL GOMA este a unui nebun ori provocator şi este o nerușinare când declară că se va reîntoarce. Ar fi cea mai mare prostie să i se aprobe o astfel de reîntoarcere în numele așa-zisei libertăţi de a-şi ponegri propria-i ţară". În aceeaşi ordine de idei OANCEA BELU, redactor la editura „M. Eminescu" arată că „...GOMA îşi arogă nişte titluri şi calităţi pe care nu le-a avut. El îşi permite să vorbească în numele scriitorilor români, neprimind nici o împuternicire în acest sens";

– Ziaristul LEON KALUSTIAN şi regizorul ALEXANDRU TOCILESCU şi-au exprimat indignarea faţă de agenţiile de presă şi comentatorii străini care acordă o asemenea importanţă unui om care la noi nu reprezenta nimic şi care brusc este transformat într-o personalitate, alergându-se după false valori care nu constituie nimic pe plan cultural fiind „un pigmeu folosit ca o rotiţă fără nici o importanţă de acest angrenaj tendenţios de propagandă";

Şi în rândul altor categorii de intelectuali acţiunile lui PAUL GOMA în străinătate sunt reprobate, astfel profesoara MARIA PANAITESCU consideră că „cea mai sigură cale de a fi compromis GOMA, este de a-l lăsa să vorbească sau să scrie, fapt ce relevă suficient nu numai incoerenţa dar mai ales nebunia patologică a acestuia".

Studentul RADU RĂDESCU apreciază că „declaraţiile făcute de PAUL GOMA sunt rodul unei fantezii bolnave, eşuată în pretenţiile scriitoriceşti şi care, în compensaţie, se zbate să devină cu orice mijloace ceva ieşit din comun care să atragă atenţia". În continuare remarcă caracterul provocator şi lipsa oricăror argumente şi dovezi care să susţină cele afirmate de el iar atunci când a fost pus să-şi precizeze poziţia, s-a constatat că nu ştie ce vrea in mod concret.

Acţiunile întreprinse de PAUL GOMA şi-au găsit ecou în rândul unor elemente cunoscute cu antecedente politice ori penale, manifestări naţionalist-iredentiste precum şi printre unele persoane cu concepţii înapoiate, aventuriere, cu intenţii de plecare definitivă din ţară, nemulţumite, ori cunoscute cu afecţiuni neuro-psihice.

– Preotul CRIȘAN CONSTANTIN, fost legionar, consideră pe PAUL GOMA „liderul mai multor mii ce oameni pentru ale căror drepturi luptă".

– ION MARINACHE, fost membru în conducerea P.N.Ț. s-a arătat impresionat de proporţiile luate de conferinţa de presă şi atenţia ce i s-a acordat de către o serie de agenţii şi diverse posturi de radio şi televiziune, exprimându-şi totodată părerea că în exterior cazul ar putea să ia amploare.

– TELEKY ERNEST, fost moşier, arată că „România, ca să scape de PAUL GOMA, l-a trimis în străinătate deoarece îi convine mai mult un rechizitoriu din afară decât critici în ţară".

– SIKLODI IOAN, din judeţul Harghita, cunoscut cu manifestări naţionalist-iredentiste a făcut aprecieri elogioase în legătură cu poziţia prezentă a lui PAUL GOMA iar SZKSZAY EVA crede că sus-numitul „nu va mai veni în ţară deşi este român, din care cauză se fac încercări de a-l eticheta evreu, ungur, naţionalist...".

O altă concluzie ce se desprinde din acţiunile întreprinse de PAUL GOMA este aceea că afirmaţiile sale denigratoare la adresa ţării:

– se repetă, vizând o serie de probleme ridicate de el cu ocazia primei conferinţe de presă;

– se contrazice în prezentarea unor date din activitatea sa şi a legăturilor sale;

– se declară preocupat de o serie ce probleme cu care nu are nici o legătură în perioada când se afla în ţară (situaţia minerilor, 1egătura cu muncitorii etc.).

***

În ceea ce privește persoanele care au aderat la acţiunile lui PAUL GOMA sau au împărtășit concepţiile acestuia situaţia prezentă este următoarea: cca. 200 au plecat definitiv sau temporar în străinătate, iar din cele aflate în ţară numai 34 continuă să se situeze pe o poziţie necorespunzătoare.

Elementele cărora li s-a aprobat plecarea definitivă în străinătate sunt îndeosebi dintre cele recalcitrante, aventuriere, nestatornice care, s-au dedat la provocări, instigări sau ameninţări cu „acţiuni protestatare publice" şi alte acte de dezordine ori de defăimare a realităţilor social-politice din ţara noastră.

Marea majoritate a celor plecaţi au intrat în anonimat, nefiind antrenaţi în acţiuni ostile deosebite la adresa ţării.

Unele activităţi dușmănoase României desfășoară, instigate de postul de radio „Europa Liberă" câteva elemente din cele circa 20 aflate în prezent în lagărul din Traischirken-Austria, între care ANDREI RODICA, ANDREI

GRIGORE, LONGINESCU GRAL, BALAUREA GEORGE, BECESCU ERICH, DASCĂLU NICOLAE, POZDERCA ANA ş.a. Din date recente rezultă că adepţii lui PAUL GOMA, aflaţi în Traischirken sunt izolaţi faţă de ceilalţi români din lagăr şi consideraţi nişte fanatici, nereuşind să atragă de partea lor alte persoane. DASCĂLU NICOLAE şi BECESCU ERICH afirmă faţă de ceilalţi români din lagăr că intenţionează să realizeze o organizaţie cu care să răstoarne regimul politic din România.

Sunt în curs măsuri de temperare a elementelor din exterior care desfăşoară acţiuni ostile la adresa ţării.

În acest scop s-a acţionat prin unele elemente, din rândul celor care au aderat la acţiunile lui PAUL GOMA, care au obţinut aprobarea şi au plecat din România. Înainte de a părăsi ţara s-a procedat pe linia influenţării acestora ca odată ajunşi în străinătate să nu acţioneze ostil la adresa României şi să determine o atitudine similară şi la relaţiile lor din exterior. În acest sens s-a acţionat şi asupra lui STĂNCIULESCU ŞERBAN – inginer de sunet din Bucureşti, plecat din ţară la 18.0l.1978.

În scopul combaterii tendinţelor emigraţioniste, în ziarul local din Braşov a fost publicat un articol în care este prezentat cazul economistului pensionar MOLNAR ARCADIE, aderent la acţiunile lui PAUL GOMA, aflat în lagărul din Traischirken. Acesta comunică telefonic şi prin corespondonţă unor persoane din Braşov că în Occident nu a găsit nimic din ce a sperat sau i s-a spus, totul e numai debandadă, în lagăr sunt condiţii inumane, motiv pentru care se află în scandal cu administraţia lagărului şi cei internaţi, acuzându-i de minciună. Pentru sporirea efectului, vor fi publicate articole privind situaţia lui MOLNAR ARCADIE şi în ziare centrale.

În acelaşi scop se va acţiona asupra lui PLEŞOIANU HORIA – electrician din Bucureşti, care s-a reîntors în ţară după ce plecase definitiv în R.F.G., pentru a-l determina să facă declaraţii cu privire la realităţile din Occident.

Dintre cele cca. 230 de elemente care au aderat la acţiunile lui PAUL GOMA sau au împărtăşit concepţiile acestuia, aflate în prezent în ţară numai 84 continuă să se situeze pe o poziţie necorespunzătoare,72 insistând să plece din ţară, iar 12 fiind nemulţumite din alte motive. Dintre acestea, probleme mai deosebite ridică BEDIVAN NICOLAE – economist din Constanţa, STĂNESCU FLORIAN – regizor de film din Bucureşti, DÎMBOVICEANU ROBERT – jurisconsult în judeţul Ilfov, RACEU ION – medic din Sibiu, MOLDOVEANU DARIE HORAŢIU – pensionar şi IGRET ION – muncitor, ambii din Arad ş.a.

În cazul lui RACEU ION – medic la Întreprinderea Metalurgică Sibiu, care, nemulţumit de faptul că nu i s-a aprobat cumpărarea apartamentului în

care locuieşte, a exprimat intenţia ca împreună cu inginerul ZOLLER EDUARD să înfiinţeze un aşa-zis comitet al persoanelor nemulţumite; a expediat o scrisoare la postul de radio „Europa Liberă" prin care profera calomnii la adresa organelor locale. Pentru aceste motive la 10 ianuarie 1978 a fost pus în discuţia colectivului de oameni ai muncii.

Asupra numiţilor BEDIVAN NICOLAE din Constanţa, MORARU ION din Baia Mare, ZOLLER EDUARD din Sibiu, IGRET ION din Arad s-a acţionat pe linia organelor de miliţie fiind condamnaţi pentru săvârşirea unor infracţiuni de drept comun.

MOLDOVEANU DARIE-HORAŢIU pensionar din Arad, în decembrie 1977 a plecat în Austria. Ajuns în străinătate a încercat să intre în legătură cu PAUL GOMA şi adepţi ai acţiunilor sale. Întrucât nimeni nu i-a acordat importanţă şi nu l-a ajutat pecuniar, după două zile de şedere la Viena, s-a reîntors în ţară. În Viena a predat unei surse a organelor noastre, întâlnite întâmplător, manuscrisul unui volum de poezie intitulat „Împărtăşiri din interzis" şi o adeziune scrisă la ideile lui PAUL GOMA pentru a fi predate postului de radio „Europa Liberă". Acţiunea a fost prevenită.

Asupra elementelor care continuă să se situeze pe o poziţie necorespunzătoare s-au intensificat măsurile informativ-operative pentru a cunoaşte din timp intenţiile acestora în vederea prevenirii lor.

Pentru contracararea activităţii acestui element, ne propunem să întreprindem în continuare următoarele măsuri:

1. Trimiterea de scrisori postului de radio „Europa Liberă", unor persoane din emigraţie, redacţiilor principalelor publicaţii care difuzează interviurile lui PAUL GOMA, scrisori redactate de personalităţi literare din ţară prin care să-şi exprime dezacordul cu sprijinul ce se ecordă unui impostor.

2. Pe filiera CONSTANTIN DRĂGAN, vom publica în străinătate materiale care vizează demascarea lui PAUL GOMA ca agent al unei puteri străine. Materialele vor fi pregătite în ţară.

3. Vom reanaliza oportunitatea publicării de articole sau materiale referitor la sus-numitul în presa din ţară

4. Vom cere aprobarea ca pentru întărirea versiunii că este agent, să lansăm şi faptul că mătuşa sa a fost ofiţer superior de securitate, în prezent pensionară.

5. Contactarea poetului ALEXANDRU BILCIURESCU, cunoscut cu foarte multe relaţii la Paris şi determinarea acestuia pentru a se face cunoscut adevărul despre PAUL GOMA.

6. Expedierea de scrisori din partea unor mineri în legătură cu afirmaţiile ce le face că el ar fi declanşat evenimentele din Valea Jiului.

7. Vom analiza posibilitatea angajării informatorului „PETRESCU" la „Circul de Stat" ca organizator de spectacole în Occident, având astfel posibilitatea să călătorească şi să contacteze periodic elemente din emigraţia cu care se cunoaşte din tinereţe pentru influenţare şi culegere de informaţii.

8. Profesoara de limbă franează D.L., fostă colegă şi prietenă bună cu fraţii HERSCHKVITZ şi amanta unuia dintre ei poate efectua o călătorie de studii la Paris pentru a relua legătura cu ei. În funcţie de modul cum va fi primită vom stabili la ce ne poate fi de folos în viitor.

9. Vor fi dirijate surse pe lângă D. ŢEPENEAG cu sarcina de a-i demonstra că deşi el a iniţiat „mişcarea disidenţilor în România" acum PAUL GOMA profită şi obţine toate avantajele.

***

În contextul acţiunilor de contracarare şi anihilare a activităţii duşmănoase a lui PAUL GOMA şi a acoliţilor săi, susţinuţi de postul de radio „Europa Liberă", Serviciului „D" i-au revenit şi a realizat următoarele sarcini:

1. Elaborarea şi difuzarea pentru serviciile organelor de securitate a două materiale conţinând date şi versiuni de dezinfornare.

2. Elaborarea a 10 articole demascatoare, destinate presei străine şi a emigraţiei române, ca:

– „Spectacol suspect"
– „Purtătorul de cuvânt"
– „Vitejii de după uşă"
– „Ce-i lipseşte chelului, tichia de mărgăritar"
– „Un Soljeniţîn de eprubetă"
– „Există disidenţi în România?"
– „Pescuitul în ape tulburi"
– „Un glas al urii şi al mâniei"
– „Numai lipsă de consecvenţă?"
– „Scrisoare deschisă adresată revistei americane „News Weelk"
– Scrisoare deschisa adresată redacţiilor publicaţiilor franceze: „Le Monde", „Le Figaro", „Le Nouvel Observateur", „L'Express" şi publicaţiilor vest-gemane „Der Spiegel", „Frankfurter Allgemeine Zeitung", şi „Frankfurter Rundschau", precum şi ziarului austriac „Die Presse".

Aceste articole urmau să fie publicate prin posibilităţile U.M.0920. Ele îşi păstrează actualitatea şi ar trebui să fie exploatate în contextul intensificării măsurilor de compromitere şi neutralizare a lui PAUL GOMA în străinătate.

3. Am redactat şi pus la dispoziţia U.M.0920/F, pentru a fi expediate la destinaţie, unele scrisori către J.E. Cartar, Conferinţa pentru securitate europeană de la Belgrad şi către unele partide comuniste din Europa occidentală, în care era demascată acţiunea de diversiune împotriva României, prin crearea cazului „GOMA".

4. Dirijat informatorul „NIŢESCU" în cercurile legionare de la Paris de sub îndrumarea lui V. BOLDEANU şi informatoarea „VALERIA" în cercurile literare conduse de SANDA STOLOJAN şi MONICA LOVINESCU, pentru a deveni cunoscut acestora rolul şi intenţiile lui GOMA de „a se face exponentul exilului".

În continuarea activităţii de demascare şi neutralizare a lui GOMA propunem să se aprobe următoarele măsuri:

1. Invitarea, în colaborare cu U.M.0920 a unor ziarişti şi publicişti în ţară, sub acoperirea unor instituţii româneşti pentru a demasca prin aceştia, în presa externă, acţiunile duşmănoase ale lui PAUL GOMA.

2. Elaborarea unor versiuni în ţară şi transmiterea lor ghidată, prin surse de încredere, unor cercuri apropiate de PAUL GOMA în străinătate, din care să rezulte că acesta îşi face imposibilă reîntoarcerea în România, prin declaraţiile sale care vădesc iresponsabilitate şi inconştienţă.

Măsura cea mai potrivită pentru discreditarea şi neutralizarea lui PAUL GOMA ar fi retragerea cetăţeniei române, acţiune care l-ar proiecta în masa anonimilor neputincioşi, de genul celor ce s-au perindat pe la tribuna infamiei.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.2217, vol. 14, f.36-40.

105. 1978 februarie 13, București. Notă a Direcției pentru Tipărituri Străine Nerecomandate privind oprirea distribuirii unor ziare străine „Die Presse" și „Suddeutsche Zeitung" care au scris favorabil despre disidentul Vasile Paraschiv, arătând că Securitatea „abuzează" de psihiatrie, ca instrument de control și intimidare față de vocile critice din România, încălcând drepturile omului

DIRECȚIA PENTRU TIPĂRITURI STRĂINE
NECOMANDATE SECRET DE SERVICIU
Ex.S/285/10.II.1978 Ex.nr.2.
00394.596/13.02.1978

NOTA

DIE PRESSE nr.8962 din 7 februarie 1978, cotidian politic din Viena – Austria, publică o scurtă știre transmisă de la Paris, institulată „Bucureștiul abuzează de psihiatrie.

Redăm traducerea:

„Și România îi supune pe cei ce critică regimul unor tratamente de psihiatrie. Această declarație a fost făcută luni de doi români aflați în exil, în cadrul unei conferințe de presă ținută la Paris.

Electricianul Vasile Paraschiv, cosemnatar al unei scrisori deschise adresate conferinței de la Belgrad, a fost, potrivit celor declarate de el, pălmuit, maltratat și învinuit de „trădare de țară" de către conducătorul întreprinderii sale, în fața a 300 de muncitori. Apoi a fost internat într-o clinică de psihiatrie unde a reușit să se opună, în parte, administrării de medicamente.

Paraschiv a părăsit țara în noiembrie cu ajutorul unei vize turistice și a plecat în Austria. Psihiatrul Ion Vianu, care trăiește în prezent în Elveția, a aflat în anul 1970 pentru prima dată de existența unei secții destinate „bolnavilor speciali". În anul 1974, a fost martorul internării unor persoane, care, potrivit propriei sale experiențe medicale, nu manifestau simptome specifice bolnavilor psihici. Între aceștia se aflau, după cum declară Vianu, un avocat care a adresat O.N.U o scrisoare prin care raporta despre încălcarea drepturilor omului în România".

O știre cu conținut similar a apărut și în SUDDEUTSCHE ZEITUNG din 8 februarie 1978, cotidian social – politic din Munchen, RFG.

Ziarele, sosite comandat în 7 și respectiv 24 exemplare și necomandat în 11 exemplare (conform listei anexe) au fost oprite.

Anexăm câte un exemplar.

Director,
Al. Dîrnă

Trimiteri nerecomandate expediate de redacții

DIE PRESSE
1.Redacția Neuer Weg – Piața Scânteii nr.1, București
2.Biroul A.R.D. – Hotel Athenée Palace – București
3. Evidenzbüro für Aussenhandel – Hotel Banat – București
4. Ban Emeric – str. Racoviță, nr.8, Cluj
5. Pihuleac Stelian – str.Mihai Eminescu, nr.133, sect.2, București

SUDDEUTCHE ZEITUNG
1.Redacția Neuer Weg – Piața Scânteii nr.1, București
2. Kulcsar R. – Publicom – Bd.N. Bălcescu, nr.22, București
3. A.R.D. Büro – Hotel Athenée Palace ap.210
4. Redacția Neue Banater Zeitung – Bd.23 August, 8 – Timișoara
5. Prof. dr. H. Binder – Univ.catedra de limbă germană, Timișoara
6. Niki Divo – str.Deliblata, Bloc C 5, ap.8, Timișoara

ACNSAS, Fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 39, f. 297-299.

106. 1978, aprilie 27. Notă a Securității privind reținerea din circuit a revistei săptămânale medicale „Le Generaliste", numărul 99 din 18 februarie 1978 care a publicat un articol în favoarea lui Vasile Paraschiv, opozant al regimului comunist: „Psihiatrie politică: românii deasemeni. Vasile Paraschiv este român. El este muncitor electrician și a aderat la partidul comunist în 1946. La 24 octombrie 1968, a predat carnetul de membru. Și de atunci…".

S/402896/27.04.1978

Tov.col. Nicolae M

Nr.S./673/25.IV.1978

NOTA

Revista săptămânală medicală LE GENERALISTE, numărul 99 din 18 februarie 1978, publică articolul Psihiatrie politică: românii deasemeni. Vasile Paraschiv este român. El este muncitor electrician și a aderat la partidul comunist în 1946. La 24 octombrie 1968, a predat carnetul de membru. Și de atunci….

Nici în România nu e bine să fii considerat ca opozant al regimului. Acest lucru au căutat să-l demonstreze, la conferința de presă de la Domus Medica, Liga franceză a drepturilor omului, Comitetul francez pentru apărarea drepturilor omului în România și trei sindicate de psihiatrie care susțin acțiunea lui Vasile Paraschiv.

„Sigur, explică dr. Ion Vianu, psihiatru, care a trebuit deasemeni să-și părăsească țara, nu există ca în Uniunea Sovietică azile psihiatrice „specializate", dar, de pe atunci unele spitale psihiatrice „clasice" au luat o orientare care nu are nimic cu medicina. De aceea, unii au trecut în Vest pentru a spune această situație și li s-a făcut o primire favorabilă, deoarece la congresul de la Honolulu din vara trecută, psihiatrii s-au pronunțat împotriva folosirii psihiatriei în scopuri politice.

Și Vasile Paraschiv – ca și Neagu Vulcănescu și poetul muncitor Haralambie Ionescu care au fugit – a fost internat în mai multe rânduri, mai întâi în 1969, apoi la 1 decembrie 1976. În această zi, a fost arestat și dus cu forța la spitalul de psihiatrie de la Voila – Câmpina, unde a rămas până în ajunul Crăciunului. Eliberat în pofida „psihopatiei paranoice" și a „delirului de persecuție" (el este supravegheat zi și noapte de securitate) va fi din nou arestat, dus la Ministerul de Interne, bătut și în sfârșit eliberat în aceași seară la 25 februarie 1977 deși asupra lui s-a dat un ordin de internare datat din 22 februarie și care nu va fi decât partial revocat la 14 martie.

Câteva zile mai înainte el a aderat la grupul semnatarilor scrisorii deschise, către participanții la Conferința de la Belgrad, scrisoare concepută de Paul Goma, unul dintre numele mari ale literaturii contemporane".

Revista a sosit pentru un particular și a fost oprită.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 11723, vol. 39, f.291-292.

107. 1978 iulie 15, București. Notă a Securității privind rezultatul studierii D.U.I „Cănuță" – Ionel Cană

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
Securitate — Ex.unic

NOTĂ
privind rezultatul studierii D.U.I „CĂNUȚĂ"

La data de 11.06.1977, unitatea noastră a deschis dosar de urmărire informativă asupra numitului: CANĂ IONEL – născut la 02.04.1945 în Bucureşti, fiul lui Gheorghe si Maria, de profesie medic, încadrat la Spitalului Clinic „Bucur" din Bucureşti, neîcadrat politic, fără antecedente penale, căsătorit, nu are copii, domiciliat in Bucureşti, B-dul Constructorilor, nr. 3, ap. 6, sect. 7.

La baza deschiderii acţiunii au stat informaţii de primă sesizare din care rezulta că în cadrul dispensarului I.C.A.B., unde lucra în acea perioadă, avea manifestări ostile la adresa orânduirii noastre social-politice.

În procesul urmăririi informative au rezultat următoarele:

– în primăvara anului 1977, obiectivul a semnat scrisoarea redactată de Paul Goma, subliniind acest gest în discuţiile pe care le purta cu cei care venea în contact, si pe care căuta să-i convingă de „Justeţea" ideilor acestuia;

– pe toată perioada cât a fost urmărit informativ a fost semnalat cu grave manifestări la adresa orânduirii noastre sociale şi a unor persoane din conducerea superioară de partid şi de stat.

– în iulie 1977 sursa „Argus" l-a semnalat că este preocupat de a cunoaşte doctrina legionară şi de a intra în posesia unor cărţi cu conţinut legionar;

– în cursul anului 1977, când toate cadrele medicale au depus jurământul de Credinţă,cel în cauză a refuzat să o facă. Cu această ocazie, a înaintat un memoriu directorului Spitalului „Colţea" care-i coordona activitatea în care, printre altele scria: „un jurământ e o problemă de conştiinţă iar libertatea conştiinţei şi a convingerii, ca şi alte libertăţi democratice sunt „garantate" chiar şi de Constituţia R.S.R. Iată cum impunerea cu de-a sila a unui jurământ (ca pe o datorie sau o obligaţie de onoare a oricărui cetăţean care munceşte) jurământ care el însuşi se referă la respectarea constituţiei, şi introducerea cu totul artificială a acestuia în toate relaţiile de muncă, sub ameninţarea că dacă nu juri îţi pierzi locul de muncă, reprezintă de fapt o încălcare flagrantă a Constituţiei, care prevede, săraca de ea, libertatea conştiinţei şi garantarea locului de muncă";

– e veşnic nemulţumit. Crede că tot timpul are cineva ceva cu el. Mania persecuţiei îl frământă până la obsesie. În colegi vede „corespondenţi voluntari ai tovarăşilor din Beldiman nr. 2". Refuză să semneze condica de prezenţă deoarece aceasta e legată cu o sfoară de piciorul mesei simbolizând „dependenţa", „libertatea suprimată". Reclamă directorului o serie de deficienţe din cadrul dispensarului în care lucra arătând despre caloriferul din cabinetul său că „nu vrea să funcţioneze nici cu prilejul vreunor alegeri, vreunei conferinţe sau nu ştiu cărei aniversări…". Într-un memoriu adresat aceluiaşi director, vorbeşte despre „crearea omului nou, multilateral îndobitocit". Acestea sunt numai câteva aspecte care-l prezintă pe obiectiv ca fiind dezechilibrat mintal.

***

O asemenea măsură ar fi avut efecte contrar celor scontate. Deoarece lucrează ca medic de dispensar în cadrul Întreprinderii de Canale şi Apă Bucureşti, unde venea în contact cu mulţi dintre angajaţii acestei întreprinderi, pe care i-ar fi putut influenţa cu concepţiile sale dușmănoase, organele noastre au intervenit şi a fost transferat ca medic la un cămin de bătrâni, unde este aproape complet izolat.

– apreciez ca necesară supravegherea sa informativă în continuare şi consider că se impune ca direcţia Spitalului „Bucur" care-i tutelează acvitatea să ia măsuri pentru tratarea afecţiunii de care suferă şi care se poate agrava.

Lt.maj. I.B.

În repetatele discuţii purtate în 1977 cu Cană Ionel, acesta s-a dovedit refractar, cu ieşiri necontrolate, cu un comportament de paranoic. Acesta a fost pensionat întrucât este bolnav psihic.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 65-66.

108. 1978 septembrie 28, Bucureşti. Referat al Ministerului de Interne cu propunerea „de închidere a D.U.I „Cănuţă" – Ionel Cană

MINISTERUL DE INTERNE
Inspectoratul Municipiului Bucureşti
Securitate

STRICT SECRET
Ex.nr.1
172/TS/28 sept.1978

SE APROBĂ,
28.09.1978

REFERAT
cu propunere de închidere a D.U.I „CĂNUŢĂ"

La data de 11 iunie 1977 a fost luat în lucru prin D.U.I. dr. CANĂ IONEL, medic la Policlinica „Bucur", fiind semnalat cu comentarii ostile la adresa politicii interne şi externe a statului nostru, semnatar al acţiunii întreprinse de Paul Goma şi identificat ca autor al unei scrisori anonime cu conţinut duşmănos pe care a expediat-o redactorului şef al revistei „Săptămâna".

În urma măsurilor de verificare întreprinse asupra dr. CANĂ IONEL au rezultat următoarele aspecte:

Din materialele informative obţinute reiese că dr. CANĂ IONEL în discuţiile pe care le poartă cu unii colegi şi cadre medicale, denigrează orânduirea noastră socială şi aduce injurii unor persoane din conducerea superioară de partid şi de stat. În cursul anului 1977 când toate cadrele medicale au depus jurământul de credinţă dr. CANĂ IONEL a refuzat semnarea acestuia, motivând că această acţiune contravine Constituţiei R.S.R.

Dr. CANĂ IONEL este veşnic nemulţumit, crede că tot timpul are cineva ceva cu el. În colegi vede „corespondenţi voluntari ai tovarăşilor din Beldiman nr.2". Refuză să semneze condica de prezenţă şi în permanenţă reclamă în scris la conducerea Direcţiei Sanitare şi Spitalului unele nemulţumiri personale în legătură cu locul de muncă.

***

Față de cele raportate mai sus,

PROPUNEM:

A se aproba închiderea D.U.I. „CĂNUȚĂ", clasarea materialului la C.I.D. şi semnalarea acestuia la serviciul 510, 150 şi a organului de miliţie din raza unde domiciliază.

Lt.col. Tudor Ştefan

De acord,
Şeful Colectivului
Lt.col. Ştefan Grigore

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 105866, f. 67.

109. 1981 iulie 1, Slobozia. Raport al Securității privind aprobarea folosirii mijloacelor T.O., tip I.C.T. la Aurelia Dinescu pentru a înregistra discuțiile fiului acesteia, Mircea Dinescu despre deplasarea în RFG

MINISTERUL DE INTERNE STRICT SECRET
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0954 – SLOBOZIA
Nr. 0026085/1.07.1981

RAPORT

Rog să aprobați folosirea mijloacelor T.O., tip I.C.T. la DINESCU AURELIA, conspirativ „POETUL I", telefon 11473.

Lucrarea T.O. va funcționa în perioada de la 01.07.1981 până la 31.07.1981.

Raportăm că din datele obținute rezultă că împreună cu obiectivul mai locuiesc la adresa menționată și _____

(se vor menționa numele, prenumele, profesia și locul de muncă ale persoanelor care locuiesc împreună cu obiectivul).

Prin folosirea mijloacelor T.O. ne interesează: Discuții referitoare la fiul său Dinescu Mircea – poet, care a efectuat o deplasare în RFG.

Datele și informațiile rezultate vor fi transmise la indicativ 117, tov. STĂNESCU GH., tel 168 care va asigura o permanentă cooperate cu unitatea (subunitatea) „T" în această problemă.

ȘEFUL SERVICIULUI,

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 312, f. 7

110. 1981 iulie 1, Slobozia. Raport al Securității privind aprobarea folosirii mijloacelor T.O., tip I.C.T. la Nicolae Dinescu, fratele poetului Mircea Dinescu, pentru a afla diverse informații despre călătoria acestuia în RFG.

MINISTERUL DE INTERNE STRICT SECRET
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0954 – SLOBOZIA
Nr. 0016086/1.07.1981

RAPORT

Rog să aprobați folosirea mijloacelor T.O., tip I.CT. la DINESCU NICOLAE, conspirativ „POETUL II", telefon 14885.

Lucrarea T.O. va funcționa în perioada de la 01.07.1981 până la 31.07.1981.

Raportăm că din datele obținute rezultă că împreună cu obiectivul mai locuiesc la adresa menționată și _____

(se vor menționa numele, prenumele, profesia și locul de muncă ale persoanelor care locuiesc împreună cu obiectivul).

Prin folosirea mijloacelor T.O. ne interesează: Discuții referitoare la fratele său Dinescu Mircea – poet, care a efectuat o deplasare în RFG.

Datele și informațiile rezultate vor fi transmise la indicativ 117, tov. lt.maj. STĂNESCU GH., tel 168 care va asigura o permanentă cooperare cu unitatea (subunitatea) „T" în această problemă.

ȘEFUL SERVICIULUI,

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 312, f. 8

111. 1981 august 5, Slobozia. Raport al Securității privind aprobarea folosirii mijloacelor T.O. la Aurelia Dinescu, mama poetului Mircea Dinescu, pentru a identifica diverse discuții și comentarii ale acestuia ca urmare a călătoriei întreprinse în RFG

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0954 – SLOBOZIA
Nr. 0016105 / 05.08.1981

RAPORT

Rog să aprobați folosirea mijloacelor T.O., tip ___ la DINESCU AURELIA (Alimentara E – 14), conspirativ „POETA – E 14", telefon 12881.

Lucrarea T.O va funcționa în perioada de la 11.07.1981 până la 1.08.1981.

Raportăm că din datele obținute rezultă că împreună cu obiectivul mai locuiesc la adresa menționată și Personalul ce deservește magazinul alimentar E – 14.

(se vor menționa numele, prenumele, profesia și locul de muncă ale persoanelor care locuiesc împreună cu obiectivul).

Prin folosirea mijloacelor T.0. ne interesează: Discuții și comentarii în legătură cu fiul acesteia DINESCU MIRCEA din București care a fost în RFG.

Datele și informațiile rezultate vor fi transmise la indicativ 117, tov. STĂNESCU GH., tel 168 care va asigura o permanentă cooperate cu unitatea (subunitatea) „T" în această problemă.

ȘEFUL SERVICIULUI

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 312, f. 3.

112. 1982 iulie 24, Ploiești. Notă a Securității județene Prahova despre acțiunea informativă asupra lui Vasile Paraschiv

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
- DIRECȚIA A V-A - STRICT SECRET
Serviciul 4 Ex.unic
24.07.1982

NOTĂ
privind pe obiectivul „PAVEL", lucrat de organul de securitate Ploiești

În luna august 1978, Serviciul 1 din cadrul Securității județene Prahova a deschis acțiune informativă numitului PARASCHIV VASILE, născut la 03.04.1928 în comuna Domnești, județul Ilfov (în prezent județul Giurgiu), fiul lui Marin și Rada, de naționalitate și cetățenie română, neîncadrat politic, absolvent al liceului teoretic și al Școlii de ofițeri Sibiu, promoția 1950. A funcționat ce ofițer până în anul 1951, când a fost trecut în rezervă cu gradul de locotenent.

***

În anul 1975, a expediat o scrisoare cu conținut ostil postului de radio „Europa Liberă", având pregătite alte 7 scrisori similare, pentru a le adresa postului de radio „Vocea Americii" și unor organisme din străinătate.

Întrucât aceste fapte întruneau elementele constitutive ale infracțiunii de propagandă împotriva orânduirii socialiste, la 12 noiembrie 1976 s-a început urmărirea penală asupra lui PARASCHIV VASILE.

***

Pe data de 22 februarie 1977 a intrat în contact cu PAUL GOMA, căruia i-a înmânat o scrisoare de adeziune, care ulterior a fost transmisă în emisiunea din 7 aprilie 1977 a postului de radio „Europa liberă". La data de 24 martie 1977 a înmânat o altă scrisoare lui PAUL GOMA, prin care continuă să-și manifeste solidaritatea față de acțiunile acestuia.

La 6 aprilie 1977, prezentând simptome de dezvoltare paranoică, pe baza prevederilor Decretului 12/1975, Procuratura militară Ploiești, a dispus prin

ordonanţa nr.369/1977 internarea sa, pentru tratament la Spitalul de specialitate „Sapoca", judeţul Buzău.

Ca urmare a insistenţelor repetate, la 19 noiembrie 1977, i s-a aprobat plecarea temporară în Austria, împreună cu fiul său, PARASCHIV RADU, de 17 ani.

La începutul anului 1978, a plecat de la Viena la Paris, unde s-a întâlnit cu PAUL GOMA. PARASCHIV VASILE a participat la o conferinţă de presă organizată de postul de radio „Europa Liberă" în cadrul căreia a comentat tendenţios situaţia social-politică din ţare noastră şi a încercat să determine şi restul membrilor familiei să-l urmeze în străinătate. A mai participat, de asemenea, la o conferinţă de presă organizată de Comitetul psihiatrilor francezi, în care s-a situat pe poziţii dușmănoase ţării noastre. Totodată, s-a alăturat acţiunilor ostile ale lui PAUL GOMA şi TĂNASE VIRGIL, iar declaraţiile sale dușmănoase în conţinut, au fost preluate şi comentate de unele ziare şi posturi de radio din Occident.

Cotidianul „La Libre Belgique", în numerele din 28 februarie, 1, 2 şi 3 martie 1978 a publicat articolul serial: „Vasile Paraschiv, un muncitor disident român în Occident". Articolul are patru capitole intitulate: I - Iluziile; II - Decepţiile; III - Persecuţia şi IV - Rezistenţa, în care corespondentul acestui ziar la Geneva, pe baza discuţiilor purtate cu PARASCHIV VASILE, înserează date cu conţinut denigrator la adresa politicii partidului şi statului nostru.

În ultimele sale declaraţii publice, a afirmat că la înapoierea în ţară, va continua lupta pentru apărarea drepturilor muncitorilor din România, constituirea unui partid social-democrat şi va propune conducerii superioare de partid unele schimbări în conducerea politică a statului.

Dosarul de urmărire informativă „PAVEL" se află în controlul Direcţiei I-a, iar elementul respectiv este în evidenţă şi pe linia problemei „Acţiuni de atentat care pun în pericol securitatea statului".

24.07.82

ACNSAS, dosar AX nr.30, f.33-34.

113. 1982 iulie 26, Bucureşti. Notă de sarcini a Securităţii în cazul lui Vasile Paraschiv (verificări la locul de muncă şi domiciliu, introducerea mijloacelor speciale în locuinţa acestuia pentru a stabili relaţiile şi discuţiile disidentului cu diverse contacte).

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI
DIRECŢIA A V-A — STRICT SECRET
SERVICIUL 4 — Ex.unic
26.07.1982

NOTĂ DE SARCINI
în cazul „CATI"

La data de 23.07.1982 organul de securitate al Judeţului Prahova ne-a înaintat o înregistrare magnetică obţinută în cadrul urmăririi informative a numitului „PAVEL", element cunoscut cu poziţie ostilă prezentă, adept înveterat al ideilor şi acţiunilor lui PAUL GOMA. Din exploatarea materialului respectiv, rezultă unele afirmaţii deosebit de grave la adresa persoanelor apărate prin măsuri de securitate şi gardă făcute de un cadru medical detaşat în staţiunea Neptun, pentru a acorda asistenţă specială. Afirmaţiile respective au fost făcute faţă de soţia obiectivului „PAVEL", cu care a stat în aceeaşi cameră la hotelul „Bâlea".

În vederea clarificării tuturor aspectelor reieşite din materialul de primă sesizare, se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Identificarea persoanei despre care se face referire în material, stabilirea dacă este membră P.C.R. şi, în caz afirmativ, obţinerea aprobării de partid în vederea întreprinderii de verificări complexe.

Termen: 27.07.1982
Răspunde: maior Dascălu Nicolae

2. Efectuarea de verificări la locul de muncă şi la domiciliu, pentru a stabili modul cum este cunoscută aceasta, în vederea edificării asupra personalităţii respectivei.

Termen: 28.07.1982
Răspunde: maior Dascălu Nicolae

3. Stabilirea unor aspecte legate de activitatea profesională a persoanei respective, perioadă în care a fost detaşată la mare, cu ce alte cadre medicale a

mai fost în misiune, competenţa cu care a fost învestită şi dacă a mai fost folosită în acţiuni similare.

Termen: 31.07.1982
Răspunde: maior Dascălu Nicolae

4. Identificarea persoanei cu care soţia obiectivului „PAVEL" a stat în cameră după plecarea de la mare a lui „CATI", pentru a stabili dacă ne poate fi utilă în documentarea cazului.

Termen: 29.07.1982
Răspunde: maior Dascălu Nicolae

5. Verificarea în evidenţele de securitate şi miliţie a tuturor legăturilor şi relaţiilor apropiate ale lui „CATI", care pot prezenta interes în vederea clarificării poziţiei prezente a respectivei.

Termen: permanent
Răspunde: maior Dascălu Nicolae

6. Introducerea mijloacelor speciale la locuinţa lui „CATI" pentru a stabili relaţiile şi discuţiile ce au loc cu acestea.

Termen: 29.07.1982
Răspunde: maior Dascălu Nicolae

7. Folosirea sursei „S" pentru stabilirea persoanelor cu care obiectiva are legături şi eventuale afirmaţii negative făcute prin trimiterile poştale.

Termen: 31.07.1982
Răspunde: maior Dascălu Nicolae

8. Solicitarea de la organul de securitate Prahova a unor date despre situaţia şi poziţia prezentă a soţiei lui „PAVEL" la locul de muncă.

Termen: 30.07.1982
Răspunde: maior Dascălu Nicolae

9. Stabilirea posibilităţilor informative existente la locul de muncă a lui „CATI" în vederea încadrării acesteia cu reţea corespunzătoare, pentru a ne furniza date în legătură cu comentariile pe care le face şi poziţia prezentă.

Termen: 15.08.1982
Răspunde: Cpt. Apostolescu Ion

În funcţie de rezultatul primelor verificări, se vor întreprinde noi măsuri pentru clarificarea operativă a căzului respectiv.

OFIŢER SPECIALIST II
Maior
Dascălu Nicolae

09.09.1982

Foarte urgent:

– Schiţa locuinţei, locul unde este montat telefonul.

– Poziţia apartamentului în bloc, cine sunt vecinii, de verificat care sunt preocupările lor, program de serviciu etc.

– Dacă fiica obiectivei locuieşte împreună cu aceasta, programul de lucru al fetei, modalitatea de asigurare în timpul introducerii T.O.

– Cine sunt persoanele ce apar în relaţiile apropiate cu „Cati" şi lărgite, investigaţii asupra acestora în scopul cunoaşterii eventualelor comentarii de natură politică.

Rezultatele întreprinse să fie cunoscute în continuarea acestui plan de măsuri.

Termen:13.09.1982

26.07.82

ACNSAS, dosar AX nr.30, f.10-11.

114. 1982 august 19, București. Notă a Securității despre informațiile obținute în cazul lui Vasile Paraschiv ca urmare a introducerii mijloacelor tehnice de tip I.C.T. în locuința acestuia

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
- DIRECȚIA A V-A -STRICT SECRET Ex.unic
Serviciul de informații Nr.file 1
Nr. D/00280665 din 19.08.1982

NOTĂ
- P. 27/4
- N. consp. „Cati"
- Ofițer 540/AJ

De la introducerea mijloacelor tehnice de tip I.C.T. la data de 28.07.1982 și până în prezent a rezultat următoarele:

– Obiectivul are pe mama ei venită de la țară cu piciorul în gips iar discuțiile au fost între ele pentru a-i da indicații, ce să mănânce și ce să facă până se întoarce de la serviciu;

– În acest timp a avut-o și pe sora ei, Lili, internată în spital de la care primea telefoane și-i făcea vizite;

– În data de 09.08.1982 într-o discuție purtată de Lili și mama lor rezultă că obiectivul și cu mama ascultă frecvent „Europa liberă" și fac comentarii la adresa persoanelor din conducerea de partid și de stat;

– Discuții și legături mai frecvente în această perioadă au avut cu fratele ei Aurel și cumnatul ei Leontin

838244 Brătescu Aurelian - Bd. Brâncoveanu 81, bl 27, sc. C, ap. 104
683108 Pop Leontin - Griviței 401 sc 3, ap. 14

ACNSAS, dosar AX nr.30, f.19

115. 1982 august 19, București. Notă a Securității care relevă nemulțumirile mamei și a surorii lui Vasile Paraschiv față de conducerea superioară de partid și a statului

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
- DIRECȚIA A V-A -
Serviciul de informații

STRICT SECRET
Ex. unic
Nr.file 1

Nr. D/00280665 din 19.08.1982

NOTĂ
- P. 27/4
- N. consp. „Cati"
- Ofițer 540/AI
Data 18.08.1982

16.00 Lili, sora lui „C" discută cu mama ei că au venit de la I.C.R.A.L. și le-a pus în vedere să dea jos balcoanele. Mama sa este foarte indignată asupra acestor decizii, comentează negativ și adresează cuvinte jignitoare la adresa conducerii superioare de partid.

În continuare discută Lili cu „C" care tocmai a venit de la serviciu este foarte nemulțumită de măsurile ce se iau, este pornită împotriva acestor măsuri și adresează cuvinte jignitoare la adresa conducerii partidului și statului.

ACNSAS, dosar AX nr.30, f.20.

116. 1984 decembrie 24, Cluj. Plan de măsuri al Securității din Cluj (completare) pentru „anihilarea și curmarea activității dușmănoase" a Doinei Cornea

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ
- SERVICIUL III -
NR. 330/CI/008029
DIN 24.12.1984

STRICT SECRET
Ex.nr.1

- SE APROBĂ -

PLAN DE MĂSURI
(COMPLETARE)
în D.U.I. „DIANA"

Având în vedere situaţia operativă prezentă în sinteza alăturată, pentru anihilarea şi curmarea activităţii sale duşmănoase, se va acţiona în următoarele direcţii:

a) - destrămarea anturajului pe care încearcă să şi-l creeze şi determinarea obiectivei să renunţe la unele acţiuni duşmănoase;

b) - documentarea activităţii de propagandă contra orânduirii socialiste în vederea începerii urmăririi penale.

Pentru realizarea obiectivelor de mai sus, se vor lua următoarele:

M Ă S U R I :

1. - Informatorii: „IANCU", „SIMONA" şi „CARMEN STĂNESCU" vor fi dirijaţi diversificat pentru a stabili preocupările şi intenţiile obiectivei, precum şi de a o descuraja şi determina să renunţe la unele acţiuni duşmănoase.

Sarcină permanentă;
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

2. - Exploatarea zilnică a măsurilor I.C.T. şi întreprinderea operativă a măsurilor preventive ce se impun.

Sarcină permanentă;
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

3. - Instalarea unor mijloace I.C.D.T. la domiciliu pentru identificarea persoanelor ce o vizitează şi cunoaşterea conţinutului convorbirilor cu acestea.

Termen: 30.02.1984;
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

4. - Folosirea filajului, pe momente operative.

Sarcină permanentă.

5. - Măsuri „S" asupra corespondenței interne şi externe, atât asupra obiectivei, cât şi a unor legături din străinătate.

Termen: 25.12.1984;
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

6. - Pentru legăturile mai importante din străinătate se vor introduce fişe la C.I.D. pentru a ne fi semnalate în cazul venirii lor în ţară.

Termen: 30. 12.1934.
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

7. - Se vor inventaria toate legăturile în scopul selecţionării lor pe priorităţi şi stabilirea măsurilor operative ce urmează a fi luate în fiecare caz în parte.

Primele propuneri vor fi prezentate până la 10.01.1985.

Sarcină permanentă
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

8. - Stabilirea grupelor de studenţi de la Facultatea de biologie, cu care a avut ore în anul 1983, în vederea anchetării informative a unora dintre ei pentru documentarea activităţii de propagandă contra orânduirii socialiste.

Termen: 28.02.1985
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

9. - Audierea obiectivei legat de materialele duşmănoase pe care a încercat să le introducă în ţară, precum şi cu privire în articolele cu conţinut duşmănos la adresa ţării noastre pe care le-a scris în străinătate

Termen: 30.12.1984.
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

10. - Se vor prezenta propuneri pentru începerea urmăririi penale pentru infracţiunea de propagandă contra orânduirii socialiste prevăzuta de art. 166 C.P.-

Termen: 30.03.1985.
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

OFIŢER SPECIALIST PR. III
Colonel GOGAN IOAN

DE ACORD:
ŞEFUL SERVICIULUI
Lt.Col., VULCAN FILITAS

05.02.1985. (Completare la planul de măsuri)

– Se vor relua discuţiile cu soţul său IUHAS LEONTIN în scopul de a-1 determina să se adreseze atât copiilor pentru a-i determina să se abţină de la acţiuni ostile şi să nu o mai încurajeze pe mama lor la astfel de acţiuni, cât şi la „EUROPA LIBERĂ" şi organelor de presă care i-au făcut publicitate obiectivei, arătând în interesul adevărului că, soţia sa n-a fost niciodată persecutată în România, nu a fost arestată nici măcar un ceas. Din contră, i s-a dat paşaport să-şi poată vizita fiica în Franţa, are pensie, etc. Ea este însă maniacă şi suferă de anumite idei fixe.

Termen: 28.02.1985.
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

În acelaşi sens, se va discuta şi cu fiul obiectivei, precum şi cu nora acesteia.

Termen: 28.02.1985.
Răspunde: Col. GOCAN IOAN.

La Direcţia a III-a şi I.J. SIBIU al M.I. se vor cere relaţii despre C. NOICA, în ideea influenţării lui de a o tempera pe obiectivă şi pe fiica ei din Franţa, cu care ar urma să se întâlnească cu ocazia unei călătorii ce o va întreprinde în străinătate. Să le determine să se abţină de la acţiuni ostile, dăunătoare statului şi poporului român.

Termen: 20.02.1985.
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

– Anchetarea informativă în continuare a obiectivei va fi axată pe clarificarea unor aspecte ale activităţii sale în străinătate şi a unor legături

solicitându-i explicaţii legat de însemnările personale, corespondenţa şi adresele găsite asupra ei cu ocazia controlului vamal.

Termen: 28.02.1985
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

Se vor prezenta propuneri de avertizare legat de tentativa introducerii în ţară a unor materiale cu conţinut necorespunzător; multiplicarea unor poezii retrase din circulaţie pentru conţinutul lor tendenţios, precum şi cu privire la unele activităţi clandestine greco-catolice.

Termen: 28.02.1985;
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

- Informatorul „DAN IONESCU" din legătura Lt.Col. CALIAN LIVIU va fi solicitat să concretizeze cercul de studenţi de la Biologie faţă de care obiectiva, a avut manifestări politice necorespunzătoare şi să indice pe cei mai pretabili pentru a fi audiaţi.

Termen: 28.02.1985;
Răspunde: Col. GOCAN IOAN.

Pentru documentarea activităţii ostile a obiectivei şi destrămarea anturajului său se va trece la anchetarea principalelor legături, cu:

– FLORIAN LIA, studentă anul V Stomatologie;
– SILDAN MONICA ,asistentă Filologie;
– STAVARU FELICIA, asistentă la Institutul Agronomic;
– BOILA IOANA , studentă;
– PROCOPAN NTCU, profesor de franceză;
– POPOVICI VICTOR;
– NICIU MONICA, bibliotecară la Biblioteca Centrală Univ.;
– SPORNIC LIVIU, vecin;
– PROCOPAN ANA, O.J.T. Cluj.

Termen: 30.03.1985;
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

Se va solicita identificarea, audierea şi luarea unor măsuri preventive asupra următoarelor legături din alte localităţi

– FELICIA MURESAN, profesoară Zalău;
– VLAICU ELVIRA, profesoară Sighet;
– GAFENCU RODICA, profesoară Cristurul Secuiesc;

– CHIRA RODICA, profesoară Negreşti - Oaş;
– SPORNI;
– CHIRCA TIBERIU, profesor Sighet;
– MATEESCU ANITA, Piteşti;
– SOBA MONICA, profesoară Petroşani;
– MIHELE GEORGETA, profesoară Zalău;
– SIMPALEAN DAN şi soţia LUCIA, Blaj.

Termen: 30.03.1985
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.37-38.

117. 1985 martie 5, Cluj. Plan de măsuri al Securității din Cluj față de disidenta Doina Cornea pentru a o determina „să renunțe la activitățile ostile" față de regimul comunist

05.03.1985

Cu ocazia analizei D.U.I. „DIANA" la conducerea securității,
s-au ordonat următoarele:

MĂSURI:

– Se va acţiona mai energic pentru determinarea obiectivei să renunţe la activităţile ostile ţării noastre. În acest scop va fi invitat la sediul inspectoratului BARNA IOAN, directorul Combinatului Minier Cluj, a cărui fiică este căsătorită cu IUHAS LEONTIN-HORAȚIU, fiul lui CORNEA DOINA. Va discuta cu el locţiitorul şefului securităţii Col. PERES ALEXANDRU, în ideea de a-1 determina să-l influenţeze pe ginerele său să ia o atitudine categorică împotriva acţiunilor ostile întreprinse de mama şi sora lui. În acelaşi sens, îl va influenţa şi pe soţul obiectivei cu care se află în relaţii bune;

Termen: 05.03.1985.
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

– Se va discuta de către şeful serviciului, cu HOREA VOICU, directorul Centrului de calcul minier, unde lucrează fiul obiectivei, căruia i-a semnat recomandarea pentru a călători în Franţa să-şi viziteze sora. I se va reproşa acest lucru, întrucât este de notorietate publică că acesta (IUHAS HORAȚIU) are pe mama şi sora lui cunoscute cu activităţi ostile ţării noastre şi deci nu prezintă garanţii moral-politice pentru a călători în străinătate. În continuare va fi solicitat să acţioneze asupra lui IUHAS HORAȚIU pentru a lua atitudine faţă de activitatea duşmănoasă desfăşurată de mama şi sora lui şi îndeosebi împotriva unor afirmaţii mincinoase apărute în presa occidentală cum că, mama sa ar fi fost arestată şi ar fi la închisoare etc. Îi va da clar de înţeles că dacă aceste activităţi ostile nu încetează, nu va putea fi menţinut în actualul loc de muncă unde se concentrează cele mai importante date din activitatea Combinatului;

Termen: 06.03.1985;
Răspunde: Lt.Col.VULCAN FILITAS

În scopul controlării activităţii lui IUHAS HORAŢIU şi influenţării pozitive a acestuia, va fi studiat şi recrutat cumnatul său TAMÂIANU RADU.

Termen: 20.03.1985
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

– Se va discuta, la sediul inspectoratului de către locţiitorul şefului Securităţii cu soţul obiectivei IUHAS LEONTIN, pentru a-l determina să ia o atitudine mai hotărâtă împotriva acţiunilor duşmănoase ale soţiei sale şi să-şi influenţeze copiii pentru a lua şi ei atitudine şi a nu se lăsa angrenaţi în astfel de activităţi;

Termen: 10.03.1985
Răspunde: Col. GOCAN IOAN

– În baza aprobării Şefului inspectoratului, obiectiva va fi avertizată la sediul inspectoratului pentru campania duşmănoasă declanşată împotriva ţării noastre pe baza informărilor sale tendenţioase şi pentru faptul că a încercat să introducă în țară publicații și materiale cu conținut necorespunzător.

Termen: 15.03.1985.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.35.

118. 1985 septembrie 7, Cluj. Notă a Securității Județene Cluj către Ministerului de Interne prin care înaintează un material adresat Doinei Cornea

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ
- Serviciul III - STRICT SECRET
Nr. 330/GI/0025415 din 7 septembrie 1985 Ex.nr.2

Către

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
- DIRECȚIA I-A-
- Serviciul 3 -
BUCUREȘTI

Înaintăm alăturat un material, adresat lui DOINA CORNEA din Cluj-Napoca, str. Alba Iulia, nr. l6 de către numitul ION PUIU din Bucureşti. Materialul a fost expediat la 8 august 1985. Nu conţine adresa expeditorului.

CORNEA DOINA este lucrată de noi pentru suspiciuni de trădare, dar în ultimii ani desfăşoară activitate duşmănoasă deschisă. A trimis mai multe materiale cu conţinut necorespunzător la „EUROPA LIBERĂ" ce au fost radiodifuzate. Obişnuieşte să trimită scrisori de solidarizare tuturor persoanelor din ţară şi străinătate despre care află că desfăşoară activităţi ostile orânduirii noastre socialiste. În acest context, s-a adresat şi lui ION PUIU din Bucureşti. Menţionăm că nu deţinem scrisoarea lui CORNEA DOINA către ION PUIU. Dacă sunteţi în posesia acestui material, vă rugăm să ne trimiteţi şi nouă o copie.

PT ȘEFUL SECURITĂȚII ȘEFUL SERVICIULUI
Colonel, Lt. Colonel,
Oprea Ioan VULCAN FILITAS

07.09.1985

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol.2, f.86.

119. 1985 noiembrie 9, Cluj. Notă informativă semnată de sursa „Paul" referitoare la expedierea unei scrisori a Doinei Cornea către fiica sa Iuhas Ariadna

– Sursa: „PAUL"
– Col. GOCAN IOAN
– Casa: „MERCUR" STRICT SECRET
– 09.11.1985 Ex.nr.1
– nr .23252/00132

NOTĂ INFORMATIVĂ

Cu ocazia plecării în vacanță, conform indicațiilor primite, trecând prin Paris unde a făcut o scurtă escală, (în drum spre patrie), sursa a pus la poştă scrisoarea primită de la CORNEA DOINA pentru fiica sa IUHAS ARIADNA care ce află de mai mulţi ani stabilită în Franţa. Scrisoarea fiind deschisă sursa a introdus în plicul respectiv şi un bileţel personal în care explică că este o cunoştinţa o mamei sale faţă de care are o deosebită consideraţie. De asemenea, a rugat destinatara ca pentru confirmarea primirii scrisorii sau pentru alte comunicări pentru mama sa din România să scrie pe adresa Ambasadei din Bucureşti, indicată de sursă în scrisoare. Asigurând-o ca această cale este sigură şi verificată de sursă care primește corespondența în mod obișnuit la această adresă. După reîntoarcerea din vacanţă, sursa trecând pe la ambasada din Bucureşti a avut surpriza să găsească în corespondenţa sa şi o ilustrată de la IUHAS ARIADNA, mulţumind pentru gestul ce l-am făcut şi asigurându-mă că nu voi avea ocuzia să regret acest lucru. Menţionez că scrisoarea nu are pe plic adresa expeditorului şi este semnată A. LE GAL. Data expedierii din Franţa este 4.10.l985 anexez scrisoarea.

După revenirea la Cluj în 25.10., sursa a telefonat la CORNEA DOINA după care i-a făcut o vizită la domiciliu. M-a primit foarte bucuroasă. Nu ştia cum să se poarte şi cu ce să mă servească ca să-mi facă plăcere. I-am spus că am îndeplinit personal comisionul pentru fiica sa şi am confirmarea din partea ei că a primit. I-am arătat scrisoarea primită prin Ambasada din București. A spus că ştia deja că scrisoarea trimisă prin mine o ajuns la destinaţie. Am întrebat-o dacă fiica ei i-a scris despre acest lucru, dar nu a dat un răspuns dar spunând, doar că ştie că sunt un om serios şi se poate baza pe mine.

În legătură cu scrisoarea trimisă de fiica ei la ambasada din Bucureşti şi-a exprimat totuşi îngrijorarea dacă aceasta nu a fost interceptată de autorităţile române, întrucât ştie că toată corespondenţa ei este cenzurată.

Am asigurat-o să scrisorile ambasadelor nu sunt violate, că eu de ani de zile primesc corespondenţa pe această cale şi nu am nici un motiv să mă plâng. Văzând că eu reţin scrisoarea fiicei sale (care de fapt era pentru mine), m-a rugat să am grijă de ea să nu ajungă în mâna organelor de stat. Am asigurat-o că în lucrurile mele personale nu are nimeni acces nu am observat să fie odată controlată. S-a liniştit şi a acceptat să o păstrez ca amintire. S-a interesat dacă ambasada expediază corespondenţa prin poştă. I-am spus că este dusă personal de un curier diplomatic care nu poate fi controlat. Cu această ocazie nu mi-a dat nimic de expediat în străinătate, însă mi-a spus că mă aşteaptă să trec pe la ea. Majoritatea timpului cât am stat, mi-a vorbit de filmul Glisando pe care mi l-a recomandat să-l văd pentru că prezintă în mod critic şi de o manieră subtilă realităţile din România. În sensul că, aici nu ar exista libertatea şi că ar persista o stare de teamă permanentă.

Din desfăşurarea discuţiilor am înţeles că CORNEA DOINA va mai apela la mine pentru a expedia scrisori poate şi alte lucruri în străinătate. Mă angajez să nu întreprind nici o acţiune de-acest gen fără a raporta şi să procedez conform indicaţiilor ce le voi primi din partea Dv.

– „PAUL" –

9.11.1985

NOTA OFIŢERULUI:

Informatorul „PAUL" a fost infiltrat printr-o combinaţie pe lângă CORNEA DOINA care este lucrată de noi pentru suspiciuni de trădare şi activitate „protestatară", fiind sprijinită în această activitate de fiica sa din Franţa IUHAS ARIADNA şi de alte elemente de emigraţie reacţionară.

Pentru consolidarea relaţiilor cu obiectiva, conducerea Securităţii a aprobat ca inf. „PAUL" să scoată din ţară scrisoarea predată de CORNEA DOINA pentru fiica sa din Franţa, în scopul de a crea un canal care să funcţioneze sub controlul nostru. Ca urmare, în prezent sursa se bucură de mai multă încredere din partea lui CORNEA DOINA şi scontăm să-l folosească în continuare pentru comunicări „secrete" cu străinătatea, având astfel posibilitatea să-i cunoaştem unele intenţii ostile şi să luăm măsurile de prevenire ce se impun.

Informatorul a fost instruit să continue relaţiile cu CORNEA DOINEA, respectiv toate măsurile de precauţiune care i-au fost recomandate (să o viziteze de regulă seara, iar când vorbesc la telefon să nu-şi spună numele şi să reţină cu atenţie toate discuţiile ce le poartă şi orice amănunte legate de activitatea, preocupările şi comportarea obiectivei. Atenţie deosebită să acorde intenţiilor

acesteia. Să primească să-i facă anumite comisioane, dar să raporteze imediat şi să nu întreprindă nimic fără aprobarea noastră.

Colonel, GOCAN IOAN

12.11.1905.

Infiltrarea informatorului este reuşită. Mijloacele T.O. ne redau discuţia dintre urmărită şi informatori care ne confirmă loialitatea informatorului.

În continuare, sursa să o informeze pe urmărită când urmează să plece la Bucureşti pentru a crea posibilităţi acesteia să-i predea eventuale materiale pe care ar dori să la expedieze în exterior prin intermediul valizei diplomatice aşa cum s-a înţeles cu sursa.

Informatorul să nu ducă nimic în exterior fără avizul noastru.

Lt.Col., VULCAN FILITAS

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666,vol.2, f. 58-59.

120. 1986 iulie 17, Cluj. Notă informativă furnizată de sursa „Paul" care relevă îngrijorarea Doinei Cornea de a nu mai putea trimite scrisori fiicei sale, fiind reținute de Securitatea Cluj pentru „conținut necorespunzător" și încercările disidentei de a contacta postul „Europa Liberă"

SURSA: „PAUL" STRICT SECRET
– Col. GOCAN IOAN Ex.nr.-
– Casa „MERCUR"
18 iulie 1986
nr. 0023252/00153 DIANA

NOTĂ INFORMATIVĂ

În 17 iulie 1986, pe baza unei înţelegeri telefonice, sursa a vizitat la domiciliu pe CORNEA DOINA din Cluj-Napoca, în jurul orei 21. A fost foarte bucuroasă de revederea sursei. La ea se afla o tânără care a dat admitere la filologie. În prezenţa căreia a întrebat pe sursă doar dacă a venit să-i aducă canistra de benzină pentru ca aceasta să nu-şi dea seama de adevărata relaţie dintre noi. Imediat după ce a plecat aceasta, CORNEA DOINA a introdus sursa în dormitorul său unde a început să spună cât este de îngrijorată când aproape 2 luni de zile nu ne-am văzut se gândea că poate sursa a păţit ceva şi era îngrijorată, că s-o fi întâmplat ceva cu scrisoarea şi linguriţele pe care mi le-a dat să le duc în străinătate la fiica sa. I-am răspuns că într-adevăr am avut o mulţime de probleme personale asigurând-o că atât scrisoarea, cât şi linguriţele sunt la mine. Nu am reuşit să le scot prin valiza diplomatică întrucât noul ambasador care a venit la post din luna mai este foarte exigent şi nu permite să se scoată prin valiza diplomatică decât materialele pe care le vede personal şi am apreciat că nu este indicat să se prezinte această scrisoare. CORNEA DOINA a apreciat acest lucru şi a rugat sursa să facă ceva pentru ca scrisoarea şi linguriţele să ajungă la fiica ei. Fiica ei, căreia i s-a refuzat a doua oară venirea în România, CORNEA DOINA este convinsă că aceasta numai din cauza activităţii sale. A încercat să-i explice sursei că ceea ce face ea de fapt nu ar fi o activitate politică ci, numai culturală, de trezire spirituală a tineretului. Sursa i-a apus că pleacă în străinătate în ziua de 18 iulie şi va încerca să o servească, asumându-şi riscurile care le comportă trecerea unor astfel de materiale peste graniţă. Ba, a insistat ca sursa să încerce să-i facă acest serviciu.

CORNEA DOINA a reţinut scrisoarea veche pe care sursa i-a restituit-o înlocuind-o cu alta nouă bătută la maşină care spunea că are aproximativ acelaşi conţinut, doar că este mai completă.

De asemenea, a rugat sursa ca din străinătate să telefoneze la „EUROPA LIBERĂ" la telefonul G-49 M-85 2102245 următorul mesaj: „din partea unor ascultători care ar dori să se reia seria de texte 1985 de profesoara DOINA CORNEA din Cluj". De asemenea, a mai predat pentru a face să parvină fiicei sale o carte tradusă de ea din limba franceză a preotului PETRU GHERMAN intitulată: „Preafericitul IEREMIA SMERITUL învăţatul Valah al sfântului Francisc. Lucrarea conţine 111 pagini dactilografiate şi legate. Cu aceste materiale sursa va proceda conform indicaţiilor primite de la ofiţerul de legătură.

- „PAUL"-

NOTA OFIŢERULUI:

CORNEA DOINA este lucrată prin D.U.I. de Serv.I/A.

Este a patra scrisoare obţinută de informator de la CORNEA DOINA pentru a fi scoasă din ţară şi a face să parvină fiicei sale, LE GAL ARIADNA din Franţa care intermediază legătura între mama sa şi „EUROPA LIBERĂ".

Scrisoarea având un conţinut necorespunzător nu s-a permis informatorului să fie scoasă din ţară fiind reţinută de noi. Informatorul a fost instruit să expedieze în locul acesteia din R.F.G. o scrisoare recomandată cu conţinut banal la o adresă falsă (LE GAULE ANDRE, rue MARCEL BONNET, PLOUZANE - FRANCE) care conţine unele elemente din adresa corectă. Recipisa ce o va primi de la poştă să o arate lui CORNEA DOINA pentru a-i dovedi că a expediat scrisoarea.

Cartea, „VIAŢA SFÂNTULUI IEREMIA VALAHUL", tradusă de CORNEA DOINA şi dată informatorului pentru a fi scoasă din ţară, informatorul a fost instruită să o treacă peste graniţă şi să o expedieze într-un colet pe adresa ARIADNEI LE GAL. In acest colet să introducă şi linguriţele de argint, precum şi un bileţel din partea sursei în care să-i scrie că i-a expediat recomandata concomitent cu acest colet şi o scrisoare din partea mamei sale (conţinutul cărţii este cunoscut de noi şi nu conţine nimic ostil la adresa ţării noastre).

Informatorul a respectat instructajul şi linia de conduită stabilită pentru relaţiile cu CORNEA DOINA.

Informaţia se verifică prin mijloace speciale.

Nota se va exploata la Serv.I/A - D.U.I. „DIANA", la Serv.III/G.I. pentru LE GAL ARIADNA, precum şi ca material de verificare la informatorul „PAUL".

Colonel, GOCAN IOAN

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.65.

121. 1986 iulie 17, Cluj. Conţinutul scrisorii Doinei Cornea către fiica sa Ariadna Le Gal, confiscată de Securitatea din Cluj

COPIE
Exped. CORNEA DOINA
Destinatar: ARIADNA LE GAL
„Le Rheun" Rte, du Dellec
29263 PLOUZANE - LA TRINITE
FRANCE.

Puiule mic şi scump,

Nu ştiu dacă ai primit toate scrisorile mele. Te rog să confirmi primirea lor. E vorba: *a).* de o scrisoare lungă în care îţi povesteam de tata, de rănirea lui pe frontul din 1914; b). un „text" pe care ţi l-am trimis de la Băile Herculane şi a cărui continuare ţi-o transcriu acum copilule drag, e vorba tot de ideile tatălui meu. Arată-l şi CRISTINEI, punându-mi semnătura şi adresa ca sa-mi răspundă, dar numai la toamnă, prin octombrie, cum are obiceiul.

Aş mai adăuga la punctul 1a) încă o idee a lui tata: depolitizarea învăţământului, iar după punctul 4, 4a) Reînfiinţarea liceelor teoretice în centrele urbane, pe lângă şcolile medii existente, cu profil tehnic şi profesional.

Te rog să nu uiţi această completare.

Iar la paragraful următor aş modifica cam aşa următoarea frază: „În această perspectivă, întrebarea „ce este de făcut?", „ce am făcut ca individul mărunt" care sunt lipsit în aparenţă de puterea de a modifica în mod direct, mecanismele unei vieţi sociale degradate. Totuşi, nu este aşa, deoarece spiritul prinde viaţă concretă şi se manifestă sensibil numai la nivelul individului şi nu al unei entităţi („colective") generale. Iar dacă majoritatea din nou nu putem, în aparenţă schimba nimic palpabil în afară. Cu un oarecare efort susţinut de voinţă şi de curaj, modificând ceva înăuntrul nostru, în acest spaţiu tainic, vom schimba ceva şi în totalitatea devenirii noastre comune. Modificările în istorie se fac totuşi prin aceste schimbări în mentalitatea indivizilor. De aceea, puterea individului, care implicit şi datoria lui, constă în putinţa sa de a se modela şi, prin acest act creativ, de a contribui la modelarea societăţii. Se vor întreba unii.." etc.

Iar mai jos: „... ci şi în perspectiva întregului, potenţându-l spiritual".

Iată acum continuarea: „Primul pas ar fi deci să ne debarasăm de acea concepţie materialistă - înţeleasă mai puţin ca filozofie decât ca atitudine de viaţă inconştientă, care se manifestă ca mentalitate cotidiană, ori de câte ori acordăm prioritate existenţei noastre materiale: confort, situaţie, relaţii, prestigiu social,

putere. Valoarea noastră umană nu poate rezulta din aparenţa noastră socială. Adevărata valoare ne-o dobândim prin cultivarea însuşirilor noastre spirituale.

Al doilea pas ar fi tocmai această muncă spirituală. Dar cum trebuie s-o facem? Fiecare din noi pretindem că ne cultivăm spiritul: citim romane pentru „deconectare" ascultăm muzică din acelaşi motiv, iubim pictura... Este oare suficientă această cale? Este ea oare o metodă sigură de trezire interioară? Ca să fiu sinceră, cred că nu. Si totuşi nu pot nega că trezirea porneşte de la cărţi. Dar nu orice cărţi! Să facem un efort de a ne apropia de acelea care ne instruiesc despre adevăr şi despre trezire la spirit. Să-i citim pe înţelepţii antici, dar şi pe MIRCEA ELIADE, pe CONSTANTIN NOICA, pe ANTON DUMITRIU. Însă nu ajunge doar să-i citim, trebuie să încercăm să şi trăim ceea ce ne spun ei. Numai astfel vom reuşi să ne restaurăm viaţa interioară deteriorată, numai astfel vom reuşi să recuperăm adevăratele noastre dimensiuni umane, şi să nu mai trăim chirciţi sub muşcătura unei false puteri.

Cultivarea spiritului mi se pare deci calea cea mai directă şi eficientă în atingerea acestui scop de trezire. Ea este la îndemâna oricărui om de bine care tinde spre împlinire. Ea presupune lecturi susţinute, dar şi un efort de atenţie, un fel de exerciţiu **constant** de control al faptelor noastre de conştiinţă.

Rostul omului în lume este de a se crea în spirit, prin instaurarea unor stări interioare pe care suntem însă chemaţi să le şi mărturisim, ceea ce înseamnă că acceptăm să transformăm nişte idei şi valori virtuale în spirit viu, în propria noastră trăire. Numai astfel, prin aceste mărturisiri, îi permitem spiritului nostru să-şi îndeplinească funcţiile. Această autocreare nu este altceva decât practicarea virtuţilor fundamentale, ca de pildă, credinţa, iubirea, speranţa, iubire de adevăr, dreptarea, curajul. Să nu zîmbim, ele par a fi vechi ca lumea, pentru unii, chiar demodate. Totuşi în clipa când ele dispar din sufletul nostru, cu siguranţă, acesta încetează să mai fie viu.

Revenind la ideea unei tehnici de restaurare interioară sau de cultivare a virtuţilor, o condiţie esenţială este libertatea; o libertate înţeleasă ca purificare, ca eliberare de tot ce ne condiţionează, de tot ce subjugă; resentimente, lăcomii, egoisme, sete de putere, dar şi frica, şi laşitatea, şi ipocrizia.

Libertatea nu este deci ceva ce „se capătă" **de-a** gata, prin constituţii, legi, decrete sau prin simpla noastră declaraţie: „eu sunt liber". Această libertate de drept ne rămâne exterioară. Adevărata libertate, cea de fapt, care va fi integrată fiinţei noastre, „ne-o făurim singuri", printr-o perseverentă muncă inţerioară de decondiţionare, printr-un efort de voinţă de a ne păstra mereu deschişi, mereu disponibili faţă de un conţinut spiritual virtual pe care suntem chemaţi să-l exprimăm, să-l mărturisim. Este libertatea care ne conferă demnitate.

Dar libertatea noastră o putem trăi ca libertate doar atunci când este integrată în ceva ce e mai mult decât ea însăşi, când ea participă la adevăr.

Vorbind despre adevăr trebuie să ne punem întrebarea: care este acest adevăr? Ce este adevărat? Ce ne poate garanta că nu alunecăm într-o subiectivitate arbitrară. În definitiv, avem câteva exemple când omul, în numele adevărului, şi-a luat libertatea de a-şi dezlănţui cele mai violente pasiuni şi fanatisme, de a tortura şi ucide.

Aş răspunde, împrumutând o idee a gândirii lui GABRIEL MARCEL, că adevărul îl trăim ca adevăr doar atunci când e ancorat şi el, în ceva ce îl transcende; adevărul este adevăr – de ce să ne ferim de cuvânt? – doar atunci când rămâne legat de sacru, de Dumnezeu. Conştiinţa umană dispune de criterii de recunoaştere a adevărului, pentru ca să nu greşească. Ele pot fi nu numai de ordin speculativ, ci şi experimental.

Aş invoca câteva din ele şi pentru faptul de a sugera cât este de pustiitoare pentru existenţa noastră devierea de la adevăr; ea înseamnă distrugerea calităţii noastre umane.

Aş aminti, mai întâi, un criteriu de ordin psihic, pe care îl poate experimenta oricine. Atunci când ne apropiem de adevăr, mărturisindu-l prin trăire şi manifestare, îl percepem ca „bucurie", ca „lumină", cum spune tot GABRIEL MARCEL. Toate constrângerile, venite din afară, dispar atunci; dispare şi frica ucigătoare de a pierde ceea ce avem, pentru că, în acele momente, suntem în sensul profund al cuvîntului. Simţim că suntem cu adevărat noi înşine. ŞTEFAN LUPAŞCU atrage adesea atenţia în lucrările sale că nemulţumirea psihică, nefericirea, nu sunt altceva decât semnale de alarmă care ne avertizează că viaţa noastră interioară se îndepărtează de adevăr, cu alte cuvinte, că ne înstrăinăm; starea noastră firească fiind echilibrul, armonia. Îndrăznesc să spun **că** fericirea **înseamnă** a trăi în adevăr. Cei ce simt în interiorul lor o umbră de plictis, de dezgust sau de amărăciune, pot fi siguri că resimt aceste stări pentru că nu-şi îndeplinesc funcţia spirituală de a răspunde chemării de adevăr ce se vrea mărturisit prin ei.

Un criteriu de ordin speculativ, ni-l furnizează gândirea teologică: adevărul nu poate fi adevăr dacă el nu implică cele trei virtuţi teologale; credinţa, iubirea de Dumnezeu, speranţa, cu corolarele lor la scară umană: încrederea, iubire de aproape, speranţă în destinul nostru istoric. Cum principiul adevărului nu este în noi, ci în absolut, în Dumnezeu, adevărul, dacă este adevăr, trebuie să implice, deopotrivă, şi iubirea de Dumnezeu, şi credinţa în El, şi speranţa izbăvirii. Dimpotrivă, când actele noastre nu sunt însufleţite de aceste virtuţi,înseamnă că nu mai suntem în adevăr.

În sfîrşit, un ultim argument, tot de natură filosofică: adevărul, pe care suntem chemaţi să-l mărturisim, îl purtăm în noi virtual,, ca model ideal şi îl percepem ca pe o chemare, ca pe o nostalgie. Această virtualitate se cere actualizată prin trăire şi manifestare. Numai atunci, adevărul devine, în noi spirit. Sau, cum spune MIRCEA ELIADE, atunci ne atingem „centrul", acest „loc de întâlnire cu sacrul". Adevărul devine locul nostru de întâlnire cu Dumnezeu. Ce se întâmplă cu noi atunci când refuzăm să trăim în adevăr pentru a fi pe placul unui partid, al unei puteri, este lesne de închipuit. Că aici este vorba de o experienţă reală, sensibilă, putem fi siguri.

Vii şi creativi în spirit nu putem fi decât în momentele când ne centrăm în adevăr.

În concluzie, fac apel tuturor oamenilor de bine să se considere parte integrantă a devenirii noastre comune şi, ca atare, să se angajeze pe drumul trăirilor responsabile. Să refuzăm orice imixtiune a puterii statale sau de partid în destinul nostru spiritual individual. Doar biserica ar avea aici un cuvânt de spus.

Împlinindu-ne destinul adevărat, fiecare din noi contribuim cu ceva la făurirea istoriei noastre autentice. Să nu mai trăim cu această mare vinovăţie în suflet faţă de destinul nostru comun şi de generaţia de mâine, atunci când ne stă în putinţă ca prin viaţa noastră trăită cu mai multă demnitate şi curaj să punem o piatră la temelia însănătoşirii noastre spirituale, ca indivizi şi de neam. Semnez aici cu drag şi cu adresă.

P.S. Te rog să confirmi primirea unei a treia scrisori, trimisă pe adresa de la Chateauneuf, scrisă în franceza şi cam aiurea.

E important să ştiu.

Te sărută mama,

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.66-67.

122. 1987 februarie 2, Cluj. Ordin al Securității din Cluj trimis către Serviciul „T" de a bloca toate convorbirile telefonice pe care încearcă să le stabilească sau să le primească Doina Cornea pe o perioadă „nederminată", precum și de a monitoriza toate discuțiile și întâlnirile acesteia cu diverse persoane care ar putea să o ajute spre a primi sau preda materiale „cu conținut ostil"

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ — STRICT SECRET
Nr. 161/CL/0053348 — Ex.nr.2
din 11.02.1987

Către

SERVICIU „T"
AL SECURITĂȚII JUDEȚENE CLUJ

Pentru postul „DIANA" nr. 0051173 se instituie cu data prezentului ordin, pe o perioadă nedeterminată, următorul

CONSEMN:

1. - Vor fi blocate toate convorbirile telefonice pe care încearcă să le stabilească ori să le primească din București.

2 - Se va urmări obținerea prioritară și operativă de date care se referă la

- persoane ce-și anunță indiferent din ce localitate sosirea la Cluj ori își fac prezența la domiciliul obiectivei ca fiind trimise în numele elementelor protestatare MIHAI BOTEZ, ION PUIU și BRĂTIANU ION, din București, PARASCHIV VASILE din Ploiești și GHEORGHE HUȚANU din Buzău, în scopul primirii sau predării de materiale cu conținut ostil.

Conținutul discuțiilor să ne fie redat în mod fidel şi detaliat, reţinându-se concomitent toate datele care pot conduce la stabilirea identităţii vizitatorilor.

3. - Orice date din care va rezulta că obiective „DlANA" intenţionează să se deplaseze din localitate ori apelează la sprijinul unor legături pentru realizarea contactelor cu elementele protestatare menţionate mai sus şi trimiterea acestora a diverselor materiale de interes operativ.

***

Datele ce vor fi obţinute în contextul tematicii înscrise în prezentul consemn, vor fi comunicate imediat organului informativ pentru exploatare în timp util, respectiv ofiţerilor:

- Lt.col. Velea Eugen tel. 229 sau la domiciliu 45674
- Lt.col. Călian Liviu tel. 230 sau la domiciliu 35372 sau direct conducerii securităţii.

ADJUNCT AL ȘEFULUI SECURITĂȚII
Col. Oprea Ioan

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.112.

123. 1987 februarie 11. Mesaj al Securității Județene Cluj către Serviciul „F" de a asigura „operativitatea luării în lucru la momentul oportun a legăturilor obiectivei (Doina Cornea) care vor sosi de la București" cu scopul de a preda și primi de la disidentă materiale cu conținut „propagandistic dușmănos destinate trimiterii lor în străinătate"

MINISTERUL DE INTERNE
Inspectoratul Județean Cluj
Nr. 161/C.L./0053347
din 11.02.1987

STRICT SECRET
Ex.nr.2

Către

SERVICIUL „F"
AL SECURITĂȚII JUDEȚENE CLUJ

În atenţia organului Informativ se află în lucru numita CORNEA DOINA , domiciliată în str. Alba-Iulia, nr. 16, Cluj-Napoca, care urmează să primească vizita la domiciliu a unor elemente protestatare din Bucureşti în scopul de a preda şi primi de la aceastea materiale cu conţinut propagandistic duşmănos destinate trimiterii lor în străinătate.

Pentru a asigura operativitatea luării în lucru la momentul oportun a legăturilor obiectivei ce vor sosi din București, veţi lua măsuri ca doi ofiţeri din fiecare din cele două echipe ce lucrează zilnic, să fie pregătiţi ca la transmiterea consemnului „Acţionaţi în cazul„DIANA"! să se deplaseze de urgenţă la adresa indicată pentru luare în filaj a persoanei ce va fi indicată de organul informativ.

Consemnul este aprobat de şeful Securităţii.

ADJ. AL ŞEFULUI SECURITĂȚII
Colonel
OPREA IOAN

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.113.

124. 1987 martie 18, Cluj. Comunicat al Unității Militare 916 Cluj, Ministerul de Interne către Procuratura Militară Cluj prin care se aduce la cunoștiință că Doina Cornea „întreține legături cu angajați ai postului de radio autointitulat „EUROPA LIBERĂ" cărora le transmite pe calea poștei date și informații tendențioase ce sunt folosite în propaganda dușmănoasă împotriva țării noastre", motiv pentru care solicită să se dispună prin „ordonanță controlul și reținerea din circuit a corespondenței cu conținut necorespunzător".

MINISTERUL DE INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 916 CLUJ
Nr.00 31296
Din 18.03.1987

STRICT SECRET
Ex.nr.1.

Către

PROCURATURA MILITARĂ
-Personal tovarășului PROCUROR – ȘEF – CLUJ

La 13.03.1987 am fost sesizați că cetățeana CORNEA DOINA MARIA, în vârstă de 58 de ani, pensionară, domiciliată în Cluj-Napoca, str.Alba Iulia nr.16, întreține legături cu angajați ai postului de radio autointitular „EUROPA LIBERĂ" cărora le transmite pe calea poștei date și informații tendențioase ce sunt folosite în propaganda dușmănoasă împotriva țării noastre.

Vă rugăm ca, în conformitate cu prevederile legale să dispuneți prin ordonanță controlul și reținerea din circuit a corespondenței cu conținut necorespunzător.

Șeful unității,

ACNSAS, fond Penal, dosar nr. 14, vol.3, f.74.

125. 1987 octombrie 1, Cluj. Notă de stadiu a Securității din Cluj în dosarul de urmărire informativă „Diana" (Doina Cornea) pentru perioada iulie-august 1987

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
INSPECTORATUL JUDEŢEAN CLUJ — Ex.nr.2
- Securitate -
Nr. 009588
din 1.X.1987

NOTĂ DE STADIU
– în dosarul de urmărire informativă „DIANA" pe perioada iulie-august 1987 –

În conformitate cu sarcinile cuprinse în planurile de măsuri din 28.04.1987 şi 6.07.1987 stabilite în urma analizării D.U.I. „DIANA" la nivelul Şefului securităţii judeţene Cluj cât şi a ordinelor date de tov. Col. Raţiu Gheorghe Şeful Direcţiei I-a la 28 septembrie a.c. cu prilejul reanalizării evoluţiei situaţiei operative în caz şi a modului în care se cere continuată acţiunea informativă, au rezultat următoarele:

1. – DIANA", cu toate măsurile diversificate întreprinse pentru descurajarea, temperarea şi influenţarea ei pozitivă, inclusiv după discuţia avută la 26.05.1987 cu Şeful securităţii, continuă să se menţină pe o poziţie ostilă orânduirii noastre socialiste, fiind preocupată să trimită în exterior materiale cu conţinut denigrator R.S.România spre a fi exploatate de postul de radio autointitulat „Europa Liberă" ori alte oficine de propagandă duşmănoasă.

În perioada de referinţă, au fost descoperite şi s-a prevenit ajungerea în exterior a unui număr de 5 materiale cu un astfel de conţinut.

Cu privire la canalele folosite, semnificativă este destăinuirea făcută de „DIANA" la 19.08.1987 legăturii sale ANITAN GABRIELA: „pentru scoaterea materialelor din ţară, mă folosesc de emigranţi din România veniţi în vizită la rude, precum şi de cetăţeni străini, mai ales polonezi, întâlniţi chiar întâmplător pe stradă". Din datele pe care le deţinem rezultă că au fost folosite până în prezent în acest scop cetăţenele franceze de origine română DIUDEA AUGER RODICA şi BRIE ILEANA. În cazul primei, deşi s-a dat consemn scris la frontieră, nu s-a reuşit depistarea şi reţinerea materialelor pe care le avea asupra ei şi care, ulterior au fost radiodifuzate în emisiunile „Europei Libere".

După avizarea negativă în luna septembrie a.c. a cererii obiectivei de plecare în vizită la fiica ei în Franţa, aceasta se manifestă tot mai nemulţumită,

încearcă să pozeze în victimă a organelor de securitate şi să-şi facă în orice mod publicitate în exterior. În acest sens, neputând comunica telefonic cu fiica ei ca urmare a blocării de către noi a convorbirilor internaţionale, a recurs la expedierea de scrisori pe calea poştei din alte localităţi, cu nume fictive la expeditor şi destinatar în ideea de a nu fi identificată. Textul, uneori convenţional, este marcat în interiorul a două vederi ilustrate, suprapuse, lipite pe margini şi introduse în plicuri.

Redăm în continuare, materialele din 29.08 şi 21.09.1987 adresate în modul descris mai sus fiicei sale din Frsnţa:

„Dragă prietenă! Îmi petrec acest sfârşit de vară în România că am de dat un examen.

De îndată ce voi avea rezultatul, te voi anunţa. Dacă ratez, cere-i verişoarei tale R.DIUDEA să-ţi spună ce a făcut ca să obţină înscrierea şi ce bibliografie a consultat. Presupun că s-a adresat unei biblioteci internaţionale.

Îţi mulţumesc atât ţie cât şi lui CRISTINA pentru tot ce aţi făcut. Acum sunt foarte mulţumită.

Semnează „HERTA“

Semnificaţia cuvintelor este următoarea:

– examen = rezultatul comisiei de paşapoarte;

– bibliotecă internaţională = organizaţie internaţională;

– CRISTINA = postul de radio „Europe Liberă”

– R. AUGER = cetăţeana franceză de origine română DIUDEA AUGER RODICA - care i-a scos ilegal scrisori în luna martie a.c.

Textul celei de-a doua scrisori:

„Dacă doreşti să vin, nu e altă soluţie decât apelul tău la organizaţii internaţionale pentru apărarea libertăţii umane şi mai ales aducerea la cunoştinţă în faţa opiniei publice a abuzurilor împotriva noastră. Te poţi adresa şi unor personalităţi sensibile la nedreptăţile din Est şi în mod special din România. Mă gândesc în primul rând la Eugen Ionescu, Marie Frembuescu, George Ciorănescu, Virgil Tănase (ziarist), Paul Goma, dar şi la sociologi, politicieni străini.

Trimite-le copii ale scrisorilor mele (cea cu învăţământul şi cea cu Cezarul), ca să vadă pentru ce idei sunt persecutaţi oamenii în România.

Am primit semne de prietenie din diferite colţuri ale ţării. Să nu-ţi pară rău de sacrificul făcut. Îţi mulţumesc”.

Precizăm că în interiorul vederilor lipite s-a descoperit şi o filă scrisă mărunt care de fapt este un apel adresat lui Eugen Ionescu pentru ca acesta să intervină în favoarea ei şi a „celor persecutaţi”.

Ambele scrisori au fost predate de obiectivă pentru a fi puse în cutia poştală din Satu Mare numitei CHIRA RODICA, profesoară la Liceul agroindustrial din Negreşti-Oaş, jud. Satu Mare, care a vizitat-o la domiciliu în Cluj-Napoca. Prima scrisoare a fost pusă în circuitul poştal la 1.IX. iar a doua la 11.IX.a.c. ambele fiind descoperite şi reţinute de U.M.0647 Bucureşti, în baza consemnului dat de organele noastre care cunoşteau de această intenţie.

CHIRA RODICA a fost semnalată de noi la Securitatea Judeţului Satu Mare încă la 8.X.1986 prin adresa nr. 0030958 pentru măsuri de influenţare pozitivă şi izolarea ei completă faţă de obiectivul „DIANA".

2. - Aria relaţiilor „DIANA" cu legăturile ei din raza de competenţă cât şi din ţară, continuă să fie restrânsă. La aceasta contribuie în primul rând legarea ei de domiciliu pentru îngrijirea şi supravegherea mamei ei în vârstă de 83 ani, bolnavă psihic şi imobilizată la pat, precum şi o stare pronunţată de frică ce a pus stăpânire pe ea în ultima perioadă, reflectare a dereglărilor sale psihice.

Elocvente sunt din acest punct de vedere afirmaţiile „DIANEI" referitoare la stările ei psihice, când, faţă de informatoarea „CARMEN STĂNESCU", medicul curant al familiei, afirma la 28 august 1987 că „nu se internează în spital pentru examinări întrucât îi este frică să n-o omoare securitatea, iar în ultimul timp, de când la Bucureşti ar fi dispărut ION PUIU, simţindu-se în nesiguranţă, umblă numai însoţită".

Cu idei similare s-a manifestat în luna martie 1987 faţă de o altă persoană, când susţinea că „simte că pe lângă ea trec securişti pe motociclete şi că aşternuturile de pat de la băile Herculane unde a fost la tratament, i-ar fi fost otrăvite şi că abia acum îşi dă seama prin ce pericol a trecut".

3. - Dintre legăturile ei mai constante care prezintă interes operativ este filosoful CONSTANTIN NOICA, aflat în atenţia Serv.I. de la Securitatea Judeţului Sibiu. Acesta o cunoaşte şi pe fiica obiectivei din Franţa care îi traduce unele fragmente din opera sa filozofică „Devenirea întru fiinţă".

Din datele obţinute, rezultă că „DIANA" a încercat încă în 1985 să-l influenţeze pe CONSTANTIN NOICA de a se alinia ideilor şi preocupărilor ei duşmănoase.

Un prim răspuns dat de CONSTANTIN NOICA la 9.IV.1986 „DIANEI" este formulat astfel:

„Vă făgăduiesc că nu vă răspund decât din când în când. Prietenului meu ANDREI PLEŞU care mă întreba de ce nu sunt total credincios, îi spuneam că înţelepciunea filozofilor, întocmai celei religioase, pleacă de la frica de Domnul, dar că în timp ce ultima se îndeletniceşte cu Domnul, filozofia se preocupă de frică.

Dacă v-am împărtășit acest gând, îl repet bucuros, ca semn al ezitării pe care o am de a vă da vreo sugestie de viaţă, altfel decât prin scrisori".

În ziua de 30.06.1987, „DIANA" însoţită de fiul ei a făcut o deplasare la Păltiniş unde l-a contactat pe Constantin Noica după o prealabilă înţelegere între el.

Cu această ocazie, NOICA i-a predat o lucrare de-a sa intitulată „De dignitate Europae", în curs de apariţie la Editura „Cartea Românească" pentru a i-o traduce în limba franceză.

Traducerea fiind terminată, obiectiva îl aşteaptă să vină la Cluj după material.

Nereuşita intenţiilor obiectivei de a fi sprijinită în acţiunile el de către CONSTANTIN NOICA este oblindită şi de modul cum aceasta îl caracteriza pe filozof în discuţia avută la 27 aug. a.c. cu legătura cu CHIRA RODICA. Citäm:

„Pe NOICA nu-l interesează România. El este teoretician şi nu face filozofia politicii. El n-ar accepta să apară la „Europa Liberă". Cei de acolo fac politică şi asta e misiunea lor, dar domnul NOICA nu poate să facă treaba lor şi nici ei nu sunt în stare să facă ceea ce face NOICA".

Într-o altă discuţie, obiectiva afirma că ea a polemizat cu NOICA în sensul că acesta-i atrăgea atenţia că „românii au o fire blândă şi domoală" – fără a da alte amănunte.

4. - Din datele verificate obţinute în perioada ce face obiectul prezentei note de stadiu, se evidenţiază că fiul obiectivei, respectiv IUHAS HORAŢIU LEONTIN, inginer la Centrul de Calcul Minier din Cluj-Napoca, neîncadrat politic, acceptă şi uneori o încurajează pe mama sa în activităţile antisociale pe care le desfăşoară, deşi în cursul acestui an a fost atenţionat de directorul instituţiei în faţa colectivului de conducere şă-şi determine mama să înceteze legăturile cu „Europa Liberă" şi să respecte legile statului nostru, în caz contrar impunându-se măsuri de schimbare a lui din actualul loc de muncă unde se manipulează date cu caracter secret, precum şi contrar angajamentelor luate în faţa organelor noastre cu prilejul discuţiilor avute cu acesta. Recent, s-au obţinut date, încă neverificate, din care rezultă că ar multiplica la xerox unele din scrierile mamei sale.

Soţul obiectivei nu are posibilităţi de a acţiona asupra ei, întrucât sunt despărţiţi în fapt de peste 20 de ani, dar nici nu-i acceptă legăturile cu postul de radio „Europa Liberă" având pe această temă frecvente certuri, unele cu evoluţii chiar violente.

5. - În prezent, obiectiva „DIANA", ca urmare a recomandărilor ce i s-au făcut în discuţia din 25.05.1987 cu Şeful Securităţii col. Ioniţă Nicolae, în sensul

de a-şi îndrepta cunoştinţele şi capacităţile profesionale pentru a face traduceri din operele oamenilor de cultură români, inclusiv în vederea publicării lor, a luat legătura cu un redactor de la Editura „Dacia" din Cluj-Napoca care i-a promis că o va sprijini să-i apară în planul editorial pe 1988 şi 1989 lucrările lui MIRCEA ELIADE intitulate „Încercarea labirintului" şi „Mituri, visuri şi mistere". Este foarte interesată şi satisfăcută să i se poată realiza acest plan.

Faţă de stadiul actual al situaţiei informativ-operative în D.U.I. „DIANA" la analiza din 28.09.1987 la Şeful securităţii judeţene Col. Ioniţă Nicolae şi din ordinul tov. Col. Raţiu Gheorghe Şeful Dir.I-a, se vor întreprinde următoarele

M Ă S U R I :

a) Pentru influenţarea pozitivă a fiicei „DIANA" de a se abţine de la acţiuni potrivnice statului român cât şi pentru a dovedi celor din străinătate că familia sa în România nu este persecutată, prin contactele pe care organele noastre le vor avea în continuare cu IUHAS LEONTIN, soţul, i se va sugera ideea efectuării unei călătorii la fiica ei în Franţa sens în care să folosească calea legală, iar pentru o eventuală urgentare a primirii paşaportului să apeleze la sprijinul primit şi cu prilejul călătoriei anterioare. În acest context va fi determinat să continue să o tempereze pe soţia sa şi să nu accepte vizita unor persoane neavenite la domiciliul lor.

b) Întrucât CONSTANTIN NOICA prin personalitatea şi prestigiul cultural de care se bucură în ţară şi străinătate are capacitatea de a o determina pe „DIANA" să renunţe la legăturile ei cu postul de radio „Europa Liberă", sub motivaţia că menţinerea în continuare de legături cu astfel de posturi de radio străine îl pot compromite şi pe el, se va acţiona.

c) Deoarece din datele verificate rezultă că „DIANA" are asupra ei o maşină de scris marca „REMTOR" neînregistrată, le care dactilografiază materialele destinate trimiterii lor în străinătate, se va acţiona prin organele de miliţie pontru efectuarea unei percheziţii, ridicarea şi confiscarea ei potrivit legii.

Intrarea în locuinţa ei se va face la indicaţia organului de securitate, în momentul când mijloacele speciale semnalează că, la maşină se dactilografiază lucrări.

d) Verificarea locului unde fiul obiectivei multiplică prin xeroxare materialele de interes operativ, prinderea lui în flagrant, anchetarea pe linie de miliţie şi sancţionarea celui care fără avizul organelor noastre îi facilitează accesul şi folosirea xeroxului, concomitent cu informarea conducerii instituţiei la care

lucrează pentru a fi schimbat din actualul loc de muncă unde se concentrează secrete de stat.

e) Exploatând interesul obiectivei de a i se publica la Editura „Dacia" traducerea personală a unor lucrări din opera filozofică a lui MIRCEA ELIADE, va fi interpusă o sursă competentă din conducerea Editurii, în ideea de a o determina să renunţe la legăturile cu posturile de radio străine, întrucât altfel, prin preocupările ei antisociale, nu poate fi inclusă în planul editorial.

f) La apariţia unei eventuale noi scrisori a obiectivei în emisiunea postului de radio „Europa Liberă" şi ţinând cont de contextul apelurilor telefonice de felicitare pe care le primeşte, cât şi a fricii pe care o manifestă, vom interveni şi noi, în mod acoperit, cu astfel de apeluri pentru descurajare şi intimidare.

g) Se va coopera, cu Securitatea Jud. Satu Mare pentru clarificarea poziţiei şi atitudinii numitei CHIRA RODICA, urmărindu-se cu prioritate determinarea acesteia de a nu o mai sprijini pe „DIANA" în activităţile ostile ţării noastre.

Dacă datele de studiu şi verificările complexe o vor indica **a** fi corespunzătoare muncii informative, vom acţiona în acest scop.

În raport de mutaţiile ce vor interveni în evoluţia situaţiei operative, vor fi întreprinse noi măsuri adecvate.

ŞEFUL SERVICIULUI
lt.col. VELEA EUGEN

OFIŢER SPECIALIST I
Lt.col.CALIAN L.

Şeful Securităţii
Col.Ioniţă N.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.157 -163.

126. 1987 octombrie 27, Cluj. Notă de stadiu a Securității din Cluj în dosarul de urmărire informativă „Diana" (Doina Cornea) pentru luna octombrie

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ
Nr.161/009588
Din 27.X.1987

STRICT SECRET
Ex.nr. 2

APROB:
Col. Ioniță N.

NOTĂ DE STADIU
– în dosarul de urmărire informativă „DIANA" pe luna octombrie 1987 –

În urma analizării D.U.I. „DIANA" la nivelul Șefului Securității Judeţene Cluj, a rezultat că au apărut noi mutaţii şi elemente ale situaţiei operative în caz, faţă de cele cuprinse în nota de studiu întocmită la 1.X.1987 şi înaintată Direcţiei I. cu raportul nr.009588, concretizate pe de o parte prin intensificarea preocupărilor obiectivei de a poza în victimă a orânduirii noastre și a-şi face pe această bază popularitate în Occident, iar pe de altă parte prin contactarea şi intervierea ei la domiciliu de către unii cetăţeni francezi, în scopul de a obţine date pe care să le folosească în propaganda ostilă ţării noastre. Astfel:

La apelurile ei, postul de radio „Europa Liberă" i-a reluat îu cadrul emisiunii „De vorbă cu ascultătorii" din 11.X.1987 una din seria scrisorilor cu conţinut duşmănos, redactate de ea în 1984 când se afla în vizită la fiică în Franţa.

În ziua de 6.X.1987, profitând din nou de vizita la domiciliul ei a numitei CHIRA RODICA, profesoară în Negrești-Oaș, lucrată prin D.U.I. de Serv.I. al I.J. Satu Mare, i-a dat acesteia cea de a treia scrisoare cu conţinut duşmănos, destinată postului de radio „Europa Liberă", pentru a fi pusă la o cutie poştală din altă localitate. Textul duşmănos prin care calomnia orânduirea noastră şi solicita sprijin de a fi popularizată de unele posturi de radio şi organe de presă occidentale, i-a scris cu litere minuscule pe o filă de hârtie ascunsă între două ilustrate lipite prin suprapunere şi introduse într-un plic. La expeditor a trecut, pentru derută, o persoană fictivă din Israel, iar la destinatar o adresă intermediară.

Materialul a fost pus la oficiul poştal din Zalău jud. Sălaj, fiind şi acesta ca şi cele anterioare, reţint din circuit de U.M.0647 București.

Recent, „DIANA" *a* fost apelată de o persoană din Franţa care prezentându-se cu numele de SYLVIE LEGRAND, a întrebat-o dacă-şi menţine

adeziunea de o fi popularizată într-o anumită publicaţie în care doreşte să-i includă, şi ultima ei scrisoare.

Obiectiva răspunde afirmativ, dar cetăţeana franceză revine întrebând-o dacă totuşi e necesar să mai aştepte răspunsul definitiv până când va cere şi acordul fiicei ei, din Franţa.

La aceasta, „DIANA" a afirmat:

„Nu ştiu noua adresă. N-am decât o carte poştală de la ea. Am rugat-o pe ADA (fiica ei, n.n.) să facă ceva, să întreprindă ceva ca să pot pleca la ea. I-am trimis scrisori pentru ziarişti şi pentru Eugen Ionescu. Nu ştiu dacă le-a primit. Sunt de acord să fiu sprijinită".

În context, se reţine un apel făcut, la 17.X.1987, de un bărbat din străinătate care, vorbind în limba română şi fără a se prezenta, i-a comunicat obiectivei că se bucură de veştile bune ce le are despre ea.

Cu toate măsurile întreprinse pentru închiderea canalelor de comunicare cu exteriorul, obiectiva a reuşit în câteva convorbiri avute cu fiica ei, să-şi facă cunoscută nemulţumirea privind avizarea negativă a cererii de plecare în vizită în Franţa.

Drept consecinţă, în ziua de 23.X.1987 a sosit la Cluj-Napoca, venind din Bucureşti, ziarista franceză LHOMEL EDITH, aflată în ţara noastră ca invitată a ambasadei Franţei din Bucureşti.

Faţă de numita COCOŞ CORNELIA pe care a cunoscut-o întâmplător în avion (domiciliată în Bucureşti, Calea Moşilor nr.237) a afirmat că, a venit la Cluj-Napoca, la rugămintea unei prietene din Paris, pentru a lua legătura cu o rudă a acesteia.

În urma măsurilor informativ-operative întreprinse, a rezultat că scopul sosirii ziaristei la Cluj-Napoca a fost de a o contacta pe „DIANA".

A vizitat-o pe aceasta la domiciliu în zilele de 23.X.87 între orele 17,56-21,05 şi în 24.X.1987 între orele 10,54 -13,15.

Din controlul discuţiilor, a rezultat că obiectiva „DIANA" după ce şi-a prezentat situaţia familială, faptul că a fost îndepărtată din învăţământ precum şi existenţa în Franţa a fiicei ei, pe care nu o poate vizita, a făcut aprecieri denigratoare la adresa vieţii social-economice, politice şi culturale din România pe care a aprecia-o că ar fi dramatică.

Si-a expus unele din ideile sale ostile inserate şi în scrisorile trimise în exterior şi date în emisiunile postului de radio „Europa Liberă".

A accentuat şi ideea potrivit căreia condiţia umană ar fi abrutizată, actuala structură şi desfăşurare a sistemului de învăţământ de la noi ar fi necorespunzătoare, sens în care susţine că s-a adresat cu memorii şi unor organe centrale de partid şi de stat cu o nouă reformare a învăţământului.

A făcut de asemenea aprecieri negative la adresa puterii de stat care, după părerea ei ar subjuga individul.

S-a declarat împotriva ideologiei comuniste, afirmând apoi că ea îşi va continua activitatea pentru redresarea situaţiei aşa zis necorespunzătoare din ţară.

Ziarista i-a cerut „DIANEI" permisiunea de a-i publica opiniile în străinătate. Aceasta s-a declarat de acord.

Din datele obţinute mai rezultă că obiectiva i-ar fi predat ziaristei un material în care-şi expune opiniile cu privire la reforma învăţământului iar o altă scrisoare, adresată fiicei sale din Franţa, recomandându-i să nu le scoată ea din ţară ci să folosească în acest scop valiza diplomatică.

Pe timpul vizitei în Cluj-Napoca, ziarista nu a mai făcut alte legături, rezultând că a pornit în mod special pentru a o contacta pe „DIANA".

În ziua de 26.X.1987 au venit cu avionul din Bucureşti în Cluj-Napoca şi turiştii francezi DUPLAN CRISTIAN-SIMON şi DAVISSE FRANCOISE IRNA, în vârstă de 27 şi respectiv 23 ani, care după sosire orientându-se după o hartă a municipiului s-au deplasat ora 15,35 la domiciliul obiectivei „DIANA".

Din datele şi informaţiile obţinute în urma măsurilor informativ-operative întreprinse, a rezultat că şi aceşti turişti, au venit în Cluj-Napoca cu sarcini exprese pentru a o contacta pe „DIANA", cunoscându-i adresa de la o legătură a acesteia din Franţa.

La rugămintea turistului francez de a vorbi despre cazul ei, „DIANA" a arătat că a început să ia atitudine împotriva unor măsuri de ordin economic, şi social-politic din ţara noastră pe care le considera contrare intereselor oamenilor, în special după anul 1976, odată cu plecarea şi rămânerea ilegală a fiicei sale ARIADNA în Franţa. La întrebarea cetăţeanului străin dacă pe seama activităţii ei a întâmpinat greutăţi privind călătoriile ei în străinătate sau dacă e fost „deţinută" la domiciliu, „DIANA" a răspuns evaziv, folosind expresiile: „Nu ştiu, nu pot să spun… vedeţi…"

Întrebată în continuare dacă activitatea pe care o desfăşoară n-o oboseşte, a răspuns că „Nu, de vreme ce a trăit 40 de ani în frică politică".

Obiectiva face apoi unele aprecieri negative privind evoluţia şi schimbările ce au avut loc în ţara noastră după 23 august 1944, subliniind că ele s-ar concretiza şi într-o răsturnare totală de valori pe **un** făgaş de regres.

Vorbeşte şi despre faptul că a sperat într-o nouă calitate a vieţii culturale şi intelectuale care nu s-ar fi realizat, ceea ce după ea – atrage şi nemulţumirile minorităţilor naţionale.

Şi în discuţiile cu aceşti străini, obiectiva combate reforma învăţământului românesc din 1948, încercând să-şi expună ideile ei (deja cunoscute) cu privire la o nouă reformă a învăţumântului. În continuare „DIANA" îşi expune teoriile ei retrograde potrivit căreia oamenii cinstiţi n-ar simpatiza regimul din România unde până când şi preoţii ar face declaraţii în neconcordanţă cu realitatea.

Compară situaţia bisericii greco-catolică din România cu cea a bisericilor din Ungaria şi Polonia subliniind că în ţara noastră lipseşte solidaritatea în comparaţie de Polonia, unde – după ea – există două lucruri: „Curajul şi biserica".

Întrebată dacă e târziu pentru o revitalizare, „DIANA" răspunde că „poporul va reveni la credinţă şi virtute şi va cere să se facă dreptate", subliniind rolul de pivot al bisericii în promovarea moralităţii şi rolul occidentului faţă de România.

La solicitarea turistului francez de a vorbi despre natura regimului din România, „ D I A N A " face şi de această dată aprecieri ostile, (regim de forţă, de teroare care **a** instaurat frica), inclusiv cu referire la o înaltă personalitate.

Conchide, în final că „nu crede însă că actuala situaţie din România va conduce spre un război civil".

În finalul discuţiei, obiectiva pentru a-şi da mai mare importanţă, face divagaţii cu privire la unii filozofi ca: Liiceanu, Noica, Șora, Cioran, Eliade, la ale căror idei susţine că aderă şi ea, dar aceste nume sunt necunoscute celor doi turişti francezi care nu manifestă interes faţă de aceste aspecte.

La orele 22,25 cei doi cetăţeni francezi, au părăsit municipiul Cluj-Napoca, plecând cu trenul spre București, însoţiţi de o echipă de filaj.

Printre persoanele care au vizitat-o în această perioadă pe obiectivă la domiciliu, a fost şi filozoful CONSTANTIN NOICA, dar acesta n-a venit în mod special pentru ea.

Scopul vizitării ei a fost de a-şi fi ridicat lucrarea personală „De dignitate Europae" pe care i-a dat-o anterior pentru a i-o traduce în limba franceză.

Contrar aşteptărilor obiectivei, CONSTANTIN NOICA a avut o poziţie corectă şi nu s-a lăsat antrenat în provocările ei.

De altfel, încă din primul moment, obiectiva a încercat să-şi exprime nemulţumirile că din cauza blocării mijloacelor de comunicaţie, nu poate lua legătura cu fiica sa din Franţa, CONSTANTIN NOICA nu a dat nicio importanţă acestei chestiuni.

La întrebarea obiectivei dacă fiica ei din Franţa îi mai scrie, NOICA a confirmat dar a ţinut să adauge că a primit de la ea ultima parte a lucrării „Șase maladii" pe care s-a angajat să i-o traducă, a constatat că traducerea îi aparţine lui şi soţiei sale, făcute cu mulţi ani în urmă.

Prin acest răspuns, NOICA i-a dat de înţeles „DIANEI" că fiica ei i-a plagiat propria-i traducere.

Obiectiva pentru a ieşi din acest impas, a spus că regretă că a pierdut legătura cu fiica sa.

În privinţa lucrării „De dignitate Europae", deşi obiectiva i-a oferit un număr mare de exemplare xeroxate, NOICA n-a vrut decât una singură, şi mai mult dintr-un gest de politeţe.

Faptul că n-a fost satisfăcută de poziţia lui NOICA faţă de ea, rezultă şi din cele afirmate fiului ei: „NOICA m-a certat puţin dar eu nu n-am lăsat. El mă consideră mică şi neînsemnată".

Conform prevederilor planului de măsuri de acţiune, s-a realizat în ziua de 21.X.a.c. combinaţia informativă prevăzută care prin marşrutizarea sursei „ŞTEFĂNESCU", (prof.univ. şi filozof) cu sarcini precise la CONSTANTIN NOICA, a dus la izolarea în mare parte a acestuia faţă de obiectivă, pe care o caracterizează ca pe o persoană cu care nu are ce discuta.

În contextul manifestărilor obiectivei din această perioadă se înscrie din nou preocuparea acesteia pentru legalizarea cultului greco-catolic lucru comunicat şi ziariştilor francezi.

Într-o discuţie pe cere a avut-o cu fiul ei 15.X.1937 a spus că vrea să facă – în calitatea ei de credincioasă – un memoriu şi să convingă un grup de oameni să-l semneze, după care să-l trimită Papei la Vatican. Susţinea că a abordat această problemă şi cu episcopul clandestin TODEA de la Reghin când a fost la el, dar acesta n-s fost de acord cu ideea ei.

„DIANA" şi-a motivat astfel planul: „Dacă nu cerem noi, Vaticanul sigur că nu întreprinde nimic, de vreme ce statul român, îl informează că în România nu mai sunt greco-catolici. Pe ce bază să ceară reînfiinţarea cultului? Patriarhul României, a declarat acum la Viena că nu mai sunt greco-catolici aici. Noi asta trebuie să facem să dovedim că suntem".

PROPUNEM:

Având în vedere evoluţia situaţiei operative atitudinea şi poziţia obiectivei ce pot fi speculate de către serviciul de spionaj francez împotriva ţării noastre, propunem să se reanalizeze cererea de plecare temporare în Franţa a lui „DIANA" în ideea de a i se elibera paşaportul şi viza română. Urmărim ca prin aceasta să contracarăm acţiunile ostile preconizate de către ziariştii francezi care au contactat-o la Cluj pe „DIANA" în perioada 23-26.X.1987 şi să dezminţim prin prezenţa obiectivei în Franţa ştirile ce vor fi difuzata în presa franceză, sau la radioteleviziune.

În cazul aprobării cererii de plecare „DIANA" care a solicitat în audienţă reanalizarea situaţiei sale, va fi invitată la Serviciul de paşapoarte unde i se va spune că în reanalizarea cererii sale s-a dat dovadă de umanism şi acest lucru o obligă şi pe ea să adopte o poziţie corectă. Va fi prelucrată asupra conduitei ce trebuie să o adopte pe timpul cât se va afla în străinătate indicându-i-se să respecte legea română, în caz contrar se vor lua asupra ei măsuri legale.

ŞEFUL SERVICIULUI	OFIŢER SPECIALIST I.
lt.col. VELEA EUGEN	lt.col. CALIAN L.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.150-155.

127. 1987 noiembrie 14, Cluj. Ordin al Departamentului Securității Statului către Securitatea din Cluj de a nu-i permite Doinei Cornea să plece în străinătate, însoțit și de aplicarea altor măsuri împotriva sa: interzicerea contactului cu jurnaliștii străini, confiscarea mașinii sale de scris, discreditarea și compromiterea ei, pornind de la afecțiunile psihice și avertizarea fiului său, Iuhas Leontin

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA I
Nr. 134/AE/D/0074614 din 7 nov. 1987
STRICT SECRET

STRICT SECRET
Ex.1

INTRARE
Nr.0055819
14.XI.1987

SECURITATEA JUDEȚEANĂ CLUJ

În urma analizei efectuate la conducerea Departamentului Securității Statului la data de 03.11.1987 a cazului CORNEA DOINA, în prezența șefului Direcției I și șefului Securității județene Cluj s-au ordonat următoarele:

– să nu i se permită plecarea în străinătate, unde ar putea fi folosită mai intens de cercurile reacționare;

– să nu se mai permită ziariștilor și altor străini să intre în contact cu ea;

– prin organele de miliție să se treacă la confiscarea mașinii de scris și să fie amendată;

– să se acționeze pentru discreditarea și compromiterea ei, pornind de la afecțiunile psihice pe care le are;

– să se treacă la avertizarea fiului său IUHAS LEONTIN HORAȚIU;

– să fie luat în contact organizat soțul acesteia și prin el să se acționeze pentru temperarea și influențarea pozitivă a DOINEI CORNEA;

– să se stabilească situația prezentă a fiicei sale din Franța, precum și poziția față de R.S.România a soțului acesteia și să fie informați despre atitudinea adoptată de cea în cauză care ar putea să se repercuteze negativ și asupra lor. În acest context să se analizeze trimiterea unei surse.

Periodic, raportați evoluția cazului

LOCȚIITOR ȘEF DIRECȚIE
Colonel
Pleșea Constantin

ȘEFUL SERVICIULUI
Colonel
Fota Victor

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 2A, f.146.

128. 1988 ianuarie 2, Cluj. Notă a Securității cu privire la combaterea „propagandei ostile desfășurate de cercurile reacționare din exterior în legătură cu situația Doinei Cornea”

STRICT SECRET
Ex.nr -
100/0051.502 din 2 ianuarie 1989

NOTĂ

Pentru combaterea propagandei ostile desfăşurată de cercurile reacţionare din exterior în legătură cu situaţia DOINEI CORNEA din Cluj-Napoca, în ultima decada a lunii decembrie, au fost puse în circuitul poştal două scrisori ale acesteia şi una a fiului său IUHAS LEONTIN, adresate lui ARIADNA COMES din Franţa, prin care dezminţea faptul că ar fi arestată.

În continuare se vor întreprinde şi următoarele măsuri:

1. NICULIȚA IANCU, văr al celei în cauză, legătură operativă a securităţii judeţene Cluj, va fi instruit să scrie ARIADNEI COMBES şi postului de radio „Europa liberă” reproşuri în legătură cu faptul că transmit ştiri nereale, arătând totodată că DOINA CORNEA este la domiciliu, fiind văzuta frecvent la cumpărături, la cimitir, teatru, biserici etc.

2 - În acelaşi sens, va fi instruită să scrie ARIADNA COMBES şi „ADINA”, medic curant al familiei CORNEA, sursă a Securităţii judeţene Cluj.

- În următoarele 2-3 zile Securitatea judeţeană Cluj va determina pe unul din colegii lui IUHAS LEONID (fiul să scrie posturilor dc radio „Vocea Americii” şi „Europa liberă” o scrisoare în care să exprime indignarea sa şi a colectivului său de muncă în legătură cu insinuările şi irealităţile transmise pe seama colegului lor de serviciu, care este bine, a petrecut o vacanţă de iarnă la Păltiniş, bucurându-se de drepturi şi libertăţi ca şi ceilalţi cetăţeni ai ţării.

BARNA IOAN, socrul lui IUHAS LEONID va fi instruit să invite la o masă de familie pe fiică şi ginerele său şi să insiste să o aducă şi pe DOINEA CORNEA. În prezenţa lor va face o comandă telefonică cu ARIADNA COMBES în Franţa şi va transmite acesteia faptul că: „sunt bine sănătoşi, că se află înpreună la masă şi că îngrijorarea celor din afară este inutilă”. Va oferi apoi posibllitatoa şi celor prezenţi să vorbească cu ARIADNA. Convorbirea va fi controlată operativ şi în situaţia că DOINEA CORNEA şi fiul său vor încerca să transmită date denigratoare, va fi întreruptă.

– DOINEA CORNEA va fi fotografiată la cimitir, pe stradă, la biserică etc., fotografii care vor fi trimise posturilor de radio „Europa Liberă", „Vocea Americii" şi redacţiei ziarelor „Le Quotidien" şi „Liberation", eventual şi ministrului de externe belgian din partea unui fotograf amator din Cluj-Napoca care, intrigat de ştirile false transmise de posturile de radio occidentale pe seama DOINEI CORNEA, a acţionat din proprie iniţiativă în dorinţa de a arăta realitatea. Expeditorul va fi o persoană reală din municipiul Cluj-Napoca.

– Vom studia posibilitatea folosirii în caz a relaţiei oficiale „VOICU", ziarist străin care să se deplaseze la Cluj-Napoca şi să realizeze o discuţie cu DOINA CORNEA, fie la domiciliu, fie pe stradă sau într-un alt loc frecventat de aceasta.

– Relaţiile operative „MARIUS" din legătura Securităţii judeţene Cluj şi „DORA" din legătura Securităţii judeţene Olt, cetăţeni ai R.F.Germania, aflaţi în ţară în aceasta perioadă, la înapoiere vor transmite că o parte a vacanţei au petrecut-o la Cluj-Napoca unde au constatat indignarea rudelor şi a cunoştinţelor pe care le au în această localitate în legătură cu irealităţile transmise de posturile de radio occidentale pe seama DOINEI CORNEA care poate fi văzută zilnic în oraş, dar care în mod unanim este considerată ca fiind alienată mintal. Precizăm că ambele legături operative dispun de relaţii în rândul unor angajaţi sau colaboratori ai postului de radio „Europa liberă", precum şi al unor ziarişti.

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 9A, f.64-66.

129. 1988 septembrie 12, București. Notă a Ministerului de Interne către șeful Securității Cluj căruia i se aduce la cunoștiință că pe fondul „subaprecierii periculozității" activității Doinei și a „superficialității manifestate în urmărirea operativă", dar și a lipsei de cooperare între compartimentele informative „T" și „F", mai multe cadre ale securității județene vor fi sancționate, iar în scopul prevenirii altor acțiuni ale disidentei vor fi luate măsuri suplimentare, precum izolarea complete, sistarea tuturor convorbirilor telefonice și exercitarea unui control riguros asupra trimiterilor poștale

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA I
SECURITATEA JUDEȚULUI CLUJ
Nr. D/0070058 din 12 septembrie 1988

STRICT SECRET
Ex.1

INTRARE
Nr.0039266
17.09.1988

SECURITATEA JUDEȚULUI CLUJ
- Tovarășului șef al securității -

În zilele de 10 şi 11 septembrie a.c. cazul „DIANA", lucrat de dvs., a fost analizat la conducerea Departamentului Securităţii Statului.

S-a constatat că, pe fondul subaprecierii periculozităţii activităţii duşmănoase a obiectivei, a superficialităţii manifestate în urmărirea informativă, atât la nivelul lucrătorilor operativi cât şi al cadrelor cu funcţii de conducere, a lipsei de cooperare între compartimentele informative, „T" şi „F", activitatea celei în cauză s-a amplificat şi s-a concretizat în acţiuni cu consecinţe deosebite pentru securitatea statului.

Pentru aceste neajunsuri conducerea Departamentului Securităţii Statului a hotărât ca un număr de cadre ale securității județene să fie pedepsite disciplinar şi discutate în organizaţiile de partid.

În scopul prevenirii unor noi acţiuni duşmănoase din partea obiectivei, în afara măsurilor stabilite în nota de analiză şi a celor cuprinse în raportul prezentat tovarăşului ministru secretar de stat, pe care îl anexăm, se vor mai întreprinde următoarele :

1. Izolarea completă a lui DOINEA CORNEA şi a fiului său prin:

– chemarea repetată a tuturor legăturilor, inclusiv a celor care şi-au dat acordul ca numele lor să apară printre semnatarii scrisorilor lui DOINEA CORNEA;

– sistarea posibilităţilor de legături prin telefon. Avem în vedere posturile telefonice 18422 al obiectivei, al fiului său şi ale altor persoane de la care ar putea apela ori să fie apelată. Să se înţeleagă clar de către lucrătorii din compartimentul T.O., că până la noi ordine la aceste posturi telefonice să nu se poată efectua nicio convorbire şi nici să nu poată fi apelate. În caz de reclamare, cu sprijinul directorului Direcţiei de poştă şi telecomunicaţii, să fie instruită întreaga reţea pe profil „T" pentru a fi în măsură să dea răspunsuri adecvate, invocând motive tehnice. În caz de refuz a plăţii abonamentului aceasta va fi acoperită, cu discreţia necesară din fondul C.I.S. În toată această perioadă să se asigure funcţionarea posturilor respective ca I.C.D.T. Analizaţi toate legăturile lui şi stabiliţi pe cele cărora este necesar să le suspendăm ori să le desfiinţăm posturile telefonice în scopul prevenirii transmiterii unor mesaje ori ca măsură de reprimare;

– şeful Serviciului 1/A să asigure o instruire corespunzătoare a tuturor lucrătorilor din compartimentele „T", „S" şi „F" în legătură cu formele şi metodele de activitate ostilă ale lui DOINEA CORNEA în aşa fel încât aceştia, fiind în cunoştinţă de cauză, să poată acţiona corespunzător.

2. Deoarece, toate persoanele care şi-au dat adeziunea au fost cercetate, vor fi în continuare menţinute în contact şi chemate periodic la organele de securitate (miliţie) în scop de influenţare şi atenţionare. Din rândul acestora, cu atenţia necesară, să fie selectate cele care, datorită atitudinii corecte adoptate în timpul cercetărilor pot fi determinate să trimită scrisori de desolidarizare postului de radio „Europa liberă" şi lui ION RAŢIU. Aceleaşi persoane să fie instruite să trimită scrisori de reproş ori să facă discuţii directe cu DOINEA CORNEA în care să arate că au fost induse în eroare în legătură cu scopurile reale ale activităţii sale, să ridiculizeze preocupările ei şi să-i ceară să fie lăsaţi în pace.

3. Pentru identificarea persoanelor din ţară care ar intenţiona să adere la acţiunile iniţiate de DOINA CORNEA la sediul securităţii judeţene se va instala un post telefonic cu numărul 18422 la care vor răspunde ofiţeri femei ce se vor prezenta în numele lui DOINA CORNEA. Pe această cale se va încerca stabilirea a cât mai multe date despre persoanele respective, intenţiile şi preocupările lor.

4. Fiul lui DOINEA CORNEA va fi avertizat la sediul organelor de securitate în prezenţa soţiei şi a socrului său iar cu sprijinul organelor locale de partid va fi transferat la o unitate productivă.

5. Exercitarea unui control riguros asupra trimiterilor poştale atât interne cât şi externe. Periodic se vor trimite pe adresa DOINEI CORNEA scrisori de ameninţare, unele cu caracter erotic sau injurioase de natură a-i crea frământări şi complexe psihice.

6. Avertizarea lui DOINA CORNEA se va efectua de către un cadru de conducere din Direcţia I în perioada imediat următoare.

ȘEFUL DIRECȚIEI
Colonel,
Rațiu Gheorghe

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 9A, f.76-77.

130.1988 septembrie 13. Notă privind publicarea în ziarul francez „Le Monde" a articolului „cu conținut ostil": „România – sacrilegiu. Cetățeni denunță programul de sistematizare a teritoriului", care face referire și la demersurile disidentei Doina Cornea

NOTĂ

Ziarul francez „Le Monde" din 13 septembrie 1988 a publicat, sub titlul „România - sacrilegiu. Cetăţeni denunţă programul de sistematizare a teritoriului", un articol cu conţinut ostil, pe care îl redăm în traducere integrală:

„Într-o scrisoare adresată la sfârşitul lunii august preşedintelui NICOLAE CEAUŞESCU, un grup de cetăţeni români se ridică împotriva planului „de amenajare a teritoriului" care va antrena demolarea a mii de sate româneşti şi regruparea populaţiei rurale în centre „agro-industriale". Semnatarii scrisorii, printre care DOINA CORNEA – profesoară, GEORGE VASILESCU – avocat, mai multe cadre didactice, pictori şi scriitori, precum şi muncitori din Cluj, ca IULIU FILIP, şi din Sibiu, cer printr-un apel, din care publicăm mai jos extrase, încetarea acestui „sacrilegiu".

„Am fi nedemni de poporul căruia îi aparţinem, dacă nu ne-am alătura, prin această scrisoare de protest, sutelor de mii de familii ţărăneşti silite să plece, dacă dumneavoastră puneţi în aplicare acest pretins plan de sistematizare a teritoriului, care implică demolarea a mii de case ţărăneşti şi de sate şi în consecinţă distrugerea modului de viaţă tradiţional.

Dintotdeauna poporul nostru şi-a extras vitalitatea, înţelepciunea, curajul şi capacitatea sa de a rezista vicisitudinilor istoriei din izvoarele originilor sale ţărăneşti. Dar ţăranul român – acest rezervor de sănătate şi vigoare morală – a cunoscut în ultimii 40 de ani asemenea decepţii şi nenorociri, încât rădăcinile sale materiale şi spirituale, care altă dată păreau indestructibile, s-au diminuat în mod considerabil. Nu au fost suficiente colectivizarea forţată, brutală a majorităţii ţărănimii şi proletarizarea acesteia, care au antrenat distrugerea structurilor sale, a tradiţiilor seculare, în special religioase, şi a mentalităţii sale? Să fi venit astăzi rândul acestei ultime părţi a nefericitei noastre ţărănimi?

Imaginaţi-vă descumpănirea acestor ţărani expulzaţi din casele şi satele lor! Oamenii nu sunt obiecte. Un sat nu este un bloc oarecare de locuinţe, ocupat de fiinţe fără suflet, adunate la întâmplare.

Dislocarea forţată a populaţiei şi instalarea ei în comune de adopţiune va determina descurajarea, marginalizarea a sute de familii care nu se vor putea adapta la noua viaţă ce le-a fost impusă. Expulzarea oamenilor din locurile

strămoşeşti unde aceştia şi-au dus viaţa, din casele lor construite în funcţie de necesităţile şi condiţiile lor de existenţă,precum şi de activităţile lor, este un sacrilegiu.

Cum se face că nu vă daţi seama că, de câţiva ani, poporul român a intrat într-un somn defensiv, o stare de semigrevă, pentru a-şi proteja astfel de distrugere ultimul bastion al fiinţei sale?

Facem apel la compatrioţii noştri, la buna credinţă a românilor din exil şi a celei a unor oameni de cultură străini care se simt implicaţi în conservarea valorilor noastre (culturale), pentru a susţine această scrisoare de protest".

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 3, f.5.

131. 1988 octombrie 8, București. Notă a Securității din București către cea din Cluj prin care sunt expediate „ în xerocopie un număr de cinci materiale provenite de la persoane care au încercat să intre în legături prin intermediul trimiterilor poștale cu obiectivul „Diana"

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Direcția I
Nr. 134/BD/D.9971760 din 8 octombrie 1988

Strict secret

Către Securitatea Județeană Cluj

Vă trimit alăturat în xerocopie un număr de 5 materiale provenite de la persoane care au încercat să intre în legături prin intermediul trimiterilor poștale cu obiectivul „Diana".

Materialele originale au fost trimise securităților județene competente pentru a lua măsurile corespunzătoare.

Șeful Direcției,
Colonel Rațiu Gheorghe
Nr.0039539, 11 noiembrie 1988

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol 20 A, nr. f.67.

132. 1989 ianuarie 2, Cluj. Notă de măsuri ale Securității în cazul Doinei Cornea „în vederea izolării, descurajării și contracarării acțiunilor ostile”

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
INSPECTORATUL JUDEŢEAN CLUJ — Ex.nr.1
- Securitate -
Nr . 168/HG/004917
din 28.01.1989

NOTĂ DE MĂSURI
- în cazul „DIANA”

În vederea izolării, descurajării şi contracarării acţiunilor ostile desfăşurate de către „DIANA” care în ultima perioadă, încurajată de campania de susţinere desfăşurată în exterior, de vizita ginerelui din Franţa şi a discuţiilor săptămânale cu ambasadorul francez acreditat la Bucureşti, a început să viziteze ori să primească la domiciliu diferite legături şi să se deplaseze mai mult de la domiciliu, iar în ziua de 26.01.1989 a primit vizita a 2 ziarişti francezi cărora le-a furnizat informaţii denigratoare pentru a fi folosite în campania antiromânească, propunem următoarele măsuri:

1. Continuarea supravegherii operative a „DIANEI” în vederea cunoaşterii activităţii ei, a identificării legăturilor şi adreselor pe care le vizitează şi a prevenirii difuzării unor înscrisuri cu conţinut necorespunzător.

2. Prin realizarea unor acţiuni diversificate (cercetări informative, atenţionări prin organismele democraţiei muncitoreşti, etc.), se va acţiona asupra legăturilor „DIANEI”, în marea lor majoritate elemente în vârstă, în vederea determinării acestora să întrerupă relaţiile cu „DIANA”.

Legăturile de pe raza de competenţă a altor securităţi, vor fi semnalate acestora pentru a se putea preveni deplasarea acestora la „DIANA” sau încurajarea acesteia în orice mod.

3. Crearea unui diapozitiv format din subofiţeri de miliţie, pe două sau trei schimburi, în funcţie de necesităţi, la domiciliul „DIANEI”, în scop de descurajare a unor elemente autohtone sau străine ostile, inclusiv diplomaţi care vor să o viziteze şi în caz de nevoie pentru a preveni pătrunderea lor la domiciliul acesteia.

4. Menţinerea suspendării telefonului, atât al „DIANEI” cât şi al fiului acesteia, pentru a nu da posibilitatea să fie încurajată ori să ia legătura cu elemente ostile din ţară sau străinătate.

5. Blocarea convorbirilor telefonice ale „DIANEI” cu ambasada Franţei de la Bucureşti, folosite de aceasta pentru transmiterea unor date cu caracter provocator şi denigrator.

6. Selecţionarea unor surse sau persoane de sprijin care să o acosteze pe „DIANA" pe stradă şi să ia atitudine deschisă împotriva acţiunilor ei.

7. Întreprinderea în continuare a unor măsuri de influenţare şi informare corectă a unor cercuri şi personalităţi din Occident cât şi, în funcţie de situaţia operativă, a unor acţiuni de ripostă la adresa unor posturi de radio care difuzează ştiri tendenţioase despre situaţia „DIANEI".

8. Se vor continua măsurile de discreditare şi izolare, mai ales în rândul intelectualilor şi al deservenţilor greco-catolici.

9. În cazul în care nu se va aproba instalarea diapozitivului de miliţie, vom trimite la „DIANA" unele surse şi persoane de încredere pentru a o descuraja şi determina să nu mai primescă la domiciliu persoane necunoscute.

10. Asupra fiului „DIANEI", pentru a-l descuraja şi determina să nu o mai susţină pe mama sa, i se va crea la locul de muncă o atmosferă de izolare şi respingere, prin factorii de conducere şi surse de influenţă.

11. Se va continua activitatea de determinare a fiului „DIANEI" de a nu se mai angrena în activităţi ostile şi de-a nu o mai sprijini pe mama sa, prin intermediul socrului său, care va exercita presiuni asupra acestuia că fiica sa va divorţa şi nu îi va mai permite contactul cu cei doi copii la care el ţine foarte mult.

12. Reanalizarea propunerii de-a fi incluşi pe lista persoanelor indezirabile a ginerelui „DIANEI", cetăţeanul francez COMBES MICHEL JEAN PAUL şi a soţiei sale, COMBES ARIADNA, avându-se în vedere că după vizitele efectuate în R.S.România aceştia şi-au intensificat în Occident acţiunile ostile împotriva ţării noastre.

13. Avertizarea la sediul Securităţii Judeţene Cluj a „DIANEI" şi a fiului acesteia, ocazie cu care li se va pune în vedere, cu fermitate, să înceteze acţiunile provocatoare pentru că în caz contrar vor suporta rigorile legii.

Pentru a le întări convingerea că autorităţile sunt hotărâte să ia această măsură şi având în vedere că „DIANA" deţine la domiciliu copiile materialelor pe care le-a predat diplomatului francez, „DIANEI" i se va face o percheziţie domiciliară.

14. Se vor crea condiţii pentru extinderea mijloacelor speciale în locuinţa „DIANEI".

15. În cazul unor provocări ori instigări din partea unor diplomaţi străini acreditaţi în R.S.România, să se acţioneze prin Ministerul Afacerilor Externe pentru a-i determina să renunţe la astfel de practici.

ŞEFUL SECURITĂŢII
Colonel
IONIŢĂ NICOLAE

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 3 A, f.166 -168.

133. 1989 ianuarie 19, București. Raport al Securității în cazul Doinei Cornea despre executarea „integrală" a măsurilor aprobate pentru „contracararea acțiunilor ostile desfășurate în ultima perioadă de cercurile reacționare din exterior"

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI
DIRECŢIA I — STRICT SECRET
Nr.0050.516 din 19 ianuarie 1989 — Ex.nr.2

RAPORT

În legătură cu DOINA CORNEA din Cluj-Napoca, raportăm că au fost executate integral măsurile aprobate pentru contracararea acţiunilor ostile desfăşurate în ultima perioadă de cercurile reacţionare din exterior.

În context, a fost realizat contactul acesteia cu Ambasada franceză, întâlnirea cu reprezentantul Agenţiei France Presse, căruia i-a acordat un interviu, o convorbire telefonică între fiica acesteia din Franţa şi fiul din Cluj-Napoca, au fost redactate şi expediate un număr de 8 scrisori pe adresa unor personalităţi şi organisme din Occident, precum şi posturilor de radio „Vocea Americii" şi „Europa Liberă", prin care persoane autorizate au informat corect despre situaţia familiei CORNEA.

S-a realizat, de asemenea, controlul informativ asupra lui COMBES MICHEL, ginerele numitei DOINA CORNEA, care s-a aflat la Cluj-Napoca în perioada 12-17 ianuarie a.c., precum şi unele măsuri de influenţare şi temperare a acestuia.

Datele şi informaţiile obţinute confirmă faptul că acţiunile propagandistice ostile în legătură cu situaţia numitei CORNEA DOINA fac parte din planul serviciilor de spionaj şi cercurilor reacţionare occidentale de subminare a intereselor României şi de denigrare a politicii noastre interne.

Astfel, COMBES MICHEL a mărturisit rudelor apropiate că nu mai lucrează ca profesori de patru luni de zile, fiind folosiţi de „autorităţile" franceze pentru materializarea acţiunilor întreprinse de acestea pe seama cazului DOINA CORNEA. A relatat, de asemenea, că iniţiativa trimiterii sale în România „aparţine diplomaţiei franceze care a suportat şi cheltuielile de deplasare". A confirmat că are sarcina să stabilească exact în ce constau măsurile întreprinse de autorităţile române împotriva soacrei sale şi să culeagă date în legătură

cu autenticitatea scrisorilor de desolidarizare de acţiunea numitei DOINA CORNEA a unor cosemnatari ai „apelului" din luna august 1988.

În acest scop, s-a stabilit că a realizat un contact cu avocatul pensionar VASILESCU GHEORGHE din Cluj-Napoca, care i-a confirmat adeziunea sa la aceste acţiuni, precum şi faptul că în cursul lunii septembrie 1988 a fost cercetat şi avertizat de către organele de securitate.

A încercat, de asemenea, să contacteze pe scriitorul TEODOR MIHADAŞ, lectora universitară HICEA VERONICA – ambii din Cluj-Napoca, CRUCIŢĂ N. din Turda şi soţii SIMPĂLEAN GHEORGHE şi ANA din Blaj, acţiuni prevenite.

Cele două convorbiri telefonice efectuate de COMBES MICHEL în zilele de 13 şi 16 ianuarie a.c. cu ambasadorul Franţei la Bucureşti, confirmă implicarea autorităţilor franceze în acest caz, precum şi sarcina ambasadorului de a sprijini în continuare acţiunile DOINEI CORNEA (anexă).

În timpul şederii la Cluj-Napoca, COMBES MICHEL a avut o atitudine insolentă, asigurând pe DOINA CORNEA şi pe fiul acesteia de faptul că „sunt apăraţi de autorităţile franceze şi, în cazul în care securitatea română nu va înlătura măsurile de persecuţie:

- acordarea libertăţii de exprimare a ideilor;

- libertatea de comunicare, confirmată de repunerea în funcţiune a postului telefonic;

- libertatea de a stabili contacte cu alte persoane şi de a circula în ţară şi străinătate, inclusiv prin acordarea de vize pentru a intra în ţară, rudelor din Franţa;

vor reîncepe propaganda defavorabilă României, atât în Franţa cât şi în celelalte ţări ale Comunităţii Vest-Europene".

Aspectele de interes operativ au apărut şi din controlul convorbirii efectuată în seara zilei de 11 ianuarie a.c., de ARIADNA COMBES cu IUHAS LEONTIN, fratele ei, de la postul telefonic aparţinând socrului acestuia, BARNA ION, rezultând preocupările cercurilor reacţionare din exterior de a influenţa negativ şi de a incita împotriva României, familia COMBES. Astfel, ARIADNA a relatat că, în ultimele luni, a primit unele scrisori anonime, din care una în luna decembrie, prin Budapesta, în care „un binevoitor" îi dădea veşti despre rudele din ţară. Pe această cale, i s-a adus la cunoştinţă că mama ei a fost arestată şi transportată la Bucureşti, că pe fondul „persecuţiilor" tatăl său a făcut un nou infarct, că sănătatea mamei este precară etc. Toate acestea au fost dezminţite de fratele său, care a atenţionat-o că „minunile astea cine ştie din ce surse mai provin".

CORNEA DOINA s-a menţinut tot timpul, atât în contactele cu diplomaţii francezi, cât şi cu reprezentatul Agenţiei France Presse, pe poziţii ostile, reafirmând concepţiile sale duşmănoase pe care le-a inserat în declaraţii înaintate acestora şi, împreună cu fiul său, în toată perioada şederii la Cluj-Napoca a lui COMBES MICHEL, precum şi ulterior, au adoptat o atitudine de bravadă.

Stimulată de contactele avute, a început să recontacteze din vechile sale legături, astfel că în ziua de 16 ianuarie 1989, a vizitat pe HOMPOT ANA, profesoară la Şcoala de nevăzători din Cluj-Napoca, a făcut o vizită profesoarei pensionare CIOBANU RUXANDA şi a purtat discuţii cu MIOSCU ELENA, studentă, ambele vecine cu ea. În aceeaşi zi a fost vizitată de BLENDEA ION din Tg. Cărbuneşti, cunoscut ca element descompus şi cu atitudine anarho-protestatară.

Având în vedere situaţia operativă în caz, împreună cu Securitatea judeţeană Cluj şi Direcţia a III-a, voi întreprinde următoarele măsuri :

1. Continuarea supravegherii operative cu discreţia necesară ce se impune şi, în raport de evoluţia atitudinii celor urmăriţi, întreprinderea de măsuri ferme pentru prevenirea contactelor cu elemente autohtone pe care ar putea să le incite şi să le antreneze în acţiuni ostile. Contactele cu cetăţeni străini vor fi analizate şi, după caz, permise ori împiedicate sub acoperire plauzibilă.

2. Vor fi întreprinse în continuare măsuri de influenţare şi informare corectă a unor cercuri oficiale şi guvernamentale occidentale, precum şi a unor personalităţi, cărora li se vor trimite date în legătură cu situaţia reală a familiei CORNEA, inclusiv ambasadorului Belgiei la Bucureşti.

3. Securitatea judeţeană Cluj va continua măsurile de discreditare şi izolare a familiei CORNEA, mai ales în rândul intelectualilor şi al deservenţilor greco-catolici.

4. Deoarece la controlul de frontieră, asupra lui COMBES MICHEL s-a găsit o cerere a lui IUHAS LEONTIN, adresată C.O.M. de la unitatea în care lucrează, pentru a i se elibera o adeverinţă cu acordul de efectuare a unei călătorii la sora sa în Franţa, va fi cercetat sub acoperirea organelor de paşapoarte şi avertizat, informându-se totodată conducătorul întreprinderii pentru a lua măsurile ce se impun în colectivul de muncă .

5. Prin sursele şi legăturile operative folosite în caz, se va continua influenţarea şi temperarea numitei CORNEA DOINA şi a fiului său.

6. Se va menţine măsura suspendării telefonului, atât la DOINA CORNEA, cât şi la fiul său, deoarece repunerea în funcţiune ar putea conduce la realizarea unor legături cu elemente ostile din ţară şi cercuri reacţionare din străinătate.

7. Se vor întreprinde măsuri ferme asupra tuturor elementelor care exprimă acordul ori adeziunea la acţiunile numitei CORNEA DOINA, pentru prevenirea angajării lor în acţiuni ostile.

8. Împreună cu Direcţia a III-a, vom întocmi o notă pentru informarea Ministerului Afacerilor Externe în legătură cu atitudinea autorităţilor franceze şi acţiunile ambasadei de la Bucureşti de natură să stimuleze activitatea numitei CORNEA DOINA şi care contravin bunelor relaţii între state, constituind amestec în treburile noastre interne.

Pentru aplicarea acestor măsuri, precum şi pentru stabilirea altora necesare în caz, voi realiza o analiză la Securitatea Judeţeană Cluj, împreună cu conducerea unităţii şi ofiţerii antrenaţi cu sarcini.

ŞEFUL DIRECŢIEI I
Colonel
Raţiu Gheorghe

18.01.1989

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 9A, f.61-63.

134. 1989 februarie 4, Cluj. Notă a Securității care semnalează că în cadrul postului „Europa Liberă" din 3 februarie 1989 au fost prezentate impresiile unor medici francezi care au vizitat-o pe Doina Cornea la domiciliu și cărora le-a povestit despre starea de arest de domiciliu: „izolarea în propria casă îmi e mai greu de suportat decât lunile de închisoare"

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI"
UNITATEA SPECIALĂ „R"
Nota nr. 0472143

INTRARE
Nr. 017298
7.II.1989

Tovarășului
Șef al securității
I.J. al M. I. – Cluj
– personal –

Vă informăm ca la postul de radio „B.B.C." s-a transmis în data de 03.02.1989, o corespondență din Paris al lui Dinu Zamfirescu, pe marginea conferinţei de presă a doctorilor care au vizitat-o pe Doina Cornea la Cluj. Este vorba de doi doctori francezi ce fac parte din asociaţia „Medici fără frontiere".

Vă redăm această corespondență:

„Medici fără frontiere" este o foarte cunoscută organizaţie umanitară care acționeaza pe toate meridianele lumii pentru protejarea vieţii umane. Cei doi medici care s-au întors din România, Jaques Lebat și Patrick ... (?), au relatat scurta lor vizita în România unde au reuşit s-o vadă la Cluj, la 24 ianuarie, pe Doina Cornea la locuința sa. Cei doi medici au descris că au fost primiţi într-o cameră cu ferestrele acoperite, vorbind mai multe ore cu profesoara română. Cu o zi înainte securitatea montase reflectoare pentru a o împiedica pe Doina Cornea să mai doarmă în timpul nopții. Ea le-a declarat, citez: „izolarea în propria mea casă, îmi este mai greu de suportat decât lunile de închisoare", închei citatul. Apoi opozanta română le-a descris cum a trăit starea de arest la domiciliu, începând din septembrie anul trecut până la 5 ianuarie, deasemenea hărţuielile permanente și jignitoare la care a fost supusă. Ea le-a cerut celor doi medici să se intereseze și de alţi opozanţi, adăugând, citez, „unii au fost asasinaţi într-o tăcere totală, mie nu mi-e frică să mor. Nu mă mai tem de nimic". Medicii francezi au putut constata că telefonul Doinei Cornea este întrerupt și că de la 5 ianuarie ea se află în continuare izolată. Ea le-a mai declarat, citez „sunt

o opozantă și nu o disidentă, n-am aderat nicidată la vreun partid. Lupta mea nu este o luptă politică, ci una morală. Aici, în țară este pe cale de distrugere esența omului", închei citatul. După ce au revenit la București, cei doi medici au încercat să viziteze un spital, dar accesul le-a fost interzis de un miliţian care le-a spus că spitalul nu e un obiectiv turistic, și că-i sfătuiește să se întoarcă degrabă în Franţa. Ei au mai încercat apoi să viziteze nişte români, dar şi aici li s-a interzis accesul, spunându-li-se din nou ca e spre binele lor să părăsească mai repede România. În sfârșit, ei au relatat cum au fost conduşi la aeroport, sub protecţia diplomaţilor francezi de la București și urmăriţi de o adevarată haită de securiști. După relatarea medicilor francezi, Ariadna Combes şi unul dintre purtătorii de cuvânt ai Ligii pentru apărarea drepturilor omului din România, au dat explicaţii suplimentare ziariștilor asupra situaţiei din țară, și au răspuns întrebărilor puse de ministrul pentru acţiunea umanitară, Bernard Cusner. Acesta din urmă a declarat că guvernul francez urmărește cu atenție situaţia din România, și că a adresat autorităţilor române o serie de proteste și recomandări. El a mai adăugat că va sesiza personal Comisia drepturilor omului de pe lângă Naţiunile Unite, și că va aborda în curând cu omologul său sovietic situaţia generală din România, privitoare la nerespectarea drepturilor omului, și mai ales la situaţia opozanţilor persecutaţi. La una dintre propunerile făcute de reprezentantul Ligii pentru apărarea drepturilor omului din România, Bernard Cusner a răspuns ca va studia la nivel guvernamental posibilitatea retragerii decoraţiei „Legiunea de onoare " conferite şefului statului român în 1968. În încheierea conferinţei de presă conducerea organizaţiei „Medici fără frontiere" a declarat că își va continua acţiunea umanitară în România, după cum o face și în Afganistan și în alte regiuni defavorizata ale planetei.

pentru conformitate,
Locţiitorul comandantului unitatii speciale „R",
Maior Lopatitza Tiberiu

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 4, f.153 -154.

135. 1989 februarie 14, Cluj. Plângere adresată de Leontin Iuhas (soțul Doinei Cornea) Securității din Cluj pentru a semnala atitudinea „organelor de Miliție" care asigură paza în fața locuinței sale, 24 din 24 de ore, periclitându-i constant somnul prin diverse abuzuri, precum „ambalarea zgomotoasă a motorului autoturismului și trântirea ușilor mașinii în miezul nopții".

Către Inspectoratul Județean M.A.I – Securitate – Cluj-Napoca

Domnule Comandant,

Subsemnatul Leontin Iuhas, domiciliat în Cluj-Napoca, str. Alba Iulia, nr. 16, în vârstă de 73 de ani, pensionar cu 47 de ani în câmpul muncii, veteran de război

Vă depun următoarea

PLÂNGERE

Prin măsurile luate, începând cu 5-6 septembrie 1988 în fața locuinței mele - de la adresa de mai sus, a fost instalată, pe 24/24 ore, o pază, prin organele de miliție.

Nu înteleg să discut aici, legalitatea acestei măsuri și temeiurile legale ce o justifică, întrucât niciodată nu mi s-au adus la cunoștință.

Au fost comise și alte abuzuri și încălcări de lege, iar pentru unele dintre ele, v-am și făcut plângere scrisă.

Nici de acestea nu înțeleg să mă ocup.

Măsura de care mă plâng este următoarea:

În cursul nopții/ orele 22-06 dim./organul de miliție care exercită paza, se instalează /frecvent/ într-un turism, pe care-l amplasează, fie chiar pe trotoar în fața ușii de intrare în curte, fie pe stradă, exact în fața camerei în care locuiesc eu.

Menționez că, de când s-a instalat paza și până în present –cu excepția a 4 zile când a fost la mine ginerele meu din Franța, între aceste ore nu a intrat nimeni în casa mea, indiferent că era sau nu pază.

În timpul nopții – fie spre a se încălzi, fie în scop de intimidare – lucrătorul instalat în turism, ambalează zgomotos motorul, trântește ușile mașinii, în așa fel încât dacă reușesc să adorm mă trezește și nu mai pot adormi ceasuri întregi. În atare situație, sunt nevoit să iau somnifere care-mi sunt foarte nocive, după cum îmi dau seama în ziua următoare nopții de coșmar.

Dacă aș fi sănătos, poate nu m-ar deranja, așa cum nu mă deranjează zgomotul circulației de pe calea Turzii, vecină casei mele.

Între alte maladii, subsemnatul am fost victima unui infarct miocardic, în urmă cu cca 6 luni, dar nu sunt refăcut nici în prezent, deși urmez riguros regimul medical, lipsa de eforturi mai mari și regimul alimentar prescris.

Invederez că în mod deosebit, medical mi-a prescris, odihnă, liniște, somn și evitarea stărilor conflictuale și nervoase.

De ceea ce am mai mare nevoie, este evitarea enervării.

Tot ce realizează medicația și regimul menționat, îmi distruge coșmarul psihic menționat. Activitatea sus menționată a organelor arătate, constituie o veritabilă tortură psihică pentru mine, care poate să-mi fie fatală.

În orice moment poate recidiva infactul și find privat de telefonul ce mi s-a sistat în mod abuziv, de 6 luni, nu pot chema nici SALVAREA și nici un medic.

Dacă socotiți, puteți ridica paza de noapte, ipoteză în care mă oblig ca cel târziu la orele 22 – când se schimbă paza – să închid poarta, până dimineața la 07, și să nu las să intre nimeni la mine.

Așa cum am învederat, sunt veteran de război, care am luptat nemijlocit – ca infanterist – inclusiv pentru eliberarea Clujului.

Daca am avut șansa să scap de moarte în război, nu înțeleg să mor din cauza unei traume psihice generate tocmai de organele a căror menire – între altele – este de a asigura securitatea și liniștea cetățenilor.

N-am comis nicio faptă ilegală și toată viața mea am luptat tocmai pentru respectarea legii. Iar dacă aș fi comis sau aș comite vreo faptă ilegală, pentru aceasta există sancțiuni legale și nu măsuri abuzive și nelegale.

Revenind la obiectul plângerii, probabil persoanelor ce fac paza de noapte, le este frig și ambalează motorul mașinii să se încălzească.

Pentru aceasta însă, nu era nevoie să plaseze turismul în așa fel ca eu să nu pot închide ochii.

Așa cum, în mai multe rânduri, în timpul zilei, mașina a fost amplasată la colțul dintre str. Alba Iulia și Calea Turzii – unde nu deranjează pe nimeni, pot face acest lucru și noaptea.

Distanța dintre acest colt și portița curții mele este de cca 30 m.. iar vizibilitatea din mașină este perfectă, deoarece pe stâlpul din fața casei mele este instalat un bec foarte purternic ce face lumină ca ziua!

Vă rog să luați măsurile corespunzătoare pentru încetarea acestei stări de lucruri.

Știu că moartea este un fenomen ireversibil și ma aștept la ea cu resemnare, dar nu înțeleg să mor din cauza activității altora, indiferent cine ar fi.

În cazul morții mele pentru cauzele de care mă plâng, voiu lua măsurile din timp, ca această plângere să fie cunoscută de lumea întreagă, cu răspunderea morală a celor vinovați de aceste fapte sau a celor vinovați de neluarea măsurilor necesare, pentru evitarea lor.

Cluj-Napoca, la 14 februarie 1989

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 14, f.92-93

136. 1989 mai 10, Cluj. Raport al Securității din Cluj către Unitatea Militară 0647 din București, Departamentul Securității Statului, care semnalează sistarea ajungerii la destinație a 41.020 de scrisori și cărți poștale „sosite în țara noastră din mai toate continentele, pe adresa unor persoane juridice sau pe adresa numitei Doina Cornea" în perioada 1 ianuarie-1 mai 1989

Departamentul Securității Statului
Unitatea Militară 0647, București
Nr.00424093, 10 mai 1989
Materialul se exploatează la DUI „Diana". A fost prezentat tov. Colonel Ioniță Nicolae în ziua de 13.05.1989

Securitatea Județului Cluj
– Tovarășului șef al Securității –

Vă informăm că în perioada 01.01.-01.05.1989 s-a prevenit ajungerea la destinație a unui număr de 41.020 de scrisori și cărți poștale sosite în țara noastră din mai toate continentele, pe adresa unor persoane juridice sau pe adresa numitei DOINA CORNEA.

Scopul acestor trimiteri, expediate ca urmare a instigării opiniei publice din statele respective de organizații gen „AMNESTY INTERNATIONAL" ori „ACȚIUNEA CREȘTINĂ PENTRU ABOLIREA TORTURII", era de susținere morală a acesteia și de instigare la rezistență.

Într-un număr de 7.342 de cărți poștale expediate din Belgia, alături de numele Doinei Cornea apărea și cel al lui JUGA DUMITRU:

Cu aceste aspecte a fost informată Direcția I.

Pentru Comandantul Unității,
Colonel Marinescu Constantin

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 14 A, f.20

137. 1989 mai 25 Cluj. Notă a Securității care relevă reținerea din circuit a unor scrisori expediate de Doina Cornea către Serviciul Pașapoarte Cluj și Procuratura Militară din Cluj.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDETEAN CLUJ
Nr. 168/HG/004917 din 29.05. 1989

Către

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Direcția I-a
Personal tov.colonel Rațiu Gheorghe -
București

Înaintăm alăturat următoarele materiale reținute din circuit în cursul zilei de 29.05.1989:

1. O scrisoare expediată pe adresa „DIANEI" de către MARIA NEGRU din satul Cioteni, nr. 681, Bilea, jud. Suceava;

2. Două scrisori expediate de „DIANA" și soțul acesteia pe adresa Serviciului Pașapoarte Cluj și respectiv Procuraturii Militare Cluj.

Șeful Securității Județene
Colonel Ionița Nicolae

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol. 14 A, f.1.

138. 1989 iunie 5, Cluj. Plan de măsuri al Securității din Cluj împotriva disidentei Doina Cornea, precum izolarea, descurajarea și realizarea unor acțiuni de influențare și temperare sau obținerea unor date cu caracter compromițător.

MINISTERUL DE INTERNE — STRICT SECRET
INSPECTORATUL JUDEŢEAN CLUJ — Ex.nr.1
- Serviciul I/A -
Nr. 160/HG/004917 — 14.06.1989
din 5.06.1989 — APROB:

PLAN DE MĂSURI
- în cazul „DIANA"

Cu ocazia analizei efectuate la 22 mai 1989, la nivelul conducerii Departamentului Securităţii Statului, s-a apreciat că „DIANA" şi fiul ei nu au renunţat la preocupările lor ostile, continuîndu-şi acţiunile duşmănoase, bazate pe sprijinul primit din exterior.

În scopul contracarării activităţii duşmănoase a acestora, avându-se în vedere evoluţia situaţiei operative, măsurile ce vor fi întreprinse în continuare, vor viza următoarele obiective:

I. Realizarea unei izolări eficiente a „DIANEI" şi fiului ei, atât faţă de cetăţenii români, cât şi faţă de străinii care ar încerca să o contacteze, indiferent de calitatea acestora. Excepţiile, în cazul străinilor, vor fi aprobate de conducerea Departamentului Securităţii Statului;

II. Descurajarea şi realizarea unor acţiuni de influenţare şi temperare a „DIANEI" şi a fiului ei, pentru a-i determina să renunţe la săvârşirea unor noi acţiuni ostile;

III. Crearea unei opinii totale, de respingere a acestora, în cartierele unde domiciliază, pentru ca nimeni să nu-i accepte la apariţia lor pe stradă sau în alte locuri publice;

IV. Obţinerea de date şi materiale cu caracter compromiţător, la adresa celor doi, cât şi a fiicei „DIANA", stabilită în Franţa, care să fie exploatate atât pe plan intern cât şi în străinătate, în scopul contracarării propagandei ostile la odresa ţării noastre, desfăşurată în exterior, care are ca obiect persoana „DIANEI" şi familia ei;

V. Pentru îndeplinirea sarcinilor în caz, va fi creată o grupă operativă (conform Anexei nr. l), cu responsabilităţi concrete şi se va acţiona după graficul zilnic de măsuri.

***

În vederea îndeplinirii obiectivelor propuse, vor fi întreprinse următoarele măsuri:

I. Cu privire la izolarea „DIANEI" şi a fiului ei:

1. Va fi menţinut pe trei schimburi şi instruit corespunzător, dispozitivul de miliţie de la domiciliul „DIANEI", care nu va permite accesul persoanelor, în afare celor stabilite anterior (fiul „DIANEI" cu familia lui, personalul autorizat din serviciile publice şi menajera obiectivei).

La ordin, dispozitivul va permite accesul şi altor persoane, străine sau români;

2. Se va continua supravegherea prin filaj a „DIANEI", fiului şi de la caz la caz a soţului ei în scopul cunoaşterii activităţii acestora ori pentru a preveni eventualele acţiuni de difuzare de înscrisuri sau de racolare a noi aderenţi;

3. Asupra legăturilor pe care le contactează pe stradă, vom acţiona astfel:

a) se va acţiona imediat asupra autohtonilor care vor încerca să o contacteze. Vor fi aduşi la sediul organelor de miliţie, cercetaţi şi determinaţi să se dezică da acţiunile „DIANEI" sau, cei pretabili să ia poziţie împotriva acesteia;

b) în eventualitatea că „DIANEI" i se va permite să fie vizitată de străini, pentru ca aceasta să nu poată face relatări concrete despre activitatea noastră, legăturile respective vor fi aduse la miliţie şi cercetate, după ce s-au despărţit de „DIANA";

4. Vor fi menţinute în continuare în stare de nefuncţionare, posturile telefonice ale „DIANEI" şi fiului ei şi se va acţiona prin Serviciul „T", iar în caz de nevoie, direct de către ofiţerul de securitate care participă la urmărirea ei, pentru a nu i se permite realizarea de legături telefonice interurbane sau internaţionale;

5. Prin posibilităţile O.M.0647 Bucureşti şi ale Serv. „S" se va acţiona în continuare pentru reţinerea din circuit a scrisorilor şi materialelor cu un conţinut necorespunzător destinate „DIANEI" sau a celor expediate de aceasta, pentru a nu ajunge la destinaţie, excepţie făcând cele aprobate de conducere;

6. Va fi instalată staţia „E.B.L.-01" la domiciliul informatoarei „CORINA" pentru a se acţiona în direcţia bruierii emisiunilor posturilor de radio reacţionare din Occident, ca „DIANA" să nu se mai poată informa cu privire la acţiunile iniţiate în exterior în legătură cu persoana şi activitatea ei. Sistemul va fi prevăzut cu telecomandă, pentru a funcţiona numai în perioadele de interes operativ;

7. „DIANA", fiul şi soţul acesteia, vor fi avertizaţi de către şeful Direcţiei I-a , tov. col. Raţiu Gheorghe, sub acoperirea organelor de procuratură, în

legătură cu activitatea ostilă desfăşurată, punându-li-se în vedere îndeosebi că au efectuat întâlniri cu cetăţeni străini cărora le-au furnizat materiale cu caracter denigrator şi li se va cere, cu fermitate, să înceteze cu astfel de activităţi pentru că în caz contrar se va trece la aplicarea prevederilor legale;

8. Când pe teritoriul judeţului Cluj se vor afla diplomaţi, ziarişti sau alţi străini suspecţi că ar intenţiona sa o contacteze, în scopul obţinerii de date denigratoare, prin dispozitivul de miliţie existent la domiciliul acesteia, „DIANEI" şi de la caz la caz soţului ei nu li se va permite să iasă de la domiciliu. Fiul lor va fi determinat să meargă de la serviciu direct la domiciliu. Dacă „DIANA" nu va respecta interdicţia, va fi adusă cu maşina la sediul Miliţiei Municipiului Cluj, în baza ordonanţei de reţinere emisă în dosarul de urmărire penală deschis asupra ei. Obiectiva nu va fi cercetată, va fi lăsată în aşteptare într-o încăpere unde se vor afla elemente declasate, inclusiv ţigani, aduși la miliție pentru diverse cercetări, până la trecerea timpului în care aceasta urma să realizeze întâlnirea cu unii diplomaţi sau cetăţeni străini.

9. Personalul din unităţile de stat, de deservire a populaţiei, frecventate de „DIANA", va fi instruit prin intermediul directorului Direcţiei Comerciale a Judeţului Cluj, să găsească şi să aplice metode de ripostă la persoana acesteia, când se va deplasa în locurile respective.

10. Prin conducerea Centrului de Calcul Minier va fi desfiinţat postul ce îl deţine în prezent fiul „DIANEI" după care i se va oferi un loc de muncă corespunzător pregătirii sale, la Antrepriza de Construcţii Hitrotehnice Criş-Someş, care are un şantier la Colibița, județul Bistrița-Năsăud.

11. Asupra soţului „DIANEI" se va acționa și prin intermediul medicului la care își face consultațiile și tratamentele medicale.

Acesta îi va crea convingerea că starea sănătăţii sale este critică, s-a agravat în principal din cauza tensiunii în care trăiește, datorită acţiunilor soţiei sale şi ale fiului său. Îi va recomanda să stea la pat şi să caute să se liniştească, fapt pentru care ar fi indicat să nu răspundă de loc solicitărilor acestora, indiferent de ce natură ar fi ele.

Tot în ideea determinării acestuia să nu se mai implice în acţiunile soţiei şi fiului său, vor fi selecţionate şi instruite surse cu posibilităţi din rândul rudelor şi cunoscuţilor săi („IANCU" , „CÂMPEANU", etc.), care vor acționa în direcția susmenţionată;

12. Activitatea provocatoare, de incitare a „DIANEI" la acţiuni ostile, la care se vor deda unii diplomaţi occidentali acreditaţi la București, va fi prezentată Ministerului Afacerilor Externe prin Direcţia IlI-a, pentru a fi întreprinse măsurile corespunzătoare.

II. Pentru descurajarea și influențarea „DIANEI" și a fiului ei:

1. Vor fi selecţionate persoane din rândul vecinilor, foştilor colegi sau studenţi, al altor cunoscuţi ai acesteia, îndeosebi, din mediul intelectualilor, care vor fi instruite, de la caz la caz, de organele de partid, conducătorii întreprinderilor şi instituţiilor, ori direct de către ofiţeri de securitate, să ia atitudine directă de respingere, combatere şi descurajare a „DIANEI";

2. Sursele cu posibilităţi pe lângă „DIANA" şi familia ei, vor acţiona în direcţia descurajării şi influenţării pozitive a acestora. Pe lângă „CARMEN STĂNESCU", „SIMONA", „IANCU" şi „CRISTINA", asupra „DIANEI" se va acţiona şi prin preoţii greco-catolici „PANTEA", „UNGUREANU" şi „TRAIAN" care îi vor spune că greco-catolicii au luptat pentru unitatea românilor şi a ţării, activitatea ce o desfăşoară ea stimulează unele cercuri din Ungaria, ostile ţării noastre şi astfel „DIANA" aduce numai deservicii cultului, fapt pentru care aceştia îi vor dezaproba acţiunile şi-i vor arăta că în rândul greco-catolicilor s-a creat o stare de nemulţumire la adresa acţiunilor şi poziţiei ei;

3. Ing. BARNA IOAN, director al Combinatului Minier Cluj, socru al fiului „DIANEI", va fi chemat la organele de partid unde i se va cere, pentru a nu-şi compromite familia, şi nici pe el, să ia măsuri pentru ca ginerele său să se corecteze sau, dacă nu acceptă, să-l îndepărteze de fiica sa, având în vedere că deja relaţiile dintre ei sunt foarte reci, de mai mult timp.

4. Sursa „CORINA" va fi instruită să acţioneze asupra „DIANEI", alături de alţi vecini, pentru a-şi exprima indignarea în legătură cu implicarea de către „DIANA" a fiicei sale în emisiunile posturilor de radio occidentale fără a-i cere măcar consimţământul şi fără a avea nici un motiv plauzibil;

O va prezenta pe „DIANA" în discuţiile pe care le va purta cu unii vecini sau cunoscuţi de-ai ei, ca pe o persoană bolnavă. […]

5. Va fi completată reţeaua informativă cu noi surse, atât din rândul vecinilor „DIANEI", din locurile frecventate de aceasta (magazine, PTTR etc.) cât şi dintre vecinii şi colegii de muncă ai fiului ei, care vor fi instruite să acţioneze pentru descurajarea acestora.

III. Pe linia obţinerii de date compromiţătoare:

1. Se vor face verificări în rândul foştilor colegi de catedră şi a studenţilor pe care i-a avut „DIANA" în perioada cât a funcţionat în învăţământ. […].

Va fi reconstituit cercul de relații al acesteia din perioada studenției pentru a se obține și alte date care să completeze trăsăturile de caracter și preocupările compromițătoare ale acesteia;

3. Prin intermediul unor persoane aflate în preocupările noastre cât şi al unor relaţii operative, vor fi lansate în rândul populaţiei din Cluj-Napoca, unele versiuni, cu caracter „dubios" despre „DIANA" şi fiica ei:

– faptul că împreună cu fiica ei primesc, sub formă de premii, importante sume de bani pentru activităţile desfăşurate împotriva ţării;

– acţiunile pe care le întreprinde atât ea cât şi fiul ei au scopul de-a le crea o platformă în străinătate, unde cei doi vor să se stabilească după moartea mamei şi a soţului „DIANEI".

IV. Cu privire la legăturile „DIANEI":

1. Cei care îi expediază scrisori de încurajare şi solidarizare vor fi semnalaţi securităţilor judeţene prin Direcţia I-a, care va controla finalizarea fiecărui caz, în scopul determinării lor să renunţe la astfel de preocupări;

2. Persoanele reţinute în timp ce intenţionează să o viziteze la domiciliu, vor fi anchetate sub acoperirea organelor de miliţie şi avertizate ferm pentru a întrerupe orice fel de relaţii cu „DIANA" şi familia ei, pentru a se desolidariza de acţiunile acesteia. Cei din alte judeţe, după anchetare vor fi semnalaţi organelor de securitate respective pentru întreprinderea măsurilor corespunzătoare;

3. Cetăţenilor străini sosiţi la Cluj-Napoca, despre care se va stabili că se interesează de persoana „DIANEI" şi familia acesteia, în diverse locuri şi medii, le vor fi date amănunte de natura să o compromită, contribuindu-se astfel la diminuarea interesului faţă de aceasta în străinătate.

V. Pentru contracararea propagandei desfăşurată în exterior în legătură cu „DIANA":

1. Împreună cu Direcţia I-a, U.M.0544, Serviciul „D", vor fi continuate acţiunile de influenţare şi informare corectă a cercurilor şi personalităţilor din Occident, implicate în acţiunile de propagandă antiromânească şi care fac referiri necorespunzătoare cu privire la „DIANA";

2. Pentru a se preveni atât transmiterea cât şi culegerea de noi date şi informaţii cu caracter denigrator la adresa ţării noastre, care să fie folosite de mijloacele de informare în masă din Occident, „DIANEI" şi fiului său nu li se va permite deplasarea în străinătate, iar fiicei şi ginerelui ei nu li se va acorda viza de intrare în RSR.;

3. Se va continua acţiunea de trimitere a unor scrisori din partea unor rude, vecini, colegi de serviciu, intelectuali din Cluj-Napoca, către personalităţi din Franţa, Belgia şi Anglia, unor organisme internaţionale cât şi postului de radio „Europa Liberă" prin care expeditorii să se arate indignaţi şi revoltaţi de

modul în care ţările occidentale cât şi Ungaria au creat din acţiunile „DIANEI” în mod premeditat şi provocator, un caz artificial;

VI. În scopul îndeplinirii ireproşabile a ordinelor transmise la analiza efectuată de conducerea Departamentului Securităţii Statului în caz, se constituie grupa operativă menţionată în Anexa nr. l care îşi va desfăşura activitatea permanent până la finalizarea cazului.

Grupa va desfăşura activităţi zilnice, în conformitate cu graficul de acţiuni în caz, care se constituie Anexa nr. 2 unde vor fi evidenţiate măsurile şi responsabilităţile concrete din ziua respectivă, corespunzătoare sarcinilor prevăzute la cap. I-V din prezentul plan.

În funcţie de aspectele ce vor apare în situaţia operativă (sosiri de diplomaţi, ziarişti, etc.), grupa îşi va adapta şi îmbunătăţi graficul zilnic de acţiuni.

Şeful grupei operative va analiza, îndruma şi coordona zilnic executarea sarcinilor prevăzute în grafic, mobilizând efectivul angrenat în caz la îndeplinirea măsurilor ordonate, şi va informa permanent pe Şeful Securităţii cu problemele deosebite.

ȘEFUL SECURITĂȚII
Colonel
IONIȚĂ NICOLAE

ANEXA Nr. 1

GRUPA OPERATIVĂ

În scopul îndeplinirii cu înaltă exigență și răspundere a sarcinilor stabilite prin Planul de măsuri în cazul „DIANA", se constituie o grupă operativă după cum urmează:

1. Lt.col. TINCĂ OVIDIU – Locțiitor al șefului securității, șeful grupei care răspunde de întreaga activitatea în caz;

2. Col. VOICAN FILITAȘ – Șeful serv. III, organizează și răspunde direct de activitatea diplomaților, ziariștilor, turiștilor străini și de documentarea acțiunilor acestora în legătură cu „DIANA".

- analizează zilnic situația străinilor cazați la hotelurile din Cluj sau aflați în tranzit, pe care o va raporta șefului grupei;

3. Lt.col. CHICINAȘ ALEXANDRU – Șeful serv. „T", răspunde de blocarea convorbirilor internaționale, și interurbane ale obiectivelor, de exploatarea sistemului de bruiaj și buna funcționare a mijloacelor de ascultare.

4. Lt.col. VRABETE NICOLAE – Șeful Serv. „S", asigură controlul complet al comunicării poștale, ale acestora și raportează operativ aspectele de interes în caz.

5. Mr. IENEA MIHAI – desfășoară cu efectivul alocat, activitatea de filaj a obiectivelor și realizează documentarea prin fotografie și filmare a momentelor operative, identifică legăturile necunoscute.

6. cpt. HÂNCU IOAN – organizează și intruiește zilnic dispozitivul de miliție existent la domiciului obiectivei, aducând operativ corecturile ce se impun.

7. Lt.col. TODORAN EUGEN – organizează și urmărește aplicarea zilnică a măsurilor de cunoaștere a activității fiului obiectivei și a celor de descurajare, influențare și izolare a acestuia.

8. Mr. HERTA GHEORGHE – menține legătura cu rețeaua, urmărește executarea zilnică a măsurilor prevăzute în graficul acțiuinii, întocmește sinteze și rapoarte zilnice, organizează exploatarea materialelor în acțiune.

Întregul efectiv al grupei se întâlnește zilnic la ora 7,30 pentru analiză și fixarea obiectivelor din ziua respectivă.

ȘEFUL SECURITĂȚII
Colonel
Ioniță Nicolae

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr.666, vol. 3A, f.210 -217.

139. 1989 Decembrie 19, Cluj. Caseta nr. 522 care conține discuții înregistrate în locuința Doinei Cornea despre declanșarea Revoluției Române și intervenția brutală a Securității asupra manifestanților, cât și despre neputiința de a vorbi cu alți disidenți de la București.

Red. Lb. română
Nr.file 2
Nr.
Caseta 522

Strict secret
Exemplar unic
19 decembrie 1989

„Diana"

La 19.42 „Diana" vine în camera la Tinu și-i relatează din ultimele știri transmise la radio.

Arată că, în fața ambasadelor române din străinătate, românii organizează ample manifestații ridicându-se împotriva conducerii din România care duce „o politică de masacrare a maselor".

Astfel de manifestații au avut loc la Budapesta, Praga, Varșovia. Chiar și în Franța, în Suedia și Norvegia au fost manifestații de acest gen. „Diana" amintește că a fost și o masă rotunda la care au participat Hurezeanu și Stînișoară.

S-a ajuns la concluzia că România nu poate fi izolată din contextul European.

„De ce s-a tras în popor?" – spune obiectiva. SECURITATEA se poartă brutal cu niste manifestanți ce și-au cerut drepturile fundamentale".

Apoi adaugă: La 12.00 (orele 24.00) va fi continuarea. Se vor transmite ultimele știri.

Continuă: Securitatea împiedică oamenii să se constituie în nuclee de opoziție, să ia legătura unii cu alții. Cu Miliția și Securitatea după tine, fără poștă, fără telefon, cum să ajungi să comunici cu Dan Petrescu, sau cu Mircea Dinescu sau cu Tokeș. Cum? E absolut imposibil.

Toată lumea privește evenimentele de la Timișoara ca o tragedie. S-a mai luat un interviu cu o româncă care a fost returnată de la Otopeni. Acolo nu au primit niciun fel de explicații. Pur și simplu au fost trimiși înapoi. Ei nu știau atunci de cele întâmplate la Timișoara. Abia la întoarcere au aflat. Suntem izolați acum. Nu intră nimeni în țară.

Tin-Tin zice că a văzut furnicare de oameni pe toate străzile. A mai fost și o scrisoare a unui grup de studenți din București. Aceștia au combătut ideea că poporul român e un popor laș. Lipsește, de fapt, spiritul de solidaritate.

Securitatea dezvoltă individualismul, egoismul. Fiecare pentru sine.

Ne-am propus să încercăm – și eu voi încerca – să stingem toți lumina, în ziua de 30 decembrie 1989 între orele 20.00 și 20.25.

Uite, eu am să sting lumina în toată casa.

Și au mai spus ceva de „solidaritate" cu cei care s-au jertfit în Valea Jiului, la Brașov, cu cei care au protestat, care au făcut greva foamei.

Parcă am auzit că îndemnau să se solidarizeze cu Doina Cornea dar poate am și visat treaba asta. Cam astea au fost".

19 decembrie 1989

ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 666, vol 23, f. 2-3.